

Verse Text - (ISA 1:1-ISA 66:24)

<p>ISA 1:1 די זעונג פֿון ישעיהו דעם זון פֿון אַמוצן, וואָס ער האָט געזען אויף יהודה און ירושלים, אין די טעג פֿון עזייהו, יותם, אַחז, יחזקיהו, די מלכים פֿון יהודה. edit</p>	<p>ISA 1:1 di zeung fun Yeshayahu dem zun fun omutsen, vos er hot gezen oif Yehudah un Yerusholayim, in di teg fun euziiohu, Yotam, Achaz, Yechizkiyahu, di Molechim fun Yehudah.</p>	<p>ISA 1:1 The chazon (vision) of Yeshayah ben Amotz, which he saw concerning Yehudah and Yerushalayim in the yamim of Uziyahu, Yotam, Achaz, and Yechizkiyahu, melachim of Yehudah.</p>
<p>ISA 1:2 הערט איר הימלען, און פֿאַרנעם דו ערד, וואָרום ה' האָט גערעדט: קינדער האָב איך דערצויגן און אויפֿגעבראַכט, און זיי האָבן געבראַכן אָן מיר. edit</p>	<p>ISA 1:2 hert ir himlen, un farnem du erd, vorem Hashem hot geredt: kinder hob ich dertsoigen un oifgebracht, un zei hoben gebrochen on mir.</p>	<p>ISA 1:2 Hear, O Shomayim, and give ear, O Eretz, for HASHEM hath spoken; I have nourished and brought up banim, and they have rebelled against Me.</p>
<p>ISA 1:3 אַן אַקס ווייס זיין בעל-הבית, און אַן אייזל די קאַריטע פֿון זיין האַר; ישׂראל ווייס נישט, מיין פֿאַלק קוקט זיך נישט אום. edit</p>	<p>ISA 1:3 an oks veis zain Baal-hbit, un an eizl di korite fun zain Har; Yisroel veis nisht, main folk kukt zich nisht um.</p>	<p>ISA 1:3 The ox knoweth his owner, and the donkey his master's manger; but Yisroel doth not know, My people doth not consider.</p>
<p>ISA 1:4 וויי, זינדיקע אומה, פֿאַלק מיט פֿאַרברעכן באַשווערט, זאַמען פֿון שלעכטסטוער, קינדער פֿאַרדאַרבענע! פֿאַרלאָזט האָבן זיי ה', געלעסטערט דעם הייליקן פֿון ישׂראל, אַהינטער זיך אַפֿגעקערט. edit</p>	<p>ISA 1:4 vei, zindike ume, folk mit farbrechen bashvert, zomen fun shlechtstuer, kinder fardorbene! farlozt hoben zei Hashem, gelestert dem heiligen fun Yisroel, ahinter zich opgekert.</p>	<p>ISA 1:4 Ah, goy choteh (sinful nation) , a people weighed down with avon (guilt, iniquity) , zera of evildoers, banim of corruption; they forsook HASHEM , they have spurned the Kadosh Yisroel (the Holy One of Yisroel) , they have turned their back on Him.</p>

<p>ISA 1:5 וּוּ נֶאֱדָד ווּיִלֵּט אִיר געשלאָגן ווערן, וואָס אִיר קערט אײַך נאָך מער אָפּ? דער גאַנצער קאָפּ אִיז קראַנק, און דאָס גאַנצע האַרץ אִיז אין ווייטאָג; edit</p>	<p>ISA 1:5 vu noch vilt ir geshlogen veren, vos ir kert ich noch mer op? der gantser kop iz krank, un dos gantse harts iz in veitog;</p>	<p>ISA 1:5 Why, seeing that ye will be stricken again, will ye rebel stubbornly again? The kol rosh is sick, and the kol levav faint.</p>
<p>ISA 1:6 פֿון פֿוסטריט ביזן קאָפּ אִיז אין אים קיין גאַנץ גליד נישטאָ, נאָר אַ ריס און אַ בייל און אַן אײַטעריק ווונד; נישט אויסגעדריקט זײַנען זײ געוואָרן, און נישט פֿאַרבונדן, און נישט מיט אײל דערווייכט. edit</p>	<p>ISA 1:6 fun fustrit bizen kop iz in im kein gants glid nishto, nor a ris un a beil un an iterik vund; nisht oisgedrikt zainen ze gevoren, un nisht farbunden, un nisht mit eil derveicht.</p>	<p>ISA 1:6 From the sole of the regel even unto the rosh there is no soundness in it; but wounds, and bruises, and putrifying sores; they have not been closed, neither bound up, neither soothed with shemen.</p>
<p>ISA 1:7 אײער לאַנד אִיז אַ וויסטעניש, אײערע שטעט זײַנען אין פֿײער פֿאַרברענט; אײער ערד – פֿרעמדע פֿאַרצערן זי אײַך אַנטקעגן, און וויסט אִיז זי ווי דער איבערקער פֿון אַ פֿלייצונג. edit</p>	<p>ISA 1:7 ier land iz a vistenish, eyere shtet zainen in faier farbrent; ier erd – fremde fartseren zi ich antkegen, un vist iz zi vi der iberker fun a fleitsung.</p>	<p>ISA 1:7 Your country is desolate, your cities are burned with eish; your land, zarim devour it in your presence, and it is desolate, as overthrown by zarim.</p>
<p>ISA 1:8 און געבליבן אִיז טאַכטער צײַז, ווי אַ בײַדל אין אַ ווינגאַרטן, ווי אַ נאַכטלעג אין אַ פֿלוצערפֿעלד, ווי אַ וואַכבוד פֿון ריטלעך. edit</p>	<p>ISA 1:8 un gebliben iz tochter Tsiyon, vi a baidl in a vaingorten, vi a nachtlek in a plutserfeld, vi a vachbud fun ritlech.</p>	<p>ISA 1:8 And the Bat Tziyon (<i>i.e., Yerushalayim</i>) is left as a sukkah in a kerem (<i>vineyard</i>), as a shack in a cucumber field, as an ir (<i>city</i>) under siege.</p>

<p>ISA 1:9 ווען נישט ה' צבֹאות וואַלט אונדז אַ קליין איבערבלייב געלאַזט, וואַלטן מיר ווי סדום געוואָרן, צו עמוֹרה וואַלטן מיר געווען געגליכן. edit</p>	<p>ISA 1:9 ven nisht Hashem tsboöt volt undz a klein iberblaib gelozt, volten mir vi Sodom gevoren, tsu Amora (Gomorra) volten mir geven geglichen.</p>	<p>ISA 1:9 Except HASHEM Tzva'os had left unto us a very small remnant, we should have been as Sodom, and we should have been like unto Amora (<i>Gomorra</i>) .</p>
<p>ISA 1:10 הערט דאָס וואָרט פֿון ה', איר לידער פֿון סדום; פֿאַרנעמט די לער פֿון אלוקינו, איר פֿאַלק פֿון עמוֹרה. edit</p>	<p>ISA 1:10 hert dos vort fun Hashem, ir lider fun Sodom; farnemt di ler fun Elokeinu, ir folk fun Amora (Gomorra).</p>	<p>ISA 1:10 Hear the Devar HASHEM , ye rulers of Sodom; give ear unto the Torat Eloheinu, ye people of Amora (<i>Gomorra</i>) .</p>
<p>ISA 1:11 צו וואָס מיר אייערע פֿיל שלאַכטאָפֿער? זאָגט ה', איד בין זאָט מיט בראַנדאָפֿער {עלֶה} פֿון ווידערס, און מיט פֿעטס פֿון געשטאָפטע; און בלוט פֿון אַקסן און שעפסן און בעק וויל איד נישט פֿאַרלאַנגען {חפֿץ} . edit</p>	<p>ISA 1:11 tsu vos mir eyere fil shlachtopfer? zogt Hashem, ich bin zat mit brandopfer fun viders, un mit fets fun geshtopte; un blut fun oxsen un shepsen un bek vil ich nisht farlangen .</p>	<p>ISA 1:11 To what purpose is the multitude of your zevakhim unto Me? saith HASHEM ; I am fed up of the olot (<i>burnt offerings</i>) of rams, and the fat of fed beasts; and I delight not in the dahm of bulls, or of lambs, or of goats.</p>
<p>ISA 1:12 אַז איר קומט זיך ווייזן פֿאַר מיר, ווער בעט דאָס פֿון אייד מיינע הויפֿן צו טרעטן? edit</p>	<p>ISA 1:12 az ir kumt zich vaizen far mir, ver bet dos fun ich maine hoifen tsu treten?</p>	<p>ISA 1:12 When ye come to appear before Me, who hath required this at your hand, to trample khatzerai (<i>My courts</i>) ?</p>
<p>ISA 1:13 נישט ברענגט מער קִרְבָּנוֹת (מִנְחָה) אומזיסט, אַן אומווערדיקע דעמפֿונג איז דאָס מיר; ראש-חודש און שבת, רופֿן אַ צונויפֿרוֹפֿונג –</p>	<p>ISA 1:13 nisht brengt mer korbones (minche) umzist, an umverdike demfung iz dos mir; Rosh- choidesh un shbt, rufen a tsunoifrufung – umrecht mit inzamlung ken ich nisht laiden;</p>	<p>ISA 1:13 Bring no more futile minchot; ketoret is an abomination unto Me; Rosh Chodesh (<i>New Moon</i>) and Shabbos, the calling of assemblies — I cannot endure</p>

<p>אומרעכט מיט איינזאמלונג קען איד נישט ליידן; edit</p>		<p>aven (<i>wickedness</i>) and atzarah (<i>solemn convocation</i>) .</p>
<p>אייערע ראש-חודשן און אייערע יום-טובים האָט פֿיינט מיין זעל; זיי זיינען מיר צו לאַסט געוואָרן, איד קען זיי נישט פֿאַרטראָגן. edit</p>	<p>ISA 1:14 eyere Rosh-chudshen un eyere yom-tuvim hot faint main zel; zei zainen mir tsu last gevoren, ich ken zei nisht fartrogen.</p>	<p>ISA 1:14 Your Rosh Chodesh and your Mo'adim My Nefesh hateth; they are a burden unto Me; I am weary to bear them.</p>
<p>און אז איר שפרייט אויס אייערע הענט, וועל איד פֿאַרהוילן מייע אויגן פֿון אייד; און פֿיל איר זאָלט נישט תפילה טאָן, הער איד נישט צו; אייערע הענט זיינען פֿול מיט בלוט. edit</p>	<p>ISA 1:15 un az ir shpreit ois eyere hent, vel ich farhoilen maine oigen fun ich; un fil ir zolt nisht tfile ton, her ich nisht tsu; eyere hent zainen ful mit blut.</p>	<p>ISA 1:15 And when ye spread forth your hands, I will hide Mine eyes from you; yea, when ye make many tefillah, I will not hear; your hands are full of damim.</p>
<p>וואַשט אייד, רייניקט אייד, טוט אָפּ אייערע שלעכטע מעשים פֿון קעגן מייע אויגן, הערט אויף שלעכטס טאָן; edit</p>	<p>ISA 1:16 vasht ich, reinikt ich, tut op eyere schlechte maisim fun kegen maine oigen, hert oif shlechts ton;</p>	<p>ISA 1:16 Wash you, make you clean; put away the evil of your doings from before Mine eyes; cease to do evil;</p>
<p>לערנט גוטס טאָן, זוכט גערעכטיקייט, שטאַרקט דעם געדריקטן, טוט רעכט דעם יתום, נעמט זיך אָן פֿאַר דער אַלמנה. edit</p>	<p>ISA 1:17 lernt guts ton, zucht gerechtikeit, shtarkt dem gedrikten, tut recht dem ytum, nemt zich on far der almone.</p>	<p>ISA 1:17 Learn to do good; seek mishpat, relieve the oppressed, judge the fatherless, plead for the almanah.</p>
<p>קומט נאָר, און לאָמיר זיך דורכרעדן, זאָגט ה': אויב</p>	<p>ISA 1:18 kumt nor, un lomir zich durchreden, zagt Hashem: oib eyere zind velen vi karmin zain,</p>	<p>ISA 1:18 Come now, and let us reason together, saith HASHEM ; though your sins be as scarlet,</p>

<p>אייערע זינד וועלן ווי קאַרמין זיין, וועלן זיי ווייס ווי שניי ווערן; אויב זיי וועלן רויט זיין ווי ווערמילפאַרב, וועלן זיי ווי וואָל ווערן. edit</p>	<p>velen zei veis vi shnei veren; oib zei velen roit zain vi vermilfarb, velen zei vi vol veren.</p>	<p>they shall be as white as snow; though they be red like crimson, they shall be as wool.</p>
<p>ISA 1:19 אויב איר וועט וועלן און וועט צוהערן, וועט איר עסן דאָס גוטס פֿונעם לאַנד; edit</p>	<p>ISA 1:19 oib ir vet velen un vet tsuheren, vet ir esen dos guts funem land;</p>	<p>ISA 1:19 If ye be willing and obedient, ye shall eat the good of ha'aretz;</p>
<p>ISA 1:20 אָבער אַז איר וועט נישט וועלן, און וועט ווידערשפעניקן, וועט איר פֿון דער שווערד געגעסן ווערן; וואָרום דאָס מויל פֿון ה' האָט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 1:20 ober az ir vet nisht velen, un vet vidershpeniken, vet ir fun der shverd gegesen veren; vorem dos moil fun Hashem hot geredt.</p>	<p>ISA 1:20 But if ye refuse and rebel, ye shall be devoured with the cherev; for the mouth of HASHEM hath spoken.</p>
<p>ISA 1:21 ווי איז אַ זונה געוואָרן די געטרייע שטאַט! געווען פֿול מיט גערעכטיקייט, רעכטפֿאַרטיקייט פֿלעגט רוען אין איר, און אַצונדערטאָ – מערדערס. edit</p>	<p>ISA 1:21 vi iz a zoine gevoren di getraie shtot! geven ful mit gerechtikeit, rechtartikeit flegt ruen in ir, un atsundertto – merders.</p>	<p>ISA 1:21 How is the Kiryah Ne'emanah (<i>Faithful City, i.e., Yerushalayim</i>) become a zonah (<i>harlot</i>) ! It was full of mishpat; tzedek lodged in it; but now murderers.</p>
<p>ISA 1:22 דיין זילבער איז פֿסולת געוואָרן, דיין טראַנק איז מיט וואַסער געמישט. edit</p>	<p>ISA 1:22 dain zilber iz psult gevoren, dain trank iz mit vaser gemisht.</p>	<p>ISA 1:22 Thy kesef is become dross, thy wine mixed with mayim:</p>
<p>ISA 1:23 דייןע האַרן זיינען אָפקערערס, און חבֿרים פֿון גנבֿים; איטלעכער האָט ליב</p>	<p>ISA 1:23 daine haren zainen opkerers, un Chavorim fun ganovem; itlecher hot lib shochad, un yogt zich noch</p>	<p>ISA 1:23 Thy sarim (<i>princes</i>) are rebellious, and companions of ganavim: every one loveth bribes, and followeth after</p>

<p>שוחד, און יאָגט זיך נאָך געצאָלט; דעם יתום טוען זיי נישט קיין רעכט, און דער שטרייט פֿון דער אַלמנה גייט זיי נישט אָן. edit</p>	<p>getsolt; dem ytum tuen zei nisht kein recht, un der shtrait fun der almone geit zei nisht on.</p>	<p>rewards: they give no justice to the fatherless, neither doth the cause of the almanah come unto them.</p>
<p>ISA 1:24 דערום זאָגט דער האַר, ה' צבֿאות, דער מאַכטיקער פֿון ישׂראֵל: אָ, איך וועל זיך שטילן אָן מיינע פֿיינט, און זיך נוקם זיין אָן מיינע שונאים. edit</p>	<p>ISA 1:24 derum zagt der Har, Hashem tsboot, der machtiker fun Yisroel: a, ich vel zich shtilen on maine faint, un zich noikem zain on maine sonem.</p>	<p>ISA 1:24 Therefore saith HaAdon, HASHEM Tzva'os, Avir Yisroel <i>(the Mighty One of Yisroel)</i> , Ah, I will relieve Myself of Mine adversaries, and avenge Me of Mine enemies:</p>
<p>ISA 1:25 און איך וועל קערן מיין האַנט אויף דיר, און לייטערן ווי מיט לויג דייןע פסולת, און אַפּטאָן אַלע דייןע בלייען. edit</p>	<p>ISA 1:25 un ich vel keren main hant oif dir, un leiteren vi mit loig daine psult, un opton ale daine blaien.</p>	<p>ISA 1:25 And I will turn My hand upon thee, and refine away thy impurities, and take away all thy alloy:</p>
<p>ISA 1:26 און איך וועל אומקערן דייןע ריכטער ווי צוערשט, און דייןע יועצים ווי אין אָנהייב; דערנאָך וועט מען דיך רופֿן דער כּרד פֿון גערעכטיקייט, די געטרייע שטאַט. edit</p>	<p>ISA 1:26 un ich vel umkeren daine richter vi tsuersht, un daine yuetsim vi in onheib; dernoeh vet men dich rufen der krch fun gerechtheit, di getraie shtot.</p>	<p>ISA 1:26 And I will restore thy shofetim as at the first, and thy counselors as at the beginning: afterward thou shalt be called, The Ir HaTzedek, the Kiryah Ne'emanah.</p>
<p>ISA 1:27 ציון וועט דורך גערעכטיקייט דערלייזט ווערן, און אירע צוריקגעקערטע דורך רעכטפֿאַרטיקייט. edit</p>	<p>ISA 1:27 Tsiyon vet durch gerechtheit derleizt veren, un ire tsurikgekerte durch rechtfarmiteit.</p>	<p>ISA 1:27 Tziyon shall be redeemed with mishpat, and those in her who make teshuvah with tzedakah.</p>
<p>ISA 1:28 און אַ בראַך אויף די פֿאַרברעכער און זינדיקע אין</p>	<p>ISA 1:28 un a broch oif di farbrecher un zindike in einem; un di vos farlozen Hashem,</p>	<p>ISA 1:28 And the destruction of the poshe'im and of the chote'im shall be together, and they that</p>

<p>איינעם; און די וואָס פֿאַרלאָזן ה', וועלן פֿאַרלענדט ווערן. edit</p>	<p>velen farlendt veren.</p>	<p>forsake HASHEM shall be consumed.</p>
<p>ISA 1:29 וואָרום מע וועט צו שאַנד ווערן פֿון די אייכנביימער וואָס איר האָט געגלוסט, און איר וועט זיך שעמען מיט די גערטנער וואָס איר האָט אויסדערוויילט. edit</p>	<p>ISA 1:29 vorem me vet tsu shand veren fun di eichnbeimer vos ir hot geglust, un ir vet zich shemen mit di gertner vos ir hot oisderveilt.</p>	<p>ISA 1:29 For they shall be ashamed of the sacred oaks which ye have delighted in, and ye shall blush for the gannot (gardens) that ye have chosen.</p>
<p>ISA 1:30 וואָרום איר וועט זיין ווי אַ טערעבינט וואָס זיין בלאַט ווערט פֿאַרוועלקט, און ווי אַ גאַרטן וואָס האָט נישט קיין וואַסער. edit</p>	<p>ISA 1:30 vorem ir vet zain vi a terebint vos zain blat vert farvelkt, un vi a gorten vos hot nisht kein vaser.</p>	<p>ISA 1:30 For ye shall be as an oak whose leaf fadeth, and as a garden that hath no mayim.</p>
<p>ISA 1:31 און דער שטאַרקער וועט ווערן ווי פֿלאַקסשטרוי, און זיין ווערק אַ פֿונק און ביידע אין איינעם וועלן ברענען, און קיין לעשער וועט נישט זיין. edit</p>	<p>ISA 1:31 un der shtarker vet veren vi flaksshtroi, un zain verk a funk un beide in einem velen brenen, un kein lesher vet nisht zain.</p>	<p>ISA 1:31 And the strong shall be as tinder, and the maker of it as a spark, and they shall both burn together, and none shall quench them.</p>
<p>ISA 2:1 דאָס וואָרט וואָס ישַׁעְיָהוּ דער זון פֿון אַמוצן האָט געזען אויף יהודה און ירושָׁלַיִם. edit</p>	<p>ISA 2:1 dos vort vos Yeshayahu der zun fun omutsen hot gezen oif Yehudah un Yerusholayim.</p>	<p>ISA 2:1 The Davar that Yeshayah ben Amotz saw concerning Yehudah and Yerushalayim.</p>
<p>ISA 2:2 און עס וועט זיין אין סוף פֿון די טעג, וועט שטיין פֿעסט דער באַרג פֿון ה'ס הויז אויבן אַן פֿון די בערג, און דערהויבן</p>	<p>ISA 2:2 un es vet zain in sof fun di teg, vet shtein fest der barg fun Hashem's hoiz oiben on fun di berg, un derhoiben iber di heichen; un ale felker velen tsu im shtromen.</p>	<p>ISA 2:2 And it shall come to pass in the acharit hayamim, that the Har Beis HASHEM shall be established as the rosh of the mountains, and shall be exalted above the hills; and all the</p>

<p>איבער די הייכן; און אַלע פֿעלקער וועלן צו אים שטראַמען. edit</p>		<p>Goyim shall flow unto it.</p>
<p>ISA 2:3 און פֿיל אומות וועלן גיין און וועלן זאָגן: קומט, און לאָמיר אַרויפֿגיין צום באַרג פֿון ה', צום הויז פֿון דעם אַלוקי יעקב; און ער וועט אונדז לערנען פֿון זיינע וועגן, און מיר וועלן גיין אין זיינע שטעגן; וואַרום פֿון ציון וועט אַרויסגיין אַ תּוֹרָה, און ה'ס וואַרט פֿון ירושלַיִם. edit</p>	<p>ISA 2:3 un fil umes velen gein un velen zogen: kumt, un lomir aroufgein tsum barg fun Hashem, tsum hoiz fun dem Elochei Yaakov; un er vet undz lernen fun zaine vegen, un mir velen gein in zaine shtegen; vorem fun Tsiyon vet aroisgein a ture, un Hashem's vort fun Yerushalayim.</p>	<p>ISA 2:3 And amim rabbim (<i>many peoples</i>) shall come and say, Come ye, and let us go up to Har HASHEM , to the Beis Elohei Ya'akov; and He will teach us of His Derakhim, and we will walk in His Orakhot; for out of Tziyon shall go forth the torah, and the Devar HASHEM from Yerushalayim.</p>
<p>ISA 2:4 און ער וועט משפטן צווישן די פֿעלקער, און אַנטשיידן איבער פֿיל אומות; און זיי וועלן שמידן זייערע שווערדן אויף אַקעראַייזנס, און זייערע שפיזן אויף צווייגמעסערס; אַ פֿאַלק קעגן אַ פֿאַלק וועט נישט הייבן אַ שווערד, און מע וועט נישט מער לערנען מלחמה . edit</p>	<p>ISA 2:4 un er vet mishpeten tsvishen di felker, un antsheiden iber fil umes; un zei velen shmiden zeyere shverden oif akeraizns, un zeyere shpizen oif tsvaigmesers; a folk kegen a folk vet nisht heiben a shverd, un me vet nisht mer lernen milchome .</p>	<p>ISA 2:4 And He shall judge among the Goyim, and shall arbitrate for amim rabbim; and they shall beat their swords into plowshares, and their spears into pruning hooks; Goy shall not lift up cherev against Goy, neither shall they train for milchamah any more.</p>
<p>ISA 2:5 הויז פֿון יעקב, קומט, און לאָמיר גיין אין דעם ליכט פֿון ה'. edit</p>	<p>ISA 2:5 hoiz fun Yaakov, kumt, un lomir gein in dem licht fun Hashem.</p>	<p>ISA 2:5 O Bais Ya'akov, come ye, and let us walk in the Ohr HASHEM .</p>

<p>וואַרום האָסט פֿאַרלאָזט ISA 2:6 דיין פֿאַלק, דאָס הויז פֿון יעקב, ווייל זיי זיינען פֿול מיט כישוף פֿון מזרח, און מיט וואַרזאָגער אַזוי ווי די פֿלשתיים, און מיט פֿרעמדגעבאַרענע זאַכן גיבן זיי זיך אָפּ. edit</p>	<p>ISA 2:6 vorem host farlozt dain folk, dos hoiz fun Yaakov, vail zei zainen ful mit kishef fun mizrech, un mit vorzoger azoi vi di Peleshetim, un mit fremdgeborene zachen giben ze zich op.</p>	<p>ISA 2:6 Therefore Thou hast abandoned Thy people Bais Ya'akov, because they have found their fullness from Kedem (<i>the East</i>) , and practice divination like the Pelishtim, and they clasp hands contentedly with yaldei nochrin (<i>children of foreigners</i>) .</p>
<p>און אָנגעפֿילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט זילבער און גאָלד, און נישטאָ קיין שיעור צו זיינע אַוצרות; און אָנגעפֿילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט פֿערד, און נישטאָ קיין שיעור צו זיינע רייטוועגן. edit</p>	<p>ISA 2:7 un ongefilt gevoren iz zain land mit zilber un gold, un nishto kein shieur tsu zaine oitseres; un ongefilt gevoren iz zain land mit ferd, un nishto kein shieur tsu zaine raitvegen.</p>	<p>ISA 2:7 Their land also is full of kesef and zahav, neither is there any end of their otzarot; their land is also full of susim, neither is there any end of their merkevot:</p>
<p>און אָנגעפֿילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט אָפּגעטער; צום ווערק פֿון זייערע הענט טוען זיי זיך בוקן, צו וואָס זייערע פֿינגער האָבן געמאַכט. edit</p>	<p>ISA 2:8 un ongefilt gevoren iz zain land mit opgeter; tsum verk fun zeyere hent tuen zeich buken, tsu vos zeyere finger hoben gemacht.</p>	<p>ISA 2:8 Their land also is full of elilim; they worship the work of their own hands, that which their own etzbe'ot have made;</p>
<p>און געבויגן איז דער מענטש, און נידעריק איז דער מאן, און דו קענסט זיי נישט פֿאַרגעבן. edit</p>	<p>ISA 2:9 un geboigen iz der mentsh, un niderik iz der man, un du kenst zei nisht fargeben.</p>	<p>ISA 2:9 And adam are humbled and ish are brought low; therefore forgive them not.</p>
<p>גיי אַריין אין פֿעלדז, און באַהאַלט זיך אין שטויב, פֿאַר ISA 2:10</p>	<p>ISA 2:10 gei arain in feldz, un bahalt zich in shtoib, far der</p>	<p>ISA 2:10 Enter into the Tzur, and hide thee in the apha, for</p>

<p>דער פֿאַרכטיקייט פֿון ה', און פֿאַר דער פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט. edit</p>	<p>forchtikeit fun Hashem, un far der pracht fun zain groiskeit.</p>	<p>pachad HASHEM , and for the hadar of His majesty.</p>
<p>ISA 2:11 די האַפֿערדיקע אויגן פֿון מענטשן ווערן דערנידערט, און די הויכקייט פֿון לײַט וועט געבויגן ווערן, און ה' אַליין וועט זײַן דערהויבן אין יענעם טאָג. edit</p>	<p>ISA 2:11 di hoferdike oigen fun mentshen veren dernidert, un di hoichkeit fun lait vet geboigen veren, un Hashem alein vet zain derhoiben in yenem tog.</p>	<p>ISA 2:11 The lofty looks of adam shall be humbled, and the haughtiness of anashim shall be brought low, and HASHEM alone shall be exalted in Yom Hahu.</p>
<p>ISA 2:12 וואַרום אַ טאָג איז דאָ בײַ ה' צבֿאות, אויף אַלעם שטאַלצן און הויכן, און אויף אַלעם דערהויבענעם, עס זאָל דערנידערט ווערן; edit</p>	<p>ISA 2:12 vorem a tog iz do bai Hashem tsboot, oif alem shtoltsen un hoichen, un oif alem derhoibenem, es zol dernidert veren;</p>	<p>ISA 2:12 For the Yom L' HASHEM Tzva'os shall be upon every one that is proud and lofty, and upon every one that is lifted up; and he shall be brought low:</p>
<p>ISA 2:13 און אויף אַלע צעדערן פֿון לבֿנון, די הויכע און דערהויבענע, און אויף אַלע אייכנביימער פֿון בָּשָׁן; edit</p>	<p>ISA 2:13 un oif ale tsederen fun Levanon, di hoiche un derhoibene, un oif ale eichnbeimer fun Bashan;</p>	<p>ISA 2:13 And upon all the cedars of Levanon, that are high and lofty, and upon all the oaks of Bashan,</p>
<p>ISA 2:14 און אויף אַלע הויכע בערג, און אויף אַלע דערהויבענע הייכן; edit</p>	<p>ISA 2:14 un oif ale hoiche berg, un oif ale derhoibene heichen;</p>	<p>ISA 2:14 And upon kol heharim, and upon all the hills that are lifted up,</p>
<p>ISA 2:15 און אויף יעטוועדער הויכן טורעם, און אויף יעטוועדער באַפֿעסטיקטער מויער; edit</p>	<p>ISA 2:15 un oif yetveder hoichen turem, un oif yetveder bafestikter moier;</p>	<p>ISA 2:15 And upon every lofty migdal, and upon every fortified chomah (<i>wall</i>) ,</p>

<p>ISA 2:16 און אויף אלע שיפן פֿון תַּרְשִׁישׁ, און אויף אלע גלוסטיקע געמעלן. edit</p>	<p>ISA 2:16 un oif ale shifen fun Tarshish, un oif ale glustike gemelen.</p>	<p>ISA 2:16 And upon all the oniyot of Tarshish, and upon all the beautiful ships.</p>
<p>ISA 2:17 און די האָפֿערדיקייט פֿון מענטשן וועט געבויגן ווערן, און די הויכקייט פֿון לייט וועט דערנידערט ווערן, און ה' אליין וועט זיין דערהויבן אין יענעם טאָג. edit</p>	<p>ISA 2:17 un di hoferdikeit fun mentshen vet geboigen veren, un di hoichkeit fun lait vet dernidert veren, un Hashem alein vet zain derhoiben in yenem tog.</p>	<p>ISA 2:17 And the haughtiness of adam shall be humbled, and the pride of anashim shall be brought low; and HASHEM alone shall be exalted in Yom Hahu.</p>
<p>ISA 2:18 און די אָפֿגעטער וועלן אין גאַנצן פֿאַרגיין. edit</p>	<p>ISA 2:18 un di opgeter velen in gantsen fargein.</p>	<p>ISA 2:18 And the elilim shall utterly pass away.</p>
<p>ISA 2:19 און מע וועט אַרײַנגיין אין היילן פֿון פֿעלדזן, און אין לעכער פֿון דער ערד, פֿאַר דער פֿאַרכטיקייט פֿון ה', און פֿאַר דער פֿראַכט פֿון זײַן גרויסקייט, ווען ער שטייט אויף די ערד אויפֿצוטרייסלען. edit</p>	<p>ISA 2:19 un me vet arangein in heilen fun feldzen, un in lecher fun der erd, far der forchtikeit fun Hashem, un far der pracht fun zain groiskeit, ven er shteit oif di erd oiftsutreislen.</p>	<p>ISA 2:19 And they shall go into the holes of the rocks, and into the caves of apher, for pachad (terror of) HASHEM , and for the hadar of His majesty, when He ariseth to shake ha'arets.</p>
<p>ISA 2:20 אין יענעם טאָג וועט אַוועקוואַרפֿן דער מענטש זײַנע אָפֿגעטער פֿון זילבער, און זײַנע אָפֿגעטער פֿון גאַלד, וואָס זײ האָבן זיך געמאַכט, זיך צו בוקן, פֿאַר די קראַטן און פֿאַר די פֿלעדערמיזן; edit</p>	<p>ISA 2:20 in yenem tog vet avekvarfen der mentsh zaine opgeter fun zilber, un zaine opgeter fun gold, vos zei hoben zich gemacht, zich tsu buken, far di krotzen un far di fledermaiz;</p>	<p>ISA 2:20 In Yom Hahu a man shall cast his elilei kesef, and his elilei zahav, which they made each one for himself to worship, to the moles and to the bats;</p>

<p>כדי אַרײַנצוגיין אין ISA 2:21 לעכער פֿון פֿעלדזן, און אין שפּאַלטן פֿון שטיינער, פֿאַר דער פֿאַרכטיקייט פֿון ה', און פֿאַר דער פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט, ווען ער שטייט אויף די ערד אויפֿצוטרייסלען. edit</p>	<p>ISA 2:21 kedei araintsugein in lecher fun feldzen, un in shpalten fun shtainer, far der forchtikeit fun Hashem, un far der pracht fun zain groiskeit, ven er shteit oif di erd oiftsutreislen.</p>	<p>ISA 2:21 To go into the clefts of the rocks, and into the tops of the craggs before pachad (terror) of HASHEM , and for the hadar of His majesty, when He ariseth to shake ha'aretz.</p>
<p>פֿאַרמײַדט אײַך פֿונעם ISA 2:22 מענטשן וואָס אַ הויך איז אין זײַן נאַז, וואָרום וואָס איז ער גערעכנט? edit</p>	<p>ISA 2:22 farmaidt ich funem mentshen vos a hoich iz in zain noz, vorem vos iz er gerechnt?</p>	<p>ISA 2:22 Cease ye from HaAdam, whose neshamah is in his nostrils: for of what account is he?</p>
<p>וואָרום זע, דער האַר, ה' ISA 3:1 צבֿאות, טוט אָפּ פֿון ירושלים און פֿון יהודה אַן אונטערלען און אַן אַנלען; יעטוועדער אונטערלען פֿון ברויט, און יעטוועדער אונטערלען פֿון וואַסער. edit</p>	<p>ISA 3:1 vorem ze, der Har, Hashem tsboot, tut op fun Yerusholayim un fun Yehudah an unterlen un an onlen; yetveder unterlen fun broit, un yetveder unterlen fun vaser.</p>	<p>ISA 3:1 For, hinei, HaAdon, HASHEM Tzva'os, doth take away from Yerushalayim and from Yehudah supply and support, the whole supply of lechem, and the whole supply of mayim.</p>
<p>דעם גבור און דעם מאַן ISA 3:2 פֿון מלחמה, דעם ריכטער און דעם נבֿיא, און דעם וואַרזאָגער און דעם עלטסטן; edit</p>	<p>ISA 3:2 dem giber un dem man fun milchome, dem richter un dem novi, un dem vorzoger un dem eltsten;</p>	<p>ISA 3:2 The Gibbor, and the Ish Milchamah, the Shofet, and the Navi, the Diviner, and the Zaken,</p>
<p>דעם הויפטמאַן פֿון ISA 3:3 פֿופֿציק, און דעם אָנגעזעענעם און דעם בעל-יזעץ, און דעם</p>	<p>ISA 3:3 dem hoiptman fun fuftsik, un dem ongezeenem un dem Baal-yuets, un dem klugen tsoiberer, un dem</p>	<p>ISA 3:3 The sar chamishim, the men of rank and yo'etz (counselor) , and masters in art, and the expert enchanter.</p>

<p>קלוגן צויבערער, און דעם שפרוכקענער. edit</p>	<p>shpruchkener.</p>	
<p>ISA 3:4 און איך וועל מאַכן יינגלעך פֿאַר זייערע האַרן, און קינדער וועלן געוועלטיקן איבער זיי. edit</p>	<p>ISA 3:4 un ich vel machen yinglech far zeyere haren, un kinder velen geveltiken iber ze.</p>	<p>ISA 3:4 And I will make ne'arim (lads) to be their sarim, and babes shall rule over them.</p>
<p>ISA 3:5 און דאָס פֿאַלק וועט זיך דריקן, איינער דעם אַנדערן, און איטלעכער זיין חבֿר; אַ יינגל וועט זיך גרייסן קעגן זקן, און דער נבֿזה קעגן נכבֿד. edit</p>	<p>ISA 3:5 un dos folk vet zich driken, einer dem anderen, un itlecher zain chever; a yingel vet zich greisen kegen zoken, un der nivzh kegen nichbd.</p>	<p>ISA 3:5 And HaAm shall be oppressed, every one by another, and every one by his re'a; the na'ar shall behave himself proudly against the zaken, and the base against the honorable.</p>
<p>ISA 3:6 אַז עמעצער וועט אָנכאַפֿן זיין ברודער פֿון זיין פֿאַטערס הויז: אַ בגד האָסטו, אַ לידער זאָלסטו אונדז זיין, און די דאָזיקע שטרויכלעניש זאָל זיין אונטער דיין האַנט, edit</p>	<p>ISA 3:6 az emetser vet onchapen zain bruder fun zain foters hoiz: a beged hostu, a lider zolstu undz zain, un di dozike shtroichlenish zol zain unter dain hant,</p>	<p>ISA 3:6 When an ish shall take hold of his brother of his bais avi, saying, Thou hast clothing, be thou our katzin, and let this ruin be under thy yad;</p>
<p>ISA 3:7 וועט ער שווערן אין יענעם טאָג, אַזוי צו זאָגן: איך וועל נישט זיין קיין היילער, אַז אין מיין הויז איז נישטאָ קיין ברויט און קיין בגד; איר וועט מיך נישט מאַכן פֿאַרן לידער פֿון פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 3:7 vet er shveren in yenem tog, azoi tsu zogen: ich vel nisht zain kein heiler, az in main hoiz iz nishto kein broit un kein beged; ir vet mich nisht machen faran lider fun folk.</p>	<p>ISA 3:7 In Yom Hahu shall he protest, saying, I am no curer of your ills; for in my bais is neither lechem nor simlah (clothing); make me not a Katzin Am.</p>
<p>ISA 3:8 וואָרום געשטרויכלט איז ירושָׁלַיִם, און יהודה איז</p>	<p>ISA 3:8 vorem geshtroicht iz Yerusholayim, un Yehudah iz</p>	<p>ISA 3:8 For Yerushalayim is ruined, and Yehudah fallen; because</p>

<p>געפֿאַלן; ווייל זייער צונג און זייערע מעשים זיינען קעגן ה', צו ווידערשפעניקן די אויגן פֿון זיין כבוד. edit</p>	<p>gefallen; vail zeyer tsung un zeyere maisim zainen kegen Hashem, tsu vidershpeniken di oigen fun zain koved.</p>	<p>their leshon and their deeds are against HASHEM , to provoke the eyes of His kavod.</p>
<p>ISA 3:9 דער אַנבליק פֿון זייער פנים זאָגט עדות אויף זיי; און זייער זינד זאָגן זיי אויס ווי סדום, זיי פֿאַרלייקענען נישט. וויי צו זייער זעל, וואָס זיי האָבן זיך אַליין בייז געטאָן. edit</p>	<p>ISA 3:9 der onblik fun zeyer ponem zogt eides oif zei; un zeyer zind zogen zei ois vi Sodom, zei farleikenen nisht. vei tsu zeyer zel, vos zei hoben zich alein beiz geton.</p>	<p>ISA 3:9 The show of their countenance doth testify against them; and they make known their chet like S'dom; they conceal it not. Oy to their nefesh! For they do ra'ah unto themselves.</p>
<p>ISA 3:10 זאָגט דעם גערעכטן אַז אים וועט זיין גוט, ווייל די פֿרוכט פֿון זייערע מעשים וועלן זיי עסן. edit</p>	<p>ISA 3:10 zogt dem gerechten az im vet zain gut, vail di frucht fun zeyere maisim velen zei esen.</p>	<p>ISA 3:10 Say ye to the tzaddik, that it shall be tov with him; for they shall eat the p'ri of their deeds.</p>
<p>ISA 3:11 וויי צו דעם רשע, אים וועט זיין שלעכט, וואָרום די טוונג פֿון זיינע הענט וועט אים געשען. edit</p>	<p>ISA 3:11 vei tsu dem roshe, im vet zain shlecht, vorem di tuung fun zaine hent vet im geshen.</p>	<p>ISA 3:11 Oy to the rasha! It shall be rah with him; for what his hands have wrought will be done to him.</p>
<p>ISA 3:12 מיין פֿאַלק – זיינע באַצווינגער זיינען קינדער, און ווייבער געוועלטיקן איבער אים. מיין פֿאַלק! דייע לידער זיינען פֿאַרפֿירער, און דעם וועג פֿון דייע שטעגן האָבן זיי צעמישט. edit</p>	<p>ISA 3:12 main folk – zaine batsvinger zainen kinder, un vaiber geveltiken iber im. main folk! daine lider zainen farfirer, un dem veg fun daine shtegen hoben zei tsemisht.</p>	<p>ISA 3:12 As for My people, children are their nogesim (taskmasters) , and nashim rule over them. O My people, they which lead thee cause thee to go astray, misleading and swallowing up the Derech Orkhot (way of paths) of thee.</p>
<p>ISA 3:13 ה' שטייט אויף זיך צו</p>	<p>ISA 3:13 Hashem shteit oif zich tsu</p>	<p>ISA 3:13 HASHEM hath stood to</p>

<p>קריגן, און ער שטעלט זיך צו משפטן די פֿעלקער. edit</p>	<p>krigen, un er shtelt zich tsu mishpeten di felker.</p>	<p>accuse, and standeth for Din (<i>judging</i>) the Amim (<i>Nations</i>) .</p>
<p>ISA 3:14 ה' וועט גיין אין אַ משפט מיט די עלטסטע פֿון זיין פֿאַלק און זיינע האַרן: דאָס האָט איר אַפּגעגעסן דעם ווינגאַרטן, די גולה פֿון אַרימאַן איז אין אייערע הייזער. edit</p>	<p>ISA 3:14 Hashem vet gein in a mishpot mit di eltste fun zain folk un zaine haren: dos hot ir opgegesen dem vaingorten, di gzle fun oriman iz in eyere haizer.</p>	<p>ISA 3:14 HASHEM will enter into mishpat with the Ziknei Amo (<i>Elders of His People</i>) , and the sarim thereof; for ye have eaten up the kerem (<i>vineyard</i>) ; the plunder of the oni is in your batim (<i>houses</i>) .</p>
<p>ISA 3:15 וואָס מיינט איר, וואָס איר צעדריקט {דכא} מיין פֿאַלק, און דעם פנים פֿון די אַרימע צעמאַלט איר? זאָגט דער אַדני, ה' צבֿאות. edit</p>	<p>ISA 3:15 vos meint ir, vos ir tsedrikt main folk, un dem ponem fun di orime tsemolt ir? zogt der Adonoi, Hashem tsboöt.</p>	<p>ISA 3:15 What mean ye that ye crush Ami, and grind the faces of the aniyim? saith Adonoi HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 3:16 און ה' האָט געזאָגט: ווייל די טעכטער פֿון ציִון זיינען האַפֿערדיק, און גייען פֿאַרריסן דעם האַלדז, און ווינקענדיק מיט די אויגן; גייען שוועבנדיק גייען זיי, און מיט זייערע פֿוסרינגען קלינגען זיי; edit</p>	<p>ISA 3:16 un Hashem hot gezogt: vail di techter fun Tsiyon zainen hoferdik, un geyen farrisen dem haldz, un vinkendik mit di oigen; geyen shvebdik geyen zei, un mit zeyere fusingen klingen zei;</p>	<p>ISA 3:16 Moreover HASHEM saith, Because the Banot Tziyon are haughty, and walk with stretched forth necks and winking eyes, walking and tripping along as they go, and making a tinkling with their feet;</p>
<p>ISA 3:17 דערום וועט אַדני קרעציק מאַכן דעם קאָפּ פֿון די טעכטער פֿון ציִון, און ה' וועט זייער שאַנד אַנטפלעקן. edit</p>	<p>ISA 3:17 derum vet Adonoi kretsik machen dem kop fun di techter fun Tsiyon, un Hashem vet zeyer shand antpleken.</p>	<p>ISA 3:17 Therefore Adonoi will strike with a scab the kodkod (<i>top of the head</i>) Banot Tziyon, and HASHEM will lay bare their nakedness.</p>
<p>ISA 3:18 אין יענעם טאָג וועט אַדני</p>	<p>ISA 3:18 in yenem tog vet Adonoi opton di sheinkeit fun di</p>	<p>ISA 3:18 In Yom Hahu, Adonoi will take away the fine show of their</p>

<p>אַפּטאַן די שיינקייט פֿון די פֿוסרינגען, און די שטערנבענדער, און די לִבְנֵה־לֶעֶד; edit</p>	<p>fusringen, un di shternbender, un di lvnhlech;</p>	<p>tinkling ornaments about their feet, and their headbands, and their crescent necklaces,</p>
<p>ISA 3:19 די באַמבערלעך, און די אַרעמבענדער, און די שלייערס; edit</p>	<p>ISA 3:19 di bomberlech, un di orembender, un di shleyers;</p>	<p>ISA 3:19 The earrings, and the bracelets, and the veils,</p>
<p>ISA 3:20 די קאַפּטיכער, און די טריטקייטלעך, און די גאַרטלען, און די לייבלעך, און די קמיעות; edit</p>	<p>ISA 3:20 di kopticher, un di tritkeitlech, un di gartelen, un di laiblech, un di kmeyeut;</p>	<p>ISA 3:20 The diadems, and the ankle chains, and the girdles, and the perfume bottles, and the lechashim (amulets) ,</p>
<p>ISA 3:21 די פֿינגערלעך, און די נאַזרינגען; edit</p>	<p>ISA 3:21 di fingerlech, un di nozringen;</p>	<p>ISA 3:21 The taba'ot (rings) , and nose rings,</p>
<p>ISA 3:22 די פֿאַרטיכטער, און די מאַנטלען, און די איבערדעקן, און די בייטלען; edit</p>	<p>ISA 3:22 di fartichter, un di mantlen, un di iberdeken, un di baitlen;</p>	<p>ISA 3:22 The machalatzot (festal robes) , and the mantles, and the cloaks, and the charitim (money purses) ,</p>
<p>ISA 3:23 די טולן, און די ליינענע טיכער, און די הויבן, און די דעקטיכער. edit</p>	<p>ISA 3:23 di tulen, un di lainene ticher, un di hoiben, un di dekticher.</p>	<p>ISA 3:23 The hand mirrors, and the sedinim (linen coverings) , and the tzenifot (turbans) , and the veils.</p>
<p>ISA 3:24 און עס וועט זיין, אַנשטאַט בשמים וועט זיין צעפֿוילטקייט, און אַנשטאַט אַ גאַרטל, אַ שטריק, און אַנשטאַט קרויזן, אַ פליד, און אַנשטאַט אַ ברוסטטוך, אַ</p>	<p>ISA 3:24 un es vet zain, anshtot b'shomaim vet zain tsefoiltkeit, un anshtot a gartel, a shtrik, un anshtot kroizen, a plich, un anshtot a brusttuch, a zakgurt; a brand anshtot sheinkeit.</p>	<p>ISA 3:24 And it shall come to pass, that instead of fragrance there shall be stench; and instead of a sash, a rope; and instead of well-set hair, baldness; and instead of a rich cloak, a wrapping of sak (sackcloth) ; and branding instead of yofi</p>

<p>זאַקגורט; אַ בראַנד אַנשטאַט שיינקייט. edit</p>		<p>(<i>beauty</i>) .</p>
<p>דיינע מענער וועלן דורכן שווערד פֿאַלן, און דיינע גיבורים אין מלחמה. edit</p>	<p>ISA 3:25 daine mener velen durchen shverd falen, un daine giborim in milchome.</p>	<p>ISA 3:25 Thy men shall fall by the cherev, and thy gevurah in milchamah.</p>
<p>און קלאַגן און טרויערן וועלן אירע טויערן, און אויסגעליידיקט וועט זי ווערן, אויף דער ערד וועט זי זיצן. edit</p>	<p>ISA 3:26 un klogen un troieren velen ire toieren, un oisgeleidikt vet zi veren, oif der erd vet zi zitsen.</p>	<p>ISA 3:26 And her gates shall lament and mourn; and she being desolate shall sit upon ha'aretz.</p>
<p>און זיבן ווייבער וועלן אָנהאַלטן איין מאַן אין יענעם טאָג, אַזוי צו זאָגן: אונדזער ברויט וועלן מיר עסן, און אונדזער קלייד וועלן מיר אָנטאָן, נאָר דיין נאָמען זאָל גערופֿן ווערן אויף אונדז; טו אָפּ אונדזער שאַנד. edit</p>	<p>ISA 4:1 un ziben vaiber velen onhalten ein man in yenem tog, azoi tsu zogen: undzer broit velen mir esen, un undzer kleid velen mir onton, nor dain nomen zol gerufen veren oif undz; tu op undzer shand.</p>	<p>ISA 4:1 And in Yom Hahu (<i>that</i> <i>day</i>) sheva nashim (<i>seven</i> <i>women</i>) shall take hold of one man, saying, We will eat our own lechem, and wear our own clothes; only let us be called by thy shem, to take away our disgrace.</p>
<p>אין יענעם טאָג וועט די צמח פֿון ה' זיין פֿאַר אַ שיינקייט און פֿאַר אַ כְּבוֹד, און די פֿרוכט פֿון לאַנד פֿאַר אַ שטאַלץ און פֿאַר אַ צירונג, פֿאַר די אַנטרונענע פֿון ישראל. edit</p>	<p>ISA 4:2 in yenem tog vet di tsemach fun Hashem zain far a sheinkeit un far a koved, un di frucht fun land far a shtolts un far a tsirung, far di antrunene fun Yisroel.</p>	<p>ISA 4:2 In Yom Hahu shall the Tzemach HASHEM be beautiful and glorious, and the p'ri ha'aretz shall be the ga'on (<i>pride</i>) and glory for them that are escaped of Yisroel.</p>
<p>און עס וועט זיין, דער וואָס איז געבליבן אין ציון, און</p>	<p>ISA 4:3 un es vet zain, der vos iz gebliben in Tsiyon, un der vos hot zich opgeshtelt in</p>	<p>ISA 4:3 And it shall come to pass, that he that is left in Tziyon, and he that remaineth in</p>

<p>דער וואָס האָט זיך אָפּגעשטעלט אין ירושלים, וועט הייליקער געזאָגט ווערן צו אים – איטלעכער וואָס איז פֿאַרשריבן צום לעבן אין ירושלים; edit</p>	<p>Yerusholayim, vet heiliker gezogt veren tsu im – itlecher vos iz farshriben tsum leben in Yerusholayim;</p>	<p>Yerushalayim, shall be called kadosh, even every one that is hakatuv lachayyim (<i>recorded for life...Rosh Hashana theme</i>) in Yerushalayim:</p>
<p>ISA 4:4 ווען אַדנִי האָט אָפּגעוואָשן דעם קויט פֿון די טעכטער פֿון ציון, און דאָס בלוט פֿון ירושלים שווענקט ער אָפּ פֿון איר מיט, מיט אַ גייסט {רוח הקדש} פֿון גערעכטיקייט, און מיט אַ גייסט {רוח הקדש} פֿון פֿאַרברענונג. edit</p>	<p>ISA 4:4 ven Adonoi hot opgevashen dem koit fun di techter fun Tsiyon, un dos blut fun Yerusholayim shvenkt er op fun ir mit, mit a Gaist fun gerechtheit, un mit a Gaist fun farbrenung.</p>	<p>ISA 4:4 When Adonoi shall have washed away the filth of the Banot Tziyon, and shall have purged the dahm of Yerushalayim from the midst thereof by the Ruach Mishpat, and by the Ruach Ba'ler (<i>Spirit of Burning</i>) .</p>
<p>ISA 4:5 און ה' וועט באַשאַפֿן אויפֿן גאַנצן פּלאַץ פֿון באַרג ציון, און אויף אירע זאַמלערטער, אַ וואַלקן און רויך ביי טאָג, און אַ שיין פֿון פֿלאַמפֿייער ביי נאַכט; וואַרום, איבער אַל דער פּראַכטיקייט וועט זיין אַ חופּה. edit</p>	<p>ISA 4:5 un Hashem vet bashafen oifen gantsen plats fun barg Tsiyon, un oif ire zamlerter, a volken un roich bai tog, un a shein fun flamfaier bai nacht; vorem, iber al der prachtheit vet zain a chuph.</p>	<p>ISA 4:5 And HASHEM will create upon the whole place of Mt Tziyon, and upon her assemblies, an anan and smoke by yom, and the shining of a flaming eish by lailah; for upon all the kavod shall be a Chuppah.</p>
<p>ISA 4:6 און אַן איבערדעק וועט זיין פֿאַר אַ שאַטן פֿון היץ ביי טאָג, און פֿאַר אַ באַשיצונג</p>	<p>ISA 4:6 un an iberdek vet zain far a shoten fun hits bai tog, un far a bashitsung un far a farborgenish</p>	<p>ISA 4:6 And there shall be a Sukkah for a shade in the daytime from the heat, and for</p>

<p>און פֿאַר אַ פֿאַרבאַרגעניש פֿון גוס און פֿון רעגן. edit</p>	<p>fun gus un fun regen.</p>	<p>a place of refuge, and for a covert from storm and from rain.</p>
<p>ISA 5:1 לאָמיד זינגען פֿון מיין ליבן פֿריינט, דאָס געזאַנג פֿון מיין באַליבטן אויף זיין וויינגאַרטן. אַ וויינגאַרטן האָט מיין ליבער פֿריינט געהאַט, אויף אַ בערגל אַ פֿעטן. edit</p>	<p>ISA 5:1 lomich zingen fun main liben fraint, dos gezang fun main balibten oif zain vaingorten. a vaingorten hot main liber fraint gehat, oif a bergel a feten.</p>	<p>ISA 5:1 Now will I sing of my beloved a shirat dodi touching His kerem (vineyard) . My beloved had a kerem (vineyard) in a very fruitful hill;</p>
<p>ISA 5:2 און ער האָט אים צעגראָבן און אים אויסגעשטיינט, און אים באַפֿלאַנצט מיט טייערן וויינשטאַק, און אויסגעבויט אַ טורעם אין אים, און אויך אַ קעלטער אויסגעהאַקט דערין; און ער האָט געהאַפֿט ער זאָל וויינטרויבן ברענגען, און ער האָט ווילדטרויבן געבראַכט. edit</p>	<p>ISA 5:2 un er hot im tsegroben un im oisgeshteint, un im baflantst mit teyeren vainshtok, un oisgeboit a turem in im, un oich a kelter oisgehakt derin; un er hot gehoft er zol vaintroiben brenge, un er hot vildtroiben gebracht.</p>	<p>ISA 5:2 And He dug it up, and gathered out the stones thereof, and planted it with the choicest vine, and built a migdal in the midst of it, and also made a yekev (winepress) therein; and He looked that it should bring forth anavim (grapes) , and it brought forth b'ushim (wild grapes) .</p>
<p>ISA 5:3 און אַצונד, איר באַוווינער פֿון ירושָׁלַיִם, און מענער פֿון יהודה, משפט, איך בעט אייך, צווישן מיר און צווישן מיין וויינגאַרטן. edit</p>	<p>ISA 5:3 un atsund, ir bavoiner fun Yerusholayim, un mener fun Yehudah, mishpot, ich bet ich, tsvishen mir un tsvishen main vaingorten.</p>	<p>ISA 5:3 And now, O inhabitants of Yerushalayim, and Ish Yehudah, judge, now, between Me and My kerem (vineyard) .</p>
<p>ISA 5:4 וואָס נאָך איז געווען צו טאָן פֿאַר מיין וויינגאַרטן,</p>	<p>ISA 5:4 vos noch iz geven tsu ton far main vaingorten, vos ich hob in im nisht geton? far vos,</p>	<p>ISA 5:4 What could have been done more to My kerem (vineyard) , that I have not</p>

<p>וואָס איך האָב אין אים נישט געטאָן? פֿאַר וואָס, אַז איך האָב געהאַפֿט ער זאָל וויינטרויבן ברענגען, האָט ער וילדטרויבן געבראַכט? edit</p>	<p>az ich hob gehoft er zol vaintroiben brengen, hot er vildtroiben gebracht?</p>	<p>done in it? Why, when I looked that it should bring forth anavim, brought it forth b'ushim?</p>
<p>ISA 5:5 און אַצונד, לאַמיד אייך לאַזן וויסן, וואָס איך וועל טאָן צו מיין וויינגאַרטן: אָפֿטאָן זיין צאַם, און ער זאָל אָפֿגעגעסן ווערן; צעברעכן זיין פֿלויט, און ער זאָל צעטרעטן ווערן. edit</p>	<p>ISA 5:5 un atsund, lomich ich lozen visen, vos ich vel ton tsu main vaingorten: opton zain tsam, un er zol opgegesen veren; tsebrenchen zain ploit, un er zol tsetreten veren.</p>	<p>ISA 5:5 And now then; I will tell you now what I will do to my kerem (vineyard): I will take away the hedge thereof, and it shall be grazed upon; and break down the wall thereof, and it shall be trampled down;</p>
<p>ISA 5:6 און איך וועל אים מאַכן אַ וויסטעניש; נישט באַשניטן און נישט אַרומגעגראָבן וועט ער ווערן, און ער וועט פֿאַרוואַקסן מיט דערנער און וילדגעוועקס, און אויך די וואַלקנס וועל איך באַפֿעלן, נישט צו רעגענען אויף אים קיין רעגן. edit</p>	<p>ISA 5:6 un ich vel im machen a vistenish; nisht bashniten un nisht arumgegrogen vet er veren, un er vet farvaksen mit derner un vildgeveks, un oich di volkens vel ich bafelen, nisht tsu regenen oif im kein regen.</p>	<p>ISA 5:6 And I will lay it waste; it shall not be pruned, nor cultivated; but there shall come up briers and thorns; I will also command the clouds that they rain no matar (rain) upon it.</p>
<p>ISA 5:7 וואַרום דער וויינגאַרטן פֿון ה' צבֿאות, איז דאָס הויז פֿון ישׂראָל; און די מענער פֿון יהודה, זיין געצערטלטע פֿלאַנצונג; און ער האָט געהאַפֿט אויף גערעכטיקייט, ערשט עס איז שלעכטיקייט,</p>	<p>ISA 5:7 vorem der vaingorten fun Hashem tsboot, iz dos hoiz fun Yisroel; un di mener fun Yehudah, zain getsertlte flantsung; un er hot gehoft oif gerechtikeit, ersht es iz shlechtikeit, oif rechttuerai, ersht es iz a yomerai.</p>	<p>ISA 5:7 For the Kerem HASHEM Tzva'os is Bais Yisroel, and the Ish Yehudah are the planting of His delight; and He looked for mishpat (justice), but, hinei, mishpach (bloodshed, rapaciousness); for tzedakah, but, hinei, tze'akah (cry of</p>

<p>אויף רעכטטוערײַ, ערשט עס איז אַ יאַמערײַ. edit</p>		<p><i>distress</i>) .</p>
<p>ISA 5:8 וויי, די וואָס רוקן אַ הויז צו אַ הויז, גענענען אַ פֿעלד צו אַ פֿעלד, ביז נישטאַ מער קיין אַרט, און איר אַליין בלייבט זיצן אין לאַנד! edit</p>	<p>ISA 5:8 vei, di vos ruchen a hoiz tsu a hoiz, genenen a feld tsu a feld, biz nishto mer kein ort, un ir alein blaiht zitsen in land!</p>	<p>ISA 5:8 Hoy unto them that add bais to bais, that join sadeh to sadeh, till there be no makom (<i>place, home</i>) , that ye alone are dwelling in the midst of ha'aretz!</p>
<p>ISA 5:9 אין מיינע אויערן [זאָגט] ה' צבֿאות: אויב פֿיל הייזער וויסט ווערן, גרויסע און שיינע, אַן אַ באַווינער! edit</p>	<p>ISA 5:9 in maine oieren [zogt] Hashem tsboot: oib fil haizer vist veren, groise un sheine, on a bavoiner!</p>	<p>ISA 5:9 HASHEM Tzva'os said in my ozen, Batim rabbim shall be in ruins, gedolim and tovim, with no one to live in them.</p>
<p>ISA 5:10 וואָרום צען אַקער וויינגאַרטן וועלן ברענגען איין בת, און אַ חומר זאַמען וועט ברענגען אַן אַיפֿה. edit</p>	<p>ISA 5:10 vorem Tzoan aker vaingorten velen brengen ein bat, un a Chamor zomen vet bringen an eife.</p>	<p>ISA 5:10 Yea, ten yokes of kerem (<i>vineyard</i>) shall yield 10 gallons, and the homer (<i>six bushels</i>) of zera (<i>seed</i>) shall yield an ephah (<i>three-fifths bushel</i>) .</p>
<p>ISA 5:11 וויי, די וואָס פֿעדערן זיך אין דער פֿרי, דעם טרונק נאַכצויאַגן, די וואָס שפעטיקן זיך ביי נאַכט, ביז דער וויין צינדט זיי אַן! edit</p>	<p>ISA 5:11 vei, di vos federen zich in der peire, dem trunk nochtsoigen, di vos shpetiken zich bai nacht, biz der vain tsindt zei on!</p>	<p>ISA 5:11 Hoy unto them that rise up early in the boker, that they may chase after shechar (<i>strong drink</i>) ; that continue until night, till yayin inflame them!</p>
<p>ISA 5:12 און מיט האַרף און גיטאַר, מיט פּויק און פֿלייט, און מיט וויין, איז זייער מאַלצייט; און דאָס ווערק פֿון ה' קוקן זיי נישט אַן, און די</p>	<p>ISA 5:12 un mit harf un gitar, mit poik un flait , un mit vain, iz zeyer moltsait; un dos verk fun Hashem kuken zei nisht on, un di tuung fun zaine hent zeen zei nisht.</p>	<p>ISA 5:12 And the kinnor, and the nevel, the tambourine, and flute, and yayin, are in their mishtehim; but they regard not the Po'al HASHEM (<i>the work of HASHEM</i>) , neither consider the ma'aseh of His hands.</p>

<p>טואונג פֿון זײַנע הענט זעען זיי נישט. edit</p>		
<p>ISA 5:13 דערום גייט אין גלות מיין פֿאַלק, פֿון נישט פֿאַרשטאַנדיקייט; און זײַנע נכבדים ווערן הונגערלייט, און זײַן המון פֿון דאַרשט פֿאַרטריקנט. edit</p>	<p>ISA 5:13 derum geit in goles main folk, fun nisht forshtandikeit; un zaine nchbdim veren hungerleit, un zain hamon fun dorsht fartriknt.</p>	<p>ISA 5:13 Therefore my people are gone into the Golus, because they have no da'as; and their men of rank are starved, and their multitude parched with thirst.</p>
<p>ISA 5:14 דערום האָט די שְׂאוֹל אויסגעברייט איר שלונד, און אויפֿגעשפּאַרט איר מויל אָן אַ מאַס: און נידערן וועט איר פּראַכט, און איר טומל און איר גערויש, און וווּ אַ לֹוסטיקער אין איר. edit</p>	<p>ISA 5:14 derum hot di Sheol oisgebreit ir shlund, un oifgeshpart ir moil on a mos: un nideren vet ir pracht, un ir tuml un ir geroish, un vu a lustiker in ir.</p>	<p>ISA 5:14 Therefore Sheol hath enlarged herself, and opened her mouth without chok (<i>limit</i>) ; and their nobility, and their masses, and their throngs, and the reveler, shall descend into it.</p>
<p>ISA 5:15 און געבויגן ווערט דער מענטש, און דערנידערט ווערט דער מאַן, און די אויגן פֿון די הויכע וועלן דערנידערט ווערן. edit</p>	<p>ISA 5:15 un geboigen vert der mentsh, un dernidert vert der man, un di oigen fun di hoiche velz dernidert veren.</p>	<p>ISA 5:15 And adam shall be abased, and the ish shall be brought low, and the eyes of the haughty shall be humbled;</p>
<p>ISA 5:16 און ה' צבֿאות ווערט דערהייכט דורך גערעכטיקייט, און הָאֵל דער הייליקער ווערט געהייליקט דורך רעכטפֿאַרטיקייט. edit</p>	<p>ISA 5:16 un Hashem tsbōot vert derheicht durch gerechtikeit, un hoel der heiliker vert geheilikt durch rechtpartikeit.</p>	<p>ISA 5:16 But HASHEM Tzva'os shall be exalted in mishpat, and HaEl HaKadosh shall show Himself Kadosh in tzedakah.</p>
<p>ISA 5:17 און די שאָף וועלן זיך</p>	<p>ISA 5:17 un di shof velen zich</p>	<p>ISA 5:17 Then shall the kevasim</p>

<p>פֿאַשען ווי אויף זייער פֿיטערפלאַץ, און די חורבֿות פֿון די רייכע וועלן פֿאַרצערט ווערן פֿון וואַנדערער. edit</p>	<p>pashen vi oif zeyer fiterplats, un di churbut fun di raiche velen fartsert veren fun vanderer.</p>	<p>feed as upon their pasture, and the gerim (<i>sojourners</i>) will eat in the ruins of the rich.</p>
<p>ISA 5:18 וויי, די וואָס שלעפֿן דעם פֿאַרברעך מיט שנוּרן פֿון נישטיקייט, און ווי מיט אַ וואַגשטריק די זינד! edit</p>	<p>ISA 5:18 vei, di vos shlepen dem farbrech mit shnuren fun nishtikeit, un vi mit a vogshtrik di zind!</p>	<p>ISA 5:18 Hoy unto them that draw avon (<i>guilt</i>) with cords of deceit, and tug at chatta'ah (<i>sin</i>) as with a cart rope;</p>
<p>ISA 5:19 די וואָס זאָגן: זאָל ער איילן וואָס גיכער זיין ווערק, כדי מיר זאָלן זען; און זאָל גענענען און קומען דער באַראָט פֿון דעם הייליקן פֿון ישׂראַל, און לאָמיר געווויר ווערן. edit</p>	<p>ISA 5:19 di vos zogen: zol er ilen vos gicher zain verk, kedei mir zolen zen; un zol genenen un kumen der barot fun dem heiliken fun Yisroel, un lomir gevoir veren.</p>	<p>ISA 5:19 That say, Let Him make speed, and hasten His Ma'aseh, that we may see it; and let the Atzat Kadosh Yisroel (<i>purpose of the Holy One of Israel</i>) draw near and come, that we may know it!</p>
<p>ISA 5:20 וויי, די וואָס זאָגן אויף שלעכטס גוט, און אויף גוט שלעכט; וואָס מאַכן פֿינצטערניש פֿאַר ליכטיקייט, און ליכטיקייט פֿאַר פֿינצטערניש; וואָס מאַכן ביטער פֿאַר זים, און זים פֿאַר ביטער! edit</p>	<p>ISA 5:20 vei, di vos zogen oif shlechts gut, un oif gut shlecht; vos machen fintsternish far lichtikeit, un lichtikeit far fintsternish; vos machen biter far zim, un zis far biter!</p>	<p>ISA 5:20 Hoy unto them that call rah tov, and tov rah; that put choshech for ohr, and ohr for choshech; that put mar for matok, and matok for mar!</p>
<p>ISA 5:21 וויי, די וואָס זיינען חכמים אין זייערע אויגן, און פֿאַרשטאַנדיק אין זייער</p>	<p>ISA 5:21 vei, di vos zainen chachomim in zeyere oigen, un farshtandik in zeyer ongezicht!</p>	<p>ISA 5:21 Hoy unto them that are chachamim in their own eyes, and clever in their own sight!</p>

<p>edit אנגעזיכט!</p>		
<p>ISA 5:22 וויי, די גיבורים אויף טרינקען וויין, און העלדישע לייט אויף מישן דעם טרונק; edit</p>	<p>ISA 5:22 vei, di giborim oif trinken vain, un heldishe lait oif mishen dem trunk;</p>	<p>ISA 5:22 Hoy unto them that are Gibborim to drink yayin, and anshei chayil to mix shechar;</p>
<p>ISA 5:23 וואס מאַכן גערעכט דעם שולדיקן אום שוחד, און דאָס רעכט פֿון גערעכטן נעמען זיי פֿון אים אַוועק! edit</p>	<p>ISA 5:23 vos machen gerecht dem shuldiken um shochad, un dos recht fun gerechten nemen ze fun im avek!</p>	<p>ISA 5:23 Which justify the rasha for shochad (bribe), and take away the tzidkat tzaddikim from him!</p>
<p>ISA 5:24 דערום, אַזוי ווי די צונג פֿון פֿייער פֿאַרצערט שטרוי, און שפּריי צעקריכט אין אַ פֿלאַם, אַזוי וועט זייער וואַרצל ווי אַ צעפּוילונג ווערן, און זייער בלונג וועט ווי שטויב אויפֿגיין; ווייל זיי האָבן פֿאַראַכט די תּורה פֿון ה' צבֿאות, און געלעסטערט דאָס וואַרט פֿון דעם הייליקן פֿון ישראל. edit</p>	<p>ISA 5:24 derum, azoi vi di tsung fun faier fartsert shtroi, un shprei tsekricht in a flam, azoi vet zeyer vortsel vi a tsepoilung veren, un zeyer bliung vet vi shtoib oifgein; vail zei hoben faracht di ture fun Hashem tsboot, un gelestert dos vort fun dem heiliken fun Yisroel.</p>	<p>ISA 5:24 Therefore as the eish licketh up the stubble, and the flame consumeth the dry grass, so their shresh shall be as rottenness, and their blossom shall go up as dust; because they have cast away the Torat HASHEM Tzva'os, and spurned the word of the Kadosh Yisroel.</p>
<p>ISA 5:25 דערום האָט געגרימט דער צאָרן פֿון ה' אויף זיין פֿאַלק, און ער האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט אויף אים, און האָט אים געשלאָגן, אַז די בערג האָבן געציטערט; און זייערע טויטע</p>	<p>ISA 5:25 derum hot gegrimt der tsoren fun Hashem oif zain folk, un er hot oisgeshtrekt zain hant oif im, un hot im geshlogen, az di berg hoben getsitert; un zeyere toite leiber zainen gevoren vi mist in der mit fun di gasen. bai alem dem iz nisht opgegangen zain kaas. un zain</p>	<p>ISA 5:25 Therefore is the Af HASHEM kindled against His people, and He hath stretched forth His yad against them, and hath struck them down; and the mountains did tremble, and their nevilah were like refuse in the streets. For all this His anger is not turned away, but</p>

<p>לייבער זיינען געוואָרן ווי מיסט אין דער מיט פֿון די גאַסן. ביי אַלעם דעם איז נישט אַפגעגאַנגען זיין כעס. און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט. edit</p>	<p>hant iz noch oisgeshtrekt.</p>	<p>His yad is stretched out still.</p>
<p>ISA 5:26 און ער וועט אויפהייבן אַ פֿאַן צו די פֿעלקער פֿון דער ווייט, און וועט שטוצערן צו אים פֿון עק ערד, און זע, אייליק פֿלינק וועט ער קומען; edit</p>	<p>ISA 5:26 un er vet oifheiben a fon tsu di felker fun der vait, un vet shtutseren tsu im fun ek erd, un ze, ilik flink vet er kumen;</p>	<p>ISA 5:26 And He will lift up a banner to the distant Goyim, and will whistle for him at the ketzeh ha'arezt; hinei, they shall come with speed swiftly;</p>
<p>ISA 5:27 נישטאָ קיין מידער און קיין שטרויכלער ביי אים, ער שלומערט נישט און שלאָפֿט נישט, און נישט אָפגעבונדן איז דער גאַרטל פֿון זיינע לענדן, און נישט צעריסן אַ בענדל פֿון זיינע שיד. edit</p>	<p>ISA 5:27 nishto kein mider un kein shtroichler bai im, er shlumert nisht un shloft nisht, un nisht opgebunden iz der gartel fun zaine lenden, un nisht tserisen a bendl fun zaine shich.</p>	<p>ISA 5:27 None shall be weary nor stumble among them; none shall slumber nor sleep; neither shall the ezor of their loins be loosed, nor the thong of their sandals be broken;</p>
<p>ISA 5:28 וואָס זיינע פּיילן זיינען געשאַרפֿט, און אַלע זיינע בויגנס געשפּאַנט; די קלויען פֿון זיינע פֿערד זיינען ווי קיזל גערעכנט, און זיינע רעדער ווי דער שטורעמווינט. edit</p>	<p>ISA 5:28 vos zaine failen zainen gesharft, un ale zaine boigns geshpant; di kloien fun zaine ferd zainen vi kizl gerechnt, un zaine reder vi der shturemvint.</p>	<p>ISA 5:28 Whose khitzim (arrows) are sharp, and all their bows bent, the hoofs of their susim shall seem like flint, and their wheels like a whirlwind:</p>
<p>ISA 5:29 אַ בריל האָט ער ווי די לייבינטע, און ער ברילט ווי</p>	<p>ISA 5:29 a bril hot er vi di leibinte, un er brilt vi yungleiben, un</p>	<p>ISA 5:29 Their roaring shall be like a lion, they shall roar like</p>

<p>יונגלייבן, און ברומט, און כאַפט רויב, און טראָגט אַוועק, און נישטאַ ווער זאָל מציל זיין. edit</p>	<p>brumt, un chapt roib, un trogt avek, un nishto ver zol matsl zain.</p>	<p>young lions; yea, they shall roar, and lay hold of the teref, and shall carry it away safe, and none shall deliver it.</p>
<p>ISA 5:30 און ער וועט ברומען אויף אים אין יענעם טאָג, אַזוי ווי די ברומונג פֿון ים; און מע וועט אַ קוק טאָן צו דער ערד, ערשט אַן ענגע פֿינצטערניש, און דאָס ליכט איז פֿינצטער אין אירע הימלען. edit</p>	<p>ISA 5:30 un er vet brumen oif im in yenem tog, azoi vi di brumung fun yam; un me vet a kuk ton tsu der erd, ersht an enge fintsternish, un dos licht iz fintster in ire himlen.</p>	<p>ISA 5:30 And in Yom Hahu they shall roar against them like the roaring of the sea; and if one look unto ha'aretz, hinei, choshech and tzar (distress), and the ohr groweth dark with clouds.</p>
<p>ISA 6:1 אין דעם יאָר וואָס דער מלך עזיָהוּ איז געשטאַרבן, האָב איד געזען אַדנִי זיצן אויף אַ טראָן {כֶּסֶּא} דערהויבענעם און זייער הויך, און זיינע קיניגלעך מאַנטל האָבן אַנגעפֿילט דעם היכל. edit</p>	<p>ISA 6:1 in dem yor vos der melech euziiohu iz geshtorben, hob ich gezen Adonoi zitsen oif a tron derhoibenem un zeyer hoich, un zaine kiniglech mantl hoben ongefilt dem heichl.</p>	<p>ISA 6:1 In the year that the Melech Uziah died, I saw Adonoi sitting upon a kisse, high and lifted up, and His robe filled the Heikhal.</p>
<p>ISA 6:2 שַׂרְפִּים זיינען געשטאַנען איבער אים; צו זעקס פֿליגלען, צו זעקס פֿליגלען האָט איטלעכער געהאַט: מיט צוויי האָט ער פֿאַרדעקט זיין פנים, און מיט צוויי האָט ער פֿאַרדעקט זיינע פֿיס, און מיט צוויי איז ער געפֿלויגן. edit</p>	<p>ISA 6:2 Saraphim zainen geshtanen iber im; tsu zeks fliglen, tsu zeks fliglen hot itlecher gehat: mit tsvei hot er fardekt zain ponem, un mit tsvei hot er fardekt zaine fis, un mit tsvei iz er gefloigen.</p>	<p>ISA 6:2 Above Him stood ministering the seraphim; each one had six wings: with two he covered his face, with two he covered his feet, and with two he did fly.</p>

<p>ISA 6:3 און איינער האָט גערופֿן צום אַנדערן, און האָט געזאָגט: הייליק, הייליק, הייליק איז ה' צבֿאות, די גאַנצע ערד איז פֿול מיט זײַן פּראַכט. edit</p>	<p>ISA 6:3 un einer hot gerufen tsum anderen, un hot gezogt: heilik, heilik, heilik iz Hashem tsboot, di gantse erd iz ful mit zain pracht.</p>	<p>ISA 6:3 And one cried unto another, and said, Kadosh, Kadosh, Kadosh, is HASHEM Tzva'os; kol ha'arets is full of His kavod.</p>
<p>ISA 6:4 און די ביישטידלעך פֿון די שוועלן האָבן זיך געטרייסלט פֿון דעם קול פֿון די רופֿער, און דאָס הויז איז פֿול געוואָרן מיט רויך. edit</p>	<p>ISA 6:4 un di baishtidlech fun di shvelen hoben zich getreisl't fun dem kol fun di rufer, un dos hoiz iz ful gevoren mit roich.</p>	<p>ISA 6:4 And the doorposts shook at the voice of him that cried, and the Beis was filled with smoke.</p>
<p>ISA 6:5 האָב איך געזאָגט: וויי מיר, וואָרום איך בין פֿאַרשניטן; ווייל אַ מענטש מיט אומריינע ליפֿן בין איך, און צווישן אַ פֿאַלק מיט אומריינע ליפֿן זיך איך; וואָרום דעם קיניג ה' צבֿאות האָבן געזען מײַנע אויגן. edit</p>	<p>ISA 6:5 hob ich gezogt: vei mir, vorem ich bin farshnitn; vail a mentsh mit umreine lipen bin ich, un tsvishen a folk mit umreine lipen zits ich; vorem dem kinig Hashem tsboot hoben gezen maine oigen.</p>	<p>ISA 6:5 Then said I, Oy (Woe) is me! For I am undone; because I am a man of unclean lips, and I dwell in the midst of a people of unclean lips; for mine eyes have seen HaMelech, HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 6:6 איז צוגעפֿלויגן צו מיר איינער פֿון די שרָפֿים, און אין זײַן האַנט איז געווען אַן אַנגעברענטער שטיין, וואָס ער האָט מיט אַ פֿײַערצוואַנג גענומען פֿון מזבח; edit</p>	<p>ISA 6:6 iz tsugefloigen tsu mir einer fun di Saraphim, un in zain hant iz geven an ongebrenter shtein, vos er hot mit a faiertsvang genumen fun mizbeyeck;</p>	<p>ISA 6:6 Then flew one of the seraphim unto me, having a live coal in his yad, which he had taken with the tongs from off the Mizbe'ach:</p>
<p>ISA 6:7 און ער האָט אים</p>	<p>ISA 6:7 un er hot im tsugerirt tsu main moil, un hot gezogt: ze,</p>	<p>ISA 6:7 And he laid it upon my mouth, and said, Hinei, this</p>

<p>צוגערירט צו מיין מויל, און האַט געזאָגט: זע, דאָס דאָזיקע האָט אָנגערירט אויף דיינע ליפן, אָפּטאָן וועט זיך דיין פֿאַרברעך, און דיין זינד וועט פֿאַרגעבן ווערן. edit</p>	<p>dos dozike hot ongerirt oif daine lipen, opton vet zich dain farbrech, un dain zind vet fargeben veren.</p>	<p>hath touched thy lips; and thine avon (<i>iniquity</i>) is taken away, and kapporah is made for the purging of thy chattat (<i>sin</i>) .</p>
<p>ISA 6:8 און איך האָב געהערט דעם קול פֿון אַדני ווי ער זאָגט: וועמען זאָל איך שיקן, און ווער זאָל אונדז גיין? האָב איך געזאָגט: דאָ בין איך; שיק מיד. edit</p>	<p>ISA 6:8 un ich hob gehert dem kol fun Adonoi vi er zogt: vemen zol ich shiken, un ver zol undz gein? hob ich gezogt: do bin ich; shik mich.</p>	<p>ISA 6:8 Also I heard the voice of Adonoi, saying, Whom shall I send, and who will go for Us? Then said I, Hineini; send me.</p>
<p>ISA 6:9 האָט ער געזאָגט: גיי און זאָלסט זאָגן צו דעם דאָזיקן פֿאַלק: הערן זאָלט איר הערן, אַבער נישט פֿאַרשטיין, און זען זאָלט איר זען, אַבער נישט מערקן. edit</p>	<p>ISA 6:9 hot er gezogt: gei un zolst zogen tsu dem doziken folk: heren zolt ir heren, ober nisht farshtein, un zen zolt ir zen, ober nisht merken.</p>	<p>ISA 6:9 And He said, Go, and tell this people, Hear ye indeed, but understand not; and see indeed, but perceive not.</p>
<p>ISA 6:10 מאַך פֿעט דאָס האַרץ פֿון דעם דאָזיקן פֿאַלק, און זיינע אויערן מאַך שווער, און זיינע אויגן פֿאַרקלעפּ, טאַמער וועט ער זען מיט זיינע אויגן, און מיט זיינע אויערן הערן, און זיין האַרץ וועט פֿאַרשטיין, און ער וועט זיך אומקערן, און געהיילט {רפא} ווערן. edit</p>	<p>ISA 6:10 mach fet dos harts fun dem doziken folk, un zaine oieren mach shver, un zaine oigen farklep; tomer vet er zen mit zaine oigen, un mit zaine oieren heren, un zain harts vet farshtein, un er vet zich umkeren, un geheilt veren.</p>	<p>ISA 6:10 Make the lev HaAm hazeh stubborn, and make their ears stopped up, their eyes heavy; lest they see with their eyes, and hear with their ears, and understand with their lev. And have a spiritual turnaround conversion, and be healed.</p>

<p>ISA 6:11 האב איך געזאגט: ביז וואָנען, אַדנײַ? און ער האָט געזאָגט: ביז אַז שטעט וועלן זײַן וויסט אָן אַ באַווײנער, און הײזער אָן אַ מענטשן און די ערד וועט פֿאַרוויסט ווערן אין אַ וויסטעניש; edit</p>	<p>ISA 6:11 hob ich gezogt: biz vanen, Adonoi? un er hot gezogt: biz az shtet velen zain vist on a bavoiner, un haizer on a mentshen un di erd vet farvist veren in a vistenish;</p>	<p>ISA 6:11 Then cried I, Adonoi, ad mosai (<i>how much longer [will this go on]</i>) ? And He answered, Until the towns be wasted without inhabitant, and the batim (<i>houses</i>) are without man, and the ground be utterly desolate, a wilderness,</p>
<p>ISA 6:12 און ה' וועט דערווייטערן די מענטשן, און די פֿאַרלאָזנקייט וועט זײַן גרויס אין לאַנד. edit</p>	<p>ISA 6:12 un Hashem vet dervaiteren di mentshen, un di farloznkeit vet zain grois in land.</p>	<p>ISA 6:12 And HASHEM have removed men far away, and there be many forsaken places within the land.</p>
<p>ISA 6:13 און בלייבט נאָך אַ צענט-חלק דרינען, וועט עס ווידער אויסגעראַמט ווערן; ווי אַ טערעבינט און ווי אַן אייכנבוים, וואָס נאָר זייער שטאַם בלייבט ווען בלעטער צעפֿאַלן; דער הייליקער זאַמען וועט זײַן איר שטאַם. edit</p>	<p>ISA 6:13 un blaiht noch a tsent-Chelek drinen, vet es vider oisgeramt veren; vi a terebint un vi an eichnboim, vos nor zeyer shtam blaiht ven bleter tsefalen; der heiliker zomen vet zain ir shtam.</p>	<p>ISA 6:13 But yet in it shall be a tenth, and it shall be given up to destruction, like the terebinth and like the oak, when they are felled, leave a root-stump: so the root-stump shall be the zera kodesh.</p>
<p>ISA 7:1 און עס איז געווען אין די טעג פֿון אַחז דעם זון פֿון יוֹתם דעם זון פֿון עוזיָהוּן, דעם מלך פֿון יהודה, איז רצין דער מלך פֿון אַרם, און פֿקח דער זון פֿון רמליָהוּן, דער מלך פֿון ישׂראֵל, אַרויפֿגעאַנגען אויף</p>	<p>ISA 7:1 un es iz geven in di teg fun Achaz dem zun fun Yotam dem zun fun euziiohun, dem melech fun Yehudah, iz Retzin der melech fun Aram, un Pekach der zun fun Remalyahuen, der melech fun Yisroel, aroifgegangen oif Yerusholayim, in milchome oif</p>	<p>ISA 7:1 And it came to pass in the yamim of Achaz ben Yotam ben Uziyahu, Melech Yehudah, that Retzin Melech Aram (<i>Syria</i>) , and Pekach ben Remalyahu Melech Yisroel, went up toward Yerushalayim to war against her, but could not prevail over her.</p>

<p>ירושלִיִּם, אין מלחמה אויף איר, אָבער זיי האָבן זי נישט געקענט בייקומען. edit</p>	<p>ir, ober ze i hoben zi nisht gekent baikumen.</p>	
<p>ISA 7:2 און עס איז אָנגעזאָגט געוואָרן אין הויז פֿון דוד, אַזוי צו זאָגן: אַרם לאַגערט אין איינעם מיט אַפֿרים. און זיין האַרץ און דאָס האַרץ פֿון זיין פֿאַלק האָט זיך געטרייסלט, אַזוי ווי עס טרייסלען זיך די ביימער פֿון וואַלד פֿאַרן ווינט. edit</p>	<p>ISA 7:2 un es iz ongezagt gevoren in hoiz fun Dovid, azoi tsu zogen: Aram lagert in einem mit Ephrayim. un zain harts un dos harts fun zain folk hot zich getreislt, azoi vi es treislen zich di beimer fun vald faran vint.</p>	<p>ISA 7:2 And it was told the Bais Dovid, saying, Aram (Syria) is allied with Ephrayim. And his lev was shaken, and the lev of his people, like the trees of the forest are shaken with the wind.</p>
<p>ISA 7:3 האָט ה' געזאָגט צו ישעיהוֹן: גיי אַקאַרשט אַרויס אַנטקעגן אַחזן, דו און דיין זון שאַר-ישׁובֿ, ביים ברעג גראָבן פֿון דעם אויבערשטן טײַך, אויף דעם וועג פֿון וועשערפֿעלד, edit</p>	<p>ISA 7:3 hot Hashem gezagt tsu Yeshayahuen: gei akorsht arois antkegen Achazen, du un dain zun Shear-Yashuv, baim breg groben fun dem oibershten taich, oif dem veg fun vesherfeld,</p>	<p>ISA 7:3 Then said HASHEM unto Yeshayah, Go forth now to meet Achaz, thou, and Shear-Yashuv (A Remnant Will Return) thy ben, at the end of the aqueduct of the Upper Pool on the road to the Fuller's Field;</p>
<p>ISA 7:4 און זאָלסט זאָגן צו אים: זיי געזעצט און רויק, זאָלסט נישט מורא האָבן, און דיין האַרץ זאָל נישט שלאָף ווערן, פֿאַר די דאַזיקע צוויי רייכערדיקע עקן פֿייערהעלצער; איבער דעם גרימצאָרן פֿון רצין און אַרם,</p>	<p>ISA 7:4 un zolst zogen tsu im: ze i gezetst un roiik, zolst nisht moire hoben, un dain harts zol nisht shlof veren, far di dozike tsvei reicherdike Akan faierheltser; iber dem grimtsoren fun Retzin un Aram, un dem zun fun Remalyahuen.</p>	<p>ISA 7:4 And say unto him, Take heed, and stay calm; fear not, neither be fainthearted because of the two stubs of these smoking firebrands, because of the fierce anger of Retzin and Aram (Syria), and of the ben Remalyahu;</p>

<p>און דעם זון פֿון רמליהון. edit</p>		
<p>ISA 7:5 ווייל אַרם האָט באַראָטן אויף דיר ביז, אפֿרים און דער זון פֿון רמליהון, אזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>ISA 7:5 vail Aram hot baroten oif dir beiz, Ephrayim un der zun fun Remalyahuen, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 7:5 Or because Aram (Syria), Ephrayim, and ben Remalyahu, have plotted your ruin, saying,</p>
<p>ISA 7:6 לאָמיר אַרויפֿגיין אויף יהודה און זי איינשרעקן, – און לאָמיר זי איינברעכן פֿאַר אונדז, און לאָמיר מאַכן פֿאַר אַ מלך אין איר דעם זון פֿון טבֿאלן – edit</p>	<p>ISA 7:6 lomir aroifgein oif Yehudah un zi inshreken, – un lomir zi inbrechen far undz, un lomir machen far a melech in ir dem zun fun Tavelen –</p>	<p>ISA 7:6 Let us go up against Yehudah, and trouble it, and let us divide it for ourselves, and set a melech in the midst of it, even ben Tav'el;</p>
<p>ISA 7:7 האָט אָדני ה' אזוי געזאָגט: עס וועט נישט באַשטיין, און וועט נישט געשען. edit</p>	<p>ISA 7:7 hot Adonoi Hashem azoi gezogt: es vet nisht bashtein, un vet nisht geshen.</p>	<p>ISA 7:7 Thus saith Adonoi HASHEM , It shall not stand, neither shall it come to pass.</p>
<p>ISA 7:8 וואָרום דער קאָפּ פֿון אַרם איז דמשק, און דער קאָפּ פֿון דמשק איז רצין; און אין נאָד פֿינף און זעכציק יאָר וועט אפֿרים צעבראָכן ווערן פֿאַר אויס פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 7:8 vorem der kop fun Aram iz Damascus, un der kop fun Damascus iz Retzin; un in noch finf un zechtsik yor vet Ephrayim tsebrachen veren far ois folk.</p>	<p>ISA 7:8 For the rosh of Aram (Syria) is Damascus, and the rosh of Damascus is Retzin; and within threescore and five shanah shall Ephrayim be broken, that it be not a people.</p>
<p>ISA 7:9 און דער קאָפּ פֿון אפֿרים איז שומרון, און דער קאָפּ פֿון שומרון איז דער זון פֿון רמליהון. און ווען איר וועט נישט גלויבן {געשטאַנען אין</p>	<p>ISA 7:9 un der kop fun Ephrayim iz Shomron, un der kop fun Shomron iz der zun fun Remalyahuen. un ven ir vet nisht gloiben, azoi vet ir nisht beshtein kenen.</p>	<p>ISA 7:9 And the rosh of Ephrayim is Shomron, and the rosh of Shomron is ben Remalyahu. If ye will not stand in emunah, then you shall not stand at all.</p>

<p>אמונה}, אזוי וועט איר נישט בעשטיין קענען. edit</p>		
<p>ISA 7:10 און ה' האָט ווידער גערעדט צו אַחזן, אזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>ISA 7:10 un Hashem hot vider geredt tsu Achazen, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 7:10 Moreover, HASHEM spoke again unto Achaz, saying,</p>
<p>ISA 7:11 בעט דיר אַ צייכן פֿון ה' דיין ג-ט; בעט פֿון דער טיפֿעניש {שְׂאוֹל}, אָדער פֿון אויבן אין דער הייך. edit</p>	<p>ISA 7:11 bet dir a tseichen fun Hashem dain G-t; bet fun der tifenish, oder fun oiben in der heich.</p>	<p>ISA 7:11 Ask thee an ot (<i>sign</i>) of HASHEM Eloheicha; ask it either in the deepest depths or in the highest heights.</p>
<p>ISA 7:12 האָט אַחז געזאָגט: איך וועל נישט בעטן, און נישט פרוּוון ה'. edit</p>	<p>ISA 7:12 hot Achaz gezogt: ich vel nisht beten, un nisht pruyen Hashem.</p>	<p>ISA 7:12 But Achaz said, I will not ask, neither will I tempt HASHEM .</p>
<p>ISA 7:13 האָט ער געזאָגט: הערט אַקאַרשט, איר הויז פֿון דָּוִד: איז אייך ווינציק מיד צו מאַכן מענטשן, אַז איר ווילט אויך מיין ג-ט מיד מאַכן? edit</p>	<p>ISA 7:13 hot er gezogt: hert akorsht, ir hoiz fun Dovid: iz ich vintsik mid tsu machen mentshen, az ir vilt oich main G-t mid machen?</p>	<p>ISA 7:13 And he (<i>Yeshayah</i>) said, Hear ye now, O Bais Dovid; Is it a small thing for you to weary anashim, but will ye weary my G-d also?</p>
<p>ISA 7:14 דערום וועט אַדני אַליין אייך געבן אַ צייכן: אָט ווערט די יונגפֿרוי {הַעֲלֵמָה} טראָגעדיק, און זי געבערט אַ זון, און וועט רופֿן זיין נאָמען עִמָּנוּאֵל. edit</p>	<p>ISA 7:14 derum vet Adonoi alein ich geben a tseichen: ot vert di yungfroi trogedik, un zi gebert a zun, un vet rufen zain nomen Immanu El.</p>	<p>ISA 7:14 Therefore Adonoi Himself shall give you an ot (<i>sign</i>) ; Hinei, HaAlmah (<i>the unmarried young virgin</i>) shall conceive, and bear Ben, and shall call Shmo Immanu El (<i>G-d is with us</i>) .</p>
<p>ISA 7:15 שמאַנט און האָניק וועט ער עסן, ווען ער וועט וויסן פֿיינט צו האָבן שלעכטס, און</p>	<p>ISA 7:15 shmant un honik vet er esen, ven er vet visen faint tsu hoben shlechts, un oistsuklaiben guts. –</p>	<p>ISA 7:15 Curds and honey shall he eat at the time that he knows to refuse the rah, and choose the tov.</p>

<p>edit – אויסצוקלייבן גוטס.</p>		
<p>יִנְגַּל וועט וויסן פֿיינט צו האָבן שלעכטס, און אויסצוקלייבן גוטס, וועט פֿאַרלאָזן ווערן די ערד וואָס דו שרעקסט זיך פֿאַר אירע צוויי מלכים. – edit</p>	<p>ISA 7:16 yo, noch eider der yingel vet visen faint tsu hoben shlechts, un oistsuklaiben guts, vet farlozen veren di erd vos du shrekst zich far ire tsvei Molechim. –</p>	<p>ISA 7:16 For before the na'ar (boy) shall understand to refuse the rah, and choose the tov, the adamah (land) will be desolate, of whose two melachim thou art afraid.</p>
<p>יִנְגַּל וועט ברענגען אויף דיר, און אויף דיין פֿאַלק, און אויף דיין פֿאַטערס הויז, טעג וואָס זיינען נישט געווען פֿון דעם טאָג וואָס אַפֿרים האָט זיך אָפּגעקערט פֿון יהודה – דעם מלך פֿון אשור. edit</p>	<p>ISA 7:17 Hashem vet brengen oif dir, un oif dain folk, un oif dain foters hoiz, teg vos zainen nisht geven fun dem tog vos Ephrayim hot zich opgekert fun Yehudah – dem melech fun Ashur.</p>	<p>ISA 7:17 HASHEM shall bring upon thee, and upon thy people, and upon the Bais of thy father, yamim such as have not come since the yom when Ephrayim departed from Yehudah: even Melech Ashur (Assyria) .</p>
<p>און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט ה' אַ שמוצער טאָג צו דער פֿליג וואָס אין עק טייכן פֿון מצרים, און צו דער בין וואָס אין לאַנד אשור. edit</p>	<p>ISA 7:18 un es vet zain in yenem tog, vet Hashem a shmutser ton tsu der flig vos in ek taichen fun Mitsrayim, un tsu der bin vos in land Ashur.</p>	<p>ISA 7:18 And it shall come to pass in that yom, that HASHEM shall whistle for the fly that is in the uttermost part of the Nile of Mitzrayim, and for the bee that is in Eretz Ashur.</p>
<p>און זיי וועלן קומען, און וועלן אַלע רוען אין די וויסטע טאָלן און אין די שפּאַלטן פֿון פֿעלדזן, און אין אַלע דערנער און אין אַלע ווילדע ביימלעך. edit</p>	<p>ISA 7:19 un zei velen kumen, un velen ale ruen in di viste tolen un in di shpalten fun feldzen, un in ale derner un in ale vilde beimlech.</p>	<p>ISA 7:19 And they shall come, and shall settle all of them on the steep ravines, and in the crevices of the rocks, and upon all thorns, and upon all water holes.</p>

<p>ISA 7:20 אין יענעם טאָג וועט אַדנִי אָפּגאַלן מיט דעם גאַלמעסער געדונגען אויף יענער זייט טייך – מיט דעם מלך פֿון אשור, דעם קאַפּ און די האַר פֿון די פֿיס, און אויך די באַרד וועט עס אַראָפּנעמען. edit</p>	<p>ISA 7:20 in yenem tog vet Adonoi opgolen mit dem golmeser gedungen oif yener zeit taich – mit dem melech fun Ashur, dem kop un di Har fun di fis, un oich di bord vet es aropnemen.</p>	<p>ISA 7:20 In the same yom shall Adonoi shave with a razor that is hired, namely, by them beyond the river, by Melech Ashur, the head, and the hair of the legs; and it shall also consume the beard.</p>
<p>ISA 7:21 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, אַז אַ מאַן וועט אויפֿהאַדעווען אַ יונגע קו און צוויי שאָף, edit</p>	<p>ISA 7:21 un es vet zain in yenem tog, az a man vet oifhodeven a yunge ku un tsvei shof,</p>	<p>ISA 7:21 And it shall come to pass in that yom, that a man shall keep alive a young cow, and two sheep;</p>
<p>ISA 7:22 איז, פֿון פֿיל מילך וואָס זיי וועלן געבן, וועט ער עסן שמאַנט; וואָרום שמאַנט און האַניק וועט עסן איטלעכער וואָס איז געבליבן אין לאַנד. edit</p>	<p>ISA 7:22 iz, fun fil milch vos zei velen geben, vet er esen shmant; vorem shmant un honik vet esen itlecher vos iz gebliben in land.</p>	<p>ISA 7:22 And it shall come to pass, for the abundance of cholov that they shall give, he shall eat cream; for thickened milk and devash shall every one eat that is left in the land.</p>
<p>ISA 7:23 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, איז, איטלעכער אַרט וווּ עס זיינען דאָ טויזנט וויינישטאַקן ווערט טויזנט זילבערשטיק, וועט פֿאַר דערנער און פֿאַר ווילדגעוועקס זיין. edit</p>	<p>ISA 7:23 un es vet zain in yenem tog, iz, itlecher ort vu es zainen do toizent vainshtoken vert toizent zilbershtik, vet far derner un far vildgeveks zain.</p>	<p>ISA 7:23 And it shall come to pass in that yom, that every place shall be, where there were a thousand gefen worth a thousand kesef, it shall even be for briers and thorns.</p>
<p>ISA 7:24 מיט פֿיילן און מיט בויגן וועט מען קומען אַהין, וואָרום דערנער און ווילדגעוועקס</p>	<p>ISA 7:24 mit failen un mit boigen vet men kumen ahin, vorem derner un vildgeveks vet zain dos gantse land.</p>	<p>ISA 7:24 With arrows and with bows shall men come there; because kol ha'aretz shall become briers and thorns.</p>

<p>וועט זיין דאָס גאַנצע לאַנד. edit</p>		
<p>ISA 7:25 און אַלע בערג וואָס ווערן מיט אַ גראַבאָיזן געגראָבן, וועסטו אַהין נישט קומען אויס מורא פֿאַר דערנער און ווילדגעוועקס, נאָר עס וועט זיין פֿאַר אַקסן אַרויסצולאָזן, און פֿאַר שאַף צום טרעטן. edit</p>	<p>ISA 7:25 un ale berg vos veren mit a grobaizen gegroben, vestu ahin nisht kumen ois moire far derner un vildgeveks, nor es vet zain far oxsen aroistsulozen, un far shof tsum treten.</p>	<p>ISA 7:25 And on all hills that were hoed with a hoe, thou shall not come there for fear of briers and thorns; but it shall be for pasturing of cattle, and for the treading place of seh.</p>
<p>ISA 8:1 און ה' האָט צו מיר געזאָגט: נעם דיר אַ גרויסן טאַוול, און שרייב אָן דערויף מיטן שריפֿט פֿון פֿאַלק: מַה־ר־שָׁל־חֶשֶׁב־בַּז {דער זאַקרויב איילט, דער רויב קומט גיד}. edit</p>	<p>ISA 8:1 un Hashem hot tsu mir gezogt: nem dir a groisen tovl, un shraib on deroif miten shrift fun folk: Maher Shalal Chash Baz {der zakroib ilt, der roib kumt gich}.</p>	<p>ISA 8:1 Moreover HASHEM said unto me, Take thee a gillayon gadol (<i>great slab</i>), and write on it with cheret enosh concerning Maher Shalal Chash Baz (<i>The Spoil Speeds, the Booty Hastens [i.e., the coming Assyrian defeat of Syria and Israel is imminent and the life of this son of Isaiah is a prophetic time line. See verse 4 below]</i>).</p>
<p>ISA 8:2 און איך זאָל מיר שטעלן באַגלויבטע עדות, אַנְרִיָה דעם פֿהן, און זכַרְיָהוּ דעם זון פֿון יבְרָכְיָהוּ. edit</p>	<p>ISA 8:2 un ich zol mir shtelen bagloibte eides, Uriyah dem koyen, un Zecharyahu dem zun fun Yeverekhyahuen.</p>	<p>ISA 8:2 And I took unto me edim ne'emanim (<i>faithful witnesses</i>) to record, Uriyah the kohen, and Zecharyah ben Yeverekhyahu.</p>
<p>ISA 8:3 און איך האָב גענענט צו דער נבִיָּאה, און זי איז טראַגעדיק געוואָרן, און האָט געבאַרן אַ זון. און ה' האָט צו מיר געזאָגט: רוף זיין נאָמען:</p>	<p>ISA 8:3 un ich hob genent tsu der neviye, un zi iz trogedik gevoren, un hot geboren a zun. un Hashem hot tsu mir gezogt: ruf zain nomen: Maher Shalal Chash Baz {der zakroib ilt, der</p>	<p>ISA 8:3 And I went unto the neviah; and she conceived, and bore ben. Then said HASHEM to me, Call shmo Maher Shalal Chash Baz.</p>

<p>מֵהָר־שָׁלַל־חֶשֶׁבַּז {דַּעַר זֶאֱקָרוּיב אֵיילֵט, דַּעַר רוּיב קוּמט גִּיד}. edit</p>	<p>roib kumt gich}.</p>	
<p>ISA 8:4 וּוּאָרוֹם אֵידַעַר דַּעַר יִינְגֵל וּוּעֵט וּוּיִסֵן צוּ רוֹפֵן טֶאָטע און מֵאָמַע, וּוּעֵט מַעַן אַוּעֶקְטֶרֶאָגֵן דַּעַם פֿאַרמַעג פֿון דַּמְשֶׁק, און דַּעַם זֶאֱקָרוּיב פֿון שׁוֹמֶרוֹן, פֿאַרוּיס פֿאַר דַּעַם מֶלֶךְ פֿון אַשׁוּר. edit</p>	<p>ISA 8:4 vorem eider der yingel vet visen tsu rufen tate un mame, vet men avektrogen dem farmeg fun Damascus, un dem zakroib fun Shomron, forois far dem melech fun Ashur.</p>	<p>ISA 8:4 For before the na'ar shall have da'as to cry, Avi, or Immi, the chayil Damascus and the spoil of Shomron shall be carried off before Melech Ashur.</p>
<p>ISA 8:5 און ה' הָאָט נֶאָד ווידַעַר צו מִיר גַּעֲרַעֲדֵט, אַזוּי צו זֶאָגֵן: edit</p>	<p>ISA 8:5 un Hashem hot noch vider tsu mir geredt, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 8:5 HASHEM spoke also unto me again, saying,</p>
<p>ISA 8:6 וּוּיִיל דָאָס דֶּאָזיקַע פֿאַלֶק הָאָט פֿאַרֶאָכַט די וּוּאָסַעֶרֶן פֿון שְׁלוּחַ וּוּאָס גֵּיעַן פֿאַמַּעֲלַעֲד, און זִיד גַּעֲפֶרִיט מִיט רַצִּין און דַּעַם זון פֿון רַמְלִיָּהוּן, edit</p>	<p>ISA 8:6 vail dos dozike folk hot faracht di vaseren fun Shelach vos geyen pamelech, un zich gefreet mit Retzin un dem zun fun Remalyahuen,</p>	<p>ISA 8:6 Forasmuch as HaAm HaZeh refuseth the waters of Shiloach that flow softly, and delight in Retzin and Ben Remalyahu;</p>
<p>ISA 8:7 דַּרוּמַעַךְ זַע, אֲדֹנָי בַּרְעַנְגֵט אַרוּיף אויף זיי די גַּרוּיסַע און מֵאָכְטִיקַע וּוּאָסַעֶרֶן פֿון טִיִּיד, דַּעַם מֶלֶךְ פֿון אַשׁוּר מִיט זִיין גַּאָנְצַעֶר מַחְנֵה, און עַר וּוּעֵט אַיבַּעֲרֶלּוּיפֵן אֵיבַּעַר אֶלַע זִינַע גַּרָאָבְנַס, און אַרִיבַּעֲרֶגִיין אַיבַּעַר זִינַע אֶלַע בַּרְעַגֵן; edit</p>	<p>ISA 8:7 drumech ze, Adonoi brengt arouf blikendik oif zei di groise un machtike vaseren fun taich, dem melech fun Ashur mit zain gantser machne, un er vet iberloifen iber ale zaine grobns, un aribergein iber zaine ale bregen;</p>	<p>ISA 8:7 Now therefore, hinei, Adonoi bringeth up upon them the waters of the river, strong and many, even Melech Ashur, and all his kavod; and he shall come up over all his channels, and go over all his banks;</p>
<p>ISA 8:8 און עַר וּוּעֵט דוּרְכְצִיעֵן</p>	<p>ISA 8:8 un er vet durchtsien durch</p>	<p>ISA 8:8 And he shall swirl into</p>

<p>דורך יהודה, פלייצנדיק וועט ער דורכשטראָמען, ביזן האַלדז וועט ער גרייכן, און די שפרייטונגען פֿון זיינע פליגלען וועלן אָנפֿילן די ברייט פֿון דיין לאַנד, עִמָּנוּאֵל! edit</p>	<p>Yehudah, fleitsndik vet er durchshtromen, bizen haldz vet er greichen, un di shpreitungen fun zaine fliglen velen onfilen di breit fun dain land, Immanu El!</p>	<p>Yehudah; he shall overflow and go over, he shall reach even to the neck; and the stretching out of his wings shall fill the breadth of Thy eretz, O Immanu El.</p>
<p>ISA 8:9 ליאַרעמט, איר פֿעלקער, אַבער איר וועט צעבראַכן ווערן; יאָ, פֿאַרנעמט אַלע ווייטענישן פֿון דער ערד; גורט איין אָן, אַבער איר וועט צעבראַכן ווערן, גורט איין אָן, אַבער איר וועט צעבראַכן ווערן. edit</p>	<p>ISA 8:9 liaremt, ir felker, ober ir vet tsebrachen veren; yo, farnemt ale vaitenishen fun der erd; gurt ich on, ober ir vet tsebrachen veren, gurt ich on, ober ir vet tsebrachen veren.</p>	<p>ISA 8:9 Exasperate yourselves, O ye Amim (Nations) , and ye shall be broken in pieces; and give ear, all ye of far countries; gird yourselves for battle, and ye shall be broken in pieces; gird yourselves for battle, and ye shall be broken in pieces.</p>
<p>ISA 8:10 עצהט אַן עצה, און זי וועט פֿאַרשטערט ווערן, רעדט אָפּ אַ זאַך, און זי וועט נישט באַשטיין, וואָרום אַל איז מיט אונדז. edit</p>	<p>ISA 8:10 etsht an eitse, un zi vet farshtert veren, redt op a zach, un zi vet nisht bashtein, vorem El iz mit undz.</p>	<p>ISA 8:10 Consult etzah (counsel, plan) , and it shall come to naught; speak the davar, and it shall not stand; for Immanu El (G-d is with us) .</p>
<p>ISA 8:11 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט ה' צו מיר מיט אַ שטאַרקער האַנט, און ער האָט מיר געוואָרנט, נישט צו גיין אין וועג פֿון דעם דאַזיקן פֿאַלק, אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>ISA 8:11 vorem azoi hot gezogt Hashem tsu mir mit a shtarker hant, un er hot mich gevorent, nisht tsu gein in veg fun dem doziken folk, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 8:11 For HASHEM hath spoken thus to me with chezkat haYad, and instructed me that I should not walk in the Derech HaAm HaZeh, saying,</p>
<p>ISA 8:12 איר זאַלט נישט זאָגן</p>	<p>ISA 8:12 ir zolt nisht zogen bunt oif alts vos dos dozike folk zogt</p>	<p>ISA 8:12 Call ye not Keshar (Conspiracy) all that this</p>

<p>בונט אויף אַלץ וואָס דאָס דאָזיקע פֿאַלק זאָגט בונט, און זיין מורא זאָלט איר נישט מורא האָבן, און נישט פֿאַרכטן. edit</p>	<p>bunt, un zain moire zolt ir nisht moire hoben, un nisht forchten.</p>	<p>people calls kesher; neither fear ye their fear, nor be in dread.</p>
<p>ISA 8:13 ה' צבֿאות, אים זאָלט איר הייליקן, און ער זאָל זיין אייער מורא, און ער אייער פֿאַרכטן. edit</p>	<p>ISA 8:13 Hashem tsboot, im zolt ir heiliken, un er zol zain ier moire, un er ier forcht.</p>	<p>ISA 8:13 Regard HASHEM Tzva'os as kodesh; and let Him be your fear, and let Him be your dread.</p>
<p>ISA 8:14 און ער וועט זיין פֿאַר אַ מקדָש, אָבער אויך פֿאַר אַ שטיין פֿון אָנשטויסונג, און פֿאַר אַ פֿעלדז פֿון שטרויכלונג, פֿאַר ביידע הייזער פֿון ישׂראֵל; פֿאַר אַ נעץ און פֿאַר אַ פּאַסטקע פֿאַר דעם באַווינער פֿון ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>ISA 8:14 un er vet zain far a mikdash, ober oich far a shtein fun onshtoisung, un far a feldz fun shtroichlung, far beide haizer fun Yisroel; far a nets un far a pastke far dem bavoiner fun Yerusholayim.</p>	<p>ISA 8:14 And He shall be for a Mikdash; but for an Even Negef (Stone of Stumbling) and for a Tzur Michshol to both the Batei Yisroel, for a pach (snare) and for a mokesch (trap) to the inhabitants of Yerushalayim.</p>
<p>ISA 8:15 און פֿיל צווישן זיי וועלן געשטרויכלט ווערן, און פֿאַלן און צעבראַכן ווערן, און געפֿאַנגען און באַצווינגען ווערן. edit</p>	<p>ISA 8:15 un fil tsvishen zei velen geshtroichtl veren, un falen un tsebrachen veren, un gefangen un batsvungen veren.</p>	<p>ISA 8:15 And rabbim (many) among them shall stumble, and fall, and be broken, and be snared, and be taken.</p>
<p>ISA 8:16 פֿאַרבינדן די וואָרעניש, פֿאַרחתמען די לערנונג צווישן מיינע לערנערס! edit</p>	<p>ISA 8:16 farbinden di vorenish, farchtmen di lernung tsvishen maine lerners!</p>	<p>ISA 8:16 Bind up the te'udah (testimony) , chatom (seal up) the torah (teaching) among my disciples.</p>

<p>ISA 8:17 און איך וועל האָפֿן אויף ה' וואָס פֿאַרבאָרגט זײַן פנים פֿון דעם הויז פֿון יעקב, און וועל האָפֿן צו אים. edit</p>	<p>ISA 8:17 un ich vel hofen oif Hashem vos farborgt zain ponem fun dem hoiz fun Yaakov, un vel hofen tsu im.</p>	<p>ISA 8:17 And I will wait for HASHEM , that hideth His face from the Bais Ya'akov, and I will look for Him.</p>
<p>ISA 8:18 אָט בין איך און די קינדער וואָס ה' האָט מיר געגעבן, פֿאַר סימנים און פֿאַר צײכנס אין ישׂראֵל פֿון ה' צבֿאות וואָס רוט אויף באַרג צײון. edit</p>	<p>ISA 8:18 ot bin ich un di kinder vos Hashem hot mir gegeben, far simonim un far tseichens in Yisroel fun Hashem tsboōt vos rut oif barg Tsiyon.</p>	<p>ISA 8:18 Hinei, I and the yeladim whom HASHEM hath given me are for otot and for mofetim in Yisroel from HASHEM Tzva'os, which dwelleth in Mt Tziyon.</p>
<p>ISA 8:19 און אַז זיי וועלן זאָגן צו אײַך: פֿרעגט בײַ די גײסטער און בײַ די רוחות וואָס פּיפּסן און וואָס מורמלען, זאָלט איר זאָגן: דאַרף נישט אַ פֿאַלק פֿרעגן בײַ זײַן ג-ט? צו וואָס פֿרעגן פֿאַר די לעבעדיקע בײַ די טויטע edit</p>	<p>ISA 8:19 un az zei velen zogen tsu ich: fregt bai di gaister un bai di ruches vos pipsen un vos murlen, zolt ir zogen: darf nisht a folk fregen bai zain G-t? tsu vos fregen far di lebedike bai di toite</p>	<p>ISA 8:19 And when they shall say unto you, Seek unto mediums that have familiar spirits, and unto spiritists that whisper, and that mutter: should not Am seek unto Elohav? Should they consult the mesim (<i>dead ones</i>) for the benefit of the chayyim (<i>living</i>) ?</p>
<p>ISA 8:20 לערנונג און וואַרעניש? פֿאַר וואָר, זיי וועלן זאָגן אַזוי ווי דאָס דאָזיקע וואַרט וואָס האָט נישט קײן זין. edit</p>	<p>ISA 8:20 lernung un vorenish? far vor, zei velen zogen azoi vi dos dozike vort vos hot nisht kein zin.</p>	<p>ISA 8:20 To the torah (<i>teaching of G-d</i>) and to the te'udah (<i>recorded testimony</i>) ; if they speak not according to Davar HaZeh, it is because there is no shachar (<i>dawn, light</i>) in them.</p>
<p>ISA 8:21 און דורכגיין וועט דורך דאַנען אַ געדריקטער און אַ הונגעריקער; און עס וועט זײַן, אַז ער וועט הונגערן, וועט ער</p>	<p>ISA 8:21 un durchgein vet durch danen a gedrikter un a hungeriker; un es vet zain, az er vet hungere, vet er tserenen, un vet shilten zain melech un</p>	<p>ISA 8:21 And they shall roam about therein, hard-pressed and hungry; and it shall come to pass, that when they shall be hungry, they shall fret</p>

<p>צערענען, און וועט שילטן זיין מלך און זיין ג-ט; און ער וועט זיך קערן צו דער הייד, edit</p>	<p>zain G-t; un er vet zich keren tsu der heich,</p>	<p>themselves, and curse by their melech and Elohav, and look upward.</p>
<p>ISA 8:22 און וועט קוקן צו דער ערד, ערשט נויט און פֿינצטערניש, אַנגסטיקע טונקלעניש, און חושכניש אויסגעשפרייט. edit</p>	<p>ISA 8:22 un vet kuken tsu der erd, ersht noit un fintsternish, angstike tunklenish, un chushchnish oisgeshpreit.</p>	<p>ISA 8:22 And they shall look unto eretz; and, hinei, tzarah and darkness, gloom of anguish; and they shall be driven to darkness.</p>
<p>ISA 8:23 וואָרום נישטאָ קיין מיד ווערן ביי דעם וואָס דריקט זי; אַצונד האָט דער ערשטער לייכט אַנגערירט, לאַנד זבולון און לאַנד נַפְתָּלִי, אָבער דער לעצטער וועט אָנפֿאַלן שווער אויפֿן וועג פֿון אים, פֿון יענער זייט ירדן, אין גליל פֿון די פֿעלקער {גוים}. edit</p>	<p>ISA 8:23 vorem nishto kein mid veren bai dem vos drikt zi; atsund hot der ershter laicht ongerirt, land Zevulun un land Naphtali, ober der letster vet onfalen shver oifen veg fun im, fun yener zeit Yarden, in Galil fun di felker .</p>	<p>ISA 8:23 Nevertheless there will be no gloom in her in anguish. In Et HaRishon (<i>the former time</i>) He brought into contempt Artzah Zevulun and Artzah Naphtali, but acharon (<i>afterward, in the future</i>) did bring to honor Derech HaYam (<i>Way to the Sea, land between Sea of Galilee and the Mediterranean</i>) , beyond Yarden, in the Galil HaGoyim.</p>
<p>ISA 9:1 דאָס פֿאַלק וואָס איז געגאַנגען אין פֿינצטערניש, האָט דערזען אַ גרויס ליכטיקייט; די וואָס זיינען געזעסן אין לאַנד פֿון טויטשאַטן, אויף זיי האָט אַ ליכטיקייט געשיינט. edit</p>	<p>ISA 9:1 dos folk vos iz gegangen in fintsternish, hot derzen a grois lichtikeit; di vos zainen gezesen in land fun toitshtoten, oif zei hot a lichtikeit geshaint.</p>	<p>ISA 9:1 The people that walked in choshech have seen an Ohr gadol; they that dwell in the eretz tzalmavet, upon them hath the Ohr dawned.</p>
<p>ISA 9:2 האָסט געמערט דאָס פֿאַלק, האָסט געגרייסט זיין</p>	<p>ISA 9:2 host gemert dos folk, host gegreist zain freid; zei freyen zich far dir, vi di freid baim</p>	<p>ISA 9:2 Thou shalt multiply the Goy (<i>Nation</i>) , and increase its simchah; they joy before Thee</p>

<p>פֿרײַד; זײ פֿרײַען זיך פֿאַר דײַר, ווי די פֿרײַד בײַם שניט, ווי מען קוועלט ווען מע טײלט זיך מיט רױב. edit</p>	<p>shnit, vi men kvelt ven me teilt zich mit roib.</p>	<p>according to the simchat baKatzir, and as men rejoice when they divide the spoil.</p>
<p>ISA 9:3 וואָרום דעם יאָך פֿון זײַן לאַסט, און דעם שטאַנג פֿון זײַן נאַקז, די רוט פֿון זײַן דריקער, האָסטו צעבראַכן ווי אין טאַג פֿון מדין. edit</p>	<p>ISA 9:3 vorem dem yoch fun zain last, un dem shtang fun zain naken, di rut fun zain driker, hostu tsebrachen vi in tog fun Middin.</p>	<p>ISA 9:3 For Thou hast broken the ol (yoke) of his burden, and the match (staff) of his shoulder, the shevet hanogesh (rod of the task master) of him, as in the yom of Midyan.</p>
<p>ISA 9:4 וואָרום יעטוועדער שוך וואָס האָט געשאַרט מיט רעש, און יעטוועדער מאַנטל געוועלגערט אין בלוט, וועט זײַן צו בראַנד, אַ שפּײַז פֿאַרן פֿײַער. edit</p>	<p>ISA 9:4 vorem yetveder shuch vos hot geshart mit raash, un yetveder mantl gevelgert in blut, vet zain tsu brand, a shpaiz faran faier.</p>	<p>ISA 9:4 For every boot of the tramping warrior in the battle's tumult, and simlah (garments) megolalah (rolled) in damim (blood) shall be for burning and ma'acholet eish (food for fire) .</p>
<p>ISA 9:5 וואָרום אַ קינד איז אונדז געבאַרן געוואָרן, אַ זון איז אונדז געגעבן געוואָרן, און די הערשאַפֿט איז אויף זײַן אַקסל; און מע רופֿט זײַן נאַמען: פֿלאַ-יזעץ אַל-גבור, אַבֿי-עד (פֿאַרמאַגער פֿון אײביקײט) שֶׁר-שלום; edit</p>	<p>ISA 9:5 vorem a kind iz undz geboren gevoren, a zun iz undz gegeben gevoren, un di hershaft iz oif zain aksl; un me ruft zain nomen: pele-yuets El-giber, Avi- Iddo (farmoger fun eibikeit) shar-shlum;</p>	<p>ISA 9:5 For unto us a yeled is born, unto us ben is given; and the misrah (dominion) shall be upon his shoulder; and Shmo shall be called Peleh (Wonderful) , Yoetz (Counsellor) , El Gibbor (Mighty G-d) , Avi Ad (Possessor of Eternity) , Sar Shalom (Prince of Peace) .</p>
<p>ISA 9:6 צו מערן די הערשאַפֿט, און צו שָׁלוֹם אָן שיעור, אויף דעם טראָן פֿון דוד, און אויף</p>	<p>ISA 9:6 tsu meren di hershaft, un tsu shalom on shieur, oif dem tron fun Dovid, un oif zain meluche; zi tsu festiken un zi</p>	<p>ISA 9:6 Of the increase of his misrah and shalom there shall be no ketz (end) , upon the Kisse Dovid, and upon his</p>

<p>זיין מלוכה; זי צו פֿעסטקן און זי אונטערצולענען מיט רעכט און גערעכטיקייט, פֿון אַצונד און ביז אייביק; דאָס אָננעמען זיך פֿון ה' צבֿאות טוט דאָס דאָזיקע. edit</p>	<p>untertsulenen mit recht un gerechtiikeit, fun atsund un biz eibik; dos onnemen zich fun Hashem tsboot tut dos dozike.</p>	<p>kingdom, to strengthen it, and to support it with mishpat and with tzedakah from henceforth even ad olam (forever) . The Kinat HASHEM Tzva'os will fulfill this.</p>
<p>ISA 9:7 אַדנִי הָאֵט אַ וואָרט געשיקט אין יעקב, און עס איז געפֿאלן אין יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>ISA 9:7 Adonoi hot a vort geshikt in Yaakov, un es iz gefalen in Yisroel.</p>	<p>ISA 9:7 Adonoi sent davar against Ya'akov, and it hath fallen upon Yisroel.</p>
<p>ISA 9:8 און וויסן וועט דאָס גאַנצע פֿאָלק, אפֿרים און דער באָווינער פֿון שומרון, וואָס זאָגט מיט גאַווה און מיט גדלות פֿון האַרצן: edit</p>	<p>ISA 9:8 un visen vet dos gantse folk, Ephrayim un der bavoiner fun Shomron, vos zogt mit gaive un mit gadles fun hartsen:</p>	<p>ISA 9:8 And all HaAm shall know it, even Ephrayim and the inhabitant of Shomron, that say in the ga'avah (pride) and haughtiness levav (of heart) ,</p>
<p>ISA 9:9 ציגל זיינען איינגעפֿאלן, און געהאַקטע שטיינער וועלן מיר בויען; ווילדע פֿייגנביימער זיינען אָפּגעהאַקט געוואָרן, און מיט צעדערן וועלן מיר זיי פֿאַרבייטען. edit</p>	<p>ISA 9:9 tsigl zainen ingefalen, un gehakte shtainer velen mir boien; vilde faignbeimer zainen opgehakt gevoren, un mit tsederen velen mir zei farbaiten.</p>	<p>ISA 9:9 The levenim (bricks) are fallen down, but we will rebuild with cut stones; the sycamores are cut down, but we will replace them with cedars.</p>
<p>ISA 9:10 דערום דערהייבט ה' די פֿיינט פֿון רצין אויף אים, און זיינע שונאים וועט ער אָנרייצן; edit</p>	<p>ISA 9:10 derum derheibt Hashem di faint fun Retzin oif im, un zaine sonem vet er onreitsen;</p>	<p>ISA 9:10 Therefore HASHEM shall strengthen the adversaries of Retzin against him, and spur on his enemies;</p>
<p>ISA 9:11 אַרם פֿון פֿאַרנט, און פלשתים פֿון הינטן; און זיי עסן</p>	<p>ISA 9:11 Aram fun forent, un Peleshetim fun hinten; un ze esen Yisroel miten gantsen</p>	<p>ISA 9:11 The Syrians from the east, and the Pelishtim from the west; and they shall devour</p>

<p>יִשְׂרָאֵל מִיטָן גֹּאֲנָצֵן מוּיל. בֵּי אֲלֵעָם דַּעַם אִיז נִישְׁט אָפֿגֶעגֹאֲנֶען זײַן כַּעַס, און זײַן הָאָנְט אִיז נֶאָךְ אויסגעשטרעקט. edit</p>	<p>moil. bai alem dem iz nisht opgegangen zain kaas, un zain hant iz noch oisgeshtrekt.</p>	<p>Yisroel with open mouth. For all this His anger is not turned away, but His yad is upraised still.</p>
<p>ISA 9:12 אָבֵער דאָס פֿאַלק קערט זיך נישט צו זײַן שלעגער, און ה' צבֿאות זוכן זיי נישט. edit</p>	<p>ISA 9:12 ober dos folk kert zich nisht tsu zain shleger, un Hashem tsboōt zuchen zeı nisht.</p>	<p>ISA 9:12 For HaAm turneth not unto Him that struck them, neither do they seek HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 9:13 און ה' פֿאַרשניידט {כרת} פֿון יִשְׂרָאֵל קאָפּ און עק, טייטלצווייג און טייכריטל, אין איין טאָג. edit</p>	<p>ISA 9:13 un Hashem farshnaidt fun Yisroel kop un ek, teitltsvaig un taichritl, in ein tog.</p>	<p>ISA 9:13 Therefore HASHEM will root out of Yisroel head and tail, palm branch and reed, in yom echad.</p>
<p>ISA 9:14 דער זקן און דער אָנגעזעענער, דאָס אִיז דער קאָפּ, און דער נביא וואָס לערנט ליגן, דאָס אִיז דער עק. edit</p>	<p>ISA 9:14 der zoken un der ongezeener, dos iz der kop, un der novi vos lernt ligen, dos iz der ek.</p>	<p>ISA 9:14 The zaken and prominent man is the head; and the navi that is the moreh sheker <i>(teacher of lies, false teacher)</i> is the tail.</p>
<p>ISA 9:15 און די לידער פֿון דעם דאָזיקן פֿאַלק זײַנען פֿאַרפֿירער, און זייערע געפֿירטע זײַנען צעמישט. edit</p>	<p>ISA 9:15 un di lider fun dem doziken folk zainen farfirer, un zeyere gefirte zainen tsemisht.</p>	<p>ISA 9:15 For the me'ashrei HaAm HaZeh <i>(leaders of this people)</i> cause them to err; and they that are led of them are destroyed.</p>
<p>ISA 9:16 דערום פֿרייט זיך נישט אָדנִי מיט זײַנע יונגע לײַט, און זײַנע יתומים און אַלמנות דערבאַרימט ער נישט; וואָרום איטלעכער אִיז זינדיק און טוט</p>	<p>ISA 9:16 derum freit zich nisht Adonoi mit zaine yunge lait, un zaine yesoimim un almones derbarimt er nisht; vorem itlecher iz zindik un tut shlechts, un itlech moil redt shendlechkeit. bai alem dem iz</p>	<p>ISA 9:16 Therefore Adonoi shall have no joy in their bocherim, neither shall have mercy on their yetomim and almanot; for every one is a chanef <i>(g-dless, hypocritical)</i> and an evildoer, and every mouth speaketh</p>

<p>שלעכטס, און איטלעך מויל רעדט שענדלעכקייט. ביי אלעם דעם איז נישט אָפּגעגאַנגען זיין בעס, און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט. edit</p>	<p>nisht opgegangen zain kaas, un zain hant iz noch oisgeshtrekt.</p>	<p>nevalah (folly) . For all this His anger is not turned away, but His yad is upraised still.</p>
<p>ISA 9:17 וואָרום די שלעכטיקייט ברענט ווי אַ פֿייער, זי פֿאַרצערט דערנער און ווילדגעוועקס, און צינדט די געצווייגן פֿון וואַלד, ביז זיי קנוילן זיך אין זיילן פֿון רויך. edit</p>	<p>ISA 9:17 vorem di shlechtikeit brent vi a faier, zi fartsert derner un vildgeveks, un tsindt di getsvaigen fun vald, biz zei knoilen zich in zailen fun roich.</p>	<p>ISA 9:17 For wickedness burneth like eish; it shall devour the briers and thorns, and shall kindle in the thickets of the forest, and they shall smoke upward like the lifting up of ashan (smoke) .</p>
<p>ISA 9:18 דורך דעם צאָרן פֿון ה' צבֿאות איז צעפֿלאַקערט דאָס לאַנד, און דאָס פֿאַלק איז ווי שפּייז פֿאַרן פֿייער; זיי דערבאַרימען זיך נישט קיינער אויף זיין ברודער, edit</p>	<p>ISA 9:18 durch dem tsoren fun Hashem tsboot iz tseflakert dos land, un dos folk iz vi shpaiz faran faier; ze derbarimen zich nisht keiner oif zain bruder,</p>	<p>ISA 9:18 Through the Evrat HASHEM Tzva'os (Wrath of HASHEM of Hosts) is the land darkened, and HaAm shall be ma'acholet eish (food for fire) ; no ish shall spare his brother.</p>
<p>ISA 9:19 און מע רייסט רעכטס, און בלייבט הונגערק, און מע עסט לינקס, און ווערט נישט זאַט; זיי עסן איטלעכער דאָס פֿלייש פֿון זיין אָרעם: edit</p>	<p>ISA 9:19 un me raist rechts, un blaibt hungerik, un me est links, un vert nisht zat; zei esen itlecher dos fleish fun zain orem:</p>	<p>ISA 9:19 And they grab on the yamin (right hand) , and are still hungry; and shall eat on the smol (left hand) , and they shall not be satisfied; they shall eat every ish the basar of his own zero'a;</p>
<p>ISA 9:20 מְנַשֶּׁה אַפְרַיִמִים, און אַפְרַיִם מְנַשֶּׁה, זיי אין איינעם</p>	<p>ISA 9:20 Menasheh Ephrayimen, un Ephrayim Menashehen, ze in einem oif Yehudah. bai alem</p>	<p>ISA 9:20 Menasheh against Ephrayim; and Ephrayim, Menasheh; they together shall</p>

<p>אויף יהודה. ביי אלעם דעם איז נישט אָפּגעגאַנגען זיין בעס, און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט. edit</p>	<p>dem iz nisht opgegangen zain kaas, un zain hant iz noch oisgeshtrekt.</p>	<p>be against Yehudah. For all this His anger is not turned away; His yad is upraised still.</p>
<p>ISA 10:1 וויי, די וואָס מאַכן אונגערעכטע געזעץ, און שרייבער וואָס האָבן אומרעכט געשריבן, edit</p>	<p>ISA 10:1 vei, di vos machen ungerechte gezets, un shraiber vos hoben umrecht geshriben,</p>	<p>ISA 10:1 Woe unto them that decree unrighteous chukim, and that write decrees of oppression;</p>
<p>ISA 10:2 כדי אָפּצונייגן פֿון משפט די באַדערפֿטיקע, און גזלען דאָס רעכט פֿון די אַרימע פֿון מיין פֿאַלק; כדי אַלמנות זאָלן זיין זייער רויב, און יתומים זאָלן זיי באַראַבעווען! edit</p>	<p>ISA 10:2 kedei optsuneigen fun mishpot di baderftike, un gzlen dos recht fun di orime fun main folk; kedei almones zolen zain zeyer roib, un yesoimim zolen zei barabeven!</p>	<p>ISA 10:2 To turn aside the needy from their rights, and to withhold mishpat from the aniyyei Ami, that almanot may be their prey, and that they may rob the yetomim!</p>
<p>ISA 10:3 און וואָס וועט איר טאָן אין טאָג פֿון רעכנשאַפֿט, און אין דער פֿאַרוויסטונג וואָס קומט פֿון דער ווייט? צו וועמען וועט איר לויפֿן נאָך הילף? און וווּ וועט איר איבערלאָזן אייער רייכטום? edit</p>	<p>ISA 10:3 un vos vet ir ton in tog fun rechenshaft, un in der farvistung vos kumt fun der vait? tsu vemen vet ir loifen noch hilf? un vu vet ir iberlozen ier raichtum?</p>	<p>ISA 10:3 And what will ye do in the Yom Pekuddah (Day Of Visitation, Reckoning) and in the desolation which shall come from afar? To whom will ye flee for ezrah (help) ? And where will ye leave your kavod (glory, riches) ?</p>
<p>ISA 10:4 נישט אַנדערש ווי קניען אונטער געפֿאַנגענע, און אונטער הרוגים צו פֿאַלן. ביי אלעם דעם איז נישט אָפּגעגאַנגען זיין בעס, און זיין</p>	<p>ISA 10:4 nisht andersh vi knien unter gefangene, un unter hrugim tsu falen. bai alem dem iz nisht opgegangen zain kaas, un zain hant iz noch oisgeshtrekt.</p>	<p>ISA 10:4 Without Me they shall bow down under the prisoners, and they shall fall under the slain. For all this His anger is not turned away, but His yad is upraised still.</p>

<p>האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט. edit</p>		
<p>ISA 10:5 וויי, אשור, די רוט פֿון מיין צאָרן, וואָס מיין בעס איז אַ שטעקן אין זייער האַנט! edit</p>	<p>ISA 10:5 vei, Ashur, di rut fun main tsoren, vos main kaas iz a shteken in zeyer hant!</p>	<p>ISA 10:5 O Ashur, the rod of Mine anger, in whose yad is the match of My wrath.</p>
<p>ISA 10:6 אויף אַ זינדיקן פֿאַלק טו איך אים שיקן, און אויף דער אומה פֿון מיין צאָרן טו איך אים באַפֿעלן, צו רויבן זאַקרויב, און צו ראַבעווען רויב, און זי מאַכן צו טרעטן ווי קויט פֿון די גאַסן. edit</p>	<p>ISA 10:6 oif a zindiken folk tu ich im shiken, un oif der ume fun main tsoren tu ich im bafelen, tsu roiben zakroib, un tsu rabeven roib, un zi machen tsu treten vi koit fun di gasen.</p>	<p>ISA 10:6 I will send him against a Goy Chanef, and against the people of My wrath will I give him a charge, to take the spoil, and to take the plunder, and to tread them down like the chomer chutzot (<i>mire of the streets</i>) .</p>
<p>ISA 10:7 אָבער נישט אזוי מיינט ער, און נישט אזוי טראַכט זיין האַרץ, נייערט צו פֿאַרטיליקן איז אין זיין האַרצן, און צו פֿאַרשניידן {כרת} פֿעלדער נישט ווינציק. edit</p>	<p>ISA 10:7 ober nisht azoi meint er, un nisht azoi tracht zain harts, naiert tsu fartiliken iz in zain hartsen, un tsu farshnaiden felder nisht vintsik.</p>	<p>ISA 10:7 But he intendeth not so, neither doth his mind so consider; but it is in his lev to make an end of Goyim not a few.</p>
<p>ISA 10:8 וואָרום ער זאָגט: זיינען נישט מינע האַרן מלכים אַלע? edit</p>	<p>ISA 10:8 vorem er zogt: zainen nisht maine haren Molechim ale?</p>	<p>ISA 10:8 For he saith, Are not my sarim altogether melachim?</p>
<p>ISA 10:9 איז נישט ווי פֿרפּמיש פֿלנו? צי איז נישט ווי אַרפּד חַמַּת? צי איז נישט ווי דמשק שומרון? edit</p>	<p>ISA 10:9 iz nisht vi Karkemish Kalno? tsi iz nisht vi Arpad Chammat? tsi iz nisht vi Damascus Shomron?</p>	<p>ISA 10:9 Is not Kalno like Karkemish? Is not Chamat like Arpad? Is not Shomron like Damascus?</p>

<p>אָזוי ווי מיין האַנט האָט ISA 10:10 דערגרייכט די קיניגרייכן פֿון די אָפּגעטער, וואָס זייערע געצן זיינען מער געווען ווי פֿון ירושלײַם און פֿון שומרון – edit</p>	<p>ISA 10:10 azoi vi main hant hot dergreicht di kinigraichen fun di opgeter, vos zeyere getsen zainen mer geven vi fun Yerusholayim un fun Shomron –</p>	<p>ISA 10:10 Just as my yad hath found the mamlechet haelil, whose pesilim (<i>molten images</i>) did excel them of Yerushalayim and of Shomron;</p>
<p>פֿאַר וואָר, אָזוי ווי איך ISA 10:11 האָב געטאַן צו שומרון און צו אירע אָפּגעטער, אָזוי וועל איך טאַן צו ירושײַם און צו אירע געצנבילדער. edit</p>	<p>ISA 10:11 far vor, azoi vi ich hob geton tsu Shomron un tsu ire opgeter, azoi vel ich ton tsu Yerusholayim un tsu ire getsnbilder.</p>	<p>ISA 10:11 Shall I not, as I have done unto Shomron and her elilim, so do to Yerushalayim and her atzabim (<i>images</i>) ?</p>
<p>אַבער עס וועט זיין, אַז ISA 10:12 אַדנײַ וועט ענדיקן אַל זיין ווערק אויף באַרג ציון און אויף ירושײַם, וועל איך זיך רעכענען פֿאַר דער פֿרוכט פֿון דעם שטאַלצן האַרצן פֿון דעם מלך פֿון אשור, און פֿאַר דער רימעריי פֿון זיינע האַפֿערדיקע אויגן. edit</p>	<p>ISA 10:12 ober es vet zain, az Adonoi vet endiken al zain verk oif barg Tsiyon un oif Yerusholayim, vel ich zich rechenen far der frucht fun dem shtoltsen hartsen fun dem melech fun Ashur, un far der rimerai fun zaine hoferdike oigen.</p>	<p>ISA 10:12 Wherefore it shall come to pass, that when Adonoi hath performed His whole work upon Mt Tziyon and on Yerushalayim, I will punish the fruit of the proud lev of Melech Ashur, and the tiferet of his haughty eyes.</p>
<p>וואָרום ער האָט געזאָגט: ISA 10:13 מיט כּוּחַ פֿון מיין האַנט האָב איך אויפֿגעטאַן, און מיט מיין חכמה, ווייל איך בין פֿאַרשטאַנדיק; און איך טו אָפּ די געמאַרקן פֿון פֿעלקער, און זייערע שאַצן האָב איך צערויבט, און מאַכטיק טו איך</p>	<p>ISA 10:13 vorem er hot gezogt: mit koiech fun main hant hob ich oifgeton, un mit main chochme, vail ich bin farshtandik; un ich tu op di gemarken fun felker, un zeyere shatsen hob ich tseroibt, un machtik tu ich nideren di bavoiner.</p>	<p>ISA 10:13 For he saith, By the ko'ach of my yad I have done it, and by my chochmah; for I have binah; and I have removed the boundaries of the nations, and have plundered their treasures, and like the mighty I have subdued those on thrones;</p>

<p>נידערן די באַווינער. edit</p>		
<p>ISA 10:14 און מיין האַנט האָט געפֿונען ווי אַ נעסט דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער, און ווי מע קלייבט אויף אייער פֿאַרלאָזענע, האָב איך די גאַנצע ערד אויפֿגעקליבן; און נישט געווען ווער זאָל אַ פֿליגל רירן, אָדער עפֿענען אַ מויל און אַ פיפּס טאָן. edit</p>	<p>ISA 10:14 un main hant hot gefunen vi a nest dem farmeg fun di felker, un vi me klaibt oif ier farlozene, hob ich di gantse erd oifgekliben; un nisht geven ver zol a fligel riren, oder efenen a moil un a pips ton.</p>	<p>ISA 10:14 And my yad hath found like a ken (nest) the riches of the nations; and like one gathereth beitzim (eggs) that are left, have I gathered kol ha'aretz; and there was none that moved the wing, or opened the beak, or peeped.</p>
<p>ISA 10:15 קען די האַק זיך רימען קעגן דעם וואָס האַקט מיט איר? קען די זעג זיך גרייסן קעגן דעם וואָס ציט זי? ווי אַ רוט זאָל פֿאַכן מיט אירע אויפֿהייבער, ווי אַ שטעקן זאָל אויפֿהייבן דעם וואָס נישט האַלץ! edit</p>	<p>ISA 10:15 ken di hak zich rimen kegen dem vos hakt mit ir? ken di zeg zich greisen kegen dem vos tsit zi? vi a rut zol fochen mit ire oifheiber, vi a shteken zol oifheiben dem vos nisht holts!</p>	<p>ISA 10:15 Shall the garzen (axe) boast itself against Him that cuts therewith? Or shall the masor (saw) magnify itself against Him that useth it? As if the shevet (rod) should shake itself against them that lift it up, or as if the matteh (staff) should lift up itself, as if it were not etz.</p>
<p>ISA 10:16 דערום וועט דער האַר, ה' צבֿאות אָנשיקן אַ דער אויף זיין פֿעטקייט; און אונטער זיין פֿראַכט וועט זיך צעברענען אַ בראַנד, ווי די בראַנד פֿון אַ פֿייער. edit</p>	<p>ISA 10:16 derum vet der Har, Hashem tsboot onshiken a der oif zain fetkeit; un unter zain pracht vet zich tsebrenen a brand, vi di brand fun a faier.</p>	<p>ISA 10:16 Therefore shall HaAdon HASHEM Tzva'os send among his fat ones leanness; and instead of his kavod there will be kindled a burning like the blazing of eish.</p>
<p>ISA 10:17 און דאָס ליכט פֿון ישׂראַל וועט זיין אַ פֿייער, און</p>	<p>ISA 10:17 un dos licht fun Yisroel vet zain a faier, un zain heiliker a flam, un zi vet brenen un</p>	<p>ISA 10:17 And the Ohr Yisroel shall become an eish, and His Kadosh a flame; and shall burn and</p>

<p>זיין הייליקער אַ פֿלאַם, און זי וועט ברענען און פֿאַרזען זיינע דערנער און זיין ווילדגעוועקס אין איין טאָג. edit</p>	<p>fartseren zaine derner un zain vildgeveks in ein tog.</p>	<p>consume its thistles and its thorns in Yom Echad;</p>
<p>ISA 10:18 און די פֿראַכט פֿון זיין וואַלד און זיין פֿרוכטגאַרטן וועט ער לייב און זעל פֿאַרלענדן; און עס וועט זיין ווי דאָס אויסגיין פֿון אַ גוסס. edit</p>	<p>ISA 10:18 un di pracht fun zain vald un zain fruchtgarten vet er laib un zel farlenden; un es vet zain vi dos oisgein fun a guss.</p>	<p>ISA 10:18 And shall consume the kavod of his forest and his fertile land, even to nefesh and basar; and shall be as a sick man wasting away.</p>
<p>ISA 10:19 און דער רעשט ביימער פֿון זיין וואַלד וועלן זיין געציילטע, און אַ יינגל וועט זיי קענען אויפֿשרייבן. edit</p>	<p>ISA 10:19 un der resht beimer fun zain vald velen zain getseilte, un a yingel vet zei kenen oifshraiben.</p>	<p>ISA 10:19 And the remnant of the etz of his forest shall be few, that a na'ar could record them.</p>
<p>ISA 10:20 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט דער איבערבלייב פֿון ישׂראַל, און די אַנטרווענע פֿון הויז פֿון יעקבֿ, זיך מער נישט אָנלענען אויף זייער שלעגער, נאָר זיך אָנלענען מיט אמת אויף ה', דעם הייליקן פֿון ישׂראַל. edit</p>	<p>ISA 10:20 un es vet zain in yenem tog, vet der iberblaib fun Yisroel, un di antrunene fun hoiz fun Yaakov, zich mer nisht onlenen oif zeyer shleger, nor zich onlenen mit emes oif Hashem, dem heiligen fun Yisroel.</p>	<p>ISA 10:20 And it shall come to pass in Yom Hahu, that the remnant of Yisroel, and such as are escaped of Bais Ya'akov, shall no longer lean upon him that smote them; but shall lean upon HASHEM Kadosh Yisroel be'emes.</p>
<p>ISA 10:21 אַן איבערבלייב וועט זיך אומקערן, אַן איבערבלייב פֿון יעקבֿ, צו אַל-גבור. edit</p>	<p>ISA 10:21 an iberblaib vet zich umkeren, an iberblaib fun Yaakov, tsu El-giber.</p>	<p>ISA 10:21 The remnant shall return, even the remnant of Ya'akov, unto El Gibbor.</p>
<p>ISA 10:22 וואַרום אויב דיין פֿאַלק, ישׂראַל, זאָל זיין ווי זאַמד פֿון</p>	<p>ISA 10:22 vorem oib dain folk, Yisroel, zol zain vi zamd fun yam, vet nor an iberblaib fun</p>	<p>ISA 10:22 For though thy people Yisroel be like the chol hayam, only a remnant of them shall</p>

<p>ים, וועט נאָר אַן איבערבלייב פֿון אים זיך אומקערן; אַ פֿאַרלענדונג איז נגזר געוואָרן, זי פֿלייצט מיט גערעכטיקייט. edit</p>	<p>im zich umkeren; a farlendung iz nigzar gevoren, zi fleitst mit gerechtikeit.</p>	<p>return; destruction is decreed, overwhelming tzedakah.</p>
<p>ISA 10:23 וואָרום אַ פֿאַרלענדעניש און אַ גזר מאַכט אָדנִי, ה' edit צבֿאות, אין גאַנצן לאַנד.</p>	<p>ISA 10:23 vorem a farlendenish un a Gezer macht Adonoi, Hashem tsboot, in gantsen land.</p>	<p>ISA 10:23 For Adonoi HASHEM Tzva'os shall carry out kalah (destruction) decreed, even upon the kol ha'aretz.</p>
<p>ISA 10:24 פֿאַר וואָר, אַזוי האָט געזאָגט אָדנִי, ה' צבֿאות: זאַלסט נישט מורא האָבן, מיין פֿאַלק, באַוווּינער פֿון ציון, פֿאַר אשור וואָס שלאָגט דיך מיט דער רוט, און הייבט זיין שטעקן אויף דיר, אויפֿן שטייגער פֿון מצרים. edit</p>	<p>ISA 10:24 far vor, azoi hot gezogt Adonoi, Hashem tsboot: zolst nisht moire hoben, main folk, bavoiner fun Tsiyon, far Ashur vos shlogt dich mit der rut, un heibt zain shteken oif dir, oifen shteiger fun Mitsrayim.</p>	<p>ISA 10:24 Therefore thus saith Adonoi HASHEM Tzva'os, O My people that dwellest in Tziyon, be not afraid of Ashur; if he strike thee with the shevet, and lift his matteh against thee, in the manner of Mitsrayim.</p>
<p>ISA 10:25 וואָרום נאָך אַ קליין ווייל, און דער בעס וועט זיך ענדיקן, און מיין צאָרן וועט זיין צו זייער פֿאַרטיליקונג. edit</p>	<p>ISA 10:25 vorem noch a klein vail , un der kaas vet zich endiken, un main tsoren vet zain tsu zeyer fartilikung.</p>	<p>ISA 10:25 For yet a very little while, and the za'am (anger, indignation) shall pass, and Mine wrath turn for their destruction.</p>
<p>ISA 10:26 און ה' צבֿאות וועט דערוועקן אויף אים אַ רוט, אַזוי ווי אין דעם שלאָק פֿון מדין אין צור-עורב, און ווי זיין שטעקן איבערן ים; און ער וועט זי אויפהייבן אויפֿן שטייגער פֿון מצרים. edit</p>	<p>ISA 10:26 un Hashem tsboot vet derveken oif im a rut, azoi vi in dem shlak fun Middin in tsur- Orev, un vi zain shteken iberen yam; un er vet zi oifheiben oifen shteiger fun Mitsrayim.</p>	<p>ISA 10:26 And HASHEM Tzva'os shall stir up a shot (whip) for him as when He struck down Midyan at the Tzur Orev; and as His matteh was over the yam, so shall He raise it after the manner of Mitsrayim.</p>

<p>ISA 10:27 ISA 10:27 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט אָפּגעטאַן ווערן זיין לאַסט פֿון דיין רוקן, און זיין יאָך פֿון דיין האַלדז, און דער יאָך וועט צעבראַכן ווערן פֿונעם פֿעטס. edit</p>	<p>ISA 10:27 un es vet zain in yenem tog, vet opgeton veren zain last fun dain ruchen, un zain yoch fun dain haldz, un der yoch vet tsebrachen veren funem fets.</p>	<p>ISA 10:27 And it shall come to pass in Yom Hahu, that his burden shall be taken away from off thy shoulder, and his ol from off thy neck, and the ol shall be broken from fatness.</p>
<p>ISA 10:28 ISA 10:28 ער איז געקומען אויף עֵיִת, ער איז דורכגעגאַנגען מגרון, אין מכמֶש לאַזט ער איבער זיין געפּעק; edit</p>	<p>ISA 10:28 er iz gekumen oif Ayat, er iz durchgegangen Migron, in Michmas lozt er iber zain gepek;</p>	<p>ISA 10:28 He comes to Ayat, passes through Migron; at Michmas he hath left his supplies;</p>
<p>ISA 10:29 ISA 10:29 זיי זיינען אַריבער דעם איבערפֿאַר, אין גִבֵּע האָבן זיי נאַכטלעג געהאַלטן. רָמָה טוט ציטערן, גִבֵּע־שָׂאוּל איז אַנטלאָפֿן. edit</p>	<p>ISA 10:29 zei zainen ariber dem iberfor, in Geva hoben zei nachtlek gehalten. Ramah tut tsiteren, gevet-Shaul iz antlofen.</p>	<p>ISA 10:29 They are crossing the pass; they have taken up their lodging at Geva; Ramah is afraid; Givat Sha'ul has fled.</p>
<p>ISA 10:30 ISA 10:30 שְׂרַיִ אויפֿן קול, טאַכטער גִלִּים! האָרד, לִישׁ! אַרימע עֲנֹתוֹת! edit</p>	<p>ISA 10:30 shrai oifen kol, tochter Gallim! horch, Layish! orime Anatot!</p>	<p>ISA 10:30 Lift up thy voice, O Bat-Gallim; Listen O Layshah, O poor Anatot.</p>
<p>ISA 10:31 ISA 10:31 מַדְמָנָה וואַגלט, די וווינער פֿון גִבִּים אַנטרינען. edit</p>	<p>ISA 10:31 Madmannah voglt, di voiner fun Gevim antrinen.</p>	<p>ISA 10:31 Madmenah hurries away; the inhabitants of Gevim gather themselves to flee.</p>
<p>ISA 10:32 ISA 10:32 נאָך היינט וועט ער זיך אַפּשטעלן אין נוב; ער פֿאַכט זיין האַנט אויפֿן באַרג פֿון טאַכטער צִיּוֹן, אויף דעם הויכן אַרט פֿון ירושָׁלַיִם. edit</p>	<p>ISA 10:32 noch haint vet er zich opshtelen in Nov; er focht zain hant oifen barg fun tochter Tsiyon, oif dem hoichen ort fun Yerusholayim.</p>	<p>ISA 10:32 As yet shall he remain at Nov this very day; he shall shake his fist against the Har Bat Tziyon, the Givat Yerushalayim.</p>

<p>זע, דער האַר, ה' ISA 10:33 צבֿאות, ברעכט אָפּ די צווייגן מיט מוראדיקייט, און די הויכגעוואַקסענע ווערן אָפּגעשניטן, און די דערהויבענע וועלן דערנידערט ווערן. edit</p>	<p>ISA 10:33 ze, der Har, Hashem tsboot, brecht op di tsvaigen mit mordikeit, un di hoichgevaksene veren opgeshniten, un di derhoibene velen dernidert veren.</p>	<p>ISA 10:33 Hinei, HaAdon HASHEM Tzva'os, shall chop the bough with great power; and the high ones of stature shall be hewn down; the haughty shall be humbled.</p>
<p>ISA 10:34 און ער וועט אָפהאַקן די געצווייגן פֿון וואַלד מיט אַן איזן, און דער לבנון וועט דורך אַ מאַכטיקן פֿאַלן. edit</p>	<p>ISA 10:34 un er vet ophaken di getsvaigen fun vald mit an izen, un der Levanon vet durch a machtiken falen.</p>	<p>ISA 10:34 And He shall cut down the thickets of the forest with barzel (iron) , and Levanon shall fall by Adir (the Majestic Mighty One, i.e., HASHEM) .</p>
<p>ISA 11:1 און אַ ריטל וועט אַרויס פֿון דעם שטאַם פֿון ישי, און אַ צווייג (נצר) פֿון זיינע וואַרצלען וועט שפּראַצן. edit</p>	<p>ISA 11:1 un a ritl vet arois fun dem shtam fun Yishai, un a tsveig (ntsr) fun zaine vortselen vet shprotsen.</p>	<p>ISA 11:1 And there shall come forth a Khoter (Branch) out of the Geza (Stem, Stump, Stock) of Yishai, and a Netzer (Branch) shall bear fruit of his roots:</p>
<p>ISA 11:2 און רוען וועט אויף אים דער גייסט פֿון ה' {רוח הַקִּדְשׁ}, דער גייסט פֿון חכמה און פֿאַרשטאַנדיקייט, דער גייסט פֿון עצה און גבורה, דער גייסט פֿון דערקענונג און גאַצפֿאַרכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 11:2 un ruen vet oif im der Gaist fun Hashem, der Gaist fun chochme un forshtandikeit, der Gaist fun eitse un gevure, der Gaist fun derkenung un gotsforchtikeit.</p>	<p>ISA 11:2 And the Ruach of HASHEM shall rest upon Him, the Ruach of Chochmah and Binah, the Ruach of Etzah (Counsel) and Gevurah, the Ruach of Da'as and of the Yir'at HASHEM ;</p>
<p>ISA 11:3 און זיין קוויקונג וועט זיין אין פֿאַרכט פֿון ה'; און נישט נאָך דער אויסזען {מִרְאֵה} פֿון זיינע אויגן וועט ער משפטן,</p>	<p>ISA 11:3 un zain kvikung vet zain in forcht fun Hashem; un nisht noch der oiszen fun zaine oigen vet er mishpeten, un nisht noch der herung fun zaine oieren vet er antscheiden;</p>	<p>ISA 11:3 And His delight shall be in the Yir'at HASHEM : and He shall not judge after the sight of His eyes, neither reprove after the hearing of His ears:</p>

<p>און נישט נאָך דער הערונג פֿון זיינע אויערן וועט ער אַנטשיידן; edit</p>		
<p>ISA 11:4 נאָר ער וועט משפטן מיט גערעכטיקייט די אָרימע, און אַנטשיידן מיט יושר פֿאַר די געדריקטע פֿון לאַנד; און ער וועט שלאָגן דאָס לאַנד מיט דער רוט פֿון זיין מויל, און מיטן אָטעם פֿון זיינע ליפן וועט ער טייטן דעם רָשע. edit</p>	<p>ISA 11:4 nor er vet mishpeten mit gerechtheit di orime, un antsheiden mit yoisher far di gedrikte fun land; un er vet shlogen dos land mit der rut fun zain moil, un miten otem fun zaine lipen vet er teiten dem roshe.</p>	<p>ISA 11:4 But with tzedek shall He judge the needy, and reprove with mishor (equity, justice) for the anvei eretz: and He shall strike the earth with the shevet of His mouth, and with the Ruach of His lips shall he slay the reshah.</p>
<p>ISA 11:5 און גערעכטיקייט וועט זיין דער אָנגורט פֿון זיינע לענדן, און טריישאַפֿט דער גאַרטל פֿון זיינע דיכן. edit</p>	<p>ISA 11:5 un gerechtikeit vet zain der ongurt fun zaine lenden, un traishaft der gartel fun zaine dichen.</p>	<p>ISA 11:5 And tzedek shall be the ezor (belt) of His loins, and emunah (faithfulness) the ezor of His waist.</p>
<p>ISA 11:6 און אַ וואַלף וועט הויזן מיט אַ שעפס, און אַ לעמפערט מיט אַ ציקעלע וועט הויערן, און אַ קאַלב און אַ יונגלייב און אַ פֿעט רינד ביינאַנד; און אַ קליין יינגל וועט זיי פֿירן. edit</p>	<p>ISA 11:6 un a volf vet hoizen mit a Shaaphs, un a lempert mit a tsikele vet hoieren, un a kalb un a yungleib un a fet rind bainand; un a klein yingel vet zei firen.</p>	<p>ISA 11:6 The ze'ev (wolf) also shall dwell with the keves, and the namer (leopard) shall lie down with the gedi (young goat); and the egel and the lion whelp and the fatling together; and a na'ar shall lead them.</p>
<p>ISA 11:7 און אַ קו מיט אַ בער וועלן זיך פֿיטערן, ביינאַנד וועלן הויערן זייערע יונגע; און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן</p>	<p>ISA 11:7 un a ku mit a Beor velen zich fiteren, bainand velen hoieren zeyere yunge; un a laib vet vi a rind esen shtroi.</p>	<p>ISA 11:7 And the parah (cow) and the dov (bear) shall feed together; their yeladim shall lie down together; and the arych shall eat teven (straw) like the ox.</p>

<p style="text-align: right;">שטרותי. edit</p>		
<p>ISA 11:8 און אַ זויגעדיקער וועט זיך שפילן אויפן לאָך פֿון אַ שלאַנג, און אויף דער נאַרע פֿון אַ נאַטער וועט אַן אַנטווינטער זיין האַנט לייגן.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>ISA 11:8 un a zoigediker vet zich shpilen oifen loch fun a shlang, un oif der nore fun a noter vet an antvointer zain hant leigen.</p>	<p>ISA 11:8 And the yonek (sucking infant) shall play on the hole of the cobra, and the weaned child shall put his yad in the viper's me'urah (hole) .</p>
<p>ISA 11:9 זיי וועלן נישט ביז טאָן און נישט פֿאַרדאַרבן אויף מיין גאַנצן הייליקן באַרג; וואַרום די ערד וועט זיין פֿול מיט דערקענונג פֿון ה', ווי די וואַסערן באַדעקן דעם ים.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>ISA 11:9 zei velen nisht beiz ton un nisht fardorben oif main gantsen heiliken barg; vorem di erd vet zain ful mit derkenung fun Hashem, vi di vaseren badeken dem yam.</p>	<p>ISA 11:9 They shall not hurt nor destroy in all My Har Kodesh; for ha'aretz shall be full of the da'as HASHEM , as the mayim cover the sea.</p>
<p>ISA 11:10 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג: דער וואַרצל פֿון ישי, וואַס שטייט פֿאַר אַ פֿאַן פֿון די פֿעלקער – צו אים וועלן די אומות זיך ווענדן, און זיין ריונג וועט זיין אַ פֿראַכטיקייט.</p> <p style="text-align: right;">edit</p>	<p>ISA 11:10 un es vet zain in yenem tog: der vortsel fun Yishai, vos shteit far a fon fun di felker – tsu im velen di umes zich venaden, un zain ruung vet zain a prachtikeit.</p>	<p>ISA 11:10 And in Yom HaHu there shall be a Shoresh Yishai, which shall stand for a nes (banner) for the peoples; to Him will the Goyim seek; and His menucha (resting place) shall be kavod.</p>
<p>ISA 11:11 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט אַדני ווידער אויסשטרעקן זיין האַנט, אַ צווייט מאָל, אויסצוקויפֿן דעם איבערבלייב פֿון זיין פֿאַלק, וואַס וועט בלייבן פֿון אשור, און פֿון מצרים, און פֿון</p>	<p>ISA 11:11 un es vet zain in yenem tog, vet Adonoi vider oisshtreken zain hant, a tsveit mol, oistsukoifen dem iberblaib fun zain folk, vos vet blaiben fun Ashur, un fun Mitsrayim, un fun Patros, un fun Kush, un fun Eilam, un fun Shinar, un fun Chammat, un fun di indzelen</p>	<p>ISA 11:11 And it shall come to pass in Yom HaHu, that Adonoi shall set His yad again the second time to recover the She'ar (Remnant) of His people, which shall be left, from Assyria, and from Mitsrayim, and from Patros, and from Kush, and from Eilam, and from Shinar,</p>

<p>פִּתְרוּס, און פֿון כּוּשׁ, און פֿון עִילָם, און פֿון שְׁנֶפֶר, און פֿון חֲמַת, און פֿון די אינדזלען פֿון יִם. edit</p>	<p>fun yam.</p>	<p>and from Chamat, and from the islands of the sea.</p>
<p>ISA 11:12 און ער וועט אויפהייבן אַ פֿאַן צו די פֿעלקער, און וועט איינזאַמלען די פֿאַרשטויסענע פֿון יִשְׂרָאֵל, און די צעשפּרייטע פֿון יהודה וועט ער אויפֿקלייבן פֿון די פֿיר עקן פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 11:12 un er vet oifheiben a fon tsu di felker, un vet inzamlen di farshtoisene fun Yisroel, un di tseshpreite fun Yehudah vet er oifklaiben fun di fir Akan fun der erd.</p>	<p>ISA 11:12 And He shall raise up a nes (banner) for the Goyim, and shall assemble the outcasts of Yisroel, and gather together the dispersed of Yehudah from the four corners of ha'aretz.</p>
<p>ISA 11:13 און אָפּגעטאַן וועט ווערן די קנאה פֿון אַפֿרים, און די פֿיינט פֿון יהודה וועלן פֿאַרשניטן {כרת} ווערן; אַפֿרים וועט נישט מקנא זיין יהודה, און יהודה וועט נישט פֿיינטן אַפֿרים. edit</p>	<p>ISA 11:13 un opgeton vet veren di kine fun Ephrayim, un di faint fun Yehudah velen farshniten veren; Ephrayim vet nisht mekane zain Yehudah, un Yehudah vet nisht fainten Ephrayim.</p>	<p>ISA 11:13 The kinah (envy, jealousy) also of Ephrayim shall depart, and the adversaries of Yehudah shall be cut off; Ephrayim shall not envy Yehudah, and Yehudah shall not harass Ephrayim.</p>
<p>ISA 11:14 און זיי וועלן אָנפֿליען ביינאַנד אויף די פֿלשתיים צו מערב, אין איינעם וועלן זיי רויבן די קינדער פֿון מזרח, אויף אָדום און מוֹאָב וועלן זיי שטרעקן זייער האַנט, און די קינדער פֿון עַמּוֹן וועלן געהאַרכן צו זיי. edit</p>	<p>ISA 11:14 un zei velen onflien bainand oif di Peleshetim tsu mayrev, in einem velen zei roiben di kinder fun mizrech, oif Edom un Moav velen zei shtreken zeyer hant, un di kinder fun Ammon velen gehorschen tsu zei.</p>	<p>ISA 11:14 But they shall swoop down upon the shoulders of the Pelishtim toward the west; they shall plunder them of the east together; they shall lay their yad upon Edom and Moav; and the Bnei Ammon shall obey them.</p>

<p>ISA 11:15 און ה' וועט פֿאַרוויסטן די צונג פֿון דעם ים פֿון מִצְרַיִם; און ער וועט פֿאַכן זיין האַנט אויפֿן טײַך מיט זיין הייסן ווינט, און וועט אים צעשלאָגן אויף זיבן בעכן, און מאַכן מיט שײַך אַריבערצושפּרייזן. edit</p>	<p>ISA 11:15 un Hashem vet farvisten di tsung fun dem yam fun Mitsrayim; un er vet fochen zain hant oifen taich mit zain heisen vint, un vet im tseshlogen oif ziben bechen, un machen mit shich aribertsushpraizen.</p>	<p>ISA 11:15 And HASHEM shall utterly destroy the leshon Yam Mitzrayim (<i>tongue of the Red Sea</i>); and with His scorching Ruach shall He shake His Yad over the Nahar, and shall break it into seven streams, and make men go over dryshod.</p>
<p>ISA 11:16 און אַ וועג וועט זיין פֿאַר דעם איבערבלייב פֿון זיין פֿאַלק, וואָס וועט בלייבן פֿון אַשור, אַזוי ווי עס איז געווען פֿאַר יִשְׂרָאֵל אין טאָג פֿון זיין אַרויפֿגיין פֿון לאַנד מִצְרַיִם. edit</p>	<p>ISA 11:16 un a veg vet zain far dem iberblaib fun zain folk, vos vet blaiben fun Ashur, azoi vi es iz geven far Yisroel in tog fun zain arofgein fun land Mitsrayim.</p>	<p>ISA 11:16 And there shall be a mesillah (<i>highway</i>) for the she'ar (<i>remnant</i>) of His people, which shall be left, from Assyria; just as it was for Yisroel in the Yom that he came up out of Eretz Mitsrayim.</p>
<p>ISA 12:1 און וועסט זאָגן אין יענעם טאָג: אײַך דאַנק דיר, ה', הגם דו האָסט געצערנט אויף מיר; אַפֿגעגאַנגען איז דײַן כּעס, און דו האָסט מײַך געטרייסט. edit</p>	<p>ISA 12:1 un vest zogen in yenem tog: ich dank dir, Hashem, hagam du host getsernt oif mir; opgegangen iz dain kaas, un du host mich getreist.</p>	<p>ISA 12:1 And in Yom Hahu thou shalt say, HASHEM , I will praise Thee; though Thou wast angry with me, Thine anger is turned away, and Thou comfortedst me.</p>
<p>ISA 12:2 זע, אַל איז מײַן ישׁועה; אײַך בין זיכער און אַנגסט נישט, וואָרום מײַן שטאַרקײַט און געזאַנג איז ג-ט ה', און ער איז מיר געווען אַ ישׁועה. edit</p>	<p>ISA 12:2 ze, El iz main yeshue; ich bin zeker un angst nisht, vorem main shtarkeit un gezang iz G-t Hashem, un er iz mir geven a yeshue.</p>	<p>ISA 12:2 Hinei, El is my Yeshu'ah (<i>Salvation</i>); I will trust, and not be afraid; for HASHEM G-d is my strength and my zemirah; He also has become my Yeshu'ah (<i>Salvation</i>) .</p>
<p>ISA 12:3 און איר וועט שעפֿן וואָסער מיט שִׂמְחָה, פֿון די</p>	<p>ISA 12:3 un ir vet Shaaphen vaser mit simcha, fun di kvalen fun yeshue.</p>	<p>ISA 12:3 Therefore with sasson shall ye draw mayim out of the wells of Yeshu'ah (<i>Salvation</i>) .</p>

<p>קוואַלן פֿון ישועה. edit</p>		
<p>ISA 12:4 און אין יענעם טאָג וועט איר זאָגן: דאַנקט צו ה', רופֿט אויס זיין נאָמען, לאָזט וויסן צווישן די פֿעלקער זיינע טוונגען, דערציילט אַז דערהויבן איז זיין נאָמען. edit</p>	<p>ISA 12:4 un in yenem tog vet ir zogen: dankt tsu Hashem, ruft ois zain nomen, lozt visen tsvishen di felker zaine tuungen, dertseilt az derhoiben iz zain nomen.</p>	<p>ISA 12:4 And in Yom Hahu shall ye say, Hodu La HASHEM , call upon Shmo, declare His deeds among the peoples, proclaim that Shmo is exalted.</p>
<p>ISA 12:5 זינגט צו ה' וואָרום ער האָט אויפֿגעטאָן גרויס, באַוווסט זאָל דאָס זיין אויף דער גאַנצער ערד. edit</p>	<p>ISA 12:5 zingt tsu Hashem vorem er hot oifgeton grois, bavust zol dos zain oif der gantser erd.</p>	<p>ISA 12:5 Sing unto HASHEM ; for He hath done glorious things; let this be known b'chol ha'aretz.</p>
<p>ISA 12:6 שריי אויס און זינג, באַוווינערין פֿון ציון, וואָרום גרויס צווישן דיר איז דער הייליקער פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>ISA 12:6 shrai ois un zing, bavoinerin fun Tsiyon, vorem grois tsvishen dir iz der heiliker fun Yisroel.</p>	<p>ISA 12:6 Cry out and shout for joy, thou inhabitant of Tziyon; for gadol is Kadosh Yisroel in the midst of thee.</p>
<p>ISA 13:1 די נבואה אויף בבל, וואָס ישׂעיהו דער זון פֿון אַמוצן האָט געזען: edit</p>	<p>ISA 13:1 di nevue oif Bavel, vos Yeshayahu der zun fun omutsen hot gezen:</p>	<p>ISA 13:1 The massa (burden) of Bavel (Babylon) , which Yeshayah Ben Amotz did see.</p>
<p>ISA 13:2 אויף אַ הויכן באַרג שטעלט אויף אַ פֿאַן, הייבט אויף דעם קול צו זיי, פֿאַכט מיט דער האַנט, זיי זאָלן קומען אין די טויערן פֿון פֿירשטן. edit</p>	<p>ISA 13:2 oif a hoichen barg shtelt oif a fon, heibt oif dem kol tsu zei, focht mit der hant, zei zolen kumen in di toieren fun firshthen.</p>	<p>ISA 13:2 Lift ye up a nes upon the high mountain, exalt the voice unto them, shake the yad, that they may go into the gates of the nobles.</p>
<p>ISA 13:3 איך האָב באַפֿוילן מיינע געהייליקטע, יאָ, גערופֿן מיינע</p>	<p>ISA 13:3 ich hob bafuilen maine geheilikte, yo, gerufen maine</p>	<p>ISA 13:3 I have commanded My Mekuddash, I have also</p>

<p>גיבורים פֿאַר מיין צאָרן, מייןע שטאַלצלוסטיקע. edit</p>	<p>giborim far main tsoren, maine shtoltslustike.</p>	<p>summoned My Gibbor for Mine anger, even them that rejoice in My highness.</p>
<p>ISA 13:4 האָרד! אַ טומל אויף די בערג, גלייך ווי פֿון פֿאַלק אַ סך. האָרד! אַ גערויש פֿון מלוכות, פֿון אומות פֿאַרזאַמלטע. ה' צבֿאות באַפֿעלט אַ חיל פֿון מלחמה. edit</p>	<p>ISA 13:4 horch! a tuml oif di berg, glaich vi fun folk a sach. horch! a geroish fun mluchut, fun umes farzamlte. Hashem tsboöt bafelt a cheil fun milchome.</p>	<p>ISA 13:4 The noise of a hamon (multitude) in the harim (mountains), like as of an Am Rav; a tumultuous noise of the mamlechet (kingdoms) of Goyim gathered together; HASHEM Tzva'os mustereth the Tzava (army) of the milchamah (battle, war).</p>
<p>ISA 13:5 זיי קומען פֿון אַ לאַנד אַ ווייטן, פֿון עק פֿונעם הימל – ה' און די געצייג פֿון זיין צאָרן, די גאַנצע ערד צו צעשטערן. edit</p>	<p>ISA 13:5 zei kumen fun a land a veiten, fun ek funem himel – Hashem un di getsaig fun zain tsoren, di gantse erd tsu tseshteren.</p>	<p>ISA 13:5 They come from an eretz merchak (a far country), from the end of Shomayim, HASHEM , and the weapons of His indignation, to destroy Kol HaAretz.</p>
<p>ISA 13:6 יאַמערט, וואָרום נאַנט איז דער טאָג פֿון ה', ווי אַ בראָד פֿון (אַל) שִׁדִי וועט ער קומען. edit</p>	<p>ISA 13:6 iomert, vorem nont iz der tog fun Hashem, vi a broch fun (El) Shaddai vet er kumen.</p>	<p>ISA 13:6 Wail ye; for the Yom HASHEM is karov (near); it shall come like shod (sudden destruction) from Shaddai.</p>
<p>ISA 13:7 דערום וועלן אַלע הענט שלאַף ווערן, און איטלעך האַרץ פֿון אַ מענטשן וועט צעגיין. edit</p>	<p>ISA 13:7 derum velen ale hent shlof veren, un itlech harts fun a mentshen vet tsegein.</p>	<p>ISA 13:7 Therefore shall kol yadayim (all hands) fall weak, and kol levav enosh shall melt;</p>
<p>ISA 13:8 און זיי וועלן דערשראָקן ווערן; יסורים און ווייען וועלן זיי קריגן, ווי אַ געווינערין וועלן זיי זיך דרייען; איינער אויפֿן</p>	<p>ISA 13:8 un zei velen dershroken veren; yesurim un veyen velen zei krigen, vi a gevinerin velen zei zich dreyen; einer oifen anderen velen zei gafen, zeyere</p>	<p>ISA 13:8 And they shall be afraid; pangs and chavalim (pains) shall take hold of them; they shall be in pain like a woman that travaileth in childbirth; one</p>

<p>אַנדערן וועלן זיי גאַפֿן, זייערע פנימער, פנימער פֿון פֿלאַמען. edit</p>	<p>penemer, penemer fun flamen.</p>	<p>shall be aghast at his re'a; their faces shall be like flaming visages.</p>
<p>ISA 13:9 זע, דער טאָג פֿון ה' קומט אומדערבאַרימדיק, מיט כעס און גרימצאָרן, צו מאַכן די ערד פֿאַר אַ וויסטעניש, און פֿאַרטיליקן אירע זינדיקע פֿון איר. edit</p>	<p>ISA 13:9 ze, der tog fun Hashem kumt umderbarimdik, mit kaas un grimtsoren, tsu machen di erd far a vistenish, un fartiliken ire zindike fun ir.</p>	<p>ISA 13:9 Hinei, the Yom HASHEM cometh, cruel both with wrath and charon af (<i>fierce anger</i>), to lay the land desolate; and He shall destroy the chatta'im (<i>sinner</i>s) thereof out of it.</p>
<p>ISA 13:10 וואָרום די שטערן פֿון הימל און זיינע מזלות וועלן נישט שיינען זייער ליכט; די זון וועט זיין פֿינצטער אין איר אויפֿגאַנג, און די לבֿנה וועט נישט שימערן איר ליכט. edit</p>	<p>ISA 13:10 vorem di shteren fun himel un zaine mzlut velen nisht shainen zeyer licht; di zun vet zain fintster in ir oifgang, un di Livnah vet nisht shimeren ir licht.</p>	<p>ISA 13:10 For the kokhavim of Shomayim and the constellations thereof shall not give their ohr (<i>light</i>); the shemesh shall be darkened in its rising and the yarei'ach shall not cause its ohr to shine.</p>
<p>ISA 13:11 און איד וועל זיך רעכענען מיט דער וועלט פֿאַרן ביז, און מיט די רשעים פֿאַר זייער זינד; און איד וועל פֿאַרשטערן דעם שטאַלץ פֿון די מוטוויליקע, און די גאוה פֿון די מאַכטיקע וועל איד דערנידערן. edit</p>	<p>ISA 13:11 un ich vel zich rechenen mit der velt faran beiz, un mit di reshoiem far zeyer zind; un ich vel farshteren dem shtolts fun di mutvilike, un di gaive fun di machtike vel ich dernideren.</p>	<p>ISA 13:11 And I will punish the tevel (<i>world</i>) for ra'ah, and the resha'im for their avon (<i>iniquity</i>); and I will cause the ga'on (<i>arrogance</i>) of the proud to cease, and will lay low the ga'avah (<i>pride</i>) of the tyrant.</p>
<p>ISA 13:12 איד וועל מאַכן אַ מאַן זעלטענער פֿון גינגאַלד, און אַ מענטשן, פֿון אוֹפֿיר-גאַלד. edit</p>	<p>ISA 13:12 ich vel machen a man zeltener fun gingold, un a mentshen, fun Ophir-gold.</p>	<p>ISA 13:12 I will make enosh more rare than rare gold; even adam than the gold of Ophir.</p>

<p>וועגן דעם וועל איך ISA 13:13 מאַכן ציטערן די הימלען, און די ערד וועט אויפֿשטורעמען פֿון איר אָרט, אין דעם כּעס פֿון ה' צבָאות, און אין דעם טאָג פֿון זײַן גרימצאָרן. edit</p>	<p>ISA 13:13 vegen dem vel ich machen tsiteren di himlen, un di erd vet oifshturemen fun ir ort, in dem kaas fun Hashem tsboot, un in dem tog fun zain grimtsoren.</p>	<p>ISA 13:13 Therefore I will shake Shomayim, and Ha'Aretz (<i>the Earth</i>) shall move out of her makom (<i>place</i>) , in the evrat HASHEM Tzva'os, and in His Yom Charon Af.</p>
<p>ISA 13:14 און עס וועט זײַן: אַזוי ווי אַ הירש אַ געיאָגטער, און אַזוי ווי שאַף אָן אַן איינזאַמלער, וועלן זיי איטלעכער צו זײַן פֿאַלק זיך קערן, און איטלעכער צו זײַן לאַנד וועלן זיי אַנטלויפֿן. edit</p>	<p>ISA 13:14 un es vet zain: azoi vi a hirsh a geiogter, un azoi vi shof on an inzamler, velen zei itlecher tsu zain folk zich keren, un itlecher tsu zain land velen zei antloifen.</p>	<p>ISA 13:14 And it shall be like deer chased, and like tzon not gathered; each ish turning to his people, and each fleeing to his own land.</p>
<p>ISA 13:15 איטלעכער וואָס ווערט געפֿונען, וועט דערשטאַכן ווערן, און איטלעכער וואָס ווערט געכאַפט, וועט פֿאַלן דורכן שווערד. edit</p>	<p>ISA 13:15 itlecher vos vert gefunen, vet dershtochen veren, un itlecher vos vert gechapt, vet falen durchen shverd.</p>	<p>ISA 13:15 Every one that is found yidaker (<i>shall be pierced through, see</i> for this same word and Moshiach) ; and every one that is caught shall fall by the cherev.</p>
<p>ISA 13:16 און זייערע קליינע קינדער וועלן צעהאַקט ווערן פֿאַר זייערע אויגן; זייערע הײזער וועלן צערויבט ווערן, און זייערע ווייבער וועלן געשענדט ווערן. edit</p>	<p>ISA 13:16 un zeyere kleine kinder velen tsehakt veren far zeyere oigen; zeyere haizer velen tseroibt veren, un zeyere vaiber velen geshendt veren.</p>	<p>ISA 13:16 Their olelim (<i>infants</i>) also shall be dashed to pieces before their eyes; their batim (<i>houses</i>) shall be looted, and their nashim ravished.</p>
<p>ISA 13:17 זע, איך דערוועק אויף זיי מִדִּי, וואָס זילבער אַכטן זיי</p>	<p>ISA 13:17 ze, ich dervek oif zei Madai, vos zilber achten zei nisht, un gold, dos vilen zei</p>	<p>ISA 13:17 Hineni, I will stir up the Medes against them, which shall not regard kesef; and as</p>

<p>נישט, און גאַלד, דאָס ווילן זיי נישט. edit</p>	<p>nisht.</p>	<p>for zahav, they shall not delight in it.</p>
<p>און בויגנס וועלן צעהאַקן ינגלעך, און אויף פֿרוכט פֿון לייב וועלן זיי נישט רחמנות האַבן, אויף קינדער וועט זיך נישט דערבאַרימען זייער אויג. edit</p>	<p>ISA 13:18 un boigns velen tsehaken yinglech, un oif frucht fun laib velen zei nisht rachmones hoben, oif kinder vet zich nisht derbarimen zeyer oig.</p>	<p>ISA 13:18 Their keshatot (bows) also shall tear ne'arim (young men) to pieces; and they shall have no rachamim on the pri beten (fruit of the womb); their eyes shall not pity banim.</p>
<p>און בבל, דאָס שיינדל פֿון מלוכות, די שטאַלצע פראַכט פֿון די כְּשָׁדִים, וועט זיין ווי ג-טס איבערקערעניש פֿון סדום און עֲמוֹרָה. edit</p>	<p>ISA 13:19 un Bavel, dos sheindl fun mluchut, di shtoltse pracht fun di Kesedim, vet zain vi G-ts iberkerenish fun Sodom un Amora (Gomorrah).</p>	<p>ISA 13:19 And Babylon, the jewel of kingdoms, the tiferet ga'on Kasdim, shall be as when Elohim overthrew S'dom and Amora (Gomorrah).</p>
<p>זי וועט אייביק נישט באַזעצט ווערן, און נישט באַוווינט זיין אויף דור-דורות; און קיין עראַבער וועט דאָרט נישט אויפשטעלן אַ געצעלט, און קיין פאַסטוכער וועלן דאָרט נישט מאַכן הויערן. edit</p>	<p>ISA 13:20 zi vet eibik nisht bazetst veren, un nisht bavoint zain oif dor-doires; un kein earaber vet dort nisht oifshtelen a getselt, un kein pastucher velen dort nisht machen hoieren.</p>	<p>ISA 13:20 Lo lanetzach (not ever) shall it be inhabited, neither shall it be dwelt in ad dor vador; neither shall the Arab pitch ohel there; neither shall the ro'im rest their flock there.</p>
<p>נאָר ווילדע קעץ וועלן דאָרטן הויערן, און זייערע הייזער וועלן פֿול זיין מיט קלאַג-חיות; און שטרויספֿויגלען וועלן דאָרט רוען, און שדים וועלן דאָרט אומטאַנצן. edit</p>	<p>ISA 13:21 nor vilde kets velen dorten hoieren, un zeyere haizer velen ful zain mit klog- chayes; un shtroisfoiglen velen dort ruen, un Shaddaim velen dort umtantsen.</p>	<p>ISA 13:21 But wild beasts of the desert shall lie there; and their batim (houses) shall be full of owls; and ostriches shall dwell there, and demons shall dance there.</p>

<p>ISA 13:22 און שאַקאַלן וועלן וויען אין זייערע פּאַלאַצן און מדבר- הינט אין די פּאַלייען פֿון תּענוג; און נאַנט איז איר צייט צו קומען, און אירע טעג וועלן זיך נישט פֿאַרציען. edit</p>	<p>ISA 13:22 un shakalen velen voien in zeyere palatsen un midbar- hint in di palaien fun tenug; un nont iz ir tsait tsu kumen, un ire teg velen zich nisht fartsien.</p>	<p>ISA 13:22 And the wild beasts shall howl in their strongholds, and jackals in their heichalot (<i>palaces</i>) of oneg (<i>delight</i>); and her (<i>Babylon's</i>) time is karov (<i>near, at hand</i>) to come, and her days shall not be prolonged.</p>
<p>ISA 14:1 וואַרום ה' וועט דערבאַרימען יעקב, און וועט ווידער אויסדערוויילן ישׂראֵל, און זיי באַרוען אויף זייער ערד; און פֿרעמדע וועלן זיך באַהעפֿטן צו זיי, און וועלן צושטיין צום הויז פֿון יעקב. edit</p>	<p>ISA 14:1 vorem Hashem vet derbarimen Yaakov, un vet vider oisderveilen Yisroel, un zei baruen oif zeyer erd; un fremde velen zich baheften tsu zei, un velen tsushtein tsum hoiz fun Yaakov.</p>	<p>ISA 14:1 For HASHEM will have compassion on Ya'akov, and will yet choose Yisroel, and set them in their own adamah (<i>land</i>); and the ger (<i>alien</i>) shall be joined with them, and they shall unite themselves to the Bais Ya'akov.</p>
<p>ISA 14:2 און פֿעלקער וועלן זיי נעמען, און וועלן זיי ברענגען אויף זייער אָרט, און דאָס הויז פֿון ישׂראֵל וועט זיי אַרבן אויף ה'ס ערד פֿאַר קנעכט און פֿאַר דינסטן; און זיי וועלן ווערן די פֿאַנגערס פֿון זייערע פֿאַנגערס, און וועלן געוועלטיקן איבער זייערע דריקער. edit</p>	<p>ISA 14:2 un felker velen ze nemen, un velen ze brengen oif zeyer ort, un dos hoiz fun Yisroel vet zei arben oif Hashem's erd far knecht un far dinsten; un ze velen veren di fangers fun zeyere fangers, un velen geveltiken iber zeyere driker.</p>	<p>ISA 14:2 And the nations shall take them, and bring them to their makom (<i>place, home</i>); and Bais Yisroel shall possess them as an inheritance in the Admat HASHEM (<i>Land of HASHEM</i>) for avadim and shifchot; and they shall take their captors captive; and they shall rule over their oppressors.</p>
<p>ISA 14:3 און עס וועט זיין, אין דעם טאָג וואָס ה' באַרוט דיך פֿון דיין פּיין און פֿון דיין</p>	<p>ISA 14:3 un es vet zain, in dem tog vos Hashem barut dich fun dain fain un fun dain tsiterenish, un fun der shverer arbet vos me</p>	<p>ISA 14:3 And it shall come to pass in the day that HASHEM shall give thee rest from thy etzev (<i>sorrow</i>), and from thy rogez</p>

<p>ציטערניש, און פֿון דער שווערער אַרבעט וואָס מע האַט געאַרבעט מיט דיר, edit</p>	<p>hot gearbet mit dir,</p>	<p>(<i>turmoil</i>) , and from the avodah hakashah (<i>hard bondage</i>) wherein thou wast made to serve,</p>
<p>ISA 14:4 וועסטו אויפֿהייבן דעם דאָזיקן משל אויפֿן מלך פֿון בבֿל, און זאָגן: ווי האָט אויפֿגעהערט דער דריקער, אויפֿגעהערט די גאַלדגייציקע! edit</p>	<p>ISA 14:4 vestu oifheiben dem doziken Mashal oifen melech fun Bavel, un zogen: vi hot oifgehert der driker, oifgehert di goldgeitsike!</p>	<p>ISA 14:4 That thou shalt take up this mashal against Melech Bavel, and say, How hath the nogesh (<i>oppressor</i>) ceased! How hast fury ceased!</p>
<p>ISA 14:5 צעבראַכן האָט ה' דעם שטעקן פֿון די רשעים, די רוט פֿון די געוועלטיקער, edit</p>	<p>ISA 14:5 tsebrachen hot Hashem dem shteken fun di reshoiem, di rut fun di geveltiker,</p>	<p>ISA 14:5 HASHEM hath broken the matteh (<i>rod</i>) of the resha'im (<i>wicked</i>) , and the shevet (<i>sceptre</i>) of the moshlim (<i>rulers</i>) .</p>
<p>ISA 14:6 וואָס האָט געשלאַגן די פֿעלקער מיט בעס, שלעק אָן אַן אויפֿהער, וואָס האָט געוועלטיקט מיט צאָרן אויף די אומות, גערודפֿט אָן אַפּהאַלט. edit</p>	<p>ISA 14:6 vos hot geshlogen di felker mit kaas, shlek on an oifher, vos hot geveltikt mit tsoren oif di umes, geroideft on ophalt.</p>	<p>ISA 14:6 Which struck the peoples in wrath with makkat bilti sarah (<i>a continual stroke</i>) , which ruled the Goyim in anger, with unrestrained aggression.</p>
<p>ISA 14:7 רויק באַרוט איז די גאַנצע ערד, זיי ברעכן אויס אין געזאַנג. edit</p>	<p>ISA 14:7 roiiik barut iz di gantse erd, zei brechen ois in gezang.</p>	<p>ISA 14:7 Kol ha'aretz is at rest, and is quiet; they break forth into rinnah (<i>joyful shouts</i>) .</p>
<p>ISA 14:8 אַפֿילו די ציפרעסן פֿרייען זיך איבער דיר, די צעדערן פֿון לבֿנון: פֿון זינט דו האָסט זיך אַוועקגעלייגט, קומט נישט דער העקער אויף אונדז. edit</p>	<p>ISA 14:8 afile di tsipresen freyen zich iber dir, di tsederen fun Levanon: fun zint du host zich avekgeleigt, kumt nisht der heker oif undz.</p>	<p>ISA 14:8 Indeed, the cypress trees rejoice over thee, and the cedars of Levanon, saying, Since thou art laid down, no hakoret (<i>[forest] cutter</i>) is come up against us.</p>

<p>ISA 14:9 די שְׂאוֹל פֿון אונטן ציטערט אויף צוליב דיר, אַנטקעגן דיין קומען; זי וועקט די טויטע צוליב דיר, אַלע לידער פֿון דער ערד; זי מאַכט אויפֿשטיין פֿון זייערע טראָנען אַלע מלכים פֿון די פֿעלקער. edit</p>	<p>ISA 14:9 di Sheol fun unten tsitert oif tsulib dir, antkegen dain kumen; zi vekt di toite tsulib dir, ale lider fun der erd; zi macht oifshtein fun zeyere tronen ale Molechim fun di felker.</p>	<p>ISA 14:9 Sheol from beneath is astir for thee to meet thee at thy coming; it stirreth up the refa'im for thee, even all the attudei aretz (he-goat world leaders) ; it hath raised up from their kise'ot (thrones) all the melachim of the Goyim.</p>
<p>ISA 14:10 זיי אַלע רופֿן זיך אָפֿ, און זאָגן צו דיר: דו אויך ביסט אַוועקגעפֿאַלן ווי מיר, געגליכן געוואָרן צו אונדז! edit</p>	<p>ISA 14:10 zei ale rufen zich op, un zogen tsu dir: du oich bist avekgefallen vi mir, geglichen gevoren tsu undz!</p>	<p>ISA 14:10 Kullam (all of them) shall speak and say unto thee, Art thou also become weak as we? Art thou become like unto us?</p>
<p>ISA 14:11 גענידערט אין שְׂאוֹל איז דיין שטאַלץ, די ברומונג פֿון דיינע האַרפֿן; אונטער דיר זיינען ווערים געבעט, און דיין צודעק איז מאַיל. edit</p>	<p>ISA 14:11 genidert in Sheol iz dain shtolts, di brumung fun daine harfen; unter dir zainen verim gebet, un dain tsudek iz moil.</p>	<p>ISA 14:11 Thy ga'on (pomp, pride) is brought down to Sheol, and the noise of thy nevalim (harps) ; the rimmah (grave- worm) is spread out under thee, and the tola'at (worm) covers thee.</p>
<p>ISA 14:12 ווי ביסטו פֿון הימל געפֿאַלן, דו ליכטיקער מאַרגנשטערן! ווי ביסטו אַפֿגעהאַקט געוואָרן צו דער ערד, דו גורל-וואַרפֿער אויף פֿעלקער! edit</p>	<p>ISA 14:12 vi bistu fun himel gefalen, du lichtiker morgenshteren! vi bistu opgehakt gevoren tsu der erd, du goral-varfer oif felker!</p>	<p>ISA 14:12 How art thou fallen from Shomayim, O Heilel Ben Shachar (Bright One of the Dawn, Day Star, Lucifer) ! How art thou cast down to the earth, thou, which hast laid low the Goyim!</p>
<p>ISA 14:13 און דו האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן: אין הימל וועל איך אַרויפֿגיין, איבער די</p>	<p>ISA 14:13 un du host gezogt in dain hartsen: in himel vel ich aroiifein, iber di shteren fun El vel ich main tron derheiben; un</p>	<p>ISA 14:13 For thou hast said in thine lev, I will ascend into Shomayim, I will exalt my kisse above the kokhavim (stars) of</p>

<p>שטערן פֿון אַל וועל איך מיין טראָן דערהייבן; און איך וועל זיצן אויפֿן באַרג פֿון איינזאַמלונג, אין די עקן פֿון צפֿון. edit</p>	<p>ich vel zitsen oifen barg fun inzamlung, in di Akan fun tsofen.</p>	<p>El (G-d) ; I will sit also upon the har mo'ed (mount of assembly) , on yarketei Tzafon (on the heights of Tzafon) ;</p>
<p>ISA 14:14 איך וועל אַרויפֿגיין איבער די הייכן פֿון וואַלקן, איך וועל צום עליון (אויבערשטער) זיך גלייכן. edit</p>	<p>ISA 14:14 ich vel aroifgein iber di heichen fun volken, ich vel tsum Elyon (oibershter) zich glaichen.</p>	<p>ISA 14:14 I will ascend above the heights of the clouds; I will make myself like Elyon (the Most High) .</p>
<p>ISA 14:15 אָבער אין שְׂאוֹל וועסטו גענידערט ווערן, אין די עקן פֿון גרוב. edit</p>	<p>ISA 14:15 ober in Sheol vestu genidert veren, in di Akan fun grub.</p>	<p>ISA 14:15 Yet thou shalt be brought down to Sheol, to the lowest depths of the bor (pit) .</p>
<p>ISA 14:16 דיִינע זעער וועלן דיך באַטראַכטן, זיי וועלן דיך אַנקוקן: איז דאָס דער מאַן וואָס האָט געמאַכט ציטערן די ערד, וואָס האָט אויפֿגעשטורעמט מלוכות, edit</p>	<p>ISA 14:16 daine zeer velen dich batrachten, zei velen dich onkuken: iz dos der man vos hot gemacht tsiteren di erd, vos hot oifgeshturemt mluchut,</p>	<p>ISA 14:16 They that see thee shall gaze at thee, and consider thee, saying, Is this the ish (man) that made ha'aretz to tremble, that did shake mamlechet (kingdoms) ;</p>
<p>ISA 14:17 געמאַכט די וועלט ווי אַ מדבר, און צעשטערט אירע שטעט; זיינע געפֿאַנגענע נישט פֿרײַ געלאָזט אַהיים? edit</p>	<p>ISA 14:17 gemacht di velt vi a midbar, un tseshtert ire shtet; zaine gefangene nisht frai gelozt aheim?</p>	<p>ISA 14:17 That made the tevel (world) like a midbar (desert) , and overthrew the towns thereof; that would not release his prisoners to go home?</p>
<p>ISA 14:18 אַלע מלכים פֿון די פֿעלקער ליגן אין כְּבוֹד אַלע, איטלעכער אין זײַן היים. edit</p>	<p>ISA 14:18 ale Molechim fun di felker ligen in koved ale, itlecher in zain heim.</p>	<p>ISA 14:18 Kol melachim (all kings) of the Goyim, even all of them, lie in kavod, every one in his own bais (house, i.e., tomb) .</p>

<p>און דו ביסט ISA 14:19 אָוועקגעוואָרפֿן ווײַט פֿון דיין קבֿר, ווי אַן אומווערדיק ריטל, אַרומגעטאַן מיט הרוגים, פֿון שווערד דערשטאַכענע, וואָס נידערן צו די שטיינער פֿון גרוב, ווי אַ פּגראַ צעטרעטענער. edit</p>	<p>ISA 14:19 un du bist avekgevorfen vait fun dain keyver, vi an umverdik ritl, arumgeton mit hrugim, fun shverd dershtochene, vos nideren tsu di shtainer fun grub, vi a peger a tsetretener.</p>	<p>ISA 14:19 But thou art cast out of thy kever like a rejected netzer (branch) ; and your raiment is those that are slain, thrust through with a cherev, that go down to the stones of the bor (pit) ; as a peger (corpse) trodden under feet.</p>
<p>וועסט נישט ביינאַנד זיין ISA 14:20 מיט זיי אין קבֿר, וואָרום דיין לאַנד האָסטו אומגעבראַכט, דיין פֿאַלק האָסטו געהרגעט; אויף אייביק זאָל נישט אַנגערופֿן ווערן דער זאַמען פֿון שלעכטסטוער. edit</p>	<p>ISA 14:20 vest nisht bainand zain mit zei in keyver, vorem dain land hostu umgebracht, dain folk hostu geharget; oif eibik zol nisht ongerufen veren der zomen fun shlechtstuer.</p>	<p>ISA 14:20 Thou shalt not be joined with them in keverah (burial) , because thou hast destroyed thy land, and slain thy people; the zera of ra'im (evildoers) shall never be renowned.</p>
<p>ISA 14:21 ברייט אָן אויף זיינע קינדער אַ שחיטה, פֿאַר דער זינד פֿון זייערע עלטערן, זיי זאָלן נישט אויפֿשטיין און ירשען די ערד, און אָנפֿילן דאָס געזיכט פֿון דער וועלט מיט שטעט. edit</p>	<p>ISA 14:21 breit on oif zaine kinder a shechite, far der zind fun zeyere elteren, zei zolen nisht oifshtein un yarshen di erd, un onfilen dos gezicht fun der velt mit shtet.</p>	<p>ISA 14:21 Prepare the matbe'ach (slaughterhouse) for his banim for the avon (iniquity) of their avot; that they do not rise, nor inherit eretz, nor cover the surface of the tevel (earth) with towns.</p>
<p>ISA 14:22 און איך וועל אויפֿשטיין {כרת} אויף זיי, זאָגט ה' צבֿאות, און וועל פֿאַרשניידן פֿון כָּבֵל אַ נאַמען און אַן איבערבלייב, און אַ קינד און אַ</p>	<p>ISA 14:22 un ich vel oifshtein oif zei, zagt Hashem tsboot, un vel farshnaiden fun Bavel a nomen un an iberblaib, un a kind un a kindskind, zagt Hashem.</p>	<p>ISA 14:22 For I will rise up against them, saith HASHEM Tzva'os, and I will cut off from Bavel the shem, and she'ar (remainder) , and offspring, and posterity, saith HASHEM .</p>

<p>קִינְדְּסְקִינְד, זָאָגְט ה' . edit</p>		
<p>און אִיך וועל זיי מאַכן ISA 14:23 צום אַרְב פֿאַרן זומפבוש, און געמויזעכצן וואַסער; און אִיך וועל זיי אַוועקבעזעמען מיטן בעזעם פֿון פֿאַרטיליקונג, זָאָגְט ה' צבֿאוֹת. edit</p>	<p>ISA 14:23 un ich vel zeï machen tsum Arav faran zumpbushl, un gemoizechtsen vaser; un ich vel zeï avekbezemen miten bezem fun fertilikung, zogt Hashem tsboōt.</p>	<p>ISA 14:23 I will also make it a possession for the hedgehog, and swamps of mayim; and I will sweep it with the mat'ate (broom) of shmad (destruction) , saith HASHEM Tzva'os.</p>
<p>געשוואָרן האָט ה' ISA 14:24 צבֿאוֹת, אַזוי צו זאָגן: פֿאַר וואָר, ווי אִיך האָב געטראַכט, אַזוי וועט געשען, און ווי אִיך האָב באַראָטן, דאָס וועט באַשטיין: edit</p>	<p>ISA 14:24 geshvoren hot Hashem tsboōt, azoi tsu zogen: far vor, vi ich hob getracht, azoi vet geshen, un vi ich hob baroten, dos vet bashtein:</p>	<p>ISA 14:24 HASHEM Tzva'os hath sworn, saying, Surely as I have intended, so shall it come to pass; and as I have purposed, so shall it stand;</p>
<p>אִיך זאָל צעברעכן אשור ISA 14:25 אין מיין לאַנד, און אויף מיין בערג אים צעטרעטן; און אַפגעטאָן זאָל ווערן פֿון זיי זיין יאָד, און זיין לאַסט זאָל אַפגעטאָן ווערן פֿון זייער רוקן. edit</p>	<p>ISA 14:25 ich zol tsebrechen Ashur in main land, un oif maine berg im tsetreten; un opgeton zol veren fun zeï zain yoch, un zain last zol opgeton veren fun zeyer ruchen.</p>	<p>ISA 14:25 That I will break Ashur (the Assyrian) in My land, and upon My harim (mountains) trample him under foot; then shall his yoke depart from off them, and his burden be removed from off their shekhem (shoulder) .</p>
<p>דאָס איז דער באַראָט ISA 14:26 וואָס איז באַראָטן אויף דער גאַנצער ערד, און דאָס איז די האַנט וואָס איז אויסגעשטרעקט אויף אַלע פֿעלקער. edit</p>	<p>ISA 14:26 dos iz der barot vos iz baroten oif der gantser erd, un dos iz di hant vos iz oisgeshtrekt oif ale felker.</p>	<p>ISA 14:26 This is the etzah (plan) that is purposed upon kol ha'aretz; and this is the Yad (hand) that is stretched out over kol HaGoyim (all the nations) .</p>

<p>וואַרום ה' צבֹאות האָט ISA 14:27 באַראַטן, און ווער וועט פֿאַרשטערן? און זיין האַנט איז אויסגעשרעקט און ווער וועט זי אָפּהאַלטן? edit</p>	<p>ISA 14:27 vorem Hashem tsboot hot baroten, un ver vet farshteren? un zain hant iz oisgeshrekt un ver vet zi ophalten?</p>	<p>ISA 14:27 For HASHEM Tzva'os hath purposed, and who shall annul it? And His Yad is stretched out, and who shall turn it back?</p>
<p>אין דעם יאָר וואָס דער ISA 14:28 מלך אָחז איז געשטאַרבן, איז געווען די דאָזיקע נבֹואה: edit</p>	<p>ISA 14:28 in dem yor vos der melech Achaz iz geshtorben, iz geven di dozike nevue:</p>	<p>ISA 14:28 In the year of the mot HaMelech Achaz came this massa (burden, oracle) ;</p>
<p>נישט פֿרייט זיך גאַנץ ISA 14:29 פֿלֶשֶׁת, וואָס די רוט פֿון דיין שלעגער איז צעבראַכן; וואַרום פֿון וואַרצל פֿון דער שלאַנג וועט אַרויס אַ נאַטער, און זיין פֿרוכט איז אַ פֿלֶיעדיקער לינדוואַרעם. edit</p>	<p>ISA 14:29 nisht freit zich gants Peleshet, vos di rut fun dain shleger iz tsebrachen; vorem fun vortsel fun der shlang vet arois a noter, un zain frucht iz a fliediker lindvorem.</p>	<p>ISA 14:29 Rejoice not thou, all ye of Peleshet (Philistia) , because the shevet (rod) of him that struck thee is broken; for out of the shoresh nachash (snake's root) shall spring up a viper, and its pri (fruit) shall be a fiery flying serpent.</p>
<p>און די אַרימסטע פֿון די ISA 14:30 אַרימע וועלן זיך פֿיטערן, און די באַדערפֿטיקע וועלן הויערן אין זיכערקייט; און איד וועל טייטן מיט הונגער דיין וואַרצל, און דיין איבערבלייב וועט מען אויסהרגען. edit</p>	<p>ISA 14:30 un di orimste fun di orime velen zich fiteren, un di baderftike velen hoieren in zicherheit; un ich vel teiten mit hunger dain vortsel, un dain iberblaub vet men oishrgen.</p>	<p>ISA 14:30 And the bechorei dalim (the firstborn of the poor ones) shall eat, and the evyonim (needy ones) shall lie down in safety; and I will kill thy shoresh (root) with ra'av (famine) , and it shall slay thy she'erit (remnant, survivors) .</p>
<p>יאַמער, דו טויער, שרײַ, ISA 14:31 דו שטאַט, ווער צעגאַנגען, גאַנץ פֿלֶשֶׁת, וואַרום פֿון צפֿון קומט אַ רויך, און נישטאָ קיין</p>	<p>ISA 14:31 iomer, du toier, shrai, du shtot, ver tsegangen, gants Peleshet, vorem fun tsofen kumt a roich, un nishto kein opgeshtanener in zaine machnus.</p>	<p>ISA 14:31 Wail, O sha'ar (gate) ; howl, O ir; all ye of Peleshet, melt away; for there shall come from the tzafon (north) an ashan (smoke) , and none shall be a straggler in his ranks.</p>

<p>אָפּגעשטאַנענער אין זײַנע מחנות. edit</p>		
<p>און וואָס זאָל מען ISA 14:32 ענטפֿערן די שלוחים פֿון דעם פֿאַלק? – אַז ה' האָט געגרונטפֿעסט צײַזן, און אין איר וועלן זיך שיצן די אָרימע פֿון זײַן פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 14:32 un vos zol men entfernen di shluchim fun dem folk? – az Hashem hot gegruntfest Tsiyon, un in ir velen zich shitsen di orime fun zain folk.</p>	<p>ISA 14:32 What shall one then answer the malachim (<i>messengers</i>) of the nation? That HASHEM hath established Tziyon, and the afflicted of His people shall take refuge in her.</p>
<p>די נבואה אויף מואב. ISA 15:1 פֿאַר וואָר, איבער נאַכט איז פֿאַרוויסט געוואָרן ער-מואָב, פֿאַרשניטן געוואָרן; פֿאַר וואָר, איבער נאַכט איז פֿאַרוויסט געוואָרן קיר-מואָב, פֿאַרשניטן געוואָרן. edit</p>	<p>ISA 15:1 di nevue oif Moav. far vor, iber nacht iz farvist gevoren Ar- muov, farshniten gevoren; far vor, iber nacht iz farvist gevoren Kir of Moav, farshniten gevoren.</p>	<p>ISA 15:1 The massa (<i>burden</i>) of Moav. Because in the lailah (<i>night</i>) Ar of Moav is destroyed, and brought to silence; because in the lailah Kir of Moav is destroyed, and brought to silence;</p>
<p>ער איז אַרויפֿגעגאַנגען קײַן בֵּית און דײַבֿון, אויף די בָּמוֹת צו ווײַנען; אויף נבֿו און אויף מײַדבָּאָ טוט יאָמערן מואָב; אויף אַלע זײַנע קעפּ איז אַ פּליק, יעטוועדער באָרד איז אָפּגעשניטן. edit</p>	<p>ISA 15:2 er iz aroifgegangen kein beis un Divon, oif di Bamot tsu veinen; oif Nevo un oif Medeva tut yomeren Moav; oif ale zaine kef iz a plich, yetveder bord iz opgeshniten.</p>	<p>ISA 15:2 He is gone up to the [idol] temple, and to Divon, the high places, to weep: Moav shall howl over Nevo, and over Medeva; on all their rosh shall be shaved heads, and every zakan (<i>beard</i>) cut off.</p>
<p>אין זײַנע גאַסן גורט מען אַן זאַק; אויף אירע דעכער און אין אירע מערק, טוט איטלעכער יאָמערן, צעגײט</p>	<p>ISA 15:3 in zaine gasen gurt men on zak; oif ire decher un in ire merk, tut itlecher yomeren, tsegeit in gevain.</p>	<p>ISA 15:3 In their chutzot (<i>streets</i>) they shall gird themselves with sackcloth; on their rooftops, and in their rehovot (<i>open areas</i>), every one shall wail, falling down with weeping.</p>

<p>אין געוויין. edit</p>		
<p>ISA 15:4 און קלאַגן טוט חֶשְׁבוֹן און אַלְעָלֶה, ביז יִהְיֶה ווערט געהערט זייער קול; דערום שרייען די באַוואָפֶנטע פֿון מוֹאָב; זיין זעל טוט אים ציטערן. edit</p>	<p>ISA 15:4 un klogen tut Cheshbon un Elealeh, biz Yahatz vert gehert zeyer kol; derum shraien di bavofnte fun Moav; zain zel tut im tsiteren.</p>	<p>ISA 15:4 And Cheshbon shall cry, and Elealeh; their voice shall be heard even unto Yahatz; therefore the loins of Moav shall shake; his nefesh shall be faint within him.</p>
<p>ISA 15:5 מיין האַרץ אויף מוֹאָב טוט קלאַגן, אירע אַנטלאַפֶענע גרייכן ביז צוֹעַר, דער דרייאַריקער קו; וואָרום דער אַרויפֶגאַנג פֿון לוחית, אים גייט מען אַרויף מיט געוויין; וואָרום אויף דעם וועג פֿון חורונים אַ בראַכגעשריי הייבן זיי אויף. edit</p>	<p>ISA 15:5 main harts oif Moav tut klogen, ire antlofene greichen biz Tzuar, der draiioriker ku; vorem der aroifgang fun Luchit, im geit men aroifblikendik mit gevain; vorem oif dem veg fun Choronayim a brochgeshrei heiben zei oif.</p>	<p>ISA 15:5 My lev shall cry out for Moav; his fugitives shall flee unto Tzoar, and Eglat- Shelishiyah; for by the Ascent of Luchit with bekhi (<i>weeping</i>) shall they go up; for on the Derech Choronayim they shall raise up a lament because of destruction.</p>
<p>ISA 15:6 וואָרום די וואַסערן פֿון נַמְרִים וועלן אַ וויסטעניש ווערן; וואָרום פֿאַרדאַרט איז דאָס קרייטעכץ, פֿאַרלענדט איז דאָס גראַז, קיין גרינס איז נישטאָ. edit</p>	<p>ISA 15:6 vorem di vaseren fun Nimrim velen a vistenish veren; vorem fardart iz dos kraitechts, farlendt iz dos groz, kein grins iz nishto.</p>	<p>ISA 15:6 For the waters of Nimrim shall be dried up; for the khatzir (<i>grass</i>) is withered away, the desheh (<i>vegetation</i>) faileth, yerek (<i>green</i>) there is none,</p>
<p>ISA 15:7 דערום, די שפֿע וואָס זיי האַבן אָנגעזאַמלט, און דאָס וואָס זיי האַבן באַהאַלטן, וועלן זיי צום טייך פֿון די</p>	<p>ISA 15:7 derum, di shfe vos zei hoben ongezamlt, un dos vos zei hoben bahalten, velen zei tsum taich fun di verbes avektrogen.</p>	<p>ISA 15:7 Therefore the possessions they have gotten, and that which they have laid up, shall they carry away to the Nakhal HaAravim (<i>Ravine of Willows</i>) .</p>

<p>ווערבעס אַוועקטראָגן. edit</p>		
<p>ISA 15:8 וואַרום דאָס געשריי האָט אַרוםגערינגלט דעם געמאַרק פֿון מואָב; ביז אַגליים גייט איר יללה. און ביז באַר-אַלים, איר יללה. edit</p>	<p>ISA 15:8 vorem dos geshrei hot arumgeringt dem gemark fun Moav; biz Eglayim geit ir ylle. un biz Beer Elim, ir ylle.</p>	<p>ISA 15:8 For the cry is gone all around the borders of Moav; the outcry thereof unto Eglayim, and the wailing thereof unto Be'er Elim.</p>
<p>ISA 15:9 וואַרום די וואַסערן פֿון דימון זיינען פֿול מיט בלוט; וואַרום איד וועל דימון נאָך געבן אַ צולאָג: אַ לייב פֿאַר די אַנטרונענע פֿון מואָב, און פֿאַר דעם איבערבלייב פֿון לאַנד. edit</p>	<p>ISA 15:9 vorem di vaseren fun Dimon zainen ful mit blut; vorem ich vel Dimon noch geben a tsulog: a laib far di antrunene fun Moav, un far dem iberblaib fun land.</p>	<p>ISA 15:9 For the waters of Dimon shall be full of dahm; for I will bring more upon Dimon, aryeh (lion) upon him that escapeth of Moav, and upon she'erit adamah (the remnant of the land) .</p>
<p>ISA 16:1 שיקט לעמער צום געוועלטיקער פֿון לאַנד, פֿון די פֿעלדזן וואָס צום מדבר, צום באַרג פֿון טאַכטער ציון. edit</p>	<p>ISA 16:1 shikt lemer tsum geveltiker fun land, fun di feldzen vos tsum midbar, tsum barg fun tochter Tsiyon.</p>	<p>ISA 16:1 Send ye the lamb to the Moshel-Eretz, from Sela by way of the midbar, unto Har Bat Tziyon.</p>
<p>ISA 16:2 און עס וועט זיין: ווי אַ פֿויגל אַ פֿאַרוואַגלטער, ווי אַ נעסט אַ צעטריבענער, וועלן זיין די טעכטער פֿון מואָב, ביי די איבערפֿאַרן פֿון אַרנון. edit</p>	<p>ISA 16:2 un es vet zain: vi a foigel a farvoglt, vi a nest a tsetribener, velen zain di techter fun Moav, bai di iberforen fun Arnon.</p>	<p>ISA 16:2 For it shall be, that, as an oph noded (wandering bird) cast out of the ken (nest) , so the Banot Moav shall be at the fords of the Arnon.</p>
<p>ISA 16:3 ברענג אַן עצה, שאַף אַ באַשייד; מאַך דיין שאַטן ווי די נאַכט, אין מיטן העלן טאָג; פֿאַרבאָרג די פֿאַרשטויסענע, דעם פֿאַרוואַגלטן זאַלסטו</p>	<p>ISA 16:3 breng an eitse, shof a basheid; mach dain shoten vi di nacht, in miten helen tog; farborg di farshtoisene, dem farvogltent zolstu nisht antpleken.</p>	<p>ISA 16:3 Give us etzah (counsel, advice) ; make pelilah (decision, justice) ; cast thy tzel as the lailah in the midst of tzahorayim; hide the fugitives; betray not him that is refugee.</p>

<p>נישט אַנטפלעקן. edit</p>		
<p>ISA 16:4 מײַנע פֿאַרשטויסענע זאָלן ווױנען בײַ דיר – מואָב; זײ זײ אַ פֿאַרבאַרגעניש פֿון דעם רױבער, ביז אַוועק איז די דריקונג, געענדיקט דער רױב, פֿאַרלענדט די צעטרעטער אויסן לאַנד; edit</p>	<p>ISA 16:4 maine farshtoisene zolen voinen bai dir – Moav; ze! ze! a farborgenish fun dem roiber, biz avek iz di drikung, geendikt der roib, farlendt di tsetreter oisen land;</p>	<p>ISA 16:4 Let fugitives of Moav dwell with thee; be thou a seter (<i>shelter, hiding place</i>) to them from before the shoded (<i>destroyer</i>); for the oppressor is at an end, shod (<i>destruction</i>) ceaseth, the aggressors are consumed out of HaAretz.</p>
<p>ISA 16:5 וואַרום אויפֿגעשטעלט אויף גענאָד איז דער טראָן, און אויף אים זיצט מיט אמת, אין דאָס געצעלט, אַ ריכטער וואָס זוכט רעכט, און איז גיך אויף גערעכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 16:5 vorem oifgeshtelt oif genod iz der tron, un oif im zitst mit emes, in Dovid's getselt, a richter vos zucht recht, un iz gich oif gerechtikeit.</p>	<p>ISA 16:5 And in chesed shall the kisse be established; and sitting upon it in emes in the Ohel Dovid, a Shofet seeking mishpat, and hastening tzedek.</p>
<p>ISA 16:6 מיר האָבן געהערט די שטאַלצקייט פֿון מואָב, ווי זייער שטאַלץ ער איז; זײַן גאווה און זײַן שטאַלצקייט און זײַן חוצפה, זײַנע באַרימערײַען אַן אַ האַפֿט. edit</p>	<p>ISA 16:6 mir hoben gehert di shtoltskeit fun Moav, vi zeyer shtolts er iz; zain gaive un zain shtoltskeit un zain chutsph, zaine barimeraien on a hoft.</p>	<p>ISA 16:6 We have heard of the ga'on Moav; he is very proud; even of his ga'avah (<i>haughtiness</i>), and his ga'on, and his insolence; but his boasts shall not be so.</p>
<p>ISA 16:7 דערום וועט יאָמערן מואָב אויף מואָב, איטלעכער וועט יאָמערן; נאָך די ראַזינקעקוכנס פֿון קיר-חֶרֶשֶׁת וועט איר זיפֿצן, אין גאַנצן דערשלאָגענע. edit</p>	<p>ISA 16:7 derum vet yomeren Moav oif Moav, itlecher vet yomeren; noch di rozinkekuchns fun Kir Chareset vet ir ziftsen, in gantsen dershlogene.</p>	<p>ISA 16:7 Therefore shall Moav wail for Moav, everyone shall wail; for the raisin cakes of Kir Chareset shall ye mourn; surely as they who grieve.</p>

<p>ISA 16:8 וואָרום די פֿעלדער פֿון חֶשְׁבוֹן זײַנען פֿאַרוועלקט, דער וויינשטאַק פֿון שְׁבַמָּה, וואָס זײַנע רויטרויבן האָבן פֿאַרטומלט די האַרן פֿון די פֿעלקער; ביז יַעֲזֵר האָבן זיי דערגרייכט, ביזן מדבר האָבן זיי געוואַנדערט; אירע צווייגן האָבן זיך צעשפּרייט, ביז צום ים זײַנען זיי אַריבער. edit</p>	<p>ISA 16:8 vorem di felder fun Cheshbon zainen farvelkt, der vainshtok fun Sivmah, vos zaine roittroiben hoben fartumlt di haren fun di felker; biz Yazer hoben zei dergreicht, bizen midbar hoben zei gevandert; ire tsvaigen hoben zich tshshpreit, biz tsum yam zainen zei ariber.</p>	<p>ISA 16:8 For the fields of Cheshbon languish, and the gefen of Sivmah; Ba'alei Goyim have broken down the choicest vines thereof, they reached even unto Yazer, they wandered to the midbar; her shoots are stretched out, they are gone over the yam.</p>
<p>ISA 16:9 דערום באַוויין איך אין דעם געוויין פֿון יַעֲזֵר, דעם וויינשטאַק פֿון שְׁבַמָּה; איך טרינק דיך אָן מיט מײַנע טרערן, חֶשְׁבוֹן און אַלְעָלָה; וואָרום אויף דיין האַרבסטונג און אויף דיין שניט איז אַ קריגעשריי געפֿאַלן. edit</p>	<p>ISA 16:9 derum bavein ich in dem gevain fun Yazer, dem vainshtok fun Sivmah; ich trink dich on mit maine treren, Cheshbon un Elealeh; vorem oif dain harbstung un oif dain shnit iz a kriggshrei gefalen.</p>	<p>ISA 16:9 Therefore I will bewail with the weeping of Yazer the gefen of Sivmah; I will water thee with my tears, O Cheshbon, and Elealeh; for the shouting for thy summer fruits and for thy katzir has fallen away.</p>
<p>ISA 16:10 און אײַנגעטאַן איז די פֿרייד און די לוסטיקייט פֿון דעם פֿרוכטגאַרטן; און אין די וויינגערטנער ווערט נישט געזונגען, ווערט נישט געשאַלט; קיין וויין אין די קעלטערן טרעט נישט דער טרעטער; איך האָב געמאַכט אויפֿהערן הײַדד! edit</p>	<p>ISA 16:10 un ingeton iz di freid un di lustikeit fun dem fruchtgarten; un in di vaingertner vert nisht gezungen, vert nisht geshalt; kein vain in di kelteren tret nisht der treter; ich hob gemacht oifheren heidod!</p>	<p>ISA 16:10 And simchah is taken away, and gladness out of the carmel (fruitful field), and in the kramim (vineyards) there shall be no singing, neither shall there be shouting; the treaders shall tread out no yayin in their presses; I have made their vintage shouting to cease.</p>

<p>דַּעְרוֹם בְּרוֹמֵעַן וּוּי אַ ISA 16:11 הָאֶרֶץ מֵיִנַּע גַּעְדַּעְרִים אוּיִף מוֹאָב, אוֹן מֵיִנַּע אִינְגַּעוּוִיד אוּיִף קִיר-חֶרֶשׁ. edit</p>	<p>ISA 16:11 derum brumen vi a harf maine gederim oif Moav, un maine ingeveid oif Kir-Charesh.</p>	<p>ISA 16:11 Therefore my heart shall lament like a kinnor (harp) for Moav, and mine inmost being for Kir-Charesh.</p>
<p>ISA 16:12 אוֹן עַס וועט זײַן, אַז עַס וועט זיך אַרויסווייזן אַז מוֹאָב הָאָט זיך אומזיסט אִינְגַּעמִיט אוּיִף דַּעַר בְּמָה, וועט עַר אַרײַנגײַן אִין זײַן הִילִיקטוֹם תְּפִילָה טאַן, אָבער עַר וועט גאַרנישט אויסריכטן. edit</p>	<p>ISA 16:12 un es vet zain, az es vet zich aroisvaizen az Moav hot zich umzist ingemit oif der bomoh, vet er araingein in zain heiliktum tfile ton, ober er vet gornisht oisrichten.</p>	<p>ISA 16:12 And it shall come to pass, when it is seen that Moav is weary on the high place, that he shall come to his mikdash (sanctuary) to pray; but he shall not prevail.</p>
<p>ISA 16:13 דָּאָס איז דָּאָס וואָרט וואָס ה' הָאָט גַּעְרַעַדֶּט אוּיִף מוֹאָב אַ מַאָל. edit</p>	<p>ISA 16:13 dos iz dos vort vos Hashem hot geredt oif Moav a mol.</p>	<p>ISA 16:13 This is the Davar that HASHEM hath spoken earlier concerning Moav.</p>
<p>ISA 16:14 אָבער אַצוֹנַד הָאָט ה' גַּעְרַעַדֶּט, אַזוּי צו זאָגן: אִין דַּרײַ יָאָר, וּוּי דִי יָאָרן פֿון אַ גַּעְדוֹנְגַּענַעַם, וועט גרינגעשאַצט ווערן דַּעַר כְּבוֹד פֿון מוֹאָב, בײַ אַל דַּעַם גְּרוּיִסן טוֹמַל; אוֹן דַּעַר אִיבַּעַרְבִּילײַב וועט זײַן אַ קִלײַן ווינציקײַט אָן שטאַרקײַט. edit</p>	<p>ISA 16:14 ober atsund hot Hashem geredt, azoi tsu zogen: in drai yor, vi di yoren fun a gedungenem, vet gringeshatst veren der koved fun Moav, bai al dem groisen tuml; un der iberblaib vet zain a klein vintsikeit on shtarkeit.</p>	<p>ISA 16:14 But now HASHEM hath spoken, saying, Within shalosh shanim, as the shenei sachir (years of a hired man), and the kavod Moav shall be degraded, with all that hamon harav (great multitude); and the remnant shall be very small and feeble.</p>
<p>ISA 17:1 דִי נְבוּאָה אוּיִף דַּמְשֶׁק. זַע דַּמְשֶׁק ווערט אויס שטאַט, אוֹן וועט ווערן אַ חוֹרְבָה-</p>	<p>ISA 17:1 di nevue oif Damascus. ze Damascus vert ois shtot, un vet veren a churve-hoifen.</p>	<p>ISA 17:1 The massa (burden) of Damascus. Hinei, Damascus is taken away from being a city, and it shall be a heap of ruins.</p>

<p>edit הויפֿן.</p>		
<p>ISA 17:2 פֿאַרלאָזן די שטעט פֿון ערוֹער, פֿאַר סטאַדעס וועלן זיי זיין; און זיי וועלן הויערן, און קיינער וועט נישט edit אַפּשרעקן.</p>	<p>ISA 17:2 farlozen di shtet fun Aroer, far stades velen zei zain; un zei velen hoieren, un keiner vet nisht opshreken.</p>	<p>ISA 17:2 The cities of Aro'er are deserted; they shall be for adarim (flocks), which shall lie down, and none shall make them afraid.</p>
<p>ISA 17:3 און אַפּגעטאַן וועט ווערן אַ פֿעסטונג פֿון אַפֿרים, און אַ מלוכה פֿון דמשק; און דער איבערבלייב פֿון אַרם וועט ווערן ווי די פּראַכט פֿון די קינדער פֿון ישׂראל, זאָגט ה' edit צבֿאות.</p>	<p>ISA 17:3 un opgeton vet veren a festung fun Ephrayim, un a meluche fun Damascus; un der iberblaub fun Aram vet veren vi di pracht fun di kinder fun Yisroel, zogt Hashem tsboot.</p>	<p>ISA 17:3 The fortified city also shall cease from Ephrayim, and the mamlechah from Damascus, and the remnant of Aram (Syria); they shall be like the kavod Bnei Yisroel, saith HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 17:4 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט פֿאַראַרימט ווערן די פּראַכט פֿון יעקבֿ, און די פֿעטקייט פֿון זיין לייב וועט edit אַפּגעצערט ווערן.</p>	<p>ISA 17:4 un es vet zain in yenem tog, vet farorimt veren di pracht fun Yaakov, un di fetkeit fun zain laib vet opgetsert veren.</p>	<p>ISA 17:4 And in that day it shall come to pass, that the kavod Ya'akov shall fade, and the fatness of his basar shall waste away.</p>
<p>ISA 17:5 און עס וועט זיין ווי אַ שניטער זאַמלט תּבֿואה, און שניידט מיט זיין אָרעם די זאַנגען; און עס וועט זיין ווי מע קלייבט זאַנגען אין טאַל פֿון edit רפֿאים.</p>	<p>ISA 17:5 un es vet zain vi a shniter zamlt tvuh, un shnaidt mit zain orem di zangen; un es vet zain vi me klaibt zangen in tal fun Rephaim.</p>	<p>ISA 17:5 And it shall be as when the katzir (reaper, harvester) gathereth the standing grain, and reapeth the heads of grain with his zero'a; and it shall be as when one gleans heads of grain in the Emek Repha'im.</p>
<p>ISA 17:6 נאָר אַ נאַכקלייב וועט בלייבן אויף אים, ווי ביים</p>	<p>ISA 17:6 nor a nochklaib vet blaiben oif im, vi baim opklapn an eilbertboim, tsvei drai</p>	<p>ISA 17:6 Yet a remnant of gleanings shall be left in it, as the beating of a zayit (olive tree), two or</p>

<p>אַפְקלאַפֿן אַן איילבערטבוים, צוויי דריי פּערלעך אויבן ביים שפיץ, פֿיר פֿינף אויף זיינע צווייגן, אויב פֿרוכטיק, זאָגט ה', אלוּקי יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>perlech oiben baim shpits, fir finf oif zaine tsvaigen, oib fruchtik, zogt Hashem, Elochei Yisroel.</p>	<p>three olives in the rosh of the uppermost olive branch, four or five in the poriyah (fruitful) olive branches thereof, saith HASHEM Elohei Yisroel.</p>
<p>ISA 17:7 אין יענעם טאָג וועט דער מענטש זיך קערן צו זיין באַשעפֿער, און זיינע אויגן וועלן קוקן צום הייליקן פֿון יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>ISA 17:7 in yenem tog vet der mentsh zich keren tsu zain Bashefer, un zaine oigen velen kuken tsum heiliken fun Yisroel.</p>	<p>ISA 17:7 At that day shall ha'adam look to OseiHU (his Maker) , and his eyes shall have respect to Kadosh Yisroel.</p>
<p>ISA 17:8 און ער וועט זיך נישט קערן צו די מזבחות, די ווערק פֿון זיינע הענט, און נישט אַנקוקן וואָס זיינע פֿינגער האַבן געמאַכט, און די געצנביימער און די זונזיילן. edit</p>	<p>ISA 17:8 un er vet zich nisht keren tsu di mizbeyches, di verk fun zaine hent, un nisht onkuken vos zaine finger hoben gemacht, un di getsnbeimer un di zunzailen.</p>	<p>ISA 17:8 And he shall not look to the mizbechot, the ma'aseh of his hands, neither shall respect that which his etzbe'ot (fingers) have made, either the Asherim or the incense altars.</p>
<p>ISA 17:9 אין יענעם טאָג וועלן זיינע פֿעסטע שטעט זיין ווי די פֿאַרלאַזנקייט פֿון די וועלדער און די באַרגשפיצן, וואָס מע האַט פֿאַרלאַזן פֿון וועגן די קינדער פֿון יִשְׂרָאֵל; און עס וועט זיין אַ וויסטעניש. edit</p>	<p>ISA 17:9 in yenem tog velen zaine feste shtet zain vi di farloznkeit fun di velder un di bargshpitsen, vos me hot farlozen fun vegen di kinder fun Yisroel; un es vet zain a vistenish.</p>	<p>ISA 17:9 In that day shall their strong cities be like abandoned places in the choresh (thicket) , or like branches they abandoned before the Bnei Yisroel; and there shall be desolation.</p>
<p>ISA 17:10 וואָרום האָסט פֿאַרגעסן דעם ג-ט פֿון דיין הילף, און דעם פֿעלדז פֿון דיין</p>	<p>ISA 17:10 vorem host fargesen dem G-t fun dain hilf, un dem feldz fun dain shtarkeit hostu nisht dermont; derum hostu libleche</p>	<p>ISA 17:10 Because thou hast forgotten the G-d of thy salvation, and hast not been mindful of the Tzur of thy</p>

<p>שטאַרקייט האָסטו נישט דערמאָנט; דערום האָסטו ליבלעכע פֿלאַנצן געפֿלאַנצט, און אַ פֿרעמדן צווייג איינגעזעצט דרינען; edit</p>	<p>flantsen geflantst, un a fremden tsveig ingezetst drinen;</p>	<p>Ma'oz; therefore shalt thou plant delightful plants, and shalt set them with zemorat zar <i>(foreign vines)</i> .</p>
<p>ISA 17:11 אין טאָג פֿון דיין פֿלאַנצונג האָסטו עס געמאַכט וואַקסן, און פֿרימאָרגנס האָסטו דיין זאַמען געמאַכט בליען – אַ הויפֿן ריטלעך אין טאָג פֿון קראַנקשאַפֿט און מסוכנעם ווייטאָג. edit</p>	<p>ISA 17:11 in tog fun dain flantsung host es gemacht vaksen, un frimorgns hostu dain zomen gemacht blien – a hoifen ritlech in tog fun krankshaft un msuknem veitog.</p>	<p>ISA 17:11 In the day thou shalt set out thy plants to make them grow, and in the boker shalt thou bring thy zera to blossom; but the katzir <i>(harvest)</i> shall be a heap in the day of sickness and of incurable pain.</p>
<p>ISA 17:12 וויי, די ברומונג פֿון פֿיל אומות, וואָס ברומען ווי דאָס ברומען פֿון ימען; און די רוישונג פֿון פֿעלקער, וואָס רוישן ווי די רוישונג פֿון מאַכטיקע וואַסערן! edit</p>	<p>ISA 17:12 vei, di brumung fun fil umes, vos brumen vi dos brumen fun ymen; un di roishung fun felker, vos roishen vi di roishung fun machtike vaseren!</p>	<p>ISA 17:12 Oy to the multitude of amim rabbim, which make an uproar like the roaring of the seas; and to the uproar of nations, that make a roar like the roar of mighty waters.</p>
<p>ISA 17:13 די פֿעלקער רוישן ווי די רוישונג פֿון פֿיל וואַסערן, אַבער ער וועט אַנשרייען אויף זיי, און זיי וועלן אַנטלויפֿן אין דער ווייט, און געיאָגט ווערן ווי שפּריי פֿון די בערג פֿאַרן ווינט, און ווי אַ שטויבראָד פֿאַרן שטורעם. edit</p>	<p>ISA 17:13 di felker roishen vi di roishung fun fil vaseren, ober er vet onshraien oif zei, un zei velen antloifen in der vait, un geiagt veren vi shprei fun di berg faran vint, un vi a shtoibrod faran shturem.</p>	<p>ISA 17:13 The nations shall roar like the roaring of mayim rabbim; but He shall rebuke them, and they shall flee far off, and shall be chased as the motz <i>(chaff)</i> of the harim before the ruach, and like whirling dust before the storm.</p>

<p>ISA 17:14 צו אַװנטצײַט, זע, אַ שרעקעניש! איידער פֿרימאַרגן זײַנען זײ נישטאַ. דאָס איז דער חלק פֿון אונדזערע רויבער, און דער גורל פֿאַר אונדזערע אויסרויבער. edit</p>	<p>ISA 17:14 tsu ovnttsait, ze, a shrekenish! eider frimorgen zainen zei nishto. dos iz der Chelek fun undzere roiber, un der goral far undzere oisroiber.</p>	<p>ISA 17:14 And hinei at erev, terror; and before boker, he [that terrorizes] is no more. This is the chelek of them that loot us, and the goral (lot) of them that plunder us.</p>
<p>ISA 18:1 אַ, דאָס לאַנד פֿון פֿליגלזשומערייַ, װאָס פֿון יענער זײַט טײַכן פֿון בוש; edit</p>	<p>ISA 18:1 a, dos land fun fliglzhumerai, vos fun yener zeit taichen fun Kush;</p>	<p>ISA 18:1 Oy to the Eretz Tziltzal Kenafayim (Land of Whirring Wings, i.e., Ethiopia), which is beyond the rivers of Kush;</p>
<p>ISA 18:2 װאָס שיקט איבערן ים שלוחים, און אין שיפֿן פֿון יאַמש אויפֿן װאַסער! גײט, שלוחים פֿלינקע, צו דער הויכער און גלאַנציקער אומה, צו אַ פֿאַלק מוראדיק פֿון אייביק אָן, אַן אומה פֿון מאַכט און צעטרעטונג, װאָס טײַכן שניידן דורך איר לאַנד. edit</p>	<p>ISA 18:2 vos shikt iberen yam shluchim, un in shifen fun yamsh oifen vaser! geit, shluchim flinke, tsu der hoicher un glantsiker ume, tsu a folk murdik fun eibik on, an ume fun macht un tsetretung, vos taichen shnaiden durch ir land.</p>	<p>ISA 18:2 That sendeth envoys by the yam, even in vessels of gomeh (papyrus) upon the mayim, saying, Go, ye swift malachim, to a Goy (nation) tall and smooth of skin, to an Am Norah far away on the other side; a Goy powerful and treading down, whose land the neharim (rivers) divide!</p>
<p>ISA 18:3 איר אַלע װױנער פֿון דער װעלט, און איר װאָס רוט אויף דער ערד, װען מע הייבט אויף אַ פֿאַן אויף די בערג, װעט איר זען, און װען מע בלאַזט אַ שױפֿר, װעט איר הערן. edit</p>	<p>ISA 18:3 ir ale voiner fun der velt, un ir vos rut oif der erd, ven me heibt oif a fon oif di berg, vet ir zen, un ven me blozt a shoifer, vet ir heren.</p>	<p>ISA 18:3 All ye inhabitants of the Tevel, and dwellers of Eretz, when a nes (battle flag) is lifted up on the harim, look; and when a shofar is blown, listen!</p>
<p>ISA 18:4 װאַרום אַזױ האָט ה' edit</p>	<p>ISA 18:4 vorem azoi hot Hashem gezogt tsu mir: ich vel roiik</p>	<p>ISA 18:4 For so HASHEM said unto me, I will remain quiet in My</p>

<p>געזאָגט צו מיר: איד וועל רויק צוקוקן אין מיין אָרט, ווי קלאָרע היץ אין זונליכט, ווי אַ טויוואַלקן אין דער היץ פֿון שניט. edit</p>	<p>tsukuken in main ort, vi klore hits in zunlicht, vi a toivolken in der hits fun shnit.</p>	<p>rest, and I will consider from My dwelling place like shimmering chom (<i>heat</i>) in the ohr, and like a cloud of tal (<i>dew</i>) in the chom katzir (<i>heat of harvest</i>) .</p>
<p>ISA 18:5 וואַרום פֿאַרן שניט, ווען געענדיקט די בליעכץ, און דער שפּראַך ווערט אַ ווינטרויב וואָס צייטיקט זיך, וועט ער אָפּשניידן {כרת} די הענגלעך מיט צווייגמעסערס, און די צווייגן טוט ער אָפּ און וואַרפֿט אַוועק. edit</p>	<p>ISA 18:5 vorem faran shnit, ven geendikt di bliechts, un der shprotts vert a vaintroib vos tsaitikt zich, vet er opshnaiden di henglech mit tsvaigmesers, un di tsvaigen tut er op un vorft avek.</p>	<p>ISA 18:5 For before katzir (<i>harvest</i>) , when the bud is perfect, and the boser (<i>sour grape, ripening grape</i>) is ripening in the flower, He shall both cut off the zalzallim (<i>shoots</i>) with pruning hooks, and take away and cut down the netishot (<i>tendrils, branches</i>) .</p>
<p>ISA 18:6 זיי וועלן איבערגעלאָזט ווערן אין איינעם פֿאַרן רויבפֿויגל פֿון די בערג, און פֿאַר דער חיה פֿון דער ערד; און וועט זומערן דערויף דער רויבפֿויגל, און איטלעך חיה פֿון דער ערד וועט דערויף ווינטערן. edit</p>	<p>ISA 18:6 zei velen ibergelozt veren in einem faran roibfoigl fun di berg, un far der chaye fun der erd; un vet zumeren deroif der roibfoigl, un itlech chaye fun der erd vet deroif vinteren.</p>	<p>ISA 18:6 They shall be left together unto the birds of prey of the harim, and to the behemat ha'aretz; and the birds of prey shall summer upon them, and all the behemat ha'aretz shall winter upon them.</p>
<p>ISA 18:7 אין יענער צייט וועט געבראַכט ווערן אַ מתנה צו ה' צבֿאות, פֿון דער הויכער און גלאַנציקער אומה, פֿון אַן אומה מוראדיק פֿון אייביק אָן, אַ פֿאַלק פֿון מאַכט און</p>	<p>ISA 18:7 in yener tsait vet gebracht veren a Mattanah tsu Hashem tsboot, fun der hoicher un glantsiker ume, fun an ume murdik fun eibik on, a folk fun macht un tsetretung, vos taichen shnaiden durch zain</p>	<p>ISA 18:7 In that time shall there be offered in homage to HASHEM Tzva'os an Am (<i>people</i>) tall and smooth of skin, an Am Norah far away on the other side; a Goy powerful and treading down under foot, whose land</p>

<p>צעטרעטונג, וואָס טײַכן שניידן דורך זײַן לאַנד, צום אָרט פֿון דעם נאַמען פֿון ה' צבֿאות, צום באַרג צײַון. edit</p>	<p>land, tsum ort fun dem nomen fun Hashem tsboot, tsum barg Tsiyon.</p>	<p>the neharim (rivers) divide, even at the makom (place) of the Shem HASHEM Tzva'os, Har Tziyon.</p>
<p>ISA 19:1 די נבואה אויף מצרים. זע, ה' רייט אויף אַ וואַלקן אַ פֿלינקן, און ער קומט קײַן מצרים; און די אָפּגעטער פֿון מצרים וועלן זיך טרייסלען פֿאַר אים, און דאָס האַרץ פֿון מצרים וועט צעגיין אין אים. edit</p>	<p>ISA 19:1 di nevue oif Mitsrayim. ze, Hashem rait oif a volken a flinken, un er kumt kein Mitsrayim; un di opgeter fun Mitsrayim velen zich treislen far im, un dos harts fun Mitsrayim vet tsegein in im.</p>	<p>ISA 19:1 The massa (burden) of Mitzrayim. Hinei, HASHEM rideth upon a swift cloud, and shall come into Mitzrayim; and the elilim (idols) of Mitzrayim shall tremble at His presence, and the levav Mitzrayim shall melt within him.</p>
<p>ISA 19:2 און איך וועל אַנרײַצן מצרים אויף מצרים, און זײ וועלן מלחמה האַלטן איטלעכער קעגן זײַן ברודער, אַ שטאַט קעגן אַ שטאַט, אַ קינגרײַך קעגן אַ קינגרײַך. edit</p>	<p>ISA 19:2 un ich vel onreitsen Mitsrayim oif Mitsrayim, un ze velen milchome halten itlecher kegen zain bruder, a shtot kegen a shtot, a kingraich kegen a kinigraich.</p>	<p>ISA 19:2 And I will set the Mitzrayim against the Mitzrayim; and they shall fight every ish against his brother, and every ish against his neighbor; ir against ir, and mamlachah against mamlachah.</p>
<p>ISA 19:3 און אויסגעליידיקט וועט ווערן דער גײַסט פֿון מצרים אין איר, און איר עצה וועל איך צונישט מאַכן; און זײ וועלן פֿאַרשן בײַ די אָפּגעטער, און בײַ די פּרעפּלער, און בײַ די גײַסטער, און בײַ די רוחות. edit</p>	<p>ISA 19:3 un oisgeleidikt vet veren der Gaist fun Mitsrayim in ir, un ir eitse vel ich tsunisht machen; un ze velen forshen bai di opgeter, un bai di prepler, un bai di gaister, un bai di ruches.</p>	<p>ISA 19:3 And the ruach Mitzrayim shall be disheartened within him; and I will frustrate the etzah thereof; and they shall consult the elilim (idols, false g-ds) , and to the ittim (sorcerers, necromancers) , and to the ovot (mediums with familiar spirits) , and to the wizards.</p>
<p>ISA 19:4 און איך וועל</p>	<p>ISA 19:4 un ich vel iberentferen</p>	<p>ISA 19:4 And the Mitzrayim will I</p>

<p>איבערענטפֿערן מצרים אין דער האַנט פֿון אַ האַרטן האַר, און אַ שטרענגער מלך וועט געוועלטיקן איבער זיי, זאָגט דער האַר, ה' צבֿאות. edit</p>	<p>Mitsrayim in der hant fun a harten Har, un a shtrenger melech vet geveltiken iber zeï, zogt der Har, Hashem tsboöt.</p>	<p>give over into the yad adonim kasheh (power of hard taskmasters) ; and a fierce melech shall rule over them, saith HaAdon HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 19:5 און די וואַסערן וועלן אויסגיין פֿון ים, און דער טייך וועט אויסגעטריקנט און טרוקן ווערן. edit</p>	<p>ISA 19:5 un di vaseren velen oisgein fun yam, un der taich vet oisgetriknt un truken veren.</p>	<p>ISA 19:5 And the mayim shall roll back from the yam, and the Nile shall be parched and dried up.</p>
<p>ISA 19:6 און דומפיק וועלן ווערן די טייכן, פֿאַרמינערט און אויסגעטריקנט ווערן די פֿלוסן פֿון מצרים; ראָר און אַיר ווערן פֿאַרוועלקט. edit</p>	<p>ISA 19:6 un dumpik velen veren di taichen, farminert un oisgetriknt veren di flusen fun Mitsrayim; ror un ir veren farvelkt.</p>	<p>ISA 19:6 And the neharot (streams, canals) shall turn foul; and the moats shall be emptied and dried up; the reeds and rushes shall wither.</p>
<p>ISA 19:7 הויל ווערט ביים נילוס, ביים ראַנד פֿונעם נילוס, און אַל דאָס פֿאַרזייטע ביים נילוס ווערט פֿאַרטריקנט, פֿאַרווייט, און נישטאָ. edit</p>	<p>ISA 19:7 hoil vert baim nilus, baim rand funem nilus, un al dos farzeite baim nilus vert fartriknt, farveit, un nishto.</p>	<p>ISA 19:7 The bare places by the Nile, by the mouth of the Nile, and everything sown by the Nile, shall wither, be blown away, v'einenu (and be no more) .</p>
<p>ISA 19:8 און קלאַגן וועלן די פֿישער, און טרויערן וועלן אַלע וואָס וואַרפֿן אַ ווענטקע אין נילוס, און די וואָס שפּרייטן אַ נעץ אויפֿן וואַסער ווערן פֿאַרשניטן. edit</p>	<p>ISA 19:8 un klogen velen di fisher, un troieren velen ale vos vorfen a ventke in nilus, un di vos shpreiten a nets oifen vaser veren farshniten.</p>	<p>ISA 19:8 The dayagim (fishermen) also shall mourn, and all they that cast hooks into the Nile shall lament, and they that spread nets upon the mayim shall languish.</p>
<p>ISA 19:9 און פֿאַרשעמט וועלן</p>	<p>ISA 19:9 un farshemt velen veren di</p>	<p>ISA 19:9 Moreover they that work</p>

<p>ווערן די אַרבעטער פֿון געקאַמטן פֿלאַקס, און די וועבער פֿון ווייסצייג. edit</p>	<p>arbeter fun gekamten flaks, un di veber fun veistsaig.</p>	<p>in pishtan (<i>flax</i>) , and they that weave fine linen, shall be in despair.</p>
<p>ISA 19:10 און אירע גרינדונגן וועלן זיין צעדריקט {דכא} ; אַלע לוינאַרבעטער באַטריבט אין געמיט. edit</p>	<p>ISA 19:10 un ire grindungen velen zain tsedrikt ; ale loinarbeter batribt in gemit.</p>	<p>ISA 19:10 And its foundations shall be broken in the purposes thereof, all that make sachir (<i>wages</i>) shall be agmei nefesh (<i>grieved</i>) .</p>
<p>ISA 19:11 לויטער נאַרן זיינען די האַרן פֿון צוען, די קליגסטע יועצים פֿון פֿרעהן זיינען אַ נאַרישער באַראָט. ווי קענט איר זאָגן צו פֿרעהן: אַ זון פֿון חכמים בין איך, אַ זון פֿון מלכים פֿאַרצייטיקע? edit</p>	<p>ISA 19:11 loiter naren zainen di haren fun Tzoan, di kligste yuetsim fun Pharaohen zainen a narisher barot. vi kent ir zogen tsu Pharaohen: a zun fun chachomim bin ich, a zun fun Molechim fartsaitike?</p>	<p>ISA 19:11 Surely the sarim of Tzoan are fools, the etzah (<i>advice</i>) of the wise counselors of Pharaoh is become senseless; how say ye unto Pharaoh, I am the Ben Chachamim, the Ben Malchei Kedem?</p>
<p>ISA 19:12 וווּ זיינען זיי דען דינע חכמים? זאָלן זיי אַקאַרשט דיר זאָגן; און לאָמען וויסן וואָס ה' צבֿאות האָט באַראָטן אויף מצרים. edit</p>	<p>ISA 19:12 vu zainen ze den daine chachomim? zolen ze akorsht dir zogen; un lamem visen vos Hashem tsboot hot baroten oif Mitsrayim.</p>	<p>ISA 19:12 Where are they? Where are thy chachamim? And let them tell thee now, and let them know what HASHEM Tzva'os hath planned against Mitzrayim.</p>
<p>ISA 19:13 פֿאַרנאַרישט זיינען די האַרן פֿון צוען, אָפּגענאַרט זיינען די האַרן פֿון נוף; פֿאַרפֿירט האָבן מצרים די פֿני פֿון אירע שבֿטים. edit</p>	<p>ISA 19:13 farnarisht zainen di haren fun Tzoan, opgenart zainen di haren fun Nope; farfirt hoben Mitsrayim di pnei fun ire shvotim.</p>	<p>ISA 19:13 The sarim of Tzoan are become fools, the sarim of Noph are deceived; they have also led Mitsrayim astray, even they that are the mainstay of the tribes thereof.</p>
<p>ISA 19:14 ה' האָט אַרײַנגעגאָסן אין איר אַ גײַסט פֿון</p>	<p>ISA 19:14 Hashem hot araingegosen in ir a Gaist fun fardreyenish; un ze hoben gemacht</p>	<p>ISA 19:14 HASHEM hath poured a ruach iv'im (<i>spirit of dizziness</i>) in the midst thereof, causing</p>

<p>פֶּאֶרְדְּרִיעֵנִישׁ; און זיי האָבן געמאַכט מִצְרַיִם זיך וואַקלען אין אַל זײַן טוונג ווי אַ שְׂכּוֹר טוט זיך וואַקלען בײַ זײַן edit. ברעכן.</p>	<p>Mitsrayim zich vaklen in al zain tuung vi a shiker tut zich vaklen bai zain brechen.</p>	<p>Mitzrayim to go astray in every ma'aseh thereof, as a shikkor staggereth in his vomit.</p>
<p>ISA 19:15 און אין מִצְרַיִם וועט נישט זײַן אַן אויפֿטוּ וואָס אַ קאַפּ אָדער אַן עק, אַ טײַטלצווייג אָדער אַ טײַכריטל זאָל אויפֿטאָן. edit</p>	<p>ISA 19:15 un in Mitsrayim vet nisht zain an oiftu vos a kop oder an ek, a teilttsvaig oder a taichritl zol oifton.</p>	<p>ISA 19:15 Neither shall there be any ma'aseh for Mitzrayim, which the head or tail, branch or stalk, may do.</p>
<p>ISA 19:16 אין יענעם טאָג וועט מִצְרַיִם זײַן אַזוי ווי ווייבער, און ער וועט ציטערן און אַנגסטן פֶּאָרן פֶּאָךּ פֿון דער האַנט פֿון ה' צבֿאות, וואָס ער טוט פֿאָכן אויף אים. edit</p>	<p>ISA 19:16 in yenem tog vet Mitsrayim zain azoi vi vaiber, un er vet tsiteren un angsten faran fach fun der hant fun Hashem tsboot, vos er tut fochen oif im.</p>	<p>ISA 19:16 In that day shall Mitzrayim be like nashim; and it shall be afraid and fear because of the shaking of the yad HASHEM Tzva'os, which He shaketh against it.</p>
<p>ISA 19:17 און דאָס לאַנד פֿון יהודה וועט ווערן פֿאַר מִצְרַיִם אַ שרעקעניש; ווען נאָר מע וועט עס אים דערמאָנען, וועט ער אַנגסטן פֿאַר דעם באַראָט פֿון ה' צבֿאות, וואָס ער טוט באַראָטן אויף אים. edit</p>	<p>ISA 19:17 un dos land fun Yehudah vet veren far Mitsrayim a shrekenish; ven nor me vet es im dermonen, vet er angsten far dem barot fun Hashem tsboot, vos er tut baroten oif im.</p>	<p>ISA 19:17 And Admat Yehudah shall be a terror unto Mitzrayim, every one that maketh mention of Yehudah shall be afraid in himself, because of the etzah (<i>plan</i>) of HASHEM Tzva'os, which He hath determined against it.</p>
<p>ISA 19:18 אין יענעם טאָג וועלן זײַן אין לאַנד מִצְרַיִם פֿינף שטעט וואָס רעדן די שפּראַך פֿון</p>	<p>ISA 19:18 in yenem tog velen zain in land Mitsrayim finf shtet vos reden di shprach fun Kenaan, un shveren tsu Hashem tsboot;</p>	<p>ISA 19:18 In that day shall five cities in Eretz Mitzrayim speak the sefat (<i>language</i>) of Kena'an, and swear allegiance to</p>

<p>כַּנְעַן, און שׁווערן צו ה' צבָאוֹת; די שטאָט פֿון צעשטערונג {עיר-שָׁמֶשׁ} וועט איינע גערופֿן ווערן. edit</p>	<p>di shtot fun tseshterung vet eine gerufen veren.</p>	<p>HASHEM Tzva'os; one shall be called, Ir HaHeres (<i>The City of the Sun</i>) .</p>
<p>ISA 19:19 אין יענעם טאָג וועט זיין אַ מזבח צו ה' אין מיטן לאַנד מִצְרַיִם, און אַ זיילשטיין צו ה' בײַ איר געמאַרק. edit</p>	<p>ISA 19:19 in yenem tog vet zain a mizbeyech tsu Hashem in miten land Mitsrayim, un a zailshtein tsu Hashem bai ir gemark.</p>	<p>ISA 19:19 In that day shall there be a mizbe'ach to HASHEM in the midst of Eretz Mitsrayim, and a matzevah at the border thereof to HASHEM .</p>
<p>ISA 19:20 און עס וועט זיין צום צייכן און צום עדות פֿאַר ה' צבָאוֹת אין לאַנד מִצְרַיִם; אַז זיי וועלן שרײַען צו ה' פֿון וועגן דריקער, וועט ער זיי שיקן אַ העלפֿער און אַ שטרײַטער, און ער וועט זיי מציל זיין. edit</p>	<p>ISA 19:20 un es vet zain tsum tseichen un tsum eides far Hashem tsboöt in land Mitsrayim; az zei velen shraien tsu Hashem fun vegen driker, vet er ze shiken a helfer un a shtraiter, un er vet ze matsl zain.</p>	<p>ISA 19:20 And it shall be for an ot (<i>sign</i>) and for an ed (<i>witness</i>) unto HASHEM Tzva'os in Eretz Mitsrayim; for they shall cry out unto HASHEM because of the oppressors, and He shall send them a Moshi'a, and a Rav (<i>leader</i>) , and he shall save them.</p>
<p>ISA 19:21 און ה' וועט זיך לאָזן דערקענען צו מִצְרַיִם, און די מִצְרַיִם וועלן דערקענען ה' אין יענעם טאָג, און דינען מיט שלאַכטאָפֿער און שפּײַזאָפֿער {מִנְחָה}, און מנדר זיין אַ נדר צו ה' און באַצאָלן. edit</p>	<p>ISA 19:21 un Hashem vet zich lozen derkenen tsu Mitsrayim, un di Mitsrayim velen derkenen Hashem in yenem tog, un dinen mit shlachtopfer un shpaizopfer, un mndr zain a neyder tsu Hashem un batsolen.</p>	<p>ISA 19:21 And HASHEM shall make Himself known to Mitsrayim, and Mitsrayim shall know HASHEM in that day, and shall worship and make zevach and minchah; indeed, they shall vow a neder unto HASHEM , and perform it.</p>
<p>ISA 19:22 און ה' וועט פּלאַגן מִצְרַיִם – פּלאַגן און היילן {רפּאָ}; און אַז זיי וועלן זיך</p>	<p>ISA 19:22 un Hashem vet plogen Mitsrayim – plogen un heilen ; un az ze velen zich umkeren tsu Hashem, vet er zich</p>	<p>ISA 19:22 And HASHEM shall strike Mitsrayim; He shall strike and heal it; and they shall make teshuvah even to HASHEM , and</p>

<p>אומקערן צו ה', וועט ער זיך איבערבעטן צו זיי, און זיי היילן. edit</p>	<p>iberbeten tsu ze, un ze heilen.</p>	<p>He shall be entreated of them and shall heal them.</p>
<p>ISA 19:23 אין יענעם טאָג וועט זיין אַ וועג פֿון מצרים קיין אשור, און אשור וועט קומען אין מצרים, און מצרים אין אשור, און מצרים וועט דינען ה' מיט אשור. edit</p>	<p>ISA 19:23 in yenem tog vet zain a veg fun Mitsrayim kein Ashur, un Ashur vet kumen in Mitsrayim, un Mitsrayim in Ashur, un Mitsrayim vet dinen Hashem mit Ashur.</p>	<p>ISA 19:23 In that day shall there be a mesillah (highway) out of Mitzrayim to Assyria, and the Assyrian shall come into Mitzrayim, and the Mitzrayim into Assyria, and the Mitzrayim shall worship with the Assyrians.</p>
<p>ISA 19:24 אין יענעם טאָג וועט ישראל זיין אַ דריטער צו מצרים און צו אשור, אַ בענטשונג אין מיטן פֿון דער ערד; edit</p>	<p>ISA 19:24 in yenem tog vet Yisroel zain a driter tsu Mitsrayim un tsu Ashur, a bentshung in miten fun der erd;</p>	<p>ISA 19:24 In that day shall Yisroel be the third with Mitzrayim and with Assyria, even a brocha in the midst of ha'aretz;</p>
<p>ISA 19:25 ווייל ה' צבאות האָט אים געבענטשט, אזוי צו זאָגן: געבענטשט זאל זיין מיין פֿאַלק מצרים, און דאָס ווערק פֿון מינע הענט, אשור, און מיין אַרבונג, ישראל. edit</p>	<p>ISA 19:25 vail Hashem tsboöt hot im gebentsht, azoi tsu zogen: gebentsht zol zain main folk Mitsrayim, un dos verk fun maine hent, Ashur, un main arbung, Yisroel.</p>	<p>ISA 19:25 Whom HASHEM Tzva'os shall bless, saying, Baruch Ami Mitzrayim, Ma'aseh Yadai Assyria, and Yisroel Mine nachalah.</p>
<p>ISA 20:1 אין דעם יאָר וואָס תרתן איז געקומען קיין אַשדוד, ווען סרגון דער מלך פֿון אשור האָט אים געשיקט, און ער האָט מלחמה געהאַלטן מיט אַשדוד, און האָט זי</p>	<p>ISA 20:1 in dem yor vos tarton iz gekumen kein Ashdod, ven Sargon der melech fun Ashur hot im geshikt, un er hot milchome gehalten mit Ashdod, un hot zi batsvungen;</p>	<p>ISA 20:1 In the year that Tartan came unto Ashdod, (when Sargon Melech Ashur sent him,) and fought against Ashdod, and took it;</p>

<p>edit; באַצווונגען;</p>		
<p>ISA 20:2 אין יענער צייט האָט ה' גערעדט דורך ישעיהו דעם זון פֿון אַמוצן, אַזוי צו זאָגן: גיי, און זאָלסט אָפּבינדן דאָס זאַק פֿון דיִינע לענדן, און דיִין שוּד זאָלסטו אַראָפּציען פֿון דיִין פֿוס. האָט ער אַזוי געטאָן: אַרומגעגאַנגען נאַקעט און באַרוועס. edit</p>	<p>ISA 20:2 in yener tsait hot Hashem geredt durch Yeshayahu dem zun fun omutsen, azoi tsu zogen: gei, un zolst opbinden dos zak fun daine lenden, un dain shuch zolstu aroptsien fun dain fus. hot er azoi geton: arumgegangen naket un borves.</p>	<p>ISA 20:2 At the same time spoke HASHEM by Yeshayah Ben Amotz, saying, Go and remove the sackcloth from off thy loins, and put off thy sandal from thy regel. And he did so, going arom (naked, stripped) and barefoot.</p>
<p>ISA 20:3 און ה' האָט געזאָגט: אַזוי ווי מײַן קנעכט ישעיהו איז אַרומגעגאַנגען נאַקעט און באַרוועס דרײַ יאָר, פֿאַר אַ סימן און אַ צײַכן אויף מצרים און אויף בוש, edit</p>	<p>ISA 20:3 un Hashem hot gezogt: azoi vi main knecht Yeshayahu iz arumgegangen naket un borves drai yor, far a simen un a tseichen oif Mitsrayim un oif Kush,</p>	<p>ISA 20:3 And HASHEM said, Just as Avdi Yeshayah hath walked arom (naked) and barefoot shalosh shanim for an ot and mofet against Mitsrayim and Kush;</p>
<p>ISA 20:4 אַזוי וועט דער מלך פֿון אשור אַוועקפֿירן די געפֿאַנגענע פֿון מצרים, און די פֿאַרטריבענע פֿון בוש, יונגע און אַלטע, נאַקעט און באַרוועס, מיט אָפּגעדעקטן הינטער-לייב, צו דער שאַנד פֿון מצרים. edit</p>	<p>ISA 20:4 azoi vet der melech fun Ashur avekfiren di gefangene fun Mitsrayim, un di fartribene fun Kush, yunge un alte, naket un borves, mit opgedekten hinter-laib, tsu der shand fun Mitsrayim.</p>	<p>ISA 20:4 So shall Melech Ashur (Assyria) lead away captive Mitsrayim and Golus-exiled Kush, ne'arim and zekenim, even with their buttocks uncovered, to the shame of Mitsrayim.</p>
<p>ISA 20:5 און זיי וועלן זײַן צעבראַכן און פֿאַרשעמט פֿון וועגן בוש,</p>	<p>ISA 20:5 un zei velen zain tsebrachen un farshemt fun vegen Kush, zeyer oiskuk, un</p>	<p>ISA 20:5 And they shall be afraid and ashamed of Kush their expectation, and of Mitsrayim</p>

<p>זייער אויסקוק, און פֿון וועגן מצרים, זייער באַרימונג. edit</p>	<p>fun vegen Mitsrayim, zeyer barimung.</p>	<p>their tiferet (<i>glory, boast</i>) .</p>
<p>ISA 20:6 און דער באַווינער פֿון דאָזיקן ברעגלאַנד וועט זאָגן אין יענעם טאָג: זע, אזוי איז געוואָרן פֿון אונדזער אויסקוק, וואָס מיר זיינען אַהין געלאָפֿן נאָך הילף, ניצול צו ווערן פֿון מלך פֿון אשור, און ווי וועלן מיר אַנטרונען ווערן? edit</p>	<p>ISA 20:6 un der bavoiner fun doziken bregland vet zogen in yenem tog: ze, azoi iz gevoren fun undzer oiskuk, vos mir zainen ahin gelofen noch hilf, nitsl tsu veren fun melech fun Ashur, un vi velen mir antrunen veren?</p>	<p>ISA 20:6 And the inhabitant of this coast shall say in that day, Hinei, such is our expectation, where we fled for ezrah (<i>help</i>) to be delivered from Melech Ashur; and how shall we escape?</p>
<p>ISA 21:1 די נבואה אויף דעם מדבר ביים ים. ווי שטורעמס אין דרום וועט עס דורכגיין; פֿון מדבר קומט עס, פֿון אַ מוראדיקן לאַנד. edit</p>	<p>ISA 21:1 di nevue oif dem midbar baim yam. vi shturems in dorem vet es durchgein; fun midbar kumt es, fun a murdiken land.</p>	<p>ISA 21:1 The massa (<i>burden</i>) concerning the Midbar Yam (<i>desert by the sea</i>) . As sufot (<i>whirlwinds</i>) in the Negev sweep through; so it cometh from the midbar, from erez nora'ah.</p>
<p>ISA 21:2 אַ שווערע זעונג איז מיר אַנגעזאָגט געוואָרן: דער פֿעלשער פֿעלשט, און דער רויבער רויבט. גיי, אַרויף עילם! באַלעגער, מדי! אַלע זיפֿצן וואָס דורך איר מאַך איד אויפֿהערן. edit</p>	<p>ISA 21:2 a shvere zeung iz mir ongezogt gevoren: der felsher felsht, un der roiber roibt. gei, aroifblikendik Eilam! baleger, Madai! ale ziftsen vos durch ir mach ich oifheren.</p>	<p>ISA 21:2 A chazut kashah (<i>harsh vision</i>) is declared unto me; the boged (<i>traitor</i>) dealeth treacherously, and the shoded (<i>destroyer</i>) destroyeth. Go up, O Eilam; besiege, O Media; all the groaning she caused have I made to cease.</p>
<p>ISA 21:3 דערום זיינען מיינע לענדן פֿול מיט ציטערניש, ווייען האַבן מיד אַנגענומען ווי ווייען פֿון אַ געווינערין; איד בין</p>	<p>ISA 21:3 derum zainen maine lenden ful mit tsiterenish, veyen hoben mich ongenumen vi veyen fun a gevinerin; ich bin tsekrimt un ken nisht heren, ich</p>	<p>ISA 21:3 Therefore are my loins filled with pain; tzirim (<i>pangs</i>) have taken hold upon me, as the tzirim (<i>pangs</i>) of a woman in labor; I was bowed down at</p>

<p>צעקרימט און קען נישט הערן, איך בין צעטומלט און קען נישט זען. edit</p>	<p>bin tsetumlt un ken nisht zen.</p>	<p>the hearing of it; I was dismayed at the seeing of it.</p>
<p>ISA 21:4 צעדולט איז מיין האַרץ, אַן אַנגסט האָט מיך צעגרוילט; מיין גלוסטיקן אָוונט האָט מען מיר צו שוידער געמאַכט. edit</p>	<p>ISA 21:4 tsedult iz main harts, an angst hot mich tsegroilt; main glustiken ovent hot men mir tsu shoider gemacht.</p>	<p>ISA 21:4 My lev panted, fearfulness seized upon me; the neshef (<i>twilight</i>) of my longing hath become unto me as kharadah (<i>shuddering horror</i>) .</p>
<p>ISA 21:5 מע גרייט דעם טיש, מע דעקט די דעקע, מע עסט, מע טרינקט – שטייט אויף, איר האַרן, באַזאַלֶבֶט דעם שילד! edit</p>	<p>ISA 21:5 me greit dem tish, me dekt di deke, me est, me trinkt – shteit oif, ir haren, bazalbt dem schild!</p>	<p>ISA 21:5 [They are] setting the shulchan, spreading the tzafit (<i>dining carpet</i>) , to eat, to drink; arise, ye sarim (<i>princes</i>) , and anoint the mogen.</p>
<p>ISA 21:6 וואַרום אַזוי האָט צו מיר אַדְנִי געזאָגט: גיי שטעל אַ וועכטער; וואָס ער וועט זען זאַל ער זאָגן. edit</p>	<p>ISA 21:6 vorem azoi hot tsu mir Adonoi gezogt: gei shtel a vechter; vos er vet zen zol er zogen.</p>	<p>ISA 21:6 For thus hath Adonoi said unto me, Go, post the metzapeh (<i>watchman</i>) , let him report what he seeth.</p>
<p>ISA 21:7 און אַז ער וועט זען אַ גערייט, געשפּאַנען פֿערד, אַ גערייט אייזלען, אַ גערייט קעמלען, זאַל ער האַרֶכֶן אַ האַרכונג, אַ האַרכונג אַ גרויסע. edit</p>	<p>ISA 21:7 un az er vet zen a gerait, geshpanen ferd, a gerait eizlen, a gerait kemlen, zol er horchen a horchung, a horchung a groise.</p>	<p>ISA 21:7 When he sees riders with a pair of parashim, donkey riders and camel riders, then he pays heed diligently with great care;</p>
<p>ISA 21:8 האָט ער אויסגעשריען ווי אַ לייב: אויפֿן וואַכטורעם, אַדְנִי, שטיי איך תמיד ביי</p>	<p>ISA 21:8 hot er oisgeshrien vi a laib: oifen vachturem, Adonoi, shtei ich tmid bai tog, un oif main hitung bin ich geshtelt ale necht.</p>	<p>ISA 21:8 And the one seeing cried out, Adoni, I stand continually on the mitzpeh (<i>watchtower</i>) in the daytime, and I am set in my mishmeret (<i>guard duty</i>) kol</p>

<p>טאָג, און אויף מיין היטונג בין איד געשטעלט אַלע נעכט. edit</p>		<p>halailot (<i>every night</i>) ,</p>
<p>ISA 21:9 און זע, אָט איז געקומען אַ גערייט מענטשן, געשפּאַנען פֿערד; און ער האָט אויסגערופֿן און געזאָגט: געפֿאַלן, געפֿאַלן איז בַּבֶּל, און אַלע אירע שניצגעטער האָט מען צעבראַכן צו דער ערד. edit</p>	<p>ISA 21:9 un ze, ot iz gekumen a gerait mentshen, geshpanen ferd; un er hot oisgerufen un gezogt: gefallen, gefallen iz Bavel, un ale ire shnitsgeter hot men tsebrachen tsu der erd.</p>	<p>ISA 21:9 And, hinei, here cometh a merkavah with a man, a pair of parashim. And he answered and said, Bavel (<i>Babylon</i>) is fallen, is fallen; and all the pesilim (<i>images</i>) of her elohim (<i>g-ds</i>) hath been shattered on the ground.</p>
<p>ISA 21:10 דו געדראָשענע מינע, און קינד פֿון מיין שייער, וואָס איד האָב געהערט פֿון ה' צבֿאות אלוקי ישׂראֵל, איד האָב איד דערציילט, edit</p>	<p>ISA 21:10 du gedroshene maine, un kind fun main shaier, vos ich hob gehert fun Hashem tsboot Elochei Yisroel, aich hob ich dertseilt,</p>	<p>ISA 21:10 O my threshed, and the grain of my goren (<i>threshing floor</i>) ; that which I have heard of HASHEM Tzva'os Elohei Yisroel, have I declared unto you.</p>
<p>ISA 21:11 די נבואה אויף דומה. צו מיר רופֿט מען פֿון שֵׁעִיר: וועכטער, וואָס פֿון דער נאַכט? וועכטער, וואָס פֿון דער נאַכט? edit</p>	<p>ISA 21:11 di nevue oif Dumah. tsu mir ruft men fun Seir: vechter, vos fun der nacht? vechter, vos fun der nacht?</p>	<p>ISA 21:11 The massa (<i>burden</i>) of Dumah. One calleth to me out of Se'ir, Shomer (<i>watchman</i>) , what of the lailah? Shomer, what of the lailah?</p>
<p>ISA 21:12 זאָגט דער וועכטער: געקומען פֿרימאָרגן און אויך נאַכט; אויב איר ווילט פֿרעגן, פֿרעגט, קומט ווידער צו גיין. edit</p>	<p>ISA 21:12 zogt der vechter: gekumen frimorgen un oich nacht; oib ir vilt fregen, fregt, kumt vider tsu gein.</p>	<p>ISA 21:12 The shomer said, The boker cometh, and also the lailah; if ye will inquire, inquire ye; shuvu (<i>return</i>) , come.</p>
<p>ISA 21:13 די נבואה אויף עֵרֶב. ווי אין וואַלד וועט איר נעכטיקן אין עֵרֶב, קאַראַוואַנען פֿון</p>	<p>ISA 21:13 di nevue oif Arav. vi in vald vet ir nechtiken in Arav, karavanen fun Dodanim.</p>	<p>ISA 21:13 The massa (<i>burden</i>) concerning Arabia. In the ya'ar (<i>forest</i>) of Arabia shall ye encamp O ye caravans of</p>

<p>edit דדנים.</p>		<p>Dedanim.</p>
<p>ISA 21:14 ברענגט וואסער אנטקעגן דעם דארשטיקן; די באווינער פון לאַנד תימא זאלן באַגעגענען מיט ברויט פֿאַר אים דעם פֿאַרוואַגלטן. edit</p>	<p>ISA 21:14 brengt vaser antkegen dem dorshtiken; di bavoiner fun land Tema zolen bagegenen mit broit far im dem farvogltten.</p>	<p>ISA 21:14 The inhabitants of Eretz Tema brought mayim to him that was tzameh (thirsty), they met with their lechem him that fled.</p>
<p>ISA 21:15 וואָרום פֿון שווערדן זיינען זיי אַנטלאָפֿן, פֿון דער געצויגענער שווערד, און פֿון דעם געשפּאַנטן בויגן, און פֿון דער שווערער מלחמה. edit</p>	<p>ISA 21:15 vorem fun shverden zainen ze antlofen, fun der getsoigener shverd, un fun dem geshpanten boigen, un fun der shverer milchome.</p>	<p>ISA 21:15 For they fled from the charavot (swords), from the drawn cherev, and from the bent keshet (bow), and from the grievousness of milchamah (war).</p>
<p>ISA 21:16 וואָרום אַזוי האָט צו מיר אַדני געזאָגט: אין נאָך אַ יאָר, ווי די יאָרן פֿון אַ געדונגענעם, וועט פֿאַרלענדט ווערן די גאַנצע פּראַכט פֿון קֶדָר, edit</p>	<p>ISA 21:16 vorem azoi hot tsu mir Adonoi gezogt: in noch a yor, vi di yoren fun a gedungenem, vet farlendt veren di gantse pracht fun Kedar,</p>	<p>ISA 21:16 For thus hath Adonoi said unto me, Within a shanah (year), according to the way a year is counted by a sakhir (hireling, hired servant), all the kavod of Kedar shall end;</p>
<p>ISA 21:17 און די געבליבענע צאָל בויגנלייט, די גיבורים פֿון די קינדער פֿון קֶדָר, וועלן זיין ווינציק, וואָרום ה' אלוקי ישׂראֵל האָט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 21:17 un di geplibene tsol boignlait, di giborim fun di kinder fun Kedar, velen zain vintsik, vorem Hashem Elochei Yisroel hot geredt.</p>	<p>ISA 21:17 And the remainder of the mispar (number) of archers, the gibborim (mighty men) of the Bnei Kedar, shall be few; for HASHEM Elohei Yisroel hath spoken.</p>
<p>ISA 22:1 די נבואה אויף דעם טאַל פֿון זעונג. וואָס איז דיר דען וואָס דו ביסט אין גאַנצן אויף די דעכער אַרויף, edit</p>	<p>ISA 22:1 di nevue oif dem tal fun zeung. vos iz dir den vos du bist in gantsen oif di decher aroifblikendik,</p>	<p>ISA 22:1 The massa (burden) of the Gey Chizayon (Valley of Vision). What is it to thee now, that thou art all gone up to the rooftops?</p>

<p>ISA 22:2 דו פֿולע מיט טומל, דו רוישיקע שטאָט, דו לוסטיקער כּרד? דיִינע דערשלאָגענע זיינען נישט פֿון שווערד דערשלאָגן, און נישט אין מלחמה געטייטע. edit</p>	<p>ISA 22:2 du fule mit tuml, du roishike shtot, du lustiker krch? daine dershlogene zainen nisht fun shverd dershlogen, un nisht in milchome geteite.</p>	<p>ISA 22:2 Thou that art full of noise, a tumultuous city, exultant city; thy slain men are not slain with the cherev, nor dead in milchamah.</p>
<p>ISA 22:3 אַלע דיִינע לידער זיינען אין איינעם אַנטלאָפֿן, אָן אַ בויגן זיינען זיי געפֿאַנגען געוואָרן; אַלע דיִינע געפֿונענע זיינען אין איינעם געפֿאַנגען געוואָרן – די וואָס זיינען אין דער ווייט אַנטלאָפֿן. edit</p>	<p>ISA 22:3 ale daine lider zainen in einem antlofen, on a boigen zainen ze gefangen gevoren; ale daine gefunene zainen in einem gefangen gevoren – di vos zainen in der vait antlofen.</p>	<p>ISA 22:3 All thy rulers are fled together, they are captured by the keshet (bow) ; all that are found in thee are captured together, which have fled far away.</p>
<p>ISA 22:4 דערום האָב איך געזאָגט: קערט אייך אָפֿ פֿון מיר, לאָמיד ביטערלעך וויינען; איר זאָלט נישט צושטיין מיך צו טרייסטן, אויף דעם בראָך פֿון דער טאַכטער מיין פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 22:4 derum hob ich gezogt: kert ich op fun mir, lomich biterlech veinen; ir zolt nisht tsushtein mich tsu treisten, oif dem broch fun der tochter main folk.</p>	<p>ISA 22:4 Therefore said I, Look away from me; I will weep bitterly, labor not to comfort me, because of the shod (catastrophe) of Bat Ami.</p>
<p>ISA 22:5 וואָרום אַ טאָג פֿון טומל און טרעטונג און צעטומלטקייט איז ביי אַדני, ה' צבֿאות, אין טאָל פֿון זעונג; מע ברעכט מויערן, און אַ געשריי ביזן באָרג. edit</p>	<p>ISA 22:5 vorem a tog fun tuml un tretung un tsetumltkeit iz bai Adonoi, Hashem tsboot, in tal fun zeung; me brecht moieren, un a geshrei bizen barg.</p>	<p>ISA 22:5 For it is a day of tumult, and of treading down, and of confusion by Adonoi HASHEM Tzva'os in the Gey Chizayon (valley of vision) , battering down the walls, and of crying to the har.</p>
<p>ISA 22:6 און עילם טראָגט דעם</p>	<p>ISA 22:6 un Eilam trogt dem failbaitl, mit a machne</p>	<p>ISA 22:6 And Eilam bore the ashpah (quiver) with chariots</p>

<p>פֿיילבֿײַטל, מיט אַ מחנה מענטשן רײַטער, און קיר האָט אַנטבלויזט דעם שילד. edit</p>	<p>mentshen raiter, un Kir hot antbloizt dem schild.</p>	<p>of adam and parashim, and Kir uncovered the mogen (shield) .</p>
<p>ISA 22:7 און עס איז געווען, אַז דיינע בעסטע טאַלן זײַנען פֿול געוואָרן מיט רײַטוועגן, און די רײַטער האָבן שטעלן זיך אויסגעשטעלט קעגן טויער, edit</p>	<p>ISA 22:7 un es iz geven, az daine beste tolen zainen ful gevoren mit raitvegen, un di raiter hoben shtelen zich oisgeshtelt kegen toier,</p>	<p>ISA 22:7 And it shall come to pass, that thy choicest valleys shall be full of chariots, and the parashim shall set themselves in array at the sha'ar.</p>
<p>ISA 22:8 און דעם צודעק פֿון יהודה האָט מען אָפּגעדעקט, אין יענעם טאַג האָסטו אויסגעקוקט אויפֿן וואַפֿן פֿון וואַלד-הויז. edit</p>	<p>ISA 22:8 un dem tsudek fun Yehudah hot men opgedekt, in yenem tog hostu oisgekukt oifen vafen fun vald-hoiz.</p>	<p>ISA 22:8 And He removed the masakh Yehudah (covering of Yehudah, defense, protection) and thou didst look in that day to the armor of the bais of the forest.</p>
<p>ISA 22:9 און די שפּאַלטן פֿון דודס-שטאַט האָט איר געזען אַז זיי זײַנען פֿיל; און איר האָט איינגעזאַמלט דאָס וואַסער פֿון אונטערשטן טײַך. edit</p>	<p>ISA 22:9 un di shpalten fun Dovid's- shtot hot ir gezen az zei zainen fil; un ir hot ingezamlt dos vaser fun untershten taich.</p>	<p>ISA 22:9 Ye have seen also the damage of Ir Dovid, that they are many; and ye gathered together the waters of the Lower Pool.</p>
<p>ISA 22:10 און די הייזער פֿון ירושלַיִם האָט איר פֿאַרצײכנט, און איינגעוואָרפֿן די הייזער צו באַפֿעסטיקן די מויער. edit</p>	<p>ISA 22:10 un di haizer fun Yerusholayim hot ir fartseichnt, un ingevorfen di haizer tsu bafestiken di moier.</p>	<p>ISA 22:10 And ye have numbered the batim (buildings) of Yerushalayim, and the batim (houses) have ye torn down to fortify the chomah (wall) .</p>
<p>ISA 22:11 און אַ זאַמלאָרט צווישן די צוויי מויערן האָט איר</p>	<p>ISA 22:11 un a zamlort tsvishen di tsvei moieren hot ir gemacht, far dem vaser fun alten taich.</p>	<p>ISA 22:11 Ye made also a mikveh (reservoir) between the two walls for the mayim of the Old</p>

<p>געמאַכט, פֿאַר דעם וואָסער פֿון אַלטן טײַך. און איר האָט נישט געקוקט צו דעם וואָס האָט עס געטאַן, און דעם וואָס האָט עס באַשערט פֿון לאַנג אָן האָט איר נישט געזען. edit</p>	<p>un ir hot nisht gekukt tsu dem vos hot es geton, un dem vos hot es bashert fun lang on hot ir nisht gezen.</p>	<p>Pool; but ye have not looked unto the Maker thereof, neither had respect unto her Yotzer from long ago.</p>
<p>ISA 22:12 און אַדנִי, ה' צבֿאות, האָט גערופֿן אין יענעם טאַג, צו געוויין און צו קלאַג און צו פליכעניש, און צום אָנגורטן זאַק; edit</p>	<p>ISA 22:12 un Adonoi, Hashem tsboöt, hot gerufen in yenem tog, tsu gevain un tsu klog un tsu plichenish, un tsum ongurten zak;</p>	<p>ISA 22:12 And in that day did Adonoi HASHEM Tzva'os call to weeping, and to wailing, and to baldness, and to girding with sackcloth;</p>
<p>ISA 22:13 ערשט עס איז שִׁשׁוֹן- ושמחה, קוילן רינדער און שעכטן שאָף, עסן פֿלייש, און טרינקען וויין; עסן און טרינקען, וואָרום מאַרגן וועלן מיר שטאַרבן. edit</p>	<p>ISA 22:13 ersht es iz shosun- ushimche, koilen rinder un shechten shof, esen fleish, un trinken vain; esen un trinken, vorem morgen velen mir shtarben.</p>	<p>ISA 22:13 And hinei sasson and simchah, slaughter of bakar and ritual slaughter of tzon, eating basar, and drinking yayin; let us eat and drink; for makhar we shall die.</p>
<p>ISA 22:14 און ה' צבֿאות האָט זיך אַנטפלעקט אין מײַנע אויערן: אויב די דאָזיקע זינד וועט אײַך פֿאַרגעבן ווערן ביז איר וועט שטאַרבן! האָט געזאַגט אַדנִי, ה' צבֿאות. edit</p>	<p>ISA 22:14 un Hashem tsboöt hot zich antplekt in maine oieren: oib di dozike zind vet ich fargeben veren biz ir vet shtarben! hot gezogt Adonoi, Hashem tsboöt.</p>	<p>ISA 22:14 And it was revealed in mine oznayim by HASHEM Tzva'os, Till ye die for this avon there will be no kapporah, saith Adonoi HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 22:15 אַזוי האָט געזאַגט אַדנִי, ה' צבֿאות: גיי קום צו דעם</p>	<p>ISA 22:15 azoi hot gezogt Adonoi, Hashem tsboöt: gei kum tsu dem doziken oifzeer, tsu Shevna</p>	<p>ISA 22:15 Thus saith Adonoi HASHEM Tzva'os, Go, get thee unto this sochen (<i>steward</i>) even</p>

<p>דאָזיקן אויפֿזעער, צו שְׁבִנָּא וואָס איבערן פּאַלאַץ: edit</p>	<p>vos iberen palats:</p>	<p>unto Shevna, which is over the Bais (<i>palace</i>), and say,</p>
<p>וואָס האָסטו דאָ, און וועמען האָסטו דאָ, וואָס דו האָסט דיר דאָ אַ קבֿר אויסגעהאַקט, דו וואָס האָסט אויסגעהאַקט אין דער הייד דיין קבֿר, זיך אויסגעשניטן אין פֿעלדז אַ ווינונג? edit</p>	<p>ISA 22:16 vos hostu do, un vemen hostu do, vos du host dir do a keyver oisgehakt, du vos host oisgehakt in der heich dain keyver, zich oisgeshniten in feldz a voinung?</p>	<p>ISA 22:16 What hast thou here? And whom hast thou here, that thou hast hewed thee out a kever here, as he that heweth him out a kever on high, and that carveth a mishkan for himself in the rock?</p>
<p>זע, ה' שליידערט דיך אַ מאַכטיקן שליידער, און דרייט דיך אום דרייענדיק; edit</p>	<p>ISA 22:17 ze, Hashem shlaidert dich a machtiken shlaider, un dreit dich um dreyendik;</p>	<p>ISA 22:17 Hinei, HASHEM will throw thee out, gever, and will surely seize thee.</p>
<p>קוליען אין אַ קול וועט ער דיך אַוועקקוליען, ווי אַ באַל, אין אַ ברייטרוימיק לאַנד. דאָרטן וועסטו שטאַרבן, און דאָרטן וועלן זיין דיינע פּראַכטיקע רייטוועגן, דו שאַנד פֿון דעם הויז פֿון דיין האַר! edit</p>	<p>ISA 22:18 kulien in a kol vet er dich avekkulien, vi a bal, in a breitroimik land. dorten vestu shtarben, un dorten velen zain daine prachtike raitvegen, du shand fun dem hoiz fun dain Har!</p>	<p>ISA 22:18 He will surely violently turn and toss thee like a kadoor (<i>ball</i>) into a wide country; there shalt thou die, and there the merkevot (<i>chariots</i>) of thy kavod shall be the disgrace of the Bais Adoneicha.</p>
<p>און איך וועל דיך אַראָפּשטויסן פֿון דיין שטאַנד, און פֿון דיין שטעל וועט מען דיך אַראָפּוואַרפֿן. edit</p>	<p>ISA 22:19 un ich vel dich aropshtoisen fun dain shtand, un fun dain shtel vet men dich aropvarfen.</p>	<p>ISA 22:19 And I will drive thee from thy matzav (<i>position</i>) and from thy position shall He pull thee down.</p>
<p>און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועל איך רופֿן</p>	<p>ISA 22:20 un es vet zain in yenem tog, vel ich rufen main knecht Elyakim dem zun fun</p>	<p>ISA 22:20 And it shall come to pass in that day, that I will summon My eved Elyakim Ben</p>

<p>מײַן קנעכט אָלײַקים דעם זון פֿון חלקײַהון. edit</p>	<p>Chilkiyahren.</p>	<p>Chilkiyah;</p>
<p>ISA 22:21 און אײך וועל אים אָנטאָן דײַן העמדל, און דײַן גאַרטל וועל אײך אים אַרומבינדן, און דײַן ממשלה וועל אײך געבן אײן זײַן האַנט; און ער וועט זײַן פֿאַר אַ פֿאַטער צום באַווײַנער פֿון ירושלים, און צום הויז פֿון יהודה. edit</p>	<p>ISA 22:21 un ich vel im onton dain hemdl, un dain gartel vel ich im arumbinden, un dain memshole vel ich geben in zain hant; un er vet zain far a foter tsum bavoiner fun Yerusholayim, un tsum hoiz fun Yehudah.</p>	<p>ISA 22:21 And I will clothe him with thy kesones, and strengthen him with thy avnet (<i>sash</i>) and I will commit thy memshelet (<i>authority</i>) into his yad; and he shall be an av to the inhabitants of Yerushalayim, and to the Bais Yehudah.</p>
<p>ISA 22:22 און אײך וועל געבן דעם שליסל פֿון דודס הויז אויף זײַן אַקסל, און ער וועט עפֿענען, און קײַנער וועט נישט פֿאַרשליסן, און ער וועט פֿאַרשליסן, און קײַנער וועט נישט עפֿענען. edit</p>	<p>ISA 22:22 un ich vel geben dem shlisl fun Dovid's hoiz oif zain aksl, un er vet efenen, un keiner vet nisht farshlisen, un er vet farshlisen, un keiner vet nisht efenen.</p>	<p>ISA 22:22 And the mafte'ach Bais Dovid (<i>key of the House of Dovid</i>) will I lay upon his shekhem (<i>shoulder</i>) ; so he shall open, and none shall shut; and he shall shut, and none shall open.</p>
<p>ISA 22:23 און אײך וועל אים באַפֿעסטיקן ווי אַ פֿלעקל אײן אַ זיכערן אָרט; און ער וועט זײַן אַ טראָן פֿון כבוד פֿאַר זײַן פֿאַטערס הויז. edit</p>	<p>ISA 22:23 un ich vel im bafesitken vi a flekl in a zicheren ort; un er vet zain a tron fun koved far zain foters hoiz.</p>	<p>ISA 22:23 And I will fasten him as a yated (<i>peg</i>) in a makom ne'eman (<i>firm place</i>) ; and he shall be for a kisse kavod to the Bais Aviv.</p>
<p>ISA 22:24 און דאָס גאַנצע געזעמל פֿון זײַן פֿאַטערס הויז, קינד און קײַט, וועלן אָנהענגען אויף אים אַלע קלײַנע געפֿעסן, פֿון</p>	<p>ISA 22:24 un dos gantse gezeml fun zain foters hoiz, kind un keit, velen onhengen oif im ale kleine gefesen, fun di bekngefesen un biz ale kruggefesen.</p>	<p>ISA 22:24 And they shall hang upon him kol kavod Bais Aviv, the offspring and the issue, all vessels of small quantity, from the vessels of bowls, even to all that of large vessels.</p>

<p>די בעקנגעפֿעסן און ביז אַלע קרוגגעפֿעסן. edit</p>		
<p>ISA 22:25 אין יענעם טאָג, זאָגט ה' זבֿאַות, וועט אָפּגעטאָן ווערן דאָס פֿלעקל וואָס איז באַפֿעסטיקט אין אַ זיכערן אָרט, און וועט אָפּגעהאַקט ווערן און אַראָפּפֿאַלן, און די משא וואָס אויף אים וועט פֿאַרשניטן {כרת} ווערן; וואָרום ה' האָט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 22:25 in yenem tog, zogt Hashem tsboot, vet opgeton veren dos flekl vos iz bafestikt in a zicheren ort, un vet opgehakt veren un aropfalen, un di Massa vos oif im vet farshnitten veren; vorem Hashem hot geredt.</p>	<p>ISA 22:25 In that day, saith HASHEM Tzva'os, shall the yated (peg) that is fastened in the makom ne'eman give away, and be cut down, and fall; and the massa (burden) that was upon it shall be [violently] cut off; for HASHEM hath spoken.</p>
<p>ISA 23:1 די נבֿואה אויף צור. יאַמערט איר שיפֿן פֿון תֿרְשִׁישׁ, וואָרום זי איז פֿאַרוויסט, אָן אַ הויז, אָן אַן איינגאַנג; פֿון לאַנד פֿון די כּתִּים איז דאָס זיי אַנטפלעקט געוואָרן. edit</p>	<p>ISA 23:1 di nevue oif Tzor. iomert ir shifen fun Tarshish, vorem zi iz farvist, on a hoiz, on an ingang; fun land fun di Kittim iz dos zei antplekt gevoren.</p>	<p>ISA 23:1 The massa (burden) of Tzor. Howl, ye oniyyot (ships) of Tarshish; for it is destroyed, so that there is no bais, no entering in; from the Eretz Kittim (Land of Cyprus) nighlah (it is revealed) to them.</p>
<p>ISA 23:2 זייט שטיל, איר באַוווּינער פֿון ברעג; דו וואָס די סוחרים פֿון צידון, די ים-פֿאַרער, האָבן דיך אָנגעפֿילט. edit</p>	<p>ISA 23:2 zeit shtil, ir bavoiner fun breg; du vos di sochrin fun Tzidon, di yam-forer, hoben dich ongefilt.</p>	<p>ISA 23:2 Be still, ye inhabitants of the ee (isle, island) ; thou whom the sokher (merchant) of Tzidon, that pass over the yam, have enriched.</p>
<p>ISA 23:3 און איבער גרויסע וואַסערן איז דער זאַמען פֿון שיחור, דער שניט פֿון נילוס, איר איינקום געווען; און זי איז</p>	<p>ISA 23:3 un iber groise vaseren iz der zomen fun shichur, der shnit fun nilus, ir inkum geven; un zi iz geven der mark fun di felker.</p>	<p>ISA 23:3 And by mayim rabbim, the zera (grain) of Shikhor, the katzir (harvest) of the Shikhor, is her tevuah (produce, income) ; and she is a Sakhar</p>

<p>געווען דער מאַרק פֿון די פֿעלקער. edit</p>		<p>Goyim (<i>market bazaar of nations</i>) .</p>
<p>ISA 23:4 שׁעם זיך צידון, וואָרום דער ים האָט געזאָגט, די פֿעסטונג פֿון ים, אזוי צו זאָגן: ווי איך וואָלט גאָר נישט געווייטאַקט און נישט געבאַרן, און קיין בחורים נישט דערצויגן, אָדער יונגפֿרויען אויפֿגעבראַכט. edit</p>	<p>ISA 23:4 Shoam zich Tzidon, vorem der yam hot gezogt, di festung fun yam, azoi tsu zogen: vi ich volt gor nisht geveitokt un nisht geboren, un kein Bachurim nisht dertsoigen, oder yungfroien oifgebracht.</p>	<p>ISA 23:4 Be thou ashamed, O Tzidon; for the yam hath spoken, even the ma'oz (<i>fortress</i>) of the yam, saying, I travail not, nor give birth, neither do I rear bochurim, nor bring up betulot.</p>
<p>ISA 23:5 אַז מע וועט הערן אין מִצְרַיִם, וועט מען ציטערן ביי דער הערונג פֿון צור. edit</p>	<p>ISA 23:5 az me vet heren in Mitsrayim, vet men tsiteren bai der herung fun Tzor.</p>	<p>ISA 23:5 As at the report concerning Mitzrayim, so shall they be sorely pained at the report of Tzor.</p>
<p>ISA 23:6 גייט אַריבער קיין תְּרַשִׁישׁ, יאַמערט, איר באַווינער פֿון ברעג. edit</p>	<p>ISA 23:6 geit ariber kein Tarshish, iomert, ir bavoiner fun breg.</p>	<p>ISA 23:6 Cross ye over to Tarshish; howl, ye inhabitants of the ee (<i>isle, island</i>) .</p>
<p>ISA 23:7 איז דאָס אייך די לוסטיקע, וואָס פֿון פֿריע פֿאַרצייטיקע טעג פֿלעגן זי פֿירן אירע פֿיס אין דער ווייטן צו ווינען? edit</p>	<p>ISA 23:7 iz dos ich di lustike, vos fun frie fartsaitike teg flegen zi firen ire fis in der veiten tsu voinen?</p>	<p>ISA 23:7 Is this your joyous city, whose antiquity is of ancient days? Her own raglayim shall carry her afar off to sojourn.</p>
<p>ISA 23:8 ווער האָט דאָס באַראָטן אויף צור דער באַקרוינטער, וואָס אירע סֹחַרִים זיינען געווען שְׂרָרוֹת, אירע האַנדלסלייט די נְכַבְּדִים פֿון</p>	<p>ISA 23:8 ver hot dos baroten oif Tzor der bakrointer, vos ire sochrim zainen geven srurut, ire handlslait di nichbodim fun der erd?</p>	<p>ISA 23:8 Who hath devised this against Tzor, the crowning city, whose sokharim (<i>merchants</i>) are sarim (<i>princes</i>) , whose traders are the nikhbadei Eretz (<i>honored of the Earth</i>) .</p>

<p>edit דער ערד? edit</p>		
<p>ISA 23:9 ה' צבֹאות האָט דאָס באַראָטן, צו פֿאַרשוועכן דעם שטאַלץ פֿון אַל דער שיינקייט, צו מאַכן גרינגגעשאַצט אַלע נְכַבְדִּים פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 23:9 Hashem tsboot hot dos baroten, tsu farshvechen dem shtolts fun al der sheinkeit, tsu machen gringgeshatst ale nichbodim fun der erd.</p>	<p>ISA 23:9 HASHEM Tzva'os hath devised it, to demean the ga'on (<i>pride</i>) of every beauty, and to humble all the nikhbadei Eretz.</p>
<p>ISA 23:10 איבערפֿלייך דיין לאַנד ווי דער נילוס, טאַכטער תַּרְשִׁישׁ, נישטאַ מער קיין איינצאַם. edit</p>	<p>ISA 23:10 iberfleits dain land vi der nilus, tochter Tarshish, nishto mer kein intsam.</p>	<p>ISA 23:10 Pass through thy land like the Nile, O Bat Tarshish; there is no more restraint.</p>
<p>ISA 23:11 ער האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט איבערן ים, ער האָט געמאַכט ציטערן מלוכות; ה' האָט באַפֿוילן וועגן כַּנְעַן, צו פֿאַרטיליקן אירע פֿעסטונגען. edit</p>	<p>ISA 23:11 er hot oisgeshtrekt zain hant iberen yam, er hot gemacht tsiteren mluchut; Hashem hot bafoilen vegem Kenaan, tsu fartiliken ire festungen.</p>	<p>ISA 23:11 He stretched out His Yad over the yam, He shook the mamlakhot (<i>kingdoms</i>) ; HASHEM hath given a commandment against Kena'an, to destroy her ma'a'uzim (<i>fortresses</i>) .</p>
<p>ISA 23:12 און ער האָט געזאָגט: וועסט נישט מער לוסטיק זיין, געשענדטע יונגפֿרוי טאַכטער צידון. שטיי אויף, גיי אַריבער קיין כַּתִּים; אויך דאָרט וועסטו קיין מנוחה נישט האָבן. edit</p>	<p>ISA 23:12 un er hot gezogt: vest nisht mer lustik zain, geshendte yungfroi tochter Tzidon. shtei oif, gei ariber kein Kittim; oich dort vestu kein menuche nisht hoben.</p>	<p>ISA 23:12 And He said, Thou shalt no more exult, O thou oppressed Betulah, Bat Tzidon; arise, pass over to Kittim (<i>Cyprus</i>) ; there also shalt thou have no rest.</p>
<p>ISA 23:13 זע, דאָס לאַנד פֿון די כַּשְׁדִּים – די דאָזיקע אומה איז נאָך נישט געווען ווען אשור</p>	<p>ISA 23:13 ze, dos land fun di Kesedim – di dozike ume iz noch nisht geven ven Ashur hot es gegruntfest far midbar-lait – zei hoben oifgeshtelt zeyere</p>	<p>ISA 23:13 Behold, Eretz Kasdim (<i>land of Chaldeans</i>) ; this people was not, till the Assyrian made it for wild creatures; they raise up the siege towers</p>

<p>הָאֵט עס געגרונטפֿעסט פֿאַר מדבר-לייט – זיי האָבן אויפֿגעשטעלט זייערע באַלעגערטורעמס, זיי האָבן איינגעוואָרפֿן אירע פֿאַלאַצן; מע האָט זיי געמאַכט פֿאַר אַ חורבֿה. edit</p>	<p>balegerturems, zeı hoben ingevorfen ire palatsen; me hot zeı gemacht far a churve.</p>	<p>thereof, they destroyed the palaces thereof; and turned her to ruin.</p>
<p>ISA 23:14 יאָמערט איר שיפֿן פֿון תַּרְשִׁישׁ, וואָרום פֿאַרוויסט געוואָרן איז אייער פֿעסטונג. edit</p>	<p>ISA 23:14 iomert ir shifen fun Tarshish, vorem farvist gevoren iz ier festung.</p>	<p>ISA 23:14 Howl, ye oniyot Tarshish; for your stronghold is destroyed.</p>
<p>ISA 23:15 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג: וועט צור זיין פֿאַרגעסן זיבעציק יאָר, אַזוי ווי די טעג פֿון איין מלך; צום סוף פֿון זיבעציק יאָר וועט געשען מיט צור אַזוי ווי אין געזאַנג פֿון דער זונה: edit</p>	<p>ISA 23:15 un es vet zain in yenem tog: vet Tzor zain fargesen zibetsik yor, azoi vi di teg fun ein melech; tsum sof fun zibetsik yor vet geshen mit Tzor azoi vi in gezang fun der zoine:</p>	<p>ISA 23:15 And it shall come to pass in that day, that Tzor shall be forgotten shiv'im shanah, according to the yamim of melech echad; after the end of shiv'im shanah shall Tzor sing as a zonah.</p>
<p>ISA 23:16 נעם אַ האַרף, גיי אום אין שטאָט, פֿאַרגעסענע זונה; שפּיל שיין, זינג פּיל, כדי זאָלסט דערמאָנט ווערן. edit</p>	<p>ISA 23:16 nem a harf, geı um in shtot, fargesene zoine; shpil shein, zing fil, kedei zolst dermont veren.</p>	<p>ISA 23:16 Take a kinnor, go about the Ir, thou zonah that hast been forgotten; make sweet melody, sing many shir, that thou mayest be remembered.</p>
<p>ISA 23:17 און עס וועט זיין צום סוף פֿון זיבעציק יאָר, וועט ה' זיך דערמאָנען אָן צור, און זי וועט זיך אומקערן צו איר זונה-לוין, און וועט ווידער פֿאַרקערן מיט</p>	<p>ISA 23:17 un es vet zain tsum sof fun zibetsik yor, vet Hashem zich dermonen on Tzor, un zi vet zich umkeren tsu ir zoine- loin, un vet vider farkeren mit ale kinigraichen fun der velt</p>	<p>ISA 23:17 And it shall come to pass at the end of shiv'im shanah, that HASHEM will visit Tzor, and she shall return to her hire, and shall commit fornication with all the mamlakhot HaAretz</p>

<p>אַלע קיניגרייכן פֿון דער וועלט אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד. edit</p>	<p>oifen gezicht fun der erd.</p>	<p>upon the face of ha'adamah.</p>
<p>אַבער איר פֿאַרדינסט און איר זונה-לוינ וועט זיין הייליק צו ה'; ער וועט נישט באַהאַלטן און נישט איינגעשלאָסן ווערן; נײַערט פֿאַר די וואָס זיצן פֿאַר ה' וועט זיין איר פֿאַרדינסט, צו עסן צו זאַט, און פֿאַר אַ צודעק אַ שיינעם. edit</p>	<p>ISA 23:18 ober ir fardinst un ir zoine-loin vet zain heilik tsu Hashem; er vet nisht bahalten un nisht ingeshlosen veren; naiert far di vos zitsen far Hashem vet zain ir fardinst, tsu esen tsu zat, un far a tsudek a sheinem.</p>	<p>ISA 23:18 And her gain and her hire shall be kodesh to HASHEM ; it shall not be treasured nor laid up; for her earnings shall be for them that live before HASHEM , to eat sufficiently, and for choice clothing.</p>
<p>זע, ה' ליידיקט אויס די ערד און פֿאַרוויסט זי, און וועט צעדרייען איר פנים, און צעשפרייטן אירע באַוווינער. edit</p>	<p>ISA 24:1 ze, Hashem leidikt ois di erd un farvist zi, un vet tsedreyen ir ponem, un tseshpreiten ire bavoiner.</p>	<p>ISA 24:1 Hinei, HASHEM maketh Ha'Aretz empty, and maketh it waste, and ruineth her face, and scattereth abroad the inhabitants thereof.</p>
<p>און עס וועט זיין, אַזוי דאָס פֿאַלק אַזוי דער פֿהן, אַזוי דער קנעכט אַזוי זיין האַר, אַזוי די דינסט אַזוי איר האַרינטע, אַזוי דער קויפֿער אַזוי דער פֿאַרקויפֿער, אַזוי דער מלווה אַזוי דער לייער, אַזוי דער מאַנער אַזוי דער וואָס מע מאַנט פֿון אים. edit</p>	<p>ISA 24:2 un es vet zain, azoi dos folk azoi der koyen, azoi der knecht azoi zain Har, azoi di dinst azoi ir harinte, azoi der koifer azoi der farkoifer, azoi der mlve azoi der laier, azoi der moner azoi der vos me mont fun im.</p>	<p>ISA 24:2 And it shall be, as with HaAm, so with the kohen; as with the eved, so with his adonim; as with the shifcha (maid) , so with her gevirah (mistress) ; as with the koneh (buyer) , so with the mokher (seller) ; as with the malveh (lender) , so with the loveh (borrower) ; as with the nosheh (creditor) , so with the one owing him.</p>
<p>אויסגעליידיקט וועט ISA 24:3</p>	<p>ISA 24:3 oisgeleidikt vet oisgeleidikt veren di erd, un</p>	<p>ISA 24:3 HaAretz shall be utterly emptied, and utterly plundered;</p>

<p>אויסגעליידיקט ווערן די ערד, און צערויבט וועט זי צערויבט ווערן; וואָרום ה' האָט גערעדט דאָס דאָזיקע וואָרט. edit</p>	<p>tseroibt vet zi tseroibt veren; vorem Hashem hot geredt dos dozike vort.</p>	<p>for HASHEM hath spoken this davar (word) .</p>
<p>ISA 24:4 פֿאַראַבֿלט, פֿאַרוועלקט איז די ערד, פֿאַרשניטן, פֿאַרוועלקט איז די וועלט, פֿאַרשניטן די הויכע לייט פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 24:4 farovlt, farvelkt iz di erd, farshniten, farvelkt iz di velt, farshniten di hoiche lait fun der erd.</p>	<p>ISA 24:4 Ha'aretz mourneth and fadeth away, the tevel (world) languisheth and fadeth away, the haughty Am HaAretz do languish.</p>
<p>ISA 24:5 און די ערד איז זינדיק אונטער אירע באַוווּינער, וואָרום זיי האָבן עובר געווען אויף די לערנונגען, איבערגעטרעטן דאָס געזעץ, פֿאַרשטערט דעם אייביקן בְּרִית. edit</p>	<p>ISA 24:5 un di erd iz zindik unter ire bavoiner, vorem zei hoben avar geven oif di lernungen, ibergetreten dos gezets, farshtert dem eibiken bris.</p>	<p>ISA 24:5 Ha'aretz also is defiled under the inhabitants thereof; because they have transgressed torot, changed chok (ordinance) , broken the Brit Olam.</p>
<p>ISA 24:6 דערום עסט אויף אַ קללה די ערד, און פֿאַרשולדיקט זיינען די וווינער דערין; דערום גייען איין די באַוווּינער פֿון דער ערד, און מענטשן בלייבן ווינציק. edit</p>	<p>ISA 24:6 derum est oif a klole di erd, un farshuldikt zainen di voiner derin; derum geyen ein di bavoiner fun der erd, un mentshen blaiben vintsik.</p>	<p>ISA 24:6 Therefore hath the curse devoured Eretz, and they that dwell therein are guilty; therefore, the inhabitants of her are diminished, and few enosh (humankind) left.</p>
<p>ISA 24:7 עס טרויערט דער וויין, פֿאַרוועלקט איז דער וויינשטאַק, עס זיפֿצן אַלע פֿריילעכע הערצער. edit</p>	<p>ISA 24:7 es troiert der vain, farvelkt iz der vainshtok, es ziftsen ale freileche hertser.</p>	<p>ISA 24:7 The tirosh (new wine) faileth, the gefen languisheth, all the simchei-lev (merryhearted) do sigh.</p>

<p>אויפֿגעהערט האָט די ISA 24:8 פֿרייד פֿון די פּוּיקן, פֿאַרמיטן איז דער ליאַרעם פֿון די לוסטֿיקע, אויפֿגעהערט האָט די פֿרייד פֿון דער האַרף. edit</p>	<p>ISA 24:8 oifgehert hot di freid fun di poiken, farmiten iz der liarem fun di lustike, oifgehert hot di freid fun der harf.</p>	<p>ISA 24:8 The mirth of tambourines ceaseth, the noise of them that rejoice endeth, the joy of the kinnor (harp) ceaseth.</p>
<p>מע טרינקט נישט קיין ISA 24:9 וויין מיט געזאַנג, ביטער איז דער טרונק זיינע טרינקער. edit</p>	<p>ISA 24:9 me trinkt nisht kein vain mit gezang, bitter iz der trunk zaine trinker.</p>	<p>ISA 24:9 They shall not drink yayin with a shir (song) ; shechar (liquor, strong drink) shall be bitter to them that drink it.</p>
<p>צעבראַכן איז די ISA 24:10 נישטיקע שטאַט, פֿאַרשלאָסן איטלעך הויז נישט אַרײַנצוגיין. edit</p>	<p>ISA 24:10 tsebrachen iz di nishtike shtot, farshlosen itlech hoiz nisht araintsugein.</p>	<p>ISA 24:10 The city of tohu is broken; every bais is shut up, that no man may come in.</p>
<p>אַ וויגעשריי אין די גאַסן ISA 24:11 ביים וויין; פֿאַרפֿינצטערט איז איטלעכע שְׂמחה, פֿאַרוואַגעלט די פֿרייד פֿונעם לאַנד. edit</p>	<p>ISA 24:11 a veigeshrei in di gasen baim vain; farfintstert iz itleche simcha, farvogelt di freid funem land.</p>	<p>ISA 24:11 There is a crying for yayin in the streets; all simchah is darkened, the mirth of HaAretz is banished.</p>
<p>געבליבן איז אַ וויסטקייט ISA 24:12 אין שטאַט, און צעהאַקט אין אַ חורבֿה איז דער טויער. edit</p>	<p>ISA 24:12 gebliben iz a vistkeit in shtot, un tsehakt in a churve iz der toier.</p>	<p>ISA 24:12 In the Ir is left desolation, and the sha'ar is stricken with ruination.</p>
<p>וואַרום אַזוי וועט עס זיין ISA 24:13 אין מיטן פֿון דער ערד, צווישן די פֿעלקער; ווי ביים אַפֿקלאַפֿן אַן איילבערטבוים, ווי אַ נאַכקלייב ווען די לעז איז געענדיקט. edit</p>	<p>ISA 24:13 vorem azoi vet es zain in miten fun der erd, tsvishen di felker; vi baim opklapn an eilbertboim, vi a nochklaib ven di lez iz geendikt.</p>	<p>ISA 24:13 When thus it shall be in the midst of HaAretz among the nations, there shall be as the shaking of a zayit (olive tree) , and as the olelot (gleanings) when the grape harvest is done.</p>

<p>די דאָזיקע וועלן ISA 24:14 אויפֿהייבן זייער קול אין געזאַנג, וועגן דער גרויסקייט פֿון ה' טוען זיי שאַלן פֿון אים. edit</p>	<p>ISA 24:14 di dozike velen oifheiben zeyer kol in gezang, vegen der groiskeit fun Hashem tuen zei Shealen fun im.</p>	<p>ISA 24:14 They shall lift up their kol (voice) , they shall sing for the Ga'on (Glory) of HASHEM , they shall shout from the yam.</p>
<p>ISA 24:15 דערום טוט ערלעכן ה' אין די לענדער פֿון ליכט, אויף די אינזלען פֿון ים, דעם נאָמען פֿון ה' אלוקי ישׂראֵל. edit</p>	<p>ISA 24:15 derum tut erlechen Hashem in di lender fun licht, oif di inzlen fun yam, dem nomen fun Hashem Elochei Yisroel.</p>	<p>ISA 24:15 Therefore glorify ye HASHEM in the Urim (east) , even the Shem HASHEM Elohei Yisroel in the iyyim (islands) of the yam.</p>
<p>ISA 24:16 פֿון עק ערד האָבן מיר געזאַנגען געהערט: פֿראַכט צו דעם גערעכטן! אָבער איך זאָג: איך גיי איין, איך גיי איין, וויי איז מיר! די פֿעלשער טוען פֿעלשן, יאָ, אַ פֿעלשונג פֿעלשן די פֿעלשער. edit</p>	<p>ISA 24:16 fun ek erd hoben mir gezangen gehert: pracht tsu dem gerechten! ober ich zog: ich gei ein, ich gei ein, vei iz mir! di felsher tuen felshen, yo, a felshung felshen di felsher.</p>	<p>ISA 24:16 From the uttermost part of Ha'Aretz have we heard zemirot (songs) , even glory to the Tzaddik (Righteous One) . But I said, My wasting away, my wasting away, Oy li (woe unto me) ! The bogedim (traitors) have dealt treacherously; the bogedim have dealt very treacherously.</p>
<p>ISA 24:17 אַ גרויל און אַ גרוב און אַ נעץ אויף דיר, באַוווּינער פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 24:17 a groil un a grub un a nets oif dir, bavoiner fun der erd.</p>	<p>ISA 24:17 Pachad (fear) , and the pachat (pit) , and the pach (pitfall, snare) , are upon thee, O inhabitant of Ha'Aretz.</p>
<p>ISA 24:18 און עס וועט זיין, דער וואָס אַנטלויפֿט פֿון דעם קול פֿון גרויל, וועט אַרײַנפֿאַלן אין גרוב, און דער וואָס קומט אַרויף פֿון גרוב, וועט געפֿאַנגען ווערן אין נעץ; וואָרום די פֿענצטער פֿון דער</p>	<p>ISA 24:18 un es vet zain, der vos antloift fun dem kol fun groil, vet arainfalen in grub, un der vos kumt aroifblikendik fun grub, vet gefangen veren in nets; vorem di fentster fun der heich hoben zich geefent, un es shturemen di gruntfesten fun der erd.</p>	<p>ISA 24:18 And it shall come to pass, that he who fleeth from the noise of the pachad shall fall into the pachat; and he that cometh up out of the midst of the pachat shall be caught in the pach; for the arubot (windows [see]) from on high are opened, and the Mosedei</p>

<p>הייד האָבן זיך געעפֿנט, און עס שטורעמען די גרונטפֿעסטן פֿון דער ערד. edit</p>		<p>Eretz (<i>foundations of the Earth</i>) do shake.</p>
<p>ברעכן צעברעכט זיך די ערד, ברעקלען צעברעקלט זיך די ערד, וואַקלען טוט זיך וואַקלען די ערד. edit</p>	<p>ISA 24:19 brechen tsebrecht zich di erd, breklen tsebreklt zich di erd, vaklen tut zich vaklen di erd.</p>	<p>ISA 24:19 Ha'aretz is violently broken down, Ha'Aretz is completely split open, Eretz is shaken exceedingly.</p>
<p>שאַקלען ווי אַ שיכורער וועט זיך שאַקלען די ערד, און וועט זיך טרייסלען ווי אַ נאַכטביידל; און שווער וועט זיין איר פֿאַרברעך אויף איר, און זי וועט פֿאַלן, און מער נישט אויפֿשטיין. edit</p>	<p>ISA 24:20 shoklen vi a shikurer vet zich shoklen di erd, un vet zich treislen vi a nachtбайдl; un shver vet zain ir farbrech oif ir, un zi vet falen, un mer nisht oifshtein.</p>	<p>ISA 24:20 Ha'aretz shall stagger to and fro like a shikkor (<i>drunkard</i>), and shall shake like a melunah (<i>watchman's hut</i>); and the peyssha (<i>transgression</i>) thereof shall be heavy upon it; and it shall fall, and not rise again.</p>
<p>און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט ה' זיך רעכענען מיט דעם חיל פֿון דער הייד אין דער הייד, און מיט די מלכים פֿון דער ערד אויף דער ערד. און זיי וועלן איינגעזאַמלט ווערן ווי מע זאַמלט געפֿאַנגענע אין תּפֿיסה, edit</p>	<p>ISA 24:21 un es vet zain in yenem tog, vet Hashem zich rechenen mit dem cheil fun der heich in der heich, un mit di Molechim fun der erd oif der erd. un zei velen ingezamlt veren vi me zamlt gefangene in tfish,</p>	<p>ISA 24:21 And it shall come to pass in yom hahu (<i>that day</i>), that HASHEM shall visit [in punishment] the Tzeva HaMarom (<i>Host on High, Pagan deities</i>), and the melachim of ha'adamah (<i>kings of the earth</i>) upon ha'adamah (<i>the earth</i>).</p>
<p>און זיי וועלן איינגעשלאָסן ווערן אין פֿעסטונג, און ערשט נאָך פֿיל</p>	<p>ISA 24:22 un zei velen ingeshlosen veren in festung, un ersht noch fil teg velen zei dermont veren.</p>	<p>ISA 24:22 And they shall be gathered together, as asir (<i>prisoners</i>) are gathered in the bor (<i>dungeon, pit</i>), and shall</p>

<p>טעג וועלן זיי דערמאָנט ווערן. edit</p>		<p>be shut up in the masger (<i>prison, dungeon</i>) , and after many yamim shall they be visited [in punishment].</p>
<p>און די לְבָנָה וועט זיך שעמען, און די זון וועט פֿאַרשעמט ווערן, וואָרום ה' צבֿאות טוט קיניגן אויף באַרג ציון, און אין ירוּשָׁלַיִם; און אַנטקעגן זיינע עלטסטע וועט זיין אַ פּראַכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 24:23 un di Livnah vet zich shemen, un di zun vet farshemt veren, vorem Hashem tsboöt tut kinigen oif barg Tsiyon, un in Yerusholayim; un antkegen zaine eltste vet zain a prachtikeit.</p>	<p>ISA 24:23 Then the levanah (<i>moon</i>) shall be disgraced, and the chammah (<i>sun</i>) ashamed, when HASHEM Tzva'os shall reign in Har Tziyon, and in Yerushalayim, and before His Zekenim gloriously.</p>
<p>ISA 25:1 ה', דו ביסט מיין ג-ט, איך וועל דיך דערהייבן, איך וועל לויבן דיין נאָמען, וואָרום האַסט אויפֿגעטאָן ווונדער; די באַראַטן פֿון לאַנג אָן – מיט טרייער געטריישאַפֿט. edit</p>	<p>ISA 25:1 Hashem, du bist main G-t, ich vel dich derheiben, ich vel loiben dain nomen, vorem host oifgeton vunder; di baroten fun lang on – mit traier getraishaft.</p>	<p>ISA 25:1 HASHEM , Thou art Elohai; I will exalt Thee, I will praise Shimecha; for Thou hast done peleh; Thy etzot (<i>plans</i>) of old are emunah omen (<i>perfect faithfulness</i>) .</p>
<p>ISA 25:2 וואָרום האָסט געמאַכט פֿון אַ שטאָט אַ הויפֿן, אַ באַפֿעסטיקטן כּרד פֿאַר אַ חורבֿה, די פּאַלאַצן פֿון פֿרעמדע פֿאַר אויס שטאָט, זיי זאָלן אייביק נישט אַפּגעבויט ווערן. edit</p>	<p>ISA 25:2 vorem host gemacht fun a shtot a hoifen, a bafestikten krch far a churve, di palatsen fun fremde far ois shtot, zei zolen eibik nisht opgeboit veren.</p>	<p>ISA 25:2 For Thou hast made an Ir a heap; a fortified city, a ruin; the stronghold of the zarim (<i>foreigners</i>) to be rebuilt never more.</p>
<p>ISA 25:3 דערום וועט דיך ערלעכן די שטאַרקע אומה, דער כּרד פֿון מאַכטיקע פֿעלקער וועט</p>	<p>ISA 25:3 derum vet dich erlechen di shtarke ume, der krch fun machtike felker vet dich forchten.</p>	<p>ISA 25:3 Therefore even the am oz (<i>strong people</i>) shall glorify Thee, the city of the ruthless Goyim shall fear Thee.</p>

<p>דיך פֿאַרכטן. edit</p>		
<p>וואָרום ביסט געווען אַ פֿעסטונג דעם אַרימאָן, אַ פֿעסטונג דעם באַדערפֿטיקן אין זיין נויט, אַ שוץ פֿון גוסרעגן, אַ שאַטן פֿון היץ; וואָרום דער צאָרן פֿון די מאַכטיקע איז ווי אַ גוסרעגן אויף אַ וואַנט. edit</p>	<p>ISA 25:4 vorem bist geven a festung dem oriman, a festung dem baderftiken in zain noit, a shuts fun gusregen, a shoten fun hits; vorem der tsoren fun di machtike iz vi a gusregen oif a vant.</p>	<p>ISA 25:4 For Thou hast been a ma'oz (refuge) to the poor, a ma'oz to the evyon in his tzoros, a makheseh (shelter, cover) from the zerem (shower, storm, downpour), a tzel (shade) from the chorev (heat), when the ruach of the ruthless ones is like a zerem (shower, storm, downpour) against a wall.</p>
<p>אַזוי ווי היץ אין אַ טרוקענעם לאַנד, דאָס גערויש פֿון די פֿרעמדע אונטערטעניקסטו; ווי היץ דורך אַ וואַלקנשאַטן, ווערט דאָס געזאַנג פֿון די מאַכטיקע פֿאַרדריקט. edit</p>	<p>ISA 25:5 azoi vi hits in a trukenem land, dos geroish fun di fremde untertenikstu; vi hits durch a volknshoten, vert dos gezang fun di machtike fardrikt.</p>	<p>ISA 25:5 Thou shalt silence the tumult of zarim, as the chorev (heat) in a dry place; even the chorev by the tzel (shadow) of a cloud; the zemir (battle song) of the ruthless ones shall be brought low.</p>
<p>און ה' צבֿאות וועט מאַכן פֿאַר אַלע פֿעלקער אויף דעם דאָזיקן באַרג, אַ מאַלצייט פֿון פֿעטשפּייזן, אַ מאַלצייט פֿון היינונוויינען, פֿעטשפּייזן מאַרכיקע, היינונוויינען געלייטערטע. edit</p>	<p>ISA 25:6 un Hashem tsboot vet machen far ale felker oif dem doziken barg, a moltsait fun fetshpaizen, a moltsait fun heivnvainen, fetshpaizen marchike, heivnvainen gelaiterte.</p>	<p>ISA 25:6 And in Har Hazeh shall HASHEM Tzva'os make unto kol HaAmim a fat mishteh (feast), a mishteh (feast) of finest, aged wines, of finest meats, of the best wines of finest vintage.</p>
<p>און ער וועט פֿאַרטיליקן אויף דעם דאָזיקן באַרג דעם צודעק וואָס דעקט צו אַלע</p>	<p>ISA 25:7 un er vet fartiliken oif dem doziken barg dem tsudek vos dekt tsu ale felker, un dem shleyer vos iz geshleyert oif ale</p>	<p>ISA 25:7 And He will destroy in Har Hazeh the pnei hallot (the face of the covering, the [death] shroud) cast over all people,</p>

<p>פֿעלקער, און דעם שלייער וואָס איז געשלייערט אויף אַלע אומות. edit</p>	<p>umes.</p>	<p>and the masseikhah (<i>overspreading veil</i>) over Kol HaGoyim.</p>
<p>ISA 25:8 ער וועט פֿאַרטיליקן דעם טויט אויף אייביק; און אַדנִי ה' וועט אָפּווישן די טרער פֿון איטלעכן פנים, און די שאַנד פֿון זיין פֿאַלק וועט ער אָפּטאָן פֿון דער גאַנצער ערד; וואָרום ה' האָט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 25:8 er vet fartiliken dem toit oif eibik; un Adonoi Hashem vet opvishen di trer fun itlechen ponem, un di shand fun zain folk vet er opton fun der gantser erd; vorem Hashem hot geredt.</p>	<p>ISA 25:8 He will swallow up HaMavet (<i>death</i>) lanetzach (<i>forever</i>) ; and Adonoi HASHEM will wipe away tears from off kol panim; and the kherpah (<i>shame, disgrace</i>) of His people shall He take away from off kol ha'aretz; for HASHEM hath spoken it.</p>
<p>ISA 25:9 און מע וועט זאָגן אין יענעם טאָג: זע, דאָס איז אלוקינו, וואָס מיר האָבן געהאַפֿט צו אים ער זאל אונדז העלפֿן, דאָס איז ה' וואָס מיר האָבן געהאַפֿט צו אים, לאָמיר לוסטיק זיין און זיך פֿרייען מיט זיין הילף. edit</p>	<p>ISA 25:9 un me vet zogen in yenem tog: ze, dos iz Elokeinu, vos mir hoben gehoft tsu im er zol undz helfen, dos iz Hashem vos mir hoben gehoft tsu im, lomir lustik zain un zich freyen mit zain hilf.</p>	<p>ISA 25:9 And it shall be said in Yom HaHu, Hinei, this is Eloheinu; we have waited for Him, and He will save us; this is HASHEM ; we have waited for Him, we will be glad and have simcha in His Yeshu'ah (<i>Salvation</i>) .</p>
<p>ISA 25:10 וואָרום די האַנט פֿון ה' וועט רוען אויף דעם דאָזיקן באָרג, און מואָב וועט צעטרעטן ווערן אויף זיין אָרט, ווי שטרוי ווערט צעטרעטן אין מיסטהויפֿן. edit</p>	<p>ISA 25:10 vorem di hant fun Hashem vet ruen oif dem doziken barg, un Moav vet tsetreten veren oif zain ort, vi shtroi vert tsetreten in misthoifen.</p>	<p>ISA 25:10 For in Har HazeH shall the Yad HASHEM rest, and Moav shall be trodden down under Him, even as straw is trodden down in dung.</p>
<p>ISA 25:11 און ער וועט אויסשפּרייטן דערין זיינע</p>	<p>ISA 25:11 un er vet oisshpreiten derin zaine hent, vi a shvimer shpreit ois tsum shvimen; ober</p>	<p>ISA 25:11 And He shall spread forth His hands in the midst of them, just as he that swimmeth</p>

<p>הענט, ווי אַ שווימער שפּרייט אויס צום שווימען; אָבער מע וועט דערנידערן זיין גאווה מיט די קונצן פֿון זיינע הענט: edit</p>	<p>me vet dernideren zain gaive mit di kuntsen fun zaine hent:</p>	<p>spreadeth forth his hands to swim; and He shall bring down their ga'avah (pride) together with the arvot (cleverness) of their hands.</p>
<p>ISA 25:12 און די הויכע פֿעסטונג פֿון דיינע מויערן בייגט ער, דערנידערט ער, ברענגט ער צו דער ערד ביזן שטויב. edit</p>	<p>ISA 25:12 un di hoiche festung fun daine moieren beigt er, dernidert er, brengt er tsu der erd bizen shtoib.</p>	<p>ISA 25:12 And the fortification of thy high chomot (walls) shall He bring down, lay low, and bring to the ground, even to the aphar (dust) .</p>
<p>ISA 26:1 אין יענעם טאָג וועט געזונגען ווערן דאָס דאָזיקע געזאַנג אין לאַנד יהודה: אַ שטאַרקע שטאַט האָבן מיר; מויערן און פֿעסטונגען מאַכט ער פֿאַר הילף. edit</p>	<p>ISA 26:1 in yenem tog vet gezungen veren dos dozike gezang in land Yehudah: a shtarke shtot hoben mir; moieren un festungen macht er far hilf.</p>	<p>ISA 26:1 In that day shall this shir (song) be sung in Eretz Yehudah; We have an Ir Oz (a city of strength) ; Yeshu'ah (salvation) is that which He makes [its] chomot (walls) and outer wall.</p>
<p>ISA 26:2 עפֿנט די טויערן, און זאָל אַריינגיין דאָס גערעכטע פֿאַלק, וואָס היט אָפּ וואַרהייט. edit</p>	<p>ISA 26:2 efent di toieren, un zol araingein dos gerechte folk, vos hit op vorhait.</p>	<p>ISA 26:2 Open ye the She'arim, that the Goy Tzaddik (right-with- G-d people) which is shomer emunim (keeping faith) may enter in.</p>
<p>ISA 26:3 דאָס געמיט וואָס פֿאַרלאַזט זיך באַהיטסטו אין שָלוֹם; אין שָלוֹם, ווייל עס גלויבט אין דיר. edit</p>	<p>ISA 26:3 dos gemit vos farlozt zich bahitstu in shalom; in shalom, vail es gloibt in dir.</p>	<p>ISA 26:3 Thou wilt keep him in shalom shalom, whose yetzer (mind-set) is stayed on Thee; because he trusteth in Thee.</p>
<p>ISA 26:4 פֿאַרזיכערט אייך אויף ה' ביז אייביק, וואָרום אין ג-ט ה' איז אַן אייביקער פֿעלדז. edit</p>	<p>ISA 26:4 farzichert ich oif Hashem biz eibik, vorem in G-t Hashem iz an eibiker feldz.</p>	<p>ISA 26:4 Trust ye in HASHEM forever; for in G-d HASHEM is Tzur Olatin;</p>

<p>ISA 26:5 וואָרום ער האָט געבייגט די וואָס זיצן אין דער הייך, די דערהויבענע שטאַט; ער דערנידערט זי, ער דערנידערט זי ביז דער ערד, ער ברענגט זי ביזן שטויב. edit</p>	<p>ISA 26:5 vorem er hot gebeigt di vos zitsen in der heich, di derhoibene shtot; er dernidert zi, er dernidert zi biz der erd, er brengt zi bizen shtoib.</p>	<p>ISA 26:5 For He bringeth down them that dwell on marom (high) ; the lofty city, He layeth it low; He layeth it low, even ad eretz; He bringeth it even to aphar (dust) .</p>
<p>ISA 26:6 דער פֿוס וועט זי צעטרעטן, די פֿיס פֿון דעם אַרימען, די טריט פֿון באַדערפֿטיקע. edit</p>	<p>ISA 26:6 der fus vet zi tsetreten, di fis fun dem orimen, di trit fun baderftike.</p>	<p>ISA 26:6 The regel (foot) shall trample it down, even the feet of the oni (oppressed) , and the footsteps of the dalim (poor, downtrodden, needy) .</p>
<p>ISA 26:7 דער וועג פֿון גערעכטן איז גלייך; דו רעכטפֿאַרטיקער, מאַכסט גלאַט דעם שטעג פֿון גערעכטן; edit</p>	<p>ISA 26:7 der veg fun gerechten iz glaich; du rechtfartiker, machst glat dem shteg fun gerechten;</p>	<p>ISA 26:7 The Orakh Latzaddik (way of the just) is meiysharim (altogether level, upright, direct ones) ; Thou, O Yashar (Upright One, Straight One) , straighten the ma'agal (circuit) of the tzaddik.</p>
<p>ISA 26:8 יאָ, אויף דעם וועג פֿון דיינע משפּטים האָבן מיר געהאַפֿט אויף דיר, ה'; צו דיין נאַמען און צו דיין געדעכעניש איז די גלוסטונג פֿון דער זעל. edit</p>	<p>ISA 26:8 yo, oif dem veg fun daine mishpotim hoben mir gehoft oif dir, Hashem; tsu dain nomen un tsu dain gedechenish iz di glustung fun der zel.</p>	<p>ISA 26:8 Indeed, in the orakh of Thy mishpatim, HASHEM , have we waited for Thee; our ta'avat nefesh (yearning of soul) is for Thy Shem, and for the zekher (memory, remembrance) of Thee.</p>
<p>ISA 26:9 מיט מיין זעל האָב איך דיך געגלוסט בייַ נאַכט, יאָ, מיט מיין גייסט אין מיר האָב איך דך געזוכט, וואָרום אַז דיינע משפּטים זיינען אויף</p>	<p>ISA 26:9 mit main zel hob ich dich geglust bai nacht, yo, mit main Gaist in mir hob ich dich gezucht, vorem az daine mishpotim zainen oif der erd, lernen gerechtikeit di bavoiner fun der velt.</p>	<p>ISA 26:9 With my nefesh have I desired thee in the lailah; yes, with my ruach within me will I seek Thee; for when Thy mishpatim are upon ha'aretz, the inhabitants of the tevel will learn tzedek.</p>

<p>דער ערד, לערנען גערעכטיקייט די באַוווּינער פֿון דער וועלט. edit</p>		
<p>ווערט דער רשע ISA 26:10 געלייטזעליקט, לערנט ער נישט גערעכטיקייט; אין לאַנד פֿון ערלעכקייט טוט ער אומרעכט, און ער זעט נישט די גרויסקייט פֿון ה'. edit</p>	<p>ISA 26:10 vert der roshe gelaitzelikt, lernt er nisht gerechtikeit; in land fun erlechkeit tut er umrecht, un er zet nisht di groiskeit fun Hashem.</p>	<p>ISA 26:10 Let grace be shown to the rasha, yet he will not learn tzedek; in the Eretz Nekhochot (Land of Straightforwardness) he will deal unjustly, and will not regard the ge'ut HASHEM (majesty, exaltedness of HASHEM) .</p>
<p>ISA 26:11 ה', אויפֿגעהויבן איז דיין האַנט, אָבער זיי זעען נישט; זאָלן זיי זען און זיך שעמען דיין אָנגעמען זיך פֿאַרן פֿאַלק; יאָ, אַ פֿייער זאָל דייענע פֿיינט פֿאַרזעען. edit</p>	<p>ISA 26:11 Hashem, oifgehoiben iz dain hant, ober zei zeen nisht; zolen zei zen un zich shemen dain onnemen zich faran folk; yo, a faier zol daine faint fartseren.</p>	<p>ISA 26:11 HASHEM , when Thy Yad (hand, power) is lifted up, they will not see; but let them see and be ashamed of their kinat Am (envy of [G-d's] people) ; indeed, the eish of Thine enemies shall devour them.</p>
<p>ISA 26:12 ה', באַשער אונדז שְׁלוֹם, וואַרום אויך אַלע אונדזערע אויפֿטוען האָסט דו אויסגעפֿירט פֿאַר אונדז. edit</p>	<p>ISA 26:12 Hashem, basher undz shalom, vorem oich ale undzere oiftuen host du oisgefirt far undz.</p>	<p>ISA 26:12 HASHEM , Thou wilt ordain shalom for us; for Thou also hast wrought all our ma'asim (works, deeds) in us.</p>
<p>ISA 26:13 ה' אלוּקינוּ, האַרן אַחוץ דיר האָבן געהערשט איבער אונדז. אָבער נאָר דיד האָבן מיר דערמאַנט – דיין נאָמען. edit</p>	<p>ISA 26:13 Hashem Elokeinuu, haren achuts dir hoben gehersht iber undz. ober nor dich hoben mir dermont – dain nomen.</p>	<p>ISA 26:13 HASHEM Eloheinu, other adonim besides Thee have had dominion over us; but by Thee only do we keep Thy Shem in remembrance.</p>
<p>ISA 26:14 די מתים וועלן נישט לעבעדיק ווערן, די טויטע</p>	<p>ISA 26:14 di meisim velen nisht lebedik veren, di toite velen nisht oifshtein; far vor host</p>	<p>ISA 26:14 They are mesim (dead ones) , they shall not live; they are refa'im (dead ones) , they</p>

<p>וועלן נישט אויפֿשטיין; פֿאַר וואָר האָסט געשטראַפֿט און זיי פֿאַרטיליקט, און אונטערגעבראַכט יעטוועדער זכֿר פֿון זיי. edit</p>	<p>gestroft un zei fartilikt, un untergebracht yetveder Zecher fun ze.</p>	<p>shall not rise; therefore Thou hast visited and destroyed them, and made all their zekher <i>(memory)</i> to perish.</p>
<p>ISA 26:15 האָסט געמערט ביי די פֿעלקער, ה', האָסט געמערט ביי די פֿעלקער דיין כבוד; הָאָסט דערגרייכט אַלע ווייטע עקן פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 26:15 host gemert bai di felker, Hashem, host gemert bai di felker dain koved; host dergreicht ale veite Akan fun der erd.</p>	<p>ISA 26:15 Thou hast increased the Goy <i>(nation, people)</i> , HASHEM , Thou hast increased the Goy; Thou hast gained glory; Thou hadst extended all the borders of the Eretz.</p>
<p>ISA 26:16 ה', אין נויט האָבן זיי דיך דערמאָנט, זיי האָבן אויסגעגאַסן אַ שטיל געבעט, ווען דיין שטראַף {מוסר} איז געווען אויף זיי. edit</p>	<p>ISA 26:16 Hashem, in noit hoben ze dich dermont, ze hoben oisgegosen a shtil gebet, ven dain shtrof iz geven oif ze.</p>	<p>ISA 26:16 HASHEM , in tzoros have they visited Thee, they davened a lachash <i>(whisper)</i> when Thy musar <i>(chastening)</i> was upon them.</p>
<p>ISA 26:17 ווי אַ טראָגעדיקע וואָס גייט צו קינד, דרייט זיך, שרייט אין אירע ווייען, אַזוי זיינען מיר געווען פֿאַר דיר, ה'. edit</p>	<p>ISA 26:17 vi a trogedike vos geit tsu kind, dreit zich, shrait in ire veyen, azoi zainen mir geven far dir, Hashem.</p>	<p>ISA 26:17 Like a woman with child, that draweth near the time of her delivery, in travail, and crieth out in her pangs; so have we been in Thy sight, HASHEM .</p>
<p>ISA 26:18 מיר האָבן געטראָגן, מיר האָבן געווייטאַקט, און אַזוי ווי מיר וואָלטן ווינט געבאַרן; קיין ישועות האָבן מיר נישט אויסגעווינקט אין לאַנד, און נישט אויפֿגעלעבט האָבן די באווינער פֿון דער וועלט. edit</p>	<p>ISA 26:18 mir hoben getrogen, mir hoben geveitokt, un azoi vi mir volten vint geboren; kein yshueut hoben mir nisht oisgevirk in land, un nisht oifgelebt hoben di bavoiner fun der velt.</p>	<p>ISA 26:18 We have been with child, we have been in pain, we have as it were brought forth ruach <i>(wind)</i> ; we have not wrought yeshu'ot <i>(salvation of any kind)</i> in Eretz; neither have inhabitants of the tevel <i>(world)</i> been born.</p>

<p>זאָלן אויפֿלעבן דיִינע ISA 26:19 מתים, מיִינע טויטע לייבער זאָלן אויפֿשטיין! וואַכט אויף און זינגט, איר וואָס רוט אין שטויב; וואָרום אַ טוי פֿון ליכטיקייט איז דיין טוי, און די ערד וועט די טויטע אַרויסגעבן. edit</p>	<p>ISA 26:19 zolen oifleben daine meisim, maine toite leiber zolen oifshstein! vacht oif un zingt, ir vos rut in shtoib; vorem a toi fun lichtikeit iz dain toi, un di erd vet di toite aroisgeben.</p>	<p>ISA 26:19 Thy mesim (dead men) shall live, together with my nevelah (dead bodies, corpses) shall they arise. Awake and sing for joy, ye that dwell in apha (dust) ; for Thy tal (dew) is like the orot tal (morning dew) , and Eretz shall give birth to repha'im (dead ones) .</p>
<p>קום, מיין פֿאַלק, גיי ISA 26:20 אַריין אין דיִינע קאַמערן, און פֿאַרשליס דיין טיר הינטער דיר; באַהאַלט זיך אויף אַ קליין וויילע, ביז דער צאָרן וועט אַריבער. edit</p>	<p>ISA 26:20 kum, main folk, gei arain in daine kameran, un farshlis dain tir hinter dir; bahalt zich oif a klein vaile, biz der tsoren vet ariber.</p>	<p>ISA 26:20 Come, My people, enter thou into thy chederim, and shut thy delatot behind thee; hide thyself for a little rega (moment, while) , until the za'am (wrath, indignation [of G-d]) has passed.</p>
<p>וואָרום זע, ה' גייט ISA 26:21 אַרויס פֿון זיין אָרט, צו באַשטראַפֿן די באַוווינער פֿון דער ערד פֿאַר זייער זינד, און די ערד וועט אַנטפלעקן איר בלוט, און וועט מער נישט פֿאַרדעקן אירע הרוגים. edit</p>	<p>ISA 26:21 vorem ze, Hashem geit arois fun zain ort, tsu bashtrofen di bavoiner fun der erd far zeyer zind, un di erd vet antpleken ir blut, un vet mer nisht fardeken ire hrugim.</p>	<p>ISA 26:21 For, hinei, HASHEM goeth forth from His Makom (place, home) to punish the avon (iniquity) of inhabitants of ha'aretz; ha'aretz also shall disclose her dahm, and shall no more cover over her slain.</p>
<p>אין יענעם טאָג וועט ה' ISA 27:1 באַשטראַפֿן מיט זיין האַרטער און גרויסער און שטאַרקער שווערד, דעם לויִתן, די לויִפיקע שלאַנג, און דעם לויִתן, די געדרייטע שלאַנג;</p>	<p>ISA 27:1 in yenem tog vet Hashem bashtrofen mit zain harter un groiser un shtarker shverd, dem lioioten, di loifike shlang, un dem lioioten, di gedreite shlang; un er vet teiten dem krokodil vos in yam.</p>	<p>ISA 27:1 In Yom Hahu HASHEM with His cherev hakashah v'hagedolah v'hachazakah (terrible and great and strong sword) shall punish Leviathan the Nachash bari'ach (fleeing serpent) , even Leviathan that</p>

<p>און ער וועט טייטן דעם קראָקאָדיל וואָס אין ים. edit</p>		<p>Nachash akallaton (<i>crooked serpent</i>); and He shall slay the Tanin (<i>serpent, devouring sea monster</i>) that is in the sea.</p>
<p>ISA 27:2 אין יענעם טאָג זינגט צו איר: וויינגאַרטן פֿון שווימיקן וויין! edit</p>	<p>ISA 27:2 in yenem tog zingt tsu ir: vaingorten fun shoimiken vain!</p>	<p>ISA 27:2 In Yom Hahu sing ye about her, A kerem (<i>vineyard</i>) of fruitfulness.</p>
<p>ISA 27:3 איד ה' בין זיין היטער, אַלע רגע באַוועסער איד אים; טאַמער וועט מען אים ביי טאָן, אים היט איד ביי נאַכט און ביי טאָג. edit</p>	<p>ISA 27:3 ich Hashem bin zain hiter, ale rege baveser ich im; tomer vet men im beiz ton, im hit ich bai nacht un bai tog.</p>	<p>ISA 27:3 I HASHEM do watch over it; I will water it continually; lest any harm it, I will guard it lailah va'yom.</p>
<p>ISA 27:4 קיין צאָרן איז נישטאָ אין מיר; ווען דאָס איז מיר דערנער און ווילדגעוועקס! איד וואָלט אין מלחמה געטרעטן דערויף; איד וואָלט עס פֿאַרברענט מיט אַנאַנדער. edit</p>	<p>ISA 27:4 kein tsoren iz nishto in mir; ven dos iz mir derner un vildgeveks! ich volt in milchome getreten deroif; ich volt es farbrent mit anander.</p>	<p>ISA 27:4 Chemah (<i>wrath, fury</i>) is not in Me; but if there were briers and thorns set against Me in milchamah, I would march through it, I would burn it together.</p>
<p>ISA 27:5 ווען ער זאל זיך נאָר האַלטן אָן מיין שטאַרקייט, מאַכן שְׁלוֹם מיט מיר, מיט מיר שְׁלוֹם מאַכן! edit</p>	<p>ISA 27:5 ven er zol zich nor halten on main shtarkeit, machen shalom mit mir, mit mir shalom machen!</p>	<p>ISA 27:5 Or let him take hold of My ma'oz (<i>stronghold, protection</i>) that he may make shalom with Me; yes, he shall make shalom with Me.</p>
<p>ISA 27:6 אין די קומעדיקע טעג וועט זיך איינוואַרצלען יעקב, שפּראַצן און בליען וועט ישׂראֵל, און דאָס געזיכט פֿון</p>	<p>ISA 27:6 in di kumedike teg vet zich invortslen Yaakov, shprotsen un blien vet Yisroel, un dos gezicht fun der velt vet ful zain mit frucht.</p>	<p>ISA 27:6 He shall cause them that come of Ya'akov to take root; Yisroel shall blossom and bud, and fill with fruit the face of the tevel.</p>

<p>דער וועלט וועט פֿול זיין מיט פֿרוכט. edit</p>		
<p>ISA 27:7 האָט ער אים געשלאָגן ווי ער האָט זיין שלעגער געשלאָגן? אָדער איז ער ווי די טייטונג פֿון זיינע געטייטע געטייט געוואָרן? edit</p>	<p>ISA 27:7 hot er im geshlogen vi er hot zain shleger geshlogen? oder iz er vi di teitung fun zaine geteite geteit gevoren?</p>	<p>ISA 27:7 Hath He struck it, as He struck down those that struck it? Or is it slain like the slaying of them that are slain by Him?</p>
<p>ISA 27:8 ווען פֿול די מאָס, באַשטראַפֿסטו זי מיט אוועקשיקן; ער האָט זי פֿאַרטריבן אין זיין שווער געמיט אין טאָג פֿון מזרח- ווינט. edit</p>	<p>ISA 27:8 ven ful di mos, bashtrofstu zi mit avekshiken; er hot zi fartriben in zain shver gemit in tog fun mizrech-vint.</p>	<p>ISA 27:8 In measure, in the sending away, Thou dost contend with her. By His hard wind He removes her in the Yom Kadim <i>(day of the east wind)</i> .</p>
<p>ISA 27:9 דערום וועט דערמיט פֿאַרגעבן ווערן די זינד פֿון יעקבֿ, און דאָס איז אַל דער אַפּפּאַל פֿאַר אַפּטאָן זיין חטאָ: ווען ער וועט מאַכן אַלע מזבח-שטיינער ווי קאַלכשטיינער צעהאַקטע, אַז מער זאָלן נישט אויפֿשטיין קיין געצנביימער און קיין זונזיילן. edit</p>	<p>ISA 27:9 derum vet dermit fargeben veren di zind fun Yaakov, un dos iz al der optsol far opton zain chet: ven er vet machen ale mizbeyech-shtainer vi kalchshtainer tsehakte, az mer zolen nisht oifshtein kein getsnebeimer un kein zunzailen.</p>	<p>ISA 27:9 By this therefore shall kapporah be made for the avon Ya'akov; and this is full fruitage to take away chattat; when He maketh all the stones of the [heathen] mizbe'ach like chalk stones crushed to pieces, the Asherim poles and pagan incense altars shall arise no more.</p>
<p>ISA 27:10 וואַרום די באַפֿעסטיקטע שטאָט איז אַליין, אַ ווינונג</p>	<p>ISA 27:10 vorem di bafestikte shtot iz alein, a voinung avekgevorfen un farlozt vi a midbar; dort vet zich fiteren a</p>	<p>ISA 27:10 Yet the Ir Betzurah <i>(fortified city)</i> shall be desolate, and the habitation forsaken, and left like a midbar;</p>

<p>אָוועקגעוואָרפֿן און פֿאַרלאָזט ווי אַ מדבר; דאָרט וועט זיך פֿיטערן אַ קאַלב, און דאָרט וועט עס הויערן, און פֿאַרלענדן אירע צווייגן. edit</p>	<p>kalb, un dort vet es hoieren, un farlenden ire tsvaigen.</p>	<p>there shall the egel graze, and there shall it lie down, and strip bare the branches thereof.</p>
<p>ISA 27:11 ווען אירע ריטלעך זיינען פֿאַרדאָרט, וועלן זיי אַפגעבראַכן ווערן; ווייבער קומען און צינדן זי אָן. וואָרום אַ פֿאַלק אָן פֿאַרשטאַנדיקייט איז דאָס; דערום וועט אים נישט דערבאַרימען זיין בורא, און זיין באַשעפֿער וועט אים נישט לייטזעליקן. edit</p>	<p>ISA 27:11 ven ire ritlech zainen fardart, velen zei opgebracht veren; vaiber kumen un tsinden zi on. vorem a folk on forshtandikeit iz dos; derum vet im nisht derbarimen zain bur, un zain Bashefer vet im nisht laitzeliken.</p>	<p>ISA 27:11 When the boughs thereof are dry, they shall be broken off; the nashim come, and set them on fire; for it is a people of no understanding; therefore He that made them will not have compassion on them, and He that formed them will show them no favor.</p>
<p>ISA 27:12 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט ה' אָפּקלאַפֿן זיין פֿרוכט פֿון שטראָם פֿון דעם טייך [פֿרת], ביז דעם טייך פֿון מצרים, און איר וועט אויפגעקליבן ווערן איינציק- איינציקווייז, קינדער פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>ISA 27:12 un es vet zain in yenem tog, vet Hashem opklapn zain frucht fun shtrom fun dem taich [Parah], biz dem taich fun Mitsrayim, un ir vet oifgekliben veren eintsik-eintsikvaiz, kinder fun Yisroel.</p>	<p>ISA 27:12 And it shall come to pass in Yom Hahu, that HASHEM shall thresh from the flowing Nahar (<i>i.e. [Euphrates] River</i>) unto the Wadi Mitsrayim, and ye shall be gathered one by one, O ye Bnei Yisroel.</p>
<p>ISA 27:13 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג, וועט געבלאָזן ווערן אין אַ גרויסן שופֿר, און עס וועלן קומען די פֿאַרלאָרענע אין לאַנד אשור,</p>	<p>ISA 27:13 un es vet zain in yenem tog, vet geblozen veren in a groisen shoifer, un es velen kumen di farlorene in land Ashur, un di farshtoisene in land Mitsrayim, un zei velen</p>	<p>ISA 27:13 And it shall come to pass in Yom Hahu, that the shofar gadol shall be blown, and they shall come which were ready to perish in Eretz Ashur (<i>Assyria</i>) , and those of the Golus of Eretz</p>

<p>און די פֿאַרשטויסענע אין לאַנד מצרים, און זיי וועלן זיך בוקן צו ה' אויפֿן הייליקן באַרג אין ירושלים. edit</p>	<p>zich buken tsu Hashem oifen heiliken barg in Yerusholayim.</p>	<p>Mitzrayim, and shall worship HASHEM in the Har HaKodesh in Yerushalayim.</p>
<p>ISA 28:1 וויי, די שטאַלצע קרוין פֿון די שפורים פֿון אַפֿרים, און די וועלקעדיקע בליעכץ פֿון זיין פראַכטיקער שיינקייט, וואָס אויפֿן שטאַלצבאַזאַלבטן קאַפּ פֿון די וויינפֿאַרטומלטע! edit</p>	<p>ISA 28:1 vei, di shtoltse kroin fun di shikurim fun Ephrayim, un di velkedike bliechts fun zain prachtiker sheinkeit, vos oifen shtoltsbazalbtan kop fun di vainfartumlte!</p>	<p>ISA 28:1 Hoy (woe, doom) to the ateret ge'ut (crown of pride) , to the shikkorei Ephrayim (drunkards of Ephrayim) , whose glorious beauty is a fading tzitz (flower) , which are on the rosh of the verdant gey (valley) of them that are overcome with yayin!</p>
<p>ISA 28:2 זע, אַדנִי האָט אַ שטאַרקן און אַ מאַכטיקן, ווי אַ האַגלגעוויטער, אַ שטורעם פֿון צעשטערונג, ווי אַ שטראָם פֿון שטאַרקע, פֿלייציקע וואַסערן, וואָס לייגט צו דער ערד מיט געוואַלט. edit</p>	<p>ISA 28:2 ze, Adonoi hot a shtarken un a machtiken, vi a hoglgeviter, a shturem fun tseshterung, vi a shtrom fun shtarke, fleitsike vaseren, vos leigt tsu der erd mit gevolt.</p>	<p>ISA 28:2 Hinei, Adonoi hath one, chazak and strong, which as a tempest of barad (hail) and a destroying storm, as a flood of mighty mayim overflowing, shall cast them down to ha'aretz with the yad.</p>
<p>ISA 28:3 מיט די פֿיס וועט צעטרעטן ווערן די שטאַלצע קרוין פֿון די שפורים פֿון אַפֿרים. edit</p>	<p>ISA 28:3 mit di fis vet tsetreten veren di shtoltse kroin fun di shikurim fun Ephrayim.</p>	<p>ISA 28:3 The ateret ge'ut (crown of pride) , the shikkorei Ephrayim, shall be trodden under foot;</p>
<p>ISA 28:4 און די וועלקעדיקע בליעכץ פֿון זיין פראַכטיקער שיינקייט, וואָס אויפֿן שטאַלצבאַזאַלבטן קאַפּ, וועט</p>	<p>ISA 28:4 un di velkedike bliechts fun zain prachtiker sheinkeit, vos oifen shtoltsbazalbtan kop, vet zain vi an ershtfrucht far zumer, vos az der zeer derzet zi, shlingt er zi ein ven zi iz noch</p>	<p>ISA 28:4 And the glorious beauty, which is at the rosh of the verdant gey, shall be a fading tzitz, and as the bikkurah (first ripe fruit) before kayitz (summer) ; which when he that</p>

<p>זיין ווי אן ערשטפֿרוכט פֿאַר זומער, וואָס אַז דער זעער דערזעט זי, שלינגט ער זי איין ווען זי איז נאָך אין זיין האַנט. edit</p>	<p>in zain hant.</p>	<p>looketh upon it seeth, while it is yet in his palm he eateth it up.</p>
<p>ISA 28:5 אין יענעם טאָג וועט ה' צבֿאות זיין פֿאַר אַ קרוין פֿון שיינקייט, און פֿאַר אַ קראַנט פֿון פראַכטיקייט, פֿאַר דעם איבערבלייב פֿון זיין פֿאַלק, edit</p>	<p>ISA 28:5 in yenem tog vet Hashem tsboot zain far a kroin fun sheinkeit, un far a krants fun prachtikeit, far dem iberblaib fun zain folk,</p>	<p>ISA 28:5 In that day shall HASHEM Tzva'os be for an ateret of glory, and for a wreath tiferet, unto the remnant of His people,</p>
<p>ISA 28:6 און פֿאַר אַ גייסט פֿון משפט פֿאַר דעם וואָס זיצט איבערן משפט, און פֿאַר גבורה צו די וואָס שלאָגן צוריק די מלחמה ביים טויער. edit</p>	<p>ISA 28:6 un far a Gaist fun mishpot far dem vos zitst iberen mishpot, un far gevure tsu di vos shlogen tsurik di milchome baim toier.</p>	<p>ISA 28:6 And for a ruach mishpat to him that sitteth in mishpat, and for gevurah to them that turn back the milchamah at the gate.</p>
<p>ISA 28:7 און אויך די דאָזיקע וואַקלען זיך פֿון וויין, און שאַקלען זיך פֿון טרונק; דער כהן און דער נביא וואַקלען זיך פֿון טרונק, זיי זיינען צעמישט פֿון וויין, זיי שאַקלען זיך פֿון טרונק, זיי וואַקלען זיך אין דער זעונג, זיי ווערן געשטרויכלט ביים משפט. edit</p>	<p>ISA 28:7 un oich di dozike vaklen zich fun vain, un shoklen zich fun trunk; der koyen un der novi vaklen zich fun trunk, ze zainen tsemisht fun vain, ze shoklen zich fun trunk, ze vaklen zich in der zeung, ze veren geshtroicht baim mishpot.</p>	<p>ISA 28:7 But they also have gone astray through yayin, and through strong drink are out of the way; the kohen and the navi have erred through strong drink, they are swallowed up with yayin, they are out of the way through strong drink; they go astray from the vision, they stumble in rendering decisions.</p>
<p>ISA 28:8 וואָרום אַלע טישן זיינען פֿול מיט שמוציקער מייקעכץ, </p>	<p>ISA 28:8 vorem ale tishen zainen ful mit shmutsiker meikechts, biz nishto an ort a reiner.</p>	<p>ISA 28:8 For all shulchanot are full of vomit and filthiness, so that there is no makom (place)</p>

<p>ביז נישטאָ אַן אָרט אַ ריינער. edit</p>		<p>clean.</p>
<p>וועמען זאָל מען לערנען וויסן? און וועמען געבן צו פֿאַרשטיין די הערונג? פֿון מילך אַנטווינטע? פֿון ברוסט אַוועקגענומענע? edit</p>	<p>ISA 28:9 vemen zol men lernen visen? un vemen geben tsu farshtein di herung? fun milch antvointe? fun Brust avekgenumene?</p>	<p>ISA 28:9 Whom shall He teach da'as? And whom shall He make to understand doctrine? Them that are just weaned from cholor, and just drawn from the breasts.</p>
<p>וואָרום עס איז אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ ביסל דאָ, אַ ביסעל דאָרט. edit</p>	<p>ISA 28:10 vorem es iz a gebot tsu a gebot, a gebot tsu a gebot, a shtrich tsu a shtrich, a shtrich tsu a shtrich, a bisel do, a bisel dort.</p>	<p>ISA 28:10 For precept must be upon precept, precept upon precept; line upon line, line upon line; sham (here) a little, and sham (there) a little;</p>
<p>וואָרום מיט אַ שטאַמלדיקער ליפּ, און מיט אַ פֿרעמדן לשון, מוז מען רעדן צו דעם דאָזיקן פֿאַלק, edit</p>	<p>ISA 28:11 vorem mit a shtamldiker lip; un mit a fremden loshen, muz men reden tsu dem doziken folk,</p>	<p>ISA 28:11 For with stammering safah (lips) and with lashon acheret (another tongue, different tongue) will He speak to HaAm Hazeh.</p>
<p>וואָס מע האָט צו זיי געזאָגט: דאָס איז די רוונג, מאַכט רוען דעם מידן; און דאָס איז די מנוחה; אָבער זיי האָבן נישט געוואָלט הערן. edit</p>	<p>ISA 28:12 vos me hot tsu zei gezogt: dos iz di ruung, macht ruen dem miden; un dos iz di menuche; ober zei hoben nisht gevolt heren.</p>	<p>ISA 28:12 To whom He said, This is the menuchah (rest) wherewith ye may cause the weary to rest; and this is the refreshing; yet they would not hear.</p>
<p>און דאָס וואָרט פֿון ה' איז ביי זיי אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ ביסל דאָ, אַ ביסעל דאָרט. edit</p>	<p>ISA 28:13 un dos vort fun Hashem iz bai zei a gebot tsu a gebot, a gebot tsu a gebot, a shtrich tsu a shtrich, a shtrich tsu a shtrich, a bisel do, a bisel dort; kedei zei zolen gein un geshtroichtl veren</p>	<p>ISA 28:13 But the Devar HASHEM was unto them precept upon precept, precept upon precept; line upon line, line upon line; sham a little, and sham a little; that they might go, and fall</p>

<p>שטריד, אַ שטריד צו אַ שטריד, אַ ביסל דאָ, אַ ביסל דאָרט; כדי זיי זאָלן גיין און געשטרויכלט ווערן אַהינטער, און צעבראַכן און געפאַנגען און באַצווונגען ווערן. edit</p>	<p>ahinter, un tsebrachen un gefangen un batsvungen veren.</p>	<p>backward, and be broken, and snared, and taken [captive].</p>
<p>ISA 28:14 דערום הערט דאָס וואָרט פֿון ה', איר לייט פֿון געשפּעט, איר ווערטלזאָגער פֿון דאָזיקן פֿאַלק וואָס אין ירוּשָׁלַיִם: edit</p>	<p>ISA 28:14 derum hert dos vort fun Hashem, ir lait fun geshpet, ir vertlzoger fun doziken folk vos in Yerusholayim:</p>	<p>ISA 28:14 Therefore hear the Devar HASHEM , ye scoffing anashim, that rule HaAm HazeH which is in Yerushalayim.</p>
<p>ISA 28:15 ווייל איר האָט געזאָגט: מיר האָבן געשלאָסן {כרת} אַ בְּרִית מיטן טויט, און מיט שְׂאוֹל האָבן מיר אַן אָפּמאַך געמאַכט; אַז די פֿלייציקע רוט וועט דורכגיין, וועט זי צו אונדז נישט קומען, וואָרום מיר האָבן ליגן געמאַכט אונדזער באַשיצונג, און אין פֿאַלשקייט האָבן מיר זיך פֿאַרבאַרגן; edit</p>	<p>ISA 28:15 vail ir hot gezogt: mir hoben geshlosen a bris miten toit, un mit Sheol hoben mir an opmach gemacht; az di fleitsike rut vet durchgein, vet zi tsu undz nisht kumen, vorem mir hoben ligen gemacht undzer bashitsung, un in falshkeit hoben mir zich farborgen;</p>	<p>ISA 28:15 Because ye have said, We have cut a brit with mavet, and with Sheol are we in agreement; when the overflowing scourge shall pass through, it shall not come unto us; for we have made kazav our refuge, and under sheker have we hid ourselves;</p>
<p>ISA 28:16 דערום האָט אַדני ה' אַזוי געזאָגט: זע, איד גרונטפֿעסט אין ציִון אַ שטיין, אַ געפרוּווטן שטיין, אַ טייערן ווינקל, אַ פֿעסטן גרונטפֿעסט;</p>	<p>ISA 28:16 derum hot Adonoi Hashem azoi gezogt: ze, ich gruntfest in Tsiyon a shtein, a gepruvten shtein, a teyeren vinkel, a festen gruntfest; der vos gloybt, zol nisht ilen.</p>	<p>ISA 28:16 Therefore thus saith Adonoi HASHEM , Hineni, I lay in Tziyon for a foundation an even (stone) , an even bochan (a tried stone) , a pinnat yikrat (precious cornerstone) , a sure</p>

<p>דער וואָס גלויבט, זאָל נישט איילן. edit</p>		<p>foundation; the ma'amin (<i>believer</i>) shall not panic.</p>
<p>ISA 28:17 און איך וועל מאַכן גערעכטיקייט פֿאַר אַ מעסטשנור, און רעכטפֿאַרטיקייט פֿאַר אַ בויגעוויכט; און אַ האַגל וועט אָוועקקערן די באַשיצונג פֿון ליגן, און די פֿאַרבאַרגעניש וועלן וואַסערן אָוועקפֿלייצן. edit</p>	<p>ISA 28:17 un ich vel machen gerechtikeit far a mestshnur, un rechtfarmitekeit far a boigevicht; un a hogel vet avekkeren di bashitsung fun ligen, un di farborgenish velen vaseren avekfleitsen.</p>	<p>ISA 28:17 Mishpat also will I make as the measuring line, and tzedakah to be the plumbline; and the barad shall sweep away the refuge of kazav, and the mayim shall overflow the hiding place.</p>
<p>ISA 28:18 און אַפּגעמעקט וועט ווערן אייער בְּרִית מיטן טויט, און אייער אָפּמאַך מיט דער שְׂאוֹל וועט נישט באַשטיין. אַז די פֿלייציקע רוט וועט דורכגיין, וועט איר פֿון איר צעטרעטן ווערן. edit</p>	<p>ISA 28:18 un opgemekt vet veren ier bris miten toit, un ier opmach mit der Sheol vet nisht bashtein. az di fleitsike rut vet durchgein, vet ir fun ir tsetreten veren.</p>	<p>ISA 28:18 And your brit (<i>covenant</i>) with mavet shall be annulled, and your agreement with Sheol shall not stand; when the overflowing scourge shall pass through, then ye shall be trodden down by it.</p>
<p>ISA 28:19 ווי אַפֿט זי גייט דורך וועט זי אייך נעמען; וואָרום פֿרימאַרגן אין פֿרימאַרגן וועט זי דורכגיין, ביי טאָג און ביי נאַכט; און אַ הוילע שרעק וועט זיין צו באַנעמען די הערונג. edit</p>	<p>ISA 28:19 vi oft zi geit durch vet zi ich nemen; vorem frimorgen in frimorgen vet zi durchgein, bai tog un bai nacht; un a hoile shrek vet zain tsu banemen di herung.</p>	<p>ISA 28:19 As often as it goeth forth it shall seize you; for boker by boker shall it pass over, by day and by night; and it shall be a terror just to understand the message.</p>
<p>ISA 28:20 וואָרום דאָס בעט איז צו קורץ זיך אויסצוציען, און דער</p>	<p>ISA 28:20 vorem dos bet iz tsu kurts zich oistsutsien, un der tsudek</p>	<p>ISA 28:20 For the matztza (<i>bed,</i> <i>mattress</i>) is shorter than one</p>

<p>צודעק צו שמאל אז מע דרייט זיך צונויף. edit</p>	<p>tsu shmol az me dreit zich tsunoif.</p>	<p>can stretch himself on it; and the blanket narrower than that he can wrap himself in.</p>
<p>וואַרום אזוי ווי אויף ISA 28:21 באַרג פּרָצִים וועט ה' אויפֿשטיין, אזוי ווי אין טאַל פֿון גִבְעוֹן וועט ער צערענען, צו טאַן זיין טוונג – פֿרעמד איז זיין טוונג, און צו ווערקן זיין ווערק – אויסטערליש איז זיין ווערק. edit</p>	<p>ISA 28:21 vorem azoi vi oif barg Peratzim vet Hashem oifshtein, azoi vi in tal fun Givon vet er tserenen, tsu ton zain tuung – fremd iz zain tuung, un tsu verken zain verk – oisterlish iz zain verk.</p>	<p>ISA 28:21 For HASHEM shall rise up as in Har Peratzim, He shall be in wrath as in the valley of Giv'on, that He may do His ma'aseh, His zar ma'aseh (<i>strange work, foreign work</i>); and bring to pass His avodah, His nochriyah avodah.</p>
<p>און אַצונד זאַלט איר נישט שפּעטן, כדי אייערע בינדשטריק זאַלן נישט פֿעסטער ווערן; וואַרום אַ פֿאַרלענדונג און אַ גזר האָב איך געהערט פֿון אַדנִי, ה' צבֿאות, אויפֿן גאַנצן לאַנד. edit</p>	<p>ISA 28:22 un atsund zolt ir nisht shpeten, kedei eyere bindshtrik zolen nisht fester veren; vorem a farlendung un a Gezer hob ich gehert fun Adonoi, Hashem tsboöt, oifen gantsen land.</p>	<p>ISA 28:22 Now therefore be ye not mockers, lest your chains be made chazak; for I have heard from Adonoi HASHEM Tzva'os a destruction, even determined upon kol ha'aretz (<i>the whole earth</i>) .</p>
<p>לייגט צו דאָס אויער, און הערט מיין קול, פֿאַרנעמט און הערט מיין וואָרט; edit</p>	<p>ISA 28:23 leigt tsu dos oier, un hert main kol, farnemt un hert main vort;</p>	<p>ISA 28:23 Give ye ozen, and hear my voice; pay heed, and hear my speech.</p>
<p>אַקערט דען נאַכאַנאַנד דער אַקערער אויף צו זייען, און עפֿנט און צעהאַקט זיין ערד? edit</p>	<p>ISA 28:24 akert den nochanand der akerer oif tsu zeyen, un efent un tsehakt zain erd?</p>	<p>ISA 28:24 Doth the plowman plow kol hayom to sow? Doth he keep turning and breaking the clods of his adamah?</p>
<p>פֿאַר וואָר, אז ער האָט אויסגעגליכן איר אייבערפֿלעך, ISA 28:25</p>	<p>ISA 28:25 far vor, az er hot oisgeglichen ir eiberflech,</p>	<p>ISA 28:25 When he hath made level the surface thereof, doth he not</p>

<p>צעשפרייט ער שוואַרצקימל, און קימל וואַרפֿט ער אויס, און טוט אַרײַן ווייץ אין שורות, און גערשט אויפֿן אָנגעצײכנטן אַרט, און טונקלווייץ ביים ראַנד דערפֿון. edit</p>	<p>tseshpreit er shvartskiml, un kimel vorft er ois, un tut arain veits in shurus, un gersht oifen ongetseichnten ort, un tunklveits baim rand derfun.</p>	<p>sow the dill, and scatter the cumin, and plant in rows the chittah (<i>wheat</i>) and the se'orah (<i>barley</i>) in the appointed place, and the spelt in their place?</p>
<p>ISA 28:26 וואַרום אים האָט ריכטיק געלערנט, אים טוט ווייזן זײַן ג-ט. edit</p>	<p>ISA 28:26 vorem im hot richtik gelernt, im tut vaizen zain G-t.</p>	<p>ISA 28:26 For Elohav doth instruct him, and doth teach him properly.</p>
<p>ISA 28:27 יאָ, נישט מיט אַ דרעששליטן ווערט שוואַרצקימל געדראַשן, און אַ ראָד פֿון אַ וואַגן ווערט נישט אויף קימל געדרייט; נײַערט מיט אַ שטעקן ווערט שוואַרצקימל געקלאַפֿט, און קימל מיט אַ רוט. edit</p>	<p>ISA 28:27 yo, nisht mit a dreshshliten vert shvartskiml gedroschen, un a rod fun a vagen vert nisht oif kimel gedreit; naiert mit a shteken vert shvartskiml geklapt, un kimel mit a rut.</p>	<p>ISA 28:27 For the dill is not threshed with a threshing sledge, neither is an ofan agalah (<i>cart wheel</i>) rolled about upon the cumin; but the dill is beaten out with a rod, and the cumin with a club.</p>
<p>ISA 28:28 ווערט ברויטקאַרן צעדריקט? פֿאַר וואַר, נישט אײביק דרעשן דרעשט ער עס; הגם עס רעשט דער וואַלץ פֿון זײַן וואַגן מיט זײַנע צאַקן – צעדריקן וועט ער עס נישט. edit</p>	<p>ISA 28:28 vert broitkoren tshedrikt? far vor, nisht eibik dreshen dresht er es; hagam es raeasht der valts fun zain vagen mit zaine tsaken – tshedriken vet er es nisht.</p>	<p>ISA 28:28 Grain for lechem must be ground; because he will not ever be threshing it, nor break it with the gilgal (<i>wheel</i>) of his agalah (<i>cart, wagon</i>), nor grind it with his parash.</p>
<p>ISA 28:29 דאָס אויך איז אַרויס פֿון ה' צבֿאות; ווונדערלעך איז ער</p>	<p>ISA 28:29 dos oich iz arois fun Hashem tsboot; vunderlech iz er in barot, grois iz er in chochme.</p>	<p>ISA 28:29 This also cometh forth from HASHEM Tzva'os, Who is wonderful in etzah, and</p>

<p>אין באַראָט, גרויס איז ער אין חכמה. edit</p>		<p>excellent in wisdom.</p>
<p>ISA 29:1 וויי, אַריאַל, אַריאַל, שטאַט וווּ דָוִד האָט גערוט! מערט אַ יאָר אויף אַ יאָר, זאָלן די יום-טובֿים זיך אַרומדרייען, edit</p>	<p>ISA 29:1 vei, Ariel, Ariel, shtot vu Dovid hot gerut! mert a yor oif a yor, zolen di yom-tuvim zich arumdreyen,</p>	<p>ISA 29:1 Hoy (woe, doom) to Ariel, to Ariel, the city where Dovid dwelt! Add ye shanah to shanah; let chaggim (feasts) cycle around.</p>
<p>ISA 29:2 און איך וועל דריקן אַריאַל, און עס וועט זיין אַ קלאָג און אַ קלאָגעניש, און ער וועט מיר זיין אַזוי ווי אַן אַריאַל. edit</p>	<p>ISA 29:2 un ich vel driken Ariel, un es vet zain a klog un a klogenish, un er vet mir zain azoi vi an Ariel.</p>	<p>ISA 29:2 Yet I will distress Ariel, and there shall be heaviness and sorrow; and it shall be unto me as ariel (altar hearth) .</p>
<p>ISA 29:3 און איך וועל לאַגערן אַרום דיר ווי אַ ראָד, און וועל דיך באַלעגערן מיט אַן ערדוואַל, און אויפֿשטעלן אויף דיר באַלעגער־ווערק. edit</p>	<p>ISA 29:3 un ich vel lageren arum dir vi a rod, un vel dich balegeren mit an erdval, un oifshtelen oif dir balegerverk.</p>	<p>ISA 29:3 And I will besiege thee all around, and will lay siege against thee with towers, and I will raise metzurot (siegeworks) against thee.</p>
<p>ISA 29:4 און נידעריק פֿון דער ערד וועסטו רעדן, און טיף פֿון שטויב וועט קומען דיין וואָרט; און ווי אַ גייסט פֿון דער ערד וועט זיין דיין קול, און פֿון שטויב וועט פיפסן דיין וואָרט. edit</p>	<p>ISA 29:4 un niderik fun der erd vestu reden, un tif fun shtoib vet kumen dain vort; un vi a Gaist fun der erd vet zain dain kol, un fun shtoib vet pipsen dain vort.</p>	<p>ISA 29:4 And thou shalt be brought low, and shalt speak me'erezt (out of the ground) , and thy speech shall whisper out of the aphar, and thy voice shall be, like an ov (medium's that has a familiar spirit) , out of the ground, and thy speech shall whisper out of the apher.</p>
<p>ISA 29:5 אָבער די דינע שטויב וועט ווערן דער המון פֿון דינע</p>	<p>ISA 29:5 ober di dine shtoib vet veren der hamon fun daine faint, un vi shprei vos fargeit</p>	<p>ISA 29:5 Moreover the multitude of thy foes shall be like fine dust, and the multitude of the</p>

<p>פֿײַנט, און ווי שפּרײַ וואָס פֿאַרגײט דער המון פֿון די מאַכטיקע; און פּלוצים- פּלוצלינג וועט עס געשען. edit</p>	<p>der hamon fun di machtike; un plutsim-plutsling vet es geshen.</p>	<p>terrible ones shall be as motz (<i>chaff</i>) that in passing bloweth away; indeed, it shall be at an instant suddenly.</p>
<p>ISA 29:6 פֿון ה' צבֿאות וועט קומען די שטראָף, מיט דונער און מיט ערדציטערניש און גרויס געפּילדער, שטורעם און געוויטער און פֿלאַמפּײער וואָס פֿאַרצערט. edit</p>	<p>ISA 29:6 fun Hashem tsboöt vet kumen di shtrof, mit duner un mit erdtsiternish un grois gepilder, shturem un geviter un flamfaier vos fartsert.</p>	<p>ISA 29:6 Thou shalt be visited [in punishment] by HASHEM Tzva'os with ra'am (<i>thunder</i>), and with earthquake, and a kol gadol, with storm and tempest, and the flame of devouring eish.</p>
<p>ISA 29:7 און אַזוי ווי אַ חלום, אַ זעונג פֿון דער נאַכט, וועט זײַן דער המון פֿון אַלע פֿעלקער וואָס האַלטן מלחמה אויף אַריאַל – אי אַלע וואָס האַלטן מלחמה אויף איר, אי די באַלעגערפֿעסטונג אַרום איר, אי די וואָס דריקן זי. edit</p>	<p>ISA 29:7 un azoi vi a cholem, a zeung fun der nacht, vet zain der hamon fun ale felker vos halten milchome oif Ariel – i ale vos halten milchome oif ir, i di balegerfestung arum ir, i di vos driken zi.</p>	<p>ISA 29:7 And the multitude of kol HaGoyim that fight against Ariel, even all that fight against her and her metzadah, and that besiege her, shall be as a chalom (<i>dream</i>) of a chazon lailah (<i>night vision</i>).</p>
<p>ISA 29:8 און עס וועט זײַן: אַזוי ווי אַ הונגערדיקן חלומט זיך, ערשט ער עסט, און ער כאַפט זיך אויף, און זײַן לײב איז לײדיק, און אַזוי ווי אַ דאַרשטיקן חלומט זיך, ערשט ער טרײַנקט, און ער כאַפט זיך אויף, ערשט ער איז שלאָף, און זײַן זעל איז פֿאַרשמאַכט,</p>	<p>ISA 29:8 un es vet zain: azoi vi a hungeriken chlumt zich, ersht er est, un er chapt zich oif, un zain laib iz leidik, un azoi vi a dorshtiken chlumt zich, ersht er trinkt, un er chapt zich oif, ersht er iz shlof, un zain zel iz farshmacht, azoi vet zain der hamon fun ale felker, vos halten milchome oif barg Tsiyon.</p>	<p>ISA 29:8 It shall even be as when a hungry man hath a chalom, and, hinei, he eateth; but he awaketh, and his nefesh is empty; or as when a thirsty man hath a chalom, and, hinei, he drinketh; but he awaketh, and, hinei, he is faint, and his nefesh still thirsts; so shall the multitude of kol HaGoyim be, that fight against Har Tziyon.</p>

<p>אַזוי וועט זײַן דער המון פֿון אַלע פֿעלקער, וואָס האַלטן מלחמה אויף באַרג צײַן. edit</p>		
<p>פֿאַרדולט אײַך און זײַט ISA 29:9 צעדולט! פֿאַרבלענדט אײַך און זײַט בלינד! איר וואָס זײַט שכּוּר און נישט פֿון וויין, וואָס שאַקלט זיך און נישט פֿון טרונק. edit</p>	<p>ISA 29:9 fardult ich un zeit tsedult! farblendt ich un zeit blind! ir vos zeit shiker un nisht fun vain, vos shoklt zich un nisht fun trunk.</p>	<p>ISA 29:9 Pause, and wonder? Blind yourselves and be blind! They are drunken, but not with yayin; they stagger, but not with strong drink.</p>
<p>וואָרום ה' האָט ISA 29:10 אויסגעגאַסן אויף אײַך אַ גײסט פֿון הינערפלעט, און האָט צוגעמאַכט אײערע אויגן, די נבֿיאים, און אײערע קעפֿ, די זעערס, האָט ער פֿאַרדעקט. edit</p>	<p>ISA 29:10 vorem Hashem hot oisgegosen oif ich a Gaist fun hinerplet, un hot tsugemacht eyere oigen, di neviim, un eyere kef, di zeers, hot er fardekt.</p>	<p>ISA 29:10 For HASHEM hath poured out upon you the ruach tardemah (<i>spirit of deep sleep</i>) , and hath closed your eynayim; namely, that of the nevi'im and your heads, you seers, hath He covered.</p>
<p>און די זעונג פֿון אַלץ ISA 29:11 דינג איז פֿאַר אײַך אַזוי ווי ווערטער פֿון אַ פֿאַרחתמעטן געשריפֿטס, וואָס אַז מע גיט עס צו דעם וואָס קען געשריפֿטס, אַזוי צו זאָגן: לײען דאָס, אײַך בעט דײַך, זאָגט ער: אײַך קען נישט, וואָרום עס איז פֿאַרחתמעט. edit</p>	<p>ISA 29:11 un di zeung fun alts ding iz far ich azoi vi verter fun a farchtmeten geshrifts, vos az me git es tsu dem vos ken geshrifts, azoi tsu zogen: leyen dos, ich bet dich, zagt er: ich ken nisht, vorem es iz farchasmet.</p>	<p>ISA 29:11 And the whole vision is become unto you as the devarim of a sefer that is sealed, which men deliver to one that is learned, saying, Read this, now; and he saith, I am not able; for it is sealed;</p>
<p>און אַז דאָס געשריפֿטס ISA 29:12</p>	<p>ISA 29:12 un az dos geshrifts vert gegeben tsu dem vos ken nisht</p>	<p>ISA 29:12 And the sefer is delivered to him that with the sefer has</p>

<p>ווערט געגעבן צו דעם וואָס קען נישט קיין געשריפֿטס, אַזוי צו זאָגן: לייען דאָס, איד בעט דיד, זאָגט ער: איד קען נישט קיין געשריפֿטס. edit</p>	<p>kein geshrifts, azoi tsu zogen: leyen dos, ich bet dich, zagt er: ich ken nisht kein geshrifts.</p>	<p>no da'as, saying, Read this, now; and he saith, I cannot read this. With sefer I have no da'as.</p>
<p>ISA 29:13 און אַדנִי האָט געזאָגט: ווייל דאָס דאָזיקע פֿאַלק האָט גענענט מיט זיין מויל, און מיט זיינע ליפֿן מיך געערלעכט, אַבער זיין האַרץ האָט ער דערווייטערט פֿון מיר, און זייער מורא פֿאַר מיר איז ווי אַן איינגעלערנט געבאַט פֿון מענטשן, edit</p>	<p>ISA 29:13 un Adonoi hot gezogt: vail dos dozike folk hot genent mit zain moil, un mit zaine lipen mich geerlecht, ober zain harts hot er dervaitert fun mir, un zeyer moire far mir iz vi an ingelernt gebot fun mentshen,</p>	<p>ISA 29:13 Therefore Adonoi says, Forasmuch as this people draw near Me with their peh, and with their sfatayim do honor Me, but have removed their lev far from Me, and their fear toward Me is mitzvot anashim melummadah (<i>human commandments taught by rote</i>) ;</p>
<p>ISA 29:14 דערום זע, איד טו נאָך מער פֿאַרווונדערן דאָס דאָזיקע פֿאַלק, ווונדערלעך פֿאַרווונדערן; און פֿאַרלאָרן ווערן וועט די חכמה פֿון זיינע חכמים, און די פֿאַרשטאַנדיקייט פֿון זיינע פֿאַרשטאַנדיקע וועט פֿאַרהוילן ווערן. edit</p>	<p>ISA 29:14 derum ze, ich tu noch mer farvunderen dos dozike folk, vunderlech farvunderen; un farloren veren vet di chochme fun zaine chachomim, un di forshtandikeit fun zaine forshtandike vet farhoilen veren.</p>	<p>ISA 29:14 Therefore, hineni, I will again do an astonishing work among this people, even a marvellous work and a peleh (<i>wonder</i>) ; for the chochmah of their chachamim shall perish, and the binah (<i>understanding</i>) of their sages shall vanish.</p>
<p>ISA 29:15 וויי, די וואָס פֿאַרהוילן טיף זייער באַראָט פֿון ה', און אין דער פֿינצטער זיינען זייערע מעשים, און זיי זאָגן:</p>	<p>ISA 29:15 vei, di vos farhoilen tif zeyer barot fun Hashem, un in der fintster zainen zeyere maisim, un zei zogen: ver zet undz? un ver veis undz?</p>	<p>ISA 29:15 Hoy (<i>woe, doom</i>) unto them that go to great depths to hide their etzah (<i>plan</i>) from HASHEM , and their ma'asim are in the dark, and they say, Who</p>

<p>ווער זעט אונדז? און ווער ווייס אונדז? edit</p>		<p>seeth us? And who knoweth us?</p>
<p>די פֿאַרקערטקייט ISA 29:16 אײערע! צי איז דער טעפער ווי ליים גערעכנט, אַז דאָס ווערק זאָל זאָגן אויף זײן מײנסטער: ער האָט מיך נישט געמאַכט? און דער באַשאַף זאָל זאָגן אויף זײן באַשעפֿער: ער פֿאַרשטייט נישט? edit</p>	<p>ISA 29:16 di farkertkeit eyere! tsi iz der tefer vi leim gerechnt, az dos verk zol zogen oif zain mainster: er hot mich nisht gemacht? un der bashaf zol zogen oif zain Bashefer: er farshteit nisht?</p>	<p>ISA 29:16 Surely you have things turned around. Shall the Yotzer be esteemed as equal with the khomer (clay) ; for shall the ma'aseh say of him that made it, He made me not? Or shall the thing formed say of Him that formed it, He had no understanding?</p>
<p>פֿאַר וואָר, אין נאָך אַ קליין וויילע, וועט דער לבנון פֿאַרקערט ווערן אין אַ פֿרוכטגאַרטן, און דער פֿרוכטגאַרטן וועט פֿאַר אַ וואָלד גערעכנט ווערן. edit</p>	<p>ISA 29:17 far vor, in noch a klein vaile, vet der Levanon farkert veren in a fruchtgarten, un der fruchtgarten vet far a vald gerechnt veren.</p>	<p>ISA 29:17 Is it not yet a very little while, and Levanon shall be turned into a carmel, and the carmel shall be esteemed as a ya'ar (forest) ?</p>
<p>און די טויבע אין יענעם טאָג וועלן הערן די ווערטער פֿון אַ בוך, און פֿון חושד און פֿינצטערניש וועלן זען די אויגן פֿון בלינדע. edit</p>	<p>ISA 29:18 un di toibe in yenem tog velen heren di verter fun a buch, un fun choishech un fintsternish velen zen di oigen fun blinde.</p>	<p>ISA 29:18 And in that day shall the chereshim (deaf persons) hear the devarim of the sefer, and the eynayim of the ivrim shall see out of obscurity, and out of choshech.</p>
<p>און די פֿאַרליטענע וועלן מערן זייער שמחה אין ה', און די באַדערפֿטיקע צווישן מענטשן וועלן מיטן הייליקן פֿון ישׂראַל זיך פֿרייען. edit</p>	<p>ISA 29:19 un di farlitene velen meren zeyer simcha in Hashem, un di baderftike tsvishen mentshen velen miten heiliken fun Yisroel zich freyen.</p>	<p>ISA 29:19 The anaviyim also shall increase their simchah in HASHEM , and the evyonei adam (needy of humankind) s hall rejoice in the Kadosh Yisroel.</p>

<p>וואַרום אַוועק דער ISA 29:20 מאַכטיקער, און פֿאַרלענדט וועט זיין דער שפּעטער, און פֿאַרשניטן {כרת} אַלע וואָס לויערן אויף אומרעכט; edit</p>	<p>ISA 29:20 vorem avek der machtiker, un farlendt vet zain der shpeter, un farshniten ale vos loieren oif umrecht;</p>	<p>ISA 29:20 For the terrifying one is brought to naught, and the scoffer is consumed, and all that strive for avon are cut off;</p>
<p>ISA 29:21 די וואָס מאַכן שולדיק אַ מענטשן מיט אַ וואָרט, און דעם שטראַפֿזאָגער לייגן זיי אַ שטרויכלונג אין טויער, און פֿאַרדרייען מיט נישט דעם גערעכטן. edit</p>	<p>ISA 29:21 di vos machen shuldik a mentshen mit a vort, un dem shtrofzoger leigen zeı a shtroichlung in toier, un fardreyen mit nisht dem gerechten.</p>	<p>ISA 29:21 That make an adam an offender with a devar, and lay a snare for the mokhiach (<i>reprover, defender</i>) in the sha'ar (<i>gate, court</i>) , and turn aside the tzaddik from justice.</p>
<p>ISA 29:22 דערום האָט ה', וואָס האָט אויסגעלייזט אַבֿרהמען, אַזוי געזאָגט אויפֿן הויז פֿון יעקבֿ: אַצונד וועט נישט פֿאַרשעמט ווערן יעקבֿ, און אַצונד וועט זיין פנים נישט בלאַס ווערן; edit</p>	<p>ISA 29:22 derum hot Hashem, vos hot oisgeleizt Avrahamen, azoi gezogt oifen hoiz fun Yaakov: atsund vet nisht farshemt veren Yaakov, un atsund vet zain ponem nisht blas veren;</p>	<p>ISA 29:22 Therefore thus saith HASHEM , who redeemed Avraham, concerning Bais Ya'akov, Ya'akov shall not now be ashamed, neither shall his face now grow fearfully pale.</p>
<p>ISA 29:23 יאָ, אַז ער וועט זען זיינע קינדער, דאָס ווערק פֿון מיינע הענט, אין זיין מיט, ווי זיי הייליקן מיין נאָמען; וואַרום זיי וועלן הייליקן דעם הייליקן פֿון יעקבֿ, און אלוקי ישׂראֵל וועלן זיי פֿאַרכטן. edit</p>	<p>ISA 29:23 yo, az er vet zen zaine kinder, dos verk fun maine hent, in zain mit, vi zeı heiliken main nomen; vorem zeı velen heiliken dem heiliken fun Yaakov, un Elochei Yisroel velen zeı forchten.</p>	<p>ISA 29:23 But when he seeth his banim, the ma'aseh of Mine hands, in his midst, they shall set apart as kodesh Shmi (<i>My Name</i>) , and set apart as kodesh the Kadosh Ya'akov, and shall fear the Elohei Yisroel.</p>
<p>ISA 29:24 און די פֿאַרפֿירטע אין</p>	<p>ISA 29:24 un di farfirte in Gaist velen visen tsu farshtein, un di</p>	<p>ISA 29:24 They also that erred in ruach shall know binah</p>

<p>גייסט וועלן וויסן צו פֿאַרשטיין, און די מורמלער וועלן לערנען אַ מוסר. edit</p>	<p>murmler velen lernen a musar.</p>	<p>(<i>understanding</i>), and they that murmured shall learn doctrine.</p>
<p>ISA 30:1 וויי, קינדער אָפקערער, זאָגט ה', צו מאַכן עצות וואָס נישט פֿון מיר, און צו וועבן געוועבן וואָס נישט מיין גייסט {רוח הקדש}, כדי צו מערן זינד אויף זינד! edit</p>	<p>ISA 30:1 vei, kinder opkerer, zogt Hashem, tsu machen etsut vos nisht fun mir, un tsu veben geveben vos nisht main Gaist, kedei tsu meren zind oif zind!</p>	<p>ISA 30:1 Hoy (<i>woe, doom</i>) to the banim sorerim (<i>obstinately rebellious children</i>), saith HASHEM, that take etzah, but not from Me; and in their plans weave a web, but not of My Ruach, that they may heap up chattat upon chattat;</p>
<p>ISA 30:2 די וואָס גייען נידערן קיין מִצְרַיִם, און מיין מויל האָבן זיי נישט געפֿרעגט; זיך צו שיצן אין דער באַשיצונג פֿון פֿרעהן, און זיך צו באַשירעמען אין שאַטן פֿון מִצְרַיִם. edit</p>	<p>ISA 30:2 di vos geyen nideren kein Mitsrayim, un main moil hoben zei nisht gefregt; zich tsu shitsen in der bashitsung fun Pharaohen, un zich tsu bashiremen in shoten fun Mitsrayim.</p>	<p>ISA 30:2 That walk to go down into Mitsrayim, and have not inquired at My mouth; to strengthen themselves in the strength of Pharaoh, and to take refuge in the tzel (<i>shadow</i>) of Mitsrayim!</p>
<p>ISA 30:3 אָבער די באַשיצונג פֿון פֿרעהן וועט אייך ווערן צו בושה, און די באַשירעמונג אין שאַטן פֿון מִצְרַיִם צו שאַנד. edit</p>	<p>ISA 30:3 ober di bashitsung fun Pharaohen vet ich veren tsu bushe, un di bashiremung in shoten fun Mitsrayim tsu shand.</p>	<p>ISA 30:3 Therefore shall the strength of Pharaoh be your shame, and the refuge in the tzel of Mitsrayim your humiliation.</p>
<p>ISA 30:4 וואָרום אין צווען זיינען געווען זיינע האַרן, און זיינע שלוחים טוען קיין חָנָס דערגרייכן. edit</p>	<p>ISA 30:4 vorem in Tzoan zainen geven zaine haren, un zaine shluchim tuen kein Chanes dergreichen.</p>	<p>ISA 30:4 For his sarim were at Tzoan, and his malachim (<i>envoys</i>) came to Chanes.</p>
<p>ISA 30:5 אַלע וועלן זיי זיך שעמען איבער דעם פֿאַלק וואָס קען זיי נישט נוצן, וואָס זיינען</p>	<p>ISA 30:5 ale velen zei zich shemen iber dem folk vos ken zei nisht nutsen, vos zainen nisht tsu hilf un nisht tsu nuts, nor tsu bushe</p>	<p>ISA 30:5 They were all ashamed of a people that could not profit them, nor be an ezer (<i>help</i>) nor profit, but a shame, and also a</p>

<p>נישט צו הילף און נישט צו נוץ, נאָר צו בושה און צו חרפה. edit</p>	<p>un tsu charpe.</p>	<p>cherpah.</p>
<p>ISA 30:6 די נבואה אויפֿן וואַסערפֿערד פֿון דרום. דורך אַ לאַנד פֿון נויט און אַנגסט, וואָס די לייבנטע און דער לייב איז פֿון דאָרטן, דער פֿיפערנאָטער און דער פֿליעדיקער לינדוואָרעם, פֿירן זיי אויפֿן רוקן פֿון יונגאיזלען זייערע פֿאַרמעגנס, און אויפֿן הויקער פֿון קעמלען זייערע אוצרות, צו אַ פֿאַלק וואָס קען נישט נוצן. edit</p>	<p>ISA 30:6 di nevue oifen vaserferd fun dorem. durch a land fun noit un angst, vos di leibinte un der laib iz fun dorten, der pipernoter un der fliediker lindvorem, firen zei oifen ruchen fun yungeizlen zeyere farmegens, un oifen hoiker fun kemlen zeyere oitseres, tsu a folk vos ken nisht nutsen.</p>	<p>ISA 30:6 The massa (burden) of the beasts of the Negev; into the eretz tzarah and anguish, from which come the lion and lioness, the viper and fiery flying serpent, they will carry their riches upon the shoulders of young donkeys, and their otzarot (treasures) upon the humps of gemalim (camels), to a people that shall not profit them.</p>
<p>ISA 30:7 וואָרום נישטיק און אָן האַפֿט העלפֿט מצרים; דערום רוף איך דאָס: שטאַלץ זיינען זיי אויף ליידיק צו זיצן. edit</p>	<p>ISA 30:7 vorem nishtik un on hoft helft Mitsrayim; derum ruf ich dos: shtolts zainen zei oif leidik tsu zitsen.</p>	<p>ISA 30:7 For the Mitzrayim shall be hevel (vain) in help, and to no purpose; therefore have I called her concerning this, Rahab Sits Idle.</p>
<p>ISA 30:8 אַצונד קום פֿאַרשרייב עס אויף אַ טאַוול ביי זיי, און אין אַ בוך פֿאַרצייכן עס, און עס זאָל זיין ביזן לעצטן טאָג, אויף אייביק און שטענדיק. edit</p>	<p>ISA 30:8 atsund kum farshraib es oif a tovl bai zei, un in a buch fartseichen es, un es zol zain bizen letsten tog, oif eibik un shtendik.</p>	<p>ISA 30:8 Now go, write it before them on a luach (tablet), and inscribe it on a sefer, that it may be for a yom acharon l'ad ad olam;</p>
<p>ISA 30:9 וואָרום אַ ווידערשפעניק פֿאַלק איז דאָס, קינדער</p>	<p>ISA 30:9 vorem a vidershpenik folk iz dos, kinder leikener, kinder vos vilen nisht heren di lernung</p>	<p>ISA 30:9 That this is a rebellious people, deceitful banim, banim that will not hear the torah of</p>

<p>לייקענער, קינדער וואָס ווילן נישט הערן די לערנונג פֿון ה'; edit</p>	<p>fun Hashem;</p>	<p>HASHEM ;</p>
<p>ISA 30:10 וואָס זאָגן צו די נביאים: איר זאָלט נישט נביאות זאָגן; און צו די זעערס: איר זאָלט אונדז נישט זען די ריכטיקייט; רעדט אונדז גלאַטע רייד, זעט גענאַרענישן. edit</p>	<p>ISA 30:10 vos zogen tsu di neviim: ir zolt nisht nviut zogen; un tsu di zeers: ir zolt undz nisht zen di richtikeit; redt undz glate reid, zet genarenishen.</p>	<p>ISA 30:10 Which say to the seers, See not; and to the prophets, Prophecy not unto us nekhochot (<i>right things</i>) , speak unto us chalakot (<i>smooth things</i>) , prophecy machatalot (<i>deceits,</i> <i>illusions</i>) ;</p>
<p>ISA 30:11 קערט אייך אָפּ פֿון וועג, נייגט אייך אָפּ פֿון שטעג, טוט אָפּ פֿון אונדזער פנים דעם הייליקן פֿון ישׂראָל! edit</p>	<p>ISA 30:11 kert ich op fun veg, neigt ich op fun shteg, tut op fun undzer ponem dem heiliken fun Yisroel!</p>	<p>ISA 30:11 Get you off the derech, turn aside out of the orach (<i>path</i>) , cause Kadosh Yisroel to cease from before us.</p>
<p>ISA 30:12 דערום האָט דער הייליקער פֿון ישׂראָל אַזוי געזאָגט: ווייל איר פֿאַראַכט דאָס דאָזיקע וואָרט, און איר האָט אייך פֿאַרזיכערט אויף רויב און באַטרוג, און אייך אַנגעלענט דערויף, edit</p>	<p>ISA 30:12 derum hot der heiliker fun Yisroel azoi gezogt: vail ir faracht dos dozike vort, un ir hot ich farzichert oif roib un batrug, un ich ongelent deroif,</p>	<p>ISA 30:12 Therefore thus saith Kadosh Yisroel, Because ye despise this davar, and trust in oshek (<i>oppression</i>) and waywardness, and rely thereon;</p>
<p>ISA 30:13 דערום וועט אייך זיין די דאָזיקע זינד אַזוי ווי אַן אַנקרייטיקער בראַך אַנטפלעקט אין אַ הויכער מויער, וואָס פֿלוצים-פֿלוצלינג וועט קומען איר צעברעכעניש. edit</p>	<p>ISA 30:13 derum vet ich zain di dozike zind azoi vi an onkreitiker broch antplekt in a hoicher moier, vos plutsim- plutsling vet kumen ir tsebrechenish.</p>	<p>ISA 30:13 Therefore this avon shall be to you as a cracking breach ready to fall, a bulge in a high chomah (<i>wall</i>) , whose breaking cometh suddenly in an instant.</p>

<p>ISA 30:14 און ער וועט זי צעברעכן ווי מע צעברעכט אַ טעפּערגעפּעס צעהאַקן און נישט שויןען; און אין אירע שטיקער וועט זיך נישט געפּינען אַ שאַרבן אויף אַרויסשאַרן פּייער פֿון אויוון, אַדער אַנשעפּן וואַסער פֿון גרוב. edit</p>	<p>ISA 30:14 un er vet zi tsebrechen vi me tsebrecht a tepergefes tsehaken un nisht shoinen; un in ire shtiker vet zich nisht gefinen a sharben oif aroissharen faier fun oiven, oder onshepn vaser fun grub.</p>	<p>ISA 30:14 And whose collapse is as the breaking of the clay jar of yotzerim (pottery makers) that is broken in pieces; it shall not be spared; so that there shall not be found among its fragments a shard to take eish from the fire, or to take mayim therewith out of the cistern.</p>
<p>ISA 30:15 וואַרום אַזוי האָט געזאָגט אַדני ה', דער הייליקער פֿון ישׂראל: אין שטילקייט און מנוחה וועט איר געהאַלפֿן ווערן, אין רו און זיכערקייט וועט זיין אייער גבורה; אַבער איר האָט נישט געוואָלט. edit</p>	<p>ISA 30:15 vorem azoi hot gezogt Adonoi Hashem, der heiliker fun Yisroel: in shtilkeit un menuche vet ir geholfen veren, in ru un zicherkeit vet zain ier gevure; ober ir hot nisht gevolt.</p>	<p>ISA 30:15 For thus saith Adonoi HASHEM Kadosh Yisroel; In shuvah (returning) and rest shall ye be saved; in quietness and in confidence shall be your gevurah (strength) ; but ye would not.</p>
<p>ISA 30:16 און איר האָט געזאָגט: ניין, נייערט אויף פֿערד וועלן מיר לויפֿן; דערום וועט איר לויפֿן; און: אויף פֿלינקע וועלן מיר רייטן; דערום וועלן פֿלינק זיין אייערע נאַכיאַגערס. edit</p>	<p>ISA 30:16 un ir hot gezogt: nain, naiert oif ferd velen mir loifen; derum vet ir loifen; un: oif flinke velen mir raiten; derum velen flink zain eyere nochiogers.</p>	<p>ISA 30:16 But ye said, No; for we will flee upon sus; therefore shall ye flee; and, We will ride off upon the swift; therefore shall they that pursue you be swift.</p>
<p>ISA 30:17 אַ טויזנט פֿאַר דעם אַנגעשריי פֿון איינעם, פֿאַר דעם אַנגעשריי פֿון פֿינף וועט איר אַלע אַנטלויפֿן; ביז וואַנען</p>	<p>ISA 30:17 a toizent far dem ongeshrei fun einem, far dem ongeshrei fun finf vet ir ale antloifen; biz vanen ir vet blaiben vi a shtang oif a shpits</p>	<p>ISA 30:17 Elef echad shall flee at the threat of one; at the threat of five shall ye flee; until ye be left as a pole upon the top of the har, and as a nes (banner,</p>

<p>איר וועט בלייבן ווי אַ שטאַנג אויף אַ שפיץ באַרג, און ווי אַ פֿאַן אויף אַ הויכן אָרט. edit</p>	<p>barg, un vi a fon oif a hoichen ort.</p>	<p><i>flag</i>) on a hill.</p>
<p>ISA 30:18 אָבער פֿון דעסט וועגן טוט ה' האַרן אייך צו לייטזעליקן, און פֿון דעסט וועגן טוט ער גאַרן אייך צו דערבאַרימען; וואַרום אַ ה' פֿון גערעכטיקייט איז ה', ווויל צו די וואָס האַרן אויף אים. edit</p>	<p>ISA 30:18 ober fun dest vegem tut Hashem haren ich tsu laitzeliken, un fun dest vegem tut er goren ich tsu derbarimen; vorem a Hashem fun gerechtheit iz Hashem, voil tsu di vos haren oif im.</p>	<p>ISA 30:18 And therefore will HASHEM wait, that He may be gracious unto you, and therefore will He be exalted, that He may have rachamim upon you; for HASHEM is Elohei Mishpat; Ashrei are all they that wait for Him.</p>
<p>ISA 30:19 וואַרום דו פֿאַלק וואָס זיצסט אין ציון, אין ירושלים, וויינען וועסטו מער נישט וויינען; לייטזעליקן וועט ער דיך לייטזעליקן אויף דעם קול פֿון דיין געשריי, ווי ער וועט הערן, טוט ער דיר ענטפֿערן. edit</p>	<p>ISA 30:19 vorem du folk vos zitsst in Tsiyon, in Yerusholayim, veinen vestu mer nisht veinen; laitzeliken vet er dich laitzeliken oif dem kol fun dain geshrei, vi er vet heren, tut er dir entfernen.</p>	<p>ISA 30:19 For a people shall dwell in Tziyon at Yerushalayim; thou shalt weep no more; He will be very gracious unto thee at the sound of thy cry; when He shall hear it, He will answer thee.</p>
<p>ISA 30:20 און אַדני וועט אייך געבן קאַרג ברויט און קנאַפּ וואַסער, אָבער דיין לערער וועט מער נישט זיין פֿאַרהוילן, און דייע אויגן וועלן זען דיין לערער. edit</p>	<p>ISA 30:20 un Adonoi vet ich geben karg broit un knap·vaser, ober dain lerer vet mer nisht zain farhoilen, un daine oigen velen zen dain lerer.</p>	<p>ISA 30:20 And though Adonoi give you the lechem tzar (<i>bread of trouble</i>) , and the mayim lachatz (<i>waters of affliction</i>) , yet shall not thy morim (<i>teachers</i>) hide themselves any more, but thine eynayim shall see thy morim;</p>
<p>ISA 30:21 און דייע אויערן וועלן הערן אַ וואַרט הינטער דיר,</p>	<p>ISA 30:21 un daine oieren velen heren a vort hinter dir, azoi tsu zogen: dos iz der veg, geit oif</p>	<p>ISA 30:21 And thine oznayim shall hear a davar behind thee, saying, This is the derech</p>

<p>אַזוי צו זאָגן: דאָס איז דער וועג, גייט אויף אים, סײַ איר וועט זיך קערן רעכטס, און סײַ איר וועט זיך קערן לינקס. edit</p>	<p>im, sai ir vet zich keren rechts, un sai ir vet zich keren links.</p>	<p>(road) , walk ye on it, when ye turn to the right hand, and when ye turn to the left.</p>
<p>ISA 30:22 און איר וועט פֿאַראומרייניקן דעם איבערצוג פֿון דיִינע זילבערגעצן, און דעם באַקלייד פֿון דיִין געגאַסענעם גאַלדגעק. אַוועקוואַרפֿן וועסטו זיי אַזוי ווי אומריינס; אַרויס! וועסטו זאָגן דערצו. edit</p>	<p>ISA 30:22 un ir vet farumreiniken dem ibertsug fun daine zilbergetsen, un dem bakleid fun dain gegosenem goldgets. avekvarfen vestu zei azoi vi umreins; arois! vestu zogen dertsu.</p>	<p>ISA 30:22 Ye shall defile also the covering of thy peselim of kesef, and the clothing of thy massekhoh (cast idols) of zahav; thou shalt throw them away like a menstruous cloth; thou shalt say unto it, Get thee from here.</p>
<p>ISA 30:23 און ער וועט געבן רעגן פֿאַר דיִין זריעה וואָס דו וועסט זייען אין דער ערד, און דאָס ברויט פֿון דער תּבֹואה פֿון דער ערד וועט זיין פֿעט און זאַפֿטיק. דיִין פֿיך וועט זיך פֿיטערן אין יענעם טאָג אויף אַ לאַנקע אַ ברייטער. edit</p>	<p>ISA 30:23 un er vet geben regen far dain zrie vos du vest zeyen in der erd, un dos broit fun der tvuh fun der erd vet zain fet un zaftik. dain fich vet zich fiteren in yenem tog oif a lonke a breiter.</p>	<p>ISA 30:23 Then shall He send the matar of thy zera (seed) , that thou shalt sow the adamah therewith; and lechem of the increase of the adamah, and it shall be rich and plenteous; in that day shall thy mikneh feed in broad pastures.</p>
<p>ISA 30:24 און די רינדער און די יונגאייזלען וואָס באַאַרבעטן די ערד, וועלן עסן געשמאַקע פֿוטער, וואָס מע ווינטשופֿלט מיט אַ פֿייער און מיט אַ ווינטשופֿל. edit</p>	<p>ISA 30:24 un di rinder un di yungeizlen vos baarbeten di erd, velen esen geshmake futer, vos me vintshuftl mit a faier un mit a vintshufl.</p>	<p>ISA 30:24 The oxen likewise and the young donkeys that work the adamah shall eat mash fodder, which hath been spread with the winnowing fork and with the winnowing fan.</p>

<p>ISA 30:25 און אויף יעטוועדער הויכן באַרג, און אויף יעטוועדער דערהויבענעם בערגל, וועלן זיין בעבן, שטראָמען וואַסער, אין דעם טאָג פֿון גרויס טייטונג, ווען טורעמס טוען פֿאַלן. edit</p>	<p>ISA 30:25 un oif yetveder hoichen barg, un oif yetveder derhoibenem bergel, velen zain bechen, shtromen vaser, in dem tog fun grois teitung, ven turems tuen falen.</p>	<p>ISA 30:25 And there shall be upon every high har, and upon every soaring hill, springs and streams of mayim in the day of the great slaughter, when the migdalim (towers) fall.</p>
<p>ISA 30:26 און דאָס ליכט פֿון דער לְבָנָה וועט זיין ווי דאָס ליכט פֿון דער זון, און דאָס ליכט פֿון דער זון וועט זיין זיבנפֿאַך – ווי דאָס ליכט פֿון זיבן טעג, אין דעם טאָג וואָס ה' פֿאַרבינדט דעם בראָך פֿון זיין פֿאַלק, און דעם ריס פֿון זיין ווונד טוט ער היילן {רפא} . edit</p>	<p>ISA 30:26 un dos licht fun der Livnah vet zain vi dos licht fun der zun, un dos licht fun der zun vet zain zibnfach – vi dos licht fun ziben teg, in dem tog vos Hashem farbindt dem broch fun zain folk, un dem ris fun zain vund tut er heilen .</p>	<p>ISA 30:26 Moreover the ohr of the levanah (moon) shall be as the ohr of the chamah (sun) , and the ohr of the chamah shall be sevenfold, as the ohr of shivat hayamim (seven days) , in the day that HASHEM bindeth up the hurt of His people, and healeth the stroke of His wound.</p>
<p>ISA 30:27 זע, דער נאָמען פֿון ה' קומט אָן פֿון דער ווייט, זיין צאָרן ברענט, און אַ שווערער רויך הייבט זיך אויף; זיינע ליפֿן זיינען פֿול מיט צאָרן, און זיין צונג ווי אַ פֿייער וואָס פֿאַרצערט; edit</p>	<p>ISA 30:27 ze, der nomen fun Hashem kumt on fun der vait, zain tsoren brent, un a shverer roich heibt zich oif; zaine lipen zainen ful mit tsoren, un zain tsung vi a faier vos fartsert;</p>	<p>ISA 30:27 Hinei, the Shem of HASHEM cometh from afar, burning is His anger, and heavy is His cloud; His safatayim (lips) are full of indignation, and His lashon is like a devouring eish;</p>
<p>ISA 30:28 און זיין אָטעם ווי אַ פֿלייציקער שטראָם, וואָס גרייכט ביז צום האַלדז; צו זיפֿן די פֿעלקער אין אַ זיפֿ פֿון</p>	<p>ISA 30:28 un zain otem vi a fleitsiker shtrom, vos greicht biz tsum haldz; tsu Ziphem di felker in a Zipe fun farvistung, mit a farfiriker tsam oif di baken fun</p>	<p>ISA 30:28 And His Ruach, like an overflowing stream, shall reach half-way to the tzavar (neck) , to sift the Goyim with the sieve of shav (vanity, futility) ; and</p>

<p>פֶּאָרוויסטונג, מיט אַ פֶּאָרפֿיריקער צאָם אויף די באַקן פֿון די אומות. edit</p>	<p>di umes.</p>	<p>there shall be a misleading bridle bit in the jaws of the people.</p>
<p>ISA 30:29 אַ געזאַנג וועט בײַ אײַך זײַן, ווי אין דער נאַכט וואָס אַ יֹום-טוֹב ווערט געהײליקט, און אַ האַרציקע שְׂמחה, ווי בײַ דעם וואָס גײט מיט אַ פֿלייט, צו קומען אויפֿן באַרג פֿון ה', צום פֿעלדז פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>ISA 30:29 a gezang vet bai ich zain, vi in der nacht vos a yom-Tov vert geheilikt, un a hartsike simcha, vi bai dem vos geit mit a flait , tsu kumen oifen barg fun Hashem, tsum feldz fun Yisroel.</p>	<p>ISA 30:29 Ye shall have the shir (<i>song</i>) , as in the night when the chag is set apart as kodesh; and simchat levav, as when one goeth with a chalil (<i>flute</i>) to come to the Har HASHEM , to the Tzur Yisroel.</p>
<p>ISA 30:30 און ה' וועט לאָזן הערן דעם הילד פֿון זײַן קול, און וועט ווײַזן דעם אַראַפֿלאַז פֿון זײַן אָרעם, מיט גרימצאָרן און פֿלאַמפֿײער וואָס פֿאַרצערט, מיט וואַלקנבראָך און פֿלייצונג און האַגלשטיין. edit</p>	<p>ISA 30:30 un Hashem vet lozen heren dem hilch fun zain kol, un vet vaizen dem aroploz fun zain orem, mit grimtsoren un flamfaier vos fartsert, mit volknbroch un fleitsung un hoglshtein.</p>	<p>ISA 30:30 And HASHEM shall cause His glorious voice to be heard, and shall cause the lowering of His zero'a to be seen, with the indignation of His anger, and with the flame of a devouring eish, with smashing, and tempest, and even barad (<i>stones of hail, hailstones</i>) .</p>
<p>ISA 30:31 וואָרום פֿון דעם קול פֿון ה' וועט צעבראַכן ווערן אשור, די רוט מיט וואָס ער פֿלעגט שלאָגן. edit</p>	<p>ISA 30:31 vorem fun dem kol fun Hashem vet tsebrachen veren Ashur, di rut mit vos er flegt shlogen.</p>	<p>ISA 30:31 For through the voice of HASHEM shall the Assyrian be crushed, which struck with a shevet (<i>rod</i>) .</p>
<p>ISA 30:32 און וווּ נאָר עס גײט דורך דער שטעקן פֿון באַשערונג, וואָס ה' וועט אַראַפֿלאַזן אויף אים, וועט עס זײַן מיט פּוּיקן און מיט האַרפֿן;</p>	<p>ISA 30:32 un vu nor es geit durch der shteken fun basherung, vos Hashem vet aroplozen oif im, vet es zain mit poiken un mit harfen; un mit oifgehoibene milchomes vet er milchome halten oif zei.</p>	<p>ISA 30:32 And in every place where the matteh (<i>rod</i>) of punishment shall pass, which HASHEM shall lay upon him, it shall be with tambourines and kinnorot; and in milchamot (<i>battles</i>) of brandishing will He fight</p>

<p>און מיט אויפֿגעהויבענע מלחמות וועט ער מלחמה האַלטן אויף זיי. edit</p>		<p>against them.</p>
<p>ISA 30:33 וואָרום אָנגעגרייט פֿון נעכטן איז דער פֿייעראַרט, יאָ, פֿאַרן מלך איז ער צוגעגרייט, טיף איז ער, ברייט איז ער; זיין הויפֿן האָט פֿייער און האַלץ אַ סך, ה'ס אַטעם טוט ברענען ווי אַ טייך שוועבל דערין. edit</p>	<p>ISA 30:33 vorem onגעgreit fun nechten iz der faierort, yo, faran melech iz er tsugegreit, tif iz er, breit iz er; zain hoifen hot faier un holts a sach, Hashem's otem tut brenen vi a taich shvebl derin.</p>	<p>ISA 30:33 For Tophet is ordained of old; indeed, for Melech it is prepared. He hath made it deep and wide; the fire pit thereof is eish and much wood; the nishmat HASHEM (<i>breath of HASHEM</i>) , like a stream of gofrit (<i>brimstone, burning sulfur</i>) , doth kindle it.</p>
<p>ISA 31:1 וויי, די וואָס נידערן קיין מַצְרַיִם נאָך הילף, און אויף פֿערד פֿאַרלאָזן זיי זיך; און זיי פֿאַרזיכערן זיך אויף רייטוועגן, ווייל זיי זיינען פֿיל, און אויף רייטער, ווייל זיי זיינען מאַכטיק זייער; און זיי קערן זיך נישט צו דעם הייליקן פֿון יִשְׂרָאֵל, און ה' טוען זיי נישט זוכן! edit</p>	<p>ISA 31:1 vei, di vos nideren kein Mitsrayim noch hilf, un oif ferd farlozen zei zich; un zei farzicheren zich oif raitvegen, vail zei zainen fil, un oif raiter, vail zei zainen machtik zeyer; un zei keren zich nisht tsu dem heiliken fun Yisroel, un Hashem tuen zei nisht zuchen!</p>	<p>ISA 31:1 Woe to them that go down to Mitsrayim for ezrah (<i>help</i>) ; and rely on susim, and trust in merkavot, because they are many; and in parashim, because they are very strong; but they look not unto the Kadosh Yisroel, neither seek HASHEM !</p>
<p>ISA 31:2 אָבער פֿאַר וואָר, ער איז קלוג, און ער ברענגט דאָס בייז, און זיינע ווערטער טוט ער נישט אָפֿ. און ער וועט אויפֿשטיין קעגן הויז פֿון די שלעכטסטער, און קעגן דער</p>	<p>ISA 31:2 ober far vor, er iz klug, un er brengt dos beiz, un zaine verter tut er nisht op. un er vet oifshtein kegen hoiz fun di shlechtstuer, un kegen der hilf fun di vos verken umrecht.</p>	<p>ISA 31:2 Yet He also is chacham (<i>wise</i>) , and will bring rah (<i>disaster</i>) , and will not call back His devarim; but will arise against the Bais Mere'im (<i>house of evildoers</i>) , and against the ezrat po'alei aven (<i>the help of them that work iniquity</i>) .</p>

<p>הילף פֿון די וואָס ווערקן אומרעכט. edit</p>		
<p>ISA 31:3 און די מצרים זיינען מענטשן, און נישט אַל, און זייערע פֿערד זיינען פֿלייש, און נישט גייסט; און ה' וועט אויסשטרעקן זיין האַנט, און שטרויבלען וועט דער העלפֿער, און פֿאַלן וועט דער געהאַלפֿענער, און אַלע אין איינעם וועלן זיי פֿאַרלענדט ווערן. edit</p>	<p>ISA 31:3 un di Mitsrayim zainen mentshen, un nisht El, un zeyere ferd zainen fleish, un nisht Gaist; un Hashem vet oisshtreken zain hant, un shtroichlen vet der helfer, un falen vet der geholfener, un ale in einem velen zei farlendt veren.</p>	<p>ISA 31:3 Now the Mitzrayim are adam, and not El (G-d) ; and their susim basar, and not ruach. When HASHEM shall stretch out His yad, both he that helpeth shall fall, and he that is helped shall stumble, and they all shall come to an end together.</p>
<p>ISA 31:4 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט ה' צו מיר: אַזוי ווי דער לייב און דער יונגלייב ברומט איבער זיין רויב, הגם אַ פֿולע פֿאַסטוכער זיינען איינגעזאַמלט אַרום אים; פֿאַר זייער קול דערשרעקט ער זיך נישט, און פֿאַר זייער ליאַרעם בייגט ער זיך נישט; אַזוי וועט ה' צבֿאות נידערן, צו האַלטן מלחמה אויפֿן באַרג פֿון ציון און אויף איר הויכן אָרט. edit</p>	<p>ISA 31:4 vorem azoi hot gezogt Hashem tsu mir: azoi vi der laib un der yungleib brumt iber zain roib, hagam a fule pastucher zainen ingezamlt arum im; far zeyer kol dershrekt er zich nisht, un far zeyer liarem beigt er zich nisht; azoi vet Hashem tsboöt nideren, tsu halten milchome oifen barg fun Tsiyon un oif ir hoichen ort.</p>	<p>ISA 31:4 For thus saith HASHEM unto me, Just as the arych (lion) and the young lion roars over his prey, when a multitude of ro'im (shepherds) is called forth against him, he will not be afraid of their clamor, nor disturb himself because of the noise of them; so shall HASHEM Tzva'os come down to fight for Mt Tziyon, and for the givah (hill) thereof.</p>
<p>ISA 31:5 ווי פֿויגלען פֿלאַטערנדיק, אַזוי וועט ה' צבֿאות באַשירעמען ירושָׁלַיִם,</p>	<p>ISA 31:5 vi foiglen flaterndik, azoi vet Hashem tsboöt bashiremen Yerusholayim, bashiremen un</p>	<p>ISA 31:5 As tzipporim (birds) flying, so will HASHEM Tzva'os defend Yerushalayim; defending</p>

<p>בְּאִשְׁרַעֲמֵן אֲזַיֵּן מְצִיל זַיֵּן, פֶּאָרְשׁוֹינֵען אֲזַיֵּן רֶאָטְעווען. edit</p>	<p>matsl zain, parshoinen un rateven.</p>	<p>also He will deliver it; and paso'ach (<i>passing over</i>) He will preserve it.</p>
<p>ISA 31:6 קֶערט אײַך אום צו וועמען איר האָט טיף ווידערשפעניקט, קינדער פֿון יִשְׂרָאֵל. edit</p>	<p>ISA 31:6 kert ich um tsu vemen ir hot tif vidershpenikt, kinder fun Yisroel.</p>	<p>ISA 31:6 Shuvu (<i>turn ye, return</i>) unto Him from Whom the Bnei Yisroel have deeply revolted.</p>
<p>ISA 31:7 פֶּאָר וואָר, אין יענעם טאָג וועלן זיי פֶּאָראַכטן איטלעכער זײַנע אָפּגעטער פֿון זילבער, און זײַנע אָפּגעטער פֿון גאָלד, וואָס אײַערע הענט האָבן אײַך געמאַכט צו זינד. edit</p>	<p>ISA 31:7 far vor, in yenem tog velen zei farachten itlecher zaine opgeter fun zilber, un zaine opgeter fun gold, vos eyere hent hoben ich gemacht tsu zind.</p>	<p>ISA 31:7 For in that day every ish shall cast away his elilim of kesef, and his elilim of zahav, which your own hands have made unto you as a chet.</p>
<p>ISA 31:8 און אשור וועט פֿאַלן דורך דער שווערד פֿון נישט אַ מאַן, און די שווערד פֿון נישט אַ מענטשן וועט אים פֶּאַרצערן; און ער וועט אַנטלויפֿן פֶּאַרן שווערד, און זײַנע יונגע לײַט וועלן צו צינדן ווערן. edit</p>	<p>ISA 31:8 un Ashur vet falen durch der shverd fun nisht a man, un di shverd fun nisht a mentshen vet im fartseren; un er vet antloifen faran shverd, un zaine yunge lait velen tsu tsindz veren.</p>	<p>ISA 31:8 Then shall the Assyrian fall by a cherev, not of an ish (<i>man</i>); and a cherev not adam (<i>of mortals</i>) shall devour him; so he shall flee from before the cherev, and his bochrin shall become forced laborers.</p>
<p>ISA 31:9 און זײַן פֿעלדז וועט פֿון מורא פֶּאַרגײַן, און אַנגסטן פֶּאַר דער פֶּאַן וועלן זײַנע האַרן, זאָגט ה', וואָס זײַן פֶּײַער איז אין צײַן, און זײַן</p>	<p>ISA 31:9 un zain feldz vet fun moire fargein, un angsten far der fon velen zaine haren, zogt Hashem, vos zain faier iz in Tsiyon, un zain oiven in Yerusholayim.</p>	<p>ISA 31:9 And his rock shall pass away in magor (<i>terror</i>), and his sarim shall desert the nes (<i>battle flag</i>) in panic, saith HASHEM, Whose fire is in Tziyon, and His furnace in Yerushalayim.</p>

<p>אויזון אין ירושלים. edit</p>		
<p>ISA 32:1 זע, מיט רעכטפֿארטיקייט וועט קיניגן דער קיניג, און האַרן – זיי וועלן הערשן מיט גערעכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 32:1 ze, mit rechtfartikeit vet kinigen der kinig, un haren – zei velen hershen mit gerechtikeit.</p>	<p>ISA 32:1 See, a Melech shall reign in tzedek, and sarim shall rule in mishpat (justice) .</p>
<p>ISA 32:2 און איטלעכער וועט זיין ווי אַ באַהעלטעניש פֿון ווינט, און אַ פֿאַרבאַרגעניש פֿון גוסרעגן; ווי אַ בעכן וואַסער אין אַ טריקעניש, ווי דער שאַטן פֿון אַ שווערן פֿעלדז אין אַ פֿאַרשמאַכטן לאַנד. edit</p>	<p>ISA 32:2 un itlecher vet zain vi a baheltenish fun vint, un a farborgenish fun gusregen; vi a bechen vaser in a trikenish, vi der shoten fun a shveren feldz in a farshmachten land.</p>	<p>ISA 32:2 And an ish shall be as a sheltering hiding place from the ruach (wind) , and a seter (refuge) from the tempest; as streams of mayim in a dry place, as the tzel (shadow) of a great rock in a weary land.</p>
<p>ISA 32:3 און נישט פֿאַרקלעפט זיין וועלן די אויגן פֿון די זעער, און די אויערן פֿון די הערער וועלן פֿאַרנעמען. edit</p>	<p>ISA 32:3 un nisht farklept zain velen di oigen fun di zeer, un di oieren fun di herer velen farnemen.</p>	<p>ISA 32:3 And the eynayim of them that see shall no longer be closed, and the oznayim of them that hear shall pay heed.</p>
<p>ISA 32:4 און דאָס האַרץ פֿון די איבעראַיילטע וועט פֿאַרשטיין צו וויסן, און די צונג פֿון די שטאַמלער וועט רעדן געלויפֿיק קלאַר. edit</p>	<p>ISA 32:4 un dos harts fun di iberailte vet farshtein tsu visen, un di tsung fun di shtamler vet reden geloifik klor.</p>	<p>ISA 32:4 The levav also of the rash shall understand da'as, and the lashon of the stammerers shall be ready to speak plainly.</p>
<p>ISA 32:5 און דעם געמיינעם וועט מען נישט רופֿן מער אַדלמאַן, און אויפֿן גייציקן וועט מען נישט זאָגן מער נַדבֿן. edit</p>	<p>ISA 32:5 un dem gemeinem vet men nisht rufen mer adlman, un oifen geitsiken vet men nisht zogen mer Nodaven.</p>	<p>ISA 32:5 The naval (foolish person) shall be no more called noble, nor the scoundrel said to be honorable.</p>

<p>ISA 32:6 וואָרום דער געמיינער רעדט געמיין, און זיין האַרץ אַרבעט אומרעכט, צו טאָן פֿאַלשקייט, און צו רעדן וועגן ה' מיט גענאַר; צו לאָזן ליידיק דעם לייב פֿון דעם הונגעריקן, און דעם טראַנק פֿון דעם דאָרשטיקן צו מינערן. edit</p>	<p>ISA 32:6 vorem der gemeiner redt gemein, un zain harts arbet umrecht, tsu ton falshkeit, un tsu reden vegen Hashem mit genar; tsu lozen leidik dem laib fun dem hungeriken, un dem trank fun dem dorshtiken tsu mineren.</p>	<p>ISA 32:6 For the naval will speak foolishness, and his lev will work evil, to practise khonef (<i>hypocrisy</i>) , and to utter to'ah (<i>error, perversity</i>) against HASHEM , to leave unsatisfied the nefesh of the ra'av (<i>hungry</i>) , and he will cause the drink of the tzameh (<i>thirsty</i>) to fail.</p>
<p>ISA 32:7 און דער גייציקער, זיינע געצייג זיינען שלעכט, ביזע מחשבות באַראָט ער, אומצוברענגען דעם אַרימאָן מיט רייד פֿון ליגן, אַפֿילו ווען דער אביון טענהט גערעכט. edit</p>	<p>ISA 32:7 un der geitsiker, zaine getsaig zainen schlecht, beize machshoves barot er, umtsubrenge dem oriman mit reid fun ligen, afile ven der evyen tenht gerecht.</p>	<p>ISA 32:7 The schemes also of the schemer are ra'im (<i>evil ones</i>) ; he deviseth zimnot (<i>wicked schemes</i>) to destroy the poor with words of sheker, even when the evyon (<i>needy</i>) speaketh mishpat (<i>justly</i>) .</p>
<p>ISA 32:8 אָבער דער אַדלמאָן באַראָט אַדלקייט, און אויף אַדלקייט וועט ער באַשטיין. edit</p>	<p>ISA 32:8 ober der adlman barot adlkeit, un oif adlkeit vet er bashtein.</p>	<p>ISA 32:8 But the noble maketh plans that are noble; and by noble things shall he stand.</p>
<p>ISA 32:9 איר רויקע ווייבער, שטייט אויף, הערט מיין קול; איר זיכערע טעכטער, פֿאַרנעמט מיין זאָג. edit</p>	<p>ISA 32:9 ir roiike vaiber, shteit oif, hert main kol; ir zichere techter, farnemt main zog.</p>	<p>ISA 32:9 Rise up, ye nashim that are complacently at ease; hear my voice, ye banot at ease; give ozen unto my speech.</p>
<p>ISA 32:10 טעג און יאָרן וועט איר ציטערן, איר זיכערע, וואָרום די לעז איז פֿאַרלענדט, קיין איינזאַמלונג וועט נישט</p>	<p>ISA 32:10 teg un yoren vet ir tsiteren, ir zichere, vorem di lez iz farlendt, kein inzamlung vet nisht kumen.</p>	<p>ISA 32:10 Days and a shanah, then shall ye tremble, ye careless nashim; for the grape harvest shall fail, the harvest of fruit shall not come.</p>

<p>קומען. edit</p>		
<p>ISA 32:11 שוידערט, איר רויקע, ציטערט, איר זיכערע; טוט אייך אויס און אנטבלויזט אייך, און גורט זאק אויף די לענדן, edit</p>	<p>ISA 32:11 shoidert, ir roiike, tsitert, ir zichere; tut ich ois un antbloizt ich, un gurt zak oif di lenden,</p>	<p>ISA 32:11 Tremble, ye nashim that are complacently at ease; shake, ye complacent ones; strip you, and make you bare, and gird sackcloth upon your loins.</p>
<p>ISA 32:12 אויף די בריסט זיך שלאגנדיק, איבער די גלוסטיקע פעלדער, איבערן פֿרוכטיקן וויינשטאָק; edit</p>	<p>ISA 32:12 oif di brist zich shlogendik, iber di glustike felder, iberen fruchtiken vainshtok;</p>	<p>ISA 32:12 They shall mournfully beat upon their breasts, for the pleasant fields, for the fruitful gefen (<i>vine</i>) .</p>
<p>ISA 32:13 איבער דער ערד פֿון מיין פֿאלק, פֿאַרוואַקסן מיט דערנער און ווילדגעוועקס; יאָ, איבער אַלע הייזער פֿון לוסטיקייט, איבערן פֿריילעכן פֿרד. edit</p>	<p>ISA 32:13 iber der erd fun main folk, farvaksen mit derner un wildgeveks; yo, iber ale haizer fun lustikeit, iberen freilechen krch.</p>	<p>ISA 32:13 Upon the admat Ami (<i>land of My People</i>) shall come up kotz (<i>thorns</i>) and briers; indeed, upon all the batim (<i>houses</i>) of joy in the city of merriment;</p>
<p>ISA 32:14 וואָרום דער פֿאַלאַץ איז פֿאַרלאָזט, דער טומל פֿון שטאַט האָט אויפֿגעהערט; דער ערדוואַל און דער טורעם זיינען פֿאַר היילן אויף אייביק, אַ פֿרייד פֿאַר וואַלדאייזלען, אַ פֿיטערונג פֿאַר סטאַדעס. edit</p>	<p>ISA 32:14 vorem der palats iz farlozt, der tuml fun shtot hot oifgehert; der erdval un der turem zainen far heilen oif eibik, a freid far valdeizlen, a fiterung far stades.</p>	<p>ISA 32:14 Because the palaces shall be forsaken; the multitude of the Ir shall be abandoned; the citadel and stronghold shall be ruins ad olam, a delight of wild donkeys, a pasture of adarim (<i>flocks</i>) ;</p>
<p>ISA 32:15 ביז אויסגעגאָסן וועט ווערן אויף אונדז דער רוּחַ הַקֹּדֶשׁ פֿון דער הייך, און דער</p>	<p>ISA 32:15 biz oisgegosen vet veren oif undz der ruach hakdesh fun der heich, un der midbar vet veren a fruchtgarten, un der</p>	<p>ISA 32:15 Until the Ruach be poured upon us from on high, and the midbar become a carmel (<i>fruitful field</i>) , and the</p>

<p>מדבר וועט ווערן אַ פֿרוכטגאַרטן, און דער פֿרוכטגאַרטן וועט פֿאַר אַ וואַלד גערעכנט ווערן. edit</p>	<p>fruchtgarten vet far a vald gerechnt veren.</p>	<p>carmel become a ya'ar (forest) .</p>
<p>ISA 32:16 און אין מדבר וועט רוען גערעכטיקייט, און רעכטפֿאַרטיקייט וועט וווינען אין פֿרוכטגאַרטן. edit</p>	<p>ISA 32:16 un in midbar vet ruen gerechtheit, un rechtfartikeit vet voinen in fruchtgarten.</p>	<p>ISA 32:16 Then mishpat shall dwell in the midbar, and tzedakah live in the carmel.</p>
<p>ISA 32:17 און דאָס ווערק פֿון רעכטפֿאַרטיקייט וועט זיין שְׁלוֹם, און דער אויפֿטו פֿון רעכטפֿאַרטיקייט – רו און זיכערקייט אויף אייביק. edit</p>	<p>ISA 32:17 un dos verk fun rechtfartikeit vet zain shalom, un der oiftu fun rechtfartikeit – ru un zicherkeit oif eibik.</p>	<p>ISA 32:17 And the ma'aseh (work) of tzedakah (righteousness) shall be shalom; and the effect of tzedakah quietness and assurance ad olam (forever) .</p>
<p>ISA 32:18 און מיין פֿאַלק וועט זיצן אין אַ וווינונג פֿון שְׁלוֹם, און אין וווינערטער זיכערע, און אין רוניגען שטילע. edit</p>	<p>ISA 32:18 un main folk vet zitsen in a voinung fun shalom, un in voinerter zichere, un in ruungen shtile.</p>	<p>ISA 32:18 And my people shall dwell in a naveh shalom (a habitation of peace) and in secure mishkenot (dwellings) , and in quiet menuchot (resting places) ;</p>
<p>ISA 32:19 און מע וועט זיך צעשפּרייטן אויף דעם אַראָפּגאַנג פֿון וואַלד, און ביז אין דער נידערונג וועט נידערן די שטאַט. edit</p>	<p>ISA 32:19 un me vet zich tseshpreiten oif dem aropgang fun vald, un biz in der niderung vet nideren di shtot.</p>	<p>ISA 32:19 When it shall hail, coming down on the ya'ar (forest) ; and the Ir shall be utterly brought down in a low place.</p>
<p>ISA 32:20 וויל צו אייך וואָס זייט ביי אַלע וואַסערן, וואָס לאָזט אַרויס פֿריי דעם פֿוס פֿון דעם</p>	<p>ISA 32:20 voil tsu ich vos zeit bai ale vaseren, vos lozt arois frai dem fus fun dem oks un dem eizl.</p>	<p>ISA 32:20 Blessed are ye that sow beside all mayim, that send forth there the regel of the shor (ox) and the chamor (donkey) .</p>

<p>edit אַקס און דעם אייזל.</p>		
<p>ISA 33:1 וויי, דו פֿאַרוויסטער וואָס ווערסט נישט פֿאַרוויסט, און דו פֿעלשער וואָס מע פֿעלשט נישט אָן דיר! אַז דו וועסט אויפֿהערן פֿאַרוויסטן, וועסטו פֿאַרוויסט ווערן, אַז דו וועסט ענדיקן פֿעלשן, וועט מען פֿעלשן אָן דיר. edit</p>	<p>ISA 33:1 vei, du farvister vos verst nisht farvist, un du felsher vos me felsht nisht on dir! az du vest oifheren farvisten, vestu farvist veren, az du vest endiken felshen, vet men felshen on dir.</p>	<p>ISA 33:1 Hoy (woe, doom) to thee that destroyest, and thou wast not destroyed; and dealest treacherously, and they dealt not treacherously as a boged (traitor, treacherous person) with thee! When thou shalt cease to destroy, thou shalt be destroyed; and when thou shalt make an end to deal treacherously, they shall deal treacherously as a boged with thee.</p>
<p>ISA 33:2 ה' לייטזעליק אונדז, צו דיר האָבן מיר געהאַפֿט; זיי זייער אָרעם אַלע פֿרימאָרגן, און אונדזער הילף אין צייט פֿון נויט. edit</p>	<p>ISA 33:2 Hashem laitzelik undz, tsu dir hoben mir gehoft; zei zeyer orem ale frimorgen, un undzer hilf in tsait fun noit.</p>	<p>ISA 33:2 HASHEM , be gracious unto us; we have waited for Thee; be Thou their zero'a in the bekarim (mornings) , our Yeshu'ah (salvation) also in the time of tzoros.</p>
<p>ISA 33:3 פֿון קול פֿון דעם טומל זיינען די אומות אַנטלאָפֿן, פֿון דיין אויפֿהייבן זיך ווערן די פֿעלקער צעשפּרייט. edit</p>	<p>ISA 33:3 fun kol fun dem tuml zainen di umes antlofen, fun dain oifheiben zich veren di felker tseshpreit.</p>	<p>ISA 33:3 At the noise of the tumult the peoples fled; at the lifting up of Thyself the Goyim were scattered.</p>
<p>ISA 33:4 און אויפֿגעקליבן וועט ווערן אייער רויב ווי דער היישעריק קלייבט אויף, ווי גרילן שפּרינגען, טוט מען שפּרינגען דערויף. edit</p>	<p>ISA 33:4 un oifgekliben vet veren ier roib vi der heisherik klaibt oif, vi grilen shpringen, tut men shpringen deroif.</p>	<p>ISA 33:4 And your shalal (booty, plunder, gain) shall be gathered like the gathering of the locusts; as the swarm of grasshoppers shall men pounce upon them.</p>
<p>ISA 33:5 דערהויבן איז ה', וואָרום</p>	<p>ISA 33:5 derhoiben iz Hashem,</p>	<p>ISA 33:5 HASHEM is exalted; for He</p>

<p>ער רוט אין דער הייד; ער פֿילט אָן צײַן מיט רעכט און גערעכטיקייט. edit</p>	<p>vorem er rut in der heich; er filt on Tsiyon mit recht un gerechtikeit.</p>	<p>dwelleth on high; He hath filled Tziyon with mishpat and tzedakah.</p>
<p>ISA 33:6 און די זיכערקייט פֿון דיינע צײַטן וועט זײַן אַ שאַץ מיט ישועות: חכמה און דערקענונג; מורא פֿאַר ה', דאָס וועט זײַן זײַן אוצר. edit</p>	<p>ISA 33:6 un di zekerheit fun daine tsaiten vet zain a shats mit yshueut: chochme un derkenung; moire far Hashem, dos vet zain zain oitser.</p>	<p>ISA 33:6 And He shall be the emunah (faithfulness, stability) of thy times, a rich store of Yeshu'ah (salvation) , chochmah, and da'as; the yirat HASHEM is his otzar (treasure) .</p>
<p>ISA 33:7 זע, זייערע העלדן קלאָגן דרויסן, די שלוחים פֿון שְׁלוֹם טוען ביטער וויינען. edit</p>	<p>ISA 33:7 ze, zeyere helden klogen droisen, di shluchim fun shalom tuen biter veinen.</p>	<p>ISA 33:7 Behold, their valiant ones shall cry in the street; the malachei shalom shall weep bitterly.</p>
<p>ISA 33:8 פֿאַרוויסט זײַנען די וועגן, אויפֿגעהערט דער וועגפֿאַרער; ער האָט פֿאַרשטערט דעם בְּרִית, ער האָט פֿאַראַכט די שטעט, ער אַכט נישט אויף קיין מענטשן. edit</p>	<p>ISA 33:8 farvist zainen di vegn, oifgehert der vegforer; er hot farshtert dem bris, er hot faracht di shtet, er acht nisht oif kein mentshen.</p>	<p>ISA 33:8 The mesillot (highways) lie in ruins, the wayfaring man ceaseth; he hath annulled the brit (covenant) , he hath despised the towns, he regardeth no enosh (humankind) .</p>
<p>ISA 33:9 פֿאַרטרויערט, פֿאַרשניטן איז דאָס לאַנד, פֿאַרשעמט איז דער לַבְנוֹן, פֿאַרוועלקט; דער שָׁרוֹן איז ווי אַ מדבר געוואָרן, און אָפּגעטרייסלט איז בָּשָׁן און כַּרְמֶל. edit</p>	<p>ISA 33:9 fartroiert, farshniten iz dos land, farshemt iz der Levanon, farvelkt; der Sharon iz vi a midbar gevoren, un opgetreislt iz Bashan un Carmel.</p>	<p>ISA 33:9 Ha'aretz mourneth and languisheth; Levanon is ashamed and shriveled; Sharon is like an aravah; and Bashan and Carmel shake off their foliage.</p>
<p>ISA 33:10 אַצונד וועל איך אויפֿשטיין, זאָגט ה', אַצונד</p>	<p>ISA 33:10 atsund vel ich oifshtein, zagt Hashem, atsund vel ich zich derheichen, atsund vel ich</p>	<p>ISA 33:10 Now will I arise, saith HASHEM ; now will I be exalted; now will I lift up Myself.</p>

<p>וועל איך זיך דערהייבן, אַצונד וועל איך זיך אויפהייבן. edit</p>	<p>zich oifheiben.</p>	
<p>איר טראַגט שפּריי, וועט ISA 33:11 איר געבערן שטרוי; אייער אַטעם - אַ פֿייער וואָס וועט איין פֿאַרצערן. edit</p>	<p>ISA 33:11 ir trogt shprei, vet ir gebenen shtroi; ier otem – a faier vos vet ich fartseren.</p>	<p>ISA 33:11 Ye shall conceive chaff, ye shall bring forth straw; your ruach (breath), as eish, shall devour you.</p>
<p>און די פֿעלקער וועלן זיין ISA 33:12 ווי קאַלך פֿאַרברענטע, ווי דערנער אַפּגעהאַקטע וואָס ווערן אין פֿייער געצונדן. edit</p>	<p>ISA 33:12 un di felker velen zain vi kalch farbrente, vi derner opgehakte vos veren in faier getsunden.</p>	<p>ISA 33:12 And the peoples shall be as the burnings of lime; as thorns cut up shall they be burned in the eish.</p>
<p>איר ווייטע, וואָס ISA 33:13 איך האָב געטאַן, און וויסט, איר נאַנטע, מיין גבורה. edit</p>	<p>ISA 33:13 hert, ir veite, vos ich hob geton, un veist, ir nonte, main gevure.</p>	<p>ISA 33:13 Hear, ye that are far off, what I have done; and, ye that are near, acknowledge My gevurah (might).</p>
<p>עס אַנגסטן אין ציין די ISA 33:14 זינדיקע, אַ ציטערניש האָט אַנגענומען די פֿאַלשע: ווער פֿון אונדז קען וויילן אין דעם פֿייער וואָס פֿאַרצערט? ווער פֿון אונדז קען וויילן אין די איביקע בראַנדן? edit</p>	<p>ISA 33:14 es angsten in Tsiyon di zindike, a tsiterenish hot ongenumen di falshe: ver fun undz ken vailen in dem faier vos fartsert? ver fun undz ken vailen in di eibike branden?</p>	<p>ISA 33:14 The chatta'im (sinners) in Tziyon are terrified; trembling hath seized the khanafim (hypocrites). Who among us can dwell with the devouring eish? Who among us can dwell with mokedei olam (everlasting burnings) ?</p>
<p>דער וואָס גייט אין ISA 33:15 רעכטפֿאַרטיקייט, און רעדט ערלעד, דער וואָס פֿאַראַכט דעם געוויין פֿון רויב, דער וואָס שאַקלט אָפּ זיינע הענט פֿון אַננעמען שוחד, דער וואָס</p>	<p>ISA 33:15 der vos geit in rechtartikeit, un redt erlech, der vos faracht dem gevin fun roib, der vos shoklt op zaine hent fun onnemen shochoad, der vos farshtopt zain oier fun heren vegen blut, un fardrikt zaine oigen fun kuken oif</p>	<p>ISA 33:15 He that walketh in tzedakot, and speaketh meisharim (right things), he that despiseth the gain of extortions, that guards his palms from accepting shochoad (bribe[s]), that stoppeth his ozen from hearing of dahm, and</p>

<p>פֿאַרשטאַפּט זײַן אויער פֿון הערן וועגן בלוט, און פֿאַרדריקט זײַנע אויגן פֿון קוקן אויף שלעכטס. edit</p>	<p>shlechts.</p>	<p>shutteth his eynayim from seeing rah;</p>
<p>ISA 33:16 ער וועט רוען אין דער הייד; פֿעסטונגען פֿון פֿעלדזן וועלן זײַן זײַן באַשיצונג; זײַן ברויט איז געגעבן, זײַן וואַסער איז זיכער. edit</p>	<p>ISA 33:16 er vet ruen in der heich; festungen fun feldzen velen zain zain bashitsung; zain broit iz gegeben, zain vaser iz zicher.</p>	<p>ISA 33:16 He shall dwell on high; his metzadot shall be the rocky fortress; his lechem shall be given him; his mayim shall be unfailing.</p>
<p>ISA 33:17 דעם מלך אין זײַן שיינקייט וועלן אָנקוקן דײַנע אויגן; זיי וועלן זען אַ לאַנד פֿון ווייטענישן. edit</p>	<p>ISA 33:17 dem melech in zain sheinkeit velen onkuken daine oigen; zei velen zen a land fun vaitenishen.</p>	<p>ISA 33:17 Thine eynayim shall see Melech in His yafeh (<i>beauty</i>); they shall behold eretz that is very far off.</p>
<p>ISA 33:18 דײַן האַרץ וועט טראַכטן אָן דער אימה: וווּ איז דער וואַס האָט געציילט? וווּ דער וואַס האָט געוויגן? וווּ דער וואַס האָט די טורעמס געציילט? edit</p>	<p>ISA 33:18 dain harts vet trachten on der eime: vu iz der vos hot getseilt? vu der vos hot gevoigen? vu der vos hot di turems getseilt?</p>	<p>ISA 33:18 Thine lev shall ponder terror. Where is the sofer (<i>scribe</i>)? Where is he who weighs? Where is he that counts the migdalim (<i>towers</i>)?</p>
<p>ISA 33:19 דאָס פֿאַרשייטע פֿאַלק וועסטו מער נישט זען, דאָס פֿאַלק מיט אַ טונקעלער שפּראַך, נישט צו פֿאַרשטיין, מיט אַ שטאַמלדיקן לשון, נישט קלוג צו ווערן. edit</p>	<p>ISA 33:19 dos farshaite folk vestu mer nisht zen, dos folk mit a tunkeler shprach, nisht tsu farshtein, mit a shtamldiken loshen, nisht klug tsu veren.</p>	<p>ISA 33:19 Thou shalt no longer see a fierce people, a people of unfathomable language that is incomprehensible, of a stammering lashon, that thou canst not understand.</p>
<p>ISA 33:20 קוק אָן צײַון, די שטאָט</p>	<p>ISA 33:20 kuk on Tsiyon, di shtot</p>	<p>ISA 33:20 Look upon Tziyon, the</p>

<p>פֹּן אונדזער איינזאַמלונג; דיינע אויגן וועלן זען ירושלים, אַ ווינונג אַ רויקע, אַ געצעלט וואָס וועט נישט אַוועקגערוקט ווערן, וואָס זיינע פֿלעקלעך וועלן אייביק נישט אַרויסגעצויגן ווערן, און אַלע זיינע שטריק וועלן נישט אַפֿגעריסן ווערן. edit</p>	<p>fun undzer inzamlung; daine oigen velen zen Yerusholayim, a voinung a roieke, a getselt vos vet nisht avekgerukt veren, vos zaine fleklech velen eibik nisht aroisgetsoigen veren, un ale zaine shtrik velen nisht opgerisen veren.</p>	<p>city of mo'adenu (<i>our appointed times, festivals</i>) ; thine eynayim shall see Yerushalayim a quiet naveh, an ohel that shall not be taken down; not one stake thereof shall ever be pulled up, neither shall any of the ropes thereof be broken.</p>
<p>נאָר דאָרטן וועט ה' ISA 33:21 אונדז זיין מאַכטיק, ווי אַן אָרט פֹּן טייַכן, שטראָמען ברייטרוימיקע, וואָס קיין רודערשיף קען אויף אים נישט גיין, און קיין שטאַרקער אַקרענט קען אים נישט איבערפֿאַרן. edit</p>	<p>ISA 33:21 nor dorten vet Hashem undz zain machtik, vi an ort fun taichen, shtromen breitroimike, vos kein rudershif ken oif im nisht gein, un kein shtarker okrent ken im nisht iberforen.</p>	<p>ISA 33:21 But there Adir HASHEM will be unto us a makom (<i>place</i>) of broad rivers and streams; wherein shall go no galley with oars, neither shall a mighty ship pass thereby.</p>
<p>וואָרום ה' איז אונדזער ריכטער, ה' איז אונדזער געזעצגעבער, ה' איז אונדזער מלך; ער וועט אונדז העלפֿן. edit</p>	<p>ISA 33:22 vorem Hashem iz undzer richter, Hashem iz undzer gezetsgeber, Hashem iz undzer melech; er vet undz helfen.</p>	<p>ISA 33:22 For HASHEM is our Shofet, HASHEM is Mechokkeinu (<i>our Lawgiver</i>) , HASHEM is Malkeinu; Hu yoshieinu (<i>He will save us</i>) .</p>
<p>לויז געוואָרן זיינען דיינע שטריק, זיי האַלטן נישט פֿעסט זייער מאַכט, זיי שפּרייטן דעם זאַגל נישט אויס. דענצמאָל ווערט פֿאַנג</p>	<p>ISA 33:23 loiz gevoren zainen daine shtrik, zei halten nisht fest zeyer macht, zei shpreiten dem zagl nisht ois. dentsmol vert fang fun fil zakroib tseteilt, hinkedike roiben roib.</p>	<p>ISA 33:23 Thy riggings are loosed; they could not well strengthen their mast, they could not spread the nes (<i>sail</i>) ; then is the shalal (<i>spoil, plunder</i>) of a great plunder divided; the</p>

<p>פֿון פֿיל זאַקרויב צעטיילט, הינקעדיקע רויבן רויב. edit</p>		<p>pisechim (<i>lame ones</i>) take the plunder.</p>
<p>ISA 33:24 און קיין איינוווינער וועט נישט זאָגן: איך בין קראַנק; דעם פֿאַלק וואָס זיצט דערין איז פֿאַרגעבן די זינד. edit</p>	<p>ISA 33:24 un kein invoiner vet nisht zogen: ich bin krank; dem folk vos zitst derin iz fargeben di zind.</p>	<p>ISA 33:24 And the inhabitant [of Yerushalayim] shall not say, I am ill; the people that dwell therein shall be forgiven their avon.</p>
<p>ISA 34:1 גענענט, איר פֿעלקער, צו הערן, און איר אומות, פֿאַרנעמט; זאָל הערן די ערד און איר פֿולקייט, די וועלט און אַלע אירע שפּראַצונגען. edit</p>	<p>ISA 34:1 genent, ir felker, tsu heren, un ir umes, farnemt; zol heren di erd un ir fulkait, di velt un ale ire shprotsungen.</p>	<p>ISA 34:1 Come near, ye Goyim, to hear; and pay heed, ye peoples; let ha'aretz hear, and all that is therein; the tevel (<i>world</i>), and all things that come forth of it.</p>
<p>ISA 34:2 וואָרום ה' האָט אַ כּעס {קֶצֶף} אויף אַלע פֿעלקער, און אַ גרימצאָרן אויף זייער גאַנצן חיל; ער האָט זיי צו חרם געמאַכט, זיי איבערגעגעבן צו דער שחיטה. edit</p>	<p>ISA 34:2 vorem Hashem hot a kaas oif ale felker, un a grimtsoren oif zeyer gantsen cheil; er hot zei tsu Chorem gemacht, ze ibergegeben tsu der shechite.</p>	<p>ISA 34:2 For the ketzef HASHEM (<i>wrath of HASHEM</i>) is upon kol HaGoyim, and His chemah (<i>fury, wrath</i>) upon all their tz'va; He hath utterly destroyed them, He hath delivered them to the tevach (<i>slaughter</i>).</p>
<p>ISA 34:3 און זייערע דערשלאָגענע וועלן זיך וואַלגערן, – און פֿון זייערע פֿגרים וועט אויפֿגיין אַ געשטאַנק, און די בערג וועלן צעגיין פֿון זייער בלוט. edit</p>	<p>ISA 34:3 un zeyere dershlogene velen zich valgeren, – un fun zeyere pgorim vet oifgein a geshtank, un di berg velen tsegein fun zeyer blut.</p>	<p>ISA 34:3 Their slain also shall be cast out, and their stench shall go up out of their pegarim (<i>corpses</i>), and the harim shall be drenched with their dahm.</p>
<p>ISA 34:4 און דער גאַנצער חיל פֿון הימל וועט צעקריכן, און די הימלען וועלן ווי אַ מגילה זיך אויפֿוויקלען, און זייער גאַנץ</p>	<p>ISA 34:4 un der gantser cheil fun himel vet tsekrichen, un di himlen velen vi a megile zich oifviklen, un zeyer gants cheil vet aropvelken, vi a blat velkt</p>	<p>ISA 34:4 And kol Tz'va HaShomayim (<i>all the host of heaven</i>) shall be dissolved, and the Shomayim shall be rolled up like a sefer; and all their</p>

<p>חיל וועט אַראָפּוועלקן, ווי אַ בלאַט וועלקט פֿון וויינשטאַק, און ווי פֿאַרוועלקט פֿון אַ פֿייגנבוים. edit</p>	<p>fun vainshtok, un vi farvelkt fun a faignboim.</p>	<p>tz'va shall fall, like the aleh (<i>leaf</i>) falleth from the gefen, like that falling from the te'enah (<i>fig tree</i>) .</p>
<p>ISA 34:5 וואָרום אָנגעטרונקען אין הימל האָט זיך מיין שווערד, אָט וועט זי אויף אָדום אַראָפּנידערן, און אויף דעם פֿאַלק פֿון מיין חרם, צום משפט. edit</p>	<p>ISA 34:5 vorem ongetrunken in himel hot zich main shverd, ot vet zi oif Edom aropnideren, un oif dem folk fun main Chorem, tsum mishpot.</p>	<p>ISA 34:5 For My cherev shall be satiated in Shomayim; hinei, it shall come down upon Edom, and shall descend on the Am (<i>people</i>) of My Cherem (<i>ban of destruction</i>) in mishpat.</p>
<p>ISA 34:6 ג-טס שווערד איז פֿול מיט בלוט, געזעפֿטיקט מיט פֿעטס, מיט בלוט פֿון לעמער און בעק, מיט נירנפֿעטס פֿון ווידערס; וואָרום ה' האָט אַ שלאַכטונג אין בָצְרָה, און אַ גרויסע שעכטונג אין לאַנד אָדום. edit</p>	<p>ISA 34:6 G-ts shverd iz ful mit blut, gezeftikt mit fets, mit blut fun lemer un bek, mit nirnfets fun videns; vorem Hashem hot a shlachtung in Botzrah, un a groise shechtung in land Edom.</p>	<p>ISA 34:6 The Cherev HASHEM (<i>Sword of HASHEM</i>) is filled with dahm, it is gorged with chelev, and with the dahm of lambs and goats, with the chelev of the kidneys of rams; for HASHEM hath a zevach in Botzrah, and a tevach gadol in Eretz Edom.</p>
<p>ISA 34:7 און נידערן וועלן וויזלטירן מיט זיי, און בולן מיט אַקסן; און אָנטרינקען וועט זיך זייער ערד מיט בלוט, און זייער שטויב וועט זיך זעפֿטיקן מיט פֿעטס. edit</p>	<p>ISA 34:7 un nideren velen vizltiren mit zei, un bulen mit oxsen; un ontrinken vet zich zeyer erd mit blut, un zeyer shtoib vet zich zeftiken mit fets.</p>	<p>ISA 34:7 And the re'emim (<i>wild oxen</i>) shall fall with them, and the bull calves with the bulls; and their land shall be soaked with dahm, and their apher (<i>dust</i>) enriched with chelev.</p>
<p>ISA 34:8 וואָרום אַ טאַג פֿון נקמה איז ביי ה', אַ יאָר פֿון</p>	<p>ISA 34:8 vorem a tog fun nekome iz bai Hashem, a yor fun batsolung far dem krig fun</p>	<p>ISA 34:8 For it is the Yom Nakam L' HASHEM (<i>Day of Vengeance unto HASHEM</i>) , and the Shnat</p>

<p>באַצאַלונג פֿאַר דעם קריג פֿון ציִון. edit</p>	<p>Tsiyon.</p>	<p>Shillumim (<i>Year of Retributions</i>) for the cause of Tziyon.</p>
<p>ISA 34:9 און פֿאַרקערט ווערן אין פעך וועלן אירע שטראַמען, און איר שטויב אין שוועבל, און איר ערד וועט ווערן ברענענדיקע פעך. edit</p>	<p>ISA 34:9 un farkert veren in pech velen ire shtromen, un ir shtoib in shvebl, un ir erd vet veren brenendike pech.</p>	<p>ISA 34:9 And the streams thereof shall be turned into zefet (<i>pitch, tar</i>), and the aphar (<i>dust</i>) thereof into gofrit (<i>burning sulfur</i>), and the land thereof shall become burning zefet (<i>pitch, tar</i>).</p>
<p>ISA 34:10 טאָג און נאַכט וועט זי נישט פֿאַרלאָשן ווערן, אויף אייביק וועט אויפֿגיין איר רויך; פֿון דור צו דור וועט זי וויסט זיין, אויף אייביק אייביקייט וועט קיינער נישט דורכגיין דורך איר. edit</p>	<p>ISA 34:10 tog un nacht vet zi nisht farloshen veren, oif eibik vet oifgein ir roich; fun dor tsu dor vet zi vist zain, oif eibikeibikeiten vet keiner nisht durchgein durch ir.</p>	<p>ISA 34:10 It shall not be quenched lailah v'yomam; the ashan (<i>smoke</i>) thereof shall go up l'olam (<i>forever</i>); from dor to dor it shall lie desolate; none shall pass through it l'netzach netzachim.</p>
<p>ISA 34:11 און יִרשען וועלן זי דער פעליקאָן און דער זומפבושל, און די אייל און דער ראָב וועלן רוען אין איר; און ער וועט ציען אויף איר אַ שנור פֿון וויסטקייט, און אַ גרונטוואָג פֿון ליידיקייט. edit</p>	<p>ISA 34:11 un yarshen velen zi der pelikan un der zumbushl, un di eil un der rob velen ruen in ir; un er vet tsien oif ir a shnur fun vistkeit, un a gruntvog fun leidikeit.</p>	<p>ISA 34:11 But the desert owl and the screech owl shall possess it; even the yanshuf (<i>great owl</i>) and the orev (<i>raven</i>) shall dwell in it; and He shall stretch out upon it the measuring line of tohu, and the plumbline of vohu.</p>
<p>ISA 34:12 פֿון אירע אַדללייט וועט נישט זיין דאָרט ווער עס זאָל אַ מלוכה אויסרופֿן; און אַלע אירע שָׁררות וועלן ווערן צו</p>	<p>ISA 34:12 fun ire adllait vet nisht zain dort ver es zol a meluche oisrufen; un ale ire srurut velen veren tsu nisht.</p>	<p>ISA 34:12 For the nobles thereof there shall be nothing to call a maluchah (<i>kingdom</i>) and all her sarim shall come to naught.</p>

<p>נישט. edit</p>		
<p>ISA 34:13 ISA 34:13 און אויפגיין וועלן דערנער אין אירע פאלאצן, און קראפיווע און שטעכגעוועקס אין אירע פֿעסטונגען; און זי וועט זיין אַ ווינונג פֿון שאַקאַלן, אַ געהעפֿט פֿאַר שטרויס־פֿויגלען. edit</p>	<p>ISA 34:13 un oifgein velen derner in ire palatsen, un kropive un shtechgeveks in ire festungen; un zi vet zain a voinung fun shakalen, a geheft far shtroisfoiglen.</p>	<p>ISA 34:13 And sirim (thorns) shall come up in her citadels, nettles and brambles in the strongholds thereof; and it shall become the habitation of jackals, and the abode for banot ya'anah (ostriches) .</p>
<p>ISA 34:14 ISA 34:14 און ווילדע קעץ וועלן אַנטרעפֿן מדבר-הינט, און אַ שד וועט רופֿן צו זיין חבר; יאָ, דאָרטן טוט לילית רוען, און געפֿינט איר מנוחה. edit</p>	<p>ISA 34:14 un vilde kets velen ontrefen midbar-hint, un a shd vet rufen tsu zain chever; yo, dorten tut lilit ruen, un gefint ir menuche.</p>	<p>ISA 34:14 The tziyyim (martens) shall also encounter iyyim (wild cats) , and a sa'ir (wild goat) calls to its companion, and lilit (night creature) dwells there and finds for itself a mano'ach (place of rest) .</p>
<p>ISA 34:15 ISA 34:15 דאָרט מאַכט די פֿיילשלאַנג איר נעסט, און לייגט, און בריט און וואַרעמט אין איר שאַטן; יאָ, דאָרטן זאָמלען זיך האַביכ־פֿויגלען אַינער צום אַנדערן. edit</p>	<p>ISA 34:15 dort macht di failshlang ir nest, un leigt, un brit un varent in ir shoten; yo, dort zamlen zich habichfoiglen einer tsum anderen.</p>	<p>ISA 34:15 There shall the kipoz (bittern) nest, and lay eggs, and hatch and care for young under her tzel; there shall the dayyot (kites, vultures) also be gathered, every one with its mate.</p>
<p>ISA 34:16 ISA 34:16 פֿאַרשט אין ה'ס בוך, און ליענט; קיינס פֿון די דאָזיקע איז נישט געמינערט, קיינס פֿעלט נישט צום אַנדערן. וואַרום מיין מויל האָט באַפֿוילן, און זיין אָטעם</p>	<p>ISA 34:16 forsht in Hashem's buch, un leyent; keins fun di dozike iz nisht geminert, keins felt nisht tsum anderen. vorem main moil hot bafuilen, un zain otem hot zei ingezamlt.</p>	<p>ISA 34:16 Search ye out in the Sefer HASHEM , and read; no one of these creatures shall fail, none shall lack her mate; for My mouth hath commanded, and His Ruach hath gathered them.</p>

<p>הָאֵט זיי איינגעזאַמלט. edit</p>		
<p>און ער האָט זיי ISA 34:17 געוואָרפֿן אַ גורל, און זיין האַנט האָט עס זיי צעטיילט מיט אַ שנור; ביז אייביק וועלן זיי עס ירשען, אויף דור-דורות וועלן זיי רוען דערין. edit</p>	<p>ISA 34:17 un er hot zei gevorfen a goral, un zain hant hot es zei tseteilt mit a shnur; biz eibik velen zei es yarshen, oif dor-doires velen zei ruen derin.</p>	<p>ISA 34:17 And He hath cast the goral (lot) for them, and His Yad hath made the land assignment unto them by measuring line; they shall possess it ad olam, from dor to dor shall they dwell therein.</p>
<p>לוסטיק זיין וועלן דער ISA 35:1 מדבר און די טריקעניש, און פֿרייען וועט זיך די וויסטע, און בליען ווי אַ רויז. edit</p>	<p>ISA 35:1 lustik zain velen der midbar un di trikenish, un freyen vet zich di viste, un blien vi a roiz.</p>	<p>ISA 35:1 The Midbar (desert) and the Tziyyah (dry land) shall be glad over them; and the Aravah shall rejoice, and blossom like the khavatzelet (lily) .</p>
<p>בליען וועט זי בליען, און ISA 35:2 זיך פֿרייען, יאָ, מיט פֿרייד און געזאַנג; די פראַכט פֿון לבנון איז איר געגעבן, די שיינקייט פֿון פֿרמל און שָרוֹן; זיי וועלן זען די פראַכט פֿון ה', די שיינקייט פֿון אלוקינן. edit</p>	<p>ISA 35:2 blien vet zi blien, un zich freyen, yo, mit freid un gezang; di pracht fun Levanon iz ir gegeben, di sheinkeit fun Carmel un Sharon; zei velen zen di pracht fun Hashem, di sheinkeit fun Elokeinu.</p>	<p>ISA 35:2 It shall bloom abundantly, and rejoice even with gilat (rejoicing) and rannein (joyous singing) ; the kavod haLevanon (glory of Lebanon) shall be given unto her (the Aravah) , the hadar (majesty) of Carmel and Sharon; they shall see the Kavod HASHEM (glory of HASHEM) , and the Hadar Eloheinu (majesty of our G-d) .</p>
<p>שטאַרקט די שלאַפֿע ISA 35:3 הענט, און די שטרויכלדיקע קני טוט פֿעסטיקן. edit</p>	<p>ISA 35:3 shtarkt di shlafe hent, un di shtroichldike kni tut festiken.</p>	<p>ISA 35:3 Make ye the weak hands chazak (strong) , and steady the birkayim (knees) koshlot (feeble ones [knees] that give way, i.e., of those of the Golus returning to G-d in Tziyon) .</p>
<p>זאָגט צו די אומרויקע ISA 35:4 הערצער: זייט שטאַרק, האָט</p>	<p>ISA 35:4 zogt tsu di umroiike hertser: zeit shtark, hot nisht</p>	<p>ISA 35:4 Say to them that are of a fearful lev, Be strong, fear not;</p>

<p>נישט מורא; אָט איז אלוקיכם, ער וועט קומען מיט נקמה, מיט פֿאַרגעלטונג פֿון ה' וועט ער קומען און אייך העלפֿן. edit</p>	<p>moire; ot iz Elokeichem, er vet kumen mit nekome, mit fargeltung fun Hashem vet er kumen un ich helfen.</p>	<p>hinei, Eloheichem (<i>your G-d</i>) will come with nakam (<i>vengeance</i>), even Elohim gemul (<i>divine retribution</i>); He will come and save you.</p>
<p>ISA 35:5 דענצמאל וועלן אויפֿגעמאַכט ווערן די אויגן פֿון בלינדע, און די אויערן פֿון טויבע וועלן געעפֿנט ווערן. edit</p>	<p>ISA 35:5 dentsmol velen oipgemacht veren di oigen fun blinde, un di oieren fun toibe velen geeftent veren.</p>	<p>ISA 35:5 Then the eyes of the ivvrim (<i>blind people</i>) shall be opened, and the ears of the chershim (<i>deaf ones</i>) shall be unstopped.</p>
<p>ISA 35:6 דענצמאל וועט אַ הינקעדיקער שפּרינגען ווי אַ הינד, און די צונג פֿון אַ שטומען וועט זינגען; וואָרום איז מדבר ברעכן אויס וואָסערן, און בעכן אין דער וויסטע. edit</p>	<p>ISA 35:6 dentsmol vet a hinkediker shpringen vi a hind, un di tsung fun a shtumen vet zingen; vorem in midbar brechen ois vaseren, un bechen in der viste.</p>	<p>ISA 35:6 Then shall the pisei'ach (<i>lame</i>) leap like the deer, and the leshon (<i>tongue</i>) of the illem (<i>the mute, the people unable to utter speech</i>) sing for joy; for in the midbar shall mayim break forth, and streams in the Aravah.</p>
<p>ISA 35:7 און דאָס הייסע געזעמדן וועט ווערן צום געמויזעכץ, און אַ דאָרשטעניש צו קוואַלן וואָסער; אין ווינאַרט פֿון שאַקאַלן וועט זיין אַ הויערונג פֿון שאַף, אַ געהעפֿט פֿאַר ראָר און יאַמש. edit</p>	<p>ISA 35:7 un dos heise gezemden vet veren tsum gemoizechts, un a dorshtenish tsu kvalen vaser; in voinort fun shakalen vet zain a hoierung fun shof, a geheft far ror un yamsh.</p>	<p>ISA 35:7 And the sharav (<i>burning sand</i>) shall become an agam (<i>pool, lake, pond</i>) and the thirsty land, springs of mayim; in the habitation of jackals, where each [jackal] lay, shall be khatzir (<i>grassland</i>) as well as reeds and gomeh (<i>papyrus, bulrushes</i>).</p>
<p>ISA 35:8 און דאָרט וועט זיין אַ שטעג און אַ וועג, און דער הייליקער וועג וועט מען אים רופֿן; נישט דורכגיין וועט אים</p>	<p>ISA 35:8 un dort vet zain a shteg un a veg, un der heiliker veg vet men im rufen; nisht durchgein vet im an unreiner, naiert far zei vet er zain; veggeyer afile umgenite velen nisht</p>	<p>ISA 35:8 And a maslul (<i>highway</i>) shall be there, and a derech (<i>road</i>), and it shall be called The Derech HaKodesh (<i>The Holy Road</i>); the tameh (<i>unclean, impure person [see]</i>)</p>

<p>אַן אומריינער, נײַערט פֿאַר זײ וועט ער זײַן; וועגײער אַפֿילו אומגעניטע וועלן נישט בלאָנדזשען. edit</p>	<p>blondzhen.</p>	<p>shall not pass along it, inasmuch as it shall be for them; that is, the Holech Derech (<i>Walker of the Road, i.e., whoever is the [Redeemed] Wayfarer on the Derech HaKodesh</i>) , even evilim (<i>morally bad foolish people</i>) shall not go astray thereon.</p>
<p>דאָרט וועט נישט זײַן קײן לײב, און קײן ווילדע חיה וועט נישט אַרױפֿגיין אויף אים – זײ וועלן זיך דאָרט נישט געפֿינען. און די אויסגעלײזטע וועלן גײן, edit</p>	<p>ISA 35:9 dort vet nisht zain kein laib, un kein vilde chaye vet nisht aroifgein oif im – ze velen zich dort nisht gefinen. un di oisgeleizte velen gein,</p>	<p>ISA 35:9 No aryeh (<i>lion</i>) shall be there, nor any peritz chayyot (<i>ravenous, dangerous, ferocious of [wild] beasts</i>) shall go up thereon, it shall not be found there; but the Ge'ulim (<i>redeemed people</i>) shall walk there;</p>
<p>און די דערלײזטע פֿון ה' וועלן צוריקקערן, און וועלן קומען קײן צײון מיט געזאַנג, און אַן אײביקע שִׁמחה וועט זײַן אויף זײער קאָפּ; שִׁשׁוֹן- וְשִׁמחה וועט זײ אָנאַגן, און אַנטלױפֿן וועלן טרױער און זיפֿעניש. edit</p>	<p>ISA 35:10 un di derleizte fun Hashem velen tsurikkeren, un velen kumen kein Tsiyon mit gezang, un an eibike simcha vet zain oif zeyer kop; shosun- ushimche vet ze oniogen, un antloifen velen troier un ziftsenish.</p>	<p>ISA 35:10 And the Peduyei HASHEM (<i>ransomed ones of HASHEM</i>) shall return, and come to Tziyon with songs and simchat olam (<i>everlasting joy</i>) upon their heads; they shall obtain sassion (<i>joy</i>) and simchah (<i>gladness</i>) , and sorrow and sighing shall flee away.</p>
<p>און עס איז געווען אין פֿערצנטן יאָר פֿון מלך חזקיהוּ, איז אַרױפֿגעגאַנגען סַנְחַרִיבֿ דער מלך פֿון אשור אויף אַלע באַפֿעסטיקטע</p>	<p>ISA 36:1 un es iz geven in fertsnten yor fun melech Chizkiyahan, iz aroiufigegangen Sancheriv der melech fun Ashur oif ale bafestikte shtet fun Yehudah, un hot ze ingenumen.</p>	<p>ISA 36:1 Now it came to pass in the fourteenth shanah of Melech Chizkiyah, that Sancheriv Melech Ashur came up against all the fortified cities of Yehudah, and captured them.</p>

<p>שטעט פֿון יהודה, און האָט זיי איינגענומען. edit</p>		
<p>ISA 36:2 און דער מלך פֿון אשור האָט געשיקט רבֿשֶׁקֶהן פֿון לְכִישׁ קיין ירושָׁלַיִם צום מלך חֲזַקְיָהוּן מיט אַ גרויסן חיל. און ער האָט זיך געשטעלט ביי דעם גראָבן פֿון דעם אויבערשטן טײַך אויפֿן וועג פֿון וועשערפֿעלד. edit</p>	<p>ISA 36:2 un der melech fun Ashur hot geshikt ravshokehen fun Lakhish kein Yerusholayim tsum melech Chizkiyahen mit a groisen cheil. un er hot zich geshtelt bai dem groben fun dem oibershten taich oifen veg fun vesherfeld.</p>	<p>ISA 36:2 And Melech Ashur sent Rav Shakeh from Lakhish to Yerushalayim unto Melech Chizkiyah with a large army. And he stood by the te'alat haberekhah haelyonah (<i>aqueduct of the Upper Pool</i>) on the highway of the sadeh of the launderer.</p>
<p>ISA 36:3 איז אַרויסגעגאַנגען צו אים אָלְיָקִים דער זון פֿון חֲלֻקְיָהוּן, וואָס איבערן פֿאַלֶאָך, און שְׁבַנָּא דער שריִיבער, און יואָח דער זון פֿון אַסָפֿן, דער דערמאַנער. edit</p>	<p>ISA 36:3 iz aroisgegangen tsu im Elyakim der zun fun Chilkiyahen, vos iberen palats, un Shevna der shraiber, un Yoach der zun fun Asaphen, der dermoner.</p>	<p>ISA 36:3 Then came forth unto him Elyakim Ben Chilkiyah, who was over the Bais (<i>palace</i>), and Shevna the Sofer, and Yoach Ben Asaph, the Mazkir (<i>secretary</i>).</p>
<p>ISA 36:4 און רבֿשֶׁקֶה האָט צו זיי געזאָגט: זאָגט אַקאַרשט צו חֲזַקְיָהוּן: אַזוי האָט געזאָגט דער גרויסער מלך, דער מלך פֿון אשור: וואָס איז די דאָזיקע פֿאַרזיכערונג וואָס דו פֿאַרזיכערסט זיך? edit</p>	<p>ISA 36:4 un ravshokeh hot tsu zei gezogt: zagt akorsht tsu Chizkiyahen: azoi hot gezogt der groiser melech, der melech fun Ashur: vos iz di dozike farzicherung vos du farzicherst zich?</p>	<p>ISA 36:4 And Rav Shakeh said unto them, Say ye now to Chizkiyah, Thus saith the HaMelech Hagadol, Melech Ashur, What bitachon (<i>confidence</i>) is this wherein thou trustest?</p>
<p>ISA 36:5 איך זאָג: דאָס איז נאָר ליפֿגערייד; אַן עצה און גבורה דאָרף מען פֿאַר מלחמה.</p>	<p>ISA 36:5 ich zog: dos iz nor lipgereid; an eitse un gevure darf men far milchome. atsund, oif vemen farzicherstu zich, vos</p>	<p>ISA 36:5 I say, Your etzah (<i>counsel</i>) and gevurah (<i>strength</i>) for milchamah (<i>war</i>) are only devar sefatayim (<i>words of the</i></p>

<p>אַצונד, אויף וועמען פֿאַרזיכערסטו זיך, וואָס דו האַסט ווידערשפעניקט אָן מיר? edit</p>	<p>du host vidershpenikt on mir?</p>	<p><i>(lips)</i> ; now on whom dost thou trust, that thou rebellest against me?</p>
<p>ISA 36:6 זע, דו פֿאַרזיכערסט זיך אויף דעם שטעקן פֿון דעם דאָזיקן צעבראַכענעם ראָר – אויף מצרים – וואָס אַז אַ מענטש לענט זיך אויף אים אָן, גייט ער אים אַרײַן אין דער האַנט, און לעכערט זי דורך; אַזוי איז פֿרעה דער מלך פֿון מצרים פֿאַר אַלע וואָס פֿאַרזיכערן זיך אויף אים. edit</p>	<p>ISA 36:6 ze, du farzicherst zich oif dem shteken fun dem doziken tsebrochenem ror – oif Mitsrayim – vos az a mentsh lent zich oif im on, geit er im arain in der hant, un lechert zi durch; azoi iz Pharaoh der melech fun Mitsrayim far ale vos farzicheren zich oif im.</p>	<p>ISA 36:6 Hinei, thou trustest in the mishenet (<i>staff</i>) of this broken reed, on Mitzrayim; whereon if an ish lean, it will go into his palm, and pierce it; so is Pharaoh Melech Mitzrayim to all that trust in him.</p>
<p>ISA 36:7 און אַז דו וועסט מיר זאָגן: מיר פֿאַרזיכערן זיך אויף ה' אלוקיננו; איז דאָס נישט דער וואָס חזקיהו האָט אַפּגעטאָן זיינע בָּמוֹת און זיינע מזבחות, און האָט געזאָגט צו יהודה און צו ירושלים: פֿאַר דעם דאָזיקן מזבח זאָלט איר זיך בוקן? edit</p>	<p>ISA 36:7 un az du vest mir zogen: mir farzicheren zich oif Hashem Elokeinu; iz dos nisht der vos Chizkiyah hot opgeton zaine Bamot un zaine mizbeyches, un hot gezogt tsu Yehudah un tsu Yerusholayim: far dem doziken mizbeyech zolt ir zich buken?</p>	<p>ISA 36:7 But if thou say to me, We trust in HASHEM Eloheinu; is it not He, whose high places and whose mizbechot Chizkiyah hath taken away, and said to Yehudah and to Yerushalayim, Ye shall worship before this Mizbe'ach?</p>
<p>ISA 36:8 און אַצונד, פֿאַרוועט זיך אַקאַרשט מיט מיין האָר דעם מלך פֿון אשור, און איך וועל דיר געבן צוויי טויזנט פֿערד,</p>	<p>ISA 36:8 un atsund, farvet zich akorsht mit main Har dem melech fun Ashur, un ich vel dir geben tsvei toizent ferd, oib du kenst dir aroifzetsen raiter oif</p>	<p>ISA 36:8 Therefore give pledges, now, to adoni HaMelech Ashur, and I will give thee two thousand susim, if thou be able on thy part to set riders upon</p>

<p>אויב דו קענסט דיר אַרויפֿזעצן רייטער אויף זיי. edit</p>	<p>zei.</p>	<p>them.</p>
<p>ISA 36:9 היינט ווי קענסטו אַפּשטויסן דעם פנים פֿון אַ הויפטמאַן, איינעם פֿון די קלענסטע קנעכט פֿון מיין האַר? פֿון דעסט וועגן פֿאַרזיכערסטו זיך אויף מצרים וועגן רייטוועגן און רייטער. edit</p>	<p>ISA 36:9 haint vi kenstu opshtoisn dem ponem fun a hoiptman, einem fun di klenste knecht fun main Har? fun dest vegen farzicherstu zich oif Mitsrayim vegen raitvegen un raiter.</p>	<p>ISA 36:9 How then wilt thou turn away the face of one officer of the least of the avadim of adoni, and put thy trust on Mitzrayim for chariots and for parashim?</p>
<p>ISA 36:10 און אַצונד, בין איד דען אַן ה' אַרויפֿגעקומען אויף דעם דאָזיקן לאַנד, עס צו פֿאַרוויסטן? ה' האָט צו מיר געזאָגט: גיי אַרויף אויף דעם דאָזיקן לאַנד, און פֿאַרוויסט עס. edit</p>	<p>ISA 36:10 un atsund, bin ich den on Hashem aroifgekumen oif dem doziken land, es tsu farvisten? Hashem hot tsu mir gezogt: gei aroifblikendik oif dem doziken land, un farvist es.</p>	<p>ISA 36:10 And am I now come up without HASHEM against this land to destroy it? HASHEM said unto me, Go up against this land, and destroy it.</p>
<p>ISA 36:11 האָט אַליקים און שְׁבַנָּא און יואַח געזאָגט צו רַב־שָׁקֵה: רעד, איד בעט דיר, צו דיינע קנעכט אַראַמיש, וואַרום מיר פֿאַרשטייען עס, און רעד נישט צו אונדז יהודיש אין די אויערן פֿון דעם דאָזיקן פֿאָלק וואָס אויף דער מויער. edit</p>	<p>ISA 36:11 hot Elyakim un Shevna un Yoach gezogt tsu ravshokehen: red, ich bet dich, tsu daine knecht aramish, vorem mir farshteyen es, un red nisht tsu undz yhudish in di oieren fun dem doziken folk vos oif der moier.</p>	<p>ISA 36:11 Then said Elyakim and Shevna and Yoach unto Rav Shakeh, Speak now, thee, unto thy avadim in Aramit (Aramaic); for we understand it; and speak not to us in Yehudit (Hebrew), in the ears of the people that are on the chomah.</p>
<p>ISA 36:12 האָט רַב־שָׁקֵה געזאָגט: האָט דען צו דיין האַר און צו</p>	<p>ISA 36:12 hot ravshokeh gezogt: hot den tsu dain Har un tsu dir mich geshikt main Har tsu</p>	<p>ISA 36:12 But Rav Shakeh said, Is it to adoneicha and to you that adoni has sent me to speak</p>

<p>דיר מיד געשיקט מיין האָר צו רעדן די דאָזיקע ווערטער, און נישט צו די מענטשן וואָס זיצן אויף דער מויער, צו עסן זייער קויט, און צו טרינקען זייער לייב-וואַסער, ביי אַיִךְ? edit</p>	<p>reden di dozike verter, un nisht tsu di mentshen vos zitsen oif der moier, tsu esen zeyer koit, un tsu trinken zeyer laib-vaser, bai ich?</p>	<p>these words? Hath he not sent me to the anashim that sit upon the chomah, that they may eat their own dung, and drink their own urine with you?</p>
<p>ISA 36:13 און רב־שָׁקָה האָט זיך געשטעלט, און האָט אויסגערופֿן אויף אַ הויכן קול, אויף יהודיש, און האָט געזאָגט: הערט די ווערטער פֿון דעם גרויסן מלך, דעם מלך פֿון אשור: edit</p>	<p>ISA 36:13 un ravshokeh hot zich geshtelt, un hot oisgerufen oif a hoichen kol, oif yhudish, un hot gezogt: hert di verter fun dem groisen melech, dem melech fun Ashur:</p>	<p>ISA 36:13 Then Rav Shakeh stood, and cried with a kol gadol in Yehudit, and said, Hear ye the words of HaMelech Hagadol, the Melech Ashur.</p>
<p>ISA 36:14 אזוי האָט געזאָגט דער מלך: זאַל אַיִךְ חזקיהו נישט נאַרן, וואָרום ער קען אַיִךְ נישט מציל זיין. edit</p>	<p>ISA 36:14 azoi hot gezogt der melech: zol ich Chizkiyah nisht naren, vorem er ken ich nisht matsl zain.</p>	<p>ISA 36:14 Thus saith HaMelech, Let not Chizkiyah deceive you; for he shall not be able to save you.</p>
<p>ISA 36:15 און זאַל אַיִךְ חזקיהו נישט פֿאַרזיכערן אויף ה', אזוי צו זאָגן: מציל זיין וועט אונדז מציל זיין ג-ט; די דאָזיקע שטאָט וועט נישט איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון אשור. edit</p>	<p>ISA 36:15 un zol ich Chizkiyah nisht farzicheren oif Hashem, azoi tsu zogen: matsl zain vet undz matsl zain G-t; di dozike shtot vet nisht ibergegeben veren in der hant fun dem melech fun Ashur.</p>	<p>ISA 36:15 Neither let Chizkiyah make you trust in HASHEM , saying, HASHEM will surely save us; this city shall not be given into the Melech Ashur.</p>
<p>ISA 36:16 איר זאַלט זיך נישט צוהערן צו חזקיהו, וואָרום</p>	<p>ISA 36:16 ir zolt zich nisht tsuheren tsu Chizkiyahen, vorem azoi hot</p>	<p>ISA 36:16 Pay heed not to Chizkiyah; for thus saith</p>

<p>אַזוי האָט געזאָגט דער מלך פֿון אשור: מאַכט מיט מיר שְׁלוֹם, און קומט אַרויס צו מיר, און עסט איטלעכער פֿון זיין וויינשטאַק און איטלעכער פֿון זיין פֿייגנבוים, און טרינקט איטלעכער דאָס וואַסער פֿון זיין ברונעם; edit</p>	<p>gezogt der melech fun Ashur: macht mit mir shalom, un kumt arois tsu mir, un est itlecher fun zain vainshtok un itlecher fun zain faignboim, un trinkt itlecher dos vaser fun zain brunem;</p>	<p>HaMelech Ashur, Make a brocha with me, and come out to me; and eat ye every one of his gefen, and every one of his te'edah and drink ye every one the waters of his own bor;</p>
<p>ISA 36:17 ביז איך קום, און וועל איך נעמען אין אַ לאַנד אַזוי ווי אייער לאַנד, אַ לאַנד פֿון תְּבוֹאָה און וויין, אַ לאַנד פֿון ברויט און וויינגערטנער. edit</p>	<p>ISA 36:17 biz ich kum, un vel ich nemen in a land azoi vi ier land, a land fun tvuh un vain, a land fun broit un vaingertner.</p>	<p>ISA 36:17 Until I come and take you away to an eretz like your own eretz, an eretz dagan and tirosh, an eretz lechem and kramim (<i>vineyards</i>) .</p>
<p>ISA 36:18 זאָל איך נאָר חֲזַקִּיחוּ נישט איינרעדן, אַזוי צו זאָגן: ה' וועט אונדז מציל זיין. האָבן דען מציל געווען די ג-טער פֿון די פֿעלקער איטלעכער זיין לאַנד פֿון דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון אשור? edit</p>	<p>ISA 36:18 zol ich nor Chizkiyah nisht inreden, azoi tsu zogen: Hashem vet undz matsl zain. hoben den matsl geven di G-ter fun di felker itlecher zain land fun der hant fun dem melech fun Ashur?</p>	<p>ISA 36:18 Beware lest Chizkiyah mislead you, saying, HASHEM will save us. Hath any of the elohei HaGoyim delivered his land out of the yad Melech Ashur?</p>
<p>ISA 36:19 וווּ זיינען די ג-טער פֿון חַמַּת און אַרְפָּד? וווּ זיינען די ג-טער פֿון סְפָרַיִם? און האָבן זיי דען מציל געווען שומרון פֿון מיין האַנט? edit</p>	<p>ISA 36:19 vu zainen di G-ter fun Chammat un Arpad? vu zainen di G-ter fun Sepharvayim? un hoben zei den matsl geven Shomron fun main hant?</p>	<p>ISA 36:19 Where are the elohei Chamat and Arpad? Where are the elohei Sepharvayim? And have they saved Shomron out of my yad?</p>
<p>ISA 36:20 ווער זיינען צווישן אַלע</p>	<p>ISA 36:20 ver zainen tsvishen ale G-ter fun di dozike lender, vos</p>	<p>ISA 36:20 Who are they among all elohim of these lands, that have</p>

<p>ג-טער פֿון די דאָזיקע לענדער, וואָס האָבן מציל געווען זייער לאַנד פֿון מיין האַנט, אַז ה' זאָל מציל זיין ירוּשָׁלַיִם פֿון מיין האַנט? edit</p>	<p>hoben matsl geven zeyer land fun main hant, az Hashem zol matsl zain Yerusholayim fun main hant?</p>	<p>saved their land out of my yad, that HASHEM should save Yerushalayim out of my yad?</p>
<p>ISA 36:21 האָבן זיי געשוויגן, און האָבן אים אַ וואָרט נישט געענטפֿערט, וואָרום דער באַפֿעל פֿון מלך איז געווען, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט אים נישט ענטפֿערן. edit</p>	<p>ISA 36:21 hoben zei geshvigen, un hoben im a vort nisht geentfert, vorem der bafel fun melech iz geven, azoi tsu zogen: ir zolt im nisht entfernen.</p>	<p>ISA 36:21 But they held their peace, and answered him not a davar; for the mitzvat HaMelech was saying, Answer him not.</p>
<p>ISA 36:22 איז געקומען אָלקים דער זון פֿון חִלְקִיָּהוּן, וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שְׁבַנְאָ דער שרִיִּיבֶּר, און יוֹאָח דער זון פֿון אָסָפֿן, דער דערמאַנער, צו חִזְקִיָּהוּן, מיט צעריסענע קליידער, און זיי האָבן אים דערציילט די ווערטער פֿון רַב־שָׁקֵהָן. edit</p>	<p>ISA 36:22 iz gekumen Elyakim der zun fun Chilkiyahen, vos iberen palats, un Shevna der shraiber, un Yoach der zun fun Asaphen, der dermoner, tsu Chizkiyahen, mit tserisene kleider, un zei hoben im dertseilt di verter fun ravshokehen.</p>	<p>ISA 36:22 Then came Elyakim Ben Chilkiyah, that was over the Bais, and Shevna the Sofer, and Yoach Ben Asaph, the Mazkir, to Chizkiyah with their begadim torn, and told him the words of Rav Shakeh.</p>
<p>ISA 37:1 און עס איז געווען, ווי דער מלך חִזְקִיָּהוּ האָט עס געהערט, אַזוי האָט ער צערִיסן זײַנע קליידער, און זיך צוגעדעקט מיט זאַק, און ער איז געקומען אין הויז פֿון ה'. edit</p>	<p>ISA 37:1 un es iz geven, vi der melech Chizkiyah hot es gehert, azoi hot er tserisen zaine kleider, un zich tsugedekt mit zak, un er iz gekumen in hoiz fun Hashem.</p>	<p>ISA 37:1 And it came to pass, when HaMelech Chizkiyah heard it, that he tore his begadim, and covered himself with sackcloth, and went into the Beis HASHEM .</p>

<p>ISA 37:2 און ער האָט געשיקט אָליקימען וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שְׁבִנָּא דעם שריִיבער, און די עלטסטע פֿון די כּהנים, צוגעדעקטע מיט זאַקקליידער, צו ישׂעיהו הנְבִיא דעם זון פֿון אָמוצן. edit</p>	<p>ISA 37:2 un er hot geshikt Elyakimen vos iberen palats, un Shevna dem shraiber, un di eltste fun di koyanim, tsugedekte mit zakkleider, tsu Yeshayahu hanovi dem zun fun omutsen.</p>	<p>ISA 37:2 And he sent Elyakim, who was over the Bais, and Shevna the Sofer, and the Ziknei HaKohanim covered with sackcloth, unto HaNavi Yeshayah Ben Amotz.</p>
<p>ISA 37:3 און זיי האָבן צו אים געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט חזקיהו: אַ טאָג פֿון נויט און שטראַף און שמאַך איז דער היינטיקער טאָג; וואָרום די קינדער זיינען געקומען צום מוטערמױל, און נישטאָ קיין כּוֹח צו געבערן. edit</p>	<p>ISA 37:3 un zei hoben tsu im gezogt: azoi hot gezogt Chizkiyah: a tog fun noit un shtrof un shmach iz der haintiker tog; vorem di kinder zainen gekumen tsum mutermoil, un nishto kein koiech tsu geben.</p>	<p>ISA 37:3 And they said unto him, Thus saith Chizkiyah, This yom is a yom tzarah, and of tokhechah, and of ne'atzah; for the banim are come to the mashber, and there is not ko'ach to bring forth.</p>
<p>ISA 37:4 אַפֿשר וועט ה' דיין ג-ט הערן די ווערטער פֿון רַב־שָׁקֵהוּ, וואָס זיין האָר דער מלך פֿון אשור האָט אים געשיקט צו לעסטערן דעם לעבעדיקן אלקים, און ער וועט שטראַפֿן פֿאַר די רייד וואָס ה' דיין ג-ט האָט געהערט; דערום זאַלסטו אויפֿהייבן אַ תּפִּילָה פֿאַר דעם איבערבלייב וואָס געפֿינט זיך דאָ. edit</p>	<p>ISA 37:4 efsher vet Hashem dain G-t heren di verter fun ravshokehen, vos zain Har der melech fun Ashur hot im geshikt tsu lesteren dem lebediken Elokim, un er vet shtrofen far di reid vos Hashem dain G-t hot gehert; derum zolstu oifheiben a tfile far dem iberblaib vos gefint zich do.</p>	<p>ISA 37:4 It may be HASHEM Eloheicha will hear the words of Rav Shakeh, whom Melech Ashur adonav hath sent to ridicule the Elohim Chai, and will rebuke the devarim which HASHEM Eloheicha hath heard; therefore lift up thy tefillah for the she'erit that are left surviving.</p>

<p>ISA 37:5 און ווי די קנעכט פֿון חזקיהון זיינען געקומען צו ישעיהון, edit</p>	<p>ISA 37:5 un vi di knecht fun Chizkiyahen zainen gekumen tsu Yeshayahuen,</p>	<p>ISA 37:5 So the avadim of HaMelech Chizkiyah came to Yeshayah.</p>
<p>ISA 37:6 האָט ישעיהו צו זיי געזאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו אייער האָר: אַזוי האָט ה' געזאָגט: זאָלסט נישט מורא האַבן פֿאַר די ווערטער וואָס דו האָסט געהערט, מיט וואָס די יונגען פֿון דעם מלך פֿון אשור האָבן מיך געשענדט. edit</p>	<p>ISA 37:6 hot Yeshayahu tsu zei gezogt: azoi zolt ir zogen tsu ier Har: azoi hot Hashem gezogt: zolst nisht moire hoben far di verter vos du host gehert, mit vos di yungen fun dem melech fun Ashur hoben mich geshendt.</p>	<p>ISA 37:6 And Yeshayah said unto them, Thus shall ye say unto adoneichem, Thus saith HASHEM , Be not afraid before the words that thou hast heard, wherewith the na'arei Melech Ashur have made gidduf (blasphemy) against Me.</p>
<p>ISA 37:7 זע, איך גיב אַרײַן אין אים אַ גײַסט, און ער וועט הערן אַ הערונג, און וועט זיך אומקערן צו זײַן לאַנד; און איך וועל אים מאַכן פֿאַלן דורכן שווערד אין זײַן לאַנד. edit</p>	<p>ISA 37:7 ze, ich gib arain in im a Gaist, un er vet heren a herung, un vet zich umkeren tsu zain land; un ich vel im machen falen durchen shverd in zain land.</p>	<p>ISA 37:7 Hineni, I will put a ruach in him, when he shall hear a shemuah (report) , and return to his own land; and I will cause him to fall by the cherev in his own land.</p>
<p>ISA 37:8 און רבֿשקה האָט זיך אומגעקערט, און האָט געפֿונען דעם מלך פֿון אשור מלחמה האַלטנדיק אויף לְבָנָה; וואָרום ער האָט געהאַט געהערט אַז ער האָט אָוועקגעצויגן פֿון לְכִישׁ. edit</p>	<p>ISA 37:8 un ravshokeh hot zich umgekert, un hot gefunen dem melech fun Ashur milchome haltendik oif Livnah; vorem er hot gehat gehert az er hot avekgetsoigen fun Lakhish.</p>	<p>ISA 37:8 So Rav Shakeh left [Yerushalayim], and found Melech Ashur warring against Livnah; for he had heard that he was departed from Lakhish.</p>
<p>ISA 37:9 און [סַנְחֵרִיב] האָט געהערט אויף תִּרְחָקָה דעם</p>	<p>ISA 37:9 un [Sancheriv] hot gehert oif Tirhakah dem melech fun Kush, azoi tsu zogen: er iz</p>	<p>ISA 37:9 And he heard concerning Tirhakah Melech Kush, He is come forth to make war with</p>

<p>מלך פֿון כּוּשׁ, אַזוי צו זאָגן: ער איז אַרויסגעגאַנגען מלחמה צו האַלטן מיט דיר. און ווי ער האָט דאָס געהערט, האָט ער געשיקט שלוחים צו חזקיהוּ, אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>aroisgegangen milchome tsu halten mit dir. un vi er hot dos gehert, hot er geshikt shluchim tsu Chizkiyahen, azoi tsu zogen:</p>	<p>thee. And when he heard it, he sent malachim to Chizkiyah, saying,</p>
<p>ISA 37:10 אַזוי זאָלט איר זאָגן צו חזקיהוּ דעם מלך פֿון יהודה, אַזוי צו זאָגן: זאָל דיר נישט נאַרן דיין ג-ט וואָס דו פֿאַרזיכערסט זיך אויף אים, אַזוי צו זאָגן: ירושלים וועט נישט איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון אשור. edit</p>	<p>ISA 37:10 azoi zolt ir zogen tsu Chizkiyah dem melech fun Yehudah, azoi tsu zogen: zol dir nisht naren dain G-t vos du farzicherst zich oif im, azoi tsu zogen: Yerusholayim vet nisht ibergegeben veren in der hant fun dem melech fun Ashur.</p>	<p>ISA 37:10 Thus shall ye speak to Chizkiyah Melech Yehudah, saying, Let not Eloheicha, in Whom thou trustest, deceive thee, saying, Yerushalayim shall not be given into the yad Melech Ashur.</p>
<p>ISA 37:11 אָט האָסטו געהערט וואָס די מלכים פֿון אשור האָבן געטאָן צו אַלע לענדער, זיי צו פֿאַרוויסטן, און דו ווילסט ניצול ווערן? edit</p>	<p>ISA 37:11 ot hostu gehert vos di Molechim fun Ashur hoben geton tsu ale lender, zeI tsu farvisten, un du vilst nitsl veren?</p>	<p>ISA 37:11 Hinei, thou hast heard what the melachim of Ashur have done to all lands by destroying them utterly; and shalt thou be saved?</p>
<p>ISA 37:12 האָבן די ג-טער פֿון די פֿעלקער מציל געווען די וואָס מיינע עלטערן האָבן צעשטערט, גוֹזָן, און חָרָן, און רָצָף, און די קינדער פֿון עֵדֶן וואָס אין תּלְשָׁר? edit</p>	<p>ISA 37:12 hoben di G-ter fun di felker matsl geven di vos maine elteren hoben tseshtert, Gozan, un Charan, un Retzepe, un di kinder fun Eden vos in Telassar?</p>	<p>ISA 37:12 Have the elohei HaGoyim delivered them which my avot have destroyed, as Gozan, and Charan, and Retzeph, and the Bnei Eden which were in Telassar?</p>

<p>ISA 37:13 ווו איז דער מלך פון חַמַּת, און דער מלך פון אַרְפַּד, און דער מלך פון דער שטאַט ספֿרוֹיִם, פֿון הֵנֶע, און עֵוָה? edit</p>	<p>ISA 37:13 vu iz der melech fun Chammat, un der melech fun Arpad, un der melech fun der shtot Sepharvayim, fun Hena, un Ivah?</p>	<p>ISA 37:13 Where is Melech Chamat, and Melech Arpad, and the Melech of the Ir of Sepharvayim, Hena, and Ivah?</p>
<p>ISA 37:14 האָט חזקיהו צוגענומען דעם בריוו פֿון דער האַנט פֿון די שלוחים, און האָט אים איבערגעלייענט, און ער איז אַרויפֿגעאַנגען אין הויז פֿון ה'.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 37:14 hot Chizkiyah tsugenumen dem briv fun der hant fun di shluchim, un hot im ibergeleyent, un er iz aroifgegangen in hoiz fun Hashem.</p>	<p>ISA 37:14 And Chizkiyah received the sefarim (letters) from the yad hamalachim, and read it; and Chizkiyah went up unto the Beis HASHEM , and spread it before HASHEM .</p>
<p>ISA 37:15 און חזקיהו האָט אים אויסגעשפּרייט פֿאַר ה'. און חזקיהו האָט מתפלל געווען צו ה', אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>ISA 37:15 un Chizkiyah hot im oisgeshpreit far Hashem. un Chizkiyah hot mispalel geven tsu Hashem, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 37:15 And Chizkiyah davened unto HASHEM , saying,</p>
<p>ISA 37:16 ה' צבֿאות, אלוקי ישראל וואָס זיצסט איבער די כּרוֹבִים; דו אַליין ביסט דער ה' איבער אַלע קיניגרייכן פֿון דער ערד; דו האָסט געמאַכט די הימלען און די ערד. edit</p>	<p>ISA 37:16 Hashem tsboot, Elohei Yisroel vos zitsst iber di Keruvim; du alein bist der Hashem iber ale kinigraichen fun der erd; du host gemacht di himlen un di erd.</p>	<p>ISA 37:16 HASHEM Tzva'os, Elohei Yisroel, that dwellest between the keruvim, Thou art HaElohim, even Thou alone, of kol mamlechet ha'aretz; Thou hast made Shomayim and HaAretz.</p>
<p>ISA 37:17 ניִיג, ה', דיין אויער, און הער; עפֿן, ה', דיִינע אויגן, און זע; און הער די אַלע ווערטער פֿון סנְחֵרִיבֿן, וואָס האָט געשיקט צו לעסטערן דעם לעבעדיקן אלקים. edit</p>	<p>ISA 37:17 neig, Hashem, dain oier, un her; efen, Hashem, daine oigen, un ze; un her di ale verter fun Sancheriven, vos hot geshikt tsu lesteren dem lebediken Elokim.</p>	<p>ISA 37:17 Incline Thine ear, HASHEM , and hear; open Thine eyes, HASHEM , and see; and hear all the words of Sancheriv, which he sent to insult the Elohim Chai.</p>

<p>ISA 37:18 אמת, ה', די מלכים פֿון אשור האָבן חרובֿ געמאַכט די אַלע מדינות מיט זייער לאַנד, edit</p>	<p>ISA 37:18 emes, Hashem, di Molechim fun Ashur hoben chorev gemacht di ale mdivut mit zeyer land,</p>	<p>ISA 37:18 Truly, HASHEM , the melachim of Ashur have laid waste all the countries and their lands,</p>
<p>ISA 37:19 און זיי האָבן איבערגעגעבן זייערע ג-טער צום פֿייער; וואָרום זיי זיינען קייַן ג-טער נישט געווען, נאָר בלויז דאָס ווערק פֿון אַ מענטשנס הענט, האָלן און שטיין; דערום האָבן זיי זיי אונטערגעבראַכט. edit</p>	<p>ISA 37:19 un zeI hoben ibergegeben zeyere G-ter tsum faier; vorem zei zainen kein G-ter nisht geven, nor bloiz dos verk fun a mentshns hent, holts un shtein; derum hoben zeI zeI untergebracht.</p>	<p>ISA 37:19 And have cast eloheihem into the eish; for they were no elohim, but the ma'aseh yedei adam, etz and even (stone) ; therefore they have destroyed them.</p>
<p>ISA 37:20 און אַצונד, ה' אַלוקינו, העלף אונדז פֿון זיין האַנט, און זאָלן אַלע קיניגרייַכן פֿון דער ערד וויסן אַז דו אַליין ביסט ה'. edit</p>	<p>ISA 37:20 un atsund, Hashem Elokeinu, helf undz fun zain hant, un zolen ale kinigraichen fun der erd visen az du alein bist Hashem.</p>	<p>ISA 37:20 Now therefore, HASHEM Eloheinu, save us from his yad, that kol mamlechet ha'aretz may know that Thou art HASHEM , even Thou only.</p>
<p>ISA 37:21 האָט ישַׁעְיָהוּ דער זון פֿון אַמוצן געשיקט צו חזקיהוּ, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט ה' אַלוקי ישְׂרָאֵל: וואָס דו האָסט מתפלל געווען צו מיר וועגן סַנְחַרִּיבֿ דעם מלך פֿון אשור – edit</p>	<p>ISA 37:21 hot Yeshayahu der zun fun omutsen geshikt tsu Chizkiyahan, azoi tsu zogen: azoi hot gezogt Hashem Elochei Yisroel: vos du host mispalel geven tsu mir vegem Sancheriv dem melech fun Ashur –</p>	<p>ISA 37:21 Then Yeshayah Ben Amotz sent unto Chizkiyah, saying, Thus saith HASHEM Elohei Yisroel, Whereas thou hast davened to Me against Sancheriv Melech Ashur;</p>
<p>ISA 37:22 איז דאָס דאָס וואָרט וואָס ה' האָט וועגן אים גערעדט: עס פֿאַראַכט דײַך, edit</p>	<p>ISA 37:22 iz dos dos vort vos Hashem hot vegem im geredt: es faracht dich, es shpot fun dir di yungfroi tochter Tsiyon; es</p>	<p>ISA 37:22 This is the davar which HASHEM hath spoken concerning him; The Betulat Bat Tziyon, hath despised thee, and</p>

<p>עס שפאָט פֿון דיר די יונגפֿרוי טאַכטער צײַז; עס שאַקלט דעם קאַפּ הינטער דיר די טאַכטער ירוּשָׁלַיִם. edit</p>	<p>shoklt dem kop hinter dir di tochter Yerusholayim.</p>	<p>laughed thee to scorn; the Bat Yerushalayim hath shaken her head at thee.</p>
<p>ISA 37:23 וועמען האָסטו געלעסטערט און געשענדט? און אויף וועמען האָסטו דיין קול אויפֿגעהויבן? יאָ, האָסטו געהויבן דיִינע אויגן אין דער הייד, אַקעגן דעם הייליקן פֿון ישׂראֵל. edit</p>	<p>ISA 37:23 vemen hostu gelestert un geshendt? un oif vemen hostu dain kol oifgehoiben? yo, host gehoiben daine oigen in der heich, akegen dem heiligen fun Yisroel.</p>	<p>ISA 37:23 Whom hast thou insulted and made gidduf against? And against whom hast thou raised thy voice, and lifted up thine eyes marom? Even against Kadosh Yisroel.</p>
<p>ISA 37:24 דורך דיִינע קנעכט האָסטו געלעסטערט אַדֹנָי, און געזאָגט: מיט מײַנע פֿיל רײַטוועגן בין איך צו דער הייד פֿון די בערג אַרויף, צו די ווינקלען פֿון לְבָנוֹן; און איך האַק {כרת} אָפּ זײַנע הויכע צעדערן, זײַנע געקליבענע ציפרעסביימער; און איך קום צו זײַן העכסטן שפיץ, צום וואַלד פֿון זײַן פֿרוכטגאַרטן. edit</p>	<p>ISA 37:24 durch daine knecht hostu gelestert Adonoi, un gezogt: mit maine fil raitvegen bin ich tsu der heich fun di berg arofblikendik, tsu di vinklen fun Levanon; un ich hak op zaine hoiche tsederen, zaine geklibene tsipresbeimer; un ich kum tsu zain hechsten shpits, tsum vald fun zain fruchtgarten.</p>	<p>ISA 37:24 By thy avadim hast thou insulted Adonoi, and hast said, By the multitude of my chariots am I come up marom harim, to the heights of Levanon; and I will cut down the tall cedars thereof, and the choice pine trees thereof; and I will enter into its most remote height, and the ya'ar (<i>forest</i>) of its fruitful land.</p>
<p>ISA 37:25 איך האָב געגראָבן און געטרונקען וואַסער, און טריקן אויס מיט מײַנע פֿוסטריט אַלע טײַכן פֿון מצְרַיִם. edit</p>	<p>ISA 37:25 ich hob gegroben un getrunken vaser, un triken ois mit maine fustrit ale taichen fun Mitsrayim.</p>	<p>ISA 37:25 I have dug, and drunk mayim; and with the sole of my feet have I dried up all the streams of the besieged places.</p>

<p>הָאָסְטוּ דַעַן נִישְׁט ISA 37:26 געהערט? פֿון לאַנג אָן האָב איד עס צוגעגרייט, פֿון אַלטע טעג האָב איד עס געפֿורעמט; אַצונד האָב איד עס געבראַכט עס זאָל געשען, צו פֿאַרוויסטן אויף חורבֿה-הויפֿנס באַפֿעסטיקטע שטעט. edit</p>	<p>ISA 37:26 hostu den nisht gehert? fun lang on hob ich es tsugegreit, fun alte teg hob ich es gefuremt; atsund hob ich es gebracht es zol geshen, tsu farvisten oif churve-hoifns bafestikte shtet.</p>	<p>ISA 37:26 Hast thou not heard long ago, how I have done it; and of yemei kedem (<i>days of old</i>), that I have formed it? Now have I brought it to pass, that thou shouldest be to lay waste fortified cities into ruinous heaps.</p>
<p>דערום זיינען זייערע ISA 37:27 באַווינער קורצמאַכטיק, זיי זיינען צעבראַכן און פֿאַרשעמט; זיי זיינען געוואָרן גראַז פֿון פֿעלד, און קרייטעכץ גרינע, מאַך פֿון די דעכער, און אַ פֿעלד איידער אויפֿגעוואַקסן. edit</p>	<p>ISA 37:27 derum zainen zeyere bavoiner kurtsmachtik, ze zainen tsebrachen un farshemt; zei zainen gevoren groz fun feld, un kraitechts grine, mach fun di decher, un a feld eider oifgevaksen.</p>	<p>ISA 37:27 Therefore their inhabitants were of small power, they were dismayed and put to shame; they were as the esev of the sadeh, and as the green herb, as the khatzir (<i>grass</i>) on the gagot (<i>rooftops</i>) is sun-scorched before it is grown up.</p>
<p>אַבער איד ווייס דיין זיצן ISA 37:28 און דיין גיין און דיין קומען, און דיין שטורעמען קעגן מיר. edit</p>	<p>ISA 37:28 ober ich veis dain zitsen un dain gein un dain kumen, un dain shturemen kegen mir.</p>	<p>ISA 37:28 But I know thy sitting, and thy going out, and thy coming in, and thy rage against Me.</p>
<p>ווייל דיין שטורעמען ISA 37:29 קעגן מיר און דיין ליאַרעם איז אַרויף אין מינע אויערן, דערום וועל איד אַרײַנטאָן מיין רינג אין דיין נאַז, און מיין צאַם אין דייןע ליפֿן, און איד וועל דיך אומקערן אויף דעם וועג</p>	<p>ISA 37:29 vail dain shturemen kegen mir un dain liarem iz aroifblikendik in maine oieren, derum vel ich arainton main ring in dain noz, un main tsam in daine lipen, un ich vel dich umkeren oif dem veg vos du bist gekumen oif im.</p>	<p>ISA 37:29 Because thy rage against Me, and thy insolence, is come up into Mine ears, therefore will I put My hook in thy nose, and My bit in thy sfatayim (<i>lips</i>), and I will turn thee back by the derech by which thou camest.</p>

<p>וואָס דו ביסט געקומען אויף א.י.ס. edit</p>		
<p>און דאָס וועט דיר זיין ISA 37:30 דער צייכן: איר וועט עסן הייַאַר נאַכוויקס, און אויפֿן צווייטן יאָר ווידערוויקס; און אויפֿן דריטן יאָר זייט און שניידט, און פֿלאַנצט וויינגערטנער, און עסט זייער פֿרוכט. edit</p>	<p>ISA 37:30 un dos vet dir zain der tseichen: ir vet esen haiior nochvuks, un oifen tsveiten yor vidervuks; un oifen driten yor zeit un shnaidt, un flantst vaingertner, un est zeyer frucht.</p>	<p>ISA 37:30 And this shall be HaOt unto thee, Ye shall eat this year such as groweth of itself; and the second year that which springeth from the same; and in the third year sow ye, and reap, and plant kramim (vineyards), and eat the fruit thereof.</p>
<p>און דער אַנטרוגענער ISA 37:31 איבערבלייב פֿון דעם הויז פֿון יהודה וועט ווידער וואַרצלען אונטן, און טראָגן פֿרוכט אויבן. edit</p>	<p>ISA 37:31 un der antrunener iberblaib fun dem hoiz fun Yehudah vet vider vortselen unten, un trogen frucht oiben.</p>	<p>ISA 37:31 And the remnant that is escaped of the Bais Yehudah shall again take shoresh (root) downward, and bear pri upward;</p>
<p>וואַרום פֿון ירושלים וועט ISA 37:32 אַרויסקומען אַן איבערבלייב, און אַן אַנטרינונג פֿון באַרג ציון; דאָס אַנגעמען זיך פֿון ה' צבֿאות וועט דאָס טאָן. edit</p>	<p>ISA 37:32 vorem fun Yerusholayim vet aroiskumen an iberblaib, un an antrining fun barg Tsiyon; dos onnemen zich fun Hashem tsboot vet dos ton.</p>	<p>ISA 37:32 For out of Yerushalayim shall go forth She'erit (remnant) and they that escape out of Mt Tziyon; the zeal of HASHEM Tzva'os shall accomplish this.</p>
<p>פֿאַר וואַר, אַזוי האָט ה' ISA 37:33 געזאָגט אויף דעם מלך פֿון אַשור: ער וועט נישט אַריינקומען אין דער דאָזיקער שטאָט, און נישט אַריינשיסן אַהין אַ פֿייל, און נישט קומען</p>	<p>ISA 37:33 far vor, azoi hot Hashem gezogt oif dem melech fun Ashur: er vet nisht arainkumen in der doziker shtot, un nisht arainshisen ahin a fail, un nisht kumen far ir mit a shild, un nisht onshiten arum ir an erdval.</p>	<p>ISA 37:33 Therefore thus saith HASHEM concerning Melech Ashur, He shall not come into this city, nor shoot khetz (an arrow) there, nor come before it with mogen, nor cast a siege ramp against it.</p>

<p>פֶּאָר איר מיט אַ שילד, און נישט אָנשיטן אַרום איר אָן ערדוואַל. edit</p>		
<p>ISA 37:34 אויף דעם וועג וואָס ער איז געקומען, אויף אים וועט ער זיך אומקערן, און אין דער דאָזיקער שטאָט וועט ער נישט אַרײַנקומען, זאָגט ה'.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 37:34 oif dem veg vos er iz gekumen, oif im vet er zich umkeren, un in der doziker shtot vet er nisht arainkumen, zogt Hashem.</p>	<p>ISA 37:34 By the derech that he came, by the same shall he return, and shall not come into this city, saith HASHEM .</p>
<p>ISA 37:35 און איד וועל באַשירעמען די דאָזיקע שטאָט, זי צו העלפֿן, פֿון מײַנעט וועגן און פֿון מײַן קנעכט {עבְדִי} דָּודס וועגן. edit</p>	<p>ISA 37:35 un ich vel bashiremen di dozike shtot, zi tsu helfen, fun mainet vegen un fun main knecht Dovid's vegen.</p>	<p>ISA 37:35 For I will defend this city to save it for Mine Own sake, and for the sake of Dovid Avdi.</p>
<p>ISA 37:36 און אַ מלאַך פֿון ה' איז אַרויסגעגאַנגען, און האָט געשלאָגן אין דעם לאַנגער פֿון אשור הונדערט און פֿינף און אַכציק טויזנט; און אַז מע איז אויפֿגעשטאַנען אין דער פֿרי, ערשט זיי זײַנען אַלע טויטע פֿגֿרים. edit</p>	<p>ISA 37:36 un a malech fun Hashem iz aroisgegangen, un hot geschlogen in dem langer fun Ashur hundert un finf un achtsik toizent; un az me iz oifgeshtanen in der peire, ersht zei zainen ale toite pgorim.</p>	<p>ISA 37:36 Then the Malach HASHEM went forth, and struck down in the Machaneh Ashur a hundred and fourscore and five elef; and when they arose early in the boker, hinei, they were all pegarim mesim (<i>dead corpses</i>) .</p>
<p>ISA 37:37 און סַנְחֵרִיבֿ דער מלך פֿון אשור האָט אַוועקגעצויגן, און איז געגאַנגען און האָט זיך אומגעקערט; און ער איז געבליבן אין נִינְוָה. edit</p>	<p>ISA 37:37 un Sancheriv der melech fun Ashur hot avekgetsoigen, un iz gegangen un hot zich umgekert; un er iz gebliben in Nineveh.</p>	<p>ISA 37:37 So Sancheriv Melech Ashur departed, and went and returned, and dwelt in Nineveh.</p>

<p>ISA 37:38 און עס איז געווען, ווי ער בוקט זיך אין הויז פֿון זײַן ג-ט נְסֻרוֹךְ, אַזױ האָבן זײַנע זײַן אַדְרַמֶּלֶךְ און שְׂרָאֶצֶר אים דערשלאָגן מיטן שווערד; און זײ זײַנען אַנטרוּנען געוואָרן אין לַאֲנַד אַרְרַט. און זײַן זון אַסֶר- חֲדוֹן איז געוואָרן מלך אויף זײַן אַרְט. edit</p>	<p>ISA 37:38 un es iz geven, vi er bukt zich in hoiz fun zain G-t nisruch, azoi hoben zaine zin Adramelech un Sar-Etzer im dershlogen miten shverd; un ze zainen antrunen gevoren in land Ararat. un zain zun Esar- Chaddon iz gevoren melech oif zain ort.</p>	<p>ISA 37:38 And it came to pass, as he was worshiping in the Bais Nisroch elohav, that Adramelech and Saretzer, his banim, cut him down with the cherev; they escaped into Eretz Ararat; Esar-Chaddon bno reigned in his place.</p>
<p>ISA 38:1 אין יענער צײַט איז חֲזַקְיָהוּ קראַנק געוואָרן צו שטאַרבן; איז צו אים געקומען ישַׁעְיָהוּ הַנְּבִיא דער זון פֿון אַמוּצַן, און האָט צו אים געזאָגט: אַזױ האָט ה' געזאָגט: מאַך דײַן צוואָה וועגן דײַן הויזגעזינט, וואָרום דו שטאַרבסט, און וועסט נישט גענעזן ווערן. edit</p>	<p>ISA 38:1 in yener tsait iz Chizkiyah krank gevoren tsu shtarben; iz tsu im gekumen Yeshayahu hanovi der zun fun omutsen, un hot tsu im gezogt: azoi hot Hashem gezogt: mach dain tsvah vegen dain hoizgezint, vorem du shtarbst, un vest nisht genezen veren.</p>	<p>ISA 38:1 In those days was Chizkiyahu (Hezekiah) sick unto death. And HaNavi Yeshayah Ben Amotz came unto him, and said unto him, Thus saith HASHEM , Set thine bais in order; for thou shalt die, and not live.</p>
<p>ISA 38:2 האָט חֲזַקְיָהוּ אומגעדרײַט זײַן פנים צו דער וואַנט, און האָט מתפלל געווען צו ה', edit</p>	<p>ISA 38:2 hot Chizkiyah umgedreit zain ponem tsu der vant, un hot mispalel geven tsu Hashem,</p>	<p>ISA 38:2 Then Chizkiyahu (Hezekiah) turned his face toward the kir (wall) , and davened unto HASHEM ,</p>
<p>ISA 38:3 און האָט געזאָגט: אײַך בעט דײַך, ה', געדענק ווי אײַך בײַן געגאַנגען פֿאַר דײַר מיט אמת און מיט אַ גאַנצן האַרצן,</p>	<p>ISA 38:3 un hot gezogt: ich bet dich, Hashem, gedenk vi ich bin gegangen far dir mit emes un mit a gantsen hartsen, un vos iz gut in daine oigen hob ich geton. un Chizkiyah hot geveint</p>	<p>ISA 38:3 And said, Remember now, HASHEM , I beseech thee, how I have walked before Thee in emes and with lev shalem, and have done that which is tov in Thy sight. And Chizkiyahu</p>

<p>און וואָס איז גוט אין דײַנע אויגן האָב איך געטאַן. און חזקײהו האָט געוויינט אַ גרויס געוויין. edit</p>	<p>a grois gevain.</p>	<p><i>(Hezekiah)</i> wept with bekhigadol <i>(great weeping)</i> .</p>
<p>ISA 38:4 איז דאָס וואָרט פֿון ה' געווען צו ישׁעײהוּן, אַזוי צו זאָגן: edit</p>	<p>ISA 38:4 iz dos vort fun Hashem geven tsu Yeshayahuen, azoi tsu zogen:</p>	<p>ISA 38:4 Then came the Devar HASHEM to Yeshayah, saying,</p>
<p>ISA 38:5 גיי און זאָלסט זאָגן צו חזקײהוּן: אַזוי האָט געזאָגט ה' דער ג-ט פֿון דײַן פֿאַטער דָּוִד: איך האָב געהערט דײַן תפֿילה, איך האָב געזען דײַן טרער; זע, איך לייג-צו צו דײַנע טעג פֿופֿצן יאָר. edit</p>	<p>ISA 38:5 gei un zolst zogen tsu Chizkiyahun: azoi hot gezogt Hashem der G-t fun dain foter Dovid: ich hob gehert dain tfile, ich hob gezen dain trer; ze, ich leiG-tsu tsu daine teg fuftsens yor.</p>	<p>ISA 38:5 Go, and say to Chizkiyahu, Thus saith HASHEM Elohei Dovid Avicha, I have heard thy tefillah, I have seen thy tears; hineni, I will add unto thy days chamesh esreh shanah <i>(fifteen years)</i> .</p>
<p>ISA 38:6 און פֿון דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון אשור וועל איך דיך און די דאָזיקע שטאַט מציל זײַן, און איך וועל באַשירעמען די דאָזיקע שטאַט. edit</p>	<p>ISA 38:6 un fun der hant fun dem melech fun Ashur vel ich dich un di dozike shtot matsl zain, un ich vel bashiremen di dozike shtot.</p>	<p>ISA 38:6 And I will deliver thee and this Ir out of the hand of Melech Ashur <i>(Assyria)</i> ; and I will defend HaIr Hazot.</p>
<p>ISA 38:7 און דאָס וועט דיר זײַן אַ צײכן פֿון ה', אַז ה' וועט טאַן די דאָזיקע זאַך וואָס ער האָט גערעדט: edit</p>	<p>ISA 38:7 un dos vet dir zain a tseichen fun Hashem, az Hashem vet ton di dozike zach vos er hot geredt:</p>	<p>ISA 38:7 And this shall be HaOt <i>(the Sign)</i> unto thee from HASHEM , that HASHEM will do this thing that He hath spoken;</p>
<p>ISA 38:8 זע, איך קער אום דעם שאַטן פֿון די שטאַפלען וואָס</p>	<p>ISA 38:8 ze, ich ker um dem shoten fun di shtaplen vos hot aropgenidert oif di zunshtaplen</p>	<p>ISA 38:8 Hineni, I will bring again the tzel <i>(shadow)</i> of the hama'alot <i>(the steps)</i> , which</p>

<p>הָאֵט אַראָפּגענידערט אויף די זונשטאַפּלען פֿון אַחַז, צוריק צען שטאַפּלען. און די זון האָט זיך אומגעקערט צען שטאַפּלען, אויף די שטאַפּלען וואָס זי האָט אַראָפּגענידערט. edit</p>	<p>fun Achazen, tsurik Tzoan shtaplen. un di zun hot zich umgekert Tzoan shtaplen, oif di shtaplen vos zi hot aropgenidert.</p>	<p>has gone down with the shemesh on the Ma'alot Achaz (<i>sundial of Ahaz</i>), so that it goes eser ma'alot (<i>ten steps</i>) backward. So the shemesh went back eser ma'alot (<i>ten steps</i>) on the ma'alot on which it had gone down.</p>
<p>ISA 38:9 אַ געשריפֿטס פֿון חזקיהו דעם מלך פֿון יהודה, ווען ער איז קראַנק געווען, און איז גענעזן געוואָרן פֿון זײַן קראַנקשאַפֿט. edit</p>	<p>ISA 38:9 a geshrifts fun Chizkiyah dem melech fun Yehudah, ven er iz krank geven, un iz genezen gevoren fun zain krankshaft.</p>	<p>ISA 38:9 The writing of Chizkiyahu Melech Yehudah, when he had been ill, and was recovered from his illness:</p>
<p>ISA 38:10 איד האָב געוועסט געזאַגט: אין מיטן פֿון מײַנע טעג וועל איד אַוועקגיין אין די טויערן פֿון שאָול; איד ווער געמינערט דעם רעשט פֿון מײַנע יאָרן. edit</p>	<p>ISA 38:10 ich hob gevest gezogt: in miten fun maine teg vel ich avekgein in di toieren fun Sheol; ich ver geminert dem resht fun maine yoren.</p>	<p>ISA 38:10 I said in the cutting short of my yamim, I shall go to the Sha'arei Sheol; I am deprived of the remainder of my shanot.</p>
<p>ISA 38:11 איד האָב געזאַגט: איד וועל נישט זען ה', ה' אין לאַנד פֿון די לעבעדיקע; איד וועל מער אַ מענטשן נישט אַנקוקן מיט די באַווינער פֿון דער וועלט. edit</p>	<p>ISA 38:11 ich hob gezogt: ich vel nisht zen Hashem, Hashem in land fun di lebedike; ich vel mer a mentshen nisht onkuken mit di bavoiner fun der velt.</p>	<p>ISA 38:11 I said, I shall not see HASHEM, even HASHEM, in the Eretz HaChayyim; I shall behold adam no more with the inhabitants of the world.</p>
<p>ISA 38:12 מײַן וווינונג איז אַוועקגערוקט און אָפּגעטאַן פֿון מיר, אַזוי ווי אַ</p>	<p>ISA 38:12 main voinung iz avekgerukt un opgeton fun mir, azoi vi a pastuchgetselt; ich hob oifgevikt vi a veber main</p>	<p>ISA 38:12 Mine dwelling is pulled up, and is sent into the Gulus from me like ohel ro'i; As an oreg (<i>weaver</i>) I rolled up my</p>

<p>פּאַסטוכגעצעלט; אַיך האָב אויפֿגעוויקלט ווי אַ וועבער מיין לעבן; פֿון דער צױט וועט ער מיך אָפּרײַסן; פֿון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן. edit</p>	<p>leben; fun der tsoit vet er mich opraisen; fun tog biz nacht vestu mich endiken.</p>	<p>life; He would have cut me loose from the roll; from yom even to lailah wilt Thou make an end of me.</p>
<p>ISA 38:13 אַיך האָב געטראַכט: ביז פֿרימאָרגן, ווי אַ לײב, אַזוי וועט ער אַלע מײַנע בײַנער צעברעכן; פֿון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן. edit</p>	<p>ISA 38:13 ich hob getracht: biz frimorgen, vi a laib, azoi vet er ale maine beiner tsebrechen; fun tog biz nacht vestu mich endiken.</p>	<p>ISA 38:13 I waited until boker, that, like an ari (lion), so will He break all my atzmot; from yom even to lailah wilt Thou make an end of me.</p>
<p>ISA 38:14 ווי אַ שוואַלב, ווי אַ בושל, אַזוי האָב אַיך געפֿיפֿסט, אַיך האָב געברומט ווי אַ טױב; מײַנע אויגן זײַנען אויסגעגאַנגען צו דער הײך: אַדני, געדריקט בין אַיך, שטעל זיך אײַן פֿאַר מיר. edit</p>	<p>ISA 38:14 vi a shvalb, vi a bushl, azoi hob ich gepipst, ich hob gebrumt vi a toib; maine oigen zainen oisgegangen tsu der heich: Adonoi, gedrikt bin ich, shtel zich ein far mir.</p>	<p>ISA 38:14 Like a swallow or a crane, so did I chirp; I did moan like a yonah; mine eyes grew weak from looking heavenward; Adonoi, I am oppressed; go surety for me.</p>
<p>ISA 38:15 וואָס זאָל אַיך רעדן? אַז ער האָט מיר געזאָגט, און ער האָט געטאָן; זאַכט וועל אַיך גיין אַלע מײַנע יאָרן, אײבער דער ביטערניש פֿון מײַן זעל. edit</p>	<p>ISA 38:15 vos zol ich reden? az er hot mir gezogt, un er hot geton; zacht vel ich gein ale maine yoren, iber der biternish fun main zel.</p>	<p>ISA 38:15 What shall I say? He hath both promised me, and Himself hath done it; I shall walk quietly all my shanot in the mar (bitterness) of my nefesh.</p>
<p>ISA 38:16 אַדני, דערויף לעבט מען, און אין גאַנצן דערין איז דאָס לעבן פֿון מײַן גײסט; דערום שטאַרק מיך, און לאָז מיך</p>	<p>ISA 38:16 Adonoi, deroif lebt men, un in gantsen derin iz dos leben fun main Gaist; derum shtark mich, un loz mich leben.</p>	<p>ISA 38:16 Adonoi, by these things men live, and in all these things is the life of my ruach; so Thou recovered me to health, and made me to live.</p>

<p>לעבן. edit</p>		
<p>ISA 38:17 זע, צום גוטן איז מיר פֿאַרביטן געוואָרן די ביטערניש, און דו האָסט געגלוסט מיין זעל, פֿון דער גרוב {שַׁחַת} פֿון אונטערגאַנג; וואָרום האָסט אַוועקגעוואָרפֿן הינטער דיין רוקן אַלע מייע זינד. edit</p>	<p>ISA 38:17 ze, tsum guten iz mir farbaiten gevoren di biternish, un du host geglust main zel, fun der grub fun untergang; vorem host avekgevorfen hinter dain ruchen ale maine zind.</p>	<p>ISA 38:17 Hinei, for shalom (<i>benefit</i>) did I have great bitterness; for Thou hast in love to my nefesh delivered it from the shachat (<i>pit</i>) of destruction; for Thou hast cast all my chatta'im behind Thy back.</p>
<p>ISA 38:18 וואָרום נישט די שְׂאוֹל טוט דיד לויבן, נישט דער טויט טוט דיד רימען; עס האָפֿן נישט אויף דיין אמת די וואָס נידערן אין גרוב. edit</p>	<p>ISA 38:18 vorem nisht di Sheol tut dich loiben, nisht der toyt tut dich rimen; es hofen nisht oif dain emes di vos nideren in grub.</p>	<p>ISA 38:18 For Sheol cannot thank Thee, mavet can not praise Thee; they that go down into the bor (<i>pit</i>) cannot hope for Thy emes.</p>
<p>ISA 38:19 דער לעבעדיקער, דער לעבעדיקער, ער טוט דיד לויבן, אַזוי ווי איך היינט; אַ פֿאַטער מאַכט וויסן די קינדער דיין אמת. edit</p>	<p>ISA 38:19 der lebediker, der lebediker, er tut dich loiben, azoi vi ich haint; a foter macht visen di kinder dain emes.</p>	<p>ISA 38:19 The living, the living, he shall thank Thee, as I do today; av to banim shall make known Thy emes.</p>
<p>ISA 38:20 ה' איז דאָ מיך צו העלפֿן; און מייע געזאַנגען וועלן מיר זינגען, אַלע טעג פֿון אונדזער לעבן אין הויז פֿון ה' . edit</p>	<p>ISA 38:20 Hashem iz do mich tsu helfen; un maine gezangen velen mir zingen, ale teg fun undzer leben in hoiz fun Hashem.</p>	<p>ISA 38:20 HASHEM will save me; therefore we will sing with stringed instruments kol yemei chayyeinu (<i>all the days of our life</i>) in the Beis HASHEM .</p>
<p>ISA 38:21 און ישַׁעְיָהוּ האָט געזאַגט: זאָל מען נעמען edit</p>	<p>ISA 38:21 un Yeshayahu hot gezogt: zol men nemen gepreste faigen, un onraiben oif dem oisshlog,</p>	<p>ISA 38:21 For Yeshayah had said, Let them take a cake of te'enim, and apply it upon the shechin</p>

<p>געפרעסטע פֿייגן, און אָנרײַבן אויף דעם אויסשלאָג, און ער וועט גענעזן ווערן. edit</p>	<p>un er vet genezen veren.</p>	<p><i>(boil, inflamed spot)</i> , and he shall recover.</p>
<p>הָאֵט חִזְקִיָּהוּ גַעזאַגט: וואָס איז דער צײַכן אַז איך וועל אַרױפֿגײן אין הויז פֿון ה'? edit</p>	<p>ISA 38:22 hot Chizkiyah gezogt: vos iz der tseichen az ich vel aroifgein in hoiz fun Hashem?</p>	<p>ISA 38:22 Chizkiyahu also had said, What is the Ot <i>(Sign)</i> that I shall go up to the Beis HASHEM ?</p>
<p>איך יענער צײַט האָט מרודך-באַלאַדן דער זון פֿון באַלאַדנען, דער מלך פֿון בָּבֶל, געשיקט אַ בריוו און אַ מתנה (מִנְחָה) צו חִזְקִיָּהוּ; וואָרום ער האָט געהערט אַז ער איז געווען קראַנק, און איז געזונט געוואָרן. edit</p>	<p>ISA 39:1 in yener tsait hot mrudach-balaadon der zun fun balaadonen, der melech fun Bavel, geshikt a briv un a Mattanah (minche) tsu Chizkiyahun; vorem er hot gehert az er iz geven krank, un iz gezunt gevoren.</p>	<p>ISA 39:1 At that time Merodach Baladan Ben Baladan Melech Bavel sent sefarim <i>(letters)</i> and a minchah <i>(gift)</i> to Chizkiyah; for he had heard that he had been sick, and had recovered.</p>
<p>הָאֵט חִזְקִיָּהוּ זיך דערפֿרײט מיט זײ, און ער האָט זײ געוויזן זײַן שאַצהויז, דאָס זילבער, און דאָס גאָלד, און די בשמים, און דאָס גוטע אייל, און דאָס גאַנצע הויז פֿון זײַנע וואָפֿן, און אַלץ וואָס האָט זיך געפֿונען אין זײַנע שאַצקאַמערן; נישט געווען אַ זאַך אין זײַן הויז, און אין זײַן גאַנצער געוועלטיקייט, וואָס חִזְקִיָּהוּ האָט זײ נישט געוויזן.</p>	<p>ISA 39:2 hot Chizkiyah zich derfreit mit zei, un er hot zei gevizen zain shatshoiz, dos zilber, un dos gold, un di b'shomaim, un dos gute eil, un dos gantse hoiz fun zaine vofen, un alts vos hot zich gefunen in zaine shatskameren; nisht geven a zach in zain hoiz, un in zain gantser geveltikeit, vos Chizkiyah hot zei nisht gevizen.</p>	<p>ISA 39:2 And Chizkiyah was glad about them, and showed them the Bais Nekhotoh <i>(Treasure House)</i> , the kesef, and the zahav, and the spices, and the shemen hatov, and all the Bais Keli of his, and all that was found in his otzerot; there was nothing in his Bais, nor in all his memshalet, that Chizkiyah did not show them.</p>

<p style="text-align: right;">edit</p>		
<p>איז ישעיהו הנביא ISA 39:3 געקומען צום מלך חזקיהו, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָבן די דאָזיקע מענער געזאָגט? און פֿון וואַנען קומען זיי צו דיר? האָט חזקיהו געזאָגט: פֿון אַ ווייטן לאַנד זיינען זיי צו מיר געקומען, פֿון בבֿל. edit</p>	<p>ISA 39:3 iz Yeshayahu hanovi gekumen tsum melech Chizkiyahan, un hot tsu im gezogt: vos hoben di dozike mener gezogt? un fun vanen kumen zei tsu dir? hot Chizkiyah gezogt: fun a veiten land zainen zei tsu mir gekumen, fun Bavel.</p>	<p>ISA 39:3 Then Yeshayah HaNavi came unto HaMelech Chizkiyah, and said unto him, What said these anashim? And from where came they unto thee? And Chizkiyah said, They are come from eretz rechokah (<i>a far country</i>) unto me, even from Babylon.</p>
<p>האָט ער געזאָגט: וואָס האָבן זיי געזען אין דיין הויז? האָט חזקיהו געזאָגט: אַלץ וואָס אין מיין הויז האָבן זיי געזען; נישט געווען אַ זאך אין מינע שאַצקאַמערן וואָס איך האָב זיי נישט געוויזן. edit</p>	<p>ISA 39:4 hot er gezogt: vos hoben zei gezen in dain hoiz? hot Chizkiyah gezogt: alts vos in main hoiz hoben ze gezen; nisht geven a zach in maine shatskameren vos ich hob ze nisht gevizen.</p>	<p>ISA 39:4 Then he said, What have they seen in thine Bais? And Chizkiyah answered, All that is in mine Bais have they seen; there is nothing among my otzerot (<i>treasures</i>) that I have not showed them.</p>
<p>האָט ישעיהו געזאָגט צו חזקיהו: הער דאָס וואָרט פֿון ה' צבֿאות: edit</p>	<p>ISA 39:5 hot Yeshayahu gezogt tsu Chizkiyahan: her dos vort fun Hashem tsboot:</p>	<p>ISA 39:5 Then said Yeshayah to Chizkiyah, Hear the Devar HASHEM Tzivos;</p>
<p>זע, טעג קומען, און אַלץ וואָס אין דיין הויז, און וואָס דיינע עלטערן האָבן אַנגעקליבן ביז היינטיקן טאָג, וועט אַוועקגעטראָגן ווערן קיין בבֿל; קיין זאך וועט נישט איבערבלייבן, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 39:6 ze, teg kumen, un alts vos in dain hoiz, un vos daine elteren hoben ongekliben biz haintiken tog, vet avekgetrogen veren kein Bavel; kein zach vet nisht iberblaiben, zogt Hashem.</p>	<p>ISA 39:6 Hinei, the days are coming, that all that is in thine Bais, and that which Avoteicha have laid up in store until this day, shall be carried to Babylon: nothing shall be left, saith HASHEM .</p>

<p>ISA 39:7 און פֿון דיִינע זין וואָס וועלן אַרויסגיין פֿון דיר, וואָס דו וועסט געבערן, וועט מען געמען, און זיי וועלן זיין הויפֿדינער אין פּאַלאַץ פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל. edit</p>	<p>ISA 39:7 un fun daine zin vos velen aroisgein fun dir, vos du vest gebenen, vet men nemen, un zei velen zain hoifdiner in palats fun dem melech fun Bavel.</p>	<p>ISA 39:7 And of thy Banim that shall issue from thee, which thou shalt father, shall they take away; and they shall be sarisim (<i>eunuchs</i>) in the Heikhal Melech Bavel.</p>
<p>ISA 39:8 האָט חזקיהו געזאָגט צו ישעיהו: גוט איז דאָס וואָרט פֿון ה' וואָס דו האָסט גערעדט. און ער האָט געזאָגט: אויב שָׁלוֹם און זיכערקייט וועט זיין אין מיינע טעג! edit</p>	<p>ISA 39:8 hot Chizkiyah gezogt tsu Yeshayahuen: gut iz dos vort fun Hashem vos du host geredt. un er hot gezogt: oib shalom un zicherheit vet zain in maine teg!</p>	<p>ISA 39:8 Then Chizkiyah said to Yeshayah, Tov is the Devar HASHEM which thou hast spoken. He said moreover, For there shall be shalom and emes in my days.</p>
<p>ISA 40:1 טרייסט, טרייסט מיין פֿאַלק, זאָגט אַלוקיכּם. edit</p>	<p>ISA 40:1 treist, treist main folk, zogt Elokeichem.</p>	<p>ISA 40:1 Comfort ye, comfort ye My people, saith Eloheichem.</p>
<p>ISA 40:2 רעדט צום האַרצן פֿון ירושלַיִם, און רופֿט צו איר, אַז זי האָט דערפֿילט איר צייט, אַז אַפּגעצאָלט איז איר פֿאַרברעך; אַז זי האָט געקריגן פֿון ה'ס האַנט טאַפּל פֿאַר אַלע אירע זינד. edit</p>	<p>ISA 40:2 redt tsum hartsen fun Yerusholayim, un ruft tsu ir, az zi hot derfilt ir tsait, az opgetsolt iz ir farbrech; az zi hot gekrigen fun Hashem's hant topl far ale ire zind.</p>	<p>ISA 40:2 Speak ye to the lev Yerushalayim, and preach unto her, that her tzeva'a (<i>time of hard service, warfare</i>) is ended, that her avon (<i>iniquity</i>) is nirtzah (<i>punitively paid for, pardoned</i>); for she hath received of the Yad HASHEM kiflayim (<i>double</i>) in payment for all her chattot.</p>
<p>ISA 40:3 אַ קול רופֿט אין דער מדבר: מאַכט צורעכט דעם וועג פֿון ה', מאַכט גראַד אין</p>	<p>ISA 40:3 a kol ruft in der midbar: macht tsurecht dem veg fun Hashem, macht grod in der viste a shteg far Elokeinu.</p>	<p>ISA 40:3 The voice of him that preacheth in the midbar, Prepare ye the Derech HASHEM , make straight in the Aravah a highway for Eloheinu.</p>

<p>דער וויסטע אַ שטעג פֿאַר אלוקינו. edit</p>		
<p>יעטוועדער טאַל זאָל דערהויבן ווערן, און יעטוועדער באַרג און הייך זאָל דערנידערט ווערן; און דאָס קרומע זאָל ווערן גלייך, און די באַרגקייטן אַ פֿלויין. edit</p>	<p>ISA 40:4 yetveder tal zol derhoiben veren, un yetveder barg un heich zol dernidert veren; un dos krume zol veren gleich, un di bargkeiten a ploin.</p>	<p>ISA 40:4 Every gey (valley) shall be raised up, and every har and givah (hill) shall be made low; and the crooked shall be made straight, and the rough places bikah (plain, valley) ;</p>
<p>און דער כְּבוֹד פֿון ה' וועט אַנטפלעקט ווערן, און אַלע לייבער אין איינעם וועלן זען; וואָרום דאָס מויל פֿון ה' האַט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 40:5 un der koved fun Hashem vet antplekt veren, un ale leiber in einem velen zen; vorem dos moil fun Hashem hot geredt.</p>	<p>ISA 40:5 And the kavod HASHEM shall be revealed, and all basar shall see it together; for the mouth of HASHEM hath spoken.</p>
<p>אַ קול זאָגט: רוף! און ער זאָגט: וואָס זאָל איך רופֿן? אַלע לייבער זיינען גראָז, און אַל זייער חן ווי אַ בלום פֿון פֿעלד; edit</p>	<p>ISA 40:6 a kol zogt: ruf! un er zogt: vos zol ich rufen? ale leiber zainen groz, un al zeyer chen vi a blum fun feld;</p>	<p>ISA 40:6 The voice said, Preach. And he said, What shall I preach? All basar is khatzir (grass) , and all the chesed (constancy) thereof is as the tzitz (flower, blossom) of the sadeh;</p>
<p>פֿאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז, פֿאַרוועלקט ווערט די בלום, אַז דער אָטעם פֿון ה' בלאָזט דערויף; פֿאַר וואָר, גראָז איז דאָס פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 40:7 fartriknt vert dos groz, farvelkt vert di blum, az der otem fun Hashem blozt deroif; far vor, groz iz dos folk.</p>	<p>ISA 40:7 The khatzir (grass) withereth, the tzitz (flower, blossom) falleth; because the Ruach of HASHEM bloweth upon it; surely the people is khatzir (grass) .</p>
<p>פֿאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז, פֿאַרוועלקט ווערט די בלום, אָבער דאָס וואָרט פֿון</p>	<p>ISA 40:8 fartriknt vert dos groz, farvelkt vert di blum, ober dos vort fun Elokeinu vet oif eibik</p>	<p>ISA 40:8 The khatzir withereth, the tzitz falleth; but the Devar Eloheinu shall stand forever.</p>

<p>אלוקינו וועט אויף אייביק באַשטיין. edit</p>	<p>bashtein.</p>	
<p>ISA 40:9 אויף אַ הויכן באַרג גיי דיר אַרויף, אַנזאַגערין פֿון ציון; הייב אויף מיט כּוח דיין קול, אַנזאַגערין פֿון ירושלים; הייב אויף, האָב נישט מורא, זאָג צו די שטעט פֿון יהודה: אַט איז אלוקיכם! edit</p>	<p>ISA 40:9 oif a hoichen barg gei dir aroifblikendik, onzogerin fun Tsiyon; heib oif mit koiech dain kol, onzogerin fun Yerusholayim; heib oif, hob nisht moire, zog tsu di shtet fun Yehudah: ot iz Elokeichem!</p>	<p>ISA 40:9 O Mevaseret Tziyon (<i>O Herald, Preacher of Besorah [Good News, Gospel] Tziyon, O Lady Evangelist Tziyon</i>), get thee up into the har gavo'ah (<i>high mountain</i>); O Mevaseret Yerushalayim (<i>O Herald, Preacher of Besorah [Good News, Gospel] Yerushalayim, O Lady Evangelist Yerushalayim</i>), lift up thy voice with ko'ach; lift it up, be not afraid; say unto the towns of Yehudah, Hinei Eloheichem!</p>
<p>ISA 40:10 זע, אַדנִי ה' קומט אַ מאַכטיקער, און זיין אַרעם געוועלטיקט פֿאַר אים; זע, זיין שכּר איז מיט אים, און זיין לויז אים פֿאַרויס; edit</p>	<p>ISA 40:10 ze, Adonoi Hashem kumt a machtiker, un zain orem geveltikt far im; ze, zain Sachar iz mit im, un zain loin im foroiz;</p>	<p>ISA 40:10 Hinei, Adonoi HASHEM will come with chazak, and His zero'a shall rule for Him; hinei, His sachar (<i>reward</i>) is with Him, and His pe'ullah (<i>work, recompense, retribution, penal reward [for His enemies]</i>) before Him.</p>
<p>ISA 40:11 ווי אַ פּאַסטוך וואָס פֿיטערט זיין סטאַדע; אין זיין אַרעם קלייבט ער אויף די לעמער, און טראָגט אין זיין בוזעם; די זויגעדיקע פֿירט ער פּאַמעלעך. edit</p>	<p>ISA 40:11 vi a pastuch vos fitert zain stade; in zain orem klaibt er oif di lemer, un trogt in zain buzem; di zoigedike firt er pamelech.</p>	<p>ISA 40:11 He shall feed His Eder like a Ro'eh; He shall gather the tela'im (<i>lambs</i>) with His zero'a, and carry them in His kheyk, and shall gently lead those that are with young.</p>
<p>ISA 40:12 ווער האָט געמאַסטן מיט</p>	<p>ISA 40:12 ver hot gemesten mit zain</p>	<p>ISA 40:12 Who hath measured the</p>

<p>זיין הויפן די וואַסערן, און די הימלען מיט אַ שפּאַן מאַרקירט, און פאַרנומען אין אַ מאָס דעם שטויב פֿון דער ערד, און געווייגן די בערג אויפן וואָג, און די הייכן אויף וואָגשאַלן? edit</p>	<p>hoifen di vaseren, un di himlen mit a shpan markirt, un farnumen in a mos dem shtoib fun der erd, un gevoigen di berg oifen vog, un di heichen oif vogsholen?</p>	<p>mayim in the hollow of His Hand, and meted out Shomayim with a handbreadth, and enclosed the aphar ha'aretz in a measure, and weighed the harim (<i>mountains</i>) in scales, and the geva'ot (<i>hills</i>) in a balance?</p>
<p>ISA 40:13 ווער האָט דערפֿאַרשט דעם גייסט {רוח הקדש} פֿון ה' און ווער איז זיין בעל-עצה וואָס האָט אים צוגעוויזן? edit</p>	<p>ISA 40:13 ver hot derforsht dem Gaist fun Hashem? un ver iz zain Baal-eitse vos hot im tsugevizen?</p>	<p>ISA 40:13 Who hath directed the Ruach of HASHEM , or being His ish etzah (<i>counselor</i>) hath taught Him?</p>
<p>ISA 40:14 מיט וועמען האָט ער זיך געעפֿעהט, וואָס האָט אים געגעבן צו פֿאַרשטיין, און אים געלערנט דעם וועג פֿון גערעכטיקייט, און אים געלערנט קענשאַפֿט, און דעם וועג פֿון פֿאַרשטאַנדיקייט אים געמאַכט וויסן? edit</p>	<p>ISA 40:14 mit vemen hot er zich geeetseht, vos hot im gegeben tsu farshtein, un im gelernt dem veg fun gerechtikeit, un im gelernt kenshaft, un dem veg fun forshtandikeit im gemacht visen?</p>	<p>ISA 40:14 With whom did He take counsel, and who gave Him binah, and taught Him in the orakh mishpat, and taught Him da'as, and showed Him the derech tevunot (<i>way of understanding, intelligence</i>) ?</p>
<p>ISA 40:15 זע, פֿעלקער זיינען ווי אַ טריף פֿון אַן עמער, און ווי שטויב פֿון וואָגשאַלן זיינען זיי גערעכנט; זע, אינדזלען הייבט ער אויף ווי אַ זעמדל. edit</p>	<p>ISA 40:15 ze, felker zainen vi a trif fun an emer, un vi shtoib fun vogsholen zainen zei gerechnt; ze, indzelen heibt er oif vi a zemdl.</p>	<p>ISA 40:15 Surely the Goyim are like a drop in a bucket, and are accounted as dust of the scales; surely He taketh up the iyim (<i>islands</i>) like fine dust.</p>
<p>ISA 40:16 און דער לבִּנוֹן איז נישט גענוג ברענוואַרג, און זיינע</p>	<p>ISA 40:16 un der Levanon iz nisht genug brenvarg, un zaine chayes nisht genug brandopfer.</p>	<p>ISA 40:16 Levanon is not sufficient to burn, nor the beasts thereof sufficient for an olah.</p>

<p>חיות נישט גענוג בראַנדאַפּפֿער {עלה}. edit</p>		
<p>אַלע פֿעלקער זיינען ווי גאַרניט קעגן אים, פֿון נישט און גאַרנישט זיינען זיי גערעכנט ביי אים. edit</p>	<p>ISA 40:17 ale felker zainen vi gornit kegen im, fun nisht un gornisht zainen zei gerechnt bai im.</p>	<p>ISA 40:17 Kol HaGoyim before Him are as nothing; and they are counted to Him less than nothing, and tohu.</p>
<p>און צו וועמען קענט איר צוגלייכן אַל? און וואָסער געשטאַלט קענט איר אים גלייך שטעלן? edit</p>	<p>ISA 40:18 un tsu vemen kent ir tsuglaichen El? un vaser geshtalt kent ir im glaich shtelen?</p>	<p>ISA 40:18 To whom then will ye liken El? Or what demut (<i>likeness</i>) will ye compare unto Him?</p>
<p>דעם געץ וואָס אַ מיינסטער האָט אויסגעגאַסן, און אַ שמעלצער ציט אים איבער מיט גאַלד, און שמעלצט-צו קייטלעד פֿון זילבער? edit</p>	<p>ISA 40:19 dem gets vos a mainster hot oisgegosen, un a shmeltser tsit im iber mit gold, un shmeltst-tsu keitlech fun zilber?</p>	<p>ISA 40:19 The charash (<i>workman,</i> <i>craftsman</i>) melteth a pesel (<i>idol, image</i>) , and the goldsmith overlayeth it with zahav, and casteth for it chains of kesef.</p>
<p>אַ שטיינדעמב ווערט אויסגעקליבן, האַלץ וואָס פֿוילט נישט וויילט מען אויס; אַ קלוגן מיינסטער זוכט מען זיך, אויפֿצושטעלן אַ געץ וואָס זאָל זיך נישט וואַקלען. edit</p>	<p>ISA 40:20 a shteindemb vert oisgekliben, holts vos foilt nisht veilt men ois; a klugen mainster zucht men zich, oiftsushtelen a gets vos zol zich nisht vaklen.</p>	<p>ISA 40:20 He that is so impoverished that He hath no terumah chooseth an etz that will not rot; he seeketh unto him a charash chacham (<i>skilled</i> <i>craftsman</i>) to prepare a pesel, that shall not topple.</p>
<p>ווייסט איר דען נישט? הערט איר דען נישט? איז איין פֿון אָנהייב אָן נישט דערציילט געוואָרן?</p>	<p>ISA 40:21 veist ir den nisht? hert ir den nisht? iz ich fun onheib on nisht dertseilt gevoren? farshteit ir nisht di gruntfesten fun der erd?</p>	<p>ISA 40:21 Have ye not known? Have ye not heard? Hath it not been told you from the beginning? Have ye not understood from the mosedot</p>

<p>פֿאַרשטייט איר נישט די גרונטפֿעסטן פֿון דער ערד? edit</p>		<p>ha'aretz (<i>foundations of the earth</i>) ?</p>
<p>ער איז דער וואָס זיצט איבער דעם צירקל פֿון דער ערד, און אירע באַוווינער זיינען ווי היישעריקן; דער וואָס שפרייט ווי אַ טול די הימלען, און ציט זיי אויס ווי אַ געצעלט צום וווינען; edit</p>	<p>ISA 40:22 er iz der vos zitst iber dem tsirkl fun der erd, un ire bavoiner zainen vi heisheriken; der vos shpreit vi a tul di himlen, un tsit zei ois vi a getselt tsum voinen;</p>	<p>ISA 40:22 It is He that sitteth above the circle of the earth, and the inhabitants thereof are like chagavim (<i>grasshoppers</i>) ; that stretcheth out Shomayim like a curtain, and spreadeth them out like an ohel to dwell in;</p>
<p>דער וואָס פֿאַרקערט פֿירשטן צו ניוועץ, וואָס מאַכט ווי גאַרניט די ריכטער פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 40:23 der vos farkert firshnten tsu nivets, vos macht vi gornit di richter fun der erd.</p>	<p>ISA 40:23 That bringeth the roznim (<i>rulers</i>) to nothing; He maketh the Shoftei Eretz like tohu.</p>
<p>נאָך צו מאָל נישט איינגעפֿלאַנצט זיינען זיי, נאָך צו מאָל נישט פֿאַרזייט זיינען זיי, נאָך צו מאָל נישט איינגעוואַרצלט אין דער ערד זייער שטאַם, און שוין טוט ער אַ בלאַז אויף זיי, און זיי ווערן פֿאַרטריקנט, און אַ שטורעם טראָגט זיי ווי שטרוי אַוועק. edit</p>	<p>ISA 40:24 noch tsu mol nisht ingeflantst zainen zei, noch tsu mol nisht farzeit zainen zei, noch tsu mol nisht ingevartslt in der erd zeyer shtam, un shoin tut er a bloz oif zei, un zei veren fartriknt, un a shturem trogt zei vi shtroi avek.</p>	<p>ISA 40:24 Indeed, they shall not be planted; indeed, they shall not be sown; indeed, their stem shall not take root ba'aretz (<i>in the ground</i>) ; and He shall also blow upon them, and they shall wither, and the se'arah (<i>storm wind</i>) shall take them away like the kash (<i>straw, stubble, chaff</i>) .</p>
<p>און צו וועמען קענט איר מיד צוגלייכן, איד זאָל גלייך זיין? זאָגט דער הייליקער. edit</p>	<p>ISA 40:25 un tsu vemen kent ir mich tsuglaichen, ich zol glaich zain? zogt der heiliker.</p>	<p>ISA 40:25 To whom then will ye liken Me, or shall I be equal? saith the Kadosh.</p>

<p>ISA 40:26 הייבט אויף אין דער הייד אייערע אויגן, און זעט: ווער האָט באַשאַפֿן די דאָזיקע? ער, וואָס פֿירט אַרויס מיט אַ צאָל זייער חיל, זיי אַלע רופֿט ער מיטן נאָמען; דורך גרויס מאַכט, און ווייל ער איז שטאַרק אין כּוח, איז קיינער נישט געמינערט. edit</p>	<p>ISA 40:26 heibt oif in der heich eyere oigen, un zet: ver hot bashafen di dozike? er, vos firt arois mit a tsol zeyer cheil, zei ale ruft er miten nomen; durch grois macht, un vail er iz shtark in koiech, iz keiner nisht geminert.</p>	<p>ISA 40:26 Lift up your eyes marom <i>(on high, i.e. into the heavens)</i> , and behold. Who hath created these things, that bringeth out their tzeva'a <i>(host, legions)</i> by mispar <i>(number)</i> ; He calleth them all b'shem <i>(by name)</i> because of the abundance of His power and the might of His ko'ach; not one [star] is missing.</p>
<p>ISA 40:27 פֿאַר וואָס זאָלסטו זאָגן יעקבֿ, און זאָלסטו רעדן, יִשְׂרָאֵל: פֿאַרבאָרגן איז מיין וועג פֿון ה', און פֿון מיין ג-ט איז מיין משפט אַוועק. edit</p>	<p>ISA 40:27 far vos zolstu zogen Yaakov, un zolstu reden, Yisroel: farborgen iz main veg fun Hashem, un fun main G-t iz main mishpot avek.</p>	<p>ISA 40:27 Why sayest thou, O Ya'akov, and speakest, O Yisroel, My derech is hid from HASHEM , and my mishpat is passed over and disregarded by Elohai?</p>
<p>ISA 40:28 ווייסטו דען נישט? צי האָסטו נישט געהערט? ה' איז דער אייביקער אַלקים, דער באַשעפֿער פֿון די עקן פֿון דער ערד. ער ווערט נישט מיד און נישט מאַט; נישט צו דערפֿאַרשן איז זיין פֿאַרשטאַנדיקייט. edit</p>	<p>ISA 40:28 veistu den nisht? tsi hostu nisht gehert? Hashem iz der eibiker Elokim, der Bashefer fun di Akan fun der erd. er vert nisht mid un nisht mat; nisht tsu derforshen iz zain forshtandikeit.</p>	<p>ISA 40:28 Hast thou not known? Hast thou not heard, that the Elohei Olam, HASHEM , Boreh Ketzot HaAretz <i>(Creator of the ends of the earth)</i> , fainteth not, neither is weary? There is no searching of His tevunah <i>(understanding, intelligence)</i> .</p>
<p>ISA 40:29 ער גיט דעם מידן כּוח, און דעם אוממאַכטיקן מערט ער שטאַרקייט. edit</p>	<p>ISA 40:29 er git dem miden koiech, un dem ummachtiken mert er shtarkeit.</p>	<p>ISA 40:29 He giveth ko'ach to the faint; and to them that have no might He increaseth power.</p>
<p>ISA 40:30 און יונגע לייט וועלן מיד</p>	<p>ISA 40:30 un yunge lait velen mid un mat veren, un yunge velen</p>	<p>ISA 40:30 Even the ne'arim <i>(youths)</i> shall faint and grow weary, and</p>

<p>און מאַט ווערן, און יונגע וועלן שטרויכלען געשטרויכלט ווערן; edit</p>	<p>shtroichlen geshtroicht veren;</p>	<p>the bochurim shall utterly fall;</p>
<p>ISA 40:31 אָבער די וואָס האָפֿן אויף ה' וועלן באַנייען דעם כּוֹחַ, זיי וועלן אויפֿהייבן פֿליגלען ווי די אָדלערס; זיי וועלן לויפֿן און נישט מיד ווערן, זיי וועלן גיין און נישט מאָט ווערן. edit</p>	<p>ISA 40:31 ober di vos hofen oif Hashem velen banayen dem koiech, zei velen oifheiben fliglen vi di odlers; zei velen loifen un nisht mid veren, ze velen gein un nisht mat veren.</p>	<p>ISA 40:31 But they that wait upon HASHEM shall renew their ko'ach; they shall mount up with wings as eagles; they shall run, and not grow weary; and they shall walk, and not faint.</p>
<p>ISA 41:1 שווייגט פֿאַר מיר, איר אינדזלען, און זאָלן די פֿעלדער באַנייען דעם כּוֹחַ; זאָלן זיי זיך נענטערן, דענצמאָל זאָלן זיי רעדן; ביינאַנד לאַמיר צום משפט גענענען. edit</p>	<p>ISA 41:1 shvaigt far mir, ir indzelen, un zolen di felder banayen dem koiech; zolen ze zich nenteren, dentsmol zolen zei reden; bainand lomir tsum mishpot genenen.</p>	<p>ISA 41:1 Keep silence before Me, O iyim (islands) ; and let the people renew their ko'ach (strength) ; let them come near; then let them speak; let us come near together for mishpat (judgment, i.e., G-d's tribunal) .</p>
<p>ISA 41:2 ווער האָט דערוועקט פֿון מזרח דעם וואָס זיג באַגעגנט אויף זיין טריט? ער גיט די פֿעלקער פֿאַר אים, און מאַכט אים געוועלטיקן איבער מלכים; ווי שטויב מאַכט זיי זיין שווערד, ווי געטריבענעם שטרוי זיין בויגן. edit</p>	<p>ISA 41:2 ver hot dervekt fun mizrech dem vos zig bagegnt oif zain trit? er git di felker far im, un macht im geveltiken iber Molechim; vi shtoib macht ze zain shverd, vi getribenem shtroi zain boigen.</p>	<p>ISA 41:2 Who awakened the just one from the mizrach (east) , called him to His raglayim, gave the Goyim before him, and made him rule over melachim? He gave them as the aphar to his cherev, and as windblown kash (chaff, stubble) to his keshet (bow) .</p>
<p>ISA 41:3 ער יאָגט זיי נאָך, ער גייט בשלום אַריבער אַ וועג וואָס</p>	<p>ISA 41:3 er yogt ze noch, er geit besholem ariber a veg vos er hot mit zaine fis nisht batreten.</p>	<p>ISA 41:3 He pursued them, and passed on in shalom; even by the orach (path) that his feet do</p>

<p>ער האָט מיט זײַנע פֿיס נישט באַטרעטן. edit</p>		<p>not even come.</p>
<p>ISA 41:4 ווער האָט דאָס געמאַכט און געטאָן? דער וואָס רופֿט אויס די דורות פֿון אָנהייב. איך ה' בין דער ערשטער, און מיט די לעצטע בין איך דער אייגענער. edit</p>	<p>ISA 41:4 ver hot dos gemacht un geton? der vos ruft ois di doires fun onheib. ich Hashem bin der ershter, un mit di letste bin ich der eigener.</p>	<p>ISA 41:4 Who hath wrought and done it, calling forth the dorot from the beginning? I HASHEM , the Rishon (First) , and with the Acharonim (Last ones) ; I am He.</p>
<p>ISA 41:5 די אינדזלען האָבן געזען, און האָבן מורא, די עקן פֿון דער ערד טוען ציטערן; זיי האָבן גענענט און זײַנען געקומען. edit</p>	<p>ISA 41:5 di indzelen hoben gezen, un hoben moire, di Akan fun der erd tuen tsiteren; zei hoben genent un zainen gekumen.</p>	<p>ISA 41:5 The iyim (islands) saw it, and feared; the ketzot ha'arets (ends of the earth) trembled; they approached and came near.</p>
<p>ISA 41:6 איינער העלפֿט דעם אַנדערן, און ער זאָגט צו זײַן ברודער: זײַ שטאַרק; edit</p>	<p>ISA 41:6 einer helft dem anderen, un er zagt tsu zain bruder: zei shtark;</p>	<p>ISA 41:6 They helped everyone his re'a; and everyone said to his brother, chazak!</p>
<p>ISA 41:7 און דער טישלער, שטאַרקט דעם שמעלצער, דער וואָס גלעט מיטן האַמער, דעם וואָס קלאַפט אויפֿן אַמבאַס; ער זאָגט אויפֿן צונויפֿלייט: ער איז גוט; און באַפֿעסטיקט עס מיט נעגל, עס זאָל זיך נישט וואַקלען. edit</p>	<p>ISA 41:7 un der tishler shtarkt dem shmeltser, der vos glet miten hamer, dem vos klapt oifen ambos; er zagt oifen tsunoifleit: er iz gut; un bafestikt es mit nogel, es zol zich nisht vaklen.</p>	<p>ISA 41:7 So the charash (craftsman) encouraged the tzoref (goldsmith) , and he that smootheth with the patish (hammer) encouraged him that strikes the anvil, saying, of the soldering, tov hu; and he fastened it with nails, so that it should not topple.</p>
<p>ISA 41:8 און דו ישְׂרָאֵל מִיַּיִן קנעכט, יעקב, וואָס איך האָב</p>	<p>ISA 41:8 un du Yisroel main knecht, Yaakov, vos ich hob dich oisderveilt, der zomen fun</p>	<p>ISA 41:8 But thou, Yisroel, art Avdi, Ya'akov whom I have chosen, the zera Avraham Ohavi (My</p>

<p>דיך אויסדערוויילט, דער זאָמען פֿון אַבְרָהָם מײַן ליבֿהאַבער, edit</p>	<p>Avraham main libhaber,</p>	<p><i>friend</i>) .</p>
<p>ISA 41:9 וואָס איך האָב דיך אַנגענומען פֿון די עקן ערד, און פֿון אירע ברעגן דיך גערופֿן, און געזאָגט צו דיר: מײַן קנעכט ביסטו, איך האָב דיך אויסדערוויילט און דיך נישט פֿאַראַכט; edit</p>	<p>ISA 41:9 vos ich hob dich ongenumen fun di Akan erd, un fun ire bregen dich gerufen, un gezogt tsu dir: main knecht bistu, ich hob dich oisderveilt un dich nisht faracht;</p>	<p>ISA 41:9 Thou whom I have taken hold of from the ketzot ha'aretz, and called thee from the farthest borders thereof, and said unto thee, Thou art Avdi; I have chosen thee, and not cast thee away.</p>
<p>ISA 41:10 זאָלסט נישט מורא האַבן, וואָרום איך בין מיט דיר, זאָלסט זיך נישט אומקוקן, וואָרום איך בין דיין ג-ט; איך שטאַרק דיך און איך העלף דיך, און איך לען דיך אונטער מיט דער רעכטער האַנט פֿון מײַן גערעכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 41:10 zolst nisht moire hoben, vorem ich bin mit dir, zolst zich nisht umkuken, vorem ich bin dain G-t; ich shtark dich un ich helf dich, un ich len dich unter mit der rechter hant fun main gerechtikeit.</p>	<p>ISA 41:10 Fear thou not; for I am with thee; be not dismayed; for I am Eloheicha; I will strengthen thee; indeed, I will help thee; indeed, I will uphold thee with My yamin tzedek.</p>
<p>ISA 41:11 זע, פֿאַרשעמט און צו שאַנד וועלן ווערן אַלע וואָס זײַנען אָנגעצונדן אויף דיר; ווי נישט וועלן ווערן און אונטערגיין די מענטשן אין קריג מיט דיר; edit</p>	<p>ISA 41:11 ze, farshemt un tsu shand velen veren ale vos zainen ongetsunden oif dir; vi nisht velen veren un untergein di mentshen in krig mit dir;</p>	<p>ISA 41:11 Surely, all they that were raging against thee shall be ashamed and disgraced; they shall be as nothing; and the anshei rivecha (<i>they that strive with thee</i>) shall perish.</p>
<p>ISA 41:12 וועסט זיי זוכן און זיי נישט געפֿינען, די מענטשן אין</p>	<p>ISA 41:12 vest zei zuchen un zei nisht gefinen, di mentshen in</p>	<p>ISA 41:12 Thou shalt seek them, and shalt not find them, even</p>

<p>שטרייט מיט דיר; ווי נישט און ווי גארנישט וועלן ווערן די מענטשן אין מלחמה מיט דיר.</p> <p>edit</p>	<p>shtrait mit dir; vi nisht un vi gornisht velen veren di mentshen in milchome mit dir.</p>	<p>the anshei matzutecha (<i>them that contended with thee</i>) : the anshei milchamtecha (<i>they that war against thee</i>) shall be as nothing, and as a thing of naught.</p>
<p>ISA 41:13 וואָרום איך בין ה' דיין ג-ט וואָס האַלט דיין רעכטע האַנט, דער וואָס זאָגט צו דיר: זאָלסט נישט מורא האָבן, איך העלף דיר.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 41:13 vorem ich bin Hashem dain G-t vos halt dain rechte hant, der vos zogt tsu dir: zolst nisht moire hoben, ich helf dich.</p>	<p>ISA 41:13 For I HASHEM Eloheicha will take hold of thy yamin (<i>right hand</i>) , saying unto thee, Fear not; I will help thee.</p>
<p>ISA 41:14 זאָלסט נישט מורא האָבן, וואָרעם יעקב, הייפֿעלע ישראל; איך העלף דיר, זאָגט ה', און דיין אויסלייזער {גואַל} איז דער הייליקער פֿון ישראל.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 41:14 zolst nisht moire hoben, vorem Yaakov, heifele Yisroel; ich helf dich, zogt Hashem, un dain oisleizer iz der heiliker fun Yisroel.</p>	<p>ISA 41:14 Fear not, thou tola'at (<i>worm</i>) Ya'akov, and ye men of Yisroel; I will help thee, saith HASHEM , and thy Go'el (<i>Redeemer</i>) , the Kadosh Yisroel.</p>
<p>ISA 41:15 זע, איך מאַך דיר פֿאַר אַ דרעששליטן אַ נייעם, מיט שפיצן אַ סך;</p> <p>edit</p>	<p>ISA 41:15 ze, ich mach dich far a dreshshliten a naiem, mit shpitsen a sach;</p>	<p>ISA 41:15 Hinei, I will make thee a new sharp threshing iron having pifiyyot (<i>blades</i>) ; thou shalt thresh the harim, and beat them small, and shalt make the geva'ot (<i>hills</i>) as motz (<i>chaff</i>) .</p>
<p>ISA 41:16 וועסט דרעשן בערג און צעמאָלן, – און הייכן וועסטו ווי שפּריי מאַכן. וועסט זיי ווינטשופֿלען, און אַ ווינט וועט זיי אַוועקטראָגן, און אַ שטורעם וועט זיי צעשפּרייטן;</p>	<p>ISA 41:16 vest dreshen berg un tsemolen, – un heichen vestu vi shprei machen. vest zei vintshuflen, un a vint vet ze avektrogen, un a shturem vet zei tshspreiten; un du vest zich freyen mit Hashem, mit dem heiliken fun Yisroel vestu zich</p>	<p>ISA 41:16 Thou shalt winnow them, and the ruach shall carry them away, and the se'arah shall scatter them; and thou shalt rejoice in HASHEM , and shalt glory in Kadosh Yisroel.</p>

<p>און דו וועסט זיך פֿרייען מיט ה', מיט דעם הייליקן פֿון ישראל וועסטו זיך רימען. edit</p>	<p>rimen.</p>	
<p>די אַרימע און ISA 41:17 באַדערפֿטיקע זוכן וואַסער און נישטאַ, זייער צונג איז פֿאַרטריקנט פֿון דאַרשט; אַיך, ה', וועל זיי ענטפֿערן, אַיך, אלוקי ישראל, וועל זיי נישט פֿאַרלאָזן. edit</p>	<p>ISA 41:17 di orime un baderftike zuchen vaser un nishto, zeyer tsung iz fartriknt fun dorsht; ich, Hashem, vel zeiferen, ich, Elochei Yisroel, vel ze nisht farlozen.</p>	<p>ISA 41:17 When the aniyim and evyonim seek mayim, and there is none, and their leshon faileth for tzama (<i>thirst</i>), I HASHEM will hear them, I the Elohei Yisroel will not forsake them.</p>
<p>אַיך וועל עפֿענען ISA 41:18 שטראַמען אויף הויכע ערטער, און קוואַלן אין מיטן פֿון טאַלן; אַיך וועל מאַכן דעם מדבר פֿאַר אַ געמויזעכץ וואַסער, און טרוקן לאַנד פֿאַר אויסגאַנגען וואַסער. edit</p>	<p>ISA 41:18 ich vel efenen shtromen oif hoiche erter, un kvalen in miten fun tolen; ich vel machen dem midbar far a gemoizechts vaser, un truken land far oisgangen vaser.</p>	<p>ISA 41:18 I will open neharot on the hilltops, and springs in the midst of the valleys; I will make the midbar a pool of mayim, and the dry land sources of mayim.</p>
<p>אַיך וועל געבן אין מדבר ISA 41:19 צעדער, אַקאַציע, און מירט, און איילבוים; אַיך וועל אַינזעצן אין דער וויסטע ציפרעס, טענענבוים און בוקסנבוים אין איינעם; edit</p>	<p>ISA 41:19 ich vel geben in midbar tseder, akatsie, un mirt, un eilboim; ich vel inzetsen in der viste tsipres, tenenboim un buksnboim in einem;</p>	<p>ISA 41:19 I will plant in the midbar the cedar, the acacia, and the myrtle, and the etz shemen; I will set in the Aravah the cypress, and the fir, and the box tree together;</p>
<p>כדי זיי זאָלן זען און ISA 41:20 וויסן, און באַטראַכטן און פֿאַרשטיין צוגלייך, אַז די</p>	<p>ISA 41:20 kedei ze zolen zen un visen, un batrachten un farshtein tsuglaich, az di hant fun Hashem hot dos geton, un</p>	<p>ISA 41:20 So that they may see, and know, and consider, and understand together, that the Yad HASHEM hath done this,</p>

<p>הָאֵלֹהִים פֶּן הָיָה הָאֵלֹהִים דָּאָס געטאָן, און דער הייליקער פֶּן יִשְׂרָאֵל הָאֵל עִם גַּעשְׂאֲפֵן. edit</p>	<p>der heiliker fun Yisroel hot es geschafen.</p>	<p>and the Kadosh Yisroel hath created it.</p>
<p>ISA 41:21 ברענגט אָהער אַיִער קריג, זאָגט ה', גענענט אַיִערע טענות, זאָגט דער קייניג פֶּן יעקב. edit</p>	<p>ISA 41:21 brengt aher ier krig, zogt Hashem, genent eyere tainus, zogt der kinig fun Yaakov.</p>	<p>ISA 41:21 Present your case, saith HASHEM ; bring forth your strong arguments for proof, saith Melech Ya'akov.</p>
<p>ISA 41:22 זאָלן זיי גענענען און אונדז זאָגן די זאכן וואָס געשעען; די פֿריערדיקע – וואָס זיינען זיי? זאָגט, בדי מיר זאָלן צולייגן אונדזער האַרץ, און דערקענען זייער אויסלאָזן; אָדער די קומעדיקע לאָזט אונדז הערן. edit</p>	<p>ISA 41:22 zolen zei genenen un undz zogen di zachen vos gesheen; di frierdike – vos zainen zei? zogt, kedei mir zolen tsuleigen undzer harts, un derkenen zeyer oislozen; oder di kumedike lozt undz heren.</p>	<p>ISA 41:22 Let them bring them forth, and tell us what shall happen; let them tell the rishonot (<i>former things</i>), what they are, that we may consider them, and know the acharit (<i>latter end, final outcome</i>) of them; or declare us things to come.</p>
<p>ISA 41:23 דערציילט אונדז וואָס וועט קומען שפעטער, און מיר וועלן וויסן אַז איר זייט ג-טער; יאָ, טוט גוטס אָדער טוט שלעכטס, און מיר וועלן זיך אומקוקן און זען צוגלייך. edit</p>	<p>ISA 41:23 dertseilt undz vos vet kumen shpeter, un mir velen visen az ir zeit G-ter; yo, tut guts oder tut shlechts, un mir velen zich umkuken un zen tsuglaich.</p>	<p>ISA 41:23 Tell the things that are to come hereafter, that we may know that ye are elohim; indeed, do tov, or do rah, that we may be afraid, and terrified.</p>
<p>ISA 41:24 זעט, איר זייט פֶּן נישט, און אַיִער ווערק פֶּן גאַרנישט; אומווערדיק איז דער וואָס טוט אַיִך אויסוויילן. edit</p>	<p>ISA 41:24 zet, ir zeit fun nisht, un ier verk fun gornisht; umverdik iz der vos tut ich oisveilen.</p>	<p>ISA 41:24 See, ye are of nothing, and your work of nought; a toevah (<i>abomination</i>) is he that chooseth you.</p>

<p>איך האָב דערוועקט פֿון ISA 41:25 צפֿון, און ער איז געקומען, פֿון זונאוּפֿגאַנג דעם וואָס רופֿט מיין נאָמען; און ער גייט אויף פֿירשטן ווי אויף קויט, און ווי אַ טעפּער טרעט ליים. edit</p>	<p>ISA 41:25 ich hob dervekt fun tsofen, un er iz gekumen, fun zunoifgang dem vos ruft main nomen; un er geit oif firshten vi oif koit, un vi a tefer tret leim.</p>	<p>ISA 41:25 I have awakened one from the tzafon (north), and he shall come; from the rising of the shemesh shall he call upon My Shem; and he shall come upon rulers as upon mortar, and as the yotzer (potter) treadeth clay.</p>
<p>ווער האָט אָנגעזאָגט פֿון ISA 41:26 אָנהייב, אַז מיר זאָלן וויסן, און פֿון פֿריער, אַז מיר זאָלן זאָגן: ער איז גערעכט? קיינער צו מאָל האָט נישט אָנגעזאָגט, קיינער צו מאָל האָט נישט געלאָזט הערן, קיינער צו מאָל האָט נישט געהערט אייערע ווערטער. edit</p>	<p>ISA 41:26 ver hot ongezocht fun onheib, az mir zolen visen, un fun frier, az mir zolen zogen: er iz gerecht? keiner tsu mol hot nisht ongezocht, keiner tsu mol hot nisht gelozt heren, keiner tsu mol hot nisht gehert eyere verter.</p>	<p>ISA 41:26 Who hath declared from the beginning, that we may know? And from beforehand, that we may say, He was in the right? Indeed, there is none that telleteth, indeed, there is none that preacheth, indeed, there is none that heareth your words.</p>
<p>אַן ערשטער [וועט ISA 41:27 קומען] קיין ציון: זע, אָן זיינען זיי! און ירושלים וועל איך געבן אַן אַנזאָגער. edit</p>	<p>ISA 41:27 an ershter [vet kumen] kein Tsiyon: ze, on zainen ze! un Yerusholayim vel ich geben an onzoger.</p>	<p>ISA 41:27 The rishon shall say to Tziyon, Hinei, behold them; and I will give to Yerushalayim mevaser (one that bringeth good news).</p>
<p>אַבער איך קוק, און ISA 41:28 קיינער איז נישטאָ, און פֿון די דאָזיקע איז נישטאָ קיין יועץ, וואָס איך זאָל זיי פֿרעגן, און זיי זאָלן ענטפֿערן אַ וואָרט. edit</p>	<p>ISA 41:28 ober ich kuk, un keiner iz nishto, un fun di dozike iz nishto kein yuets, vos ich zol zei fregen, un ze zolen entfernen a vort.</p>	<p>ISA 41:28 For I beheld, and there was no ish; even among them, and there was no Yo'etz (counselor), that, when I asked of them, could answer a word.</p>
<p>זע, זיי אַלע זיינען ISA 41:29 גאַרנישט, נישטיק זיינען</p>	<p>ISA 41:29 ze, ze ale zainen gornisht, nishtik zainen zeyere verk, vint un vistkeit zeyere</p>	<p>ISA 41:29 See, they are all aven (wickedness); their ma'asim are nothing; their molten</p>

<p>זייערע ווערק, ווינט און וויסטקייט זייערע געצן. edit</p>	<p>getsen.</p>	<p>images are ruach and tohu.</p>
<p>אַט איז מיין קנעכט ISA 42:1 {עבְדִי} וואָס איך לען אים אונטער, מיין אויסדערוויילטער וואָס מיין זעל באַגערט; איך האָב אַרויפֿגעטאַן מיין גייסט {רוח הַקֹּדֶשׁ} אויף אים, אַ משפט צו די פֿעלקער וועט ער אַרויסלאָזן. edit</p>	<p>ISA 42:1 ot iz main knecht vos ich len im unter, main oisderveilter vos main zel bagert; ich hob aroifgeton main Gaist oif im, a mishpot tsu di felker vet er aroislozen.</p>	<p>ISA 42:1 Here is Avdi, whom I uphold; Mine Bechir (Elect One, Chosen One), in whom My nefesh delighteth; I have put My Ruach upon Him; He shall bring forth mishpat to the Goyim.</p>
<p>ער וועט נישט שרייען, און נישט הילכן, און נישט לאָזן הערן אין גאַס זיין קול. edit</p>	<p>ISA 42:2 er vet nisht shraien, un nisht hilchen, un nisht lozen heren in gas zain kol.</p>	<p>ISA 42:2 He shall not cry out, nor lift up His kol (voice), nor cause it to be heard in the street.</p>
<p>אַן איינגעבראַכן שטעקל וועט ער נישט צעברעכן, און אַ טונקעלן קנויט וועט ער נישט פֿאַרלעשן; לויטן אמת וועט ער אַרויסלאָזן אַ משפט. edit</p>	<p>ISA 42:3 an ingebrochen shtekl vet er nisht tsebrechen, un a tunkelen knoit vet er nisht farleshen; loiten emes vet er aroislozen a mishpot.</p>	<p>ISA 42:3 A bruised reed shall He not break, and a smoking wick shall He not quench; He shall bring forth mishpat according to emes.</p>
<p>ער וועט נישט מאַט ווערן און נישט געבראַכן ווערן, ביז ער וועט טאַן אויף דער ערד גערעכטיקייט; און אינדזלען וועלן וואַרטן אויף זיין תורה. edit</p>	<p>ISA 42:4 er vet nisht mat veren un nisht gebrochen veren, biz er vet ton oif der erd gerechtikeit; un indzelen velen varten oif zain ture.</p>	<p>ISA 42:4 He shall not fail nor be discouraged, till He establish mishpat ba'aretz; and the iyim shall wait for His (Moshiach's) torah.</p>

<p>אָזױ הָאָט געזאָגט הָאֵל ISA 42:5 ה', וואָס הָאָט באַשאַפֿן די הימלען און זיי אויסגעצױגן, וואָס הָאָט אויסגעשפּרײט די ערד מיט אירע שפּראַצונגען, וואָס גיט אָטעם דעם פֿאַלק אויף איר, און אַ גײסט די וואָס גייען אויף איר: edit</p>	<p>ISA 42:5 azoi hot gezogt hoel Hashem, vos hot bashafen di himlen un zei oisgetsoigen, vos hot oisgeshpreit di erd mit ire shprotsungen, vos git otem dem folk oif ir, un a Gaist di vos geyen oif ir:</p>	<p>ISA 42:5 Thus saith HaEl HASHEM , Boreh HaShomayim, and the One stretching them out; He that spread out ha'aretz, and that which cometh out of it as produce; He that giveth neshamah (soul) unto HaAm upon it, and ruach to them that walk thereon:</p>
<p>ISA 42:6 איך ה' האָב דײך גערופֿן אין גערעכטיקייט, און איך וועל אָננעמען דײן האַנט, און דײך היטן, און דײך מאַכן פֿאַר אַ בְּרִית מיט די פֿעלקער, פֿאַר אַ ליכט פֿון די אומות; edit</p>	<p>ISA 42:6 ich Hashem hob dich gerufen in gerechtikeit, un ich vel onnemen dain hant, un dich hiten, un dich machen far a bris mit di felker, far a licht fun di umes;</p>	<p>ISA 42:6 I HASHEM have called Thee in tzedek, and will take hold of Thine yad, and will keep Thee, and give Thee for a Brit (Covenant) of the Am (People) , for an Ohr Goyim;</p>
<p>ISA 42:7 צו עפֿענען בלינדע אויגן, אַרויסצוציען פֿון געפֿענקעניש דעם געפֿאַנגענעם, פֿון תּפֿיסה די וואָס זיצן אין פֿינצטערניש. edit</p>	<p>ISA 42:7 tsu efenen blinde oigen, aroistsutsien fun gefenkenish dem gefangenem, fun tfish di vos zitsen in fintsternish.</p>	<p>ISA 42:7 To open the einayim ivrot (blind eyes) , to bring out the captives from confinement, and them that sit in choshech out of the bais keleh (dungeon, prison) .</p>
<p>ISA 42:8 איך בין ה', דאָס איז מיין נאָמען; און מיין כְּבוֹד וועל איך צו קיין אַנדערן נישט געבן, און מיין לױב – צו קיין געצן. edit</p>	<p>ISA 42:8 ich bin Hashem, dos iz main nomen; un main koved vel ich tsu kein anderen nisht geben, un main loib – tsu kein getsen.</p>	<p>ISA 42:8 I am HASHEM ; that is Shmi; and My kavod will I not give to another, neither My tehillah (praise) to pesilim.</p>
<p>ISA 42:9 דאָס פֿרײערדיקע, זע, איז אַנגעקומען, און נײס וועל איך אַנזאָגן; איידער עס שפּראַצט אַרויס וועל איך עס אײך מאַכן</p>	<p>ISA 42:9 dos frierdike, ze, iz ongekumen, un nais vel ich onzogen; eider es shprotst arois vel ich es ich machen heren.</p>	<p>ISA 42:9 Hinei, the rishonot (former things) are come to pass, and chadashot (new things) do I declare; before titzmachnah (they spring forth;</p>

<p>edit הערן.</p>		<p><i>(Tzemach)</i> I tell you of them.</p>
<p>ISA 42:10 זינגט צו ה' אַ נײַ געזאַנג, זײַן לױב פֿון עק פֿון דער ערד, איר וואָס נידערט אױפֿן ים און זײַן פֿולקײט, אײַנזלען און זײערע באַװױנער. edit</p>	<p>ISA 42:10 zingt tsu Hashem a nai gezang, zain loib fun ek fun der erd, ir vos nidert oifen yam un zain fulkait, indzelen un zeyere bavoiner.</p>	<p>ISA 42:10 Sing unto HASHEM a shir chadesh (<i>new song</i>), and His tehillah from the ketzeh ha'aretz, ye that go down to the yam, and all that is therein. You iyim (<i>islands</i>), and the inhabitants thereof.</p>
<p>ISA 42:11 זאָלן הילכן דער מדבר און זײנע שטעט, די דערפֿער וואָס קִדֶּר באַװױנט; זאָלן זינגען די באַװױנער פֿון פֿעלדז, פֿון שפּײַך בערג זאָלן זײ שרײַען. edit</p>	<p>ISA 42:11 zolen hilchen der midbar un zaine shtet, di derfer vos Kedar bavoint; zolen zingen di bavoiner fun feldz, fun shpits berg zolen zei shraien.</p>	<p>ISA 42:11 Let the midbar and the towns thereof lift up their voice, the villages that Kedar doth inhabit; let the inhabitants of Sela sing for joy, let them shout from the rosh harim.</p>
<p>ISA 42:12 זאָלן זײ טאָן כְּבֹד צו ה', און זײַן לױב אין די אײַנזלען דערצײלן. edit</p>	<p>ISA 42:12 zolen zei ton koved tsu Hashem, un zain loib in di indzelen dertseilen.</p>	<p>ISA 42:12 Let them give kavod unto HASHEM, and declare His tehillah in the iyim.</p>
<p>ISA 42:13 ה' וועט אַרױסגיין ווי אַ גבור, ווי אַ קריגסמאַן וועט ער וועקן זײַן קנאַה; ער וועט שאַלן און וועט שרײַען, אײַבער די פֿײַנט זײנע וועט ער זיך שטאַרקן. edit</p>	<p>ISA 42:13 Hashem vet aroisgein vi a giber, vi a krigsman vet er veken zain kine; er vet Shealen un vet shraien, iber di faint zaine vet er zich shtarken.</p>	<p>ISA 42:13 HASHEM shall go forth like a Gibbor, He shall arouse kina (<i>zeal</i>) like an ish milchamah; He shall shout, indeed, raise a war cry; He shall prevail against His oyevim.</p>
<p>ISA 42:14 אײַך האָב געשוויגן פֿון לאַנג אָן, אײַך פֿלעג שטיל זײַן, זײַך אײַנהאַלטן; אַצונד וועל אײַך שרײַען ווי אַ געװױנערין, אײַך וועל העשען און סאַפּען</p>	<p>ISA 42:14 ich hob geshvigen fun lang on, ich fleg shtil zain, zich inhalten; atsund vel ich shraien vi a gevinerin, ich vel heshen un sopen in einem.</p>	<p>ISA 42:14 I have me'olam held My peace; I have been quiet, and refrained Myself; now will I cry out like a travailing woman; I will lay waste and devour at once.</p>

<p>אין איינעם. edit</p>		
<p>איד וועל פֿאַרוויסטן די ISA 42:15 בערג און די הייכן, און אַל זייער גראָז וועל איד פֿאַרדאַרן; און איד וועל מאַכן טייכן פֿאַר אינדזלען, און געמויזעכץ וועל איד פֿאַרטריקענען. edit</p>	<p>ISA 42:15 ich vel farvisten di berg un di heichen, un al zeyer groz vel ich fardaren; un ich vel machen taichen far indzelen, un gemoizechts vel ich fartrikenen.</p>	<p>ISA 42:15 I will lay waste harim and geva'ot (hills) , and dry up all their esev (vegetation) ; and I will make the neharot into iyim, and I will dry up agamim (pools, lakes) .</p>
<p>און איד וועל מאַכן גיין ISA 42:16 בלינדע אויף אַ וועג וואָס זיי האַבן נישט געוויסט, אויף שטעגן וואָס זיי האָבן נישט געוויסט וועל איד זיי פֿירן; איד וועל מאַכן זיי פֿאַרויס פֿינצטערניש צו ליכט, און קרומענישן פֿאַר אַ פֿלויין. די דאָזיקע זאַכן, זיי טו איד, און לאַז זיי נישט אויס. edit</p>	<p>ISA 42:16 un ich vel machen gein blinde oif a veg vos zei hoben nisht gevust, oif shtegen vos zei hoben nisht gevust vel ich zei firen; ich vel machen zei forois fintsternish tsu licht, un krumenishen far a ploin. di dozike zachen, zei tu ich, un loz zei nisht ois.</p>	<p>ISA 42:16 And I will bring the ivrim (blind) by a derech that they knew not; I will lead them in paths that they have not known; I will make choshech into ohr before them, and crooked things straight. These things will I do unto them, and not forsake them.</p>
<p>אַפֿטרעטן אַהינטער, ISA 42:17 שעמען וועלן זיך שעמען, די וואָס פֿאַרזיכערן זיך אויפֿן געשניצטן בילד, די וואָס זאָגן צו געגאַסענע געצן: איר זייט אונדזערע ג-טער. edit</p>	<p>ISA 42:17 optreten ahinter, shemen velen zich shemen, di vos farzicheren zich oifen geshnitsten bild, di vos zogen tsu gegosene getsen: ir zeit undzere G-ter.</p>	<p>ISA 42:17 They shall be turned back, they shall be greatly ashamed, that trust in pesel, that say to the masekhah (molten images) , You (plural) are eloheinu (our g-ds) .</p>
<p>איר טויבע הערט, און ISA 42:18 איר בלינדע, קוקט זעט. edit</p>	<p>ISA 42:18 ir toibe hert, un ir blinde, kukt zet.</p>	<p>ISA 42:18 Hear, ye chereshim (deaf people) ; and look, ye ivrim (blind people) that ye may see.</p>

<p>ווער איז בלינד אויב ISA 42:19 נישט מיין קנעכט? אָדער טויב ווי מיין שְׁלִיחַ וואָס איך שיק? ווער איז בלינד ווי דער וואָס איז פֿרום, און בלינד ווי דער קנעכט פֿון ה'?</p> <p>edit</p>	<p>ISA 42:19 ver iz blind oib nisht main knecht? oder toib vi main sholiich vos ich shik? ver iz blind vi der vos iz frum, un blind vi der knecht fun Hashem?</p>	<p>ISA 42:19 Who is ivver (blind) , but Avdi? Or cheresh (deaf) , like malachi that I sent? Who is ivver (blind) like meshullam (the one committed) , and ivver like the Eved HASHEM .</p>
<p>ISA 42:20 געזען פֿיל, אָבער דו מערקסט נישט; אָפֿן די אויערן, אָבער ער הערט נישט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 42:20 gezen fil, ober du merkst nisht; ofen di oieren, ober er hert nisht.</p>	<p>ISA 42:20 Seeing rabbot, but thou observest not; opening the oznayim, but he heareth not.</p>
<p>ISA 42:21 ה' האָט באַוויליקט פֿון וועגן זיין גערעכטיקייט, ער זאָל גרייסן די תורה און פֿראַכטיקן.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 42:21 Hashem hot bavilikt fun vegen zain gerechtikeit, er zol greisen di ture un prachtiken.</p>	<p>ISA 42:21 HASHEM is well pleased lema'an (for the sake of) His tzedek; He will magnify the torah, and make it glorious.</p>
<p>ISA 42:22 אָבער עס איז אַ באַרויבט און באַראַבעוועט פֿאַלק, געפֿאַנגען אין לעכער האָט מען זיי אַלע, און אין תּפֿיסות זיינען זיי באַהאַלטן; זיי זיינען געוואָרן צו רויב, און נישטאָ ווער זאָל מציל זיין, צו אויסרויבונג, און נישטאָ ווער זאָל זאָגן: קער אום!</p> <p>edit</p>	<p>ISA 42:22 ober es iz a baroibt un barabevet folk, gefangen in lecher hot men zeı ale, un in tfisut zainen zeı bahalten; zeı zainen gevoren tsu roib, un nishto ver zol matsl zain, tsu oisroibung, un nishto ver zol zogen: ker um!</p>	<p>ISA 42:22 But this is Am (People) robbed and looted; they are all of them snared in holes, or hidden in batei kela'im (dungeons) : they are for plunder, and none delivereth; for loot, and none saith, Give it back!</p>
<p>ISA 42:23 ווער צווישן אייך וויל פֿאַרנעמען דאָס דאָזיקע, האַרכן און פֿאַרשטיין</p>	<p>ISA 42:23 ver tsvishen ich vil farnemen dos dozike, horchen un farshtein forois?</p>	<p>ISA 42:23 Who among you will give ozen (ear) to this? Who will pay heed and hear for the time to come?</p>

<p>edit פֿאַרויס? ISA 42:24</p>		
<p>ווער האָט געגעבן צו אויסרויבונג יעקב, און ישׂראל צו רויבער? איז דאָס נישט ה', וואָס מיר האָבן געזינדיקט צו אים, און אין זיינע וועגן האָט מען נישט געוואָלט גיין, און זיין תורה האָט מען נישט צוגעהערט? edit</p>	<p>ISA 42:24 ver hot gegeben tsu oisroibung Yaakov, un Yisroel tsu roiber? iz dos nisht Hashem, vos mir hoben gezindikt tsu im, un in zaine vegem hot men nisht gevolt gein, un zain ture hot men nisht tsugehert?</p>	<p>ISA 42:24 Who gave Ya'akov as loot, and Yisroel to ones plundering? Did not HASHEM , He against Whom we have sinned? For they would not walk in the darkhei HaShem, neither were they obedient unto His torah.</p>
<p>דערום האָט ער אויסגעגאַסן אויף אים דעם גרים פֿון זיין צאָרן, און די שטאַרקייט פֿון מלחמה; און זי האָט אים אָנגעצונדן רונד אַרום, און ער האָט נישט געמערקט, און זי האָט אים געברענט, און ער נעמט נישט צום האַרצן. edit</p>	<p>ISA 42:25 derum hot er oisgegosen oif im dem geirem fun zain tsoren, un di shtarkeit fun milchome; un zi hot im ongetsunden rund arum, un er hot nisht gemerkt, un zi hot im gebrent, un er nemt nisht tsum hartsen.</p>	<p>ISA 42:25 Therefore He hath poured upon it the chemah (burning heat) of His anger, and the strength of the fury of milchamah; and it hath set him on fire round about, yet it knew not; and it consumed it, yet it laid it not to lev.</p>
<p>און אַצונד האָט אַזוי געזאָגט ה' דיין בורא, יעקב, און דיין באַשעפֿער, ישׂראל; זאָלסט נישט מורא האָבן, וואָרום איך לייז דיך אויס, איך רוף דיך ביים נאָמען, מינינער ביסטו. edit</p>	<p>ISA 43:1 un atsund hot azoi gezogt Hashem dain bur, Yaakov, un dain Bashefer, Yisroel; zolst nisht moire hoben, vorem ich leiz dich ois, ich ruf dich baim nomen, meiner bistu.</p>	<p>ISA 43:1 But now thus saith HASHEM that created thee, O Ya'akov, And He that formed thee, O Yisroel, Fear not; for I have redeemed thee, I have called thee by thy shem; thou art Mine.</p>
<p>אַז דו וועסט גיין דורך ISA 43:2</p>	<p>ISA 43:2 az du vest gein durch vaser, bin ich mit dir, un az</p>	<p>ISA 43:2 When thou passest through the mayim, I will be</p>

<p>וואַסער, בין איד מיט דיר, און אז דורך טייכן, וועלן זיי דיד נישט פאַרפלייצן; און דו וועסט גיין דורך פֿייער, וועסטו נישט אָנגעברענט ווערן, און קיין פֿלאַם וועט דיד נישט אַנצינדן. edit</p>	<p>durch taichen, velen zei dich nisht farfleitsen; un du vest gein durch faier, vestu nisht ongebrent veren, un kein flam vet dich nisht ontsinden.</p>	<p>with thee; and through the neharot, they shall not overflow thee: when thou walkest through the eish, thou shalt not be burned; neither shall the flame kindle upon thee.</p>
<p>ISA 43:3 וואַרום איד בין ה' דיין ג-ט, דער הייליקער פֿון ישראל, דיין העלפֿער; איד גיב מצרים פֿאַר דיין אויסלייז, כוש און סבָא אַנשטאַט דיר. edit</p>	<p>ISA 43:3 vorem ich bin Hashem dain G-t, der heiliker fun Yisroel, dain helfer; ich gib Mitsrayim far dain oisleiz, Kush un Seva anshtot dir.</p>	<p>ISA 43:3 For I am HASHEM Eloheicha, the Kadosh Yisroel, thy Moshi'a: I gave Mitzrayim for thy kofer (ransom), Kush and Seva in thy place.</p>
<p>ISA 43:4 ווייל טייער ביסטו אין מינע אויגן, געאַכט, און איד האַב דיד ליב; דערום גיב איד מענטשן אַנשטאַט דיר, און פֿעלקער אַנשטאַט דיין לעבן. edit</p>	<p>ISA 43:4 vail taier bistu in maine oigen, geacht, un ich hob dich lib; derum gib ich mentshen anshtot dir, un felker anshtot dain leben.</p>	<p>ISA 43:4 Since thou wast precious in My sight, thou hast been honored, and I have loved thee: therefore will I give adam in exchange for thee, and people in exchange for thy nefesh.</p>
<p>ISA 43:5 זאַלסט נישט מורא האַבן, וואַרום איד בין מיט דיר; פֿון מזרח וועל איד ברענגען דיין זאַמען, און פֿון מערב וועל איד דיד איינזאַמלען; edit</p>	<p>ISA 43:5 zolst nisht moire hoben, vorem ich bin mit dir; fun mizrech vel ich brengen dain zomen, un fun mayrev vel ich dich inzamlen;</p>	<p>ISA 43:5 Fear not; for I am with thee: I will bring thy zera from the mizrach (east), and gather thee from the ma'arav (west);</p>
<p>ISA 43:6 איד וועל זאָגן צו צפֿון: גיב אַהער! און צו דרום:</p>	<p>ISA 43:6 ich vel zogen tsu tsofen: gib aher! un tsu dorem: zolst nisht tsurikhalten! breng maine</p>	<p>ISA 43:6 I will say to the tzafon (north), Give them up; and to the teiman (south), hold not</p>

<p>זאַלסט נישט צוריקהאַלטן! ברענג מייע זין פֿון דער ווייט, און מייע טעכטער פֿון עק ערד; edit</p>	<p>zin fun der vait, un maine techter fun ek erd;</p>	<p>back; bring My banim from afar, and My banot from the ketzeh ha'aretz;</p>
<p>ISA 43:7 איטלעכן וואָס ווערט גערופֿן מיט מיין נאָמען, און וואָס איך האָב אים פֿאַר מיין כבוד באַשאַפֿן, אים געפֿורעמט און אים געמאַכט. edit</p>	<p>ISA 43:7 itlechen vos vert gerufen mit main nomen, un vos ich hob im far main koved bashafen, im gefuremt un im gemacht.</p>	<p>ISA 43:7 Even every one that is called by My Shem, whom I have created for My kavod, whom I have formed and I have made.</p>
<p>ISA 43:8 ציט אַרויס דאָס פֿאַלק וואָס איז בלינד , און האָט אויגן, און די וואָס זיינען טוב, און האַבן אויערן. edit</p>	<p>ISA 43:8 tsit arois dos folk vos iz blind , un hot oigen, un di vos zainen toib, un hoben oieren.</p>	<p>ISA 43:8 Bring forth the Am Ivver that have eyes, and the chereshim that have oznayim.</p>
<p>ISA 43:9 אַלע פֿעלקער זאָלן זיך איינזאַמלען אין איינעם, און לאָזן זיך אויפֿקלייבן די אומות; ווער צווישן זיי קען דאָס זאָגן, און פֿאַרויסגעזענס אונדז לאָזן הערן? זאָלן זיי ברענגען זייערע עדות, און גערעכט זיין, און זאָל מען הערן און זאָגן: עס איז אמת. edit</p>	<p>ISA 43:9 ale felker zolen zich inzamlen in einem, un lozen zich oifklaiben di umes; ver tsvishen zei ken dos zogen, un faroisgezens undz lozen heren? zolen zei brengen zeyere eides, un gerecht zain, un zol men heren un zogen: es iz emes.</p>	<p>ISA 43:9 Let kol HaGoyim be gathered together, and let the peoples be assembled; who among them can declare this, and show us rishonot (former things) ? Let them bring forth their edim (witnesses) , that they may be vindicated: or let them hear, and say, It is emes.</p>
<p>ISA 43:10 איר זייט מייע עדות, זאָגט ה', און מיין קנעכט וואָס איך האָב אויסדערוויילט, כדי איר זאָלט וויסן, און גלויבן אין</p>	<p>ISA 43:10 ir zeit maine eides, zagt Hashem, un main knecht vos ich hob oisderveilt, kedei ir zolt visen, un gloiben in mir, un farshtein az ich bin dos; far mir</p>	<p>ISA 43:10 Ye are My edim (witnesses) , saith HASHEM . And Avdi whom I have chosen; so that ye may know and believe Me, and understand that</p>

<p>מיר, און פֿאַרשטיין אַז איד בין דאָס; פֿאַר מיר איז נישט געשאַפֿן געוואָרן קיין אַל, און נאָך מיר וועט נישט זיין. edit</p>	<p>iz nisht geshafen gevoren kein El, un noch mir vet nisht zain.</p>	<p>Ani Hu (<i>I am He</i>) ; before Me there was no El formed, neither shall there be after Me.</p>
<p>ISA 43:11 איד, איד בין ה', און חוץ מיר איז קיין העלפֿער נישטאָ. edit</p>	<p>ISA 43:11 ich, ich bin Hashem, un chuts mir iz kein helfer nishto.</p>	<p>ISA 43:11 I, even I, am HASHEM ; and apart from Me there is no Moshi'a.</p>
<p>ISA 43:12 איד האָב אָנגעזאָגט און געהאַלפֿן, און איד האָב געמאַכט הערן, און נישט אַ פֿרעמדער איז געווען צווישן אייד; און איר זייט מינע עדות, זאָגט ה', אַז איד בין אַל. edit</p>	<p>ISA 43:12 ich hob ongezogen un geholfen, un ich hob gemacht heren, un nisht a fremder iz geven tsvishen ich; un ir zeit maine eides, zagt Hashem, az ich bin El.</p>	<p>ISA 43:12 I have declared, and have saved, and I have proclaimed, when there was no zar (<i>foreign</i>) [g-d] among you; therefore you are My edim (<i>witnesses</i>) , saith HASHEM , that I am El.</p>
<p>ISA 43:13 אויך היינט בין איד דער אייגענער, און נישטאָ ווער זאָל מציל זיין פֿון מיין האַנט; איד טו, און ווער קען עס אַפהאַלטן? edit</p>	<p>ISA 43:13 oich haint bin ich der eigener, un nishto ver zol matsl zain fun main hant; ich tu, un ver ken es ophalten?</p>	<p>ISA 43:13 Yes, before the yom was, Ani Hu (<i>I am He</i>) ; and there is none that can deliver out of My Yad; I work, and who shall reverse it?</p>
<p>ISA 43:14 אזוי האָט געזאָגט ה' אייער אויסלייזער {גואַל}, דער הייליקער פֿון ישׂראֵל: פֿון אייערט וועגן שיק איד קיין בָּבֶל, און וועל זיי אַלע מאַכן נידערן אַנטלאָפֿענע, און די פֿשדים – אין זייערע לוסטיקע שיפֿן. edit</p>	<p>ISA 43:14 azoi hot gezogt Hashem ier oisleizer, der heiliker fun Yisroel: fun iert vegen shik ich kein Bavel, un vel ze ale machen nideren antlofene, un di Kesedim – in zeyere lustike shifen.</p>	<p>ISA 43:14 Thus saith HASHEM , your Go'el, the Kadosh Yisroel; For your sake I have sent to Babylon, and I shall bring down the fugitives, all of them, even the Kasdim (<i>Chaldeans</i>) , whose shout of joy is in the ships.</p>

<p>איך בין ה', אייער ISA 43:15 הייליקער, דער באשעפער פון ישׂראֵל, אייער קיניג. edit</p>	<p>ISA 43:15 ich bin Hashem, ier heiliker, der Bashefer fun Yisroel, ier kinig.</p>	<p>ISA 43:15 I am HASHEM , your Kadosh, the Boreh Yisroel, your Melech.</p>
<p>אזוי האט ה' געזאגט, דער וואס האט געגעבן דורכן ים א וועג, און דורך מאכטיקע וואסערן א שטעג; edit</p>	<p>ISA 43:16 azoi hot Hashem gezogt, der vos hot gegeben durchen yam a veg, un durch machtike vaseren a shteg;</p>	<p>ISA 43:16 Thus saith HASHEM , which maketh a derech in the yam, and a path in the mayim azzim (<i>mighty waters</i>) ;</p>
<p>וואס האט געלאזט ארויסציען רייטוועגן און פערד, חיל און שטארקייט, זיי זאלן ליגן אין איינעם, זיי זאלן נישט אויפשטיין – זיי האבן געצאנקט, זיי האבן ווי א קנויט זיך אויסגעלאשן; edit</p>	<p>ISA 43:17 vos hot gelozt aroistsien raitvegen un ferd, cheil un shtarkeit, zei zolen ligen in einem, zei zolen nisht oifshtein – zei hoben getsankt, zei hoben vi a knoit zich oisgeloshen:</p>	<p>ISA 43:17 Which drew out the merkavah and sus, the army and warrior; they shall lie down together, they shall not rise; they are extinct, they are quenched like a wick.</p>
<p>איר זאלט נישט דערמאנען דאס פריערדיקע, און דאס אמאליקע זאלט איר נישט בארטראכטן. edit</p>	<p>ISA 43:18 ir zolt nisht dermonen dos frierdike, un dos amolike zolt ir nisht bartrachten.</p>	<p>ISA 43:18 Remember ye not the rishonot (<i>former things</i>) neither consider kadmoniyyot (<i>the things of old</i>) .</p>
<p>אָט טו איך אַ נײַס; אַצונד שפּראַצט עס; דערקענט איר עס נישט? יאָ, איך וועל מאַכן אין מדבר אַ וועג, אין דער וויסטעניש טײַכן. edit</p>	<p>ISA 43:19 ot tu ich a nais; atsund shprotst es; derkent ir es nisht? yo, ich vel machen in midbar a veg, in der vistenish taichen.</p>	<p>ISA 43:19 Hineni, I am doing a chadashah (<i>new thing</i>) ; now titzmach (<i>it shall spring forth; Tzemach</i>) ; shall ye not perceive it? I will even make a derech in the midbar, and neharot in the desert.</p>
<p>ערלעכן וועט מיד די חיה פון פֿעלד, שאַקאַלן און</p>	<p>ISA 43:20 erlechen vet mich di chaye fun feld, shakalen un shtroisfoiglen, vail ich gib in</p>	<p>ISA 43:20 The animal of the wild shall honor Me, the jackals and the ostriches; because I give</p>

<p>שטרױס־פּױגלען, װײל אײך גײב אײן מדבר װאָסער, טײכן אײן דער װיסטעניש, אָנצוטרינקען מײן פֿאַלק, מײן edit אויסדערווײלטס;</p>	<p>midbar vaser, taichen in der vistenish, ontsutrinken main folk, main oisderveilts;</p>	<p>mayim in the midbar, and neharot in the desert, to give drink to My People, My Bachir.</p>
<p>ISA 43:21 דאָס פֿאַלק װאָס אײך האָב מיר באַשאַפֿן, זײ זאָלן דערציילן מײן לױב. edit</p>	<p>ISA 43:21 dos folk vos ich hob mir bashafen, zei zolen dertseilen main loib.</p>	<p>ISA 43:21 This people have I formed for Myself; they shall show forth My tehillah (<i>praise</i>) .</p>
<p>ISA 43:22 און מײך האָסטו נישט גערופֿן, יעקב, אַז דו זאָלסט זײן מײך פֿון מיר, ישׂראֵל; edit</p>	<p>ISA 43:22 un mich hostu nisht gerufen, Yaakov, az du zolst zain mid fun mir, Yisroel;</p>	<p>ISA 43:22 But thou hast not called upon Me, O Ya'akov; but thou hast been weary of Me, O Yisroel.</p>
<p>ISA 43:23 האָסט מיר נישט געבראַכט דאָס לאַם פֿון דײַנע בראַנדאָפֿער {עֵלָה}, און מיט דײַנע שלאַכטאָפֿער האָסטו מײך נישט געערלעכט; אײך האָב דײך נישט באַשווערט מיט שפּײזאָפֿער {מִנְחָה}, און דײך נישט מײך געמאַכט מיט װײרעך. edit</p>	<p>ISA 43:23 host mir nisht gebracht dos lam fun daine brandopfer, un mit daine shlachtopfer hostu mich nisht geerlecht; ich hob dich nisht bashvert mit shpaizopfer, un dich nisht mid gemacht mit vairech.</p>	<p>ISA 43:23 Thou hast not brought Me the seh (<i>lamb</i>) of thy olot; neither hast thou honored Me with thy zevakhim. I have not caused thee to serve with a minchah, nor wearied thee with levonah (<i>incense, frankincense</i>) .</p>
<p>ISA 43:24 האָסט מיר נישט געקױפֿט פֿאַר געלט געװירצראָר, און מיט פֿעטס פֿון דײַנע שלאַכטאָפֿער מײך נישט געזעט; נײערט האָסטו מײך באַשווערט מיט דײַנע</p>	<p>ISA 43:24 host mir nisht gekoift far gelt gevirtsror, un mit fets fun daine shlachtopfer mich nisht gezet; naiert host mich bashvert mit daine chatoim, mich mid gemacht mit daine zind.</p>	<p>ISA 43:24 Thou hast bought Me no fragrant calamus with kesef, neither hast thou filled Me with the chelev of thy zevakhim; but thou hast made Me to serve with thy chattot, thou hast wearied Me with thine avonot.</p>

<p>חטאים, מִיךְ מִיד גַּעֲמָאֲכֵט מִיט דִיִּינע זִינֵד. edit</p>		
<p>ISA 43:25 אִיךְ, אִיךְ בֵּין דַּער וּוְאָס מַעַק אוֹיס דִיִּינע אִיבַּעֲרֵטֶרֶטֶן {פֶּשַׁע} פֿון מִיִּינעט וועגן, און דִיִּינע חטאים וועל אִיךְ נִישַׁט דַּעֲרַמָּאָנען. edit</p>	<p>ISA 43:25 ich, ich bin der vos mek ois daine ibertreten fun mainet vegen, un daine chatoim vel ich nisht dermonen.</p>	<p>ISA 43:25 I, even I, am He that blotteth out thy peyscha'im for Mine own sake, and will not remember thy chattot.</p>
<p>ISA 43:26 דַּעֲרַמָּאָן מִיר, לְאָמִיר זִיךְ מִשְׁפֶּטֶן מִיט אַנְאָנְדַּער, דַּעֲרַצִּייל דו, כְּדִי זְאָלֶסט גַּעֲרַעֲכֵט זִיין. edit</p>	<p>ISA 43:26 dermon mir, lomir zich mishpeten mit anander, dertseil du, kedei zolst gerecht zain.</p>	<p>ISA 43:26 Put Me in remembrance; let us plead together at law; declare thou, lema'an (<i>for the sake of</i>) thou being declared righteous.</p>
<p>ISA 43:27 דִיִּין עֲרֻשְׁטֵר פֿאַטֶער הָאָט גַּעזִינְדִיקֶט, און דִיִּינע פֿירֶשְׁפֿרַעֲכֶער הָאָבֶן גַּעֲבֶרָאָכֶן אַן מִיר. edit</p>	<p>ISA 43:27 dain ershter foter hot gezindikt, un daine firshprecher hoben gebrochen on mir.</p>	<p>ISA 43:27 Avicha HaRishon hath sinned, and thy melitzim (<i>mediators</i>) have rebelled against Me.</p>
<p>ISA 43:28 דַּעֲרוֹם הָאָב אִיךְ פֿאַרֶשוּוֶעֲכֵט דִי הָאָרֶן פֿון הִילִיקֶטוֹם, און גַּעגֶעבֶן צו פֿאַרוּיסֶטוֹנֶג יַעֲקֹב, און יִשְׂרָאֵל צו לַעֲסֶטֶרוֹנֶג. edit</p>	<p>ISA 43:28 derum hob ich farshvecht di haren fun heiliktum, un gegeben tsu farvistung Yaakov, un Yisroel tsu lesterung.</p>	<p>ISA 43:28 Therefore I have profaned the Sarei Kodesh, (<i>Holy Princes</i>) and have given Ya'akov to cherem, and Yisroel to giddufim (<i>revilings</i>) .</p>
<p>ISA 44:1 און אַצוֹנֵד, הֵער, יַעֲקֹב מִיִּין קִנְעֵכֵט, און יִשְׂרָאֵל, וועמען אִיךְ הָאָב אוּיסֶדַּעֲרוּיִילֶט; edit</p>	<p>ISA 44:1 un atsund, her, Yaakov main knecht, un Yisroel, vemen ich hob oisderveilt;</p>	<p>ISA 44:1 Yet now hear, O Ya'akov Avdi; and Yisroel, whom I have chosen;</p>
<p>ISA 44:2 אַזוּי הָאָט גַּעזָאָגֶט ה' דִיִּין בְּאֶשְׁפֶּעֶר, און דִיִּין פֿוֹרַעֲמַער</p>	<p>ISA 44:2 azoi hot gezogt Hashem dain Bashefer, un dain furemer</p>	<p>ISA 44:2 Thus saith HASHEM that made thee, and formed thee</p>

<p>פֿון מוטערלייב, וואָס העלפֿט דיך: זאָלסט נישט מורא האַבן, מיין קנעכט יעקב, און ישורון, וועמען איך האָב אויסדערוויילט. edit</p>	<p>fun muterleib, vos helft dich: zolst nisht moire hoben, main knecht Yaakov, un yshurun, vemen ich hob oisderveilt.</p>	<p>from the beten (<i>womb</i>) , Who will help thee; Fear not, O Ya'akov, Avdi; and thou, Yeshurun, whom I have chosen.</p>
<p>ISA 44:3 וואַרום איך וועל גיסן וואַסער אויף דאָרשטיק לאַנד, און פֿלוסן אויף טריקעניש; איך וועל אויסגיסן מיין גייסט {רוח הקדש} אויף דיין זאָמען {זרע} , און מיין ברכה אויף דיינע שפּראַצן. edit</p>	<p>ISA 44:3 vorem ich vel gisen vaser oif dorshtik land, un flusen oif trikenish; ich vel oisgisen main Gaist oif dain zomen , un main brocha oif daine shprotsen.</p>	<p>ISA 44:3 For I will pour mayim upon him that is thirsty, and flowing streams upon the yabashah; I will pour out My Ruach upon thy zera, and My brocha upon thine offspring;</p>
<p>ISA 44:4 און זיי וועלן שפּראַצן ווי צווישן גראַז, ווי ווערבעס ביי בעכן וואַסער. edit</p>	<p>ISA 44:4 un zei velen shprotsen vi tsvishen groz, vi verbes bai bechen vaser.</p>	<p>ISA 44:4 V'tzamechu (<i>and they shall spring up; Tzemach</i>) as among khatzir, as willows by the streams of mayim.</p>
<p>ISA 44:5 דער וועט זאָגן: איך געהער צו ה'; און דער וועט זיך רופֿן מיטן נאָמען פֿון יעקב, און דער וועט אויפֿשברייבן אויף זיין האַנט צו ה', און מיטן נאָמען ישֿראֵל זיך טיטלען. edit</p>	<p>ISA 44:5 der vet zogen: ich geher tsu Hashem; un der vet zich rufen miten nomen fun Yaakov, un der vet oifshbraiben oif zain hant tsu Hashem, un miten nomen Yisroel zich titlen.</p>	<p>ISA 44:5 One shall say, I belong to HASHEM ; and another shall call himself by the shem of Ya'akov; and another shall write with his yad, HASHEM 's, and surname himself by the shem Yisroel.</p>
<p>ISA 44:6 אזוי האָט געזאָגט ה', דער קיניג פֿון ישֿראֵל, און זיין אויסלייזער {גואַל} , ה' צבֿאות: איך בין דער</p>	<p>ISA 44:6 azoi hot gezogt Hashem, der kinig fun Yisroel, un zain oisleizer , Hashem tsboot: ich bin der ershter, un ich bin der letster, un chuts mir iz nishto</p>	<p>ISA 44:6 Thus saith HASHEM Melech Yisroel, and His Go'el, HASHEM Tzva'os; I am the Rishon, and I am the Acharon; and apart from Me there is no</p>

<p>ערשטער, און איד בין דער לעצטער, און חוץ מיר איז נישטאָ קיין אלקים. edit</p>	<p>kein Elokim.</p>	<p>Elohim.</p>
<p>ISA 44:7 און ווער ווי איד קען פֿאַרויסרופֿן – זאָל ער עס זאָגן און אויסלייגן פֿאַר מיר – פֿון זינט איד האָב באַשאַפֿן דאָס עלטסטע פֿאַלק? און דאָס קומעדיקע און וואָס וועט געשען זאָלן זיי דערציילן. edit</p>	<p>ISA 44:7 un ver vi ich ken faroisrufen – zol er es zogen un oisleigen far mir – fun zint ich hob bashafen dos eltste folk? un dos kumedike un vos vet geshen zolen zei dertseilen.</p>	<p>ISA 44:7 And who is like Me, who can preach as I do? Let him make it known and set it out in order before Me, since I appointed the Am Olam and the otiyiyot (<i>things to come, future things</i>) and what is approaching, let them expound and make known in support of themselves.</p>
<p>ISA 44:8 איר זאָלט נישט אַנגסטן און נישט פֿאַרכטן; פֿאַר וואָר, פֿון לאַנג אָן האָב איד דיד געלאָזט הערן און דערציילט, און איר זייט מיינע עדות. איז דען דאָ אַ ה' אַחוץ מיר, אַז נישטאָ אַ באַשיץ איד זאָל נישט וויסן? edit</p>	<p>ISA 44:8 ir zolt nisht angsten un nisht forchten; far vor, fun lang on hob ich dich gelozt heren un dertseilt, un ir zeit maine eides. iz den do a Hashem achuts mir, az nishto a bashits ich zol nisht visen?</p>	<p>ISA 44:8 Fear ye not, neither be afraid; have not I proclaimed to thee long ago, and have made it known? Ye are even My edim. Is there Eloah apart from Me? And there is no Tzur. I know of none.</p>
<p>ISA 44:9 די פֿורעמער פֿון אַ געץ זיינען נישטיק אַלע, און זייערע גלוסטטיקע בילדער נוצן נישט; און זיי אליין זיינען זייערע עדות, אַז זיי הערן נישט און ווייסן נישט; דערום וועלן זיי פֿאַרשעמט ווערן. edit</p>	<p>ISA 44:9 di furemer fun a gets zainen nishtik ale, un zeyere glustike bilder nutsen nisht; un zei alein zainen zeyere eides, az zei heren nisht un veisen nisht; derum velen zei farshemt veren.</p>	<p>ISA 44:9 They that make a pesel are all of them tohu; and their chamudim (<i>favorite [idols]</i>) are worthless; and they are their own edim; they see not, nor know; so that they are put to shame.</p>

<p>ISA 44:10 ווער פֿורעמט עס אַ ה', און גיסט אויס אַ געץ וואָס נוצט נישט! edit</p>	<p>ISA 44:10 ver furemt es a Hashem, un gist ois a gets vos nutst nisht!</p>	<p>ISA 44:10 Who hath formed el (g-d) , or molded a pesel to no profit?</p>
<p>ISA 44:11 זע, אַלע באַהעפֿטע אין אים וועלן זיך שעמען, און די מיינסטערס – זיי מער פֿון אַלע מענטשן; זאָלן זיי אַלע זיך איינזאַמלען, זיך שעמען, אין איינעם. edit</p>	<p>ISA 44:11 ze, ale bahefte in im velen zich shemen, un di mainsters – zei mer fun ale mentshen; zolen zei ale zich inzamlen, zich shemen, in einem.</p>	<p>ISA 44:11 Behold, all its chaverim shall be ashamed; and the charashim (craftsmen), they are only adam; let them all be gathered together, let them stand up; yet they shall fear, and they shall be ashamed together.</p>
<p>ISA 44:12 דער אייזנשמיד [מאַכט] אַ האַק, און אַרבעט אויף קוילן, און מיט האַמערס טוט ער זי פֿורעמען, און אַרבעט זי אויס מיט זיין שטאַרקן אַרעם; אויך ווערט ער הונגעריק, און איז אָן בוח, ער טרינקט נישט קיינ וואַסער, און ווערט פֿאַרשמאַכט. edit</p>	<p>ISA 44:12 der iznshmid [macht] a hak, un arbet oif koilen, un mit hamers tut er zi furemen, un arbet zi ois mit zain shtarken orem; oich vert er hungerik, un iz on koiech, er trinkt nisht kein vaser, un vert farshmacht.</p>	<p>ISA 44:12 The charash barzel (ironsmith) with his ma'atzad (chisel) both worketh in the red-hot coals, and formeth it with hammers, and forgeth it with his zero'a ko'ach and also, he is hungry, and his ko'ach faileth; he drinketh no mayim, and grows faint.</p>
<p>ISA 44:13 דער האַלצמיינסטער ציט אויס אַ שנור; ער צייכנט עס מיט אַ שטיפֿט, ער מאַכט עס מיט הובלען צורעכט, און מיט אַ צירקל צייכנט ער עס אַרום, און ער מאַכט עס לויט דער געשטאַלט פֿון אַ מאַן, לויט דער שיינקייט פֿון אַ</p>	<p>ISA 44:13 der holtsmainster tsit ois a shnur; er tseichnt es mit a shtift, er macht es mit hublen tsurecht, un mit a tsirkl tseichnt er es arum, un er macht es loit der geshtalt fun a man, loit der sheinkeit fun a mentshen, oif tsu voinen in a hoiz.</p>	<p>ISA 44:13 The charash etzim (carpenter) stretcheth out his [measuring line]; he marketh it out with sered (red chalk); he worketh it with planes, and he marketh it out with a compass, and maketh it after the tavnit ish (pattern of a man), according to the tiferet adam; that it may stay inside the bais (idolatrous cult shrine).</p>

<p>מענטשן, אויף צו ווינען אין אַ הויז. edit</p>		
<p>ISA 44:14 ער האַקט {כרת} זיך אויס צעדערן, און נעמט אַ האַרטדעמב אָדער אַן איינבוים, און ווילט זיך אויס צווישן די ביימער פֿון וואַלד; ער פֿלאַנצט אַ פֿיכטבוים, און דער רעגן מאַכט וואַקסן. edit</p>	<p>ISA 44:14 er hakt zich ois tsederen, un nemt a hartdemb oder an eichnboim, un veilt zich ois tsvishen di beimer fun vald; er flantst a fichtboim, un der regen macht vaksen.</p>	<p>ISA 44:14 He heweth down cedars, and taketh the cypress and the oak, which he secureth for himself among the atzei ya'ar (<i>trees of the forest</i>) ; he planteth a pine, and geshem doth nourish it.</p>
<p>ISA 44:15 און עס איז פֿאַר דעם מענטשן אויף צו ברענען; און ער נעמט דערפֿון, און וואַרעמט זיך, אויך הייצט ער, און באַקט ברויט; דערצו מאַכט ער אַ ה' און בוקט זיך; מאַכט עס צום געץ, און קניט דערצו. edit</p>	<p>ISA 44:15 un es iz far dem mentshen oif tsu brenen; un er nemt derfun, un varemzt zich, oich heitst er, un bakt broit; dertsu macht er a Hashem un bukzt zich; macht es tsum gets, un knit dertsu.</p>	<p>ISA 44:15 Then shall it be for an adam to burn; for he will take thereof, and warm himself; and also, he kindleth it, and baketh lechem; and also he maketh el (<i>g-d</i>) , and boweth down in worship to it; he maketh it a pesel, and falleth down unto it.</p>
<p>ISA 44:16 טייל דערפֿון האָט ער פֿאַרברענט אין פֿייער, אויף טייל דערפֿון עסט ער פֿלייש – בראָט בראָטן און זעטיקט זיך, אויך וואַרעמט ער זיך, און זאָגט: אַה! מיר איז וואַרעם, איך שפיר דאָס פֿייער; edit</p>	<p>ISA 44:16 teil derfun hot er farbrent in faier, oif teil derfun est er fleish – brot broten un zetikt zich, oich varemzt er zich, un zagt: ah! mir iz vorem, ich Shaphir dos faier;</p>	<p>ISA 44:16 He burneth half thereof in the eish; with the other half thereof he eateth basar; he roasteth roast meat, and is satisfied; and also, he warmeth himself, and saith, Aha, I am warm, I perceive ur (<i>flame</i>) !</p>
<p>ISA 44:17 און דעם איבערבלייב דערפֿון מאַכט ער פֿאַר אַ ה' –</p>	<p>ISA 44:17 un dem iberblaib derfun macht er far a Hashem – far zain gets; knit tsu im un bukt</p>	<p>ISA 44:17 And the shererit thereof he maketh el, even his pesel; he falleth down unto it, and</p>

<p>פֿאַר זײַן געץ; קניט צו אים און בוקט זיך און טוט תפילה צו אים, און זאָגט: ראָטעווע מיך, וואָרום מיין ג-ט ביסטו. edit</p>	<p>zich un tut tfile tsu im, un zogt: rateve mich, vorem main G-t bistu.</p>	<p>boweth down in worship to it, and davens unto it, and saith, Save me; for thou art Eli!</p>
<p>ISA 44:18 זיי ווייסן נישט, און זיי פֿאַרשטייען נישט, וואָרום פֿאַרקלעפט פֿון צו זען זײַנען זייערע אויגן, פֿון צו פֿאַרשטיין – זייערע הערצער. edit</p>	<p>ISA 44:18 zeï veïsen nisht, un zeï farshteyen nisht, vorem farklept fun tsu zen zainen zeyere oigen, fun tsu farshteyen – zeyere hertser.</p>	<p>ISA 44:18 They have no da'as nor binah; for their eyes are smeared over, that they cannot see; and their levavot, that they cannot understand.</p>
<p>ISA 44:19 און קיינער איבערלייגט נישט אין זײַן האַרצן, און נישטאָ קיין דערקענונג און קיין שכל צו זאָגן: טייל דערפֿון האָב איך פֿאַרברענט אין פֿײַער, און אויך געבאַקט אויף זײַנע קוילן ברויט, געבראַטן פֿלייש און געגעסן; און דעם רעשט דערפֿון זאָל איך פֿאַר אַן אומווערדיקייט מאַכן? צו אַ שײַט האַלץ זאָל איך קניען? edit</p>	<p>ISA 44:19 un keiner iberleigt nisht in zain hartsen, un nishto kein derkenung un kein seichel tsu zogen: teil derfun hob ich farbrent in faier, un oich gebakt oif zaine koilen broit, gebroten fleish un gegesen; un dem resht derfun zol ich far an umverdikeit machen? tsu a shait holts zol ich knien?</p>	<p>ISA 44:19 And none considereth in his lev, neither is there da'as nor tevunah (understanding, intelligence) to say, I have burned half of it in the eish; and, also I have baked lechem upon the hot coals thereof; I have roasted basar, and eaten it; and shall I make the rest thereof to'evah? Shall I bow down to the bul etz (product of a tree, i.e., a block of wood) ?</p>
<p>ISA 44:20 ער יאָגט זיך נאָך אַש, אַ פֿאַרנאַרט האַרץ האָט אים אַראָפֿגעפֿירט, און ער איז נישט מציל זײַן נפֿש, און זאָגט נישט: פֿאַר וואָר, ליגן איז אין מיין רעכטער האַנט. edit</p>	<p>ISA 44:20 er yogt zich noch ash, a farnart harts hot im aropgefirt, un er iz nisht matsl zain nefesh, un zogt nisht: far vor, ligen iz in main rechter hant.</p>	<p>ISA 44:20 He feedeth on efer (ash) ; a lev hutal (a heart deceived, a deluded mind) hath led him astray, that he cannot save his nefesh, nor say, Is there not sheker (a lie, a fraud) in my yamin (right hand) ?</p>

<p>געדענק דאָס דאָזיקע, ISA 44:21 יעקב, און ישׂראֵל, אַז מיין קנעכט ביסטו; איד האָבן דיד געפֿורעמט, אַ קנעכט ביסטו מיר; ישׂראֵל, זאָלסט מיד נישט פֿאַרגעסן. edit</p>	<p>ISA 44:21 gedenk dos dozike, Yaakov, un Yisroel, az main knecht bistu; ich hoben dich gefuremt, a knecht bistu mir; Yisroel, zolst mich nisht fargesen.</p>	<p>ISA 44:21 Remember these things, O Ya'akov and Yisroel; for thou art avdi; I have formed thee; thou art an eved to Me; O Yisroel, do not forget Me!</p>
<p>ISA 44:22 איד האָב אַפֿגעמעקט ווי אַ כמאַרע דיִינע פֿאַרברעכן, און ווי אַ וואַלקן דיִינע זינד; קער זיד אום צו מיר, וואָרום איד האָב דיד אויסגעלייזט. edit</p>	<p>ISA 44:22 ich hob opgemekt vi a chmare daine farbrechen, un vi a volken daine zind; ker zich um tsu mir, vorem ich hob dich oisgeleizt.</p>	<p>ISA 44:22 I have swept away thy peysha'im like a cloud, and like an anan, thy chattot; Shuva elai ki gealticha (<i>return, turn back to Me, for I have redeemed thee</i>) .</p>
<p>ISA 44:23 זינגט איר הימלען, וואָרום ה' האָט אויפֿגעטאַן; שאַלט, איר טיפֿענישן פֿון דער ערד, ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג, דער וואַלד און יעטוועדער בוים אין אים; וואָרום ה' האָט אויסגעלייזט יעקב, און מיט ישׂראֵל טוט ער זיד רימען. edit</p>	<p>ISA 44:23 zingt ir himlen, vorem Hashem hot oifgeton; shalt, ir tifenishen fun der erd, brecht ois, ir berg, in gezang, der vald un yetveder boim in im; vorem Hashem hot oisgeleizt Yaakov, un mit Yisroel tut er zich rimen.</p>	<p>ISA 44:23 Sing for joy, O ye Shomayim; for HASHEM hath done it; shout, ye depths of the earth; break forth into singing, ye harim, O ya'ar (<i>forest</i>) , and kol etz therein; for HASHEM hath redeemed Ya'akov, and He will glorify Himself in Yisroel.</p>
<p>ISA 44:24 אַזוי האָט געזאַגט ה' דיין אויסלייזער {גואַל}, און דיין פֿורעמער פֿון מוטערלייב: איד בין ה' וואָס האָב אַלץ דינג געמאַכט, וואָס האָב אויסגעצויגן די הימלען אַליין, וואָס האָב אויסגעשפּרייט די</p>	<p>ISA 44:24 azoi hot gezogt Hashem dain oisleizer, un dain furemer fun muterleib: ich bin Hashem vos hob alts ding gemacht, vos hob oisgetsoigen di himlen alein, vos hob oisgeshpreit di erd fun mir zelbert;</p>	<p>ISA 44:24 Thus saith HASHEM , thy Go'el, and He that formed thee from the beten (<i>womb</i>) , I am HASHEM Oseh kol (<i>the Maker of All</i>) ; that stretcheth out Shomayim alone; that spreadeth out ha'aretz (<i>the earth</i>) by Myself;</p>

<p>ערד פֿון מיר זעלבערט; edit</p>		
<p>וואָס פֿאַרשטערט די ISA 44:25 צייכנס פֿון די ליגנערס, און די וואַרזאָגער מאַכט ער צעדולט; וואָס קערט די חכמים אַהינטער, און זייער שכל באַנאַרישט ער; edit</p>	<p>ISA 44:25 vos farshtert di tseichens fun di ligners, un di vorzoger macht er tsedult; vos kert di chachomim ahinter, un zeyer seichel banarisht er;</p>	<p>ISA 44:25 That annuls the otot of the baddim (<i>liars, false prophets</i>), and maketh kosemim (<i>diviners, soothsayers</i>) into madmen; that turneth back chachamim, and maketh their da'as (<i>knowledge, science</i>) foolishness;</p>
<p>וואָס איז מקיים דאָס ISA 44:26 וואָרט פֿון זיין קנעכט, און דעם באַראָט פֿון זיינע שלוחים פֿירט ער אויס; וואָס זאָגט אויף ירושלים: זיי זאָל באַזעצט ווערן; און אויף די שטעט פֿון יהודה: זיי זאָלן אַפגעבויט ווערן, און אירע חורבות וועל איך אויפֿריכטן; edit</p>	<p>ISA 44:26 vos iz mekaiem dos vort fun zain knecht, un dem barot fun zaine shluchim firt er ois; vos zogt oif Yerusholayim: zei zol bazetst veren; un oif di shtet fun Yehudah: zei zolen opgeboit veren, un ire churbut vel ich oifrichten;</p>	<p>ISA 44:26 That confirmeth the davar of His eved, and fulfilleth the etza (<i>prediction</i>) of His malachim; that saith to Yerushalayim, Thou shalt be inhabited; and to the towns of Yehudah, Ye shall be rebuilt, and I will raise up the ruins thereof:</p>
<p>וואָס זאָגט צו דער ISA 44:27 טיפֿעניש: ווער טרוקן, און דיינע טייכן וועל איך אויסטריקענען; edit</p>	<p>ISA 44:27 vos zogt tsu der tifenish: ver truken, un daine taichen vel ich oistrikenen;</p>	<p>ISA 44:27 That saith to the deep, Be dry, and I will dry up thy naharot;</p>
<p>וואָס זאָגט אויף כּוֹרֶשׁ: ער איז מיין פֿאַסטוד, און אַל מיין באַגער וועט ער אויספֿירן, צו זאָגן אויף ירושלים: זיי זאָלן געבויט ווערן, און צום היכל: און צום היכל:</p>	<p>ISA 44:28 vos zogt oif Koreshen: er iz main pastuch, un al main bager vet er oisfiren, tsu zogen oif Yerusholayim: zi zol geboit veren, un tsum heichl: zolst gegruntfest veren.</p>	<p>ISA 44:28 That saith of Koresh (<i>Cyrus</i>), He is Ro'i (<i>My Shepherd</i>), and shall accomplish all My pleasure; even saying to Yerushalayim, Thou shalt be rebuilt; and to the Heikhal, Thy foundation</p>

<p>זאַלסט געגרונטפֿעסט ווערן. edit</p>		<p>shall be laid.</p>
<p>ISA 45:1 אזוי האָט געזאָגט ה' צו זיין געזאַלבתן, צו בּוֹרְשֵׁן וואָס אײַך האַלט זײַן רעכטע האַנט, צו מאַכן אונטערטעניק פֿאַר אים פֿעלקער, און אײַך זאָל לויז מאַכן די לענדן פֿון מלכים; צו עפֿענען פֿאַר אים טירן, און טויערן זאָלן נישט פֿאַרשלאָסן זיין: edit</p>	<p>ISA 45:1 azoi hot gezogt Hashem tsu zain gezalbten, tsu Koreshen vos ich halt zain rechte hant, tsu machen untertenik far im felker, un ich zol loiz machen di lenden fun Molechim; tsu efenen far im tiren, un toieren zolen nisht farshlosen zain:</p>	<p>ISA 45:1 Thus saith HASHEM to His Moshiach, to Koresh (Cyrus), whose yamin (right hand) I have taken hold of, to subdue Goyim before him; and the loins of melachim I ungird, to open before him the double doors and the she'arim (gates), that they may not continue shut;</p>
<p>ISA 45:2 אײַך וועל גיין דיר פֿאַרויס, און קרומע ערטער וועל אײַך אויסגלייכן; קופֿערנע טירן וועל אײַך צעברעכן, און אייזערנע ריגלען וועל אײַך צעהאַקן. edit</p>	<p>ISA 45:2 ich vel gein dir forois, un krume erter vel ich oisglaichen; kuperne tiren vel ich tsebrechen, un izerne riglen vel ich tsehaken.</p>	<p>ISA 45:2 I will go before thee, and make straight the crooked paths; I will break down the delatot nechoshet, and cut through their barzel (iron) bars;</p>
<p>ISA 45:3 און אײַך וועל דיר געבן די אַוצרות פֿון דער פֿינצטערניש, און די שאַצן פֿון פֿאַרבאַרגענישן, כדי זאַלסט וויסן אַז אײַך בין ה', וואָס רופֿט דײַך ביים נאָמען, אלוקי ישראל. edit</p>	<p>ISA 45:3 un ich vel dir geben di oitseres fun der fintsternish, un di shatsen fun farborgenishen, kedei zolst visen az ich bin Hashem, vos ruft dich baim nomen, Elochei Yisroel.</p>	<p>ISA 45:3 And I will give thee the otzarot choshech, and hidden riches of mistarim (secret places) that thou mayest know that I, HASHEM, Who call thee by thy shem (name), am Elohei Yisroel.</p>
<p>ISA 45:4 פֿון וועגן דעם קנעכט מײַנעם יעקבֿ, און ישראל מיין אויסדערוויילטן, האָב אײַך דײַך</p>	<p>ISA 45:4 fun vegen dem knecht meinem Yaakov, un Yisroel main oisderveilten, hob ich dich gerufen bai dain nomen, dich</p>	<p>ISA 45:4 For the sake of avdi Ya'akov, and Yisroel My Bachir, I have even called thee by thy shem (name); I have surnamed</p>

<p>גערופן ביי דיין נאָמען, דײַך באַטיטלט, הגם דו האָסט מיך נישט געקענט. edit</p>	<p>batitlt, hagam du host mich nisht gekent.</p>	<p>thee, though thou hast not known Me.</p>
<p>ISA 45:5 אײך בין ה', און מער איז נישטאַ, חוץ מיר איז קײן אַלקים נישט פאַראַן; אײך האַב דײך באַגורט, הגם דו האַסט מיך נישט געקענט; edit</p>	<p>ISA 45:5 ich bin Hashem, un mer iz nishto, chuts mir iz kein Elokim nisht faran; ich hob dich bagurt, hagam du host mich nisht gekent;</p>	<p>ISA 45:5 I am HASHEM , and there is none other, there is no Elohim besides Me; I equipped thee, though thou hast not known Me;</p>
<p>ISA 45:6 כדי מע זאָל וויסן פֿון אויפֿגאַנג פֿון זון און פֿון איר אונטערגאַנג, אַז נישטאַ אויסער מיר; אײך בין ה', און מער איז נישטאַ; edit</p>	<p>ISA 45:6 kedei me zol visen fun oifgang fun zun un fun ir untergang, az nishto oiser mir; ich bin Hashem, un mer iz nishto;</p>	<p>ISA 45:6 That they may know from the rising of the shemesh, even to the ma'arav (<i>west, setting place of the sun</i>) , that there is none apart from Me. I am HASHEM , and there is no other.</p>
<p>ISA 45:7 דער וואָס פֿורעמט ליכט, און באַשאַפֿט פֿינצטערניש, מאַכט פֿריד, און באַשאַפֿט בײַז; אײך ה' מאַך אַלדײ דאַזיקע. edit</p>	<p>ISA 45:7 der vos furemt licht, un bashaft fintsternish, macht frid, un bashaft beiz; ich Hashem mach aldi dozike.</p>	<p>ISA 45:7 I form ohr, and create choshech; I make shalom, and create rah; I HASHEM worketh all these things.</p>
<p>ISA 45:8 טריפֿט, איר הימלען, פֿון אויבן, און די וואַלקנס זאָלן רינען גערעכטיקייט; זאָל די ערד זיך עפֿענען, און ישועות זאָלן זיך פֿרוכפֿערן. און רעכטפֿאַרטיקייט זאָל זײ מאַכן שפּראַצן באַגלייך; אײך ה' האַב דאָס באַשאַפֿן. edit</p>	<p>ISA 45:8 trift, ir himlen, fun oiben, un di volkens zolen rinen gerechtikeit; zol di erd zich efenen, un yshueut zolen zich fruchperen. un rechtfartikeit zol zei machen shprotsen baglaich; ich Hashem hob dos bashafen.</p>	<p>ISA 45:8 Cause [the rain] to trickle down, ye Shomayim, from above, and let the blue sky pour down tzedek; let eretz open, and let Yesha (<i>salvation</i>) blossom, and let tzedakah (<i>righteousness</i>) tatzmiach (<i>spring up; Tzemach</i>) together; I HASHEM have created it.</p>

<p>דער וואָס קריגט זיך ISA 45:9 וויי, דער וואָס קריגט זיך</p> <p>מיט זיין באַשעפֿער – אַ</p> <p>שערבל צווישן שערבלעד פֿון</p> <p>דער ערד! וועט דען זאָגן דער</p> <p>ליים צו זיין פֿורעמער: וואָס</p> <p>טוסטו? אָדער: דיין אַרבעט</p> <p>איז אָן הענט? edit</p>	<p>ISA 45:9 vei, der vos krigt zich mit zain Bashefer – a sherbl tsvishen sherblech fun der erd! vet den zogen der leim tsu zain furemer: vos tustu? oder: dain arbet iz on hent?</p>	<p>ISA 45:9 Woe unto him that quarreleth with his Yotzer — a potsherd among the potsherds of adamah. Shall the chomer (clay) say to the Yotzer of it, What art Thou making? Or Thy po'al (work) hath no handles?</p>
<p>דער וואָס זאָגט צו ISA 45:10 וויי, דער וואָס זאָגט צו</p> <p>דעם פֿאַטער: נאָך וואָס</p> <p>מאַכסטו געבערן? און צו דער</p> <p>פֿרוי: נאָך וואָס האָסטו ווייען?</p> <p>edit</p>	<p>ISA 45:10 vei, der vos zogt tsu dem foter: noch vos machstu geberen? un tsu der froi: noch vos hostu veyen?</p>	<p>ISA 45:10 Woe unto him that saith unto his Av, What begetteth thou? Or to the isha, What hast thou given birth to?</p>
<p>ISA 45:11 אזוי האָט ה' געזאָגט,</p> <p>דער הייליקער פֿון ישׂראֵל און</p> <p>זיין באַשעפֿער: פֿרעגט מיך</p> <p>דאָס קומעדיקע, באַפֿעלט מיר</p> <p>וועגן מיינע קינדער און וועגן</p> <p>דעם ווערק פֿון מיינע הענט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 45:11 azoi hot Hashem gezogt, der heiliker fun Yisroel un zain Bashefer: fregt mich dos kumedike, bafelt mir vegen maine kinder un vegen dem verk fun maine hent.</p>	<p>ISA 45:11 Thus saith HASHEM , Kadosh Yisroel, and its Yotzer, Will ye ask Me of otiiyot (things to come, future things) concerning My banim, and will ye command Me regarding the po'al of My hands?</p>
<p>ISA 45:12 איך האָב געמאַכט די</p> <p>ערד, און דעם מענטשן אויף</p> <p>איר באַשאַפֿן; איך – מיינע</p> <p>הענט האָבן אויסגעצויגן די</p> <p>הימלען, און זייער גאַנצן חיל</p> <p>האָב איך באַפֿוילן. edit</p>	<p>ISA 45:12 ich hob gemacht di erd, un dem mentshen oif ir bashafen; ich – maine hent hoben oisgetsoigen di himlen, un zeyer gantsen cheil hob ich bafoiln.</p>	<p>ISA 45:12 I made Eretz, and I created adam upon it; I, even My hands, have stretched out Shomayim, and all their tzeva have I commanded.</p>
<p>ISA 45:13 איך האָב אים דערוועקט</p> <p>מיט גערעכטיקייט, און אַלע</p>	<p>ISA 45:13 ich hob im dervekt mit gerechtikeit, un ale zaine vegen vel ich oisglaichen; er vet boien</p>	<p>ISA 45:13 I have aroused him in tzedek, and I will make straight all the darkhei of him; he shall</p>

<p>זיינע וועגן וועל איך אויסגלייכן; ער וועט בויען מיין שטאָט, און מיינע פֿאַרטריבענע וועט ער אַרויסלאָזן, נישט אום געצאָלט, און נישט אום שוחד, זאָגט ה' צבֿאות. edit</p>	<p>main shtot, un maine fartribene vet er aroislozen, nisht um getsolt, un nisht um shochad, zagt Hashem tsboöt.</p>	<p>rebuild my city, and he shall release of the Golus of Mine, not for price nor reward, saith HASHEM Tzva'os.</p>
<p>ISA 45:14 אַזוי האָט ה' געזאָגט: די מי פֿון מצרים, און דער מסחר פֿון כּוש, און די סבאים, די ווקסיקע לייט, וועלן איבערגיין צו דיר, און דייןע וועלן זיי ווערן; הינטער דיר וועלן זיי גיין, אין קייטן וועלן זיי אַריבערקומען, און בוקן וועלן זיי זיך צו דיר; בעטן וועלן זיי זיך ביי דיר: נאָר ביי דיר איז אַל, און אַחוץ דיר איז נישט דאָ קיין אלקים. edit</p>	<p>ISA 45:14 azoi hot Hashem gezogt: di mi fun Mitsrayim, un der mischar fun Kush, un di Sevaim, di vuksike lait, velen ibergein tsu dir, un daine velen zei veren; hinter dir velen ze gein, in keiten velen ze ariberkumen, un buken velen zei zich tsu dir; beten velen ze zich bai dir: nor bai dir iz El, un achuts dir iz nisht do kein Elokim.</p>	<p>ISA 45:14 Thus saith HASHEM , The toil of Mitzrayim, and merchandise of Kush and of the Seva'im (<i>Sabeans, those from Seba in Arabia</i>) , men of tall stature, shall come over unto thee, and they shall be thine: they shall come after thee; in chains they shall come over, and they shall cast themselves down unto thee, they shall make supplication unto thee, saying, Surely El (<i>G-d</i>) is with thee; and there is none other, no other Elohim.</p>
<p>ISA 45:15 פֿאַר וואָר, ביסט אַן אַל וואָס פֿאַרבאַרגט זיך, אלוקי ישׂראֵל, דו העלפֿער. edit</p>	<p>ISA 45:15 far vor, bist an El vos farborgt zich, Elochei Yisroel, du helfer.</p>	<p>ISA 45:15 Verily Thou art El (<i>G-d</i>) that hidest Thyself, O Elohei Yisroel, Moshi'a.</p>
<p>ISA 45:16 פֿאַרשעמט און אויך צו שאַנד ווערן זיי אַלע, מיט שאַנד גייען אַוועק אין איינעם אַלע מיינסטערס פֿון געצנבילדער. edit</p>	<p>ISA 45:16 farshemt un oich tsu shand veren ze ale, mit shand geyen avek in einem ale mainsters fun getsnbilder.</p>	<p>ISA 45:16 They shall be put to shame, and also confounded, all of them; they shall go to confusion together that are charashei tzirim (<i>crafters of images, idols</i>) .</p>

<p>יִשְׂרָאֵל וּוְעֵרֶט גְּעֵהָאֲלָפֹן ISA 45:17 פֹּון ה' אֵן אײביקע הילף; איר וועט נישט פֿאַרשעמט און נישט האָבן מיט וואָס זיך צו שעמען {בוש} ביז אײביקאײביקייטן. edit</p>	<p>ISA 45:17 Yisroel vert geholfen fun Hashem an eibike hilf; ir vet nisht farshemt un nisht hoben mit vos zich tsu shemen biz eibikeibikeiten.</p>	<p>ISA 45:17 But Yisroel shall be saved in HASHEM with a Teshuat Olamim (<i>an everlasting salvation</i>) ; ye shall not be ashamed nor confounded ad olemei ad (<i>for all eternity</i>) .</p>
<p>וואָרום אַזוי האָט ISA 45:18 געזאָגט ה' דער באַשעפֿער פֿון די הימלען, – ער, האַלקים, וואָס האָט געפֿורעמט די ערד און זי געמאַכט; ער וואָס האָט זי אויפֿגעשטעלט, נישט פֿאַר אַ וויסטעניש זי באַשאַפֿן, נאָר צום ווײנען זי געפֿורעמט: אײך בין ה', און אַחוץ איז נישט דאָ קײן אַלקים. edit</p>	<p>ISA 45:18 vorem azoi hot gezogt Hashem der Bashefer fun di himlen, – er, HaElokim, vos hot gefuremt di erd un zi gemacht; er vos hot zi oifgeshtelt, nisht far a vistenish zi bashafen, nor tsum voinen zi gefuremt: ich bin Hashem, un achuts iz nisht do kein Elokim.</p>	<p>ISA 45:18 For thus saith HASHEM Borei HaShomayim hu HaElohim Yotzer ha'aretz and its Maker; He hath established it, He created it not tohu (<i>chaos</i>) , He formed it to be inhabited; I am HASHEM ; and there is no other.</p>
<p>נישט אין פֿאַרבאָרגעניש ISA 45:19 האָב אײך גערעדט, אין אַן אַרט פֿון פֿינצטערלאַנד; אײך האָב נישט געזאָגט צו דעם זאַמען פֿון יעקב: אין וויסטעניש זוכט מײך; אײך ה' רעד גערעכטיקייט, זאָג אַן די ריכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 45:19 nisht in farborgenish hob ich geredt, in an ort fun fintsterland; ich hob nisht gezogt tsu dem zomen fun Yaakov: in vistenish zucht mich; ich Hashem red gerechtigkeit, zog on di richtikeit.</p>	<p>ISA 45:19 I have not spoken baseter (<i>in secret</i>) , in a makom eretz choshech; I said not unto the zera Ya'akov, Seek ye Me tohu (<i>in chaos</i>) ; I am HASHEM , the One speaking tzedek, proclaiming meisharim (<i>upright things</i>) .</p>
<p>זאַמלט אײך אײן און ISA 45:20 קומט גענענט אין אײנעם, איר אַנטרונענע פֿון די פֿעלקער; אַן</p>	<p>ISA 45:20 zamlt ich ein un kumt genent in einem, ir antrunene fun di felker; on forshtand</p>	<p>ISA 45:20 Assemble yourselves and come; draw near together, ye that are fugitives escaped of the</p>

<p>פֿאַרשטאַנד זיינען די וואָס טראָגן זייער האַלצגעשניץ, און טוען תפילה צו אַן אַל וואָס העלפֿט נישט. edit</p>	<p>zainen di vos trogen zeyer holtsgeshnits, un tuen tfile tsu an El vos helft nisht.</p>	<p>Goyim; they have no da'as (<i>knowledge, rationality</i>) that burden themselves with their etz pesel (<i>wooden idol</i>), the ones davening to an el lo yoshia (<i>g-d who cannot save</i>).</p>
<p>ISA 45:21 זאָגט אָן, און מאַכט זיי גענענען, און לאָמען האַלטן אָן עצה אין איינעם: ווער האָט דאָס געלאָזט הערן פֿון פֿאַרצייטן, פֿון לאַנג אָן דאָס, אַנגעזאָגט? פֿאַר וואָר, איד ה', און נישטאַ מער קיין אלקים אַחוץ מיר, אַן אַל אַ גערעכטער און אַ העלפֿער; און אַחוץ איז נישט דאָ קיין אלקים. edit</p>	<p>ISA 45:21 zagt on, un macht zei genenen, un lamem halten an eitse in einem: ver hot dos gelozt heren fun fartsaiten, fun lang on dos ongezoigt? far vor, ich Hashem, un nishto mer kein Elokim achuts mir, an El a gerechter un a helfer; un achuts iz nisht do kein Elokim.</p>	<p>ISA 45:21 Declare ye, and approach; yes, let them take counsel together. Who hath made this known from mikedem (<i>from olden time</i>) ? Who hath preached it from long ago? Have not I, HASHEM ? And there is no other Elohim besides Me: El Tzaddik and Moshi'a; there is none besides Me.</p>
<p>ISA 45:22 קערט {פּנה} אייך צו מיר, און ווערט געהאַלפֿן, אַלע עקן פֿון דער ערד; וואָרום איד בין אַל, און חוץ איז נישט דאָ קיין אלקים. edit</p>	<p>ISA 45:22 kert ich tsu mir, un vert geholfen, ale Akan fun der erd; vorem ich bin El, un chuts iz nisht do kein Elokim.</p>	<p>ISA 45:22 Turn unto Me, and be ye saved, kol afsei Eretz (<i>all the ends of the Earth</i>) ; I am El (<i>G- d</i>), and there is no other.</p>
<p>ISA 45:23 איד האָב געשוואָרן ביי מיר: אַ וואָרט איז אַרויס פֿון מיין מויל אין גערעכטיקייט, און וועט זיך נישט אומקערן, אַז צו מיר זאָל זיך בייגן יעטוועדער קני, זאָל שווערן</p>	<p>ISA 45:23 ich hob geshvoren bai mir: a vort iz arois fun main moil in gerechtikeit, un vet zich nisht umkeren, az tsu mir zol zich beigen yetveder kni, zol shveren yetveder tsung.</p>	<p>ISA 45:23 I have sworn by Myself, the Word has gone out of My mouth of tzedakah (<i>righteousness</i>), and shall not yashuv (<i>return, be revoked</i>), that unto Me kol berekh (<i>every knee</i>) shall bow, kol lashon (<i>every tongue</i>) shall swear.</p>

<p>edit יעטוועדער צונג.</p>		
<p>ISA 45:24 נאָר אין ה' – וועט מען זאָגן – איז מיר גערעכטיקייט און שטאַרקייט; צו אים וועלן קומען און זיך שעמען אַלע וואָס זיינען אָנגעצונדן אויף אים. edit</p>	<p>ISA 45:24 nor in Hashem – vet men zogen – iz mir gerechtikeit un shtarkeit; tsu im velen kumen un zich shemen ale vos zainen ongetsunden oif im.</p>	<p>ISA 45:24 Only in HASHEM , it shall be said of Me, is tzedakot and oz; even to Him shall men come; and all that are incensed against Him shall be ashamed.</p>
<p>ISA 45:25 דורך ה' וועט גערעכט ווערן און זיך רימען דער גאַנצער זאַמען פֿון ישׂראָל. edit</p>	<p>ISA 45:25 durch Hashem vet gerecht veren un zich rimen der gantser zomen fun Yisroel.</p>	<p>ISA 45:25 Kol zera Yisroel shall yitzdeku (be justified, become righteous) and shall glory in HASHEM .</p>
<p>ISA 46:1 געקניט איז בל, געבויגן איז נבֿו; זייערע געצן זיינען אויף בהמות און אויף לאַסטפֿי; די וואָס איר פֿלעגט זיך אומטראָגן מיט זיי, זיינען אויפֿגעלאָדן, אַ משא אױף מידע בהמות. edit</p>	<p>ISA 46:1 geknit iz Bel, geboigen iz Nevo; zeyere getsen zainen oif beheimes un oif lastfi; di vos ir flegt zich umtrogen mit zei, zainen oifgeloden, a Massa oif mide beheimes.</p>	<p>ISA 46:1 Bel boweth down, Nevo stoopeth low, their atzabim (idols) were upon the beasts, and upon the behemah; your litters were heavy laden; they are a massa (burden) to the weary beast.</p>
<p>ISA 46:2 זיי זיינען געבויגן, געקניט אין איינעם; זיי האָבן נישט געקענט ראַטעווען די משא, און זיי אליין זיינען אין געפֿאַנגענשאַפֿט אוועק. edit</p>	<p>ISA 46:2 zei zainen geboigen, geknit in einem; zei hoben nisht gekent rateven di Massa, un zei alein zainen in gefangenshaft avek.</p>	<p>ISA 46:2 They stoop, they bow down together; they could not save the massa (burden) , but their own selves are gone into shevi (captivity, Golus) .</p>
<p>ISA 46:3 הערט מיר צו, איר הויז פֿון יעקב, און דער גאַנצער איבערבלייב פֿון הויז ישׂראָל, איר געפעסטעטע פֿון</p>	<p>ISA 46:3 hert mir tsu, ir hoiz fun Yaakov, un der gantser iberblaib fun hoiz Yisroel, ir gepestete fun muterleib, ir getrogene fun gebermutter:</p>	<p>ISA 46:3 Pay heed unto Me, O Bais Ya'akov, and kol She'erit Bais Yisroel, who are borne by Me from birth, who are carried from the rechem (womb) ;</p>

<p>מוטערלייב, איר געטראָגענע פֿון געבערמוטער: edit</p>		
<p>אַפֿילו ביז עלטער בין איד ISA 46:4 דער אייגענער, און ביז גראָע האַר וועל איד טראָגן; איד האַב געמאַכט, און איד וועל טראָגן, און איד וועל אויף זיך נעמען און וועל ראַטעווען. edit</p>	<p>ISA 46:4 afile biz elter bin ich der eigener, un biz groe Har vel ich trogen; ich hob gemacht, un ich vel trogen, un ich vel oif zich nemen un vel rateven.</p>	<p>ISA 46:4 And even to your ziknah (old age) I am He; and even to gray hair will I carry you; I have made, and I will carry; even I will carry, and will deliver you.</p>
<p>צו וועמען ווילט איר מיך ISA 46:5 צוגלייכן און גלייכשטעלן, און מיך פֿאַרגלייכן, אַז מיר זאָלן גלייך זיין? edit</p>	<p>ISA 46:5 tsu vemen vilt ir mich tsuglaichen un gleichshtelen, un mich farglaichen, az mir zolen gleich zain?</p>	<p>ISA 46:5 Lemi (to whom) will ye compare Me, and make Me equal, and liken Me, that we may be comparable?</p>
<p>איר וואָס שיט גאָלד פֿון ISA 46:6 בייטל, און וועגט זילבער אויפֿן וואָגשטאַנג; וואָס דינגט אַ שמעלצער ער זאָל דערפֿון מאַכן אַ ה', מע זאָל זיך קניען און בוקן. edit</p>	<p>ISA 46:6 ir vos shit gold fun baitl, un vegt zilber oifen vogstang; vos dingt a shmeltser er zol derfun machen a Hashem, me zol zich knien un buken.</p>	<p>ISA 46:6 They lavish zahav out of the bag, and weigh kesef on the scale, and hire a tzoref (goldsmith) ; and he maketh it El (G-d) ; they fall down, yes, they bow down in worship.</p>
<p>מע נעמט אים אויפֿן ISA 46:7 אַקסל, מע טראָגט אים, און מע שטעלט אים אוועק אויף זיין פּלאַץ, און ער שטייט, ער רירט זיך נישט פֿון זיין אָרט; אַפֿילו עמעצער שרייט צו אים, ענטפֿערט ער נישט, פֿון זיין נויט טוט ער נישט העלפֿן. edit</p>	<p>ISA 46:7 me nemt im oifen aksl, me trogt im, un me shtelt im avek oif zain plats, un er shteit, er rirt zich nisht fun zain ort; afile emetser shrait tsu im, entfert er nisht, fun zain noit tut er nisht helfen.</p>	<p>ISA 46:7 They bear him upon the katof (shoulder) , they carry him, and set him up in his place, and he standeth; from his makom shall he not move; yes, though one shall cry out unto him, yet can he not answer, nor save him out of his tzoros.</p>

<p>געדענקט דאָס, און ISA 46:8 מינטערט אייך אויף, נעמט, איר פֿאַרברעכער, צום האַרצן. edit</p>	<p>ISA 46:8 gedenkt dos, un mintert ich oif, nemt, ir farbrecher, tsum hartsen.</p>	<p>ISA 46:8 Remember this, and stand firm; bring it again to lev <i>(heart, mind)</i> , O ye poshe'im <i>(rebelling, transgressing ones)</i> .</p>
<p>געדענקט דאָס ISA 46:9 פֿריערדיקע פֿון אייביק אָן: אַז איך בין אַל, און מער איז נישטאַ, אלקים, און נישטאַ מיין גלייכן. edit</p>	<p>ISA 46:9 gedenkt dos frierdike fun eibik on: az ich bin El, un mer iz nishto, Elokim, un nishto main glaichen.</p>	<p>ISA 46:9 Remember the rishonot <i>(former things)</i> me'olam <i>(of old)</i> ; for I am El <i>(G-d)</i> , and there is not another; Elohim, and there is none like Me.</p>
<p>ISA 46:10 איך זאָג אָן פֿון אָנהייב דעם סוף, און פֿון פֿאַרצייטן, וואָס איז נאָך נישט געשען; איך זאָג: מיין באַראַט זאָל באַשטיין, און אַל מיין באַגער וועל איך טאָן. edit</p>	<p>ISA 46:10 ich zog on fun onheib dem sof, un fun fartsaiten, vos iz noch nisht geshen; ich zog: main barot zol bashtein, un al main bager vel ich ton.</p>	<p>ISA 46:10 Making known acharim <i>(end-times things)</i> from reshit <i>(the beginning)</i> , and mikedem <i>(from ancient times)</i> the things that have not yet happened, saying, My etza <i>(counsel, purpose, plan)</i> shall stand, and I will do all My pleasure;</p>
<p>ISA 46:11 איך רוף פֿון מזרח דעם רויבפֿויגל, פֿון אַ ווייטן לאַנד דעם מאַן פֿון מיין באַראַט; יאָ, איך האָב גערעדט, און איך וועל עס ברענגען, איך האָב באַשערט, און איך וועל עס טאָן. edit</p>	<p>ISA 46:11 ich ruf fun mizrech dem roibfoigl, fun a veiten land dem man fun main barot; yo, ich hob geredt, un ich vel es brenge, ich hob bashert, un ich vel es ton.</p>	<p>ISA 46:11 Calling a bird of prey from the mizrach <i>(east)</i> , the ish that executeth My etza <i>(counsel, purpose, plan)</i> from a far country; yes, I have spoken it, I will indeed bring it to pass; I have purposed it, I will also do it.</p>
<p>ISA 46:12 הערט מיר צו, איר שטאַרקהאַרציקע, וואָס שפירט זיך ווייט פֿון גערעכטיקייט: edit</p>	<p>ISA 46:12 hert mir tsu, ir shtarkhartsike, vos shpirt zich vait fun gerechtikeit:</p>	<p>ISA 46:12 Pay heed unto Me, ye abirei lev <i>(stubborn of heart)</i> , that are far from tzedakah;</p>

<p>איז דערנענטערן מיין ISA 46:13 גערעכטיקייט, זי איז נישט ווייט, און מיין ישועה וועט נישט זאמען; און איך וועל געבן אין ציון א ישועה פאר ישראל מיין צירונג. edit</p>	<p>ISA 46:13 iz dernenteren main gerechtiikeit, zi iz nisht vait, un main yeshue vet nisht zomen; un ich vel geben in Tsiyon a yeshue far Yisroel main tsirung.</p>	<p>ISA 46:13 I bring near My tzedakah; it shall not be far off, and My Teshuah (Salvation) shall not tarry; and I will place Teshuah in Tziyon for Yisroel Tife'arti (My Glory) .</p>
<p>ISA 47:1 נידער אראפ און זיך אין שטויב יונגפרוי טאכטער בבל; זיך אויף דער ערד אן א טראן, טאכטער פון כשדים; ווארום מער וועט מען דיד נישט רופן איידעלע און פארצערטלטע. edit</p>	<p>ISA 47:1 nider arop un zits in shtoib yungfroi tochter Bavel; zits oif der erd on a tron, tochter fun Kesedim; vorem mer vet men dich nisht rufen eidele un fartsertlte.</p>	<p>ISA 47:1 Go down, and sit in the aphar, O Betulat Bat Bavel, sit on the ground; there is no kisse, O Bat Kasdim (Chaldeans) ; for thou shalt no more be called tender and delicate.</p>
<p>ISA 47:2 נעם א זשאָרנע, און מאָל מעל; דעק אָפּ דיין שלייער, הייב אויף די שלעפּ, אַנטפלעק די היפּט, גיי טייכן אַריבער. edit</p>	<p>ISA 47:2 nem a zhorne, un mol mel; dek op dain shleyer, heib oif di shlep; antplek di hift, gei taichen ariber.</p>	<p>ISA 47:2 Take the millstones, and grind meal; uncover thy tzammah (hair, tresses) lift up thy shohvel (train, skirt) , bare the thigh, pass over the neharot.</p>
<p>ISA 47:3 אָפּגעדעקט וועט ווערן דיין נאַקעטקייט, אויך געזען ווערן וועט דיין שאַנד; נקמה וועל איך נעמען, און נישט לאָזן אַ מענטשן זיך אָפּבעטן. edit</p>	<p>ISA 47:3 opgedekt vet veren dain naketkeit, oich gezen veren vet dain shand; nekome vel ich nemen, un nisht lozen a mentshen zich opbeten.</p>	<p>ISA 47:3 Thy ervat (nakedness) shall be exposed, yes, thy cherpah (shame, reproach) shall be seen; I will take nakam (vengeance) and I will not be as adam when I meet thee.</p>
<p>ISA 47:4 אונדזער אויסלייזער {גואל} - ה' צבאות איז זיין נאָמען, דער הייליקער פון</p>	<p>ISA 47:4 undzer oisleizer – Hashem tsboot iz zain nomen, der heiliker fun Yisroel.</p>	<p>ISA 47:4 Go'aleinu, HASHEM Tzva'os Shmo, Kadosh Yisroel.</p>

<p>edit .ישראל</p>		
<p>ISA 47:5 זיך שטיל, און גיי אריין אין פֿינצטערניש, טאָכטער פֿון כַּשְׁדִּים, וואָרום מער וועט מען דיך נישט רופֿן האַרינטע פֿון קיניגרייכן. edit</p>	<p>ISA 47:5 zits shtil, un gei arain in fintsternish, tochter fun Kesedim, vorem mer vet men dich nisht rufen harinte fun kinigraichen.</p>	<p>ISA 47:5 Sit thou silent, and get thee into choshech, O Bat Kasdim (<i>Chaldeans</i>) ; for thou shalt no more be called, Geveret Mamlachot (<i>The Lady of Kingdoms</i>) .</p>
<p>ISA 47:6 איך האָב געצערנט אויף מיין פֿאַלק, איך האָב פֿאַרשוועכט מיין אַרב, און זיי געגעבן אין דיין האַנט; האָסטו זיי קיין רחמנות נישט געשענקט, אויף אַ זקן האָסטו באַשווערט דיין יאָך ביז גאַר. edit</p>	<p>ISA 47:6 ich hob getsernt oif main folk, ich hob farshvecht main Arav, un zeı gegeben in dain hant; hostu zeı kein rachmones nisht geshenkt, oif a zoken hostu bashvert dain yoch biz gor.</p>	<p>ISA 47:6 I was angry with My people, I have profaned Mine nachalah, and given them into thine yad; thou didst show them no rachamim (<i>mercy</i>) ; upon the zaken (<i>ancient, old</i>) hast thou very heavily laid thy ol (<i>yoke</i>) .</p>
<p>ISA 47:7 און האָסט געזאָגט: אויף אייביק וועל איך אַ האַרינטע זיין; אַזוי אַז דו האָסט דאָס נישט גענומען צום האַרצן, נישט געדאַכט אָן דעם סוף דערפֿון. edit</p>	<p>ISA 47:7 un host gezogt: oif eibik vel ich a harinte zain; azoi az du host dos nisht genumen tsum hartsen, nisht gedacht on dem sof derfun.</p>	<p>ISA 47:7 And thou saidst, I shall be a Geveret ad l'olam (<i>Lady forever</i>) : so that thou didst not lay these things to thy lev, neither didst remember her acharit (<i>latter end, i.e. future destruction</i>) .</p>
<p>ISA 47:8 און אַצונד הער דאָס צו, דו ווילטאַגערין, – וואָס זיצט אין זיכערקייט, וואָס זאָגט אין איר האַרצן: איך, און חוץ מיר איז נישטאַ מער. איך וועל נישט זיצן אָן אַלמנה, און נישט וויסן פֿון בלייבן אָן</p>	<p>ISA 47:8 un atsund her dos tsu, du voiltogerin, – vos zitst in zicherheit, vos zogt in ir hartsen: ich, un chuts mir iz nishto mer. ich vel nisht zitsen an almone, un nisht visen fun blaiben on kinder:</p>	<p>ISA 47:8 Therefore hear now this, O adinah (<i>voluptuous, wanton one</i>) that dwellest lavetach (<i>carelessly, in security</i>) , that sayest in her lev, I am, and none else besides me; I shall not live as an almanah, neither shall I know shechol (<i>the loss of children, bereavement</i>) ;</p>

<p>קינדער: edit</p>		
<p>ISA 47:9 אָבער די דאָזיקע ביידע וועלן קומען אויף דיר אין אַ רגע אין איין טאָג: בלייבן אָן קינדער און אלמנהשאַפֿט; אין זייער פֿולער מאָס קומען זיי אויף דיר, ביי אַל דייענע פֿיל פישופֿן, ביי אַל דער גרויס שטאַרקייט פֿון דייענע שפרוכן. edit</p>	<p>ISA 47:9 ober di dozike beide velen kumen oif dir in a rege in ein tog: blaiben on kinder un lmnhshaft; in zeyer fuler mos kumen ze i oif dir, bai al daine fil kishufen, bai al der grois shtarkeit fun daine shpruchen.</p>	<p>ISA 47:9 But these two things shall overtake thee in a rega (<i>moment</i>) , in yom echad, shechol (<i>the loss of children</i>) , and almon (<i>widowhood</i>) ; they shall come upon thee in their perfection for the multitude of thy kashefanut (<i>sorceries, witchcraft</i>) and for the otzmah (<i>great abundance</i>) of thine khavarim (<i>spells, magic, enchantments</i>) .</p>
<p>ISA 47:10 און ביסט געווען זיכער אין דיין שלעכטיקייט, האָסט געזאָגט: קיינער זעט מיך נישט; דיין חכמה און דיין קענשאַפֿט, זי האָט דיך פֿאַרפֿירט; און האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן: איך, און חוץ מיר איז נישטאָ מער. edit</p>	<p>ISA 47:10 un bist geven zeker in dain shlechtikeit, host gezogt: keiner zet mich nisht; dain chochme un dain kenshaft, zi hot dich farfirt; un host gezogt in dain hartsen: ich, un chuts mir iz nishto mer.</p>	<p>ISA 47:10 For thou hast trusted in thy ra'ah (<i>wickedness</i>) ; thou hast said, None seeth me. Thy chochmah and thy da'as, it hath perverted thee; and thou hast said in thine lev, I am, and none else beside me.</p>
<p>ISA 47:11 אָבער קומען וועט אויף דיר אַ ביז וואָס דו וועסט נישט וויסן ווי עס אַפצושפרעכן, און אַנפֿאַלן וועט אויף דיר אַ בראַך וואָס דו וועסט אים נישט קענען אַפֿטאָן, און קומען וועט אויף דיר פֿלוצלינג אַ פֿאַרוויסטונג,</p>	<p>ISA 47:11 ober kumen vet oif dir a beiz vos du vest nisht visen vi es optsushprechen, un onfalen vet oif dir a broch vos du vest im nisht kenen opton, un kumen vet oif dir plutsling a farvistung, az du vest gor nisht merken.</p>	<p>ISA 47:11 Therefore shall ra'ah come upon thee; thou shalt not know its shachar (<i>dawn, from whence it riseth</i>) ; and tragedy will befall thee; thou shalt not be able to make kofer (<i>ransom</i>) to ward it off; and sho'ah (<i>catastrophe</i>) shall come upon thee pitom (<i>suddenly</i>) , which thou shalt not foresee or know.</p>

<p>אַז דו וועסט גאַר נישט מערקן. edit</p>		
<p>שטיי אַקאַרשט אויף ISA 47:12 מיט דיִינע שפּרוּכֶן, און מיט דיִינע פֿיל בישופֿן, אויף וואָס דו האָסט זיך געמיט פֿון דיִין יוגנט אָן; אפֿשר וועסטו קענען נוצן, אפֿשר וועסטו אָנשרעקן. edit</p>	<p>ISA 47:12 shtei akorsht oif mit daine shpruchen, un mit daine fil kishufen, oif vos du host zich gemit fun dain yugnt on; efsher vestu kenen nutsen, efsher vestu onshreken.</p>	<p>ISA 47:12 Stand now with thine khavarim (<i>spells, magic, enchantments</i>) , and with the multitude of thy kashefanut (<i>sorceries, witchcraft</i>) wherein thou hast toiled from thy neurim; perhaps thou shalt be able to succeed, perhaps thou mayest cause terror.</p>
<p>ביסט מיד פֿון דיִינע פֿיל ISA 47:13 עצות; זאָלן די הימלקוקער, די שטערנזעער, די פֿאַרויסזאָגער פֿון די חדשים, אַקאַרשט אויפֿשטיין און דיד העלפֿן פֿון די וואָס וועלן קומען אויף דיר. edit</p>	<p>ISA 47:13 bist mid fun daine fil etsut; zolen di himlkuker, di shterenzeer, di faroiszoger fun di Chodeshim, akorsht oifshtein un dich helfen fun di vos velen kumen oif dir.</p>	<p>ISA 47:13 Thou art wearied in the multitude of thy etzot (<i>counsels</i>) . Let now stand up the hovrev Shomayim (<i>the dissectors of the heavens, astrologers</i>) , the chozim bakochavim (<i>stargazers</i>) , the ones that predict the future by Rosh Chodesh, and save thee from these things that shall come upon thee.</p>
<p>זע, זיי ווערן אַזוי ווי ISA 47:14 שטרוי, אַ פֿייער טוט זיי פֿאַרברענען, זיי וועלן זיך אַליין נישט מציל זיין פֿון דער מאַכט פֿון דער פֿלאַם; נישט אַ קויל זיך צו וואַרעמען וועט עס זיין – אַ פֿייער צו זיצן פֿאַר אים. edit</p>	<p>ISA 47:14 ze, zei veren azoi vi shtroi, a faier tut zei farbrenen, zei velen zich alein nisht matsl zain fun der macht fun der flam; nisht a koil zich tsu varemen vet es zain – a faier tsu zitsen far im.</p>	<p>ISA 47:14 Hinei, they shall be as kash (<i>stubble, straw</i>) ; the eish shall burn them; they shall not save their nefesh from the power of the flame; there shall not be a hot coal to warm them, nor eish to sit before.</p>
<p>אַזוי ווערן צו דיר די ISA 47:15</p>	<p>ISA 47:15 azoi veren tsu dir di vos</p>	<p>ISA 47:15 Thus unto thee are they</p>

<p>וּוֹאָס דוּ הָאָסְט זיך געמיט אום זיי; די וואָס האָבן געהאַנדלט מיט דיר פֿון דיין יוגנט אָן, וואַנדערן איטלעכער אין זיין זייט, קיינער העלפֿט דיך נישט. edit</p>	<p>du host zich gemit um zei; di vos hoben gehandelt mit dir fun dain yugnt on, vanderen itlecher in zain zeit, keiner helft dich nisht.</p>	<p>with whom thou hast toiled, who have been thy socharim (<i>traffickers, i.e., religious practitioners</i>) from thy neurim (<i>youth</i>); they shall wander about in their random exits; none shall act as Moshi'a to thee.</p>
<p>ISA 48:1 הערט דאָס צו, איר הויז פֿון יעקב, די וואָס ווערן גערופֿן מיטן נאָמען ישׂראֵל, און פֿון קוואַל פֿון יהודה זיינען זיי אַרויס; וואָס שווערן ביים נאָמען ה', און אלוקי ישׂראֵל דערמאָנען זיי – נישט מיט אמת, און נישט מיט גערעכטיקייט. edit</p>	<p>ISA 48:1 hert dos tsu, ir hoiz fun Yaakov, di vos veren gerufen miten nomen Yisroel, un fun kval fun Yehudah zainen ze arois; vos shveren baim nomen Hashem, un Elochei Yisroel dermonen zei – nisht mit emes, un nisht mit gerechtikeit.</p>	<p>ISA 48:1 Hear ye this, O Bais Ya'akov, which are called b'shem Yisroel, and are come forth out of the waters of Yehudah, which take oaths b'Shem HASHEM, and invoke Elohei Yisroel, but not in emes, nor in tzedakah.</p>
<p>ISA 48:2 וואַרום אויף דער הייליקער שטאַט רופֿן זיי זיך, און אויף אלוקי ישׂראֵל לענען זיי זיך, וואָס ה' צבֿאות איז זיין נאָמען. edit</p>	<p>ISA 48:2 vorem oif der heiliker shtot rufen zei zich, un oif Elochei Yisroel lenen zei zich, vos Hashem tsboot iz zain nomen.</p>	<p>ISA 48:2 For they call themselves of the Ir HaKodesh, and lean themselves upon Elohei Yisroel; HASHEM Tzva'os Shmo.</p>
<p>ISA 48:3 דאָס פֿריערדיקע האָב איך פֿון אַ מאָל אָנגעזאָגט, און פֿון מויל איז עס אַרויס, און איך האָב עס געלאָזט הערן; פֿלוצעם האָב איך געטאָן, און עס איז געשען. edit</p>	<p>ISA 48:3 dos frierdike hob ich fun a mol ongezagt, un fun moil iz es arois, un ich hob es gelozt heren; plutsem hob ich geton, un es iz geshen.</p>	<p>ISA 48:3 I have declared the rishonot (<i>former things</i>) from long ago; and they went forth out of My mouth, and I made them known; I acted pitom (<i>suddenly</i>), and they came to pass.</p>

<p>ISA 48:4 ווייל איך האָב געוויסט אַז האַרט ביסטו, און אַן איזערנער אָדער איז דיין נאַקן, און דיין שטערן איז קופּער; edit</p>	<p>ISA 48:4 vail ich hob gevust az hart bistu, un an izerner oder iz dain naken, un dain shteren iz kuper;</p>	<p>ISA 48:4 Because I knew that thou art kesheh (obstinate, stubborn) and thy oref (neck) is sinew of barzel (iron), and thy metzach (brow, forehead) bronze;</p>
<p>ISA 48:5 דערום האָב איך דיר אַנגעזאָגט פֿון אַ מאָל, איידער עס איז געקומען, האָב איך דיך געלאָזט הערן; כדי זאָלסט נישט זאָגן: מיין געץ האָט עס געטאָן, און מיין געשניצט און מיין געגאָסן בילד האָט עס באַפֿוילן. edit</p>	<p>ISA 48:5 derum hob ich dir ongezogt fun a mol, eider es iz gekumen, hob ich dich gelozt heren; kedei zolst nisht zogen: main gets hot es geton, un main geshnitst un main gegosen bild hot es bafuilen.</p>	<p>ISA 48:5 I have even from long ago preached it to thee; before it came to pass I caused thee to hear it; lest thou shouldest say, Mine atzav (idol) hath done them, and my pesel, and my nesech (molten idol, metal image) hath commanded them.</p>
<p>ISA 48:6 האָסט געהערט, זע, אַל דאָס דאָזיקע, און איר וועט עס דאָך צוגעבן; איך האָב דיר געלאָזט הערן ניין אַצונד, און פֿאַרבאָרגנס וואָס דו האָסט נישט געוויסט. edit</p>	<p>ISA 48:6 host gehert, ze, al dos dozike, un ir vet es doch tsugeben; ich hob dich gelozt heren naisen atsund, un farborgns vos du host nisht gevust.</p>	<p>ISA 48:6 Thou hast heard, look at all this; and will not ye preach it? I have caused thee to hear chadashot (new things) from this time, even netzurot (hidden things) and thou didst not know them.</p>
<p>ISA 48:7 אַצונד איז עס באַשאַפֿן געוואָרן, און נישט פֿון אַ מאָל, און אַ טאָג פֿריער האָסטו פֿון דעם נישט געהערט; כדי זאָלסט נישט זאָגן: זע, איך האָב עס געוויסט. edit</p>	<p>ISA 48:7 atsund iz es bashafen gevoren, un nisht fun a mol, un a tog frier hostu fun dem nisht gehert; kedei zolst nisht zogen: ze, ich hob es gevust.</p>	<p>ISA 48:7 Now they are created, and not from long ago; before today thou heardest them not; lest thou shouldest say, Hinei, I knew them.</p>
<p>ISA 48:8 נישט צו מאָל געהערט</p>	<p>ISA 48:8 nisht tsu mol gehert hostu, nisht tsu mol gevust hostu,</p>	<p>ISA 48:8 Thou heardest not; thou had no da'as; from of old, thine</p>

<p>האַסטו, נישט צו מאָל געוויסט האַסטו, נישט צו מאָל געעפֿנט האַט זיך דיין אויער פֿון אַ מאָל; וואָרום איך האָב געוויסט אַז פֿעלשן וועסטו פֿעלשן, און פֿאַרברעכער פֿון מוטערלייב האָט מען דיך גערופֿן. edit</p>	<p>nisht tsu mol geefent hot zich dain oier fun a mol; vorem ich hob gevust az felshen vestu felshen, un farbrecher fun mutterleib hot men dich gerufen.</p>	<p>ozen (<i>ear</i>) was not opened; for I knew that thou wouldst deal as a boged (<i>treacherous betraye</i>), and thou wast called a poshei'a (<i>rebel, transgressor</i>) from the beten (<i>womb</i>) .</p>
<p>ISA 48:9 פֿון מיין נאָמען וועגן וועל איך איינהאַלטן מיין צאָרן, פֿון מיין לויב וועגן וועל איך מיך צאָמען קעגן דיר, כדי דיך נישט צו פֿאַרשניידן {כרת} . edit</p>	<p>ISA 48:9 fun main nomen vegen vel ich inhalten main tsoren, fun main loib vegen vel ich mich tsamen kegen dir, kedei dich nisht tsu farshnaiden .</p>	<p>ISA 48:9 Lema'an Shmi (<i>for the sake of My Name</i>) will I defer Mine anger, and for My tehillah (<i>praise</i>) will I refrain for thee, that I cut thee not off.</p>
<p>ISA 48:10 זע, איך האָב דיך געלייטערט, אָבער נישט ווי זילבער, איך האָב דיך געפרוווט אין שמעלצאוויון פֿון פֿיין. edit</p>	<p>ISA 48:10 ze, ich hob dich gelaitert, ober nisht vi zilber, ich hob dich gepruvet in shmeltsoiven fun fain.</p>	<p>ISA 48:10 Hinei, I have refined thee, but not as kesef; I have chosen thee in the furnace of oni (<i>affliction</i>) .</p>
<p>ISA 48:11 פֿון מייעט וועגן, פֿון מייעט וועגן וועל איך טאָן; וואָרום ווי זאָל מיין נאָמען פֿאַרשוועכט ווערן? און מיין פֿבֿוד וועל איך קיין אַנדערן נישט געבן. edit</p>	<p>ISA 48:11 fun mainet vegen, fun mainet vegen vel ich ton; vorem vi zol main nomen farshvecht veren? un main koved vel ich kein anderen nisht geben.</p>	<p>ISA 48:11 For Mine own sake, even for Mine own sake will I do it; for how can I allow Chillul HASHEM ? And I will not give My kavod unto another.</p>
<p>ISA 48:12 הער מיר צו, יעקב, און ישׂראֵל מיין גערופֿענער: איך</p>	<p>ISA 48:12 her mir tsu, Yaakov, un Yisroel main gerufener: ich bin</p>	<p>ISA 48:12 Pay heed unto Me, O Ya'akov and Yisroel, My called;</p>

<p>בין דאָס; איד בין דער ערשטער, איד בין אויך דער לעצטער. edit</p>	<p>dos; ich bin der ershter, ich bin oich der letster.</p>	<p>I am He; I am Rishon, I also am Acharon.</p>
<p>ISA 48:13 יא, מיין האַנט האָט געגרונט פֿעסט די ערד, און מיין רעכטע האָט אויסגעשפּרייט די הימלען; איד רוף צו זיי, שטעלן זיי זיך אויף אין איינעם. edit</p>	<p>ISA 48:13 yo, main hant hot gegruntfest di erd, un main rechte hot oisgeshpreit di himlen; ich ruf tsu zei, shtelen zei zich oif in einem.</p>	<p>ISA 48:13 Mine Yad also hath laid the foundation of Eretz, and My yamin hath measured Shomayim; when I call them, they stand up together.</p>
<p>ISA 48:14 זאַמלט אייך איין, איר אַלע, און הערט: ווער צווישן זיי האָט פֿאַרויסגעזאָגט דאָס דאָזיקע? דער וואָס ה' האָט אים ליב, וועט טאָן זיין באַגער אין בבל, און זיין אַרעם וועט זיין אויף די פֿשדים. edit</p>	<p>ISA 48:14 zamlt ich ein, ir ale, un hert: ver tsvishen zei hot foroisgezogt dos dozike? der vos Hashem hot im lib, vet ton zain bager in Bavel, un zain orem vet zain oif di Kesedim.</p>	<p>ISA 48:14 All ye, assemble yourselves, and listen. Which among them hath declared these things? HASHEM hath loved him, he will do His chafetz (<i>pleasure, will</i>) on Babylon, and His zero'a shall be on the Kasdim (<i>Chaldeans</i>) .</p>
<p>ISA 48:15 איד, איד האָב גערעדט, און האָב אים גערופֿן, אים געבראַכט, און ער וועט באַגליקן אויף זיין וועג. edit</p>	<p>ISA 48:15 ich, ich hob geredt, un hob im gerufen, im gebracht, un er vet bagliken oif zain veg.</p>	<p>ISA 48:15 I, even I, have spoken; indeed, I have called him; I have brought him, and He shall make his derech successful.</p>
<p>ISA 48:16 גענענט צו מיר, הערט דאָס צו: פֿון אָנהייב אָן האָב איד נישט אין פֿאַרבאַרגעניש גערעדט, פֿון זינט עס געשעט בין איד דערביי; און אַצונד האָט אָדני ה' מיך געשיקט</p>	<p>ISA 48:16 genent tsu mir, hert dos tsu: fun onheib on hob ich nisht in farborgenish geredt, fun zint es geshet bin ich derbai; un atsund hot Adonoi Hashem mich geshikt mit zain Gaist.</p>	<p>ISA 48:16 Come ye near unto Me, hear ye this; I have not spoken baseter (<i>in secret</i>) merosh (<i>from the first</i>) ; from the time that it takes place, there am I; and now Adonoi HASHEM, and His Ruach, hath sent Me.</p>

<p>מיט זיין גייסט {רוח הקדוש}.</p> <p>edit</p>		
<p>ISA 48:17 אזוי האָט געזאָגט ה' דיין אויסלייזער {גואל}, דער הייליקער פֿון ישׂראל. איך, ה' דיין ג-ט, לערן דיך צו נוץ, פֿיר דיך אויף דעם וועג וואָס דו זאָלסט גיין. edit</p>	<p>ISA 48:17 azoi hot gezogt Hashem dain oisleizer , der heiliker fun Yisroel. ich, Hashem dain G-t, leren dich tsu nuts, fir dich oif dem veg vos du zolst gein.</p>	<p>ISA 48:17 Thus saith HASHEM , thy Go'el, the Kadosh Yisroel; I am HASHEM Eloheicha thy Melamed (Teacher) of doing that which profiteth, thy Madrikh (Guide, Instructor) in the Derech that thou shouldest go.</p>
<p>ISA 48:18 הלוואי וואָלסטו פֿאַרנומען מינע געבאָט, וואָלט געווען ווי אַ טייך דיין פֿרייד, און דיין הילף ווי די אינדן פֿון ים; edit</p>	<p>ISA 48:18 halevay volstu farnumen maine gebot, volt geven vi a taich dain freid, un dain hilf vi di inden fun yam;</p>	<p>ISA 48:18 O if only thou hadst paid heed to My mitzvot! Then had thy shalom been like a nahar, and thy tzedakah as the waves of the yam;</p>
<p>ISA 48:19 און געווען ווי זאָמד וואָלט דיין זאָמען, און די שפּראַצן פֿון דיין לייב ווי זיינע קערנער; נישט פֿאַרשניטן און נישט פֿאַרטיליקט וואָלט ווערן זיין נאָמען פֿון פֿאַר מיר. edit</p>	<p>ISA 48:19 un geven vi zamd volt dain zomen, un di shprotsen fun dain laib vi zaine kerner; nisht farshniten un nisht fartilikt volt veren zain nomen fun far mir.</p>	<p>ISA 48:19 Thy zera also had been like the chol (sand) , and those that come out of thy loins like me'otav (sands of the sea thereof) ; his shem should not have been cut off nor destroyed from before Me.</p>
<p>ISA 48:20 גייט אַרויס פֿון בָּבֶל, אַנטלויפֿט פֿון די כְּשָׁדִים, מיט אַ קוֹל פֿון געזאַנג; זאָגט אָן, מאַכט דאָס הערן, טראָגט עס פֿונאַנדער ביז צום עק פֿון דער ערד; זאָגט: ה' האָט אויסגעלייזט יעקבֿ זיין קנעכט. edit</p>	<p>ISA 48:20 geit arois fun Bavel, antloift fun di Kesedim, mit a kol fun gezang; zogt on, macht dos heren, trogt es funander biz tsum ek fun der erd; zogt: Hashem hot oisgeleizt Yaakov zain knecht.</p>	<p>ISA 48:20 Go ye forth of Babylon, flee ye from the Kasdim (Chaldeans) , with a voice of joyful singing declare ye, preach this, send it forth even to the ketzeh ha'aretz; say ye, HASHEM hath redeemed His Eved Ya'akov.</p>

<p>ISA 48:21 ISA 48:21 און זיי האָבן נישט געדאַרשט ווען ער האָט זיי דורך וויסטענישן געפֿירט; וואַסער פֿון פֿעלדז האָט ער געמאַכט רינען פֿאַר זיי; יאָ, אַ פֿעלדז האָט ער געשפּאַלטן, און וואַסער האָט געפֿלאָסן. edit</p>	<p>ISA 48:21 un zei hoben nisht gedorsht ven er hot ze durch vistenishen gefirt; vaser fun feldz hot er gemacht rinen far zei; yo, a feldz hot er geshpolten, un vaser hot geflosen.</p>	<p>ISA 48:21 And they thirsted not when He led them through the deserts; He caused the mayim to flow out of the Tzur for them; He split the Tzur also, and the mayim gushed out.</p>
<p>ISA 48:22 ISA 48:22 נישטאַ קיין שָלוֹם, זאָגט ה', פֿאַר די רשעים. edit</p>	<p>ISA 48:22 nishto kein shalom, zagt Hashem, far di reshoiem.</p>	<p>ISA 48:22 There is no shalom, saith HASHEM , unto the resha'im.</p>
<p>ISA 49:1 ISA 49:1 הערט מיר צו, איר אינדזלען, און פֿאַרנעמט, איר פֿעלקער פֿון דער ווייט: ה' האָט מיך פֿון טראַכט גערופֿן, פֿון מיין מוטערס לייב האָט ער מיין נאָמען דערמאָנט. edit</p>	<p>ISA 49:1 hert mir tsu, ir indzelen, un farnemt, ir felker fun der vait: Hashem hot mich fun tracht gerufen, fun main muters laib hot er main nomen dermont.</p>	<p>ISA 49:1 Listen, O iyim (islands) , unto Me; and pay heed, ye nations afar off; HASHEM hath called Me from the beten (belly, womb) , from the inward parts of immi hath He remembered My Shem.</p>
<p>ISA 49:2 ISA 49:2 און ער האָט געמאַכט מיין מויל ווי אַ שאַרפֿע שווערד, אין שאַטן פֿון זיין האַנט האָט ער מיך באַהאַלטן; און ער האָט מיך געמאַכט {שים} פֿאַר אַ בלאַנקער פֿייל, אין זיין פֿיילבײַטל האָט ער מיך פֿאַרבאָרגן. edit</p>	<p>ISA 49:2 un er hot gemacht main moil vi a sharfe shverd, in shoten fun zain hant hot er mich bahalten; un er hot mich gemacht far a blanker fail, in zain failbaitl hot er mich farborgen.</p>	<p>ISA 49:2 And He hath made My mouth like a sharpened cherev; in the tzel (shadow) of His Yad hath He concealed Me, and made Me a polished arrow; in His quiver hath He hid Me;</p>
<p>ISA 49:3 ISA 49:3 און ער האָט צו מיר געזאָגט: מיין קנעכט ביסטו,</p>	<p>ISA 49:3 un er hot tsu mir gezogt: main knecht bistu, Yisroel, vos</p>	<p>ISA 49:3 And said unto Me, Thou art Avdi, O Yisroel, Thou in</p>

<p>יִשְׂרָאֵל, וּוְאָס אִיךְ רִים זִיךְ מִיט דִיר. און אִיךְ הָאָב געוועסט געזאָגט: אומנישט הָאָב אִיךְ מִיךְ געמיט, edit</p>	<p>ich rim zich mit dir. un ich hob gevest gezogt: umnisht hob ich mich gemit,</p>	<p>Whom I glorify Myself.</p>
<p>ISA 49:4 אויף נישט און ניוועץ הָאָב אִיךְ מִיין כּוֹחַ פֶּאַרלענדט; אָבער מִיין משפט איז בֵּי ה', און מִיין לויז בֵּי מִיין ג-ט. edit</p>	<p>ISA 49:4 oif nisht un nivets hob ich main koiech farlendt; ober main mishpot iz bai Hashem, un main loin bai main G-t.</p>	<p>ISA 49:4 Then I said, I have toiled in vain, I have spent My ko'ach for tohu, and hevel; yet surely My mishpat is with HASHEM , and My peulah with Elohai.</p>
<p>ISA 49:5 און אַצונד הָאָט ה' געזאָגט – דער ווָאָס הָאָט מִיךְ געפֿורעמט פֿון טראַכט פֿאַר אַ קנעכט צו אים – אומצוקערן צו זיך יעקב, און יִשְׂרָאֵל זאָל איינגעזאַמלט ווערן צו אים; און אִיךְ בין געמאַכט אין די אויגן פֿון ה', און מִיין ג-ט איז מִיין שטאַרקייט. edit</p>	<p>ISA 49:5 un atsund hot Hashem gezogt – der vos hot mich gefuremt fun tracht far a knecht tsu im – umtsukeren tsu zich Yaakov, un Yisroel zol ingezamlt veren tsu im; un ich bin gemacht in di oigen fun Hashem, un main G-t iz main shtarkeit.</p>	<p>ISA 49:5 And now, saith HASHEM My Yotzer from the beten to be Eved of Him, to bring back Ya'akov to Him, so that Yisroel would be gathered to Him; so shall I be honored in the eyes of HASHEM , and Elohai shall be My oz (strength) .</p>
<p>ISA 49:6 און ער הָאָט געזאָגט: קנאַפּ איז – ווייל דו ביסט מִיין קנעכט – אויפֿצורִיכטן די שטאַמען פֿון יעקב, און די צווייגן פֿון יִשְׂרָאֵל אומצוקערן; נאָר אִיךְ וועל דִיך מאַכן פֿאַר אַ ליכט פֿון די פֿעלקער. אַז מִיין הילף זאָל זײַן ביז צום עק פֿון דער ערד. edit</p>	<p>ISA 49:6 un er hot gezogt: knap·iz – vail du bist main knecht – oiftsurichten di shtamen fun Yaakov, un di tsvaigen fun Yisroel umtsukeren; nor ich vel dich machen far a licht fun di felker. az main hilf zol zain biz tsum ek fun der erd.</p>	<p>ISA 49:6 And He said, It is too small a thing that Thou shouldest be Eved to Me to raise up the Shivtei Ya'akov, and to bring back the Netzurei Yisroel (Preserved of Israel, the She'erit) ; I will also give Thee for Ohr Goyim, that Thou mayest be My Yeshu'ah (Salvation) unto the ketzeh ha'aretz.</p>

<p>ISA 49:7 אזוי האָט ה' געזאָגט, דער אויסלייזער {גואַל} פֿון ישׂראַל, און זײַן הייליקער, צו דעם וואָס איז פֿאַראַכטעט {בזה} אין זײַן נפֿש, צו דעם פֿאַרומווערדיקטן פֿון פֿעלקער, צו דעם קנעכט פֿון געוועלטיקער: מלכים וועלן זען און וועלן אויפֿשטיין, שָׁרְרוֹת – און וועלן זיך בוקן, פֿון וועגן ה' וואָס איז געטריי, דעם הייליקן פֿון ישׂראַל וואָס האָט דיך אויסדערווילט. edit</p>	<p>ISA 49:7 azoi hot Hashem gezogt, der oisleizer fun Yisroel, un zain heiliker, tsu dem vos iz farachtet in zain nefesh, tsu dem farumverdikten fun felker, tsu dem knecht fun geveltiker: Molechim velen zen un velen oifshtein, srurut – un velen zich buken, fun vegen Hashem vos iz getrai, dem heiliken fun Yisroel vos hot dich oisderveilt.</p>	<p>ISA 49:7 Thus saith HASHEM , the Go'el Yisroel, and His Kadosh, to Him of despised nefesh, to Him whom the Goy (Nation) abhorreth, to the Eved Moshelim: Melachim shall see and arise, Sarim also shall worship, because of HASHEM Who is Ne'eman and the Kadosh Yisroel, that hath chosen Thee.</p>
<p>ISA 49:8 אזוי האָט ה' געזאָגט: אין צײַט פֿון באַוויליקונג טו איך דיר ענטפֿערן, און אין טאָג פֿון ישועה טו איך דיך העלפֿן; און איך וועל דיך היטן, און דיך מאַכן פֿאַר אַ בְּרִית צו די אומות, כדי דו זאָלסט אויפֿריכטן דאָס לאַנד, אַז דו זאָלסט זיי מאַכן ירשענן די וויסטע נחלות; edit</p>	<p>ISA 49:8 azoi hot Hashem gezogt: in tsait fun babilikung tu ich dir entferen, un in tog fun yeshue tu ich dich helfen; un ich vel dich hiten, un dich machen far a bris tsu di umes, kedei du zolst oifrichten dos land, az du zolst zeï machen yrshenen di viste nachlut;</p>	<p>ISA 49:8 Thus saith HASHEM , In a time of [My] ratzon (favor) have I answered Thee, and in a Yom Yeshu'ah have I helped Thee; and I will preserve Thee, and give Thee for a Brit Am to raise up Eretz, to reapportion desolate nechalot (inheritances) .</p>
<p>ISA 49:9 צו זאָגן צו די געפֿאַנגענע: גיט אַרויס! צו די וואָס אין פֿינצטערניש: אַנטפלעקט איך! בײַ די וועגן וועלן זיי זיך</p>	<p>ISA 49:9 tsu zogen tsu di gefangene: geit arois! tsu di vos in fintsternish: antplekt ich! bai di vegen velen zeï zich fiteren, un oif ale hoiche erter vet zain</p>	<p>ISA 49:9 That thou mayest say to the asurim (the prisoners, those of the Golus) to them that are in choshech, Reveal yourselves. They shall feed in the derakhim</p>

<p>פֿיטערן, און אויף אַלע הויכע ערטער וועט זײַן זייער פֿיטערונג. edit</p>	<p>zeyer fiterung.</p>	<p>and their pastures shall be in kol shefayim (<i>high hills</i>) .</p>
<p>זײ וועלן נישט הונגערן און נישט דאַרשטן, און נישט פלאַגן וועט זײ היץ און זון, וואַרום זייער דערבאַרימער וועט זײ באַלייטן, און בײַ קוואַלן וואַסער וועט ער זײ פֿירן. edit</p>	<p>ISA 49:10 zei velen nisht hungeren un nisht dorshten, un nisht plogen vet zei hits un zun, vorem zeyer derbarimer vet zei baleiten, un bai kvalen vaser vet er zei firen.</p>	<p>ISA 49:10 They shall not hunger nor thirst; neither shall the sharav nor shemesh beat on them; for He that hath rachamim on them shall guide them, even by the springs of mayim shall He lead them.</p>
<p>און איך וועל מאַכן אַלע מײַנע בערג פֿאַר אַ וועג, און מײַנע שטעגן וועלן דערהײכט ווערן. edit</p>	<p>ISA 49:11 un ich vel machen ale maine berg far a veg, un maine shtegen velen derheicht veren.</p>	<p>ISA 49:11 And I will make all My harim into derech, and My highways shall be exalted.</p>
<p>זע, די וועלן קומען פֿון דער צײַט, און די-אַ וועלן קומען פֿון צפֿון און פֿון מערבֿ, און די, פֿון לאַנד סינים. edit</p>	<p>ISA 49:12 ze, di velen kumen fun der tsait, un di-a velen kumen fun tsofen un fun mayrev, un di, fun land Sinim.</p>	<p>ISA 49:12 Hinei, these shall come from afar; and, hinei, these from the tzafon and from the yam; and these from Eretz Sinim.</p>
<p>זינגט, איר הימלען, און פֿרײ זיך, דו ערד, און ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג, וואַרום ה' האָט געטרייסט זײַן פֿאַלק, און זײַנע אַרימע טוט ער דערבאַרימען. edit</p>	<p>ISA 49:13 zingt, ir himlen, un frai zich, du erd, un brecht ois, ir berg, in gezang, vorem Hashem hot getreist zain folk, un zaine orime tut er derbarimen.</p>	<p>ISA 49:13 Sing joyfully, O Shomayim; and rejoice, O Eretz; and break forth into singing, O Harim; for HASHEM hath comforted His people, and will have rachamim upon his afflicted ones.</p>
<p>און צײַן האָט געזאַגט: פֿאַרלאַזן האָט מײַך ה', און</p>	<p>ISA 49:14 un Tsiyon hot gezogt: farlozen hot mich Hashem, un Adonoi hot fargesen on mir.</p>	<p>ISA 49:14 But Tziyon said, HASHEM hath forsaken me, and Adonoi hath forgotten me.</p>

<p>אָדְנִי הָאָט פֿאַרגעסן אָן מיר. edit</p>		
<p>קען אַ פֿרוי פֿאַרגעסן איר ברוסטקינד, נישט צו דערבאַרימען דעם זון פֿון איר לייב? אַפֿילו די דאָזיקע זאָלן פֿאַרגעסן, וועל איך אָן דיר נישט פֿאַרגעסן. edit</p>	<p>ISA 49:15 ken a froi fargesen ir brustkind, nisht tsu derbarimen dem zun fun ir laib? afile di dozike zolen fargesen, vel ich on dir nisht fargesen.</p>	<p>ISA 49:15 Can an isha forget her nursing baby, that she should not have rachamim on her ben beten? Indeed, they may forget, yet I will not forget thee.</p>
<p>זע, אויף די האַנטפֿלעכן האָב איך דיד אויסגעקריצט, דיינע מויערן זיינען תמיד פֿאַר מיר. edit</p>	<p>ISA 49:16 ze, oif di hantflechen hob ich dich oisgekritst, daine moieren zainen tmid far mir.</p>	<p>ISA 49:16 Behold, I have engraved thee upon the palms of My hands; thy chomot are continually before Me.</p>
<p>אייליק קומען דיינע קינדער; דיינע צעשטערער און דיינע פֿאַרוויסטער וועלן אַרויס פֿון דיר. edit</p>	<p>ISA 49:17 ilik kumen daine kinder; daine tseshterer un daine farvister velen arois fun dir.</p>	<p>ISA 49:17 Thy banim shall make haste; thy destroyers and they that laid thee waste shall depart from thee.</p>
<p>הייב אויף רונד אַרום דיינע אויגן, און זע: זיי אַלע זיינען איינגעזאַמלט, און קומען צו דיר. אַזוי ווי איך לעב, זאָגט ה', אַז זיי אַלע וועסטו ווי אַ צירונג אַנטאָן, און וועסט זיי אַנקניפֿן אַזוי ווי אַ כלה; edit</p>	<p>ISA 49:18 heib oif rund arum daine oigen, un ze: ze: ze ale zainen ingezamlt, un kumen tsu dir. azoi vi ich leb, zagt Hashem, az zei ale vestu vi a tsirung onton, un vest zei onknipn azoi vi a kale;</p>	<p>ISA 49:18 Lift up thine eyes round about, and behold; all these gather themselves together, and come to thee. As I live, saith HASHEM , thou shalt surely clothe thee with them all, as with jewelry and put them on like a kallah.</p>
<p>וואַרום דיינע חורבֿות און דיינע וויסטענישן, און דיין לאַנד דאָס צעשטערטע –</p>	<p>ISA 49:19 vorem daine churbut un daine vistenishen, un dain land dos tseshterte – far vor, vest atsund eng zain fun voiner, un dervaitert velen zain daine</p>	<p>ISA 49:19 For thy ruins and thy desolate places, and the ertz of thy devastation, shall even now be too narrow for the inhabitants, and they that</p>

<p>פֶּאָר וואָר, וועסט אַצונד ענג זיין פֿון ווינער, און דערווייטערט וועלן זיין דייע אומברענגער. edit</p>	<p>umbrenger.</p>	<p>devoured thee shall be far away.</p>
<p>ISA 49:20 זאָגן וועלן נאָך אין דייע אויערן דייע אָנגעוואָרענע קינדער: ענג איז מיר דער אַרט, טרעט מיר אָפּ, איך זאָל קענען ווינען. edit</p>	<p>ISA 49:20 zogen velen noch in daine oieren daine ongevorene kinder: eng iz mir der ort, tret mir op, ich zol kenen voinen.</p>	<p>ISA 49:20 Furthermore, the Bnei Shikkulayich (<i>the Children of thy Bereavement, i.e., the sons born while the Mother was bereaved of other children lost</i>) shall say again in thine oznayim, The makom is too cramped for me; geshah (<i>fall back, make room, give place</i>) to me that I may dwell.</p>
<p>ISA 49:21 און וועסט זאָגן אין דייע האַרצן: ווער האָט מיר די דאָזיקע געבאַרן? איך בין געווען אָן קינדער און עלנד, פֶּאַרטריבן און פֶּאַרוואָגעלט; און די דאָזיקע ווער האָט אויפֿגעצויגן? זע, איך בין דאָך געבליבן אַליין, די דאָזיקע וווּ זיינען געווען? edit</p>	<p>ISA 49:21 un vest zogen in dain hartsen: ver hot mir di dozike geboren? ich bin geven on kinder un elnd, fartriben un farvogelt; un di dozike ver hot oifgetsoigen? ze, ich bin doch gebliben alein, di dozike vu zainen geven?</p>	<p>ISA 49:21 Then shalt thou say in thine lev, Who hath begotten me these, seeing I am shekhulah (<i>bereaved</i>) of my children, and am galmudah (<i>barren, incapable of having children</i>) , a captive of the Golus, and thrust away as rejected? So who has reared these? Behold I was left a lone survivor; these, where were they? Where did they come from?</p>
<p>ISA 49:22 אַזוי האָט געזאָגט אַדנִי ה': זע, איך וועל אויפֿהייבן צו די פֿעלקער מיין האַנט, און צו די אומות וועל איך אויפֿשטעלן מיין פֿאַן, און זיי</p>	<p>ISA 49:22 azoi hot gezogt Adonoi Hashem: ze, ich vel oifheiben tsu di felker main hant, un tsu di umes vel ich oifshtelen main fon, un zei velen brengen daine zin in buzem, un daine techter</p>	<p>ISA 49:22 Thus saith Adonoi HASHEM , Hinei, I will lift up Mine Yad to the Goyim, and set up My nes (<i>banner, rallying flag</i>) to the Nations; and they shall bring thy banim in their</p>

<p>וועלן ברענגען דיִינע זין אין בוזעם, און דיִינע טעכטער וועלן אויפֿן אַקסל געטראָגן ווערן. edit</p>	<p>velen oifen aksl getrogen veren.</p>	<p>arms, and thy banot shall be carried upon their shoulders.</p>
<p>ISA 49:23 און מלכים וועלן זיין דיִינע דערצייער, און זייער שָׂרָרוּת־טַעֵס דיִינע אַמען; מיטן פנים צו דער ערד וועלן זיי זיך בוקן צו דיר, און דעם שטויב פֿון דיִינע פֿיס וועלן זיי לעקן; און וועסט וויסן אַז איד בין ה', וואָס נישט פֿאַרשעמט ווערן די וואָס האָפֿן צו מיר. edit</p>	<p>ISA 49:23 un Molechim velen zain daine dertsier, un zeyer sroruttet daine amen; miten ponem tsu der erd velen ze zich buken tsu dir, un dem shtoib fun daine fis velen ze leken; un vest visen az ich bin Hashem, vos nisht farshemt veren di vos hofen tsu mir.</p>	<p>ISA 49:23 And melachim shall be thy omenim (<i>foster fathers, supporters, nurturers</i>), and their sarot thy wet nurses; they shall bow down before thee with their face toward eretz, and lick the apher of thy raglayim; and thou shalt know that I am HASHEM ; for they shall not be put to shame that wait for Me.</p>
<p>ISA 49:24 ווערט אַוועקגענומען פֿון דעם גבור דער רויב, צי ווערט דער פֿאַנג פֿון דעם זיגער אַנטרונען? edit</p>	<p>ISA 49:24 vert avekgenumen fun dem giber der roib, tsi vert der fang fun dem ziger antrunen?</p>	<p>ISA 49:24 Shall the malko'ach (<i>plunder, prey, booty</i>) be taken from the gibbor; shall the shevi tzaddik be delivered?</p>
<p>ISA 49:25 פֿאַר וואָר, אַזוי זאָגט ה': אַפֿילו דער פֿאַנג פֿון דעם גבור זאָל אַוועקגענומען ווערן, און דער רויב פֿון דעם שטאַרקן זאָל אַנטרונען ווערן, אַבער מיט דיִינע קריגער וועל איד קריגן, און דיִינע קינדער וועל איד העלפֿן. edit</p>	<p>ISA 49:25 far vor, azoi zogt Hashem: afile der fang fun dem giber zol avekgenumen veren, un der roib fun dem shtarken zol antrunen veren, ober mit daine kriger vel ich krigen, un daine kinder vel ich helfen.</p>	<p>ISA 49:25 But thus saith HASHEM , Even the Shevi gibbor shall be taken, and the malko'ach of the aritz (<i>the fierce, the tyrant</i>) shall escape; for I will contend with him that contendeth with thee, and I will save thy banim.</p>
<p>ISA 49:26 און איד וועל מאַכן עסן</p>	<p>ISA 49:26 un ich vel machen esen daine driker zeyer fleish, un vi</p>	<p>ISA 49:26 And I will feed them that oppress thee with their own</p>

<p>דיינע דריקער זייער פלייש, און ווי טרויבנזאָפֿט וועלן זיי זייער בלוט שיכורן; און אַלע לייבער וועלן וויסן אַז איד ה' בין דיין העלפֿער, און דיין אויסלייזער {גואַל} איז דער מאַכטיקער פֿון יעקב. edit</p>	<p>troibnzaft velen zei zeyer blut shikuren; un ale leiber velen visen az ich Hashem bin dain helfer, un dain oisleizer iz der machtiker fun Yaakov.</p>	<p>basar; and they shall be shikkor (<i>drunk</i>) with their own dahm, as with asis (<i>new wine</i>) ; and kol basar shall know that I HASHEM am thy Moshi'a and thy Go'el, the Avir Ya'akov (<i>Mighty One of Jacob</i>) .</p>
<p>ISA 50:1 אַזוי האָט ה' געזאָגט: ווו איז דער גט פֿון אייער מוטער, אַז איד האָב זי אַוועקגעשיקט? אָדער ווער איז פֿון מיינע מאָנער, וואָס איד האָב איד פֿאַרקויפֿט צו אים? זעט, איבער אייערע זינד זייט איר פֿאַרקויפֿט געוואָרן, און איבער אייערע פֿאַרברעכן איז אייער מוטער אַוועקגעשיקט געוואָרן. edit</p>	<p>ISA 50:1 azoi hot Hashem gezogt: vu iz der get fun ier muter, az ich hob zi avekgeschikt? oder ver iz fun maine moner, vos ich hob ich farkoift tsu im? zet, iber eyere zind zeit ir farkoift gevoren, un iber eyere farbrechen iz ier muter avekgeschikt gevoren.</p>	<p>ISA 50:1 Thus saith HASHEM , Where is the Sefer Keritut (<i>Bill of Divorce</i>) by which I sent your Em (<i>Mother</i>) away? Or which Nosheh (<i>Creditor</i>) of Mine is it to whom I have sold you [into slavery]? Behold, for your avonot (<i>iniquities</i>) have ye been sold, and for your peyscha'im (<i>rebellions</i>) was your Em sent away.</p>
<p>ISA 50:2 פֿאַר וואָס בין איד געקומען, און קיין מענטש איז נישט געווען? גערופֿן, און קיינער האָט נישט געענטפֿערט? איז דען קורץ מיין האַנט אויסצולייזן, צי נישטאָ קיין כּוח אין מיר, איד מציל צו זיין? זעט, מיט מיין אַנגעשריי טריקן איד אויס</p>	<p>ISA 50:2 far vos bin ich gekumen, un kein mentsh iz nisht geven? gerufen, un keiner hot nisht geentfert? iz den kurts main hant oistsuleizen, tsi nishto kein koiech in mir, ich matsl tsu zain? zet, mit main ongeshrei triken ich ois dem yam. ich mach fun taichen a midbar; zeyere fish veren dumpik on vaser, un shtarben fun</p>	<p>ISA 50:2 Why, when I came, was there no ish (<i>man [at all] to respond</i>) ? When I called, was there none to answer? Is My Yad too short, that it cannot redeem? Or have I no ko'ach (<i>power</i>) to save? Behold, at My rebuke I dry up the yam (<i>sea</i>) , I make the neharot (<i>rivers</i>) a midbar (<i>desert</i>) ; their dag (<i>fish</i>) stink, because there is no</p>

<p>דעם ים. איך מאַך פֿון טייַכן אַ מדבר; זייערע פֿיש ווערן דומפיק אָן וואַסער, און שטאַרבן פֿון דאַרשטיקייט. edit</p>	<p>dorshtikeit.</p>	<p>mayim, and die of tzama <i>(thirst)</i> .</p>
<p>ISA 50:3 איך קלייד די הימלען אין שוואַרצקייט, און מאַך זאַק זייער צודעק. edit</p>	<p>ISA 50:3 ich kleid di himlen in shvartskeit, un mach zak zeyer tsudek.</p>	<p>ISA 50:3 I clothe Shomayim with blackness, and I make sackcloth their covering.</p>
<p>ISA 50:4 אַדנִי ה' האָט מיר געגעבן אַ צונג פֿון געלערנטע, צו וויסן צו העלפֿן דעם מידן מיט אַ וואָרט; ער וועקט פֿרימאַרגן אין פֿרימאַרגן, ער וועקט מיר דאָס אויער, צו הערן אַזוי ווי די געלערנטע. edit</p>	<p>ISA 50:4 Adonoi Hashem hot mir gegeben a tsung fun gelernte, tsu visen tsu helfen dem miden mit a vort; er vekt frimorgen in frimorgen, er vekt mir dos oier, tsu heren azoi vi di gelernte.</p>	<p>ISA 50:4 Adonoi HASHEM hath given Me the leshon limmudim <i>(learned tongue of disciples)</i> , that I should know how to speak a devar <i>(word, i.e., word of consolation)</i> in season to him that is weary; He wakeneth baboker baboker <i>(morning by morning)</i> , He wakeneth Mine ozen <i>(ear)</i> to hear as the limmudim <i>(disciples, those being taught)</i> .</p>
<p>ISA 50:5 אַדנִי ה' האָט מיר געעפֿנט דאָס אויער, און איך האָב נישט ווידערשפעניקט, נישט אַפּגעטרעטן אַהינטער. edit</p>	<p>ISA 50:5 Adonoi Hashem hot mir geefent dos oier, un ich hob nisht vidershpenikt, nisht opgetreten ahinter.</p>	<p>ISA 50:5 Adonoi HASHEM hath opened Mine ozen <i>(ear)</i> , and I was not rebellious, neither did I turn back.</p>
<p>ISA 50:6 מיין רוקן האָב איך געגעבן צו די שלעגער, און מייע באַקן צו די פֿליקער; איך האָב נישט פֿאַרבאַרגן מיין פנים פֿון שאַנדן און</p>	<p>ISA 50:6 main ruchen hob ich gegeben tsu di shleger, un maine baken tsu di fliker; ich hob nisht farborgen main ponem fun shanden un shpaiechts.</p>	<p>ISA 50:6 I offered My gev <i>(back)</i> to them that deliver blows, and My lekhi <i>(cheeks)</i> to them that pulled out: I hid not My face from kelimot <i>(humiliations, shame)</i> and rok <i>(spitting, saliva)</i> .</p>

<p>שפייעכץ. edit</p>		
<p>ISA 50:7 אָבער אַדנִי ה' וועט מיר העלפֿן, דערום ווער איך נישט פֿאַרשעמט; דערום האָב איך געמאַכט מיין פנים ווי קיזל, און איך ווייס אַז איך וועל נישט אין ביוש בלייבן. edit</p>	<p>ISA 50:7 ober Adonoi Hashem vet mir helfen, derum ver ich nisht farshemt; derum hob ich gemacht main ponem vi kizl, un ich veis az ich vel nisht in biiush blauben.</p>	<p>ISA 50:7 For Adonoi HASHEM will help Me; therefore shall I not be disgraced; therefore have I set My face as khalamish (<i>flint</i> [See]), and I know that I shall not be ashamed.</p>
<p>ISA 50:8 נאַנט איז מיין גערעכטגעבער; ווער וויל זיך לאָדן מיט מיר? לאָמיר זיך שטעלן בינאַנד; ווער איז מיין בעל-דין? זאַל ער גענענען צו מיר. edit</p>	<p>ISA 50:8 nont iz main gerechtgeber; ver vil zich loden mit mir? lomir zich shtelen bainand; ver iz main Baal-din? zol er genenen tsu mir.</p>	<p>ISA 50:8 He that vindicateth is karov (<i>near</i>), who will contend with Me? Let us stand together. Who is Mine Ba'al Mishpat (<i>Adversary in court, the one bringing charges</i>)? Let him draw near to Me [in court].</p>
<p>ISA 50:9 זע, אַדנִי ה' וועט מיר העלפֿן; ווער איז דער וואָס וועט מיך אומגערעכט מאַכן? זע, זיי אַלע וועלן ווי אַ בגד צעפֿאַלן, מאָיל וועט זיי אויפֿעסן. edit</p>	<p>ISA 50:9 ze, Adonoi Hashem vet mir helfen; ver iz der vos vet mich umgerecht machen? ze, ze ale velen vi a beged tsefalen, moil vet ze iofesen.</p>	<p>ISA 50:9 See, Adonoi HASHEM will help Me. Who is he that shall condemn Me? See, they all shall wear out like a beged (<i>garment</i>); the ahsh (<i>moth</i>) shall eat them.</p>
<p>ISA 50:10 ווער איז צווישן אייך וואָס האָט מורא פֿאַר ה', וואָס הערט צו דעם קול פֿון זיין קנעכט? וואָס איז געגאַנגען אין פֿינצטערניש, און האָט קיין ליכט נישט געהאַט? זאַל ער זיך פֿאַרזיכערן אויף דעם</p>	<p>ISA 50:10 ver iz tsvishen ich vos hot moire far Hashem, vos hert tsu dem kol fun zain knecht? vos iz gegangen in fintsternish, un hot kein licht nisht gehat? zol er zich farzicheren oif dem nomen fun Hashem, un zich onlenen oif zain G-t.</p>	<p>ISA 50:10 Who among you that feareth HASHEM, that obeyeth the voice of His Eved, though he may have walked in chashekhim (<i>darknesses</i>), with no gleam of light for himself, let him trust B'Shem HASHEM, and lean upon Elohav.</p>

<p>נאָמען פֿון ה', און זיך אָנלענען אויף זיין ג-ט. edit</p>		
<p>אַט איר אַלע וואָס צינדט ISA 50:11 אַן אַ פֿייער, וואָס גורט אָן פֿונקען – גייט אין דער פֿלאַם פֿון אייער פֿייער, און אין די פֿונקען וואָס איר האָט אַנגעצונדן! פֿון מיין האַנט געשעט דאָס אייך, אין ווייטאָג וועט איר ליגן. edit</p>	<p>ISA 50:11 ot ir ale vos tsindt on a faier, vos gurt on funken – geit in der flam fun ier faier, un in di funken vos ir hot ongetsunden! fun main hant geshet dos ich, in veitog vet ir ligen.</p>	<p>ISA 50:11 See, all ye that kindle an eish (fire) , ye that prepare for battle with zikot (flashing firebrands) , walk in the light of the fire of your [own making] and among the zikot (flashing firebrands) that ye have set burning, and this shall ye have from My Yad; ye shall lie down in ma'atze'vah (torment, pain, grieving) .</p>
<p>הערט מיר צו, איר וואָס יאָגט זיך נאָך גערעכטיקייט, איר וואָס זוכט ה': קוקט אויף דעם פֿעלדז פֿון וואַנען איר זייט אויסגעהאַקט, און אויף דער ברונעמגרוב פֿון וואַנען איר זייט אויסגעגראָבן; edit</p>	<p>ISA 51:1 hert mir tsu, ir vos yogt zich noch gerechtikeit, ir vos zucht Hashem: kukt oif dem feldz fun vanen ir zeit oisgehakt, un oif der brunemgrub fun vanen ir zeit oisgegrogen;</p>	<p>ISA 51:1 Pay heed to Me, ye that pursue tzedek, ye that seek HASHEM ; look unto the Tzur from where ye are cut, and to the quarry from where ye were hewn.</p>
<p>קוקט אויף אַבְרָהָם ISA 51:2 אייער פֿאַטער, און אויף שְׂרָהן וואָס האָט אייך געבאַרן; הגם אייער, האָב איך אים גערופֿן, פֿדי איך זאָל אים בענטשן, און זאָל אים מערן. edit</p>	<p>ISA 51:2 kukt oif Avraham ier foter, un oif Sarahen vos hot ich geboren; hagam einer, hob ich im gerufen, kedei ich zol im bentshen, un zol im meren.</p>	<p>ISA 51:2 Look unto Avraham Avichem, and unto Sarah that gave birth to you; for I called him as one alone, and put a brocha on him, and made him many.</p>
<p>פֿאַר וואָר, ה' טוט ISA 51:3 טרייסטן ציִון, ער טרייסט אַלע אירע חורבֿות; ער וועט מאַכן</p>	<p>ISA 51:3 far vor, Hashem tut treisten Tsiyon, er treist ale ire churbut; er vet machen ire midbar azoi vi Eden, un ire</p>	<p>ISA 51:3 For HASHEM shall comfort Tziyon; He will comfort all her ruins; and He will make her midbar like Eden, and her ruins</p>

<p>אירע מדבר אַזוי ווי עֵדן, און אירע וויסטע ערטער אַזוי ווי דעם גאַרטן פֿון ה', פֿרייד און שִׂמחה וועט אין איר געפֿונען ווערן, לויב און אַ קול פֿון געזאַנג. edit</p>	<p>viste erter azoi vi dem gorten fun Hashem, freid un simcha vet in ir gefunen veren, loib un a kol fun gezang.</p>	<p>like the Gan (Garden) of HASHEM ; sasson and simchah shall be found therein, todah, and the kol zimrah (the sound of singing) .</p>
<p>ISA 51:4 האַרכט צו מיר, מיין פֿאַלק, און פֿאַרנעמט צו מיר, מיין אומה, וואַרום אַ תורה וועט אַרויסגיין פֿון מיר, און מיין משפט וועל איך צום ליכט פֿון די פֿעלקער אַרויסלאַזן. edit</p>	<p>ISA 51:4 horcht tsu mir, main folk, un farnemt tsu mir, main ume, vorem a ture vet aroisgein fun mir, un main mishpot vel ich tsum licht fun di felker aroislozen.</p>	<p>ISA 51:4 Pay heed unto Me, O My people; and give ear unto Me, O My Nation; for torah shall go forth from Me, and I will set at rest My mishpat as Ohr Amim (Light for the Nations) .</p>
<p>ISA 51:5 נאַנט איז מיין גערעכטיקייט, אַרויס איז מיין הילף, און מיין אַרעמס וועלן משפטן די פֿעלקער; די אינדזלען וועלן האַפֿן אויף מיר, און אויף מיין אַרעם וועלן זיי האַפֿן. edit</p>	<p>ISA 51:5 nont iz main gerechtikeit, arois iz main hilf, un maine orems velen mishpeten di felker; di indzelen velen hofen oif mir, un oif main orem velen zei hofen.</p>	<p>ISA 51:5 My tzedek is near; My Salvation is gone forth, and Mine zero'a shall judge the Ammim; the iyim shall wait upon Me, and on Mine zero'a shall they trust.</p>
<p>ISA 51:6 הייבט אויף צו די הימלען אייערע אויגן, און קוקט אויף דער ערד פֿון אונטן, וואַרום די הימלען ווערן ווי רויך צעקראַכן, און די ערד וועט ווי אַ בגד צעפֿאַלן, און אירע באַווינער וועלן ווי אומגעציפֿער שטאַרבן; אַבער</p>	<p>ISA 51:6 heibt oif tsu di himlen eyere oigen, un kukt oif der erd fun unten, vorem di himlen veren vi roich tsekrochen, un di erd vet vi a beged tsefalen, un ire bavoiner velen vi umgetsifer shtarben; ober main hilf vet zain eibik, un main gerechtikeit vet nisht opgebracht veren.</p>	<p>ISA 51:6 Lift up your eyes to Shomayim, and look upon ha'aretz beneath; for Shomayim shall vanish like ashan (smoke) , and ha'aretz shall wear out like a beged, and they that dwell therein shall die in like manner; but My Yeshu'ah (Salvation) shall be l'olam, and My tzedakah shall not be</p>

<p>מיין הילף וועט זיין אייביק, און מיין גערעכטיקייט וועט נישט אָפּגעבראַכן ווערן. edit</p>		<p>dismayed.</p>
<p>ISA 51:7 הערט מיר צו, איר וואָס ווייסט גערעכטיקייט, דאָס פֿאַלק וואָס מיין תּוֹרָה איז אין זייער האַרצן: איר זאָלט נישט מורא האָבן פֿאַרן שמוֹאָך פֿון מענטשן, און פֿאַר זייערע לעסטערונגען זאָלט איר נישט אַנגסטן. edit</p>	<p>ISA 51:7 hert mir tsu, ir vos veist gerechtheit, dos folk vos main ture iz in zeyer hartsen: ir zolt nisht moire hoben faran shmach fun mentshen, un far zeyere lesterungen zolt ir nisht angsten.</p>	<p>ISA 51:7 Pay heed unto Me, ye that know tzedek, Am torati velibam <i>(the People with My torah in their heart)</i> ; fear ye not the cherpat enosh <i>(the reproach, reviling of man)</i> neither be ye afraid of their giddufot <i>(insults, scorn)</i> .</p>
<p>ISA 51:8 וואָרום אַזוי ווי אַ בגד וועט זיי מאָיל אויפֿעסן, און אַזוי ווי וואָל וועט זיי דער וואָרעם אויפֿעסן, אָבער מיין גערעכטיקייט וועט זיין אייביק, און מיין הילף אויף דור-דורות. edit</p>	<p>ISA 51:8 vorem azoi vi a beged vet zei moil oifesen, un azoi vi vol vet ze der vorem oifesen, ober main gerechtikeit vet zain eibik, un main hilf oif dor-doires.</p>	<p>ISA 51:8 For the ahsh <i>(moth)</i> shall eat them up like a beged, and the worm shall eat them like wool; but My tzedakah shall be l'olam, and My Yeshu'ah <i>(Salvation)</i> l'odor dorim <i>(from generation to generation)</i> .</p>
<p>ISA 51:9 דערוועק דיך, דערוועק דיך, באַקלייד דיך מיט שטאַרקייט, דו אָרעם {זרוע} פֿון ה'; דערוועק דיך ווי אין די טעג פֿון אַ מאָל, אין די דורות פֿון פֿאַרצייטן. ביסטו נישט דער וואָס האָט צעהאַקט רַהַב, וואָס האָט אַריינגעשטאַכן {חלל} די</p>	<p>ISA 51:9 dervek dich, dervek dich, bakleid dich mit shtarkeit, du orem fun Hashem; dervek dich vi in di teg fun a mol, in di doires fun fartsaiten. bistu nisht der vos hot tsehakt rahav, vos hot araingeshtochen di shlang?</p>	<p>ISA 51:9 Awake, awake, clothe thyself with oz, O zero'a HASHEM ; awake, as in the yemei kedem, in the dorot olamim. Art thou not it that hath cut Rachav to pieces, and pierced Tannin.</p>

<p>edit שלאנג? edit</p>		
<p>ביסטו נישט דער וואָס ISA 51:10 האַט אויסגעטריקנט דעם ים, די וואַסערן פֿון דעם תּהום דעם גרויסן; וואָס האָט געמאַכט די טיפֿענישן פֿון ים פֿאַר אַ וועג, פֿאַר די אויסגעלייזטע אַריבערצוגיין? edit</p>	<p>ISA 51:10 bistu nisht der vos hot oisgetriknt dem yam, di vaseren fun dem thum dem groisen; vos hot gemacht di tifenishen fun yam far a veg, far di oisgeleizte aribertsugein?</p>	<p>ISA 51:10 Art thou not the One Who hath dried the yam, the waters of the tehom rabbah; that hath made the depths of the yam a derech for the ge'ulim <i>(redeemed ones)</i> to cross over?</p>
<p>ISA 51:11 און די דערלייזטע פֿון ה' זאָלן זיך אומקערן, און קומען קיין ציִון מיט געזאַנג, און אַן איביקע שְׂמחה זאָל זיין אויף זייער קאַפּ; שְׂשון-וּשְׂמחה זאָל זיי אַניאַגן, אַנטלויפֿן זאָלן טרויער און זיפֿצעניש. edit</p>	<p>ISA 51:11 un di derleizte fun Hashem zolen zich umkeren, un kumen kein Tsiyon mit gezang, un an eibike simcha zol zain oif zeyer kop; shosun-ushimche zol zei oniogen, antloifen zolen troier un ziftsenish.</p>	<p>ISA 51:11 Therefore the Redeemed of HASHEM shall return, and come with singing unto Tziyon; and simchat olam shall be upon their rosh; they shall obtain sassion and simchah; and sorrow and mourning shall flee away.</p>
<p>ISA 51:12 איך, איך בין אייער טרייסטער; ווער ביסטו, זאָלסט מורא האָבן פֿאַר אַ מענטשן וואָס שטאַרבט, און פֿאַר אַ מענטשנקינד וואָס ווערט צו גראַז געמאַכט? edit</p>	<p>ISA 51:12 ich, ich bin ier treister; ver bistu, zolst moire hoben far a mentshen vos shtarbt, un far a mentshnkind vos vert tsu groz gemacht?</p>	<p>ISA 51:12 I, even I, am He that comforteth you. Who art thou, that thou shouldest fear enosh that shall die, and ben adam which shall be made as khatzir <i>(grass)</i> ;</p>
<p>ISA 51:13 און האָסט פֿאַרגעסן אַן ה' דיין באַשעפֿער, וואָס האָט אויסגעשפּרייט די הימלען, און געגרונטפֿעסט די ערד; און האָסט געאַנגסט נאַכאַנאַנד אַ</p>	<p>ISA 51:13 un host fargesen on Hashem dain Bashefer, vos hot oisgeshpreit di himlen, un gegruntfest di erd; un host geangst nochanand a gantsen tog faran grimtsoren fun dem</p>	<p>ISA 51:13 And forgettest HASHEM Osehcha <i>(thy Maker)</i> , that hath stretched out Shomayim, and laid the foundations of Eretz; and thou art terrified tamid <i>(constantly)</i> , kol hayom,</p>

<p>גֵּאֲנֵצַן טָאָג פֿאַרן גרימצאָרן פֿון דעם דריקער, ווי ער האָט זיך אָנגעברייט אומצוברענגען; אַבער וווּ איז דער גרימצאָרן פֿון דעם דריקער? edit</p>	<p>driker, vi er hot zich ongebreit umtsubrenge; ober vu iz der grimtsoren fun dem driker?</p>	<p>because of the fury of the oppressor when he is ready to destroy? And where is the fury of the oppressor?</p>
<p>גיד ווערט דער ISA 51:14 געבויגענער אָפּגעבונדן, און ער וועט נישט שטאַרבן אין גרוב {שַׁחַת}, און נישט געמינערט ווערן וועט זיין ברויט. edit</p>	<p>ISA 51:14 gich vert der geboigener opgebunden, un er vet nisht shtarben in grub , un nisht geminert veren vet zain broit.</p>	<p>ISA 51:14 The tzo'eh (<i>the one stooped [in the Golus]</i>) hasteneth that he may be set free, and that he should not die in shachat, nor that his lechem should fail.</p>
<p>וואָרום איך בין ה' דיין ISA 51:15 ג-ט, וואָס צערודערט דעם ים, און זיינע אינדן ברומען, וואָס ה' צבֿאות איז זיין נאָמען. edit</p>	<p>ISA 51:15 vorem ich bin Hashem dain G-t, vos tserudert dem yam, un zaine inden brumen, vos Hashem tsboot iz zain nomen.</p>	<p>ISA 51:15 But I am HASHEM Eloheicha Who stirs up the yam, whose waves roar; HASHEM Tzva'os Shmo.</p>
<p>און איך האָב ISA 51:16 אַריינגעטאָן מייןע ווערטער אין דיין מויל, און מיטן שאָטן פֿון מיין האַנט האָב איך דיך צוגעדעקט, כדי צו פֿלאַנצן די הימלען, און צו גרונפֿעסטן די ערד, און זאָגן צו ציון: מיין פֿאַלק ביסטו. edit</p>	<p>ISA 51:16 un ich hob araingeton maine verter in dain moil, un miten shoten fun main hant hob ich dich tsugedekt, kedei tsu flantsen di himlen, un tsu grunfesten di erd, un zogen tsu Tsiyon: main folk bistu.</p>	<p>ISA 51:16 And I put My words in thy mouth, and I have covered thee in the tzel (<i>shadow</i>) of Mine yad, that I may set Shomayim in place, and lay the foundations of Eretz, and say unto Tziyon, Thou art My people.</p>
<p>דערוועק דיך, דערוועק ISA 51:17 דיך, שטיי אויף, ירושָׁלַיִם, דו וואָס האָסט געטרונקען פֿון</p>	<p>ISA 51:17 dervek dich, dervek dich, shtei oif, Yerusholayim, du vos host getrunken fun Hashem's hant dem kos fun zain</p>	<p>ISA 51:17 Awake, awake, rise up, O Yerushalayim, which hast drunk at the Yad HASHEM the kos of His fury; thou hast drunk to the</p>

<p>ה'ס האַנט דעם פֿוס פֿון זײַן גרימצאַרן; דעם בעכער, דעם פֿוס פֿון פֿאַרטומלעניש, געטרונקען און אויסגעזויגן. edit</p>	<p>grimtsoren; dem becher, dem kos fun fartumlenish, getrunken un oisgezogen.</p>	<p>dregs and drained dry the Kos HaTarelah (<i>Cup of Reeling</i>) .</p>
<p>ISA 51:18 נישטאָ ווער זאָל זי פֿירן, פֿון אַלע זין וואָס זי האָט געבאַרן, און נישטאָ ווער זאָל האַלטן איר האַנט, פֿון אַלע זין וואָס זי האָט אויפֿגעצויגן. edit</p>	<p>ISA 51:18 nishto ver zol zi firen, fun ale zin vos zi hot geboren, un nishto ver zol halten ir hant, fun ale zin vos zi hot oifgetsoigen.</p>	<p>ISA 51:18 Among kol banim whom she hath given birth to, there is none to guide her; neither is there any that taketh her by the yad of kol banim that she hath reared.</p>
<p>ISA 51:19 די ביידע האָבן דיך געטראָפֿן – ווער קען דיך באַקלאָגן? פֿאַרוויסטונג און בראָד, און הונגער און שווערד – ווי קען איד דיך טרייסטן? edit</p>	<p>ISA 51:19 di beide hoben dich getrofen – ver ken dich baklogen? farvistung un broch, un hunger un shverd – vi ken ich dich treisten?</p>	<p>ISA 51:19 These two are come upon thee. Who shall grieve for thee? Shod and shever and ra'av (<i>famine</i>) and cherev; with whom shall I console thee?</p>
<p>ISA 51:20 דייןע זין ליגן געחלשטע אין אַלע עק גאַסן, ווי אַ ווילדציג אין נעץ; פֿול מיט דעם גרימצאַרן פֿון ה', מיט דעם אַנגעשריי פֿון דיין ג-ט. edit</p>	<p>ISA 51:20 daine zin ligen gechlshte in ale ek gasen, vi a vildtsig in nets; ful mit dem grimtsoren fun Hashem, mit dem ongeschrei fun dain G-t.</p>	<p>ISA 51:20 Thy banim have fainted, they lie at the rosh of all the streets, like a wild bull in a net; they are full of the chamat HASHEM , the rebuke of thy G-d.</p>
<p>ISA 51:21 דערום הער נאָר צו דאָס דאָזיקע, דו אַרימע, און פֿאַרשיכורטע, אָבער נישט פֿון וויין; edit</p>	<p>ISA 51:21 derum her nor tsu dos dozike, du orime, un farshikurte, ober nisht fun vain;</p>	<p>ISA 51:21 Therefore hear now this, thou afflicted one, thou drunken one, but not with yayin;</p>
<p>ISA 51:22 אַזוי האָט געזאָגט דיין האַר ה', און דיין ג-ט וואָס</p>	<p>ISA 51:22 azoi hot gezogt dain Har Hashem, un dain G-t vos nemt zich on far zain folk: ze, ich hob</p>	<p>ISA 51:22 Thus saith thy L-rd HASHEM , and thy G-d that pleadeth the cause of His</p>

<p>נעמט זיך אָן פֿאַר זײַן פֿאַלק: זע, אײַך האָב אַוועקגענומען פֿון דײַן האַנט דעם פֿוס פֿון פֿאַרטומלעניש, דעם בעכער, דעם פֿוס פֿון מײַן גרימצאָרן; וועסט אים מער ווידער נישט טרינקען. edit</p>	<p>avekgenumen fun dain hant dem kos fun fartumlenish, dem becher, dem kos fun main grimtsoren; vest im mer vider nisht trinken.</p>	<p>people, Hinei, I have taken out of thine yad the Kos HaTarelah <i>(Cup of Reeling, the Cup that causes reeling)</i> even the dregs of the cup of My fury; thou shalt no more drink it again;</p>
<p>ISA 51:23 און אײַך וועל אים אַרײַנטאָן אין דער האַנט פֿון דײַנע ווייטוער, וואָס האָבן געזאַגט צו דײַן זעל: בײַג זיך אַײַן, מיר זאָלן אַרײַבערגײַן; און האַסט געמאַכט ווי די ערד דײַן רוקן, און ווי די גאַס פֿאַר אַרײַבערגײַער. edit</p>	<p>ISA 51:23 un ich vel im arainton in der hant fun daine veituer, vos hoben gezogt tsu dain zel: beig zich ein, mir zolen aribergein; un host gemacht vi di erd dain ruchen, un vi di gas far aribergeyer.</p>	<p>ISA 51:23 But I will put it into the yad of them that torment thee; which have said to thy nefesh, Bow down, that we may walk over; and thou hast laid thy gev <i>(back)</i> like the ground and like the street, to them that walked over.</p>
<p>ISA 52:1 דערוועק דיך, דערוועק דיך, טו אָן דײַן שטאַרקײַט, צײַז; טו אָן דײַנע פּראַכטיקע בגדים, ירושָׁלַיִם, דו הייליקע שטאָט; וואָרום מער ווידער וועט נישט קומען אין דיר קײַן עָרל און קײַן טָמאַ. edit</p>	<p>ISA 52:1 dervek dich, dervek dich, tu on dain shtarkeit, Tsiyon; tu on daine prachtike bgdim, Yerusholayim, du heilike shtot; vorem mer vider vet nisht kumen in dir kein orl un kein tome.</p>	<p>ISA 52:1 Awake, awake; clothe thyself with thy strength, O Tziyon; put on thy garments of splendor, O Yerushalayim, Ir HaKodesh; for henceforth there shall no more come into thee the arel <i>(uncircumcised)</i> and the tameh <i>(unclean)</i> .</p>
<p>ISA 52:2 שאַקל דיך אָפּ פֿון שטויב, הייב דיך אויף, זען דיך, ירושָׁלַיִם; מאַך דיר לויז די בינדשטריק פֿון דײַן האַלדז, געפֿאַנגענע טאַכטער צײַז. edit</p>	<p>ISA 52:2 shokl dich op fun shtoib, heib dich oif, zets dich, Yerusholayim; mach dir loiz di bindshtrik fun dain haldz, gefangene tochter Tsiyon.</p>	<p>ISA 52:2 Shake thyself from the dust; arise, O captive Yerushalayim; free thyself from the chains around thy neck, O captive Bat Tziyon.</p>

<p>ISA 52:3 וואַרום אַזוי האָט ה' געזאָגט: אומזיסט זייט איר פֿאַרקויפֿט געוואָרן, און נישט פֿאַר געלט וועט איר אויסגעלייזט ווערן. edit</p>	<p>ISA 52:3 vorem azoi hot Hashem gezogt: umzist zeit ir farkoift gevoren, un nisht far gelt vet ir oisgeleizt veren.</p>	<p>ISA 52:3 For thus saith HASHEM , Ye have sold yourselves for nothing; and your geulah (redemption) shall be without kesef.</p>
<p>ISA 52:4 וואַרום אַזוי האָט געזאָגט אַדְנֵי ה': קיין מִצְרַיִם האָט גענידערט מיין פֿאָלק צוערשט, דאָרטן צו וווינען, און אשור האָט אים פֿאַר גאַרנישט געדריקט. edit</p>	<p>ISA 52:4 vorem azoi hot gezogt Adonoi Hashem: kein Mitsrayim hot genidert main folk tsuersht, dorten tsu voinen, un Ashur hot im far gornisht gedrikt.</p>	<p>ISA 52:4 For thus saith Adonoi HASHEM , My people went down at first into Mitsrayim to sojourn there; and lately the Assyrian oppressed them.</p>
<p>ISA 52:5 און אַצונד, וואָס האָב איד דאָ, זאָגט ה', ווען מיין פֿאָלק איז אַוועקגענומען געוואָרן פֿאַר אומזיסט? זיינע געוועלטיקער רימען זיך, זאָגט ה', און תמיד אַ גאַנצן טאָג ווערט מיין נאָמען געלעסטערט. edit</p>	<p>ISA 52:5 un atsund, vos hob ich do, zogt Hashem, ven main folk iz avekgenumen gevoren far umzist? zaine geveltiker rimen zich, zogt Hashem, un tmid a gantsen tog vert main nomen gelestert.</p>	<p>ISA 52:5 Now therefore, what have I here, saith HASHEM , that My people is taken away for nothing? They that rule over them mock them, saith HASHEM ; and all day long Shemi (My Name) is continually blasphemed.</p>
<p>ISA 52:6 דערום וועט מיין פֿאָלק געוואָרן ווערן מיין נאָמען; פֿאַר וואָר, אין יענעם טאָג – אַז איד בין דער וואָס רעדט; דאָ בין איד. edit</p>	<p>ISA 52:6 derum vet main folk gevoren main nomen; far vor, in yenem tog – az ich bin der vos redt; do bin ich.</p>	<p>ISA 52:6 Therefore My people shall know Shemi; therefore they shall know in Yom Hahu that I am He that doth speak; hineni, (behold, it is I) .</p>
<p>ISA 52:7 ווי שיין זיינען אויף די בערג די פֿיס פֿון דעם</p>	<p>ISA 52:7 vi shein zainen oif di berg di fis fun dem onzoger vos lozt heren shalom, vos zogt guts,</p>	<p>ISA 52:7 How beautiful upon the mountains are the feet of the Mevaser (bringer of Good)</p>

<p>אַנזאַגער וואָס לאָזט הערן שְׁלוֹם, וואָס זאָגט גוטס, וואָס לאָזט הערן הילף: וואָס זאָגט צו ציון: דיין ג-ט טוט קיניגן. edit</p>	<p>vos lozt heren hilf: vos zogt tsu Tsiyon: dain G-t tut kinigen.</p>	<p><i>Tidings, the Evangelist</i>), that publisheth shalom; that bringeth good tidings of tov, that publisheth Yeshu'ah <i>(Salvation)</i>; that saith unto Tziyon, Thy G-d reigneth!</p>
<p>ISA 52:8 האָרד! דינע וועכטער הייבן אויף זייער קול, זיי זינגען אין איינעם, וואָרום אויג אין אויג זעען זיי ווי ה' קערט זיך אום קיין ציון. edit</p>	<p>ISA 52:8 horch! daine vechter heiben oif zeyer kol, zei zingen in einem, vorem oig in oig zeen zei vi Hashem kert zich um kein Tsiyon.</p>	<p>ISA 52:8 Thy tzofim (<i>watchmen</i>) shall lift up the kol (<i>voice</i>); with the kol together shall they shout for joy; for they shall see it with their own eyes, when HASHEM returns to Tziyon.</p>
<p>ISA 52:9 ברעכט אויס, זינגט אין איינעם, איר חורבות פֿון ירושלים, וואָרום ה' האָט געטרייסט זיין פֿאלק, ער האָט אויסגעלייזט ירושלים. edit</p>	<p>ISA 52:9 brecht ois, zingt in einem, ir churbut fun Yerusholayim, vorem Hashem hot getreist zain folk, er hot oisgeleizt Yerusholayim.</p>	<p>ISA 52:9 Break forth into joy, sing together, ye ruins of Yerushalayim; for HASHEM hath comforted His people, He hath redeemed Yerushalayim.</p>
<p>ISA 52:10 ה' האָט אַנטבלויזט זיין הייליקן אָרעם פֿאַר די אויגן פֿון אַלע פֿעלקער, און אַלע עקן פֿון דער ערד וועלן זען די ישועה פֿון אלוקינן. edit</p>	<p>ISA 52:10 Hashem hot antbloizt zain heiliken orem far di oigen fun ale felker, un ale Akan fun der erd velen zen di yeshue fun Elokeinu.</p>	<p>ISA 52:10 HASHEM hath made bare His zero'a kedoshah in the eyes of Kol HaGoyim; and all the ends of ha'aretz shall see the Yeshu'at Eloheinu.</p>
<p>ISA 52:11 טוט אייך אָפּ, טוט אייך אָפּ, גייט אַרויס פֿון דאַרטן, אומריינס זאָלט איר נישט אַנרירן; גייט אַרויס פֿון איר מיט, רייניקט אייך, איר טרעגער פֿון די בלים פֿון ה'! edit</p>	<p>ISA 52:11 tut ich op, tut ich op, geit arois fun dorten, umreins zolt ir nisht onriren; geit arois fun ir mit, reinikt ich, ir treger fun di keilim fun Hashem!</p>	<p>ISA 52:11 Depart ye, depart ye; come ye out from there; touch not tameh (<i>unclean thing</i>); come ye out of the midst of her; be ye clean, that carry the k'lei HASHEM .</p>

<p>פֶּאָר וואָר, נישט אין ISA 52:12 אייִלעניש וועט איר אַרויס, און נישט אין געלאָף וועט איר גיין; וואָרום אייַך פֶּאַרויס גייט ה', און אייַך נאָכבאַלייט אלוקי ישראל. edit</p>	<p>ISA 52:12 far vor, nisht in ilenish vet ir arois, un nisht in gelaf vet ir gein; vorem ich forois geit Hashem, un ich nochbaleit Elochei Yisroel.</p>	<p>ISA 52:12 For ye shall not go out with haste, nor go by flight; for HASHEM will go before you; and Elohei Yisroel will be your rearguard.</p>
<p>זע, באַגליקן וועט מיין ISA 52:13 קנעכט {עבֶד}, ער וועט זיין דערהויבענעם און זיין זייער הויך. edit</p>	<p>ISA 52:13 ze, bagliken vet main knecht , er vet zain derhoibenem un zain zeyer hoich.</p>	<p>ISA 52:13 Hinei, Avdi shall act wisely, he shall be raised and be lifted up, and be highly exalted.</p>
<p>אַזוי ווי פֿיל האָבן ISA 52:14 געגאַפֿט אויף דיר – אַזוי פֶּאַרקריפֿלט, נישט פֿון אַ מענטשן איז געווען זיין אויסזען {מְרָאָה}, און זיין געשטאַלט נישט פֿון מענטשנקינדער – edit</p>	<p>ISA 52:14 azoi vi fil hoben gefaft oif dir – azoi farkriplt, nisht fun a mentshen iz geven zain oiszen , un zain geshtalt nisht fun mentshnkinder –</p>	<p>ISA 52:14 As rabbim (<i>many</i>) were appalled at thee; his appearance was so disfigured more than any man, and his form more than the bnei adam;</p>
<p>אַזוי וועט ער ISA 52:15 באַשפּרענקלען {נזה} פֿיל פֶּעלקער, מלכים וועלן צומאַכן זייער מויל פֶּאַר אים; וואָרום וואָס זיי איז נישט דערציילט געוואָרן, וועלן זיי זען, און וואָס זיי האָבן נישט געהערט וועלן זיי אַנקוקן. edit</p>	<p>ISA 52:15 azoi vet er bashprenklen fil felker, Molechim velen tsumachen zeyer moil far im; vorem vos zei iz nisht dertseilt gevoren, velen zei zen, un vos zei hoben nisht gehert velen zei onkuken.</p>	<p>ISA 52:15 So yazzeh Goyim rabbim (<i>he [Moshiach] will sprinkle many nations</i>) ; the melachim (<i>kings</i>) shall shut their mouths because of him; for that which had not been told them shall they see; and of that which they had not heard shall they have binah (<i>understanding</i>) .</p>
<p>ווער וואָלט געגלויבט ISA 53:1</p>	<p>ISA 53:1 ver volt gegloibt vos mir hoben gehert? un der orem fun</p>	<p>ISA 53:1 Who hath believed our report? And to whom is the</p>

<p>{אמן} וואָס מיר האָבן געהערט {שמועה} ? און דער אַרעם {זרוע} פֿון ה' האָט זיך אויף וועמען אַנטפלעקט {גלה} ? edit</p>	<p>Hashem hot zich oif vemen antplekt?</p>	<p>Zero'a HASHEM revealed?</p>
<p>ISA 53:2 וואָרום ער איז אויפֿגעגאַנגען {עלה} ווי אַ שפּראַץ {יונק} גלייך אַרויף, און ווי אַ וואַרצל {שרש} פֿון טרוקענער {ציה} ערד {אַרץ} ; ער האָט קיין געשטאַלט {תאַר} נישט געהאַט און קיין פּראַכט {הדר} , אַז מיר זאָלן אים אַנקוקן {ראה} , און קיין אויסזען {מראַה} , אַז מיר זאָלן אים גלוסטן {חמד} . edit</p>	<p>ISA 53:2 vorem er iz oifgegangen vi a shprots gleich aroifblikendik, un vi a vortsel fun trukener erd ; er hot kein geshtalt nisht gehat un kein pracht , az mir zolen im onkuken, un kein oiszen , az mir zolen im glusten.</p>	<p>ISA 53:2 For he shall grow up before him as a tender plant, and as a Shoresh (Root, Shoresh Yishai, Moshiach) out of a dry ground; he hath no form nor comeliness; and when we shall see him, there is no beauty that we should desire him.</p>
<p>ISA 53:3 ער איז געווען פֿאַראַכט {בזה} , און פֿאַרוואַרפֿן {חדל} פֿון מענטשן, אַ מענטש מיט ווייטיקן {מכאוב} און צו יסורים {חלי} באַקענט {ידע} , און ווי איינער וואָס מע פֿאַרבאַרגט {מסתר} דעם פנים פֿון אים; פֿאַראַכט {בזה} , און מיר האָבן אים גערעכנט {חשב} פֿאַר גאַרנישט. edit</p>	<p>ISA 53:3 er iz geven faracht , un farvorfen fun mentshen, a mentsh mit veitiken un tsu yesurim , un vi einer vos me farborgt dem ponem fun im; faracht , un mir hoben im gerechnt far gornisht.</p>	<p>ISA 53:3 He is despised and chadal ishim (rejected by men) ; a man of sorrows, and acquainted with suffering; and we hid as it were our faces from him; he was despised, and we esteemed him not.</p>

<p>ISA 53:4 פֶּאָר וואָר {אָכּוּן} ער האָט אָוועקגעטראָגן {נשא} , אונדזערע יסורים {חָלִי}, און אונדזערע ווייטיקן {מְכָאוֹב}, זיי האָט ער געטראָגן {סבל} , אָבער מיר האָבן אים גערעכנט {חשב} אַלס איינער, וואָס איז געשלאָגענעם {נגע} פֿון אַלקים און געפֿיניקטן {ענה}. edit</p>	<p>ISA 53:4 far vor er hot avekgetrogen undzere yesurim, un undzere veitiken, zeI hot er getrogen , ober mir hoben im gerechnt als einer, vos iz geschlogenen fun Elokim un gepainikten .</p>	<p>ISA 53:4 Surely he hath borne our sufferings, and nasah (<i>carried</i>) our sorrows; yet we did esteem him stricken, smitten of G-d, and afflicted.</p>
<p>ISA 53:5 און ער איז אַרײַנגעשטאַכּן {חלל} געווען איבער אונדזערע איבערטערטן {פֿשע}, ער איז צעשטויסן {דכא} געוואָרן וועגן אונדזערע אומגערעכטיקייטן {עוון} ; די שטראָף {מוסר} פֿאַר אונדזער פֿרידן {שָׁלוֹם} איז געווען אויף אים, און דורך זײַנע ביילן {חִבּוּרָה} זײַנען מיר געהיילט {רפא} געוואָרן. edit</p>	<p>ISA 53:5 un er iz arangeshtochen geven iber undzere ibertreten, er iz tseshtoisen gevoren vegen undzere umgerechtikeiten ; di shtrof far undzer friden iz geven oif im, un durch zaine beilen zainen mir geheilt gevoren.</p>	<p>ISA 53:5 But he was pierced for our transgressions, he was bruised mei'avonoteinu (<i>for our</i> <i>iniquities</i>) ; the musar (<i>chastisement</i>) that brought us shalom was upon him [Moshiach] ; and at the cost of his [Moshiach's] chaburah (<i>stripes, lacerations</i>) we are healed.</p>
<p>ISA 53:6 מיר אַלע {כל} האָבן ווי שאָף {צאן} געבלאַנדזשעט {תעה}, איטלעכער {כל} מענטש האָט זיך צו זײַן וועג {דָּרָד} געקערט {פנה}; און ה'</p>	<p>ISA 53:6 mir ale hoben vi shof geblondzhet , itlecher mentsh hot zich tsu zain veg gekert ; un Hashem hot geplogen oif im di zind fun undz alemen.</p>	<p>ISA 53:6 All we like sheep have gone astray; we have turned every one to his own derech (<i>way</i>) ; and HASHEM hath laid on him the avon (<i>iniquity, the</i> <i>guilt that separates from G-d</i>)</p>

<p>הָאָט געפּלאָגן {פּגע} אויף אים די זינד {עוֹן} פֿון אונדז אַלעמען {כל}. edit</p>		<p>of us all.</p>
<p>ISA 53:7 ער איז געדריקט {נגש} געוואָרן, און ער איז צעפּייניקט {ענה}, און ער נישט אויפֿגעמאַכט {פתח} זיין מויל {פֿה}, ווי אַ לאַם {שֶׁה} וואָס ווערט צו דער שחיטה {טִבַּח} געפֿירט {יבל}, און ווי אַ שעפּס {רְחֵל} וואָס איז שטום {אלם} פֿאַר אירע שערער {גזז}; יאָ, ער נישט אויפֿגעמאַכט {פתח} זיין מויל {פֿה}. edit</p>	<p>ISA 53:7 er iz gedrikt gevoren, un er iz tsepainikt , un er nisht oipgemacht , vi a lam vos vert tsu der shechite , un vi a Shaaphs far ire sherer ; yo, er nisht oipgemacht zain moil .</p>	<p>ISA 53:7 He was oppressed, and he was afflicted, yet he opened not his mouth; he is brought as a seh (lamb) to the slaughter, and as a sheep before her shearers is dumb, so he openeth not his mouth.</p>
<p>ISA 53:8 דורך דריקונג תּפֿיסה {עפֿר} און דורך שטראַף {משפֿט} איז ער אַוועקגענומען {לקח} געוואָרן, און מיט זיין דור {דור} ווער הָאָט באַמערקט {שיח}? וואָרום ער איז אָפּגעשניטן {גזר} געוואָרן פֿון לאַנד {אַרץ} פֿון די לעבעדיקע {חי} (ער איז געשטאַרבן), פֿאַר דעם איבערטערטן {פֿשע} פֿון מיין פֿאַלק {עם} edit</p>	<p>ISA 53:8 durch drikung tfish un durch shtrof iz er avekgenumen gevoren, un mit zain dor ver hot bamerkt? vorem er iz opgeshniten gevoren fun land fun di lebedike (er iz geshtorben) , far dem ibertreten fun main folk</p>	<p>ISA 53:8 He was taken from prison and from judgment; and who of his generation declared? For he was cut off out of Eretz Chayyim mipesha ami (for the transgression of my people [Yisroel]) , nega (plague) lamo ([fell] on him) .</p>

<p>און מע האָט געמאַכט ISA 53:9 מיט רשעים {רשע} זיין קבר {קבר}, און מיטן די רייכע {עשיר} אין זיין טויט {מות}, הגם ער האָט קיין אומרעכט {חמס} נישט געטאָן, און קיין באַטרוג {מרמה} איז נישט געווען אין זיין מויל {פה}. edit</p>	<p>ISA 53:9 un me hot gemacht mit reshoim, un miten di raiche in zain toit , hagam er hot kein umrecht nisht geton, un kein batrug iz nisht geven in zain moil .</p>	<p>ISA 53:9 And he made his kever (<i>grave</i>) with the resha'im, and with the oisher (<i>rich man</i>) bemotayv (<i>in his deaths,</i> <i>intensive plural should be</i> <i>translated singular, death</i>) ; because he had done no chamas (<i>violence</i>) , neither was any mirmah (<i>deceit</i>) in his mouth.</p>
<p>ISA 53:10 אָבער ה' האָט אים געוואָלט {חפץ} צעשטויסן {דכא}, און האָט אים דערטראָגט יסורים {החלי}, חלי}; ווען דו וועסט מאַכן זיין נשמה {נפש} אַלס אַ שולדאָפּפּער {אָשם}; כדי ער זאָל זען {ראה} זאָמען {זרע} און דערלענגערן {ארך} זיינע טעג {יום}, און דער רצון {חפץ} פֿון ה' דורך זיין האַנט זאָל געלינגען {צלח}. edit</p>	<p>ISA 53:10 ober Hashem hot im gevolt tseshtoisn, un hot im dertrogt yesurim {hechlii, Chali }; ven du vest machen zain neshome als a shuldopfer {oshom }; kedei er zol zen {re } zomen un derlengeren zaine teg , un der rotsen fun Hashem durch zain hant zol gelingen .</p>	<p>ISA 53:10 Yet it pleased HASHEM to bruise him; He hath put him to suffering; when Thou shalt make his nefesh an asham offering for sin, he (<i>Moshiach</i>) shall see zera, He shall prolong his yamim (<i>days</i>) and the chefetz HASHEM (<i>pleasure, will</i> <i>of HASHEM</i>) shall prosper in his hand.</p>
<p>ISA 53:11 פֿון וועגן דעם יסורים {עמל} פֿון זיין נפש וועט ער {ה'} זען {ראה} און זאָט {שבע} ווערן; דורך דערקענטעניש {דעת} פֿון אים וועט מיין גערעכטער {צדיק} קנעכט {עבד} פֿיל {רב}</p>	<p>ISA 53:11 fun vegen dem yesurim fun zain nefesh vet er un zat veren; durch derkentenish fun im vet main gerechter knecht fil gerecht machen , un zeyere zind vet er trogen .</p>	<p>ISA 53:11 He shall see of the travail of his nefesh, and shall be satisfied; by knowledge of him shall Tzadik Avdi (My Righteous Servant) justify many; for he shall bear their avon (<i>iniquities</i>) .</p>

<p>גערעכט מאַכן {צַדִּיק}, און זייערע זינד {עוֹן} וועט ער טראָגן {סבל} . edit</p>		
<p>דערום וועל איך אים ISA 53:12 איינטיילן {חלק} צווישן די גרויסע {רב}, און מיט מאַכטיקע {עצום} וועט ער טיילן {חלק} רויב {שָׁלַל}; דערפֿאַר וואָס ער האָט אויסגעגאַסן {ערה} צום טויט {מֹות} זיין נשמה {נפֿש}, און איז מיט פֿאַרברעכער {פשע} געציילט {מנה} געוואָרן, און דעם חטא {חטא} פֿון פֿיל האָט ער געטראָגן {נשא}, און ער האָט געבעטן {פגע} פֿאַר די איבערשפרייזערס {פשע}.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 53:12 derum vel ich im inteilen, un mit machtike vet er teilen ; derfar vos er hot oisgegosen tsum toit zain neshome , un iz mit farbrecher gevoren, un dem chet fun fil hot er getrogen , un er hot gebeten far di ibershpraizers.</p>	<p>ISA 53:12 Therefore will I divide him a portion with the great, and he shall divide the spoil with the strong; because he hath poured out his nefesh unto mavet (death) ; and he was numbered with the transgressors; and he nasah (bore) [like the Yom Kippur scapegoat] the sin of many, and made intercession for the transgressors.</p>
<p>ISA 54:1 זינג, דו עקרה, וואָס האָט נישט געבאַרן, ברעד אויס אין געזאַנג און שרײַ אויס, דו וואָס האָסט נישט געווייטאַקט; וואָרום מער זיינען די קינדער פֿון דער וויסטער, ווי די קינדער פֿון דער באַמאַנטער, זאָגט ה' . edit</p>	<p>ISA 54:1 zing, du akore, vos hot nisht geboren, brech ois in gezung un shrai ois, du vos host nisht geveitokt; vorem mer zainen di kinder fun der vister, vi di kinder fun der bamanter, zogt Hashem.</p>	<p>ISA 54:1 Sing, O akarah (barren woman) , thou that didst not bear; break forth into singing, and shout for joy, thou that didst not travail with child; for rabbim bnei shome'mah (more are the children of the desolate woman) than the bnei be'ulah (children of the married woman) , saith HASHEM .</p>
<p>ISA 54:2 ברייט אויס דעם אָרט</p>	<p>ISA 54:2 breit ois dem ort fun dain</p>	<p>ISA 54:2 Enlarge the makom</p>

<p>פֿון דיין געצעלט, און די אומהאַנגען פֿון דייע ווינונגען זאָל מען אויסשטרעקן; נישט שפּאַר, מאַך לאַנג דייע שטריק, און דייע פֿלעקלעך באַפֿעסטיק. edit</p>	<p>getselt, un di umhangen fun daine voinungen zol men oisshtreken; nisht shpor, mach lang daine shtrik, un daine fleklech bafestik.</p>	<p><i>(place, living area)</i> of thy ohel, and let them stretch forth the curtains of thine mishkenot <i>(tents)</i> ; spare not, lengthen thy cords, and thy stakes make chizzuk <i>(stronger)</i> ;</p>
<p>ISA 54:3 וואָרום רעכטס און לינקס וועסטו זיך שפּרייטן, און דיין זאַמען וועט אַרבן די פֿעלקער, און שטעט פֿאַרוויסטע וועלן זיי באַזעצן. edit</p>	<p>ISA 54:3 vorem rechts un links vestu zich shpreiten, un dain zomen vet arben di felker, un shtet farviste velen zei bazetsen.</p>	<p>ISA 54:3 For thou shalt spread out on the yamin <i>(right hand)</i> and on the smol <i>(left)</i> ; and thy zera shall inherit the Goyim, and make the desolate cities to be inhabited.</p>
<p>ISA 54:4 זאָלסט נישט מורא האָבן, וואָרום וועסט נישט אין ביוש בלייבן, און זאָלסט נישט פֿאַרשעמט זיין, וואָרום וועסט נישט צו שאַנד ווערן. edit</p>	<p>ISA 54:4 zolst nisht moire hoben, vorem vest nisht in biiush blaiben, un zolst nisht farshemt zain, vorem vest nisht tsu shand veren.</p>	<p>ISA 54:4 Fear not; for thou shalt not be ashamed; neither be thou discouraged; for thou shalt not suffer disgrace; for thou shalt forget the boshet alumayich <i>(the shame of thy youth)</i> , and shalt not remember any more thy cherpat almenut <i>(reproach of widowhood)</i> .</p>
<p>ISA 54:5 וואָרום דעם ביוש פֿון דיין יוגנט וועסטו פֿאַרגעסן, און די חרפה פֿון דיין אלמנהשאַפֿט וועסטו מער נישט דערמאָנען. וואָרום דיין באַשעפֿער איז דיין מאַן, ה' צבֿאות איז זיין נאָמען; און דיין אויסלייזער {גואַל} איז דער הייליקער פֿון</p>	<p>ISA 54:5 vorem dem biiush fun dain yugnt vestu fargesen, un di charpe fun dain lmnshaft vestu mer nisht dermonen. vorem dain Bashefer iz dain man, Hashem tsboot iz zain nomen; un dain oisleizer iz der heiliker fun Yisroel, Elokim fun der gantser erd vert er gerufen.</p>	<p>ISA 54:5 For thy Oseh <i>(Maker)</i> is thine ba'al <i>(husband)</i> ; HASHEM Tzva'os Shmo; and thy Go'el is Kadosh Yisroel; The Elohei Kol HaAretz He is called.</p>

<p>יִשְׂרָאֵל, אֱלֹקִים פֶּן דַּעַר גִּאֲנָצֵעַר עַרְדּוּ ווערט ער גערוּפֶן. edit</p>		
<p>וואָרום ווי אַ ווייב ISA 54:6 פֶּאָרלאָזן און פֶּאָראומערט אין געמיט טוט דײַך צוריקרופֶן ה' ; און אַ יוגנטווייב, קען זי דען נמאס ווערן? זאָגט דיין ג-ט. edit</p>	<p>ISA 54:6 vorem vi a vaib farlozen un farumert in gemit tut dich tsurikrufen Hashem; un a yugntvaib, ken zi den nms veren? zagt dain G-t.</p>	<p>ISA 54:6 For HASHEM hath called thee back, thou who art like an isha forsaken and atzuvat ruach (<i>grieved in spirit</i>) as a cast off eshet ne'urim (<i>wife of one's youth</i>) , saith thy G-d.</p>
<p>ISA 54:7 אויף אַ קליין רגע האָב איך דײַך פֶּאָרלאָזן, אָבער מיט גרויס דערבאַרימונג וועל איך דיך איינזאַמלען. edit</p>	<p>ISA 54:7 oif a klein rege hob ich dich farlozen, ober mit grois derbarimung vel ich dich inzamlen.</p>	<p>ISA 54:7 For a rega katon (<i>small moment</i>) have I abandoned thee; but with rachamim gedolim will I gather thee back.</p>
<p>ISA 54:8 אין אויסגוס פֶּן כַּעַס {קֶצֶף} האָב איך אַ רגע פֶּאָרבאַרגן מיין פנים פֶּן דיר, אָבער מיט אייביקער גענאַד טו איך דײַך דערבאַרימען, זאָגט דיין אויסלייזער {גואל}, ה'. edit</p>	<p>ISA 54:8 in oisgus fun kaas hob ich a rege farborgen main ponem fun dir, ober mit eibiker genod tu ich dich derbarimen, zagt dain oisleizer, Hashem.</p>	<p>ISA 54:8 With a little wrath I hid My face from thee for a rega (<i>moment</i>) ; but with chesed olam will I have rachamim on thee, saith thy Go'el, HASHEM .</p>
<p>ISA 54:9 וואָרום דאָס געוויסער פֶּן נח איז דאָס מיר: אַזוי ווי איך האָב געשוואָרן אַז דאָס געוויסער פֶּן נח זאָל מער נישט אַריבערגיין איבער דער ערד, אַזוי האָב איך געשוואָרן נישט צו צערענען אויף דיר,</p>	<p>ISA 54:9 vorem dos geviser fun Noach iz dos mir: azoi vi ich hob geshvoren az dos geviser fun Noach zol mer nisht aribergein iber der erd, azoi hob ich geshvoren nisht tsu tserenen oif dir, un nisht ontsushraien oif dir.</p>	<p>ISA 54:9 For this is as the waters of Noach unto Me; for as I have sworn that the waters of Noach should no more cover ha'aretz; so have I sworn that with thee I would not be in wrath nor rebuke thee.</p>

<p>און נישט אַנצושרײַען אויף דיר. edit</p>		
<p>וואַרום די בערג מעגן זיך אָפּטאָן, און די הייכן מעגן זיך וואַקלען, אָבער מיין גענאָד וועט זיך פֿון דיר נישט אָפּטאָן, און מיין בָּרית פֿון שְׁלוֹם וועט זיך נישט וואַקלען, זאָגט דיין דערבאַרימער, ה'. edit</p>	<p>ISA 54:10 vorem di berg megen zich opton, un di heichen megen zich vaklen, ober main genod vet zich fun dir nisht opton, un main bris fun shalom vet zich nisht vaklen, zogt dain derbarimer, Hashem.</p>	<p>ISA 54:10 For the harim (<i>mountains</i>) shall depart, and the geva'ot (<i>hills</i>) be removed; but My chesed shall not depart from thee, neither shall the Brit of My Shalom be removed, saith Merachamech HASHEM (HASHEM <i>the One having rachamim on thee</i>) .</p>
<p>דו אַרימע, פֿון שטורעם געטריבענע, דו נישט געטרייסטע, זע, איך לייג אויס דיינע שטיינער אין פֿאַרבן, און וועל דיך גרונטפֿעסטן מיט סאַפירשטיינער. edit</p>	<p>ISA 54:11 du orime, fun shturem getribene, du nisht getreiste, ze, ich leig ois daine shtainer in farben, un vel dich gruntfesten mit sapirshtainer.</p>	<p>ISA 54:11 O thou afflicted one, tempest-tossed and unconsoled, hinei, I will lay thy stones of glistening colors, and lay thy yesod (<i>foundation, i.e., figuratively of post-Exilic Jerusalem's foundation</i>) with sapphires.</p>
<p>און איך וועל מאַכן דיינע טורעמשפיצן פֿון רובין, און דיינע טויערן פֿון גאַרפֿונקלשטיינער, און דיין גאַנצן געמאַרק פֿון גלוסטיקע שטיינער. edit</p>	<p>ISA 54:12 un ich vel machen daine turemshpitsen fun rubin, un daine toieren fun garfunklshtainer, un dain gantsen gemark fun glustike shtainer.</p>	<p>ISA 54:12 And I will make thy battlements of rubies, and thy she'arim (<i>gates</i>) of carbuncles, and all thy walls of avnei chefetz (<i>precious stones</i>) .</p>
<p>און אַלע דיינע קינדער וועלן זײַן געלערנטע פֿון ה'; און גרויס וועט זײַן דער שְׁלוֹם פֿון דיינע קינדער. edit</p>	<p>ISA 54:13 un ale daine kinder velen zain gelernte fun Hashem; un grois vet zain der shalom fun daine kinder.</p>	<p>ISA 54:13 And all thy banim shall be taught of HASHEM ; and the shalom of thy banim shall be rav (<i>great</i>) .</p>

<p>ISA 54:14 אויף גערעכטיקייט וועסטו אויפגעשטעלט ווערן; זיי ווייט פֿון דריקונג, וואָרום דאַרפֿסט נישט מורא האָבן, און פֿון אַ בראַך, וואָרום ער וועט נישט גענענען צו דיר. edit</p>	<p>ISA 54:14 oif gerechtheit vestu oifgeshtelt veren; zei vai fun drikung, vorem darfst nisht moire hoben, un fun a broch, vorem er vet nisht genenen tsu dir.</p>	<p>ISA 54:14 In tzedakah (<i>righteousness</i>) shalt thou be established; thou shalt be far from oshek (<i>oppression,</i> <i>tyranny</i>) ; for thou shalt not fear; and thou shalt be far from mechitah (<i>terror</i>) ; for it shall not come near thee.</p>
<p>ISA 54:15 זע, זאַמלען מעג מען זיך זאַמלען, אָבער אָן מיין ווילן; ווער עס זאַמלט זיך אויף דיר, וועט פֿאַלן פֿון וועגן דיר. edit</p>	<p>ISA 54:15 ze, zamlen meg men zich zamlen, ober on main vilen; ver es zamlt zich oif dir, vet falen fun vegen dir.</p>	<p>ISA 54:15 Indeed, if attacking they stir up strife, it is not from Me; whosoever shall gather together against thee, yipol (<i>he shall</i> <i>fall</i>) for thy sake.</p>
<p>ISA 54:16 זע, איך האָב באַשאַפֿן דעם מיינסטער, וואָס בלאָזט אין דעם קוילפֿייער, און ברענגט אַרויס אַ געצייג פֿאַר זיין אַרבעט; און איך האָב באַשאַפֿן דעם פֿאַרוויסטער צו צעשטערן. edit</p>	<p>ISA 54:16 ze, ich hob bashafen dem mainster, vos blozt in dem koilfaier, un brengt arois a getsaig far zain arbet; un ich hob bashafen dem farvister tsu tseshteren.</p>	<p>ISA 54:16 See, I have created the charash (<i>ironsmith,</i> <i>blacksmith</i>) that fanneth the red-hot coals in the eish (<i>fire</i>) , the one forging a keli (<i>an</i> <i>instrument</i>) for his ma'aseh (<i>work</i>) ; and I have created the mashchit (<i>destroyer, waster,</i> <i>spoiler</i>) to destroy.</p>
<p>ISA 54:17 איטלעך געצייג וואָס וועט געפֿורעמט ווערן קעגן דיר, וועט נישט געלינגען, און איטלעך צונג וואָס וועט זיך שטעלן אין משפט מיט דיר, וועסטו שולדיק מאַכן. דאָס איז די אַרב פֿון די קנעכט פֿון ה', און זייער גערעכטער לויך פֿון מיר, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 54:17 itlech getsaig vos vet gefuremt veren kegen dir, vet nisht gelingen, un itlech tsung vos vet zich shtelen in mishpot mit dir, vestu shuldik machen. dos iz di Arav fun di knecht fun Hashem, un zeyer gerechter loin fun mir, zagt Hashem.</p>	<p>ISA 54:17 No keli (<i>weapon,</i> <i>instrument</i>) that is formed against thee shall prosper; and every leshon (<i>tongue</i>) that shall rise against thee in mishpat (<i>judgment, accusation</i>) tarshi'i (<i>thou shalt condemn, prove</i> <i>false, refute, prove wrong</i>) . This is the nachalat avdei HASHEM (<i>the heritage of the</i> <i>servants of HASHEM</i>) , and their tzedakah (<i>righteousness,</i></p>

		<i>vindication</i>) is from Me, saith HASHEM .
<p>ISA 55:1 העי, אַלע דאַרשטיקע, קומט נאָך וואַסער, צו מאַל דער וואָס האָט נישט קיין געלט; קומט שאַפֿט אײַך אײַן און עסט, און קומט שאַפֿט אײַך אײַן אָן געלט און אָן געצאָלט וויײַן און מילך. edit</p>	<p>ISA 55:1 hei, ale dorshtike, kumt noch vaser, tsu mol der vos hot nisht kein gelt; kumt shaft ich ein un est, un kumt shaft ich ein on gelt un on getsolt vain un milch.</p>	<p>ISA 55:1 Come, kol tzameh (<i>all ye who are thirsty</i>) , come ye to the mayim and he that hath no kesef; come ye, buy, and eat; yes, come, buy yayin and cholov without kesef and without mekhir (<i>price, cost</i>) .</p>
<p>ISA 55:2 נאָך וואָס זאָלט איר געלט צאָלן פֿאַר נישט-ברויט? און אייער מי פֿאַר וואָס זעטיקט נישט? הערן הערט מיר צו, און עסט גוטס, און אייער זעל וועט זיך קוויקן מיט פֿעטס. edit</p>	<p>ISA 55:2 noch vos zolt ir gelt tsolen far nisht-broit? un ier mi far vos zetikt nisht? heren hert mir tsu, un est guts, un ier zel vet zich kviken mit fets.</p>	<p>ISA 55:2 Why do ye spend kesef for that which is not lechem? And your labor for that which satisfieth not? Pay heed diligently unto Me, and eat ye that which is tov, and let your nefesh delight itself in deshen (<i>the best food, the fat of the land</i>) .</p>
<p>ISA 55:3 נייגט אייער אויער, און קומט צו מיר, הערט, און אייער זעל וועט לעבן; און איד וועל אײַך שליסן {כרת} אָן אייביקן בְּרִית, ווי די געטרייע חסדים צו דָּוִד. edit</p>	<p>ISA 55:3 neigt ier oier, un kumt tsu mir, hert, un ier zel vet leben; un ich vel ich shlisen an eibiken bris, vi di getraie chasadim tsu Doviden.</p>	<p>ISA 55:3 Incline your ozen, and come unto Me; hear, and your nefesh shall live; and I will make with you a Brit Olam, even the chasdei Dovid hane'emanim.</p>
<p>ISA 55:4 זע, אַן עדות צו די פֿעלקער האָב איד אים געמאַכט, אַ פֿירשט און באַפֿעלער פֿון די אומות. edit</p>	<p>ISA 55:4 ze, an eides tsu di felker hob ich im gemacht, a firshet un bafeler fun di umes.</p>	<p>ISA 55:4 See, I have given him for an ed l'ummim (<i>witness to the Nations</i>) , a Nagid and Metzavveh (<i>commander</i>) for the Nations.</p>

<p>ISA 55:5 זע, אַ פֿאָלק וואָס דו קענסט נישט, וועסטו רופֿן, און אַ פֿאָלק וואָס קען דיד נישט, וועט לויפֿן צו דיר, פֿון וועגן ה' דיין ג-ט, און צוליב דעם הייליקן פֿון ישׂראָל, ווייל ער האָט דיד באַשיינט. edit</p>	<p>ISA 55:5 ze, a folk vos du kenst nisht, vestu rufen, un a folk vos ken dich nisht, vet loifen tsu dir, fun vegen Hashem dain G-t, un tsulib dem heiliken fun Yisroel, vail er hot dich basheint.</p>	<p>ISA 55:5 Behold, thou shalt summon a Goy (People) that thou knowest not, and Goy that knew not thee shall run unto thee l'ma'an (for the sake of) HASHEM Eloheicha and for Kadosh Yisroel; for He hath glorified thee.</p>
<p>ISA 55:6 זוכט ה' ווען ער קען געפֿונען ווערן, רופֿט אים ווען ער איז נאָנט. edit</p>	<p>ISA 55:6 zucht Hashem ven er ken gefunen veren, ruft im ven er iz nont.</p>	<p>ISA 55:6 Seek ye HASHEM while He may be found, call ye upon Him while He is karov (near) ;</p>
<p>ISA 55:7 זאָל דער רשע פֿאַרלאָזן זיין וועג, און דער מאַן פֿון אומרעכט זיינע טראַכטונגען; און זאָל ער זיך אומקערן צו ה', און ער וועט אים דערבאַרימען, און צו אלוקינו, וואָרום ער פֿאַרגיט אַ סך. edit</p>	<p>ISA 55:7 zol der roshe farlozen zain veg, un der man fun umrecht zaine trachtungen; un zol er zich umkeren tsu Hashem, un er vet im derbarimen, un tsu Elokeinu, vorem er fargit a sach.</p>	<p>ISA 55:7 Let the rasha forsake his derech, and the ish aven his machshevot; and let him return unto HASHEM , and He will have rachamim upon him; and to Eloheinu, for He will abundantly pardon.</p>
<p>ISA 55:8 וואָרום נישט מייע טראַכטונגען זיינען אייערע טראַכטונגען, און נישט אייערע וועגן זיינען מייע וועגן, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 55:8 vorem nisht maine trachtungen zainen eyere trachtungen, un nisht eyere vegen zainen maine vegen, zogt Hashem.</p>	<p>ISA 55:8 For My machshevot are not your machshevot, neither are the darkhei (ways) of you the darkhei of Me, saith HASHEM .</p>
<p>ISA 55:9 וואָרום ווי דער הימל איז העכער פֿון דער ערד, אזוי זיינען מייע וועגן העכער פֿון אייערע וועגן, און מייע</p>	<p>ISA 55:9 vorem vi der himel iz hecher fun der erd, azoi zainen maine vegen hecher fun eyere vegen, un maine trachtungen fun eyere trachtungen.</p>	<p>ISA 55:9 For as Shomayim is higher than ha'aretz, so are the darkhei of Me higher than the darkhei of you, and My machshevot than your machshevot.</p>

<p>טראַכטונגען פֿון אייערע טראַכטונגען. edit</p>		
<p>ISA 55:10 וואַרום אַזוי ווי עס נידערט פֿון הימל דער רעגן און דער שניי, און קערט זיך אַהין צו נישט אום, נײַערט ער טרינקט אָן די ערד, און באַפֿרוכט זי און באַשפּראַצט זי, און גיט זריעה צו דעם זייער, און ברויט צו דעם עסער; edit</p>	<p>ISA 55:10 vorem azoi vi es nidert fun himel der regen un der shnei, un kert zich ahin tsu nisht um, naiert er trinkt on di erd, un bafrucht zi un bashprotst zi, un git zrie tsu dem zeyer, un broit tsu dem eser;</p>	<p>ISA 55:10 For as the geshem cometh down, and the sheleg (snow) from Shomayim, and returneth not to there, but watereth ha'aretz, and maketh it yield forth v'hitzmicha (and sprout, spring up; Tzemach) , that it may give zera to the zore'a (sower) , and lechem to the eater;</p>
<p>ISA 55:11 אַזוי וועט זײַן מיין וואָרט וואָס גייט אַרויס פֿון מיין מויל: עס וועט זיך נישט אומקערן צו מיר ליידיק, נײַערט עס וועט טאָן וואָס איך האָב געוואָלט, און באַגליקן אום וואָס איך האָב עס געשיקט. edit</p>	<p>ISA 55:11 azoi vet zain main vort vos geit arois fun main moil: es vet zich nisht umkeren tsu mir leidik, naiert es vet ton vos ich hob gevolt, un bagliken um vos ich hob es geshikt.</p>	<p>ISA 55:11 So shall My Davar (the Word of HASHEM) be that goeth forth out of My mouth; He shall not return unto Me reikam (empty, void) but He shall do that which I please, and He shall accomplish the purpose whereto I sent Him.</p>
<p>ISA 55:12 וואַרום מיט שְׂמחה וועט איר אַרויסגיין, און בשלום וועט איר געפֿירט ווערן; די בערג און די הייכן וועלן אויסברעכן פֿאַר אייך אין געזאַנג, און אַלע ביימער פֿון פֿעלד וועלן קלאַפֿן די הענט. edit</p>	<p>ISA 55:12 vorem mit simcha vet ir aroisgein, un besholem vet ir gefirt veren; di berg un di heichen velen oisbrechen far ich in gezang, un ale beimer fun feld velen klappen di hent.</p>	<p>ISA 55:12 For ye shall go out with simcha, and be led back with shalom; the harim and the geva'ot (hills) shall break forth into singing before you, and kol atzei hasadeh shall clap their hands.</p>

<p>אַנשטאַטן דאַרן וועט ISA 55:13 אויפגיין אַ ציפרעס, און אַנשטאַטן ווילדגעוועקס וועט אויפגיין אַ מירט; און עס וועט זיין פאַר אַ נאַמען צו ה', פאַר אַן אייביקן צייכן וואָס וועט נישט פאַרשניטן ווערן. edit</p>	<p>ISA 55:13 onshtoten Doren vet oifgein a tsipres, un onshtoten vildgeveks vet oifgein a mirt; un es vet zain far a nomen tsu Hashem, far an eibiken tseichen vos vet nisht farshniten veren.</p>	<p>ISA 55:13 Instead of the thornbush shall come up the cypress, and instead of the sirpad (<i>nettle, prickly herb</i>) shall come up the myrtle; and it shall be to HASHEM for a Shem, for an ot olam lo yikaret (<i>everlasting sign that shall not be cut off</i>) .</p>
<p>ISA 56:1 אזוי האָט ה' געזאָגט: היט רעכט, און טוט גערעכטיקייט, וואָרום נאַנט איז מיין הילף צו קומען, און מיין גערעכטיקייט זיך צו אַנטפלעקן. edit</p>	<p>ISA 56:1 azoi hot Hashem gezogt: hit recht, un tut gerechtikeit, vorem nont iz main hilf tsu kumen, un main gerechtikeit zich tsu antpleken.</p>	<p>ISA 56:1 Thus saith HASHEM , Be shomer over mishpat, and do tzedakah (<i>righteousness</i>) ; for My Yeshu'ah (<i>salvation</i>) is near to come, and My tzedakah to be revealed.</p>
<p>ISA 56:2 ווויל צו דעם מאַן וואָס טוט דאָס דאָזיקע, און דעם מענטשנקינד וואָס האַלט זיך דעראָן! וואָס היט שבת, אים נישט צו פאַרשוועכן, און היט זיין האַנט פֿון צו טאָן אַ שום בייז. edit</p>	<p>ISA 56:2 voil tsu dem man vos tut dos dozike, un dem mentshnkind vos halt zich deron! vos hit shbt, im nisht tsu farshvechen, un hit zain hant fun tsu ton a shum beiz.</p>	<p>ISA 56:2 Ashrei enosh that doeth this, and the ben adam that layeth hold on it; that is shomer Shabbos avoiding chillul Shabbos, and is shomer to keep his yad from doing kol rah.</p>
<p>ISA 56:3 און נישט זאָגן זאָל דער פֿרעמדגעבאַרענער, וואָס באַהעפֿט זיך צו ה', אזוי צו זאָגן: אַפּזונדערן וועט מיר אַפּזונדערן ה' פֿון זיין פֿאַלק; און נישט זאָגן זאָל דער סָריס: זע, איך בין אַ טרוקענער בוים.</p>	<p>ISA 56:3 un nisht zogen zol der fremdgeborener, vos baheft zich tsu Hashem, azoi tsu zogen: opzunderen vet mich opzunderen Hashem fun zain folk; un nisht zogen zol der saris : ze, ich bin a trukener boim.</p>	<p>ISA 56:3 Neither let the ben hanekhar, that hath joined himself to HASHEM , speak, saying, HASHEM hath utterly separated me from His people; neither let the saris say, See, I am an etz yavesh (<i>dry tree</i>) .</p>

<p style="text-align: right;">edit</p>		
<p>וואַרום אַזוי האָט ה' ISA 56:4 געזאָגט אויף די סְרִיסִים וואָס היטן מײַנע שבתים, און ווײלן אויס דאָס וואָס איך וויל, און האַלטן זיך אָן מײַן בְּרִית: edit</p>	<p>ISA 56:4 vorem azoi hot Hashem gezogt oif di sarisim vos hiten maine Shabetaim, un veilen ois dos vos ich vil, un halten zich on main bris:</p>	<p>ISA 56:4 For thus saith HASHEM unto the sarisim that are shomer Shabbos over My Shabbatot, and choose the things that please Me, and hold fast to My Brit;</p>
<p>ISA 56:5 זיי וועל איך געבן אין מײַן הויז און אין מײַנע מויערן אָן אַנדענק און אַ נאָמען, בעסער פֿון זין און פֿון טעכטער; אָן אייביקן נאָמען וועל איך זיי געבן, וואָס וועט נישט פֿאַרשניטן {כרת} ווערן. edit</p>	<p>ISA 56:5 zei vel ich geben in main hoiz un in maine moieren an ondenk un a nomen, beser fun zin un fun techter; an eibiken nomen vel ich zei geben, vos vet nisht farshniten veren.</p>	<p>ISA 56:5 Even unto them will I give in Mine Bais within My chomot a yad vashem tov better than of banim and of banot; I will give them a Shem Olam, that shall not be yikaret (<i>cut off</i>) .</p>
<p>ISA 56:6 און די פֿרעמדגעבאַרענע וואָס באַהעפֿטן זיך צו ה', אים צו טאָן דינסט, און ליב צו האַבן דעם נאָמען פֿון ה', אים צו זײַן פֿאַר קנעכט; איטלעכער וואָס היט שבת אים נישט צו פֿאַרשוועכן, edit</p>	<p>ISA 56:6 un di fremdgeborene vos baheften zich tsu Hashem, im tsu ton dinst, un lib tsu hoben dem nomen fun Hashem, im tsu zain far knecht; itlecher vos hit shbt im nisht tsu farshvechen,</p>	<p>ISA 56:6 Also the bnei hanekhar, that join themselves to HASHEM to minister unto Him, and l'ahavah es Shem HASHEM , to be His avadim, every one that is shomer Shabbos avoiding chillul Shabbos, and holding fast to My Brit;</p>
<p>ISA 56:7 זיי וועל איך ברענגען צו מײַן הייליקן באַרג, און וועל זיי דערפֿרייען אין מײַן הויז פֿון געבעט; זייערע בראַנדאָפֿער {עֲלֵה} און זייערע שלאַכטאָפֿער וועלן זײַן צו באַוויליקונג אויף מײַן מזבח;</p>	<p>ISA 56:7 zei vel ich brengen tsu main heiliken barg, un vel zei derfreyen in main hoiz fun gebet; zeyere brandopfer un zeyere shlachtopfer velen zain tsu bavilikung oif main mizbeyeck; vorem main hoiz vet gerufen veren dos hoiz fun gebet far ale felker.</p>	<p>ISA 56:7 Even them will I bring to My Har Kodesh, and make them have simcha in My Bais Tefillah; their olot and their zevakhim shall be accepted upon Mine Mizbe'ach; for Mine Bais shall be called Bais Tefillah l'khol HaAmim (<i>House of Prayer for All Nations</i>) .</p>

<p>וואַרום מיין הויז וועט גערופֿן ווערן דאָס הויז פֿון געבעט פֿאַר אַלע פֿעלקער. edit</p>		
<p>ISA 56:8 אַזוי זאָגט אַדנִי ה', דער וואָס זאַמלט איין די פֿאַרשטויסענע פֿון ישׂראָל: איך וועל נאָך איינזאַמלען צו אים, די וואָס פֿלעגן זיך איינזאַמלען קעגן אים. edit</p>	<p>ISA 56:8 azoi zogt Adonoi Hashem, der vos zamlt ein di farshtoisene fun Yisroel: ich vel noch inzamlen tsu im, di vos flegen zich inzamlen kegen im.</p>	<p>ISA 56:8 Thus says Adonoi HASHEM , Who gathereth the Nidchei Yisroel (<i>the outcasts of Israel, i.e., those being divinely gathered back from the Golus</i>) , Yet will I gather others, besides those that are already gathered.</p>
<p>ISA 56:9 אַלע חיות פֿון פֿעלד, קומט אַהער עסן, אַלע חיות אין וואַלד! edit</p>	<p>ISA 56:9 ale chayes fun feld, kumt aher esen, ale chayes in vald!</p>	<p>ISA 56:9 All ye animals of the wild, come to devour, yes, all ye animals in the ya'ar (<i>forest</i>) .</p>
<p>ISA 56:10 זיינע וועכטער זיינען בלינדע אַלע, זיי ווייסן גאַרניט; שטומע הינט זיינען זיי אַלע, זיי קענען נישט בילן; זיי ליגן און חלומען, זיי האָבן ליב שלאָפֿן. edit</p>	<p>ISA 56:10 zaine vechter zainen blinde ale, ze veisen gornit; shtume hint zainen ze ale, ze kenen nisht bilen; ze ligen un cholemen, ze hoben lib shlofen.</p>	<p>ISA 56:10 His tzof (<i>watchmen, sentinels, nevi'im</i>) are ivrim (<i>blind</i>) ; they all lack da'as, they are all kelavim illemim (<i>mute watchdogs</i>) that cannot bark; lying around dreaming, they love to slumber.</p>
<p>ISA 56:11 און די הינט זיינען ווילד זשעדנע, זיי ווייסן נישט פֿון זעט; און יענע זיינען פֿאַסטוכער וואָס ווייסן נישט אַכט צו געבן; זיי אַלע קערן זיך צו זייער וועג, איטלעכער צו זיין גייציקייט, פֿון עק צו עק. edit</p>	<p>ISA 56:11 un di hint zainen vild zhedne, ze veisen nisht fun zet; un yene zainen pastucher vos veisen nisht acht tsu geben; ze ale keren zich tsu zeyer veg, itlecher tsu zain geitsikeit, fun ek tsu ek.</p>	<p>ISA 56:11 Yes, they are kelavim azei nefesh (<i>hungry dogs</i>) never satisfied, and they are ro'im (<i>shepherds</i>) with no da'as; they all look to their own way, every one having his end fixated on his own gain.</p>

<p>קומט, איך וועל ברענגען ISA 56:12 וויין, און לאָמיר זויפֿן דעם טרונק; און ווי דער אַזוי זאָל זיין מאָרגעדיקער טאָג, און גרעסער נאָך פֿיל. edit</p>	<p>ISA 56:12 kumt, ich vel brengen vain, un lomir zoifen dem trunk; un vi der azoi zol zain morgediker tog, un greser noch fil.</p>	<p>ISA 56:12 Come ye, say they, I will get yayin, and we will fill ourselves with shechar (strong drink) ; and makhar (tomorrow) shall be like this day, and gadol yeter me'od (and even much better) .</p>
<p>דער גערעכטער גייט ISA 57:1 אונטער, און קיין מענטש נעמט נישט צום האַרצן, און פֿרומע לייט ווערן אָוועקגענומען, און קיינער באַטראַכט נישט, אַז פֿון וועגן דער שלעכטיקייט איז אָוועקגענומען געוואָרן דער גערעכטער. edit</p>	<p>ISA 57:1 der gerechter geit unter, un kein mentsh nemt nisht tsum hartsen, un frume lait veren avekgenumen, un keiner batracht nisht, az fun vegen der shlechtikeit iz avekgenumen gevoren der gerechter.</p>	<p>ISA 57:1 The tzaddik perisheth, and no ish layeth it to lev; and anshei chesed are taken away, none considering that the tzaddik is taken away from the ra'ah (evil, calamity) to come.</p>
<p>ער גייט צו זיין פֿריד; ISA 57:2 אויף זייערע קבר-געלעגערס רוען די וואָס זיינען געגאַנגען אין זייער ערלעכקייט. edit</p>	<p>ISA 57:2 er geit tsu zain frid; oif zeyere keyver-gelegers ruen di vos zainen gegangen in zeyer erlechkeit.</p>	<p>ISA 57:2 He shall enter into shalom; they shall rest in their mishkevot (couches, i.e., tombs) , each one walking in his nekhochah (uprightness, integrity, honesty) .</p>
<p>און איר גענענט אַהער, זין ISA 57:3 פֿון אַ בישופֿמאַכערין, זאַמען פֿון אַ נואַף און אַ זונה. edit</p>	<p>ISA 57:3 un ir genent aher, zin fun a kishufmacherin, zomen fun a noyef un a zoine.</p>	<p>ISA 57:3 But draw near to here, ye bnei onenah (you children of a sorceress) , zera mena'ef (offspring of an adulterer) and she who plays the zonah.</p>
<p>אויף וועמען מאַכט איר ISA 57:4 אייד לוסטיק? אויף וועמען רייסט איר אויף דאָס מויל,</p>	<p>ISA 57:4 oif vemen macht ir ich lustik? oif vemen raist ir oif dos moil, shtekt ir arois a tsung? far vor, ir zeit kinder fun farbrech,</p>	<p>ISA 57:4 At whom are you sneering? Against whom make ye a wide mouth, and draw out the leshon? Are ye not yeledim</p>

<p>שטעקט איר אַרויס אַ צונג? פֿאַר וואָר, איר זייט קינדער פֿון פֿאַרברעך, זאַמען פֿון ליגן, edit</p>	<p>zomen fun ligen,</p>	<p>of peyssha (rebellion) , zera sheker?</p>
<p>ISA 57:5 איר וואָס דערהיצט אייך צווישן די אייכנביימער, אונטער יעטוועדער צווייגהאַפֿטיקן בוים; וואָס שעכט די קינדער אין די טאָלן, אונטער די שפּאַלטן פֿון די פֿעלדזן. edit</p>	<p>ISA 57:5 ir vos derhitst ich tsvishen di eichnbeimer, unter yetveder tsvaighaftiken boim; vos shecht di kinder in di tolen, unter di shpalten fun di feldzen.</p>	<p>ISA 57:5 Enflaming yourselves among elim (oaks, big trees) under every spreading tree, slaughtering the yeladim in the valleys under the clefts of the rocks?</p>
<p>ISA 57:6 צווישן די גלאַטע שטיינער פֿון טאָל איז דיין טייל, זיי, זיי זיינען דיין גורל; צו זיי אויך האָסטו געגאַסן גיסאַפֿפֿער {נֶסֶךְ}, האָסטו אויפֿגעבראַכט שפּייזאַפֿפֿער {מִנְחָה}. זאָל איך וועגן דעם זיך באַרוען? edit</p>	<p>ISA 57:6 tsvishen di glate shtainer fun tal iz dain teil, zei, zei zainen dain goral; tsu zei oich hostu gegosen gisopfer, hostu oifgebracht shpaizopfer. zol ich vegen dem zich baruen?</p>	<p>ISA 57:6 Among the smooth stones of the wadi is thy chelek; they are thy goral; even to them hast thou poured nesekh, thou hast offered minchah. For these [provocations], should I relent?</p>
<p>ISA 57:7 אויף אַ הויכן און דערהויבענעם באַרג האָסטו דיין געלעגער געמאַכט; אַהין אויך ביסטו אַרויפֿגעגאַנגען שלאַכטאַפֿפֿער צו שלאַכטן. edit</p>	<p>ISA 57:7 oif a hoichen un derhoibenem barg hostu dain geleger gemacht; ahin oich bistu aroifgegangen shlachtopfer tsu shlachten.</p>	<p>ISA 57:7 Upon a lofty and high har hast thou set up thy mishkav (bed i.e., fertility rites) ; there wentest thou up to offer zevach.</p>
<p>ISA 57:8 און הינטער דער טיר און דעם מְזוּזָה האָסטו</p>	<p>ISA 57:8 un hinter der tir un dem mazuzoh hostu aroifgeton dain dermontseichen, vorem fun mir</p>	<p>ISA 57:8 Behind the delet also and the mezuzah (doorpost) hast thou set up thy zikron</p>

<p>אַרױפֿגעטאַן דיין דערמאַנצײכן, װאַרום פֿון מיר ביסטו אָפֿן אַװעקגעאַנגען; האַסט ברייט געמאַכט דיין געלעגער, און האָסט דיר מיט זײ אַ בונד געמאַכט {כרת} װאַס דו האָסט זייער געלעגער ליב געהאַט, זייער האַנט געזען. edit</p>	<p>bistu ofen avekgegangen; host breit gemacht dain geleger, un host dir mit zei a bund gemacht vos du host zeyer geleger lib gehat, zeyer hant gezen.</p>	<p><i>([pornographic and idolatrous] memorial)</i> ; deserting Me, thou hast uncovered thyself, and art gone up; thou hast enlarged thy mishkav (<i>bed</i>) and cut for thee with them [a Brit]; thou lovedst their mishkav (<i>bed</i>) where thou hast looked on their yad.</p>
<p>ISA 57:9 און ביסט געגאַנגען צום מלך מיט זאַלב, און האָסט געמערט דייע בשמים; און האַסט געשיקט דייע שלוחים ביז אין דער װײט, און ביז אין שׂאול געמאַכט נידערן. edit</p>	<p>ISA 57:9 un bist gegangen tsum melech mit zalb, un host gemert daine b'shomaim; un host geshikt daine shluchim biz in der vait, un biz in Sheol gemacht nideren.</p>	<p>ISA 57:9 And thou wentest to Melech; with shemen thou didst increase thy perfumes, and didst send thy envoys far, even down unto Sheol.</p>
<p>ISA 57:10 פֿון דייע פֿיל װעגן ביסטו מיד געװאַרן, אָבער האַסט נישט געזאַגט: פֿאַרפֿאַלן! שטאַרקײט אין דיין האַנט האָסטו געפֿונען, דערום האַסטו זיך נישט געקימערט. edit</p>	<p>ISA 57:10 fun daine fil vegen bistu mid gevoren, ober host nisht gezogt: farfalen! shtarkeit in dain hant hostu gefunen, derum hostu zich nisht gekimert.</p>	<p>ISA 57:10 Thou art wearied in the length of thy derech; yet saidst thou not, It is hopeless; thou hast found the chayyat yad (<i>life of hand, power</i>) of thine; therefore thou wast not faint.</p>
<p>ISA 57:11 און פֿאַר װעמען האָסטו זיך געשראַקן און מורא געהאַט, אַז דו זאַלסט זיך פֿאַרשטעלן? אַז אַן מיר האַסטו נישט געדאַכט, נישט</p>	<p>ISA 57:11 un far vemen hostu zich geshroken un moire gehat, az du zolst zich farshtelen? az on mir hostu nisht gedacht, nisht genumen zich tsum hartsen; far vor, ich shvaig, un fun eibik on,</p>	<p>ISA 57:11 And of whom hast thou dreaded or feared, that thou hast lived a lie, and hast not remembered Me, nor laid it to thy lev (<i>i.e., pondered it</i>) ? Have not I held My peace</p>

<p>גענומען זיך צום האַרצן; פֿאַר וואָר, איך שווייג, און פֿון אייביק אָן, דערום האָסטו נישט מורא פֿאַר מיר. edit</p>	<p>derum hostu nisht moire far mir.</p>	<p>me'olam (<i>even from of old</i>) , and thou fearest Me not?</p>
<p>ISA 57:12 וועל איך דערציילן דיין גערעכטיקייט, און דיִינע מעשים, זיי וועלן דיר נישט גוטס טאָן. edit</p>	<p>ISA 57:12 vel ich dertseilen dain gerechtikeit, un daine maisim, zei velen dir nisht guts ton.</p>	<p>ISA 57:12 I will preach thy tzedakah, and thy ma'asim, that they shall not profit thee.</p>
<p>ISA 57:13 אַז דו שרײַסט, זאַלן דיינע געזעמלען דיך מציל זײַן; אַבער זיי אַלעמען וועט דער ווינט אַוועקטראָגן, וועט אַ הויך אַוועקנעמען; און דער וואָס באַשיצט זיך אין מיר וועט אַרבן דאָס לאַנד, און ירשען מיין הייליקן באַרג. edit</p>	<p>ISA 57:13 az du shraist, zolen daine gezemlen dich matsl zain; ober zei alemen vet der vint avektrogen, vet a hoich aveknemen; un der vos bashitst zich in mir vet arben dos land, un yarshen main heiliken barg.</p>	<p>ISA 57:13 When thou criest for help, let thy kibutzim (<i>heaps, collections</i>) save thee; but the ruach shall carry them all away; hevel shall take them; but he that putteth his trust in Me shall inherit eretz, and shall inherit My Har Kodesh;</p>
<p>ISA 57:14 און ער וועט זאָגן: טרעט אויס, טרעט אויס, ראַמט אָפּ דעם וועג, הייבט אויף די שטרויכלונג פֿון דעם וועג פֿון מיין פֿאַלק. edit</p>	<p>ISA 57:14 un er vet zogen: tret ois, tret ois, ramt op dem veg, heibt oif di shtroichlung fun dem veg fun main folk.</p>	<p>ISA 57:14 And shall say, Build ye [a road], build ye [a road], prepare the Derech, remove the michshol (<i>stumblingblock, obstacle</i>) from the Derech Ami (<i>the Way, Road of My People</i>) .</p>
<p>ISA 57:15 וואָרום אַזוי זאָגט דער הויכער און דערהויבענער, דער וואָס וווינט אין אייביקייט, און הייליק איז זײַן נאָמען: אין הויכקייט און</p>	<p>ISA 57:15 vorem azoi zogt der hoicher un derhoibener, der vos voint in eibikeit, un heilik iz zain nomen: in hoichkeit un heilikeit tu ich ruen, ober oich baim dershlogem un</p>	<p>ISA 57:15 For thus saith the High and Exalted, Shokhen Ad (<i>the One Who abideth forever, i.e., Who inhabits eternity</i>) Kadosh Shmo; I dwell in marom v'kadosh (<i>the high and holy</i>)</p>

<p>הייליקייט טו איך רוען, אָבער אויך ביים דערשלאָגענעם {דכא} און געפֿאלענעם אין געמיט, אויפֿצולעבן דאָס געמיט פֿון געפֿאלענע, און אויפֿצולעבן דאָס האַרץ פֿון דערשלאָגענע. edit</p>	<p>gefallenem in gemit, oiftsuleben dos gemit fun gefalene, un oiftsuleben dos harts fun dershlogene.</p>	<p><i>place</i>), with him also that is of a contrite and lowly ruach, to revive the ruach of the shefalim <i>(humble, lowly ones)</i> and to revive the lev nidka'im <i>(contrite of heart)</i> .</p>
<p>ISA 57:16 וואָרום נישט אייביק טו איך קריגן, און נישט תמיד טו איך צערענען; וואָרום דער גייסט וואָס באַקליידט זיך, איז פֿון מיר, און די נשמות האָב איך געמאַכט. edit</p>	<p>ISA 57:16 vorem nisht eibik tu ich krigen, un nisht tmid tu ich tserenen; vorem der Gaist vos bakleidt zich, iz fun mir, un di neshomes hob ich gemacht.</p>	<p>ISA 57:16 For I will not contend l'olam <i>(forever)</i>, neither will I lanetzach <i>(always)</i> be in wrath; for the ruach <i>(spirit)</i> would grow faint before Me, even the neshamot <i>(souls)</i> which I have made.</p>
<p>ISA 57:17 פֿאַר דער זינד פֿון זיין גייציקייט האָב איך געצערנט, און אים געשלאָגן, מיד פֿאַרבאָרגן און געצערנט, ווייל ער איז אַפֿקערעריש געגאַנגען אין וועג פֿון זיין האַרצן. edit</p>	<p>ISA 57:17 far der zind fun zain geitsikeit hob ich getsernt, un im geshlogen, mich farborgen un getsernt, vail er iz opkererish gegangen in veg fun zain hartsen.</p>	<p>ISA 57:17 For the avon <i>(iniquity)</i> of his covetousness was I in wrath, and struck him; I hid, and was in wrath, and he went on shovav <i>(backsliding)</i> in the derech of his lev <i>(heart)</i> .</p>
<p>ISA 57:18 איך האָב געזען זיינע וועגן, אָבער איך וועל אים היילן {רפא}, און וועל אים פֿירן, און וועל באַצאלן נחמות אים און זיינע טרויערער. edit</p>	<p>ISA 57:18 ich hob gezen zaine vegen, ober ich vel im heilen , un vel im firen, un vel batsolen nchmut im un zaine troierer.</p>	<p>ISA 57:18 I have seen the drakhim of him, and will heal him; I will lead him also, and restore nichumim <i>(comforts)</i> unto him and to his avelim <i>(mourners)</i> .</p>
<p>ISA 57:19 איך באַשאַף אַ ליפֿנפֿרוכט: שָׁלוֹם, שָׁלוֹם צום</p>	<p>ISA 57:19 ich bashaf a lipnfrucht: shalom, shalom tsum nonten un tsum veiten! zogt Hashem, un</p>	<p>ISA 57:19 I create the [repentant] fruit of the lips; Shalom, shalom to him that is far off, and to</p>

<p>נאָנטן און צום ווייטן! זאָגט ה', און איד וועל אים היילן {רפא} edit .</p>	<p>ich vel im heilen .</p>	<p>him that is near, saith HASHEM ; and I will heal him.</p>
<p>אָבער די רשעים זיינען ווי אַ ים אַ געטריבענער, וואָס קען זיך נישט איינשטילן, און זיינע וואָסערן טרייבן קויט און ליים. edit</p>	<p>ISA 57:20 ober di reshoiem zainen vi a yam a getribener, vos ken zich nisht inshtilen, un zaine vaseren traiben koit un leim.</p>	<p>ISA 57:20 But the resha'im are like the troubled yam (sea) , when it cannot sheket (be quiet) , whose mayim cast up mire and mud.</p>
<p>נישטאַ קיין שלום , זאָגט מיין ג-ט, פאַר די רשעים. edit</p>	<p>ISA 57:21 nishto kein shalom , zogt main G-t, far di reshoiem.</p>	<p>ISA 57:21 There is no shalom, saith Elohai, for the resha'im.</p>
<p>רוף מיט קעל, זאָלסט נישט צוריקהאַלטן, אַזוי ווי אַ שוֹפֵר הייב אויף דיין קול, און זאָג מיין פֿאַלק זייער פֿאַרברעך, און דעם הויז פֿון יעקבֿ זייערע זינד. edit</p>	<p>ISA 58:1 ruf mit , zolst nisht tsurikhaltten, azoi vi a shoifer heib oif dain kol, un zog main folk zeyer farbrech, un dem hoiz fun Yaakov zeyere zind.</p>	<p>ISA 58:1 Cry aloud, restrain not, lift up thy kol (voice) like the shofar, and preach to My people their peysha (transgression, rebellion) and Bais Ya'akov their chattot.</p>
<p>און זיי זוכן מיד נאָך טאָג פֿאַר טאָג, און וויסן מייע וועגן באַגערן זיי! אַזוי ווי אַ פֿאַלק וואָס טוט גערעכטיקייט, און פֿאַרלאָזט נישט דאָס געזעץ פֿון זיין ג-ט, פֿאַרלאָנגען זיי פֿון מיר משפטים גערעכטע, די נאָנטקייט פֿון ה' באַגערן זיי. edit</p>	<p>ISA 58:2 un zeï zuchen mich noch tog far tog, un visen maine vegen bageren zeï! azoi vi a folk vos tut gerechtikeit, un farlozt nisht dos gezets fun zain G-t, farlangen zeï fun mir mishpotim gerechte, di nontkeit fun Hashem bageren zeï.</p>	<p>ISA 58:2 Yet they seek Me yom yom (daily) , and for the da'as of My Drakhim they seem eager, like a Goy (Nation) that doeth tzedakah, like one that did not forsake mishpat Elohav; they ask of Me the mishpetei- tzedek; they seem eager for kirvat Elohim (getting close to G-d, revival) .</p>

<p>ISA 58:3 פֶּאָר וואָס פֶּאַסטן מיר, און דו זעסט נישט? פֶּייניקן מיר אונדזער זעל, און דו מערקסט נישט? זעט, אין טאָג פֶּון אײער פֶּאַסטן געפֿינט איר אַן עסק, און אַלע אײערע אַרבעטער טוט איר דריקן. edit</p>	<p>ISA 58:3 far vos fasten mir, un du zest nisht? painiken mir undzer zel, un du merkst nisht? zet, in tog fun ier fasten gefint ir an esk, un ale eyere arbeter tut ir driken.</p>	<p>ISA 58:3 Why have we done a tzom, say they, and Thou seest not? Why have we afflicted nafsheinu, and Thou takest no notice? See, in your yom tzom ye find chefetz (<i>pleasure, personal advantage</i>) and exploit all your toilers.</p>
<p>ISA 58:4 איר פֶּאַסט דאָך נאָר פֶּאַר קריג און שטרײט, און צו שלאָגן מיטן פֿויסט פֿון אומרעכט; איר פֶּאַסט נישט אין אַזאַ טאָג צו מאַכן הערן אין דער הייד אײער קול. edit</p>	<p>ISA 58:4 ir fast doch nor far krig un shtrait, un tsu shlogen miten foist fun umrecht; ir fast nisht in aza tog tsu machen heren in der heich ier kol.</p>	<p>ISA 58:4 See, ye undergo a tzom for grievance and strife, and to strike with the fist of resha; ye shall not do a tzom as ye do today, to make your voice to be heard on marom.</p>
<p>ISA 58:5 איז אַזאַ דאָס פֶּאַסטן וואָס איד האָב אויסגעוויילט? אַ טאָג פֶּאַר אַ מענטשן צו פֶּייניקן זײן זעל? צו בײגן ווי אַ וואַסערריטל זײן קאָפּ, און זאָק און אַש זאָל ער זיך אויסבעטן? צי דאָס רופֿסטו פֶּאַסטן, און אַ טאָג פֿון באַויליקונג צו ה' ? edit</p>	<p>ISA 58:5 iz aza dos fasten vos ich hob oisgeveilt? a tog far a mentshen tsu painiken zain zel? tsu beigen vi a vaserritl zain kop, un zak un ash zol er zich oisbeten? tsi dos rufstu fasten, un a tog fun babilikung tsu Hashem?</p>	<p>ISA 58:5 Is such as this a tzom that I have chosen? Merely for adam to afflict his nefesh? To bow down his rosh like a bulrush, and to spread sackcloth and efer (<i>ashes</i>) under him? Wilt thou call this a tzom, and a yom ratzon (<i>a day of acceptance, an acceptable day</i>) unto HASHEM ?</p>
<p>ISA 58:6 איז נישט דאָס דאָס פֶּאַסטן וואָס איד האָב אויסגעוויילט: לויז מאַכן די קײטן פֿון אומרעכט, אָפּבינדן די בינדשטריק פֿון יאָך, און</p>	<p>ISA 58:6 iz nisht dos dos fasten vos ich hob oisgeveilt: loiz machen di keiten fun umrecht, opbinden di bindshtrik fun yoch, un araislozen frai di gedrikte, un yetveder yoch zolt ir</p>	<p>ISA 58:6 Is not this the tzom that I have chosen? To loose the chartzubbot resha (<i>chains of wickedness, injustice</i>) , to undo the aguddot motah (<i>bindings of the yoke bar</i>) , and to let the</p>

<p>אַרויסלאָזן פֿרײַ די געדריקטע, און יעטוועדער יאָך זאָלט איר צעברעכן? edit</p>	<p>tsebrechen?</p>	<p>retzutzim (<i>oppressed ones</i>) go as chafeshim (<i>free ones</i>) , and that ye break kol motah (<i>every yoke of oppression</i>) ?</p>
<p>ISA 58:7 איז עס נישט, אַפצוברעכן פֿון דיין ברויט דעם הונגעריקן, און פֿאַרוואַגלטע אַרימע זאָלסטו אַרײַנברענגען אין הויז? אַז דו זעסט אַ נאַקעטן, זאָלסטו אים באַדעקן, און פֿון דיין אייגן פֿלייש זאָלסטו זיך נישט פֿאַרהוילן? edit</p>	<p>ISA 58:7 iz es nisht, optsubrechen fun dain broit dem hungeriken, un farvoglte orime zolstu arainbrenge in hoiz? az du zest a naketen, zolstu im badeken, un fun dain eigen fleish zolstu zich nisht farhoilen?</p>	<p>ISA 58:7 Is it not paras lechem (<i>breaking bread of thine, i.e., serving food</i>) to the hungry, and that thou bring the homeless aniyyim (<i>poor</i>) to thy bais? When thou seest the arom (<i>naked</i>) , that thou cover him with clothing; and that thou hide not thyself from thine own basar (<i>flesh and blood, kinspeople</i>) ?</p>
<p>ISA 58:8 דענצמאל וועט אויסברעכן ווי דער פֿרימאָרגן דיין ליכט, און דיין היילונג וועט אַרויסשפראַצן גיך; און דיר פֿאַרויס וועט גיין דיין גערעכטיקייט, און די פראַכט פֿון ה' וועט דיך נאַכבאַלייטן. edit</p>	<p>ISA 58:8 dentsmol vet oisbrechen vi der frimorgen dain licht, un dain heilung vet aroisshprotsen gich; un dir forois vet gein dain gerechtikeit, un di pracht fun Hashem vet dich nochbaleiten.</p>	<p>ISA 58:8 Then shall thy light break forth like the shachar (<i>dawn</i>) , and thine healing titzmach (<i>shall spring forth; Tzemach</i>) speedily; and thy tzedek shall go before thee; the kavod HASHEM shall be thy rearguard.</p>
<p>ISA 58:9 דענצמאל וועסטו רופֿן, און ה' וועט ענטפֿערן; וועסט שרײַען, און ער וועט זאָגן: דאָ בין איד! אַז דו וועסט אָפּטאָן פֿון צווישן דיר פֿאַריאַכונג, טייטלען מיטן פֿינגער, און רעדן אומרעכט; edit</p>	<p>ISA 58:9 dentsmol vestu rufen, un Hashem vet entfernen; vest shraien, un er vet zogen: do bin ich! az du vest opton fun tsvishen dir fariochung, teitlen miten finger, un reden umrecht;</p>	<p>ISA 58:9 Then shalt thou call, and HASHEM shall answer; thou shalt cry for help, and He shall say, Hineni! If thou remove from the midst of thee the motah (<i>yoke</i>) , the pointing of the etzba (<i>finger [of contempt]</i>) and speaking aven (<i>evil, lashon hora</i>) ;</p>

<p>ISA 58:10 און וועסט אויסשטרעקן צום הונגעריקן דיין זעל, און די געדריקטע זעל וועסטו זעטן; דענצמאל וועט אויפֿשיינען אין חושך דיין ליכט, און דיין פֿינצטערקייט ווי מיטן טאָג. edit</p>	<p>ISA 58:10 un vest oisstreken tsum hungeriken dain zel, un di gedrikte zel vestu zeten; dentsmol vet oifshainen in choishech dain licht, un dain fintsterkeit vi miten tog.</p>	<p>ISA 58:10 And if thou draw out thy nefesh to the hungry, and satisfy the nefesh of the afflicted, then shall thy ohr rise in choshech, and thy darkness shall be as the noon;</p>
<p>ISA 58:11 און ה' וועט דיר פֿירן תמיד, און וועט זעטן אין טריקענישן דיין זעל, און דייןע ביינער וועט ער שטאַרקן; און וועסט זיין ווי אַ גאַרטן אַן אַנגעטרונקענער, און ווי אַן אויסגאַנג וואַסער וואַס זייןע וואַסערן טוען נישט פֿעלשן. edit</p>	<p>ISA 58:11 un Hashem vet dich firen tmid, un vet zeten in trikenishen dain zel, un daine beiner vet er shtarken; un vest zain vi a gorten an ongetrunkener, un vi an oisgang vaser vos zaine vaseren tuen nisht felshen.</p>	<p>ISA 58:11 And HASHEM shall guide thee tamid, and satisfy thy nefesh in drought, and strengthen thy atzmot; and thou shalt be like a gan raveh (<i>well- watered garden</i>), and like a motzah mayim (<i>spring of water</i>), whose mayim fail not.</p>
<p>ISA 58:12 און מע וועט אָפּבויען ביי דיר אייביקע חורבֿות, גרונטפֿעסטן פֿון דור-דורות וועסטו אויפֿשטעלן; און מע וועט דיר רופֿן פֿאַרמויערער פֿון בראַכן, באַנייער פֿון וועגן צום ווינען. edit</p>	<p>ISA 58:12 un me vet opboien bai dir eibike churbut, gruntfesten fun dor-doires vestu oifshtelen; un me vet dich rufen farmoierer fun brochen, banaier fun vegen tsum voinen.</p>	<p>ISA 58:12 And they that shall be of thee shall rebuild the charevot olam (<i>ancient ruins</i>); thou shalt raise up the mosedei dor vador (<i>the foundations of many generations</i>); and thou shalt be called, Goder Peretz; Meshovev Netivot Lashevet (<i>Repairer of the Breach; Restorer of the Streets For Habitation</i>).</p>
<p>ISA 58:13 אַז דו וועסט אָפּהאַלטן צוליב שבת דיין פֿוס, פֿון טאָן דיינע עסקים אין מיין הייליקן</p>	<p>ISA 58:13 az du vest ophalten tsulib shbt dain fus, fun ton daine eskim in main heiliken tog; un vest rufen shbt a tenug, dem</p>	<p>ISA 58:13 If thou turn away thy regel on account of Shabbos, from doing thy chefetz on My Yom Kodesh; and call Shabbos</p>

<p>טָאָג; און וועסט רופֿן שבת אַ תענוג, דעם הייליקן [טָאָג] פֿון ה', געערלעכט; און וועסט אים ערלעכן, נישט צו טאָן דייע גאַנגען, נישט צו געפֿינען דיר אַן עסק, אָדער אָפרעדן אַ זאָך. edit</p>	<p>heiliken [tog] fun Hashem, geerlecht; un vest im erlechen, nisht tsu ton daine gangen, nisht tsu gefinen dir an esk, oder opreden a zach.</p>	<p>an Oneg (<i>Delight</i>), the Kedosh HASHEM (<i>Holy Day of HASHEM</i>), “honored”; and if thou shalt honor it, not doing thine darkhim nor finding thine own chefetz, nor speaking [worldly] words:</p>
<p>ISA 58:14 דענצמאל וועסטו זיך קוויקן מיט ה', און איד וועל דיך אַרויפֿזעצן אויף די הייכן פֿון דער ערד, און דרך מאַכן עסן די אַרב פֿון דיין פֿאַטער יעקב; וואַרום דאָס מויל פֿון ה' האַט גערעדט. edit</p>	<p>ISA 58:14 dentsmol vestu zich kviken mit Hashem, un ich vel dich aroifzetsen oif di heichen fun der erd, un dich machen esen di Arav fun dain foter Yaakov; vorem dos moil fun Hashem hot geredt.</p>	<p>ISA 58:14 Then shalt thou delight in HASHEM ; and I will cause thee to ride upon the high places of eretz, and feed thee with the nachalat Ya'akov Avicha; for the mouth of HASHEM hath spoken.</p>
<p>ISA 59:1 זעט, די האַנט פֿון ה' איז נישט קורץ צו העלפֿן, און זיין אויער איז נישט שווער צו הערן; edit</p>	<p>ISA 59:1 zet, di hant fun Hashem iz nisht kurts tsu helfen, un zain oier iz nisht shver tsu heren;</p>	<p>ISA 59:1 Behold, the Yad HASHEM is not too short, that it cannot save; neither His ozen (<i>ear</i>) too kaved (<i>hard, insensitive,</i> <i>heavy, dull</i>) that it cannot hear;</p>
<p>ISA 59:2 נאָר אייערע זינד פֿלעגן צעשיידן צווישן אייך און אלוקיכם, און אייערע חטאים האַבן פֿאַרבאַרגן זיין פנים פֿון אייך, נישט צוצוהערן. edit</p>	<p>ISA 59:2 nor eyere zind flegen tsesheiden tsvishen ich un Elokeichem, un eyere chatoim hoben farborgen zain ponem fun ich, nisht tsutsuheren.</p>	<p>ISA 59:2 But your avonot (<i>iniquities</i>) have separated you and Eloheichem, and your chattot (<i>sins</i>) have concealed His face from you, that He will not hear.</p>
<p>ISA 59:3 וואַרום אייערע הענט זיינען באַפֿלעקט מיט בלוט, און אייערע פֿינגער מיט זינד;</p>	<p>ISA 59:3 vorem eyere hent zainen baflekt mit blut, un eyere finger mit zind; eyere lipen zogen ligen, eyere tsung redt umrecht.</p>	<p>ISA 59:3 For your hands are defiled and polluted with dahm, and your fingers with avon (<i>iniquity</i>) ; your lips have</p>

<p>אייערע ליפן זאָגן ליגן, אייערע צונג רעדט אומרעכט. edit</p>		<p>spoken sheker, your leshon (<i>tongue</i>) hath muttered avlah (<i>perverseness, wickedness, iniquity, lashon hora</i>) .</p>
<p>קיינער לאָדט נישט מיט גערעכטיקייט, און קיינער טענהט נישט מיט אמת; מע פֿאַרזיכערט זיך אויף נישט, און מע רעדט פֿאַלש, מע טראָגט אומגליק, און מע געבערט אומרעכט. edit</p>	<p>ISA 59:4 keiner lodt nisht mit gerechtikeit, un keiner tenht nisht mit emes; me farzichert zich oif nisht, un me redt falsh, me trogt umglik, un me gebert umrecht.</p>	<p>ISA 59:4 None calleth b'tzedek (<i>in righteousness</i>) , nor any pleadeth b'emunah (<i>in faithfulness, in truth</i>) ; they trust in tohu (<i>nothingness</i>) , and speak shav (<i>vanity</i>) ; they conceive amal (<i>trouble</i>) , and give birth to aven (<i>wickedness</i>) .</p>
<p>אייער פֿון אַ שלאַנג בריען זיי אויס, און שפינוועבס טוען זיי וועבן; דער וואָס עסט פֿון זייערע אייער שטאַרבט, און דאָס צעדריקטע ברעכט אויס אין אַ נאַטערשלאַנג. edit</p>	<p>ISA 59:5 ier fun a shlang Berien zei ois, un shpinvebs tuen zei veben; der vos est fun zeyere ier shtarbt, un dos tshedrikte brecht ois in a notershlang.</p>	<p>ISA 59:5 They hatch the beytzim (<i>eggs</i>) of the tzifoni (<i>viper, poisonous snake</i>) , and weave the webs of the akavish (<i>spider</i>) ; he that eateth of their beytzim (<i>eggs</i>) dieth, and of that which is cracked open, an efeh (<i>kind of poisonous snake</i>) is hatched.</p>
<p>זייערע געוועבן זיינען נישט אויף אַ בגד, און מען קען זיך נישט צודעקן מיט זייערע אַרבעט; זייערע אַרבעט איז אַרבעט פֿון אומרעכט, און אויפֿטו פֿון רויב איז אין זייערע הענט. edit</p>	<p>ISA 59:6 zeyere geveben zainen nisht oif a beged, un men ken zich nisht tsudeken mit zeyere arbet; zeyere arbet iz arbet fun umrecht, un oiftu fun roib iz in zeyere hent.</p>	<p>ISA 59:6 Their webs shall not become beged (<i>garments</i>) , neither shall they cover themselves with their ma'asim; their ma'asim are ma'asei aven (<i>works of wickedness</i>) , and the po'al chamas (<i>act of violence</i>) is in their hands.</p>
<p>זייערע פֿיס לויפֿן צו שלעכטס, און זיי איילן צו פֿאַרגיסן אומשולדיק בלוט; edit</p>	<p>ISA 59:7 zeyere fis loifen tsu shlechts, un zei ilen tsu fargisen umshuldik blut; zeyere trachtungen zainen trachtungen</p>	<p>ISA 59:7 Their raglayim (<i>feet</i>) run to rah, and they make haste for shfach dahm naki (<i>blood shed of the innocent</i>) ; their</p>

<p>זייערע טראַכטונגען זיינען טראַכטונגען פֿון אומרעכט, פֿאַרוויסטונג און בראַך זיינען אין זייערע שליאַכן. edit</p>	<p>fun umrecht, farvistung un broch zainen in zeyere shliachen.</p>	<p>machsh'vot (<i>thoughts</i>) are machsh'vot of aven (<i>wickedness</i>) ; shod (<i>desolation</i>) and shever (<i>destruction</i>) are on their highways.</p>
<p>ISA 59:8 דעם וועג פֿון שְׁלוֹם ווייסן זיי נישט, און נישטאָ קיין גערעכטיקייט אין זייערע גענג; זיי האָבן פֿאַרקרימט זייערע שטעגן, קיינער וואָס טרעט דערויף ווייס נישט פֿון שְׁלוֹם. edit</p>	<p>ISA 59:8 dem veg fun shalom weisen zei nisht, un nishto kein gerechtikeit in zeyere geng; ze hoben farkrimt zeyere shtegen, keiner vos tret deroif veis nisht fun shalom.</p>	<p>ISA 59:8 Of the Derech Shalom they have no da'as; and there is no mishpat (<i>justice</i>) in their circuits; they have made themselves crooked roads; whosoever walketh thereon shall not know shalom.</p>
<p>ISA 59:9 דערום איז גערעכטיקייט ווייט פֿון אונדז, און אונדז דערגרייכט נישט קיין הילף; מיר האָפֿן אויף ליכט, ערשט עס איז חושך, אויף שיין, און מיר גייען אין פֿינצטערניש. edit</p>	<p>ISA 59:9 derum iz gerechtikeit vait fun undz, un undz dergreicht nisht kein hilf; mir hofen oif licht, ersht es iz choishech, oif shein, un mir geyen in fintsternish.</p>	<p>ISA 59:9 Therefore is mishpat (<i>justice</i>) far from us, neither doth tzedakah overtake us; we wait for ohr, but, hinei, choshech; for negohot (<i>brightness</i>) , but we walk in gloom.</p>
<p>ISA 59:10 מיר טאַפֿן ווי בלינדע אָן דער וואַנט, און אַזוי ווי אָן אויגן טאַפֿן מיר אַרום; מיר שטרויכלען אין מיטן טאַג, ווי אין אָוונט, מיר זיינען אין חושכנישן אַזוי ווי די מתים. edit</p>	<p>ISA 59:10 mir tapn vi blinde on der vant, un azoi vi on oigen tapn mir arum; mir shtroichlen in miten tog, vi in ovent, mir zainen in chushchnishen azoi vi di meisim.</p>	<p>ISA 59:10 We grope by the wall like the ivrim (<i>blind</i>) , and we grope as if we had no einayim (<i>eyes</i>) ; we stumble at tzohorayim (<i>noon</i>) as in twilight; we are in full vigor and stout, yet we are as mesim (<i>dead ones</i>) .</p>
<p>ISA 59:11 מיר ברומען ווי די בערן אַלע, און קלאַגן ווי די טויבן</p>	<p>ISA 59:11 mir brumen vi di Beoren ale, un klogen vi di toiben klogen mir; mir hofen oif</p>	<p>ISA 59:11 We all growl like dubim (<i>bears</i>) , and moan continually like yonim (<i>doves</i>) ; we look for</p>

<p>קלאַגן מיר; מיר האָפֿן אויף גערעכטיקייט, און נישטאָ, אויף אַ ישועה, און זי איז ווייט פֿון אונדז. edit</p>	<p>gerechtikeit, un nishto, oif a yeshue, un zi iz vai fun undz.</p>	<p>mishpat, but there is none; for Yeshu'ah (Salvation), but it is far off from us.</p>
<p>ISA 59:12 וואָרום פֿיל זיינען אונדזערע פֿאַרברעכן פֿאַר דיר, און אונדזערע חטאים זאָגן עדות קעגן אונדז; וואָרום אונדזערע פֿאַרברעכן זיינען ביי אונדז, און אונדזערע זינד – זיי ווייסן מיר ווויל: edit</p>	<p>ISA 59:12 vorem fil zainen undzere farbrechen far dir, un undzere chatoim zogen eides kegen undz; vorem undzere farbrechen zainen bai undz, un undzere zind – ze veisen mir voil:</p>	<p>ISA 59:12 Because peysha'einu (our rebellions) have multiplied before Thee, and chattoteinu (our sins) testify against us; for peysha'einu are still with us; and as for avonoteinu (our iniquities), we acknowledge them:</p>
<p>ISA 59:13 ברעכן און לייקענען אָן ה', און זיך אָפקערן פֿון הינטער אלוקינו, רעדן רויב און אָפקערונג, טראָגן און אַרויסברענגען פֿון האַרצן פֿאַלשע רייד. edit</p>	<p>ISA 59:13 brechen un leikenen on Hashem, un zich opkeren fun hinter Elokeinu, reden roib un opkerung, trogen un araisbrenge fun hartsen falshe reid.</p>	<p>ISA 59:13 In rebelling against and kachash (denying) HASHEM , and nasog (turning away) from Eloheinu, speaking oshek (oppression) and sarah (revolt) , conceiving and uttering from the lev (heart) divrei sheker (words of falsehood) .</p>
<p>ISA 59:14 און אָפּגעטרעטן אַהינטער איז גערעכטיקייט, און רעכטפֿאַרטיקייט שטייט פֿון דער ווייטן, וואָרום געשטרויכלט אין גאַס איז דער אמת, און ערלעכקייט קען נישט אַרײַנקומען. edit</p>	<p>ISA 59:14 un opgetreten ahinter iz gerechtikeit, un rechtfartikeit shteit fun der veiten, vorem gestroicht in gas iz der emes, un erlechkeit ken nisht arainkumen.</p>	<p>ISA 59:14 And mishpat (justice) is turned back, and tzedakah (righteousness) standeth afar off; for emes (truth) is fallen in the rehov (street), and nacho'ach (honesty) cannot enter.</p>
<p>ISA 59:15 און דער אמת פֿעלט, און דער וואָס קערט זיך אָפּ פֿון</p>	<p>ISA 59:15 un der emes felt, un der vos kert zich op fun beiz, vert far meshuge gehalten. un</p>	<p>ISA 59:15 Indeed, emes (truth) faileth; and he that departeth from rah (evil) maketh himself</p>

<p>בייז, ווערט פֿאַר משוגע געהאַלטן. און ה' האָט געזען, און עס איז געווען שלעכט אין זיינע אויגן, וואָס קיין גערעכטיקייט איז נישטאָ. edit</p>	<p>Hashem hot gezen, un es iz geven shlecht in zaine oigen, vos kein gerechtikeit iz nishto.</p>	<p>a prey; and HASHEM saw it, and it was displeasing in His sight that there was no mishpat <i>(justice)</i> .</p>
<p>ISA 59:16 און ער האָט געזען, אַז קיין מענטש איז נישטאָ, און זיך פֿאַרווונדערט, וואָס קיינער שטעלט זיך נישט איין; האָט אים זיין אָרעם געהאַלפֿן, און זיין גערעכטיקייט, זי האָט אים אונטערגעלענט. edit</p>	<p>ISA 59:16 un er hot gezen, az kein mentsh iz nishto, un zich farvundert, vos keiner shtelt zich nisht ein; hot im zain orem geholfen, un zain gerechtikeit, zi hot im untergelent.</p>	<p>ISA 59:16 And He saw that there was no ish <i>(man)</i> , and was appalled that there was no Mafgi'a <i>(Intercessor)</i> ; therefore His own Zero'a <i>(Arm)</i> wrought Salvation unto Him; and His own tzedakah <i>(righteousness)</i> He relied on.</p>
<p>ISA 59:17 און ער האָט אָנגעטאָן גערעכטיקייט ווי אַ שילד, און אַ קיווער פֿון הילף אויף זיין קאָפּ; און ער האָט אָנגעטאָן קליידער פֿון נקמה צום מלבוש, און זיך איינגעוויקלט ווי אין אַ מאַנטל אין צאָרן. edit</p>	<p>ISA 59:17 un er hot ongeton gerechtikeit vi a shild, un a kiver fun hilf oif zain kop; un er hot ongeton kleider fun nekome tsum malbesh, un zich ingeviklt vi in a mantl in tsoren.</p>	<p>ISA 59:17 For He put on tzedakah as breastplate armor, and a helmet of Yeshu'ah <i>(Salvation, Saving Power)</i> upon His rosh; and He put on the bigdei nakam <i>(garments of vengeance)</i> for a uniform, and was clad with kinah <i>(zeal)</i> as a me'il <i>(mantle, cloak)</i> .</p>
<p>ISA 59:18 אַזוי ווי נאָך די טוונגען, אַזויערנאָך וועט ער באַצאָלן, גרימצאָרן צו זיינע פֿיינט, פֿאַרגעלטונג צו זיינע שונאים; צו די אינדזלען וועט ער פֿאַרגעלטונג באַצאָלן. edit</p>	<p>ISA 59:18 azoi vi noch di tuungen, azoiernoch vet er batsolen, grimtsoren tsu zaine faint, fargeltung tsu zaine sonem; tsu di indzelen vet er fargeltung batsolen.</p>	<p>ISA 59:18 According to their gemulot <i>(deeds, dealings)</i> , so He will repay, chemah <i>(fury, wrath)</i> to His adversaries, gemul <i>(recompence)</i> to His oyevim <i>(enemies)</i> ; to the iyim <i>(islands)</i> He will repay gemul <i>(recompence, due)</i> .</p>
<p>ISA 59:19 און מע וועט מורא האָבן</p>	<p>ISA 59:19 un me vet moire hoben</p>	<p>ISA 59:19 So shall they fear the</p>

<p>פֶּאָרן נאָמען ה' פֿון מערב, און פֿון אויפגאַנג פֿון זון פֿאַר זיין כְּבוֹד; וואָרום דער פֿיינט וועט אריינקומען ווי אַ טײַד, און דער רוּחַ {הַקֹּדֶשׁ} פֿון ה' וועט זיך אויפהייבן אַ פֿאַן קעגן אים. edit</p>	<p>faran nomen Hashem fun mayrev, un fun oifgang fun zun far zain koved; vorem der faint vet arainkumen vi a taich, un der ruach fun Hashem vet zich oipheiben a fon kegen im.</p>	<p>Shem HASHEM from the ma'arav (west) , and His kavod from the rising of the shemesh. When the enemy shall come in like a nahar (flood, river) , the Ruach of HASHEM shall lift up a standard against him.</p>
<p>ISA 59:20 און דער אויסלייזער {גואַל} וועט קומען צו ציִון, און צו אים וואס טוען אוועקנעמען זינד אין יעקב, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 59:20 un der oisleizer vet kumen tsu Tsiyon, un tsu im vs tuen aveknemen zind in Yaakov, zagt Hashem.</p>	<p>ISA 59:20 And the Go'el (Redeemer, Moshiach) shall come to Tziyon, and unto them that make teshuva and turn from peysha (rebellion) in Ya'akov, saith HASHEM .</p>
<p>ISA 59:21 און איך – דאָס איז מיין בְּרִית מיט זיי, זאָגט ה': מיין גײַסט {רוּחַ הַקֹּדֶשׁ} וואָס אויף דיר, און מײַנע ווערטער וואָס איך האָב אַרײַנגעטאָן אין דיין מויל, וועלן זיך נישט אָפּטאָן פֿון דיין מויל, און פֿון דעם מויל פֿון דיין קינדער, און פֿון דעם מויל פֿון דיין קינדער, זאָגט ה', פֿון אַצונד און ביז אייביק. edit</p>	<p>ISA 59:21 un ich – dos iz main bris mit zei, zagt Hashem: main Gaist vos oif dir, un maine verter vos ich hob araingeton in dain moil, velen zich nisht opton fun dain moil, un fun dem moil fun daine kinder, un fun dem moil fun daine kindskinder, zagt Hashem, fun atsund un biz eibik.</p>	<p>ISA 59:21 As for Me, this is My Brit (Covenant) with them, saith HASHEM ; My Ruach that is upon thee, and My words which I have put in thy mouth, shall not depart out of thy mouth, nor out of the mouth of thy zera, nor out of the mouth of the zera of thy zera, saith HASHEM , from henceforth and ad olam (forever) .</p>
<p>ISA 60:1 שטיי אויף, ליכט אויף, וואָרום דיין ליכט איז געקומען, און די פּראַכט פֿון ה' שײַנט אויף איבער דיר. edit</p>	<p>ISA 60:1 shtei oif, laicht oif, vorem dain licht iz gekumen, un di pracht fun Hashem shaint oif iber dir.</p>	<p>ISA 60:1 Arise, shine; for thy ohr is come, and the kavod HASHEM is risen upon thee.</p>

<p>ISA 60:2 וואָרום זע, פֿינצטערניש וועט באַדעקן די ערד, און אַ נעבל די פֿעלקער, אָבער אויף דיר וועט אויפֿשיינען ה', און זיין פראַכט וועט זיך ווייזן אויף דיר. edit</p>	<p>ISA 60:2 vorem ze, fintsternish vet badeken di erd, un a nebl di felker, ober oif dir vet oifshainen Hashem, un zain pracht vet zich vaizen oif dir.</p>	<p>ISA 60:2 For, hinei, the choshech shall cover Eretz, and gross darkness the nations; but HASHEM shall arise upon thee, and His kavod shall be seen upon thee.</p>
<p>ISA 60:3 און פֿעלקער וועלן גיין פֿאַר דיין ליכט, און מלכים פֿאַר דער העלקייט פֿון דיין שיין. edit</p>	<p>ISA 60:3 un felker velen gein far dain licht, un Molechim far der helkeit fun dain shein.</p>	<p>ISA 60:3 And the Goyim shall walk by thy ohr, and melachim by the brightness of thy shining.</p>
<p>ISA 60:4 הייב אויף רונד אַרום דיינע אויגן, און זע: זיי אַלע זיינען איינגעזאַמלט, זיי קומען צו דיר: דיינע זין קומען אָן פֿון דער ווייט, און דיינע טעכטער ווערן אויפֿן זייט געטראָגן. edit</p>	<p>ISA 60:4 heib oif rund arum daine oigen, un ze: ze: ze ale zainen ingezamlt, ze: ze kumen tsu dir: daine zin kumen on fun der vait, un daine techter veren oifen zeit getrogen.</p>	<p>ISA 60:4 Lift up thine eyes round about, and see; they all gather themselves together, they come to thee; thy banim shall come from afar, and thy banot shall be carried at thy side.</p>
<p>ISA 60:5 דענצמאָל וועסטו זען און וועסט לייכטן, און ציטערן און ברייט ווערן וועט דיין האַרץ; וואָרום איבערגיין צו דיר וועט די רייכקייט פֿון ים, דער פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער וועט קומען צו דיר. edit</p>	<p>ISA 60:5 dentsmol vestu zen un vest laichten, un tsiteren un breit veren vet dain harts; vorem ibergein tsu dir vet di raichkeit fun yam, der farmeg fun di felker vet kumen tsu dir.</p>	<p>ISA 60:5 Then thou shalt see, and be radiant, and thine lev shall fear, and swell; because the hamon yam shall be converted unto thee, the chayil Goyim <i>(wealth of the Nations)</i> shall come unto thee.</p>
<p>ISA 60:6 אַ שפֿע פֿון קעמלען וועט דיך באַדעקן, יונגעמלען פֿון מִדְיָן און עיפֿה, אַלע פֿון שבֿאָ</p>	<p>ISA 60:6 a shfe fun kemlen vet dich badeken, iungkemlen fun Middin un Eiphah, ale fun Sheva gekumen; gold un</p>	<p>ISA 60:6 A swarm of gemalim <i>(camels)</i> shall cover thee, foals of Midyan and Ephah; all they from Sheva shall come; they</p>

<p>געקומען; גאָלד און ווירעד וועלן זיי טראָגן, און די לויבן פֿון ה' וועלן זיי אָנזאָגן. edit</p>	<p>vairech velen zei trogen, un di loiben fun Hashem velen zei onzogen.</p>	<p>shall bring zahav and levonah <i>(frankincense)</i> ; and they shall bear glad tidings of tehillot <i>(the praises of)</i> HASHEM .</p>
<p>ISA 60:7 אַלע שאָף פֿון קֶדָר וועלן איינגעזאַמלט ווערן צו דיר, די ווידערס פֿון נְבִיּוֹת וועלן זיין דיר צו דינסט; זיי וועלן אויפֿגיין מיט באַוויליקונג אויף מיין מזבח; און מיין הויז פֿון שיינקייט וועל איך באַשיינען. edit</p>	<p>ISA 60:7 ale shof fun Kedar velen ingezamlt veren tsu dir, di viders fun Nevayot velen zain dir tsu dinst; zei velen oifgein mit bavilikung oif main mizbeyeck; un main hoiz fun sheinkeit vel ich basheinen.</p>	<p>ISA 60:7 Kol tzon Kedar shall be gathered together unto thee, the rams of Nevayot shall minister unto thee; they shall come up al ratzon <i>(with acceptance)</i> upon Mine Mizbe'ach, and I will glorify the Beis of My Tiferet <i>(The Beis [HaMikdash] of My Glory)</i> .</p>
<p>ISA 60:8 ווער זיינען די דאָזיקע וואָס פֿליען ווי אַ וואַלקן, און ווי די טויבן צו זייערע שלאָגן? edit</p>	<p>ISA 60:8 ver zainen di dozike vos flien vi a volken, un vi di toiben tsu zeyere shlogen?</p>	<p>ISA 60:8 Who are these that fly like a cloud, and like the yonim to their roosts?</p>
<p>ISA 60:9 פֿאַר וואָר, צו מיר וועלן די אינדזלען זיך זאַמלען, און די שיפֿן פֿון תַּרְשִׁישׁ צוערשט, צו ברענגען דייע קינדער פֿון דער ווייט, זייער גאָלד און זייער זילבער מיט זיי, צום נאָמען פֿון ה' דיין ג-ט, און צום הייליקן פֿון יִשְׂרָאֵל, ווייל ער האַט דיך באַשיינט. edit</p>	<p>ISA 60:9 far vor, tsu mir velen di indzelen zich zamlen, un di shifen fun Tarshish tsuersht, tsu brengein daine kinder fun der vait, zeyer gold un zeyer zilber mit zei, tsum nomen fun Hashem dain G-t, un tsum heiliken fun Yisroel, vail er hot dich basheint.</p>	<p>ISA 60:9 Surely the iyim shall wait for Me, and the oniyot <i>(ships)</i> of Tarshish will come first, to bring thy banim from afar, their kesef and their zahav with them, unto the Shem of HASHEM thy G-d, and to the Kadosh Yisroel, because He hath glorified thee.</p>
<p>ISA 60:10 און פֿרעמדגעבאַרענע וועלן בויען דייע מויערן, און זייערע מלכים וועלן דיך</p>	<p>ISA 60:10 un fremdgeborene velen boien daine moieren, un zeyere Molechim velen dich badinen; vorem in main tsoren hob ich</p>	<p>ISA 60:10 And the Bnei Nekhar shall build up thy chomot, and their melachim shall minister unto thee; for in My ketzef I struck</p>

<p>באדינען; וואָרום אין מיין צאָרן {קֶצֶף} האָב איך דיך געשלאָגן, און אין מיין באויליקונג האָב איך דיך דערבאַרימט. edit</p>	<p>dich geschlagen, un in main bavilikung hob ich dich derbarimt.</p>	<p>thee, but in My ratzon have I had rachamim on thee.</p>
<p>ISA 60:11 און אַפֿן וועלן זיין דייע טויערן תמיד, טאָג און נאַכט וועלן זיי נישט פֿאַרשלאָסן ווערן, כדי צו ברענגען דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער צו דיר; און זייערע מלכים וועלן מיטפֿאַרן. edit</p>	<p>ISA 60:11 un ofen velen zain daine toieren tmid, tog un nacht velen zei nisht farshlosen veren, kedei tsu brengen dem farmeg fun di felker tsu dir; un zeyere Molechim velen mitforen.</p>	<p>ISA 60:11 Therefore thy She'arim shall be open continually; they shall not be shut yomam valailah; that men may bring unto thee the chayil Goyim (<i>wealth of the Nations</i>), and that their melachim may be led in procession.</p>
<p>ISA 60:12 וואָרום דאָס פֿאַלק און דאָס קיניגרייך, וואָס וועלן דיר נישט דינען, וועלן אונטערגיין, און די פֿעלקער וועלן וויסט פֿאַרוויסט ווערן. edit</p>	<p>ISA 60:12 vorem dos folk un dos kinigraich, vos velen dir nisht dinen, velen untergein, un di felker velen vist farvist veren.</p>	<p>ISA 60:12 For the Goy and Mamlachah that will not serve thee shall perish; yes, those Goyim shall be utterly ruined.</p>
<p>ISA 60:13 די פֿראַכט פֿון לבָנון וועט קומען צו דיר, ציפרעס, טענענבויס, און בוקסנבויס אין איינעם, צו באַשיינען דעם אַרט פֿון מיין מִקְדָּשׁ; און דעם אַרט פֿון מייע פֿיס וועל איך ערלעכן. edit</p>	<p>ISA 60:13 di pracht fun Levanon vet kumen tsu dir, tsipres, tenenboim, un buksnboim in einem, tsu basheinen dem ort fun main mikdash; un dem ort fun maine fis vel ich erlechen.</p>	<p>ISA 60:13 The kavod HaLevanon shall come unto thee, the juniper tree, the box tree, and the cypress together, to beautify the makom (<i>place</i>) of My Mikdash; and I will make the makom of My raglayim glorious.</p>
<p>ISA 60:14 און געבויגן וועלן קומען צו דיר די זין פֿון דייע</p>	<p>ISA 60:14 un geboigen velen kumen tsu dir di zin fun daine painiker, un buken zich tsu daine fustrit</p>	<p>ISA 60:14 The banim also of them that oppress thee shall come unto thee in submission; and all</p>

<p>פֿיניקער, און בוקן זיך צו דיינע פֿוסטריט וועלן אלע דיינע לעסטערער; און זיי וועלן זיך רופן די שטאַט פֿון ה', ציזן פֿון דעם הייליקן פֿון ישראל. edit</p>	<p>velen ale daine lesterer; un zei velen dich rufen di shtot fun Hashem, Tsiyon fun dem heiliken fun Yisroel.</p>	<p>they that despised thee shall prostrate themselves down at the soles of thy raglayim; and they shall call thee, The Ir of HASHEM , Tziyon of Kadosh Yisroel.</p>
<p>ISA 60:15 אַנשטאַט דיין זיין פֿאַרלאַזט און פֿאַרהאַסט, און אַז אַ דורכגייער, וועל איך זיך מאַכן צום אייביקן שטאַלק, אַ פֿרייד אויף דור-דורות. edit</p>	<p>ISA 60:15 anshtot dain zain farlozt un farhast, un on a durchgeyer, vel ich dich machen tsum eibiken shtolts, a freid oif dor- doires.</p>	<p>ISA 60:15 Whereas thou has been forsaken and hated, so that none passed through thee, I will make thee a Ga'on Olam (Everlasting Pride) , a joy dor vador.</p>
<p>ISA 60:16 און וועסט זייגן דאָס מילך פֿון די פֿעלקער, און די ברוסט פֿון מלכים וועסטו זייגן; און דו וועסט וויסן אַז איך ה' בין דיין העלפֿער, און דיין דערלייזער {גואַל}, דער שטאַרקער (ג-ט) פֿון יעקבֿ. edit</p>	<p>ISA 60:16 un vest zeigen dos milch fun di felker, un di Brust fun Molechim vestu zeigen; un du vest visen az ich Hashem bin dain helfer, un dain derleizer , der shtarker (G-t) fun Yaakov.</p>	<p>ISA 60:16 Thou shalt also drink the cholov Goyim, and shalt nurse at the breast of melachim; and thou shalt know that I HASHEM am thy Moshia and thy Go'el, the Avir Ya'akov (Mighty One of Jacob) .</p>
<p>ISA 60:17 אַנשטאַטן קופֿער וועל איך ברענגען גאָלד, און אַנשטאַטן אייזן וועל איך ברענגען זילבער, און אַנשטאַט די האַלצן, קופֿער, און אַנשטאַט די שטיינער, אייזן; און איך וועל מאַכן פֿאַר דיין אויפֿזעער שְׁלוֹם, און פֿאַר</p>	<p>ISA 60:17 onshtoten kuper vel ich brenge gold, un onshtoten izen vel ich brenge zilber, un anshtot di holtsen, kuper, un anshtot di shtainer, izen; un ich vel machen far dain oifzeer shalom, un far daine hersher gerechtheit.</p>	<p>ISA 60:17 Instead of nechoshet I will bring zahav, and for barzel (iron) I will bring kesef, and for etzim (wood) nechoshet, and for avanim (stones) barzel (iron) ; I will also make thy pekudim shalom, and thine nogesim tzedakah.</p>

<p>דיינע הערשער גערעכטיקייט. edit</p>		
<p>מער וועט נישט געהערט ווערן רויב אין דייך לאַנד פֿאַרוויסטונג און בראַך אין דיינע געמאַרקן; און וועסט רופֿן דיינע מויערן ישועה, און דיינע טויערן לויב. edit</p>	<p>ISA 60:18 mer vet nisht gehert veren roib in dain land farvistung un broch in daine gemarken; un vest rufen daine moieren yeshue, un daine toieren loib.</p>	<p>ISA 60:18 Chamas shall no more be heard in thy land, shod nor shever within thy borders; but thou shalt call thy chomot Yeshu'ah (Salvation) , and thy she'arim Tehillah (Praise) .</p>
<p>די זון וועט דיר מער נישט זיין פֿאַר ליכט ביי טאָג, און פֿאַר העלקייט וועט דיר נישט שיינען די לבֿנה, נאָר ה' וועט דיר זיין פֿאַר אַן אייביקן ליכט, און דייך ג-ט פֿאַר דייך שיינקייט. edit</p>	<p>ISA 60:19 di zun vet dir mer nisht zain far licht bai tog, un far helkeit vet dir nisht shainen di Livnah, nor Hashem vet dir zain far an eibiken licht, un dain G-t far dain sheinkeit.</p>	<p>ISA 60:19 The shemesh shall be no more thy ohr yomam; neither for brightness shall the yarei'ach give light unto thee; but HASHEM shall be unto thee an Ohr Olam, and thy G-d thy tiferet.</p>
<p>נישט אונטערגיין וועט דייך זון מער, און דייך לבֿנה וועט נישט איינגעטאָן ווערן, וואָרום ה' וועט דיר זיין פֿאַר אַן אייביקן ליכט, און געענדיקט וועלן זיין די טעג פֿון דייך טרויער. edit</p>	<p>ISA 60:20 nisht untergein vet dain zun mer, un dain Livnah vet nisht ingeton veren, vorem Hashem vet dir zain far an eibiken licht, un geendikt velen zain di teg fun dain troier.</p>	<p>ISA 60:20 Thy shemesh shall no more go down; neither shall thy yarei'ach wane; for HASHEM shall be for thee an Ohr Olam, and the yamim of thy avelut shall be ended.</p>
<p>און דייך פֿאַלק וועלן זיין אַלע גערעכטע, אויף אייביק וועלן זיי אַרבן דאָס לאַנד – דער צווייג {נִצֶר} פֿון מיין פֿלאַנצונג, דאָס ווערק פֿון</p>	<p>ISA 60:21 un dain folk velen zain ale gerechte, oif eibik velen zei arben dos land – der tsveig fun main flantsung, dos verk fun maine hent zich tsum rimen.</p>	<p>ISA 60:21 Thy people also shall be all of them tzaddikim; they shall inherit the Eretz l'olam, the Netzer of My planting, the ma'aseh of My hands, that I may be glorified.</p>

<p>מיינע הענט זיך צום רימען. edit</p>		
<p>דער קלענסטער וועט ISA 60:22 ווערן צו טויזנט, און דער מינדסטער צום מאַכטיקן פֿאַלק; איך ה' וועל דאָס איילן אין זיין צייט. edit</p>	<p>ISA 60:22 der klenster vet veren tsu toizent, un der mindster tsum machtiken folk; ich Hashem vel dos ilen in zain tsait.</p>	<p>ISA 60:22 The katon shall become an elef, and the smallest a mighty nation; I HASHEM will hasten it in its time.</p>
<p>דער גייסט {רוח הקדש} פֿון אָדני ה' איז אויף מיר, ווייל ה' האָט מיך געזאַלֶבט צו ברענגען בשורה צו די פֿאַרליטענע; מיך געשיקט צו פֿאַרבינדן די צעבראַכענע הערצער, אויסצורופֿן פֿריישאַפֿט צו די געפֿאַנגענע, און לויזלאָזונג צו די געבונדענע; edit</p>	<p>ISA 61:1 der Gaist fun Adonoi Hashem iz oif mir, vail Hashem hot mich gezalbt tsu brengen besoire tsu di farlitene; mich geschikt tsu farbinden di tsebrochene hertser, oistsurufen fraishaft tsu di gefangene, un loizlozung tsu di gebundene;</p>	<p>ISA 61:1 The Ruach of Adonoi HASHEM is upon me, because HASHEM mashach (<i>hath anointed</i>) me to preach besurah (<i>good news, glad tidings</i>) unto the anavim (<i>meek, poor, oppressed</i>) ; He hath sent me to bind up the nishberei lev (<i>the brokenhearted</i>) , to proclaim deror (<i>freedom, liberty</i>) for the shevuyim (<i>[Golus] captives</i>) , and the opening of the prison to them that are bound;</p>
<p>אויסצורופֿן אַ יאָר פֿון באַוויליקונג פֿון ה', און אַ טאָג פֿון נקמה פֿון אלוקינן; צו טרייסטן אַלע טרויערער; edit</p>	<p>ISA 61:2 oistsurufen a yor fun bavilikung fun Hashem, un a tog fun nekome fun Elokeinu; tsu treisten ale troierer;</p>	<p>ISA 61:2 To proclaim the Shnat Ratzon L' HASHEM (<i>the year of the L-rd's favor and grace</i>) , and the Yom Nakam L'Eloheinu (<i>our G-d's Day of Vengeance</i>) ; to comfort all the avelim (<i>mourners</i>) ;</p>
<p>צו באַשערן די טרויערער פֿון ציִון, זיי צו געבן אַ הויב אַנשטאַט שטויב, אייל פֿון פֿרייד אַנשטאַט טרויער, אַ מאַנטל פֿון לויב אַנשטאַט אַ</p>	<p>ISA 61:3 tsu basheren di troierer fun Tsiyon, zeI tsu geben a hoib anshtot shtoib, eil fun freid anshtot troier, a mantl fun loib anshtot a batribt gemit; un me vet zeI rufen di eichnbeimer fun</p>	<p>ISA 61:3 To grant unto Avelei Tziyon (<i>Mourners of Zion</i>) , giving unto them a flower wreath instead of ashes, the shemen sasson (<i>oil of joy</i>) instead of avel (<i>mourning</i>) , the</p>

<p>באַטריבט געמיט; און מע וועט זיי רופֿן די אייכנביימער פֿון גערעכטיקייט, די פֿלאַנצונג פֿון ה' זיך צום רימען. edit</p>	<p>gerechtheit, di flantsung fun Hashem zich tsum rimen.</p>	<p>garment of tehillah (<i>praise</i>) for the ruach of keheh (<i>fainting, a heavy spirit</i>) ; that they might be called Eilei HaTzedek (<i>Oaks of Righteousness</i>) , the planting of HASHEM , that He might be glorified.</p>
<p>ISA 61:4 און זיי וועלן אָפּבויען אייביקע חורבֿות, וויסטענישן פֿון פֿאַרצייטן וועלן זיי אויפֿריכטן, און זיי וועלן באַנייען חרבע שטעט, וויסטענישן פֿון דור-דורות. edit</p>	<p>ISA 61:4 un zei velen opboien eibike churbut, vistenishen fun fartsaiten velen ze iofrichten, un ze velen banayen chrve shtet, vistenishen fun dor-doires.</p>	<p>ISA 61:4 And they shall rebuild charvot olam (<i>the old ruins</i>) , they shall raise up the shomemot rishonim (<i>former desolations</i>) , and they shall make new the cities of chorev (<i>ruin</i>) , the shomemot (<i>desolations</i>) dor vador.</p>
<p>ISA 61:5 און פֿרעמדע וועלן שטיין און פֿיטערן אייערע שאַף, און פֿרעמדגעבאַרענע וועלן זיין אייערע אַקערלייט און אייערע וויינגערטנירער. edit</p>	<p>ISA 61:5 un fremde velen shtein un fiteren eyere shof, un fremdgeborene velen zain eyere akerlait un eyere vaingertnirer.</p>	<p>ISA 61:5 And zarim shall stand and shepherd your tzon, and bnei nekhar shall be your plowmen and your vinedressers.</p>
<p>ISA 61:6 און איר וועט פֿהנים פֿון ה' גערופֿן ווערן, דינער פֿון אלוקינע וועט געזאָגט ווערן אויף אייך. דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער וועט איר עסן, און זייער פֿראַכט וועט איר איבערנעמען. edit</p>	<p>ISA 61:6 un ir vet koyanim fun Hashem gerufen veren, diner fun Elokeinu vet gezogt veren oif ich. dem farmeg fun di felker vet ir esen, un zeyer pracht vet ir ibernemen.</p>	<p>ISA 61:6 But ye shall be named the Kohanim of HASHEM ; men shall call you the Mesharetim (<i>Ministers</i>) of Eloheinu; ye shall eat the chayil Goyim, (<i>wealth of Nations</i>) and in their kavod shall ye boast.</p>
<p>ISA 61:7 פֿאַר אייער טאַפּעלער בושע, און ווייל מע פֿלעגט זינגען: שאַנד איז זייער חלק,</p>	<p>ISA 61:7 far ier topeler bushe, un vail me flegt zingen: shand iz zeyer Chelek, derum velen ze</p>	<p>ISA 61:7 Instead of your bushah (<i>shame</i>) ye shall have a mishneh (<i>double [portion]</i>) ;</p>

<p>דערום וועלן זיי ירשען טאָפּל אין זייער לאַנד; אַן אייביקע פֿרייד וועט ביי זיי זיין. edit</p>	<p>yarshen topl in zeyer land; an eibike freid vet bai zei zain.</p>	<p>and for dishonor they shall rejoice in their chelek (portion) : therefore in their land they shall possess the mishneh; simchat olam (everlasting joy) shall be unto them.</p>
<p>ISA 61:8 וואַרום איך ה' האָב ליב גערעכטיקייט; איך האָב פֿינט גולה מיט אומרעכט, און איך וועל געבן וואַרהאַפֿטיק זייער לויז, און אַן אייביקן בְּרִית וועל איך זיי שליסן {כרת}. edit</p>	<p>ISA 61:8 vorem ich Hashem hob lib gerechtikeit; ich hob faint gzele mit umrecht, un ich vel geben vorhaftik zeyer loin, un an eibiken bris vel ich zei shlisen .</p>	<p>ISA 61:8 For I HASHEM love mishpat, I hate gazel (robbery) in [obtaining] the olah (burnt offering) ; and I will direct their work in emes, and I will make a Brit Olam with them.</p>
<p>ISA 61:9 און באַווסט ביי די פֿעלקער וועט זיין זייער זאַמען, און זייערע שפּראַצן צווישן די אומות; אַלע וואָס זעען זיי וועלן זיי דערקענען, אַז זיי זיינען דער זאַמען וואָס ה' האָט געבענטשט. edit</p>	<p>ISA 61:9 un bavust bai di felker vet zain zeyer zomen, un zeyere shprotsen tsvishen di umes; ale vos zeen zei velen zei derkenen, az zei zainen der zomen vos Hashem hot gebentsht.</p>	<p>ISA 61:9 And their zera shall be known among the Goyim and their offspring among the Nations: all that see them shall acknowledge them, that they are the Zera Berach HASHEM .</p>
<p>ISA 61:10 פֿרייען פֿריי איך זיך מיט ה', לוסטיק איז מיין זעל מיט מיין ג-ט, וואַרום ער האָט מיר אַנגעטאַן קליידער פֿון הילף {ישׁע}, אַ מאַנטל פֿון גערעכטיקייט {צדקה} מיר אַרומגעוויקלט, ווי אַ חתן טוט אַן אַ כהן-הויב, און ווי אַ בלה צירט זיך אַן מיט אירע</p>	<p>ISA 61:10 freyen frai ich zich mit Hashem, lustik iz main zel mit main G-t, vorem er hot mir ongeton kleider fun hilf, a mantl fun gerechtikeit mir arumgevikt, vi a Cheten tut on a khen-hoib, un vi a kale tsirt zich on mit ire tachshitin.</p>	<p>ISA 61:10 I will greatly rejoice in HASHEM , my nefesh shall be joyful in Elohai; for He hath clothed me with the Bigdei Yesha (Garments of Salvation) , He hath covered me with Me'il Tzedakah (the Robe of Righteousness) like a Choson arrays himself with splendor, and like a Kallah adorneth herself with her jewels.</p>

<p>תכשיטין. edit</p>		
<p>ISA 61:11 וואָרום ווי די ערד לאָזט אַרויס איר שפּראַצונג, און ווי אַ גאַרטן מאַכט שפּראַצן זיינע זאַמען, אַזוי וועט אַדני ה' מאַכן שפּראַצן זיג און לויב, אַנטקעגן פֿאַר אַלע פֿעלקער.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 61:11 vorem vi di erd lozt arois ir shprotsung, un vi a gorten macht shprotsen zaine zomen, azoi vet Adonoi Hashem machen shprotsen zig un loib, antkegen far ale felker.</p>	<p>ISA 61:11 For as Eretz bringeth forth her tzemach, and as the gan (garden) the things that are sown in it tatzmiach (causes [them] to spring forth) ; so Adonoi HASHEM will tzedakah (righteousness) and tehillah (praise) yatzmiach (cause [them] to spring forth) before kol HaGoyim.</p>
<p>ISA 62:1 פֿון וועגן ציון וועל איך נישט שווייגן, און פֿון וועגן ירושלים וועל איך נישט רוען, ביז אַרויס ווי דער שיין וועט איר גערעכטיקייט, און איר הילף ווי אַ פֿלאַם וואָס ברענט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 62:1 fun vegen Tsiyon vel ich nisht shvaigen, un fun vegen Yerusholayim vel ich nisht ruen, biz arois vi der shein vet ir gerechtikeit, un ir hilf vi a flam vos brent.</p>	<p>ISA 62:1 For the sake of Tziyon will I not hold my peace and for the sake of Yerushalayim I will not remain quiet, until her tzedek go forth like nogah (brightness) , and her Yeshu'ah (Salvation) like a blazing lapid (torch) ,</p>
<p>ISA 62:2 און די פֿעלקער וועלן זען דיין גערעכטיקייט, און אַלע מלכים דיין כבוד; און מע וועט דיך רופֿן אַ נייעם נאָמען, וואָס דאָס מויל פֿון ה' וועט אים אַנרופֿן.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 62:2 un di felker velen zen dain gerechtikeit, un ale Molechim dain koved; un me vet dich rufen a naiem nomen, vos dos moil fun Hashem vet im onrufen.</p>	<p>ISA 62:2 And the Goyim shall see thy tzedek, and kol melachim thy kavod; and thou shalt be called by a shem chadash, which the mouth of HASHEM shall designate.</p>
<p>ISA 62:3 און וועסט זיין אַ קרוין פֿון שיינקייט אין דער האַנט פֿון ה', און אַ מלכותדיקע הויב אין דער האַנטפֿלעך פֿון דיין ג-ט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 62:3 un vest zain a kroin fun sheinkeit in der hant fun Hashem, un a malchutdike hoib in der hantflech fun dain G-t.</p>	<p>ISA 62:3 Thou shalt also be an ateret tiferet in the Yad HASHEM , and a tzanif melukhah (royal turban, diadem) in the palm of thy G-d.</p>

<p>ISA 62:4 אויף דיר וועט מער נישט געזאָגט ווערן פֿאַרלאָזטע, און אויף דיין לאַנד וועט מער נישט געזאָגט ווערן וויסטעניש, נאָר דײַך וועט מען רופֿן מיין-גלוסט-צו-איר, און דאָס לאַנד דייןס באַמאַנטע; וואַרום ה' טוט דײַך גלוסטן, און דיין לאַנד וועט באַמאַנט ווערן. edit</p>	<p>ISA 62:4 oif dir vet mer nisht gezogt veren farlozte, un oif dain land vet mer nisht gezogt veren vistenish, nor dich vet men rufen main-glust-tsu-ir, un dos land dains bamante; vorem Hashem tut dich glusten, un dain land vet bamant veren.</p>	<p>ISA 62:4 Of thee it shalt no more be said, Azuvah (Forsaken) ; neither of thy land shall it any more be said, Shemameh (Desolate) ; but thou shalt be called Cheftzi-Vah, (My Delight is in her) and thy land Beulah (Married) : for HASHEM delighteth in thee, and thy land shall be married.</p>
<p>ISA 62:5 וואַרום ווי אַ בחור באַמאַנט אַ יונגפֿרוי, וועלן דײַך באַמאַנען דייןע קינדער; און ווי די פֿרייד פֿון אַ חתן מיט דער בלה, וועט זיך פֿרייען מיט דיר דיין ג-ט. edit</p>	<p>ISA 62:5 vorem vi a bchur bamant a yungfroi, velen dich bamanen daine kinder; un vi di freid fun a Cheten mit der kale, vet zich freyen mit dir dain G-t.</p>	<p>ISA 62:5 For as a bochur marrieth a betulah, so shall thy banim marry thee; and as the choson rejoiceth over the kallah, so shall thy G-d rejoice over thee.</p>
<p>ISA 62:6 אויף דייןע מויערן, ירושלַיִם, האָב אײַך אויפֿגעשטעלט שומרים, אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנצע נאַכט, זיי זאָלן תמיד נישט שווייגן. איר דערמאַנער פֿון ה', קיין רו נישט צו אײַך! edit</p>	<p>ISA 62:6 oif daine moieren, Yerusholayim, hob ich oifgeshtelt shomrim, a gantsen tog un a gantse nacht, zeI zolen tmid nisht shvaigen. ir dermoner fun Hashem, kein ru nisht tsu ich!</p>	<p>ISA 62:6 I have set shomrim upon thy chomot, O Yerushalayim, which shall never hold their peace yom nor lailah; ye that remind HASHEM , keep not silence,</p>
<p>ISA 62:7 און איר זאָלט נישט געבן קיין רו צו אים, ביז ער וועט אויפֿריכטן, און ביז ער וועט מאַכן ירושלַיִם אַ לויב אויף</p>	<p>ISA 62:7 un ir zolt nisht geben kein ru tsu im, biz er vet oifrichten, un biz er vet machen Yerusholayim a loib oif der erd.</p>	<p>ISA 62:7 And give Him no rest, until He establish, and until He make Yerushalayim a tehillah (praise) in Ha'Aretz.</p>

<p align="center">edit דער ערד.</p>		
<p>ISA 62:8 ה' האָט געשוואָרן ביי זיין רעכטער האַנט, און ביי זיין מאַכטיקן אָרעם: אויב איך וועל מער געבן דיין תבואה פֿאַר שפּייז צו דינע פּיינט! און אויב פֿרעמדגעבאַרענע וועלן טרינקען דיין וויין וואָס דו האָסט זיך געמיט אויף אים!</p> <p align="right">edit</p>	<p>ISA 62:8 Hashem hot geshvoren bai zain rechter hant, un bai zain machtiken orem: oib ich vel mer geben dain tvuh far shpaiz tsu daine faint! un oib fremdgeborene velen trinken dain vain vos du host zich gemit oif im!</p>	<p>ISA 62:8 HASHEM hath sworn by His yamin, and by the zero'a of His oz (might) , Surely I will no more give thy dagan (grain) to be food for thine oyevim; and the bnei nekhar shall not drink thy tirosh, for the which thou hast toiled;</p>
<p>ISA 62:9 נייערט אירע אַריינעמער וועלן זי עסן, און וועלן לויבן ה'; און זיינע איינזאַמלער וועלן אים טרינקען אין די הויפֿן פֿון מיין הייליקטום.</p> <p align="right">edit</p>	<p>ISA 62:9 naiert ire arainnemer velen zi esen, un velen loiben Hashem; un zaine inzamler velen im trinken in di hoifen fun main heiliktum.</p>	<p>ISA 62:9 But they that have harvested it shall eat it, and praise HASHEM ; and they that have gathered it in shall drink it in the khatzerot (courtyards) of My Kodesh (Holy Place) .</p>
<p>ISA 62:10 גייט דורך, גייט דורך דורך די טויערן, ראַמט אָפּ דעם וועג פֿון דעם פֿאַלק! טרעט אויס, טרעט אויס דעם שטעג, רייניקט אָפּ פֿון שטיינער! הייבט אויף אַ פֿאַן צו די פֿעלקער!</p> <p align="right">edit</p>	<p>ISA 62:10 geit durch, geit durch durch di toieren, ramt op dem veg fun dem folk! tret ois, tret ois dem shteg, reinikt op fun shtainer! heibt oif a fon tsu di felker!</p>	<p>ISA 62:10 Pass through, pass through the She'arim; prepare ye the Derech HaAm; Build up, build up the mesilah (highway) ; gather out the even (stones) ; lift up a nes (banner) [visible] over HaAmim (the Nations) .</p>
<p>ISA 62:11 זע, ה' האָט געמאַכט הערן ביז צום עק פֿון דער ערד: זאָגט צו טאַכטער ציון: זע, דיין הילף איז געקומען; זע, זיין לויב איז מיט אים, און זיין</p>	<p>ISA 62:11 ze, Hashem hot gemacht heren biz tsum ek fun der erd: zogt tsu tochter Tsiyon: ze, dain hilf iz gekumen; ze, zain loin iz mit im, un zain fargeltung im forois.</p>	<p>ISA 62:11 Hinei, HASHEM hath proclaimed unto the ketzeh HaAretz (end of the Earth) , Say ye to Bat Tziyon, Hinei, thy Salvation cometh; hinei, His sachar (reward) is with Him,</p>

<p>edit פֶּאָרְגַעֲלִטּוֹנֵג אִים פֶּאָרׁוֹיס.</p>		<p>and His recompense before Him.</p>
<p>ISA 62:12 און מע וועט זיי רופֿן דאָס הייליקע פֿאַלק, די אויסדערלייזטע [פֿון אויסלייזער משיח] פֿון ה'; און דיך וועט מען רופֿן געזוכטע, נישט פֿאַרלאָזענע שטאַט. edit</p>	<p>ISA 62:12 un me vet zei rufen dos heilike folk, di oisderleizte [fun oisleizer Moshiach] fun Hashem; un dich vet men rufen gezuchte, nisht farlozene shtot.</p>	<p>ISA 62:12 And they shall call them, The Am HaKodesh, the Geulei HASHEM ; and thou shalt be called, Derushah (<i>one being sought</i>) , Ir Lo Ne'ezavah (<i>City Not Deserted</i>) .</p>
<p>ISA 63:1 ווער איז דער וואָס קומט פֿון אָדום, אין גערויטיקטע בגדים פֿון בְּצָרָה? דער וואָס איז פֿראַכטיק אין זײַן מלבוש, אויסגעבויגן אין זײַן גרויס שטאַרקייט? איך וואָס רעד מיט גערעכטיקייט, וואָס בין מאַכטיק צו העלפֿן. edit</p>	<p>ISA 63:1 ver iz der vos kumt fun Edom, in geroitikte bgdim fun Botzrah? der vos iz prachtik in zain malbesh, oisgeboigen in zain grois shtarkeit? ich vos red mit gerechtikeit, vos bin machtik tsu helfen.</p>	<p>ISA 63:1 Who is this that cometh from Edom, with crimson begadim (<i>garments</i>) from Botzrah? This that is glorious in His apparel, striding in the greatness of His ko'ach? It is I, speaking in tzedakah, mighty to save.</p>
<p>ISA 63:2 פֿאַר וואָס איז רויט אויף דיין קלייד, און דיײַנע בגדים ווי ביים טרעטער אין אַ קעלטער? edit</p>	<p>ISA 63:2 far vos iz roit oif dain kleid, un daine bgdim vi baim treter in a kelter?</p>	<p>ISA 63:2 Why art Thou adom (<i>red</i>) in Thine apparel, and Thy garments like him that treadeth in the winepress?</p>
<p>ISA 63:3 איך האָב געטרעטן אַ קעלטער אַליין, און פֿון די פֿעלקער איז קיינער מיט מיר נישט געווען; און איך האָב זיי געטרעטן אין מײַן כּעס, און זיי געטראַמפלט אין מײַן גרימצאָרן; האָט געשפּריצט</p>	<p>ISA 63:3 ich hob getreten a kelter alein, un fun di felker iz keiner mit mir nisht geven; un ich hob zei getreten in main kaas, un zei getramplt in main grimtsoren; hot geshpritzt zeyer zaft oif maine bgdim, un ale maine kleider hob ich baflekt.</p>	<p>ISA 63:3 I have trodden the winepress alone; and of the amim (<i>peoples, nations</i>) there was none with Me; for I will trample them in Mine wrath, and trod them down in My fury; and the juice of their life blood splattered upon My garments, and I stained all My raiment.</p>

<p>זייער זאָפֿט אויף מײַנע בגדים, און אַלע מײַנע קליידער האָב אײַך באַפֿלעקט. edit</p>		
<p>ISA 63:4 וואָרום אַ טאָג פֿון נקמה איז אין מײַן האַרצן, און מײַן יאָר פֿון דערלייזונג איז געקומען. edit</p>	<p>ISA 63:4 vorem a tog fun nekome iz in main hartsen, un main yor fun derleizung iz gekumen.</p>	<p>ISA 63:4 For Yom Nekam (Day of Vengeance) is in Mine lev, and My Shanat Geulah (Year of Redemption) is come.</p>
<p>ISA 63:5 און אײַך האָב מײַך אומגעקוקט, און נישט געווען קײַן העלפֿער, און אײַך האָב מײַך געוונדערט, און נישט געווען קײַן אונטערלענער; האַט מײַך אָרעם געהאַלפֿן, און מײַן גרימצאָרן, ער האָט מײַך אונטערגעלענט. edit</p>	<p>ISA 63:5 un ich hob mich umgekukt, un nisht geven kein helfer, un ich hob mich gevundert, un nisht geven kein unterlener; hot mich main orem geholfen, un main grimtsoren, er hot mich untergelen.</p>	<p>ISA 63:5 And I looked, and there was no ozer (helper) ; and I was appalled that there was no supporter; therefore Mine own zero'a wrought Salvation for Me; and My wrath, it upheld Me.</p>
<p>ISA 63:6 און אײַך האָב געטרעטן די פֿעלקער אין מײַן כּעס, און זײַ פֿאַרשיכורט מיט מײַן גרימצאָרן, און געמאַכט נײַדערן צו דער ערד זייער זאָפֿט. edit</p>	<p>ISA 63:6 un ich hob getreten di felker in main kaas, un ze farshikurt mit main grimtsoren, un gemacht nideren tsu der erd zeyer zaft.</p>	<p>ISA 63:6 And I will trample down the amim (nations) in Mine wrath, and make them drunk in My fury, and I will pour out the juice of their life blood down on the earth.</p>
<p>ISA 63:7 די חסדים פֿון ה' וועל אײַך דערמאַנען, די לױבונגען פֿון ה', וועדליק אַלץ וואָס ה' האַט אונדז געטאָן, און די פֿיל טובֿות צום הויז פֿון ישׂראָל,</p>	<p>ISA 63:7 di chasadim fun Hashem vel ich dermonen, di loibungen fun Hashem, vedlik alts vos Hashem hot undz geton, un di fil toivus tsum hoiz fun Yisroel, vos er hot geton tsu ze loit zain</p>	<p>ISA 63:7 I will rehearse the chasadim (lovingkindnesses) of HASHEM , and the tehillot HASHEM , according to all that HASHEM hath bestowed on us, and the great goodness toward</p>

<p>וואָס ער האָט געטאָן צו זיי לויט זיין באַרימהאַרציקייט, און לויט זיינע פֿיל חסדים. edit</p>	<p>barimhartsikeit, un loit zaine fil chasadim.</p>	<p>the Bais Yisroel, which He hath bestowed on them according to His rachamim, and according to the multitude of His chasadim.</p>
<p>ISA 63:8 וואַרום ער האָט געזאָגט: זיי זיינען פֿאַרט מיין פֿאַלק, קינדער וואָס וועלן נישט פֿעלשן; און ער איז זיי געווען פֿאַר אַ העלפֿער. edit</p>	<p>ISA 63:8 vorem er hot gezogt: zei zainen fort main folk, kinder vos velen nisht felshen; un er iz zei geven far a helfer.</p>	<p>ISA 63:8 For He said, Surely they are My people, banim that will not be sheker (<i>false</i>) ; so He became their Moshi'a (<i>Savior</i>) .</p>
<p>ISA 63:9 אין אַל זייער לייד האָט ער געליטן, און דער מלאַך פֿון זיין פנים האָט זיי געהאַלפֿן; אין זיין ליבשאַפֿט און אין זיין דערבאַרימונג האָט ער זיי אויסגעלייזט, און זיי געהויבן און זיי געטראָגן אַלע טעג פֿון פֿאַרצייטן. edit</p>	<p>ISA 63:9 in al zeyer laid hot er geliten, un der malech fun zain ponem hot zei geholfen; in zain libshaft un in zain derbarimung hot er zei oisgeleizt, un zei gehoiben un zei getrogen ale teg fun fartsaiten.</p>	<p>ISA 63:9 In all their tzoros He was afflicted, and the malach of His presence saved them; in His ahavah and in His mercy He redeemed them; and He lifted them up, and carried them kol y'mei olam.</p>
<p>ISA 63:10 אָבער זיי האָבן ווידערשפעניקט און באַטריבט זיין הייליקן גייסט {רוח הַקֹּדֶשׁ}, און ער איז זיי פֿאַרקערט געוואָרן אין אַ פֿיינט; ער האָט מלחמה געהאַלטן אויף זיי. edit</p>	<p>ISA 63:10 ober zei hoben vidershpenikt un batribt zain heiliken Gaist, un er iz zei farkert gevoren in a faint; er hot milchome gehalten oif zei.</p>	<p>ISA 63:10 But they rebelled, and grieved His Ruach Hakodesh; therefore He turned against them as oyev (<i>enemy</i>) , and He fought against them.</p>
<p>ISA 63:11 און זיין פֿאַלק האָט געדאַכט אָן די טעג פֿון פֿאַרצייטן, פֿון משהן: וווּ איז</p>	<p>ISA 63:11 un zain folk hot gedacht on di teg fun fartsaiten, fun Mosheen: vu iz der vos hot zei oifgebracht fun yam, durch dem</p>	<p>ISA 63:11 Then His people remembered the y'mei olam (<i>days of old</i>) , of Moshe. Where is He that brought them up out</p>

<p>דער וואָס האָט זיי אויפגעבראַכט פֿון ים, דורך דעם פּאַסטוּד פֿון זיינע שאָף? וון איז דער וואָס האָט זיי אַרײַנגעטאַן אין אים זײַן הייליקן גײסט {רוח הקדש}?</p> <p>וון איז ער, edit</p>	<p>pastuch fun zaine shof? vu iz der vos hot ze araingeton in im zain heiliken Gaist? vu iz er,</p>	<p>of the yam (<i>sea</i>) with the ro'im of His tzon? Where is He that put His Ruach Hakodesh in the midst of them?</p>
<p>ISA 63:12 וואָס האָט באַלייט די רעכטע האַנט פֿון משהן מיט דעם אָרעם פֿון זײַן פּראַכט? וואָס האָט געשפּאַלטן די וואַסערן פֿון פֿאַר זיי, זיך צו מאַכן אַן אייביקן נאַמען?</p> <p>edit</p>	<p>ISA 63:12 vos hot baleit di rechte hant fun Mosheen mit dem orem fun zain pracht? vos hot geshpolten di vaseren fun far ze, zich tsu machen an eibiken nomen?</p>	<p>ISA 63:12 Who led them at the right hand of Moshe with His zero'a tiferet, dividing the mayim before them, to make Himself a Shem Olam?</p>
<p>ISA 63:13 וואָס האָט זיי געפֿירט דורך תּהומען ווי אַ פֿערד דורך אַ סטעפּ, זיי זאָלן נישט געשטרױכלט ווערן?</p> <p>edit</p>	<p>ISA 63:13 vos hot ze gefirt durch thumen vi a ferd durch a step; ze zolen nisht geshtroichtl veren?</p>	<p>ISA 63:13 Who led them through the tehomot, like the sus (<i>horse</i>) in the midbar, that they should not stumble?</p>
<p>ISA 63:14 ווי פֿיך וואָס טוט נידערן אין טאַל, האָט דער גײסט {רוח הקדש} פֿון ה' זיי באַרוט; אַזוי האָסטו געפֿירט דיין פֿאַלק, דיר צו מאַכן אַ פּראַכטיקן נאַמען.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 63:14 vi fich vos tut nideren in tal, hot der Gaist fun Hashem ze barut; azoi hostu gefirt dain folk, dir tsu machen a prachtiken nomen.</p>	<p>ISA 63:14 As behemah goeth down into the valley, the Ruach HASHEM caused them to rest; thus didst Thou lead Thy people, to make for Thee a Shem Tiferet.</p>
<p>ISA 63:15 לוג פֿון הימל און זע, פֿון דיין הייליקער און פּראַכטיקער ווױנונג; וון איז</p>	<p>ISA 63:15 lug fun himel un ze, fun dain heiliker un prachtiker voinung; vu iz dain onnemen zich un daine gvuros? di</p>	<p>ISA 63:15 Look down from Shomayim, and behold from the habitation of Thy kodesh and of Thy Tiferet. Where is Thy kina</p>

<p>דיין אָננעמען זיך און דיִינע גבורות? די ברומנג פֿון דיִינע אינגעווייד און דיִינע באַרימהאַרציקייט האַלטן זיך איין קעגן מיר. edit</p>	<p>brumung fun daine ingeveid un dain barimhartsikeit halten zich ein kegen mir.</p>	<p><i>(zeal)</i> and Thy gevurah <i>(might)</i> ? The yearning of Thy heart and of Thy rachamim are withheld toward me.</p>
<p>ISA 63:16 פֿאַר וואָר, דו ביסט אונדזער פֿאַטער; וואָרום אַברהם ווייס אונדז נישט, און ישראל קען אונדז נישט; דו, ה', ביסט אונדזער פֿאַטער, אונדזער אויסלייזער {גואַל} איז דיין נאָמען פֿון אייביק אָן. edit</p>	<p>ISA 63:16 far vor, du bist undzer foter; vorem Avraham veis undz nisht, un Yisroel ken undz nisht; du, Hashem, bist undzer foter, undzer oisleizer iz dain nomen fun eibik on.</p>	<p>ISA 63:16 Doubtless Thou art Avinu, though Avraham not have da'as of us, and Yisroel not acknowledge us; Thou, HASHEM , art Avinu, Go'aleinu; Shemecha is from everlasting.</p>
<p>ISA 63:17 פֿאַר וואָס, ה', לאַזטו אונדז בלאַנדזשען פֿון דיִינע וועגן, מאַכסט האַרט אונדזער האַרץ, נישט מורא צו האָבן פֿאַר דיר? קער זיך אום פֿון וועגן דיִינע קנעכט, די שבֿטים פֿון דיין אַרב. edit</p>	<p>ISA 63:17 far vos, Hashem, loztu undz blondzhen fun daine vegen, machst hart undzer harts, nisht moire tsu hoben far dir? ker zich um fun vegen daine knecht, di shvotim fun dain Arav.</p>	<p>ISA 63:17 HASHEM , why hast Thou made us to go astray from Thy drakhim, and hardened libenu <i>(our hearts)</i> from fearing Thee? Shuv <i>(return)</i> I'ma'an <i>(for the sake of)</i> Avadeicha <i>(Thy servants)</i> , Shivtei Nachalatecha <i>(the Tribes of Thine Inheritance)</i> .</p>
<p>ISA 63:18 כּמעט פֿאַרטריבן האָבן זיי דיין הייליק פֿאַלק; אונדזערע פֿיינט האָבן צעטרעטן דיין הייליקטום. edit</p>	<p>ISA 63:18 kemat fartriben hoben zei dain heilik folk; undzere faint hoben tsetreten dain heiliktum.</p>	<p>ISA 63:18 Am Kadshecha <i>(People of Thy holiness, Thy Holy People)</i> have possessed it but a little while; our adversaries have trampled down Thy Mikdash.</p>
<p>ISA 63:19 מיר זיינען געוואָרן ווי די וואָס דו האַסט קיין מאַל נישט געוועלטיקט אויף זיי, וואָס דיין</p>	<p>ISA 63:19 mir zainen gevoren vi di vos du host kein mol nisht geveltikt oif zei, vos dain nomen iz nisht gerufen gevoren</p>	<p>ISA 63:19 We have become such as them over whom Thou hast never ruled, those who were not called by Shimecha <i>(Thy</i></p>

<p>נֶאֱמַעַן אִיז נִישְׁט גֶּעֲרוּפֿן גֶּעוּוּאָרֶן אויף זײ. הַלּוּוֹאִי צֶעֲרִיסְטוּ דִּי הִימְלֶען און נִידֶערסְט אַרְאָפּ, דִּי בֶּעֲרַג זאָלן זיך טרײַסלֶען פֿאַר דִּיר; edit</p>	<p>oif zei. halevay tseraistu di himlen un niderst arop, di berg zolen zich treislen far dir;</p>	<p>Name) . O, that Thou wouldest rend Shomayim, that Thou wouldest come down, so that the harim might shake at Thy presence,</p>
<p>ISA 64:1 אַזױ װי פֿײַער צינדט אָן טרוקענע צװײגן, װי פֿײַער טוט װאַסער צעבלעזלען – פּדִי צו מאַכן װיסן דײַן נאָמען צו דײַנע פֿײַנט; דִּי פֿעלקער זאָלן ציטערן פֿאַר דִּיר, edit</p>	<p>ISA 64:1 azoi vi faier tsindt on trukene tsvaigen, vi faier tut vaser tseblezlen – kedei tsu machen visen dain nomen tsu daine faint; di felker zolen tsiteren far dir,</p>	<p>ISA 64:1 As eish burneth brushwood, eish causeth the mayim to boil, [O, that Thou wouldst come down] to make Thy Shem known to Thine adversaries, that the Goyim might tremble at Thy presence!</p>
<p>ISA 64:2 װען דו טוסט פֿאַרכטיקע זאַכן װאַס מיר האָבן צו מאָל נִישְׁט גֶּעֲהאַפֿט – הַלּוּוֹאִי נִידֶערסְטוּ אַרְאָפּ, דִּי בֶּעֲרַג זאָלן זיך טרײַסלֶען פֿאַר דִּיר! edit –</p>	<p>ISA 64:2 ven du tust forchtike zachen vos mir hoben tsu mol nisht gehoft – halevay niderstu arop, di berg zolen zich treislen far dir! –</p>	<p>ISA 64:2 When Thou didst terrible things which we looked not for, Thou camest down, the harim shook at Thy presence.</p>
<p>ISA 64:3 און װאַס זײ האָבן קײן מאָל נִישְׁט גֶּעֲהֶערט, נִישְׁט פֿאַרנומען, װאַס קײן אויג האַט נִישְׁט גֶּעזען, אַז אַ ג-ט אַחוץ דִּיר זאָל טאָן פֿאַר דעם װאַס טוט האָרן אויף אים. edit</p>	<p>ISA 64:3 un vos zei hoben kein mol nisht gehert, nisht farnumen, vos kein oig hot nisht gezen, az a G-t achuts dir zol ton far dem vos tut haren oif im.</p>	<p>ISA 64:3 For me'olam (since ancient times) no one hath heard, nor perceived by the ozen, neither hath the ayin seen any Elohim besides Thee, Who acts on behalf of him that waiteth for Him.</p>
<p>ISA 64:4 האָסט געשלאָגן דעם װאַס האָט זיך געפֿרײט צו טאָן רעכט, דִּי װאַס האָבן געדאַכט</p>	<p>ISA 64:4 host geshlogen dem vos hot zich gefreit tsu ton recht, di vos hoben gedacht on dir mit daine vegen; ze, du host</p>	<p>ISA 64:4 Thou meetest with him that rejoiceth to work tzedek, those that remember Thee in Thy drakhim; see, Thou art in</p>

<p>אַן דיר מיט דיִינע וועגן; זע, דו האַסט געצערנט, ווייל מיר האַבן געזינדיקט, דורך זיי אַבער פֿלעגן מיר אייביק געהאַלפֿן ווערן. edit</p>	<p>getsernt, vail mir hoben gezindikt, durch zei ober flegen mir eibik geholfen veren.</p>	<p>wrath; for we have been in sins; in them a long time, and shall we be saved?</p>
<p>ISA 64:5 און מיר זיינען געוואָרן ווי אַ טמא אַלע, און אַלע אונדזערע גערעכטיקייטן איז ווי אַ באַפֿלעקט קלייד און מיר וועלקן אַזוי ווי אַ בלאַט אַלע, און אונדזער זינד טראַגט אונדז ווי דער ווינט אַוועק. edit</p>	<p>ISA 64:5 un mir zainen gevoren vi a tome ale, un ale undzere gerechtheiten iz vi a baflekt kleid un mir velken azoi vi a blat ale, un undzer zind trogt undz vi der vint avek.</p>	<p>ISA 64:5 But we are all as the tameh (<i>unclean thing</i>) , and kol tzidkoteinu (<i>all our righteousness, our righteous deeds, works</i>) are like beged iddim (<i>filthy rags, a garment of menstruation</i>) ; and we all do fade like the aleh (<i>leaf</i>) ; and avoneinu (<i>our iniquities</i>) , like the ruach, have taken us away.</p>
<p>ISA 64:6 און נישטאָ ווער זאָל רופֿן דיין נאָמען, ווער זאָל זיך דערוועקן זיך צו האַלטן אָן דיר; וואַרום האַסט פֿאַרבאָרגן דיין פנים צו אונדז, און אונדז געמאַכט צעגיין דורך אונדזערע זינד. edit</p>	<p>ISA 64:6 un nishto ver zol rufen dain nomen, ver zol zich derveken zich tsu halten on dir; vorem host farborgten dain ponem tsu undz, un undz gemacht tsegein durch undzere zind.</p>	<p>ISA 64:6 And there is none that calleth upon Thy Shem, that stirreth up himself to take hold of Thee; for Thou hast hid Thy face from us, and hast consumed us, because of avoneinu.</p>
<p>ISA 64:7 און אַצונד, ה', דו ביסט אונדזער פֿאַטער, מיר זיינען דער לייס, און דו ביסט אונדזער טעפֿער, און דאָס ווערק פֿון דיִינע הענט זיינען מיר אַלע. edit</p>	<p>ISA 64:7 un atsund, Hashem, du bist undzer foter, mir zainen der leim, un du bist undzer tefer, un dos verk fun daine hent zainen mir ale.</p>	<p>ISA 64:7 But now, HASHEM , Thou art Avinu (<i>Our Father</i>) ; we are the chomer (<i>clay</i>) , and Thou, Yotzreinu (<i>our Potter, Maker, Creator</i>) ; and we all are the ma'aseh (<i>work</i>) of Thy yad.</p>

<p>ISA 64:8 nisht tserenen zolstu, נישט צערענען זאלסטו, ה', ביז גאַר, און נישט אויף איביק געדענקען די זינד; זע, לוג, איך בעט דיך, דיין פֿאַלק זיינען מיר אַלע. edit</p>	<p>ISA 64:8 nisht tserenen zolstu, Hashem, biz gor, un nisht oif eibik gedenken di zind; ze, lug, ich bet dich, dain folk zainen mir ale.</p>	<p>ISA 64:8 Be not in wrath ad me'od, HASHEM , neither remember avon forever; behold, see, we beseech thee, we are all Thy people.</p>
<p>ISA 64:9 daine heilike shtet שטעט זיינען געוואָרן אַ מדבר, ציִון איז אַ מדבר געוואָרן, ירושלים אַ וויסטעניש; edit</p>	<p>ISA 64:9 daine heilike shtet zainen gevoren a midbar, Tsiyon iz a midbar gevoren, Yerusholayim a vistenish;</p>	<p>ISA 64:9 Arei Kadsheicha (<i>Thy holy cities</i>) are a midbar, Tziyon is a midbar, Yerushalayim, a desolation.</p>
<p>ISA 64:10 aundzער הייליק און אונדזער פראַכטיק הויז, וווּ אונדזערע עלטערן האָבן דיך געלויבט, איז אַוועק אין בראַנדפֿייער, און אַלע אונדזערע גלוסטיקייטן זיינען געוואָרן צו וויסט. edit</p>	<p>ISA 64:10 undzer heilik un undzer prachtik hoiz, vu undzere elteren hoben dich geloibt, iz avek in brandfaier, un ale undzere glustikeiten zainen gevoren tsu vist.</p>	<p>ISA 64:10 Beis Kadsheinu v'Tifarteinu, where Avoteinu praised Thee, is burned up with eish; and kol machamadeinu (<i>all our desiring</i>) is in ruins.</p>
<p>ISA 64:11 wilstu אויף דעם זיך אינהאַלטן, ה' ? ווילסטו שווייגן און אונדז פֿייניקן ביז גאַר? edit</p>	<p>ISA 64:11 vilstu oif dem zich inhalten, Hashem? vilstu shvaigen un undz painiken biz gor?</p>	<p>ISA 64:11 Wilt Thou refrain Thyself after these things, HASHEM ? Wilt Thou hold Thy peace, and afflict us ad me'od?</p>
<p>ISA 65:1 ich בין געווען צו דערבעטן פֿאַר די וואָס האָבן נישט געפֿרעגט; איך בין געווען צו געפֿינען פֿאַר די וואָס האָבן מיד נישט געזוכט; איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך, דאָ בין</p>	<p>ISA 65:1 ich bin geven tsu derbeten far di vos hoben nisht gefregt; ich bin geven tsu gefinen far di vos hoben mich nisht gezucht; ich hob gezogt: do bin ich, do bin ich! tsu a folk vos ruft zich nisht oif main nomen.</p>	<p>ISA 65:1 I let Myself be sought of them that asked not for Me; I let Myself be found of them that sought me not; I said, Hineni, behold Me, unto a Goy (<i>Nation, People</i>) that was not called by My Shem.</p>

<p>איך! צו אַ פֿאַלק וואָס רופֿט זיך נישט אויף מיין נאַמען. edit</p>		
<p>ISA 65:2 איך האָב אויסגעשפּרייט מיינע הענט אַ גאַנצן טאָג צו אַ פֿאַלק אַן אָפקערער וואָס גייט אויפֿן נישט גוטן וועג, נאָך די טראַכטונגען זייערע; edit</p>	<p>ISA 65:2 ich hob oisgeshpreit maine hent a gantsen tog tsu a folk an opkerer vos geit oifen nisht guten veg, noch di trachtungen zeyere;</p>	<p>ISA 65:2 I have spread out My yad kol hayom unto an Am Sorer (<i>stubbornly rebellious people</i>) , which walketh in a derech lo tov, after their own machshevot (<i>thoughts</i>) ;</p>
<p>ISA 65:3 צו אַ פֿאַלק וואָס דערצערנט מיד אין מיין פנים נאַכאַנאַנד; וואָס שלאַכטן אין די גערטנער, און רייכערן אויף די ציגל; edit</p>	<p>ISA 65:3 tsu a folk vos dertsernt mich in main ponem nochanand; vos shlachten in di gertner, un raicheren oif di tsigl;</p>	<p>ISA 65:3 HaAm that provoketh Me to anger continually to My face; that sacrificeth in ganot (<i>gardens</i>) , and burneth sacrifices upon brick;</p>
<p>ISA 65:4 וואָס זיצן צווישן די קברים, און אין באַהעלטענישן נעכטיקן זיי; וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר, און זופֿ פֿון אומווערדיקייטן איז אין זייערע כלים; edit</p>	<p>ISA 65:4 vos zitsen tsvishen di kvorim, un in baheltenishen nechtiken zei; vos esen fleish fun Chezir, un zup·fun umverdikeiten iz in zeyere keilim;</p>	<p>ISA 65:4 Which remain among the kevarim, and spend the night in closed places, which eat basar hachazir, and broth of piggulim (<i>unclean meat</i>) in their vessels;</p>
<p>ISA 65:5 וואָס זאָגן: רוק דיד אָפֿ, זאַלסט נישט גענענען צו מיר, וואָרום איך בין דיר הייליק. די דאַזיקע זיינען אַ רויך אין מיין נאָז, אַ פֿייער וואָס ברענט אַ גאַנצן טאָג. edit</p>	<p>ISA 65:5 vos zogen: ruk dich op, zolst nisht genenen tsu mir, vorem ich bin dir heilik. di dozike zainen a roich in main noz, a faier vos brent a gantsen tog.</p>	<p>ISA 65:5 Which say, Stand by thysel, come not near to me; for I am kadosh to thee (<i>holier than thou</i>) . These are a smoke in My nose, an eish that burneth kol hayom.</p>
<p>ISA 65:6 זע, אויפֿגעשריבן איז</p>	<p>ISA 65:6 ze, oifgeschriben iz dos far mir; ich vel nisht shvaigen</p>	<p>ISA 65:6 Hinei, it is written before Me: I will not keep silent, but</p>

<p>דאָס פֿאַר מיר; איך וועל נישט שווייגן סײַדן איך האָב אַפּגעצאָלט, יאָ, אַפּגעצאָלט אין זייער בוזעם, edit</p>	<p>saiden ich hob opgetsolt, yo, opgetsolt in zeyer buzem,</p>	<p>will recompense fully, even recompense into their kheyk,</p>
<p>ISA 65:7 אייערע זינד אין איינעם מיט די זינד פֿון אייערע עלטערן, זאָגט ה', וואָס האָבן גערייכערט אויף די בערג, און אויף די הייכן מיך געלעסטערט; דערום וועל איך אַפּמעסטן צוערשט זייער לויט אין זייער בוזעם. edit</p>	<p>ISA 65:7 eyere zind in einem mit di zind fun eyere elteren, zogt Hashem, vos hoben gereichert oif di berg, un oif di heichen mich gelestert; derum vel ich opmesten tsuersht zeyer loit in zeyer buzem.</p>	<p>ISA 65:7 Your avonot, and the iniquities of your avot together, saith HASHEM , because they burned sacrifices upon the mountains, and insulted Me upon the hills; therefore will I measure their former peulot into their kheyk.</p>
<p>ISA 65:8 אַזוי האָט ה' געזאָגט: אַזוי ווי אַז דער וויין געפֿינט זיך אין הענגל, זאָגט מען: זאָלסט עס נישט צעשטערן, וואָרום אַ בענטשונג איז אין אים; אַזוי וועל איך טאָן פֿון וועגן מײַנע קנעכט, נישט צו צעשטערן אין גאַנצן. edit</p>	<p>ISA 65:8 azoi hot Hashem gezogt: azoi vi az der vain gefint zich in hengl, zogt men: zolst es nisht tseshteren, vorem a bentshung iz in im; azoi vel ich ton fun vegen maine knecht, nisht tsu tseshteren in gantsen.</p>	<p>ISA 65:8 Thus saith HASHEM , As the tirosh is found in the cluster, and one saith, Destroy it not; for a brocha is in it; so will I do in behalf of My Servants, that I may not destroy them all.</p>
<p>ISA 65:9 און איך וועל אַרויסברענגען פֿון יעקב אַ זאָמען, און פֿון יהודה דעם יורש פֿון מײַנע בערג; און ירשען וועלן עס מײַנע אויסדערווילטע, און מײַנע קנעכט וועלן דאָרט ווײַנען. edit</p>	<p>ISA 65:9 un ich vel aroisbrenge fun Yaakov a zomen, un fun Yehudah dem yoiresh fun maine berg; un yrshen velen es maine oisderveilte, un maine knecht velen dort voinen.</p>	<p>ISA 65:9 And I will bring forth a zera out of Ya'akov, and out of Yehudah a yoresh (inheritor) of My mountains; and Mine Bechir (Chosen ones) shall inherit it, and My Servants shall dwell there.</p>

<p>און דער שרון וועט זיין ISA 65:10 פֿאַר אַ פֿיטערפֿלאַץ פֿון שאַף, און דער טאַל עכּוּר פֿאַר אַ הויערונג פֿון רינדער, פֿאַר מיין פֿאַלק וואָס האָט מיך געזוכט. edit</p>	<p>ISA 65:10 un der Sharon vet zain far a fiterplats fun shof, un der tal Achar far a hoierung fun rinder, far main folk vos hot mich gezucht.</p>	<p>ISA 65:10 And Sharon shall be a meadow for tzon, and the valley of Achor a place for the flock to lie down, for Ami (My People) who seek Me.</p>
<p>אַבער איר וואָס ISA 65:11 פֿאַרלאָזט ה', וואָס פֿאַרגעסט אַן מיין הייליקן באַרג, וואָס גרייט אַ טיש צום מזל, און פֿילט אַן אַ מישטראַנק צום באַשער, edit</p>	<p>ISA 65:11 ober ir vos farlozt Hashem, vos fargest on main heiliken barg, vos greit a tish tsum mzl, un filt on a mishtrank tsum basher,</p>	<p>ISA 65:11 But ye are they that forsake HASHEM , that forget My Har Kadosh, that prepare a shulchan for Fortune, and that furnish the drink offering for Destiny.</p>
<p>איך וועל אייך באַשערן ISA 65:12 צום שווערד, און איר אַלע וועט קניען צו דער שחיטה; ווייל איך האָב גערופֿן און איר האַט נישט געענטפֿערט, גערעדט, און איר האָט נישט געהערט; נאָר איר האָט געטאַן וואָס איז שלעכט אין מינע אויגן, און וואָס איך האַב נישט געוואָלט, האָט איר אויסגעוויילט. edit</p>	<p>ISA 65:12 ich vel ich basheren tsum shverd, un ir ale vet knien tsu der shechite; vail ich hob gerufen un ir hot nisht geentfert, geredt, un ir hot nisht gehert; nor ir hot geton vos iz shlecht in maine oigen, un vos ich hob nisht gevolt, hot ir oisgeveilt.</p>	<p>ISA 65:12 Therefore will I destine you for the cherev, and ye shall all bow down to the slaughtering place; because when I called, ye did not answer; when I spoke, ye did not hear; but did the rah before Mine eyes, and did choose that wherein I delighted not.</p>
<p>דערום האָט אַדני ה' ISA 65:13 אַזוי געזאָגט: זע, מינע קנעכט וועלן עסן, און איר וועט זיין הונגעריק; זע, מינע קנעכט</p>	<p>ISA 65:13 derum hot Adonoi Hashem azoi gezogt: ze, maine knecht velen esen, un ir vet zain hungerik; ze, maine knecht velen trinken, un ir vet zain</p>	<p>ISA 65:13 Therefore thus saith Adonoi HASHEM , Hinei, My Servants shall eat, but ye shall be hungry; hinei, My Servants shall drink, but ye shall be</p>

<p>וועלן טרינקען, און איר וועט זיין דארשטיק; זע, מיינע קנעכט וועלן זיך פרייען, און איר וועט פארשעמט ווערן.</p> <p>edit</p>	<p>dorshtik; ze, maine knecht velen zich freyen, un ir vet farshemt veren.</p>	<p>thirsty; hinei, My Servants shall rejoice, but ye shall be ashamed;</p>
<p>זע, מיינע קנעכט וועלן זינגען פון האַרצפרייד, און איר וועט שרייען פון האַרצוויי, און פון אַ צעבראַכן געמיט וועט איר יאָמערן. edit</p>	<p>ISA 65:14 ze, maine knecht velen zingen fun hartsfreid, un ir vet shraien fun hartsvei, un fun a tsebrachen gemit vet ir yomeren.</p>	<p>ISA 65:14 Hinei, My Servants shall sing for joy of lev, but ye shall cry out from anguish of lev, and shall wail from brokenness of ruach.</p>
<p>און איר וועט לאָזן אייער נאָמען פאַר אַ קללה צו מיינע אויסדערוויילטע: אַזוי זאָל אַדני ה' דיך טייטן! און זיינע קנעכט וועט ער רופֿן אַן אַנדער נאָמען; edit</p>	<p>ISA 65:15 un ir vet lozen ier nomen far a klole tsu maine oisderveilte: azoi zol Adonoi Hashem dich teiten! un zaine knecht vet er rufen an ander nomen;</p>	<p>ISA 65:15 And ye shall leave your shem for a curse unto My Bechir; for Adonoi HASHEM shall put thee to death, and call His Avadim by another shem;</p>
<p>אַז דער וואָס בענטשט זיך אויף דער ערד, וועט זיך בענטשן ביים אלקים פֿון אמת, און דער וואָס שווערט אויף דער ערד, וועט שווערן ביים אלקים פֿון אמת; ווייל פֿאַרגעסן זיינען די פֿריערדיקע צרות, און ווייל זיי זיינען פֿאַרבאָרגן פֿון מיינע אויגן. edit</p>	<p>ISA 65:16 az der vos bentsht zich oif der erd, vet zich bentshen baim Elokim fun emes, un der vos shvert oif der erd, vet shveren baim Elokim fun emes; vail fargesen zainen di frierdike tsores, un vail zei zainen farborgen fun maine oigen.</p>	<p>ISA 65:16 That he who blesseth himself in ha'aretz shall bless himself by Elohei Omein (<i>the G-d of [the] Amen, the G-d of Truth</i>); and he that taketh an oath in ha'aretz shall take the oath by Elohei Omein; because the former tzoros are forgotten, and because they are hid from Mine eyes.</p>
<p>וואָרום זע, איך באַשאַף הימלען נייע, און אַן ערד אַ edit</p>	<p>ISA 65:17 vorem ze, ich bashaf himlen naie, un an erd a naie;</p>	<p>ISA 65:17 For, hinei, I create Shomayim Chadashim and eretz</p>

<p>נייע; און דאָס פֿריערדיקע וועט נישט געדאַכט ווערן, און אויפֿן זינען נישט אַר אויפֿקומען. edit</p>	<p>un dos frierdike vet nisht gedacht veren, un oifen zinen nisht ar oifkumen.</p>	<p>Chadashah; and the rishonot shall not be remembered, nor come into mind.</p>
<p>ISA 65:18 נאָר זייט לוסטיק און פֿרייט זיך ביז אייביק מיט דעם וואָס איד באַשאַף; וואָרום זע, איד באַשאַף ירושלים פֿאַר אַ לוסטיקייט, און איר פֿאַלק פֿאַר אַ פֿרייד. edit</p>	<p>ISA 65:18 nor zeit lustik un freit zich biz eibik mit dem vos ich bashaf; vorem ze, ich bashaf Yerusholayim far a lustikeit, un ir folk far a freid.</p>	<p>ISA 65:18 But be ye glad and rejoice forever in that which I create; for, hinei, I create Yerushalayim a rejoicing, and her people a joy.</p>
<p>ISA 65:19 און איד וועל זיך פֿרייען מיט ירושלים, און וועל לוסטיק זיין מיט מיין פֿאַלק; און נישט געהערט ווערן וועט אין איר מער אַ קול פֿון געוויין, און אַ קול פֿון געשריי. edit</p>	<p>ISA 65:19 un ich vel zich freyen mit Yerusholayim, un vel lustik zain mit main folk; un nisht gehert veren vet in ir mer a kol fun gevain, un a kol fun geshrei.</p>	<p>ISA 65:19 And I will rejoice in Yerushalayim, and joy in Ami; and the voice of weeping shall be no more heard in her, nor the voice of crying out.</p>
<p>ISA 65:20 מער וועט נישט זיין פֿון דאָרטן אַ קינד אין טעג, אָדער אַ זקן, וואָט וועט נישט דערפֿילן זיינע טעג; וואָרום דער יינגסטער וועט צו הונדערט יאָר שטאַרבן, און אַ זינדיקער וועט מיט הונדערט יאָר געשאַלטן ווערן. edit</p>	<p>ISA 65:20 mer vet nisht zain fun dorten a kind in teg, oder a zoken, vot vet nisht derfilen zaine teg; vorem der yingster vet tsu hundred yor shtarben, un a zindiker vet mit hundred yor gesholten veren.</p>	<p>ISA 65:20 There shall be no more in there an infant of days, nor a zaken (old man) that hath not filled his days; for he that shall die a hundred years old will be regarded a na'ar; but the choteh (sinner), a hundred years old, will be accursed.</p>
<p>ISA 65:21 און זיי וועלן בויען הייזער און באַווינען, און</p>	<p>ISA 65:21 un zei velen boien haizer un bavoinen, un flantsen vaingertner un esen zeyer</p>	<p>ISA 65:21 And they shall build batim (houses), and inhabit them; and they shall plant</p>

<p>פֿלאַנצן וויינגערטנער און עסן זייער פֿרוכט. edit</p>	<p>frucht.</p>	<p>kramim (<i>vineyards</i>) , and eat the fruit of them.</p>
<p>זיי וועלן נישט בויען, און אַן אַנדערער זאָל באַווינען, זיי וועלן נישט פֿלאַנצן, און אַן אַנדערער זאָל עסן; וואָרום אַזוי ווי די טעג פֿון אַ בוים וועלן זיין די טעג פֿון מיין פֿאַלק, און מייע אויסדערוויילטע וועלן פֿאַרנוצן דאָס ווערק פֿון זייערע הענט. edit</p>	<p>ISA 65:22 zei velen nisht boien, un an anderer zol bavoinen, zei velen nisht flantsen, un an anderer zol esen; vorem azoi vi di teg fun a boim velen zain di teg fun main folk, un maine oisderveilte velen farnutsen dos verk fun zeyere hent.</p>	<p>ISA 65:22 They shall not build, and another inhabit; they shall not plant, and another eat; for as the days of HaEtz are the days of Ami, and Mine Bechir shall long enjoy the ma'aseh of their hands.</p>
<p>זיי וועלן זיך נישט מיען אומנישט, זיי וועלן נישט געבערן פֿאַר אַ בהלה, וואָרום אַ זאַמען געבענטשט פֿון ה' זיינען זיי, און זייערע שפּראַצן מיט זיי. edit</p>	<p>ISA 65:23 zei velen zich nisht mien umnisht, zei velen nisht geben far a behole, vorem a zomen gebentsht fun Hashem zainen zei, un zeyere shprotsen mit zei.</p>	<p>ISA 65:23 They shall not labor in vain, nor bring forth for misfortune; for they are the Zera Beruchei HASHEM (<i>Seed of the Blessed ones of HASHEM</i>) , and their offspring with them.</p>
<p>און עס וועט זיין, איידער זיי רופֿן, וועל איך ענטפֿערן, ווי זיי רעדן נאָך, אַזו וועל איך צוהערן. edit</p>	<p>ISA 65:24 un es vet zain, eider zei rufen, vel ich entferen, vi zei reden noch, azu vel ich tsuheren.</p>	<p>ISA 65:24 And it shall come to pass, that before they call, I will answer; and while they are yet medaberim (<i>speaking</i>) , I will hear.</p>
<p>אַ וואַלף און אַ לאַם וועלן זיך פֿיטערן אין איינעם, און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן שטרוי; און אַ שלאַנג – איר</p>	<p>ISA 65:25 a volf un a lam velen zich fiteren in einem, un a laib vet vi a rind esen shtroi; un a shlang – ir shpaiz vet zain shtoib; zei velen nisht beiz ton un nisht fardorben oif main gantsen</p>	<p>ISA 65:25 The wolf and the lamb shall feed together, and the lion shall eat straw like the ox; and aphar shall be the lechem of the nachash. They shall not hurt nor destroy in all My Har</p>

<p>שפּײַז וועט זײַן שטױב; זײ וועלן נישט בײַז טאָן און נישט פֿאַרדאַרבן אויף מײַן גאַנצן הײליקן באַרג, זאָגט ה'. edit</p>	<p>heiliken barg, zogt Hashem.</p>	<p>Kadosh, saith HASHEM .</p>
<p>ISA 66:1 אַזױ האָט ה' געזאָגט: דער הימל איז מײַן טראָן, און די ערד איז מײַן פֿוסבענקל; וווּ איז דאָס הויז וואָס איר קענט מיר בויען? און וווּ דער אָרט פֿון מײַן רוונג? edit</p>	<p>ISA 66:1 azoi hot Hashem gezogt: der himel iz main tron, un di erd iz main fusbenkel; vu iz dos hoiz vos ir kent mir boien? un vu der ort fun main ruung?</p>	<p>ISA 66:1 Thus saith HASHEM , HaShomayim is My kisse, and ha'aretz is My footstool; where is the Beis that ye build for Me? And where is the Makom of My Menuchah?</p>
<p>ISA 66:2 אַז די אַלע האָט מײַן האַנט געמאַכט, און אַזױ זײַנען די אַלע געוואָרן, זאָגט ה'. אַבער אויף אַזעלכן טו איר קוקן: אויף דעם אַרימאַן און דערשלאָגענעם אין געמיט, און דעם וואָס ציטערט איבער מײַן וואָרט. edit</p>	<p>ISA 66:2 az di ale hot main hant gemacht, un azoi zainen di ale gevoren, zogt Hashem. ober oif azelchen tu ich kuken: oif dem oriman un dershlogenem in gemit, un dem vos tsitert iber main vort.</p>	<p>ISA 66:2 For all those things hath Mine hand made, and so came they all into being, saith HASHEM ; but to this man will I look, even to him that is oni and of a contrite ruach, and trembleth at My Devar.</p>
<p>ISA 66:3 דער וואָס שעכט אַן אַקס, דערשלאָגט אַ מענטשן; דער וואָס שלאַכט אַ שעפּס, האַקט אַפּ דאָס געניק פֿון אַ הונט; דער וואָס ברענגט אויף אַ שפּײַזאַפֿפֿער {מְנַחָה}, ברענגט אויף בלוט פֿון אַ חזיר; דער וואָס רייכערט וויירעד, בענטשט אַן אַפּגאַט.</p>	<p>ISA 66:3 der vos shecht an oks, dershlogt a mentshen; der vos shlacht a Shaaphs, hakt op dos genik fun a hunt; der vos brengt oif a shpaizopfer, bringt oif blut fun a Chezir; der vos reichert vairech, bentsht an opgot. azoi vi zei hoben oisgeveilt zeyere vegen, un zeyere umverdikeiten hot bagert zeyer zel,</p>	<p>ISA 66:3 He that slaughtereth the bull is the slayer of a man; he that sacrificeth a seh, is a strangler of dogs; he that offereth a minchah, it is dahm chazir; he that burneth incense, blesseth idols. As they have chosen their own ways, and their nefesh delighteth in their shikkutzim (abominations) ,</p>

<p>אַזוי ווי זיי האָבן אויסגעוויילט זייערע וועגן, און זייערע אומווערדיקייטן האָט באַגערט זייער זעל, edit</p>		
<p>אַזוי וועל איך אויך ISA 66:4 אויסוויילן געשפּעטן איבער זיי, און זייערע שרעקענישן וועל איך ברענגען אויף זיי; ווייל איך האָב גערופֿן, און קיינער האַט נישט געענטפֿערט, גערעדט, און זיי האָבן נישט געהערט; נאָר זיי האָבן געטאָן וואָס איז שלעכט אין מיניע אויגן, און וואָס איך האָב נישט געוואָלט האָבן זיי אויסגעוויילט. edit</p>	<p>ISA 66:4 azoi vel ich oich oisveilen geshpeten iber zeI, un zeyere shrekenishen vel ich brengen oif zeI; vail ich hob gerufen, un keiner hot nisht geentfert, geredt, un zeI hoben nisht gehert; nor zeI hoben geton vos iz shlecht in maine oigen, un vos ich hob nisht gevolt hoben zeI oisgeveilt.</p>	<p>ISA 66:4 I also will choose their ill- treatments, and will bring their terrors upon them; because when I called, no one did answer; when I spoke, they did not hear; but they did the rah before Mine eyes, and chose that in which I took no pleasure.</p>
<p>הערט דאָס וואָרט פֿון ISA 66:5 ה', איר וואָס ציטערט איבער זיין וואָרט: עס האָבן געזאָגט אייערע ברידער וואָס האָבן אייד פֿיינט, די וואָס פֿאַרשטויסן אייד פֿון וועגן מיין נאָמען: זאָל ה' געערלעכט ווערן, און לאָמיר זען אייער שַמְחָה! אָבער זיי וועלן פֿאַרשעמט ווערן. edit</p>	<p>ISA 66:5 hert dos vort fun Hashem, ir vos tsitert iber zain vort: es hoben gezogt eyere brider vos hoben ich faint, di vos farshtoisn ich fun vegn main nomen: zol Hashem geerlecht veren, un lomir zen ier simcha! ober zeI velen farshemt veren.</p>	<p>ISA 66:5 Hear the Devar HASHEM , ye that tremble at His word; Your achim that hated you, that cast you out from them l'ma'an Shemi, said, Let HASHEM get honor, that we may see your simcha; they shall be ashamed.</p>

<p>ISA 66:6 אַ קול פֿון טומל פֿון דער שטאַט, אַ קול פֿון דעם היכל! אַ קול פֿון ה' וואָס באַצאַלט פֿאַרגעלטונג צו זיינע פֿיינט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:6 a kol fun tuml fun der shtot, a kol fun dem heichl! a kol fun Hashem vos batsolt fargeltung tsu zaine faint.</p>	<p>ISA 66:6 Sound of tumult from the Ir, a sound from the Heikhal, a sound of HASHEM that rendereth gemul (retribution) to His enemies.</p>
<p>ISA 66:7 איידער זי האָט געווייטאַקט, האָט זי געבאַרן, איידער ווייעניש איז געקומען אויף איר, אַזוי האָט זי אַ יינגל געהאַט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:7 eider zi hot geveitokt, hot zi geboren, eider veyenish iz gekumen oif ir, azoi hot zi a yingel gehat.</p>	<p>ISA 66:7 Before she travailed, she brought forth; before her chevel (pain) came, she was delivered of a zachar (man child) .</p>
<p>ISA 66:8 ווער האָט געהערט אַזוינס? ווער האָט געזען אַזוי-וואָס? ווערט אַ לאַנד אויסגעווייטאַקט אין איין טאַג? ווערט געבאַרן אַ פֿאַלק מיט איין מאָל? וואָרום ווי זי האָט געווייטאַקט, אַזוי האָט ציין אירע קינדער געבאַרן.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:8 ver hot gehert azoins? ver hot gezen azoi-vos? vert a land oisgeveitokt in ein tog? vert geboren a folk mit ein mol? vorem vi zi hot geveitokt, azoi hot Tsiyon ire kinder geboren.</p>	<p>ISA 66:8 Who hath heard such a thing? Who hath seen such things? Shall Eretz be born in yom echad? Or shall a nation be born in a moment? For as soon as Tziyon travailed in labor, she gave birth to her banim.</p>
<p>ISA 66:9 וועל איך ביז געבורט ברענגען, און נישט מאַכן געבערן? זאָגט ה'; וועל איך, וואָס מאַך געבערן, פֿאַרהאַלטן? זאָגט דייַן ג-ט.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:9 vel ich biz geburt brengen, un nisht machen geben? zagt Hashem; vel ich, vos mach geben, farhalten? zagt dain G-t.</p>	<p>ISA 66:9 Shall I bring to the moment of birth, and not cause to bring delivery? saith HASHEM . Shall I cause to bring forth, and shut the womb? saith thy G-d.</p>
<p>ISA 66:10 פֿרייט זיך מיט ירושלים, און קוועלט אָן איר, אַלע אירע ליבהאַבער; לוסטיקט</p>	<p>ISA 66:10 freit zich mit Yerusholayim, un kvelt on in ir, ale ire libhaber; lustikt ich lustik mit ir, ir ale vos troiert</p>	<p>ISA 66:10 Rejoice ye with Yerushalayim, and be glad with her, all ye that love her; rejoice for joy with her, all ye that</p>

<p>איִךְ לֹוסְטִיק מִיט אִיר, אִיר אַלע וואָס טרויערט אויף אִיר; edit</p>	<p>oif ir;</p>	<p>mourn for her;</p>
<p>ווייל אִיר וועט זייגן און זיך זעטן פֿון דער ברוסט פֿון אִירע נחמות, ווייל אִיר וועט זופן און זיך קוויקן פֿון דעם זויגנאַפֿל פֿון אִיר שפֿע. edit</p>	<p>ISA 66:11 vail ir vet zeigen un zich zeten fun der Brust fun ire nchmut, vail ir vet zupn un zich kviken fun dem zoignopl fun ir shfe.</p>	<p>ISA 66:11 That ye may nurse, and be satisfied with the breasts of her consolations; that ye may drink in, be delighted with the abundance of her kavod.</p>
<p>וואָרום אַזוי האָט ה' געזאָגט: זע, איך נייג צו אִיר שָׁלוֹם ווי אַ טִיך, און ווי אַ פֿלייציקן שטראָם די רייכקייט פֿון די פֿעלקער, און אִיר וועט זייגן דערפֿון. אויפֿן זייט וועט אִיר געטראָגן ווערן, און אויף די קני וועט אִיר געצערטלט ווערן. edit</p>	<p>ISA 66:12 vorem azoi hot Hashem gezogt: ze, ich neig tsu ir shalom vi a taich, un vi a fleitsiken shtrom di raichkeit fun di felker, un ir vet zeigen derfun. oifen zeit vet ir getrogen veren, un oif di kni vet ir getsertlt veren.</p>	<p>ISA 66:12 For thus saith HASHEM , Hineni, I will extend shalom to her like a river, and the kavod of the Goyim like an overflowing stream; then shall ye nurse, ye shall be borne upon arms, and be fondled upon her knees.</p>
<p>ווי איינער וואָס זיין מוטער טוט אים טרייסטן, אַזוי וועל איך אייך טרייסטן; און אין ירושָׁלַיִם וועט אִיר געטרייסט ווערן. edit</p>	<p>ISA 66:13 vi einer vos zain muter tut im treisten, azoi vel ich ich treisten; un in Yerusholayim vet ir getreist veren.</p>	<p>ISA 66:13 As one whom his em comforteth, so will I comfort you; and ye shall be comforted in Yerushalayim.</p>
<p>און אִיר וועט זען, און אייער האַרץ וועט זיך פֿרייען, און אייערע ביינער וועלן ווי גראַז בליען; און די האַנט פֿון ה' וועט דערוואַסט ווערן ביי</p>	<p>ISA 66:14 un ir vet zen, un ier harts vet zich freyen, un eyere beiner velen vi groz blien; un di hant fun Hashem vet dervust veren bai zaine knecht, un er vet tserenen oif zaine faint.</p>	<p>ISA 66:14 And when ye see this, your lev shall rejoice, and your atzmot shall flourish like herbage; and the yad HASHEM shall be made known to His avadim, and His indignation</p>

<p>זיינע קנעכט, און ער וועט צערענען אויף זיינע פיינט. edit</p>		<p>toward His enemies.</p>
<p>וואָרום זע, ה' וועט קומען מיט פֿייער, און ווי אַ שטורעמווינט זיינע רייטוועגן, אויסצולאָזן מיט גרים זיין צאָרן, און זיין אָנגעשריי מיט פֿלאַמען פֿייער. edit</p>	<p>ISA 66:15 vorem ze, Hashem vet kumen mit faier, un vi a shturemvint zaine raitvegen, oistsulozen mit geirem zain tsoren, un zain ongeshrei mit flamen faier.</p>	<p>ISA 66:15 For, hinei, HASHEM will come with eish, with His merkavot like the whirlwind, to render His anger in fury, His rebuke in flames of eish.</p>
<p>וואָרום מיט פֿייער טוט זיך משפטן ה', און מיט זיין שווערד, מיט אַלע לייבער; און פֿיל וועלן זיין די דערשלאָגענע פֿון ה'. edit</p>	<p>ISA 66:16 vorem mit faier tut zich mishpeten Hashem, un mit zain shverd, mit ale leiber; un fil velen zain di dershlogene fun Hashem.</p>	<p>ISA 66:16 For by eish and by His cherev will HASHEM execute judgment on kol basar; and the slain of HASHEM shall be many.</p>
<p>די וואָס הייליקן זיך און רייניקן זיך צו גיין אין די גערטנער, הינטער איינער אין מיטן, די וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר, און אומווערדיקייטן און מיז, וועלן אין איינעם פֿאַרלענדט ווערן, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 66:17 di vos heiligen zich un reiniken zich tsu gein in di gertner, hinter einer in miten, di vos esen fleish fun Chezir, un umverdikeiten un maiz, velen in einem farlendt veren, zagt Hashem.</p>	<p>ISA 66:17 They that set themselves apart as kodesh, and purify themselves to go into the ganot, following the one in the midst, eating basar hachazir, and the sheketz, and the akhbar (mouse) , shall be consumed together, saith HASHEM .</p>
<p>וואָרום [איך ווייס] זייערע מעשים און זייערע טראַכטונגען; די צייט קומט איינצוזאַמלען אַלע פֿעלקער און לשונות, זיי זאָלן קומען און זען מיין כְּבוֹד. edit</p>	<p>ISA 66:18 vorem [ich veis] zeyere maisim un zeyere trachtungen; di tsait kumt intsuzamlen ale felker un leshoines, ze zolen kumen un zen main koved.</p>	<p>ISA 66:18 For I know their ma'asim and their machshevot; it shall come to pass, that I will gather kol Goyim and leshonot; they shall come, and see My kavod.</p>

<p>ISA 66:19 און איך וועל טאָן צווישן זיי אַ ווּנדערצייכן, און איך וועל שיקן פֿון זיי אַנטרונענע צו די פֿעלקער, צו תַּרְשִׁישׁ, פּוּל, און לוֹד, די בויגשפּאַנערס, צו תּוֹבֵל און יוֹז, די ווייטע אינדזלען, וואָס האָבן נישט געהערט מיין הערונג, און נישט געזען מיין כְּבוֹד; און זיי וועלן דערציילן מיין כְּבוֹד צווישן די פֿעלקער.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:19 un ich vel ton tsvishen zei a vundertseichen, un ich vel shiken fun zei antrunene tsu di felker, tsu Tarshish, Pul, un Lud, di boignshpaners, tsu Tuval un Yavan, di veite indzelen, vos hoben nisht gehert main herung, un nisht gezen main koved; un zei velen dertseilen main koved tsvishen di felker.</p>	<p>ISA 66:19 And I will set an ot (<i>sign</i>) among them, and I will send away those that escape of them unto the Goyim, to Tarshish, Pul, and Lud (<i>that draw the bow</i>) , to Tuval, and Yavan, to the isles afar off, that have not heard My fame, neither have seen My kavod; and they shall declare My kavod among the Goyim.</p>
<p>ISA 66:20 און זיי וועלן ברענגען אַלע אייערע ברידער, פֿון אַלע פֿעלקער, אַ מתנה צו ה', אויף פֿערד און אויף קאָטשן און אויף טראָגוועגן, און אויף מוילאיזלען, און אויף יאָקעמלען, צו מיין הייליקן באַרג ירושָׁלַיִם, זאָגט ה', אַזוי ווי די קינדער פֿון ישׂרָאֵל ברענגען דאָס שפּייזאָפֿפֿער {מִנְחָה} אין אַ ריינער כּלי אין הויז פֿון ה'.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:20 un zei velen brengen ale eyere brider, fun ale felker, a Mattanah tsu Hashem, oif ferd un oif kotshen un oif trogvegen, un oif moileizlen, un oif yogkemen, tsu main heiliken barg Yerusholayim, zagt Hashem, azoi vi di kinder fun Yisroel bringen dos shpaizopfer in a reiner keile in hoiz fun Hashem.</p>	<p>ISA 66:20 And they shall bring all your achim out of all heathen nations for a minchah unto HASHEM upon susim, and in chariots, and in wagons, and upon mules, and upon camels, to My Har Kodesh, to Yerushalayim, saith HASHEM , as the Bnei Yisroel bring the minchah in a keli tahor into the Beis HASHEM .</p>
<p>ISA 66:21 און אויך פֿון זיי וועל איך נעמען פֿאַר כּהנים און פֿאַר לויים, זאָגט ה'.</p> <p>edit</p>	<p>ISA 66:21 un oich fun zei vel ich nemen far koyanim un far Leviim, zagt Hashem.</p>	<p>ISA 66:21 And I will also take of them for kohanim and for Levi'im, saith HASHEM .</p>

<p>וואַרום ווי די נייע ISA 66:22 הימלען, און די נייע ערד, וואָס איך מאַך, וועלן באַשטיין פֿאַר מיר, זאָגט ה', אַזוי וועט באַשטיין אייער זאַמען און אייער נאַמען. edit</p>	<p>ISA 66:22 vorem vi di naie himlen, un di naie erd, vos ich mach, velen bashtein far mir, zogt Hashem, azoi vet bashtein ier zomen un ier nomen.</p>	<p>ISA 66:22 For as the Shomayim HaChadashim and HaAretz HaChadashah, which I will make, shall continue before Me, saith HASHEM , so shall your zera and your shem remain.</p>
<p>און עס וועט זיין, ראש- חודש אין ראש-חודש, און שבת אין שבת, וועלן קומען אַלע לייבער, זיך בוקן פֿאַר מיר, זאָגט ה'. edit</p>	<p>ISA 66:23 un es vet zain, Rosh- choidesh in Rosh-choidesh, un shbt in shbt, velen kumen ale leiber, zich buken far mir, zogt Hashem.</p>	<p>ISA 66:23 And it shall come to pass, that from one Rosh Chodesh to another, and from one Shabbos to another, kol basar shall come to bow down before Me, saith HASHEM .</p>
<p>און זיי וועלן אַרויסגיין ISA 66:24 און וועלן קוקן אויף די פֿגרים פֿון די מענטשן וואָס האָבן געבראַכן אָן מיר; וואַרום זייער וואַרעם וועט נישט שטאַרבן, און זייער פֿייער וועט נישט פֿאַרלאָשן ווערן, און זיי וועלן זיין אַן פֿאַרשעמען פֿאַר אַלע פֿלייש. edit</p>	<p>ISA 66:24 un zei velen aroisgein un velen kuken oif di pgorim fun di mentshen vos hoben gebrochen on mir; vorem zeyer vorem vet nisht shtarben, un zeyer faier vet nisht farloshen veren, un ze velen zain an farshemen far ale fleish.</p>	<p>ISA 66:24 And they shall go forth, and look upon the pigrei ha'anashim that have rebelled against Me; for their tola'at (worm) shall not die, neither shall their eish be quenched; and they shall be dera'on (loathsome, an abomination) to kol basar.</p>